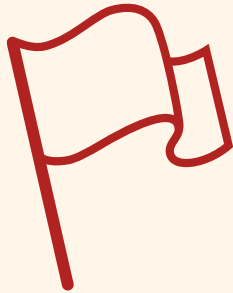

Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET

The Workers Museum

Titel: Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Udgiver: Tobaksarbejderforbundet i Danmark

Udgivelsesår: 1905-1906

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

[Besøg os på Arbejdermuseet](#)

[Søg i vores biblioteks- og arkivsamling](#)

Indholdsfortegnelse

for
Aargangen 1906.

- Afdelings-Adresser. 1, 4, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 20, 22, 23, 24.
Afdøde Kolleger. 4.
Afdød tysk Kollega. 8.
Arbejderbeskyttelse. 8.
Arbejderbevægelsen i Udlandet. 2, 3.
Arbejderforsikringsraadets Beretning. Ulykkerne i 1905. 19.
Arbejdet i Fabrikkerne. 13.
Arbejdsdagen. 11.
Arbejdets Deling. 6.
Arbejdsanvisning. 9, 14.
Arbejds- og Fabriktilsynet. 18, 20.
Arbejdslønnen i Cigar- og Tobaksfabriker. 16.
Arbejdslønnen i København. 15.
Arbejdsløsheden. 13, 14.
Arbejdsløshedens Bekæmpelse. 16.
Arbejdsløshedsforsikring. 15.
Arbejdsløshedsforsikringen i Gent. 17.
Arbejdsraadet. 20.
Befolkningsforholdene. 6.
Beretning fra Kongressen i Stockholm. 14.
Bliv Vælger. 2.
Bidrag til Arbejderne i Rusland. 21, 23.
Chr. Petersens Begravelse. 9.
Cigarsortererne og Klistrerne i Tyskland. 22.
Cigarsorterernes Fagforening. 5, 6, 7, 13, 24.
Cycle-Kreditselskabet. 5.
Danmarks Visebog. 3.
De kristelige Fagforeninger. 4.
De tyske Tobaksarbejderes Cigarfabriker. 24.
Den ny Overenskomst for Provinserne. 14.
Den schweitziske Tobaksindustri. 13.
Dødsfald. 12.
Efterlysninger. 3.
En Arbejder-Roman. 7.
En Bekendtgørelse fra Forretningsudvalget. 5.
En intelligent ung Mand. 6.
Emanuel Palmqvist. 2.
En Meddelelse om Cigarsorterer A. Honoré. 15.
„Enigheden“s Historie. 21.
En Strejke i Nykøbing, M. 4.
Et Kampskrift imod Tobakken. 22.
Faar vi aldrig Hjælp til Arbejdsløse. 4.
Fagmøde i Horsens. 16, 17.
Fagmøde i Nyborg. 17.
Følgeoplysning. 21.
Forbud mod Natarbejde. 17.
Forbundets Moderforening „Enigheden“s Fødselsdag. 16, 17, 18.
Forhandling og Overenskomst. 13.
Forholdene i Faget. 10.
Forkortet Arbejdstid. 7.
Forretningsfører F. Møller. 2.
Forslaget om Arbejdsløshedskasser. 21.
Fortegnelse over frivillige Bidrag til Arbejdsløse i Julen. 5.
Fra Hamborg. 9.
Fra Kunstens Verden. 1, 3, 9, 15, 20, 23, 24.
Fra Provinserne. 1.
Fru Lundgren som Mester. 1.
Gads danske Magasin. 21.
Hjemmearbejdet. 8.
Hjemmearbejde i Tyskland. 20.
Hjælp Russerne. 19, 20.
Holger Drachmann. 20.
Hr. Høyer paa Krigsstien. 18.
Hr. Høyer igen. 20.
Imod Tobakken. 6.
Julens Bøger. 24.
Kampen mod Fru-Lundgren. 3.
Kontingentet. 12.
Kontrakt-Arbejderloven i Amerika. 21.
Kooperative Foretagender. 2.
Kortere Arbejdstid. 9.
Krig gennem Aartusinder. 24.
Kuba. 8.
Lovbestemt Arbejdstid. 18.
Lys over Landet. (Digt). 1.
Lønbevægelse i Hamborg. 19.
Møder. 1, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 16, 21, 22.
Ned med Vaabnene. 5.
Nytaar. 1.
Om Arbejdstiden, i et Venstreblad. 19.
Overenskomsterne. 12.
Rabat-Billetter. 1, 2, 3, 4, 8.
Rejse- og Arbejdsløshedsfondet. 22, 23, 24.
Rejsende og Arbejdsløse. 1, 3, 5, 6, 19, 21.
Resultatet af Afstemningen i Provinserne. 11.
Samfundets Velfærd. 21.
Situationen. 9.
Statistisk Aarbog. 1.
Statshjælp til Arbejdsløse. 8, 10, 11.
Strejken paa St. Felix. 5.
Smaafolk. 11.
Stiftelsesfest. 15.
Svar til Konrad Kristiansen, Holstebro. 19.
Søndags- og Overarbejde. 17.
Tak. 11.
Til Afdelingerne. 22.
Til Kollega Vilhelm Christensen, Slagelse. 24.
Til samtlige Afdelinger. 3.
Til samtlige Afdelingskasserere. 5, 7, 10.
Til samtlige Kolleger i Provinserne. 15.
Tilskud til Arbejdsløshedskasser i Frankrig. 1.
Tobaksarbejderforbundet „Enigheden“. 1, 6, 7, 8.
Tobaksarbejder-Konference i Würtemberg. 2.
Tobaksskatten i Tyskland. 5.
Tobaks-Tolden. 21.
Tysklands faglige Organisationer. 19.
Ulykkesforsikring for Handelsmedhjælpere. 14.
Undervisning. 19.
Vejebjerg Sanatorium. 13.
1. Maj — 9.
20-Aars Stiftelsesfest (Cigarsorterernes Fagf.) 8.
25 Øre. 10.

Arbejderbevægelsens
Bibliotek og Arkiv

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 1

1. Januar 1906

2. Aargang

Lys over Landet.

*Lys over Landet, Lys i os selv,
Lyset fra Tankernes udstrakte Hvælv.
Kamp imod Mørket, det er den Strid,
vi kæmpe vil i kommende Tid.*

Kampen for Lys over Landet.

*Ej skal der kæmpes for Rigdom og Magt,
mægtige Hære og kongelig Pragt;
Kampen den gælder Uvidenheds Vold,
Kampen vi kæmper ved Kundskabens Skjold.*

Kampen for Lys over Landet.

*Ej har Aaget paa Skuldrene lagt
endnu Tyranniets blodige Magt.
Folkets Uvidenhed er den Tyran,
som over Landet lægger sit Ban.*

Mangel paa Lys over Landet.

*Lys over Landet skal hævide vort Ry,
Lyset er Magten, hvortil vi skal ty.
Norden skal staa ved Kundskabens Ror.
Norden skal blive mægtig og stor.*

Stor! Men i Lys over Landet.

Arnold Hertz.

Nytaaar!

Udover Verden lyder Nytaarshilsenen. Tusinder af Mennesker staar atter forventningsfulde ved Indgangen til det nye Aar, og atter ligger et Tidsafsnit bag os. Hver har nu sine Ønsker til Fremtiden, sine Sorger, Skuffelser og lyse Minder fra det svundne Aar.

Fælles for alle, der arbejder, er Ønskerne om mere Lys, mere Solskin, mere Brød, mere Menneskelyst i det nye Aar. Og fælles for den samme Skare af Mennesker er Tilbageblikket paa en kampfyldt Tid, paa en kummerlig Tilværelse, hvor Værdier ødes og spildes paa samme Tid, som Tusinder lider Nød.

I Nytaarsønskerne samler den arbejdende Menneskehed da sine Haab for de kommende Dage. Haab om Fremgang for de store Idéer, der besjæler Nutidens Arbejdere. Haab om Sejr for de Undertrykte. Haab om Lindring i de Lidendes Smerte.

Vi knytter vort Ønske til de manges, og idet vi venter Marschen og Kampen fortsat, udtaler vi til Kammerater og Klassefæller vort Ønske om

Glædeligt Nytaaar.

Tilskud til Arbejdsløshedskasser i Frankrig.

Det øverste Arbejdsraad i Frankrig (Conseil superieur du travail) udtalte i sin Samling i November 1903 Ønsker om, at de lokale Arbejdsløshedskasser blev understøttede af Kommunerne og af Staten eller Departementerne.

En foretagen Undersøgelse viste, at Staten eller Departementerne ikke ydede saadan Hjælp og at kun to Kommuner understøttede stedlige Arbejdsløshedskasser.

I Aaret 1905 har Deputeretkammeret derefter

beskæftiget sig med Sagen, foranlediget ved to indkomne Forslag, og Resultatet er blevet, at der paa Handelsministerens Budget er bevilget 100,000 Francs til Understøttelse af Arbejdsløshedskasser.

Denne Sum er naturligvis kun ringe, men betyder en Anerkendelse af Principet: Statshjælp til Arbejdsløse.

Statistisk Aarbog.

Strejker og Lock-outs.

10. Aargang af denne fortrinlige Haandbog, der beskæftiger sig med snart sagt alle Forhold i Landet, er udkommet. Den indeholder som dens Forgængere de nyeste Data paa de forskellige Omraader fra sit trykte og utrykte Materiale, samt Uddrag af Beretninger og Regnskaber fra mangfoldige Autoriteter, Institutioner og Selskaber. Nye Tabeller, som i Aar er medtagne, indeholder: Detailpriserne i 1905. Sognebogsamlinger og andre Folkebogsamlinger. De nye Statsskatter og Vurdering til Ejendomsskyld i Landdistrikterne med særlige Oplysninger om Landejendomme.

Social-Statistiken giver interessante Oplysninger om Ulykkesforsikring, Alderdomsunderstøttelsen, anerkendte Sygekasser, Strejker og Lock-outs, Foreninger med faglige Formaal, Forbrugsforeningerne, Fattigunderstøttelsen m. m.

Om Strejker og Lock-outs nævner vi, at der i 1904 fandt 40 Arbejdsstandsninger Sted i København og Frederiksberg, 31 i Købstæderne og 15 i Landdistrikterne, medens 1 omfattede hele Landet. Af Arbejdsstandsningerne var 67 Strejker, 3 Lock-outs og 17 af blandet eller uoplyst Karakter.

Aarsagerne vare: 43 Tilfælde Lønspørgsmaal, 4 Tilf. Arbejdstid, 10 Tilf. personlige Forhold, 2 Tilf. Organisationsspørgsmaal, 6 Tilf. Spørgsmaal om Arbejdsordning og 22 Tilf. af uoplyst Karakter.

Tabte Arbejdsdage opgøres til 63,445, af hvilke 43,000 falder paa Bogbinderfaget. I 22 Tilfælde anvendtes Mægling og i 8 Tilfælde Voldgift.

Fra Provinserne.

Som det vil være Medlemmerne bekendt, besøgte Forbundets Sekretær, *Th. Stauning*, i November og December en Del af vort Forbunds Afdelinger, nemlig: Horsens, Aarhus, Aalborg, Nykøbing M., Holstebro, Kolding, Fredericia, Odense, Nyborg, Nykøbing F. og Slagelse.

Anledningen til Rejsen var Ønsket om at skaffe Oplysninger om Cigarsorterernes Forhold, at organisere nogle Arbejdere, der i enkelte Byer stod udenfor

Organisationen og at tilvejebringe Oplysninger om Arbejdsforhold m. v. i Tobaksindustrien i sin Helhed.

Af den paa Hovedbestyrelsesmødet aflagte Beretning gengiver vi her nogle Uddrag:

I de nævnte 11 Byer beskæftiges paa 18 Fabriker 88 Cigarsortere, 27 Cigarsorterelæringer og 55 Klistrere. Af Cigarsorterne er 18 Kvinder, hvoraf atter de 13 beskæftiges i Aalborg.

Om denne Branches øvrige Forhold skaffedes der Oplysninger ved Udfyldning af Skemaer, der nu bearbejdes statistisk.

Med de i enkelte Byer beskæftigede, uorganiserede Arbejdere (Tilberedere, Vikkelmagere o. a.) afholdtes der Møder, hvor Vigtigheden af en faglig Sammenslutning belystes ved Udtalelser, og ved hvilke et stort Antal Indmeldelser fandt Sted.

I et Par Byer planlagdes af vore Afdelinger et Agitationsarbejde til Styrkelse af Organisationen og det vil forhaabentlig være frugtbringende.

Til Belysning af de Forhold, der nogle Steder bydes uorganiserede Kvinder, anfører vi, at de maa rulle Cigarillos for 4 Kr. pr. 1000, et andet Sted Cigarillos-Vikler for 12 à 13 Øre pr. 100 og Overrulning af samme 35 Øre pr. 100.

Klistere, der et enkelt Sted har arbejdet i 3 og 10 Aar ved Faget, betales med 8 Kr. ugenlig. Kvinder, der betjener de nye Vikkelmaskiner, erholder højst 8 Kr. ugl. o. s. fr.

Med Hensyn til Arbejdsforholdene fremsattes en Række Klager. Daarlig Tobak er ikke ualmindelig, et Sted bruges ustrippet, skaaret Brasil til Indlæg. Tilberederpriserne er meget slette, navnlig fordi Fabrikkerne betragter Priskuranten som Maksimalpriser. Læringsantallet er betydeligt paa flere Steder, og et grimt Misbrug finder Sted, idet Læringer nogle Steder i ubegrænset Tid maa rulle Cigarillos.

Over Viklerne fra de nye Maskiner fremførtes mange Klager, der anførtes et Sted, at der af henimod 30,000 Vikler at en bestemt Sort kun kunde anvendes 6000 til Cigarer.

Der er saaledes Aarsag nok til Besværing, naar Hensyn tages til, at Arbejdspriserne i Almindelighed er utilstrækkelige, og det maa haabes, at der vil blive vist Imødekommenhed, naar Anker som de nævnte fremsættes.

Beretningens forskellige Oplysninger behandles nu af Hovedbestyrelsen og det paabegyndte Organisationsarbejde fortsættes, hvor det er nødvendigt.

Fru Lundgren som Mester!

En Attraktion for Fabrikkerne.

Vi omtalte i sidste Numer at fhv. Cigarsorterske Fru Lundgren, ved at blive ansat som Mester hos Hr. Philipson, Fabriken „St. Felix“, Vesterbrogade 70, havde foranlediget, at Arbejderne forlangte hende

fjernet og at disse, da dette ikke skete, nedlagde Arbejdet, hvilken Arbejdsstandsning fortsættes paa samme Maade, som vi sidst nævnte.

Om Fru Lundgren har vi i den sidste Tid hørt adskillige Klager, og disse vidner alle om hendes Mangel paa Evner til at varetage en Mesters ansvarsfulde Gerning. Vi forstaa, at der er Misstemning overfor den Dame, thi Rygterne om hendes Bedrifter fra Elevopdrætningsanstalten, hvor hun før var ansat, er selvfølgelig løbet forud for hende og der er adskillige Oplysninger, som nu bringes os, der faar os til at ønske en Lov, hvorefter Personer med Fru Lundgrens Sind og Karakter kunde forbydes at raade over andre Menneskers Velfærd.

Vi skal her fremdrage enkelte Minder fra Elevanstalten og maaske senere andre.

Af en halv Snes Elever, som paa et vist Tidspunkt var under Fru Lundgrens Oplæring, blev nogle elskværdigt behandlede, medens andre, formodenlig dem, der ikke leflede for Fruen, blev behandlede som sorte Faar. Hun var ikke alene streng i sin Tale, men ogsaa ret voldsom i sine Overfald paa Pigerne, der betroedes hende, saa voldsom, *at en af Eleverne en Dag kom hjem med store, synlige Mærker paa Kinderne af Fru Lundgrens rappe Fingre*. Selv en stakkels døvstum Elev uudgik ikke sin Skæbne, men var stadig Genstand for Fru Lundgrens „Opdragelse“.

Fire af de Piger, som befandt sig i det Elevhold, vi her sigter til, *fjernedes fra Fabriken af Forældre eller Værger, fordi Fru Lundgrens Oplæringsmetode var lovlig skarp*.

Og som det er gaaet i dette Hold er det saavidt vi kan forstaa ogsaa gaaet i andre Hold, og de mange Elever, der har været under Fruens Varetægt, bidrager næppe til Styrkelse af hendes Renomé.

Vi finder heller ikke Anledning til at dække over Fruens mangelfulde Forstaaelse af sin Gernings Vigtighed og har derfor fremdraget de foranstaaende Træk til Belysning af hendes Personlighed og agter ogsaa senere at give Bidrag til Karakteristik af hende.

I Dag skal vi kun tilføje, at Fru Lundgren synes at nære Frygt for at faa sine Gerninger draget frem, hvilket fremgaar af følgende Meddelelse.

En kvindelig Kollega, der en Gang har været Elev under Fru Lundgren, søgte forleden Arbejde paa „St. Felix“. Fru Lundgren lovede hende straks Arbejde, *men skyndte sig at bede hende om endelig ikke at sige til nogen, hvor slem Fru Lundgren havde været imod hende paa Lichtingers Fabrik!*

Dette er et slaaende Vidnesbyrd, for denne Gang er mere ikke nødvendigt.

Homo.

Fra Kunstens Verden.

Jule-Album.

Dette Kunst-Hefte var som sædvanlig det fineste af de ved Julen udkommende. Navnlign den kunst-

historiske Afhandling om Kvindeskønhed i Kunsten var fortræffelig, ligesom den Mængde fine Gengivelser af Malerier, der ledsagede denne.

Arbejdernes Jule-Album.

Dette Hefte var ved sidste Jul endnu bedre end det foregaaende. En Del af Stoffet var fælles for dette og det foran nævnte Jule-Album, men flere Bidrag var særligt skrevne til Arbejdernes Jule-Album.

Af disse bemærker man med særlig Glæde en udmærket Skildring fra Hyrdedrengens Liv af Jeppe Aakjær.

Thorvaldsens Værker.

Til Opbevaring af Tavlerne i dette Værk har Forlaget ladet udføre en særdeles fin og smagfuld Æske i Marmor-Imitation.

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden“.

I Anledning af et Rygte, ifølge hvilket Medlem Nr. 1214 Fru Marie Andersen skulde have arbejdet paa Fabriken „St. Felix“, Vesterbrogade 70, efter at de tidligere Arbejdere havde forladt Fabriken, fordi de ikke vilde arbejde under Elevopdrættersken Fru Lundgren, skal jeg herved meddele, at Fru Marie Andersen har arbejdet hos L. Brenøe, Kattesundet 14, fra den 11. Novbr. 1905 til Dato, hvilket bevidnes af samtlige kvindelige Arbejdere hos L. Brenøe.

V. Nielsen.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde. 2. December 1905.

1. I Nykøbing M. er to Kvinder for kort Tid siden blevne afskedigede, fordi de havde indmeldt sig i Organisationen.

Det vedtoges at forlange de to Kvinder genantagne og at understøtte dem indtil dette sker.

Det vedtoges samtidig at give alle Afdelingerne Underretning om disse Beslutninger.

En Cigarmager, der har fast Løn, ønsker hvilende Medlemsret. Det vedtoges, at dette kun kan tillades, hvis han forpligter sig til ikke under noget Forhold at rulle eller sortere Cigarer.

2. Beslutning angaaende Optagelse af nogle nye Medlemmer i Holstebro toges.

3. En Cigar fra Petersen, Fredericia, bedømtes til 18 Kr., en anden til 11 Kr.

4. Fra Revisorerne forelaa en Skrivelse, hvori de fralægger sig Ansvar for, at Revisionen for anden Gang i dette Aar er udsat. De gør udtrykkelig opmærksom paa, at de ikke nærer nogen Tvivl om Forretningsførerens Kasse- og Pengeforhold.

Forretningsføreren oplyste, at Grunden til Udsættelsen laa i, at Arbejdet var for betydeligt, hvorfor

han maatte anmode om Tilladelse til at antage nogen Hjælp til Regnskabet for Arbejdsløshedsfondet.

Endvidere meddelte Forretningsføreren, at Revision vil finde Sted den 17. ds.

Den ønskede Assistance bevilgedes, og der svaredes Revisorerne, at Forretningsudvalget deler deres Opfattelse om at Revision bør finde Sted paa lovmæssig Maade.

5. V. Nielsen forelagde et af Udvalget i Næstved-Sagen afsendt Brev, der godkendtes.

6. En Cigar fra Svendborg indsendtes til Fabrikantforeningen.

* * *

Forretningsudvalgets Møde. 9. December 1905.

1. Om den Cigarmager, der i forrige Møde anmodede om hvilende Medlemsret, er det oplyst, at han allerede paa et tidligere Tidspunkt har indgaaet Kontrakt med sin Fabrikant.

Det vedtoges derfor, at forlange Kontrakten opsagt straks og ellers at henholde sig til § 22.

2. En Haandcigar fra Slagelse bedømtes til 24 Kr. En Haandcigar fra Odense til 18 Kr.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Forbundets Love):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort*.
2. Senest 4 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring, om Afskedigelsen, til Formanden. (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes*; det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der uden at være Arbejdsløse, skifter Arbejdssted*.
5. Af Tilrejsende skal *Henvendelse al Tid ské til Afdelingsformanden eller -Kassereren*, forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugenlig for at faa Kortet afstemplet. Udeblivelse medfører, at der maa betales Kontingent.

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned*.

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: Th. Stauning, Rømersgade 22.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 11.
Aalborg: P. Petersen, Dalgasgade 11.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: A. E. A. Rasmussen, Toftegade 1.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: J. P. Jensen, Hj. af Søndergade og Ø. Strandgade.
Holstebro: A. Andersen, Fuglsangvej.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 25.
Aarhus: P. Frederiksen, Ny Munkegade 82.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: O. Hansen, Herrestræde 36 b.
Viborg: N. Petersen, Mogensgade 65.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Warmingsgade 24, 1. S.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: N. C. Jensen, Karl Metzgade 27.
Thisted: P. Pedersen, Skovgade 218.
Esbjerg: N. Hansen, Danmarksgade 117¹.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne haves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag. Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag. F. Møller.

Rabat-Billetter.

Paa Forbundets Kontor kan Medlemmerne erholde Rabat-Billetter til Cirkus Varieté og Fotoplastikon.

Rabatten, der ydes Indehaverne af disse Billetter, er henholdsvis 25 Øre og 10 Øre.

Konr. Pettersson.

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemfarver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Böhm, Rømersgade 23, København

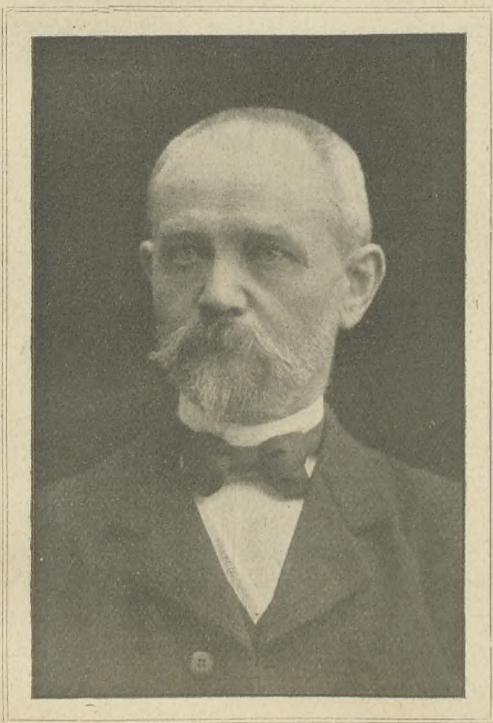
Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 2

15. Januar 1906

2. Aargang

Forretningsfører F. Møller.

Vort Forbunds Forretningsfører fejrede Nytaarsdag sit Sølvbryllup. Vi har deri fundet Anledning til at bringe hans Billede ud til Læserne og paa dette Sted at sige et Par Ord om ham, og vi er sikkert i Overensstemmelse med Ønsker hos Kollegerne, naar dette sker.

I 25 Aar har Møller og hans Hustru samlevet, og vi dvæler særlig ved denne Højtidsdag, fordi de samme 25 Aar betegner Møllers Arbejdstid i vort Forbund. I 1879 kom Møller her til Byen, hvor han hurtigt sluttede sig til den ganske unge Fagforenings- og Oplysningsbevægelse. Møller var en begavet og begejstret ung Mand, og man forstaar derfor, at Baan-

det mellem ham og Organisationen snart blev knyttet fast. I vort Forbunds Hovedbestyrelse, som Kasserer for Afdelingen „Enigheden“ og sluttelig fra 1899 som Forbundets Forretningsfører har Møller haft sit omfattende og vigtige Virkefelt. Hertil er føjet det betydelige Tillidshverv, som Medlem af De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg, og man ser heraf, at de 25 Aar ikke er uden Minder.

Møllers Arbejde har i de 25 Aar været præget af Ærlighed og Troskab mod Kollegerne, og for dette takkes han af Kammeraterne Landet over. Vi haaber, at han al Tid vil bevare disse Følelser overfor Organisationen og dens Medlemmer og tvivler ikke om, at Møller stadig vil bidrage efter Evne til Organisationens Trivsel.

De 25 Aar er naturligvis ikke gaaet hen uden Brydninger, der har været Sammenstød og forskellige Opfattelser, men det forhindrer ikke, at vi alle efter Forløbet af de 25 Aar mindes det gode og nyttige Arbejde, hvori Møller har ydet sit Bidrag, og takker ham ior de svundne Aar.

Møller og hans Hustru sidder nu i deres hyggelige Hus paa Amager, omgivet af voksne Børn og Svigerbørn, de synes kun at faa Glæde af Børnene, de er vokset op under kyndig Omhu, de er blevne brave og dygtige Arbejdere og forhaabentlig vil det al Tid være dem, der bringer Ægteparret den største Glæde.

Paa Sølvbryllupsdagen overbragte en Deputation fra Hovedbestyrelsen og Revisorerne Ægteparret en kaligraferet Adresse, hvori Lykønskning og Tak tolkedes, og vi gentager her i Samklang med Tobaksarbejderforbundets Medlemmer, vore bedste Ønsker for Sølvbrudeparret og vor Tak til vort Forbunds Forretningsfører.

Arbejderbevægelsen i Udlandet.

I. Norge.

(Eftertryk forbydes.)

De nuværende Arbejderorganisationer i Norge daterer sig fra Midten af Firserne i sidste Aarhundrede, men Arbejderbevægelsen har sin Oprindelse noget længere tilbage i Tiden, nemlig ved Midten af Aarhundredet.

Det var *Markus Thrane*, den fattige Skolelærer, der rejste den første norske Arbejderbevægelse. Paa Grund af Radikalisme blev han forjaget fra sin Stilling som Redaktør af „Drammens Adresse“, og han grundlagde derefter, i December 1848, Drammens Arbejderforening, med det Program, at „virke lidt efter lidt til Arbejdernes forbedrede Kaar og mindre Afhængighed af Pengemændene“.

I Foraaret 1849 tog han fat paa en Agitations- og Organisationsvirksomhed, der var overordenlig energisk og omfattende. Han rejste Landet rundt, holdt Foredrag om Lovens Uretfærdigheder mod Arbejderklassen og opnaaede at faa tændt en Brand iblandt Arbejderne, som det ikke senere var muligt at slukke.

Det lykkedes for Thrane og hans Hjælpere, der efterhaanden opstod, at faa dannet et betydeligt Antal Arbejderforeninger; i Juni 1850 bestod der saaledes 273 Foreninger med 20,850 Medlemmer, og Bevægelsen greb stadig videre om sig.

Men Thranes Oplysnings- og Organisationsarbejde fik ikke Lov at udvikle sig frit. Arbejderne tog med Begejstring imod Thrane og hans nye Ideer, men Magthaverne hadede og frygtede ham. De saa klart nok, at Magten vilde glide dem af Hænderne, hvis han uhindret fortsatte sit Arbejde, og dermed vilde følge, at Friheden til at udbytte Arbejderne efter eget Forgodtbefindende vilde være forbi.

Bevægelsen blev derfor kvalt, modsatte Bevægelser etableredes og Forfølgelser iværksattes. Thrane og hans bedste Kampfæller kastedes i Fængsel og idømtes umenneskelig haarde Straffe, og dermed var Magthavernes Sejr beseglet. De nye, uprøvede Organisationer mistede hurtigt deres Medlemmer efter at Lederne var ryddet af Vejen og Banen var atter fri for Kapitalisterne.

Men hvad der var saet af Thrane, blev ikke helt ryddet ud af Jorden; der var Spirekraft i det Frø og efter mange Aars Dvale spirede det paany.

Fra 1884 regner man den nuværende Arbejderbevægelses Opstaaen. Forud bestod maaske nok enkelte Fagforeninger, men i 1884 begyndte den egentlige Dannelse af Fagforeninger, der atter sluttede sig sammen i Fællesorganisationer, for at skaffe Støtte under Konflikter med Arbejdskøberne.

Det viste sig imidlertid snart, at de enkelte Fagforeninger og de lokale Fællesorganisationer ikke var stærke nok overfor Arbejdskøberne, eftersom disse ogsaa organiserede sig. Og Følgen blev da Fagforeningernes Sammenslutning i Landsforbund.

Oprettelsen af Forbundene tog sin Begyndelse i 1889 med Træarbejderne, og derefter kom Fag efter Fag, saaledes at der i 1900 fandtes 15 Landsforbund.

Fagorganisationen i Norge anlagdes fra Begyndelsen som en ren Kamporganisation og har stadig arbejdet Haand i Haand med det socialistiske Parti og derved bidraget ogsaa til dettes Vækst, ligesom Partiet som Helhed i særlig Grad har hvilet paa Fagforeningerne som det faste og solide Fundament.

Efterhaanden, som Arbejdskøberne fulgte Arbejdernes Eksempel og organiserede sig, blev det klart for Arbejderne, at yderligere Udvikling af deres Organisation ogsaa var nødvendig, og da den skandinaviske Arbejderkongres i 1897 havde anvist Vejen, dannedes i 1899 en Centralorganisation under Navnet: Arbejdernes faglige Landsorganisation i Norge.

Forholdene har selvfølgelig i Norge, som andet Steds, medført, at saadanne Opgaver som Arbejdsløshedsunderstøttelse er optaget af Fagforeningerne. Endvidere er oprettet et særskilt Strejkefond for hvert Forbund, hvortil henlægges et Bidrag af det ordinære Kontingent paa 10—15 Øre pr. Uge pr. Medlem.

Om den norske Organisations nuværende Tilstand kan nogle Tal fra Statistiken i 1903 give et Billede.

13 af de under Centralorganisationen indmeldte 15 Forbund havde tilsammen 286 Afdelinger med 14,267 Medlemmer. Endvidere findes i Kristiania 10 enkeltstaaende Fagforeninger under Centralisationen med 473 Medlemmer. Desuden findes i Kristiania 14 Fagforeninger med 607 Medlemmer udenfor Centralisationen, og saadanne findes ogsaa i enkelte andre Byer, hvoraf følger, at de fagligt organiserede Arbejders Antal i det nævnte Aar kunde anslaaes til ca. 16,000.

5 Forbund og 4 enkeltstaaende Foreninger udbetaler Rejseunderstøttelse, og 5 Forbund og 5 enkeltstaaende Foreninger udbetaler Arbejdsløshedsunderstøttelse. I 1903 udbetaltes 40,991 Kr. 15 Øre.

3 Forbund og 3 enkeltstaaende Foreninger har Syge- og Begravelseskasser, hvorigennem er udbetalt i 1903: 28,321 Kr. 42 Øre.

I Strejkeunderstøttelse udbetaltes i Aaret 1903 et samlet Beløb af 171,896 Kr. 66 Øre.

Organisationernes Indtægter udgjorde 351,237 Kr. 02 Øre og Udgifterne udgjorde 318,647 Kr. 58 Øre. Kontingentet er forskelligt og varierer fra 5,20 Øre til 52 Kr. aarligt pr. Medlem, foruden Ekstrabidrag til Konflikter, Forsikringskasser, Arbejdsløshed o. l.

12 Forbund har eget Fagblad, hvilket medfører en Udgift paa 11,187 Kr. aarlig.

Naar Forbundenes Antal, set med danske Øjne, er ringe, skyldes det, at flere af disse er Industriforbund, der omfatter alle Brancher indenfor Industrien, f. Eks. Jern- og Metalarbejderforbundet med 10 Brancher, Træarbejderforbundet alle Træarbejdere, Skotøjsarbejderforbundet alle Arbejdere i Skotøjsindustrien osv.

Nogen stærk Trang til nye Forbund er ikke til Stede, da omtrent alle Fag og Brancher kan finde Plads indenfor de bestaaende Rammer, de enkeltstaaende Foreninger omfatter saadanne Fag, der anses for at være lovlig smaa til at danne Forbund.

Omend den norske Organisation, som det fremgaar af det foregaaende, endnu staar noget tilbage i Størrelse, saa er det dog saaledes, at den har formaet at skaffe sig Respekt og Anerkendelse hos Arbejdskøberne, er en Faktor, der maa tages med paa Raad ved Fastsættelse af Arbejdsbetingelser. Ogsaa Forbedringer er det lykkedes Organisationen at tilkæmpe sig. Gennemsnitslønnen er højnet i de fleste Fag og andre Forhold er forbedrede.

Naar Fremgangen i Organisationen og paa Arbejdsmarkedet ikke er saa stor som ønskeligt, maa de vanskelige Forhold erindres.

Befolkningen er kun lidt større end Danmarks, men den er spredt paa et Areal, der er 7000 Kv. Mil, større end Storbritannien og Irland tilsammen. Kommunikationsmidlerne staar meget tilbage og Benyttelsen af dem er kostbar, saa man forstaar, at Agitations- og Organisationsarbejdet vanskeliggøres meget. Dertil kommer Liberalismens Magt over Arbejderne, der i Norge er større, end vi kender den, og vi kan kun glædes over, at Resultatet endda er saa godt, og at Bevægelsen stadig gaar fremad.

Samtidig med Fagforeningernes Vækst bør det nævnes, at det socialdemokratiske Parti er i god Fremgang, hvad der kun kan gavne den faglige Bevægelse, der ogsaa yder sit største Kontingent til Medlems-hæren i det politiske Parti, og det tør vel ventes, at de kommende Aar yderligere vil befordre Udviklingen af vore norske Kammeraters Organisationer.

Tobaksarbejder-Konference i Würtemberg.

Tobaksarbejderne i Würtemberg samledes den 10. December f. A. til et Delegeretmøde i Stuttgarts Fagforeningshus.

Byerne Calw, Cannstatt, Dürmenz, Mühlacker, Heidenheim, Heilbronn, Miedelsbach, Schorndorf og Stuttgart var repræsenterede.

Dagsordenen var:

1. Beretningen fra de Delegerede.
2. Den nye Tobaksskat.
3. Forbundets Reorganisation.

ad 1. Af de Delegeredes Beretninger fremgik det, at Tobaksarbejderne i Würtemberg havde meget slette Arbejdsforhold. Lang Arbejdstid og lav Løn og som Følge deraf Overanstrengelse er Reglen for Arbejderne.

Desværre har mange af Würtembergs Arbejdere undladt at slutte sig til Organisationen, og Følgen deraf har været, at deres Stilling er bleven daarligere. Det maa haabes, at den kommende Tid vil skaffe Forbundet Tilgang ogsaa fra Würtemberg.

ad 2. Beitmüller, Cannstatt, omtalte den projekterede Tobaksbeskatning og de for Arbejderne ulykkebringende Tilstande, der vil følge heraf.

En Resolution i Samklang med tidligere offentlig-

gjorte Beslutninger, der protesterer mod Tobaksskatten, vedtoges.

ad 3. Om Forbundets Reorganisation talte Wildemann og derefter andre Kolleger, og Diskussionen sluttede med Løfte om Virksomhed for Organisationen i den sidste Generalforsamlings Aand.

Emanuel Palmquist.

En Prydelse for Cigarsortererne.

I „Social-Demokraten“ fandtes forleden Dag en Erklæring; hvori det oplystes, at det var Emanuel Palmquist, der arbejdede paa Cigarfabriken „St. Felix“, Vesterbrogade 70. Denne Erklæring fremkom for, at denne Person ikke skulde blive forvekslet med en anden Cigarsorterer af samme Navn, og jeg forstaar saa godt, at en saadan Forveksling ikke ønskes.

Emanuel Palmquist har vist sig at være en smuk Prydelse for Cigarsortererfaget, det er kun mærkeligt, at han saa længe har faaet Lov at slaa sine Volter, uden Indskriden fra nogen Side. Jeg haaber, at vi nu er færdig med ham.

Emanuel Palmquist har stadig gjort sig fortjent til Opmærksomhed.

Han er slettet af Foreningen paa Grund af Gæld, saa mange Gange, at det var Grund nok til at bede sig fri for ham. Han har forladt flere Fabriker med Gæld, saaledes, at Fabrikanten eller Kollegerne har haft Tab ved ham. Sidst skete dette, da han uden at være Medlem, fik Arbejde paa Høys Fabrik. Han arbejdede der kun i faa Dage, men sørgede for at faa Forskud, og da han havde forladt Arbejdet uden at betale, sendte Fabrikmesteren Bud til Fagforeningens Formand med Forespørgsel om han vilde betale eller sørge for at Palmquists Gæld blev betalt.

Det kunde selvfølgelig ikke lade sig gøre, da Foreningen ikke føler sig forpligtet overfor Personer, der ikke er Medlemmer.

Et Par Dage efter den her nævnte Genistreg, oplystes det, at Emanuel Palmquist arbejdede paa „St. Felix“, hvor Arbejderne havde nedlagt Arbejdet, paa Grund af et Konfliktspørgsmaal. Jeg skal ikke komme ind paa dette Forhold, men blot fastslaa, at han her gik imod sine Kollegers Interesser, og gjorde en Gerning, som enhver hæderlig Kollega finder forkastelig, saa langt naaede Emanuel Palmquist.

Iøvrigt har hans Færd udenfor Faget været af en saadan Art, at vi i Fremtiden vistnok har al Grund til at holde os paa Afstand af den til Tider meget stortalende Kollega.

I „Socialistisk Ungdomsforening“ har man sørgelige Minder om Emanuel Palmquist. Han var Formand for en større Fest og hans Omgang med Pengene var nok saaledes, at det kun var af Barmhertighed, at man ikke lod ham smage Fængselskosten, men nøjedes med at ekskludere ham af Foreningen. Noget lignende forholder det sig vistnok i Arbejderforeningen

af 1860, hvor man var letsindige nok til at lade Emanuel Palmquist forvalte Pengene for en Skakklub, til ringe Fornøjelse for Foreningen.

Maaske kunde der være mere at omtale, men dette er vistnok tilstrækkeligt. Nu ved Tobaksarbejderne, hvem Emanuel Palmquist er og forhaabentlig forskaanes vi i Fremtiden for Samarbejde med ham. Han burde vist drage hen til større men mindre kultiverede Egne, hvor hans rige Evner kunde udfolde sig mere frit.

Aug. — M — g.

Bliv Vælgere!

Hvert Aar i Marts foretages der kommunalt Valg i København, et Valg, hvis Udfald er af den allerstørste Betydning for hele den store Arbejderstand og den mindre bemidlede Befolkning i Hovedstaden.

Nogen nærmere Paavisning af, hvilket uvurderligt Gode det er for os at bevare et frisindet og fremskridtsvenligt Flertal i Byens Raad, er unødvendigt.

Men for at dette Flertal kan bevares, skal vi sejre, ikke alene i Aar, men ogsaa næste Aar; thi det er begge Aar frisindede Borgerrepræsentanter, der er afgaaende, med Undtagelse af en — *Witzansky* — som afgaar næste Aar.

Og skal vi sejre, da er det nødvendigt, at hver eneste Mand gør sin Pligt og bevarer eller erhverver sig Stemmeret.

Kommunal Vælger er enhver Mand, som er fyldt 25 Aar og som i et Aar har betalt Skat af mindst 1000 Kr. Indtægt.

Udfyld Skattebilletten korrekt og skriv mindst 1000 Kr. som Aarsindtægt.

Kooperative Foretagender.

I.

Forstaaelsen af, at Arbejderklassen i de kooperative Foretagender har et effektivt Kampmiddel i dens Kamp med Kapitalismen, gør sig mere og mere gældende indenfor Arbejdernes Kredse.

Sikkert er det, at den kooperative Bevægelse vil blive en Faktor for Arbejderne under bitre Lønkampe, under lange Arbejdsløshedsperioder; ja, under normale, dagligdags Forhold vil en veludviklet, sund, kooperativ Bevægelse indvirke paa Arbejdernes økonomiske Kaar paa en heldbringende Maade.

Men der maa selvfølgelig gøres noget, og der maa i saa vid en Udstrækning som muligt drages de Felter ind under de kooperative Foretagenders Virkekreds, som kan medføre Fordele for Arbejderne.

Hvad jeg tænker, der ret vilde kunde blive et lukrativt Foretagende, et udmærket Aktiv for Tobaks-

arbejderforbundet, var en „Arbejder-Cigarfabrik“. Om Spørgsmaalet har været fremme før, véd jeg ikke, og da jeg paa Grund af min Sygdom ikke er i Stand til at skaffe Materiale til Veje for at belyse Spørgsmaalet paa den Maade, som det bør belyses, beder jeg den ærede Redaktør om at udtale sig om dette.

Med kollegial Hilsen

Carl Høyer.

* * *

Den omtalte Sag er behandlet paa Kongressen i 1899 og afsluttet med følgende Vedtagelse:

„Kongressen paalægger Hovedbestyrelsen at henstille til Repræsentantskabet for „De samvirkende Fagforbund“ om at yde moralsk Støtte ved en eventuel Oprettelse af en Produktionsforening i Tobaksbranchen.“

Vi antager ikke yderligere Udtalelser er nødvendige i Øjeblikket fra vor Side; vi tilføjer kun, at Sagen vistnok ikke er fremmet, fordi Arbejderpartiet umiddelbart efter nævnte Vedtagelse kom til at beskæftige sig med andre større Foretagender.

Red.

Rabat-Billetter.

Paa Forbundets Kontor kan Medlemmerne erholde Rabat-Billetter til Cirkus Varieté og Fotoplastikon.

Rabatten, der ydes Indehaverne af disse Billetter, er henholdsvis 25 Øre og 10 Øre. Rabatbilletter haves ogsaa til Børn.

Konr. Pettersson.

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemparver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 3

1. Februar 1906

2. Aargang

Til samtlige Afdelinger!

Søndag den 21. ds. samledes Forbundets Hovedbestyrelse med de københavnske Afdelingers Bestyrelser for at tage Stilling til en eventuel Opsigelse af de gældende Overenskomster med de tvende Fabrikantforeninger.

Efter en længere Diskussion enedes man om at henvise den endelige Afgørelse til en Generalforsamling. Denne Generalforsamling skulde være fælles for begge Afdelinger og vedtoges det til Slut at anbefale følgende Resolution:

„Generalforsamlingen vedtager at opsiges Overenskomsten med Fabrikantforeningen for at faa indledet Forhandling om Forandringer i forskellige Arbejdspriser samt for at faa indført en Læringskala.“

Under Forhandlingerne om dette Spørgsmaal udtaltes fra forskellige Sider et Ønske om, at Provinskollegerne fik Lejlighed til at tilkendegive deres Mening om dette for alle lige vigtige Spørgsmaal. Vore Provinsrepræsentanter fordrede dette Spørgsmaal afgjort, og paa et senere afholdt Hovedbestyrelsesmøde enedes man hurtigt om at lade foretage Urafstemning over hele Landet.

Af forskellige Grunde bestemtes det, at disse Generalforsamlinger skulde finde Sted overalt paa den samme Dag (den 30 Januar), og Resultaterne skulde indsendes ufortøvet til Hovedkontoret, hvor Forretningsføreren uafbrudt skulde være tilstede.

Den 23. Januar modtog Forretningsføreren imidlertid følgende to Skrivelser:

Hr. F. Møller,

Forretningsfører for Tobaksarbejderforbundet
i Danmark.

Ved Nærværende tillade vi os at gøre Dem følgende Meddelelse: Forsaauidt De agter at opsiges Overenskomsten med Foreningen af Cigar-Fabrikanter i Provinserne eller allerede har gjort dette, bede vi

Dem betragte nærværende Skrivelse som en Opsigelse af vor Overenskomst pr. 1. Maj 1906.

Vi imødeser Deres Anerkendelse heraf.

For Foreningen af danske Cigar- og Tobaksfabrikanter

Albert Jacobsen,

p. t. Formand.

Hr. F. Møller,

Forretningsfører for Tobaksarbejderforbundet
i Danmark.

Ved Nærværende tillade vi os at gøre Dem følgende Meddelelse: Forsaauidt De agter at opsiges Overenskomsten med Foreningen af danske Cigar- og Tobaksfabrikanter eller allerede har gjort det, bede vi Dem betragte nærværende Skrivelse som en Opsigelse af vor Overenskomst pr. 1. Maj 1906.

Vi imødeser Deres Anerkendelse heraf.

Foreningen af Cigar-Fabrikanter
i Provinserne.

Marquardsen,

p. t. Formand.

Hermed var Spørgsmaalet for Provinsernes Vedkommende jo afgjort, idet Fabrikanterne havde opsagt Overenskomsten, saasnart Københavnerne vilde opsiges den her i Byen gældende Overenskomst. Afstemningen blev derfor ikke iværksat, da den var ganske overflødig, og Bestutningen om, at de københavnske Afdelinger skulde afgøre Spørgsmaalet den 30. Januar, fremdeles stod ved Magt og forøvrigt blev fastholdt ved et nyt Fællesmøde, som afholdtes den 26. ds., og hvor Forretningsudvalget var fuldtallig tilstede.

Generalforsamlingen fandt altsaa Sted den 30. Januar, og ovenanførte Resolution blev da vedtaget med 520 Stemmer imod 122.

Overenskomsten er altsaa hermed opsagt overalt. Formodentlig begynder snart Forhandlingerne (der er jo meget, der trænger til at rettes). Kollegerne skal blive holdt à jour med Forhandlingernes Gang, saavidt det til enhver Tid er muligt at give udførlige Oplysninger.

Dog kan jeg ikke tilbageholde en kort Bemærkning

til de mest utaalmodige af Kollegerne. Jeg modtager i Dag en Skrivelse, i hvilken Utaalmodigheden giver sig Luft i følgende Hjertesuk: „Jeg venter med Længsel!“ Ja, ærede Kolleger, det gør jeg somme Tider ogsaa, men jeg er nødt til at væbne mig med en meget stor Portion Taalmodighed, og det samme maa jeg raade Kollegerne til at gøre, thi dels er det mig ikke muligt at meddele noget, saa længe jeg selv ingenting ved, og dels er det ikke altid hensigtsmæssigt at meddele det, man ved, særlig naar man har paa Fornemmelsen, at Ændringer meget godt kan vedtages eller overhovedet Forstyrrelser kan indtræffe.

Saasart der imidlertid er noget at meddele, skal det bringes til Medlemmernes Kundskab.

København, den 31. Januar 1906.

F. Møller.

Arbejderbevægelsen i Udlandet.

II.

Sverrig.

(Eftertryk forbydes.)

Den svenske Arbejderbevægelse har ikke som Danmarks og Norges haft nogen Banebryder ved Midten af Aarhundredet. Den første Agitation blev drevet i 1881 af den svenskfødte Skræder August Palm, der var udvist fra Nordslesvig og senere havde været bosat i Storehedinge paa Sjælland. Han bosatte sig i Malmø og begyndte at holde socialistiske Møder til Skræk for Bedsteborgerne, herfra drog han videre til Stockholm og derfra atter ud over Landet. Han maatte i disse Begyndelsesaar udstaa en Masse Besværligheder, baade af økonomisk og politisk Natur.

Politimestre og andre Øvrigheds personer søgte naturligvis at hindre Udbredelsen af de socialistiske Læresætninger, men deres Virksomhed var, som deres Forgængeres, ganske forgæves.

Befolkningen greb efter det nye og tiltalende, som her blev fremstillet, og med en forbavsende Fart er den svenske Arbejderorganisation — politisk og faglig — skudt i Vejret.

Med en Kapital paa 108 Kroner startedes Bladet „Social-Demokraten“ i Stockholm i 1885 og siden er Blade og Organisationer skudt frem paa alle Egne af det ret udstrakte Land, og mægtige Arbejder udførte i den Snes Aar, som siden er forløbet.

Arbejderpartiet eller Socialdemokratiet har stadig hvilet paa Fagforeningerne. Politisk var det menige Folk omtrent uden Indflydelse og Rejsningen maatte derfor særlig ske paa et økonomisk Grundlag, hvorfra den politiske Agitation atter kunde føres med Styrke. Dette er sket, og kraftigt voksende har Socialdemokratiet og Fagforeningerne spredt sine Forgøngere ud over Landet.

Den Fagforeningsbevægelse, vi nu kender i Sverrig, daterer sig altsaa kun fra Begyndelsen af Firserne. Efter Statistik for 1903 fandtes i Sverrig ca. 1300 Fagforeninger med 80,000 Medlemmer, sammensluttede i 35 Fagforbund.

Disse ere Kamporganisationer og de er socialistisk farvede, d. v. s. de arbejder i Overensstemmelse med det socialdemokratiske Parti paa samme Maade, som Tilfældet er i Danmark. I Modsætning hertil findes siden 1898 en Organisation ved Navn „Svensk Arbejderforbund“, der tager bestemt Afstand fra Socialismen og angiver at ville virke for Fagforeningernes Opgaver. Selvfølgelig har denne Organisation saa godt som ingen Tilslutning faaet.

De forannævnte Fagforbund dannede i 1898 en Landsorganisation, hvis Opgave lige som i Danmark skal være at skaffe Støtte til Arbejderne under større Konflikter og paa anden Maade at varetage Fagforeningernes Fælles-Interesser.

Landsorganisationen omfatter 26 Forbund med 900 Afdelinger, der tilsammen tæller 47,920 Medlemmer (i 1903). Hvert Forbund betaler aarlig 80 Øre pr. Medlem, af hvilket Beløb Halvdelen afsættes til et Strejkefond. I øvrigt foretages Paaligninger af Ekstrakontingent under Konflikter.

I 1903 udkæmpedes adskillige faglige Kampe i Sverrig. Dels Forsvars- og dels Angrebs-Kampe. Af disse Kampe kan nævnes Havnearbejdernes og de mekaniske Værksteders Arbejdere. I Stockholm og Gefle var saaledes 1000 Havnearbejdere i Kamp for at modsætte sig en Lønreduktion. Udfaldet var efter 9 Maaneders Kamp særdeles godt i Stockholm, men mindre heldigt i Gefle.

I de mekaniske Værksteder etableredes Kampen ligeledes af Arbejdskøberne, der agtede at knække Organisationens. 14,000 Arbejdere sattes paa Gaden, og efter 6 Ugers Kamp maatte Arbejdskøberne bøje sig og slutte en for Arbejderne fordelagtig Overenskomst.

Foruden disse større Kampe førtes en Del mindre, og Udgiften til Understøttelser fra Landsorganisationen androg 112,938 Kr.

I det sidst forløbne Aar sattes de svenske Organisationer paa en haard Prøve ved Lock-out'en i Bygnings- og Jernindustrien. Denne Kamp, der omfattede en Snes Tusinde Arbejdere, førtes med Styrke imod den svenske Landsorganisation.

Alle Arbejdskøbernes Lejesvende, Talere og Skribenter slog drabelig løs, Organisationens var vokset stærkt, havde faaet Anseelse og Indflydelse, og det taalte Arbejdskøberne ikke. Ca. 4 Maaneder førtes Kampen, uden at Arbejdskøberne formaade at tvinge deres Vilje igennem. Arbejderne stod stærkt og fast samlede i deres Organisationer. Bidrag til den omfattende Kamp indkom i saa stor Udstrækning, at alle kunde faa Understøttelse, og Resultatet blev da en Overenskomst, der bragte Arbejderne Fordele og Arbejdskøberne et Nederlag.

Med Hensyn til den sociale Lovgivning i Sverrig er det værd at nævne, at denne staar en Del tilbage, hvad der er forstaaeligt, naar man erindrer, at der er stærkt indskrænket Stemmeret i Sverrig og som Følge deraf kun ganske faa Arbejderrepræsentanter i Rigsdagen.

Der findes en Fabriklov og i Følge denne Fabriktilsyn. En Ulykkesforsikring, der hviler paa Arbejds-

køberne, og byder ret smaa Understøttelser samt en meget utilfredsstillende Lov om Kvinders og Børns Arbejde.

I 1899 vedtoges en Beskyttelseslov for Skruebrækkere, der er meget betegnende for Stemningen i Sverrigs Rigsdag. Bestemmelsen havde følgende Ordlyd:

„Tvinger nogen uden lovlig Ret eller ved Misbrug af sin Ret, ved Vold eller Trusel en anden til at gøre, taale eller undlade noget, straffes han med to Aars Strafarbejde for de Tilfælde, hvor der for vedkommende Handling ikke er bestemt haardere Straf.

Samme Lov gælder, hvis man paa den Maade, som her er sagt, forsøger at tvinge en til Deltagelse i Arbejdsnedlæggelser eller hindre en i at vende tilbage til sit Arbejde eller modtage Arbejde, som er ham tilbudt.“

Denne Skruebrækker-Beskyttelse viser den Magt, Arbejdernes Modstandere hidtil har haft, og den Brutalitet, hvormed de har benyttet sig af deres Magt. Forhaabentlig er nu Tiden inde, da Arbejderne faar større Indflydelse baade politisk og fagligt, og da Arbejdskøbernes Brutalitet kan holdes indenfor de rette Grænser.

De svenske Arbejderorganisationer befinder sig og har i de sidste Aar befundet sig i en meget stærk Udvikling, og navnlig Kampen i 1905 viste, hvor stærk Landsorganisationen var blevet. Der er ingen Tvivl om, at yderligere Vækst forestaar, og dermed lysere Tider for vore svenske Klassefæller.

Kampen mod Fru Lundgreen.

Arbejderne sejrede!

Arbejdsstandsningen sluttet.

I Midten af Januar Maaned sluttede den Arbejdsstandsning paa Cigarfabriken „St. Felix“ (Indehaver Hr. Philipsson), Vesterbrogade 70, der udbrød den 1. December. Aarsagen var, at Fabrikanten ikke vilde fritage Arbejderne for at staa under Ledelse af den nyantagne Mester, Fru *J. Lundgreen*, der havde gjort sig umulig ved en femaarig Virksomhed som Lærlinge- eller Elevopdrætter paa J. Lichtingers Fabrik.

Arbejderne henvendte sig til Fabrikanten og bad om Fruens Fjernelse, saa snart de erfarede, at hun skulde begynde, men da Fabrikanten ikke vilde bøje sig for denne Fordring, havde Arbejderne ikke anden Udvej end at nedlægge Arbejdet. Dette besluttedes aldeles enstemmig. Alle Arbejderne var lige forbitrede over den Mester, der blev budt dem, og deres Forsvar, „at de ikke kunde have Respekt og Agtelse for en Person, der havde optraadt paa en saa tarvelig Maade, som Tiltældet var med Fru Lundgreen“, synes os udmærket. Det er nødvendigt at have Respekt og Agtelse for en Mester, men disse Følelser faar man

ikke overfor Personer, der ved en ukollegial Fremgangsmaade og ved at skade sine egne Standsfæller selv har sørget for at nedbryde Agtelsen.

Fru Lundgreen havde paataget sig Pladsen som Elevopdrætter og nægtede trods Organisationens Beslutning og Henvendelse at forandre sin Plan og Virksomhed. Nu har hun erfaret, hvad der følger efter saadan hensynsløs Adfærd.

Vi takker og beundrer de Arbejdere, der resolut frabad sig Fru Lundgreens Ledelse. De handlede som brave Kammerater, der fuldbyrdede den Straf, som den daarlige Kollega fortjente, og det gjorde de ikke i egen, men i alle Kollegers Interesse.

Vi gratulerer Arbejderne til Sejren, som vi straks forudsaa, at de maatte opnaa. Vi forstod straks, at der ingen hæderlig Arbejder fandtes, som vilde tage Arbejdet op under Fru Lundgreens Mesterskab, efter at alle Fabrikens Arbejdere havde nedlagt Arbejdet, og det har ogsaa vist sig, at de Folk, der søgte at hjælpe Fabrikanten, var mindre heldige.

Bladet har bragt Omtale af Emanuel Palmquist, og der kunde med god Grund nævnes andre, der har opført sig ret upassende. Vi skal imidlertid paa dette Tidspunkt indskrænke os til det fremkomne, thi *den udsøgte Samling er afskediget, og de gamle Arbejdere er genantagne. Fru Lundgreen er fjernet fra Mester-Stillingen* og beskæftiges kun paa Fabriken en kort Tid, indtil Aftalen eller Kontrakten er udløbet, og hun har selvfølgelig intet at varetage overfor de øvrige Arbejdere. Dermed har Fabrikanten vist sin Forstaelse og Imødekommen overfor Arbejderne, og det glæder os, at han resolut brød med den ogsaa for ham utaalelige Tilstand, der var etableret ved Fru Lundgreens Tilstedekomst.

Emanuel Palmquist.

Ved en Generalforsamling Fredag den 26. Januar i Socialdemokratisk Forening i Københavns 1. Kreds vedtoges det enstemmig at ekskludere Emanuel Palmquist, der hidtil havde været Medlem af denne Forening. Anledningen var hans Optræden som „Arbejdsvillig“ paa St. Felix.

Fra Kunstens Verden.

Thorvaldsens Værker, udgivne for Folket.

Med Forklaringer af *Emil Hannover*.

Af dette Værk er nu udkommet 3. og 4. Hefte, indeholdende 8 kunsttrykte Blade med tilhørende Tekst. De repræsenterer godt Thorvaldsens Alsidighed; der er Statuer og Relieffer, kristelige og hedenske Allegorier, Guder, Heroer og Sagnfigurer. Medens selvfølgelig adskillige af disse Arbejder er almindelig kendte, er andre af dem her afbildede for første Gang og frembyder Nyhedens Interesse for dem, som sjældent eller aldrig besøger Musæet. Dette gælder f. Eks. de ni Medailloner med Fremstilling af Muserne. Ogsaa Teksten indeholder et og andet, som sikkert vil være nyt for mange, f. Eks. Paavisningen af

Thorvaldsens eget Portræt i Relieffet „Homer synger for Folket“, eller den lille Notits om tre Marmor-eksemplarer af Venusstatuen, som alle kom galt af Sted.

Danmarks Visebog.

Paa Vilh. Hansens Musikforlag er af Kontorchef Richard udgivet en Samling Viser med Musik, der uden Tvivl vil være til Glæde i Hjem, hvor Musik og Sang hører hjemme. I to Bind med flere Hundrede Viser foreligger dette Værk, et Stykke Kulturhistorie, formet af Viser, der særtegner hver sin Tid eller Episode. Det er Visen fra 1848 til vore Dage i dens forskellige Genrer. Det er Erik Bøghs, Rantzaus, Melbyes, Henriques, Svend Flues og Olfert Jespersens Viser og Musik, og de giver et godt Billede af det sidste halve Hundrede Aar i Danmark.

En Række Noter forhøjer Værkets Værdi, idet disse giver Oplysninger om det, Viserne sigter til, hvad der naturligtvis ellers ikke kan være fuldstændig klart for Nutiden. —n.

Efterlysninger.

Cigararbejder *Julius Johnsen* fra Viborg eller Kolleger, der kender hans Adresse og Opholdssted, bedes opgive denne til Redaktøren eller til Laursen, Saksgade 93, 3. Sal.

Johnsen arbejdede i København og derefter i Odense i Juni 1905.

Carl Almund, der indtil September f. A. arbejdede i Svendborg, eller andre, der kender hans Opholdssted, anmodes om at opgive Adressen til Fagbladets Redaktør eller til Formanden, F. Nicolaisen i Svendborg Afdeling.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Forbundets Love):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort*.
2. Senest 4 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring, om Afskedigelsen, til Formanden. (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes*; det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der uden at være Arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende skal *Henvendelse al Tid ske til Afdelingsformanden eller -Kassereren*, forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.

6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugentlig for at faa Kortet afstemt. Udeblivelse medfører, at der maa betales Kontingent.

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned*.

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning, Rømersgade 22.*

Rabat-Billetter.

Paa Forbundets Kontor kan Medlemmerne erholde Rabat-Billetter til Cirkus Varieté og Fotoplastikon.

Rabatten, der ydes Indehaverne af disse Billetter, er henholdsvis 25 Øre og 10 Øre. Rabatbilletter haves ogsaa til Børn.

Konr. Pettersson.

Arbejdernes Fællesbageri

leverer Byens bedste

— **NORMAL-BRØD** —

Anbefales særligt til Folk med svage Maver

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemparver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Böhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 4

15. Februar 1906

2. Aargang

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter Tilladelse fra Redaktionen.

De kristelige Fagforeninger.

Kampmaade og Fremtidsplaner.

For nogle Aar siden opstod der som bekendt en kristelig Fagforeningsbevægelse herhjemme. „Kristeligt dansk Fællesforbund for Arbejdsgivere og Arbejdere“ dannedes, nogle Møder afholdtes hist og her, men iøvrigt har Forbundet mest gjort sig bemærket ved at levere „villige“ Arbejdere under faglige Kampe.

Selvfølge er en Organisation af den Art overflødig, og etableres den desuagtet, kan den kun bidrage til at splitte og skade Arbejderne. Der er i vore Fagforeninger Plads for alle, „Hellige“ og „Hedninger“ ved Siden af hinanden; der er kun ikke Plads for Arbejdskøberne, thi de har intet der at gøre. Det kristelige Forbund er imidlertid netop baseret paa at optage Arbejdskøberne, og man forstaaer derfor, set fra et Arbejderstandpunkt, hvor betydningsløs Arbejdernes Sammenslutning bliver under saadanne Vilkaar. Men selv bortset fra denne Urimelighed, er et kristeligt Fagforbund en unaturlig og ødelæggende Institution.

Naar man forstaaer, at Sammenslutning er en Nødvendighed, er det en i høj Grad ukristelig Handling at skille Arbejderne i to forskellige Organisationer. Kristelige, ukristelige og indifferente har i en Fællesforening lige stor Indflydelse paa Sagerne Ordning, men skilles de saakaldte „kristelige“ ud i en Separatorganisation, faar disse selvfølge ingen som helst Indflydelse, hvad Tiden tilstrækkeligt tydeligt har vist.

Enhver Opfattelse kan komme til Orde i Fagforeningerne. Befinder man sig i Mindretal med sin Opfattelse, bør man kæmpe for denne, søge at faa den til at trænge igennem, søge at vinde Flertal; at løbe sin Vej og danne særlige Foreninger for kristelige Mindretal, er nærmest pjaltet, i hvert Fald langt

fra at være modigt, men denne, efter vor Opfattelse, umoralske Adfærd er udvist ved Oprettelsen af de kristelige Fagforeninger. Nu kunde vi til Nød forstaa, om Forholdet var saaledes, at de kristelige havde Ubhag ved overhovedet at være sammen med de ukristelige eller indifferente. Men paa Arbejdspladserne vil de gerne være sammen med os; det er kun i de rette og naturlige Fagforeninger, de ikke taaler Samarbejdet. De vil være noget for sig selv. De er selv gode; mener, de er bedre end dem, der ikke taler om Jesus ved alle mulige og umulige Lejligheder, og saa viser de deres Fejghed ved at lave Splittelsesforeninger, der kun kan gavne Arbejdernes — ogsaa de kristeliges — Udbyttelse.

Selvfølge opnaar de tilsyneladende at komme til at staa i et godt Forhold til Arbejdskøberne. De Folk, hvis største Fordel ligger i Arbejdernes Splittelse og Uenighed, klapper naturligvis gerne de Slavesjæle paa Skulderen, der er for fejge til at kæmpe for deres Opfattelse paa de rette Steder. Det er selvfølge meget behageligt for Arbejdskøberne at have et Par Dusin „kristne“ Mennesker i en Fagforening, der erklærer, at den er uenig med de „socialistiske“ Fagforeninger og vil staa i et godt Forhold til Arbejdsherrerne. Det er behageligt, fordi det paa det Grundlag nu og da kan paavises, at Arbejderne ikke er enige, og fordi der fra en saadan Forening kan skaffes Hjælpere, naar det kniber for Arbejdskøberne, naar de ønsker at pine deres regulære og hæderlige Arbejdere.

Betydning har disse kristelige Foreninger imidlertid ikke faaet ud over den, at gøre den tarveligste Tjeneste for Arbejdernes egne Modstandere, men nu og da høres nogle Lovsange til Ære for de med Jesus allierede Fagforeninger, og da der altid findes naive, godtroende og lidet oplyste Mennesker, plumper vel en og anden ind i det sorte Selskab. Vi skal imidlertid i Fremtiden have Opmærksomheden lidt henvendt paa disse Foreninger og deres Færd, og vi skal bidrage, hvad vi formaar, til at gøre deres Virksomhed saa lidt skadelig som muligt.

Vi tror at kunne gøre det ved at fremvise de „kristelige“s Handle- og Skrivemaade, den er ikke tiltalende; og ved at afdække, hvad der hos sundt tænkende Mennesker maa vække Afsky og Harme, vil vi sikkert være i Stand til at hindre Faldene i de helliges Spind.

Saa lægger vi ud —!

„De Kristelige“ har et Blad, der hedder „Vort Folk“, det søger paa sin mærkelige Maade at fremme de „kristelige Tanker“ paa Arbejdsomraadet. Ved en ondsindet Journalistik lægges vore Fagforeninger og vor Virksomhed for Had og trods alt Skrивeriet om Jesus, forstaar man, at dette Blads Hovedopgave er at dragé Arbejderne bort fra det Parti og de Organisationer, der har gavnet dem mere end Alverdens Præster og Missionsfolk.

Under Overskriften „Saa lægger vi ud —!“ mødte Bladets første Numer i dette Aar med en Nytaarsartikel, der er en udsøgt Blanding af hellige Talemaader og Udfald mod Fagforeninger og Socialister.

Artiklen er underskrevet af C. A. Brostrøm, der vistnok er Medlem af det kristelige Forbunds Hovedbestyrelse og Bladets Redaktion giver i en Efterskrift sin Tilslutning til Artiklen.

Der tales heri om det kristelige Forbunds Fremtidsvej, og det hedder saa: „Lad os ikke tage saa mange Hensyn til de andre“*) — — — „lad os i K. d. F. arbejde som om der ikke fandtes andre faglige Organisationer i Danmark“.

Af disse Citater sér man, hvad der er de kristeliges Lyst. Ikke tage Hensyn til Folk med anden Opfattelse end deres egen. Blot arbejde som det passer det kristelige Forbund og som om der ikke fandtes andre i hele Danmark. At være hensynsfulde og broderligsindede hører ikke til disse Kristenmenneskers Program.

Sagtmodigheden er ogsaa lagt paa Hylden, naar det hedder:

„Er det ikke paa Tide, at vi bliver selvstændige saa vi ikke spørger Per og Povl om Forlov til at være her. Er det ikke Tid til, at vi selv bestemmer Løn og Priskuranter, Arbejdstid og Værkstedsregler, naar vi vil gaa i Arbejde og naar vi vil holde op.“

De kristelige taler her om at bestemme al Ting selv, de vil være selvstændige og samtidig laver de Fagforeninger, hvoraf Arbejdskøberne ere Medlemmer. Mon Forfatteren selv er uvidende nok til at tro paa de Linjer han her har begaaet, han maa i saa Fald være meget naiv og uvidende. Han burde vide, at vi lever i et kapitalistisk Samfund, i hvilket Kapitalisterne og Magthaverne er stærkt medbestemmende i mange af Livets Forhold og han burde ogsaa vide, at vore Fagforeninger har udfoldet en kraftig Virksomhed i 35 Aar for at opnaa den Medbestemmelsesret, de har erhvervet. Tænker han paa Forholdet til de Arbejdere, der staar i vore Fagforeninger, maa han ogsaa kunne forstaa, at hans „lille Flok“ ikke faar Bestemmelsesretten om Arbejdsforholdene. Den kan faa Indflydelse derpaa, Medbestemmelsesret som vi andre, men dertil gaar Vejen gennem de naturlige Organisationer, der

staar aabne for alle hæderlige Arbejdere, ikke gennem en Separat-Organisation, hvis Formaal synes at være Splittelse til Gavn for Kapitalisterne.

Efter sine svævende Talemaader om Bestemmelsesretten, gør Forfatteren Antydning af, at „de kristelige“ vil hjælpe Arbejderne i højere Grad end „Socialisterne“. Han siger:

„Naar vi drager vore Byarbejdere bort fra Socialdemokratiet, naar vi hindrer vore Landarbejdere fra at slutte sig til det, da har vi Forpligtelse til at gøre det bedre for dem og yde dem bedre Beskyttelse hos os. Gør vi ikke vort bedste her, taber vi Retten til at kalde ad dem.“

Her er som sagt Antydninger, men det bliver ogsaa ved Talemaaderne om „Forpligtelsen til at gøre det bedre“. Der kommer intet om, hvori det bedre skal bestaa, intet om hvilke Veje man vil, kun det forud nævnte Slag i Luften om ikke længere at spørge Per eller Poul, om selv at bestemme Priskuranter, Arbejdstid og det hele. Det er mere end tarveligt og denne Nytaars-Artikel, der gives Udseende af at være noget, er i Virkeligheden det ynkeligste Bevis for, hvor lidet formaalstjenlig disse hellige Skribenters Virksomhed er for Arbejderne.

Tomme Ord om at gøre sit bedste, at drage Byarbejderne fra Socialdemokratiet og at hindre Landarbejdernes Overgang til dette; ikke et fornuftigt Ord om praktiske Handlinger, der agtes udførte.

Byarbejderne drages ikke fra Socialdemokratiet og Landarbejderne er i saa stort Tal ovre i dette Parti, at de tilbageværende sikkert ogsaa vil komme i den nærmeste Tid. Der er ingen anden Vej for Arbejderne, thi Arbejderne maa selv, ved egne Talsmænd, skaffe sig de politiske og økonomiske Forbedringer, der tiltrænges. Det er ligegyldigt, hvilken Tro de bekender sig til, de trænger alle til Forbedringer og de opnaas kun ved endrægtigt Arbejde. Enhver Virksomhed, der gaar ud paa at splitte Arbejderne, er en Forbrydelse mod disse.

Endelig anvender det kristelige Blad en af Arbejdernes Modstandere ofte benyttet Tirade, nemlig følgende:

„Jo mere vi faar udrettet af det gode, som Socialdemokratiet kæmper for, jo mere dæmmer vi op mod dette Partis Fremtrængen.“

Nu er der ingen Grund til at tro, at de kristelige skulde faa udført noget af det gode, som Socialdemokratiet kæmper for, men selv om det var Tilfældet, vilde dette Parti intet miste. Det vilde kun bevise, at Socialdemokratiet havde Ret, naar det fremsatte sine Krav og det maa være meget svaghovedede Folk, der vender sig bort fra dem, der har Ret. Hver lille Reform, som Socialdemokratiet har bragt i Hus, selv om det har været ved andres Hjælp, har aabnet Øjnene paa nye Tusinder af Medborgere og bevist, at dette Parti var det fremadskridende, det der havde Retfærdighed paa sin Fane, det, der fortjente at blive støttet, og saaledes vil det ogsaa gaa i Fremtiden, trods de kristelige Foreningers og Blades fortvivlede Forsøg paa at „dæmme op“ mod Socialisterne og Fagforeningerne.

*) Alle Udhævelser af Red.

En Strejke i Nykøbing M.

For nogen Tid siden fremsattes Klage over, at kvindelige Arbejdere hos Firmaet Th. Damborg i Nykøbing M., der indmeldte sig i Fagforeningen, umiddelbart derefter afskedigedes. Man ansaa dette for at være Forfølgelse mod Organisationen og forsøgte en Forhandling med Fabrikanten, hvor Kravet om de afskedigedes Genantagelse fremsattes. Det lykkedes ikke at naa noget Resultat og Arbejdet standsedes derfor i Slutningen af Januar Maaned.

Efter Henvendelse fra Provinsfabrikanternes Forening, førtes en Forhandling i København den 6. Februar, ved hvilken Fabrikanternes Bestyrelse var til Stede som Mæglere, og et Udvalg fra Forretningsudvalget paa Forbundets Vegne førte Forhandlingerne med en af Fabrikens Indehavere, Hr. Dolleris.

Ved denne Forhandling enedes man om Forligsbestemmelser, der dog skulde godkendes af Afdelingen, hvilket nu er sket. Arbejdet er genoptaget og af den afsluttede Overenskomst kan anføres:

Foreningsrettens Anerkendelse ved Genantagelse af de 3 afskedigede Arbejdere. Genantagelse af samtlige Strejkende. 3 Arbejdere, der har optaget Arbejdet under Strejken, fjernes, hvis de ikke vil søge Optagelse i Organisationen. Betalingen til de Arbejdere, der passer de nye Vikkelmaskiner forhøjes og bliver indtil 1. Maj af samme Størrelse som paa en anden Fabrik i Jylland. Prisen paa Overrulning af en enkelt Cigar forhøjes med 50 Øre pr. 1000. Lærlingeantallet forøges ikke før efter nye Forhandlinger 1. Maj og Antallet af Hjemmearbejdere (2) maa ikke forøges.

Faar vi aldrig Hjælp til Arbejdsløse?

En norsk Lov om Tilskud.

I en Række Artikler har vi for nogen Tid siden gjort Rede for Arbejdsløshedens Aarsager og Omfang, Forsøgene paa at yde Støtte og de Krav, vi stiller til Samfundet om Hjælp imod dette Onde. Vi véd derfor, at vore Læsere er klar over disse Forhold, og vi forstaar, at de med Spænding venter paa Regeringens og Rigsdagens Ord i denne Sag.

Som bekendt er der af Regering og Rigsdag nedsat en Kommission angaaende Alderdomsforsikring og til denne Kommission er Spørgsmaalet om Forsikring mod Arbejdsløshed ogsaa henvist.

Det forlød sidste Efteraar, at Kommissionen vilde fremkomme med Forslag angaaende denne Sag i Begyndelsen af indeværende Rigsdagssamling, men nu er den halve Tid forløbet, og endnu er intet fremkommet. Man kan da med Rette spørge, om det er Meningen, at denne Sag skal ligge begravet i Kommissionen, om de Arbejdsløse vedblivende skal halvsulte og om den danske Stat vil vedblive at unddrage

sig sin Pligt overfor de mange Statsborgere, der paa Grund af forrykte Samfundstilstande kastes ud i Nød og Elendighed.

Højremanden *P. Rasmusen* har fundet det formaals-tjenligt at stille Forslag om Tilskud, et Par Hundrede Tusinde Kroner, til selvstændige Arbejdsløshedskasser, og Regeringspartiet har hidtil været mest stemt for nogle smaa Bidrag til de frie Fattiggasser, for at Hjælpen saa meget som muligt kunde faa Karakteren af Fattighjælp.

Begge disse Udveje er urimelige. Højremandens Forslag er naturligvis beregnet paa at svække vore Fagforeninger ved Oprettelse af Arbejdsløshedskasserne. Det er en ganske uforholdsmæssig Omvej og en Løsning, som vi ikke kan give vor Tilslutning. De fleste Fag har Arbejdsløshedskasser, der let kan sættes i Forbindelse med Statshjælpen. Nye Kassers Oprettelse vil kun splitte og øde Kræfterne og betyde Misbrug af Penge igennem forøget Administration.

Tilskudet til Fattiggasserne bør ikke være en vedvarende Ordning, thi disse er ikke og kan ikke være Organer, hvorigennem denne Sag ordnes. Fattiggasserne har deres betydningsfulde Opgaver og kan gøre megen Nytte, men Arbejdsløsheden er en særlig Art af Nødstilstand, paa hvilken der bør raades Bod igennem de dertil egnede og gennem mange Aar prøvede Organisationer.

Kravet om Statstilskud til Fagforeningernes Arbejdsløshedskasser, som vi stiller, har faaet Tilslutning fra flere Sider udenfor Arbejdernes Kredse, og det sidste, der foreligger paa det Omraade, er et Forslag, der behandles i Norge, udarbejdet af en Komité, der nedsattes i 1904.

Forslaget gaar ud paa, at alle Arbejdsledighedskasser i Norge, der opfylder de stillede Betingelser, har Adgang til at faa refunderet en Trediedel af de Beløb, hvormed de understøtter deres Medlemmer.

Kasserne, der ønsker denne Begunstigelse, skal anerkendes af det vedkommende Departement ved Indsendelse af Lovene og Optagelse af de fornødne Lovbestemmelser. (Altsaa en Ordning som med vore Sygekasser.)

Kommunerne skal udrede en Del og Statskassen en anden Del af Tilskudet, og kun Arbejdsløshed, der skyldes Strejke og Lock-out, unddrages Tilskud.

Det af os hævdede Princip, *Hjælp til de bestaaende Fagforeningers Arbejdsløshedskasser, er anerkendt i følgende to Paragrafer i Lovforslaget.*

§ 5.

„Er vedkommende Arbejdsledighedskasse knyttet til en Forening, skal den føre særskilt Regnskab. Dens Midler, der skal holdes adskilte fra Foreningens Midler, maa kun anvendes til Dækning af dens egne Forpligtelser og kan ikke af Foreningens Kreditorer gøres til Genstand for Arrest, Eksekution eller Udpantning. Heller ikke kan der for Gæld paahvilende nogen, som er forsikret i en saadan Kasse, søges Dækning i den Forsikredes Krav paa Kassen.

§ 6.

„Enhver til en Forening knyttet Arbejdsledighedskasse maa for at erholde Refusion give Personer, til-

hørende de samme Fag som Kassens Medlemmer, Adgang til at forsikre sig paa lige Vilkaar med disse, selv om de ikke er Medlemmer af Foreningen. De her nævnte Forsikrede erhoder dog ikke Ret til at være med i Afgørelser angaaende Kassens Love eller til at deltage i Kassens Ledelse, medmindre Foreningen herom fatter Beslutning. Desuden kan Kassen, forsaavidt dens Administration bestrides af vedkommende Forening, lægge saadanne Forsikrede en Forhøjelse af det ordinære Kontingent med 10 Procent til Dækning af Administrationsudgifter, og hvis dette viser sig utilstrækkeligt, med Departementets Billigelse forhøje den med et yderligere Tillæg, der ikke maa overstige 15 Procent.“

Klart og uforbeholdent har man her anvist den Vej, der er naturligt i denne Sag og det var ønskeligt, om den danske Kommission vilde følge Norges Eksempel og slaa ind paa den samme Vej i den allernærmeste Tid.

Regeringen skal ikke komme udenom Arbejdsløsheden. Vil den endnu i denne Rigsdagssamling lade Sagen hvile, haaber vi, at de kommende Folketingsvalg vil belære Regeringen om Forseelsen ved at tilføje den et føleligt Nederlag og antagelig vil der derefter følge en mere frugtbringende Lovgivningsvirksomhed — ogsaa til Fordel for de Arbejdsløse.

* * *

De samvirkende Fagforbund har for nylig indsendt en Adresse til Regering og Rigsdag, hvori den af De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling sidst vedtagne Resolution om Hjælp til Arbejdsløse fremsendes og endvidere anmodes om at faa en Arbejdsløsheds-Lov vedtaget i denne Rigsdagssamling.

Afdøde Kolleger.

Vor Kollega *P. Frederiksen*, Kasserer for Aarhus Afdeling (Delegeret ved Kongressen 1904), er den 9. ds. afgaaet ved Døden.

Han var en trofast Kollega og en paalidelig Kasserer, hvis Arbejde i Organisationens Tjeneste vil mindes med Taknemmelighed.

* * *

Ligeledes er vor Kollega *Charles Fællid* fra Aalborg afgaaet ved Døden. Fællid vil være de københavnske Kolleger godt bekendt, da han længe har arbejdet her; han var i nogen Tid Formand for Afdelingen Aalborg og deltog som saadan i Organisationsarbejdet. I de sidste Aar var han svagelig, og man saa' ham kun sjældent.

Æret være de to Kollegers Minde.

F. Møller.

Rabat-Billetter.

Paa Forbundets Kontor kan Medlemmerne erholve Rabat-Billetter til Cirkus Varieté og Fotoplastikon.

Rabatten, der ydes Indehaverne af disse Billetter, er henholdsvis 25 Øre og 10 Øre. Rabatbilletter haves ogsaa til Børn.

Konr. Petterson.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 11.
 Aalborg: P. Petersen, Dalgasgade 11.
 Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
 Nykøbing M.: A. C. Andersen, Færkenstræde 3.
 Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
 Ringkøbing: J. P. Jensen, Hj. af Søndergade og Ø. Strandgade.
 Holstebro: A. Andersen, Fuglsangvej.
 Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
 Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
 Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 25.
 Aarhus: C. Christensen, Sølystgade 57².
 Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
 Slagelse: O. Hansen, Herrestræde 36 b.
 Viborg: N. Petersen, Mogensgade 65.
 Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
 Kolding: H. Møller, Warmingsgade 24, 1. S.
 Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
 Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
 Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
 Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
 Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
 Randers: N. C. Jensen, Karl Metzgade 27.
 Thisted: P. Pedersen, Skovgade 218.
 Esbjerg: N. Hansen, Danmarksgade 117¹.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne haves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.
 Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.
F. Møller.

Arbejdernes Fællesbageri

leverer Byens bedste

— **NORMAL-BRØD** —

Anbefales særligt til Folk med svage Maver

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemparver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Böhm, Rømersgade 23, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 5

1. Marts 1906

2. Aargang

Til samtlige Afdelingskasserere!

Det meddeles herved, at der paa Fællesbestyrelsesmødet i Søndags (den 25. Februar) blev taget følgende Beslutning:

Tilgangen af Arbejdskraft fra Udlandet til Danmark er at standse, og de paagældende Landes Tobaksarbejder-Organisationer er ufortøvet at underrette derom.

Naar dette Numer af Bladet naar ud til Kollegerne, er vore Meddelelser til Udlandet i rette Vedkommendes Besiddelse. Der er sendt Meddelelse til Sverrig, Tyskland, Holland og til det internationale Sekretariat i Antwerpen med Anmodning om at publicere Bekendtgørelsen hurtigst mulig.

Vi underretter herved vore Kasserere derom og meddeler tillige, at al Understøttelse til Kolleger, der muligvis trods Forbudet kommer tilrejsende, bortfalder fra 15. Marts.

F.. Møller.

En Bekendtgørelse fra Forretningsudvalget.

Som i forrige Nummer af Bladet meddelt, afsluttedes Striden i Nykøbing M. den 6. Februar paa Betingelser, som ligeledes er bekendtgjort i Uddrag.

En af Betingelserne var, at de Arbejdere, der havde optaget Arbejdet under Strejken, blev fjernet paa 3 nær, som skulde appellere til Optagelse i Forbundet, eller, saafremt de vægrede dem ved at gøre det, skulde de ligeledes afskediges. Det bemærkes, at det drejede sig om navngivne Personer.

Forretningsføreren rejste til Nykøbing og meddelte disse Betingelser paa et Møde, hvor samtlige Kolleger var tilstede, og hvor Afslutningen sluttelig ogsaa blev vedtaget.

Paa Mødet oplystes det, at den ene af de paagældende Personer, der skulde appellere, kun var 15 Aar gammel, og Forretningsføreren raadede derfor (paa eget Ansvar) til, at man skulde frafalde Fordringen om Appel eller Afskedigelse for denne Persons Vedkommende, idet han samtidig meddelte, at hans Stilling under de forudgaaende Forhandlinger ubetinget vilde have været en anden, dersom han havde været underrettet om Vedkommendes unge Alder.

Afdelingen besluttede imidlertid (dog ingenlunde enstemmig) at fastholde Fordringen og Forretningsføreren maatte bøje sig.

Ved den derpaa følgende Samtale med Fabrikanten meddelte denne Forretningsføreren, at omtalte Pige kun var 15 Aar gammel, og at man vel sagtens gjorde bedst i ikke at fastholde Appelfordringen. Herpaa svarede Forretningsføreren følgende: „Dersom jeg i Tirsdags havde været underrettet om Pigens Alder, saa havde *min* Stilling været en anden, og jeg tvivler ikke et Øjeblik om, at ogsaa mine Kolleger i Udvalget vilde have frafaldet Appelfordring, dog kan jeg intet bestemt sige derom, men da Afdelingen fastholder denne Fordring, og Pigen udtrykkelig er nævnt ved Navn i den afsluttede Overenskomst, saa kan jeg intet gøre, — dog maa jeg bemærke, at De jo har nogen Skyld i, at det er gaaet saaledes, idet De ikke oplyste os om Pigens Alder, havde De gjort det, saa vilde Sagen sikkert ligge anderledes nu.“

Hermed forlod vi Temaet og talte om andre Sager.

Ved min Tilbagekomst til København meddelte jeg mine Kolleger i Forretningsudvalget Sagen, og man paalagde mig at skrive til Afdelingen og anmode dem om at frafalde Appelfordringen for nævnte Persons Vedkommende.

Dette gjorde jeg saa. I en meget udførlig Skrivelse anmodede jeg Afdelingen om ikke at fastholde Bestemmelsen, men rette sig efter Forretningsudvalgets Ønske. Denne Skrivelse afsendtes den 15. Februar, og den 17. modtog jeg en Meddelelse, der kort og godt lød, at Generalforsamling var indkaldt til den 19.,

og at Appellen skulde behandles der, og at Pigen sandsynligvis vilde blive optaget.

Paa Mødet den 25. Februar gjorde jeg saa Forretningsudvalget bekendt med Resultatet, og Forretningsudvalget besluttede nu *enstemmig* at misbillige Afdelingens egensindige Fastholden ved en saa dum og inhuman Fordring, og at denne Misbilligelse skulde bekendtgøres i Fagbladet.

Hvilket jeg hermed efterkommer.

Vi føler os overbevist om, at det store Flertal af vore Kolleger billiger vor Handlemaade og deler vore Anskuelser.

Vi hader og afskyr Skruebrækkerne, og vi lægger ikke Fingrene imellem, naar vi træffer dem paa et Sted, hvor vi kan naa dem. Men vi skelner mellem Børn og voksne Mennesker.

Saaledes vil vi altid handle ved lignende Lejligheder, og vi haaber, at vi herefter vil have *alle* Kollegers Støtte heri.

Med kollegial Hilsen
Paa Udvalgets Vegne
F. Møller.

Tobaksskatten i Tyskland.

Tobaksarbejder-Kongres.

Paa Foranledning af den i 1893 nedsatte Kommission til Bekæmpelse af eventuelle Lovforslag om Tobaksskat, afholdt de tyske Tobaksarbejdere Kongres den 29., 30. og 31. Januar i Berlin.

Formanden for ovennævnte Kommission, *Börner*, Berlin, aabnede Forhandlingerne og oplæste en Skrivelse fra Fyrst Bülow, Indenrigsministeren og Statssekretær v. Stengel, som var blevet anmodede om at sende en Repræsentant til Kongressen. I Skrivelsen beklagede disse ikke at kunne imødekomme Anmodningen, men dog gerne vilde holdes à jour med Forhandlingerne.

Molkenbuhr indledede Debatten om Regeringens Forslag om Tobaksbeskatning i Forhold til Tobaksarbejdernes økonomiske Kaar. I et fyndigt og klart Foredrag skildrede han, hvordan Tobaksindustrien har maattet lide under Regeringens fordomsfulde Politik. Enhver Finanssygdom skulde helbredes med Tobak. Fordi Bismarck havde belemret Tobakken med Skattebyrder, skulde vore nuværende Statsmænd følge efter i samme Spor. Ikke i noget Monopolland, end ikke i dem alle tilsammen, var der beskæftiget saa mange Tobaksarbejdere som i Tyskland, og for disse var Forholdene lige saa daarlige som for de schlesiske Vævere. Udgifterne til den tyske Hær, Flaade og Kolonialpolitik havde undergaaet en endeløs Stigning. Der bliver stadig hævdet fra Regeringens Side, at Beskatningen 1879 ikke havde haft nogen skadelig Indflydelse paa Tobaksindustrien, og at Beskatningen kun medførte, at enkelte nu og da ryger en Cigar mindre; saa maatte dette nødvendigvis medføre en Indskrænkning og Nedgang i Produktionen. Desværre

haves der ikke for Tyskland statistiske Oplysninger om dette, men ved Forhøjelse af Tobakspriserne i Frankrig*) 1872 fra 9 til 11,50 Francs, viser det sig, at Salget fra 1869 til 1872 er sunket fra 30,6 Mill. til 27 Mill. Kg. Staten troede at have kunnet tjene 77 Mill. Francs.

Taleren udviklede dernæst, hvorledes Fabrikanterne, da Tobaksskatten blev vedtaget i 1872, ikke var saa patriotiske at betale Skatten af deres egen Lomme eller lagde paa Salgsprisen, men reducerede Arbejdernes Løn. Saaledes var Gennemsnitslønnen for Hamborgs Vedkommende før 1878 18,17 Mark, derimod i 1893 betaltes for Formarbejde 8—9 Mark og for Haandarbejde 9—12 Mark. Og yderligere bliver det meste Arbejde udført i Westfalen. Taleren omtalte nu meget udførligt, hvordan den foreslaaede Skat vilde komme til at virke.

For Tiden beskæftiges der ca. 200,000 Arbejdere ved Tobaksindustrien, men hvis Skattelovsforslaget gennemførtes, vilde ca. 14 pCt. = 28,000 Arbejdere blive brødløse, hvad der for de andre Arbejdere vilde medføre et Løntryk. Paa Rigsdagen holdt Fyrst Bülow en Tale, hvori han besværede sig over, at Industriebefolkningen havde formeret sig saa stærkt, og for hele Junkersystemet passer Forslaget saa godt, da det ligger i deres Interesser, at Titusinder af Arbejdere sulter ihjel.

Cigaretarbejder *Schmidt* paapegede Uretfærdigheden ved Forslaget, som vilde jage mange kvindelige Arbejdere ud i Prostitutionen og hindre Arbejderne i at faa indført bedre hygiejniske Forhold paa Arbejdspladserne.

Skraatobaksarbejder *Eberle* udviklede Følgerne af Beskatningen paa Skraatobaksindustrien. F. Eks. Nordhausens Fabriker svarer 2,500,000 Mark i Skat, men efter den foreslaaede Lov vil dette Beløb stige med 1,100,000 Mark. Hvert Pund Skraatobak vilde blive omtrent 50 Pf. dyrere.

Deichmann oplyste bl. a. om, at hvis Tobakken skulde yde 70 Millioner Mark, saa vilde dette betyde en Mindrefortjeneste for Arbejderne paa 300 Mark aarlig.

Tirsdag d. 30. s. M. fortsatte Kongressen sine Forhandlinger.

v. *Elm.* meddelte, at Udvalget, som var nedsat paa Rigsdagen for at behandle Skatteforslaget, enstemmigt havde forkastet dette, men udtalte samtidig, at fordi dette var blevet forkastet, betød det ingenlunde at man nu var ude over dette Punkt. De Konservative vilde nok fremkomme med et Kompromisforslag om Skat af 100 Mark paa et Dobbeltcentner (200 Pd.) Tobak, men dette Forslag vil sikkert heller ikke gaa igennem. Udvalget vedtog dog at forhøje Tolden 320 Mark pr. Dobbeltcentner skraaren Tobak. Efter Forlydende agter Centrumspartiet at indbringe Forslag om Skat paa færdigt Produkt, 1,50 Mark pr. Pd. og dertil en Værditold paa 20 pCt., fordi de tror at varetage Tobaksarbejdernes Interesser ved at beskytte dem

*) I Frankrig er Tobaksfabrikationen statsmonopoliseret.

mod udenlandsk Konkurrence, særlig hollandsk. Taleren forsikrede Forsamlingen, at de socialdemokratiske Rigsdagsmænd skulde gøre alt for at hindre Beskatning ved at overbevise Udvalgsmedlemmerne om Lovens Skadelighed.

Onsdag den 31. s. M. fortsattes Kongressens Forhandlinger. Ved Eftermiddagsmødet var der endnu indtegnet 45 Talere, da der vedtoges Afslutning. Der blev foreslaaet og vedtaget en Resolution, som udtalte en skarp Protest mod Tobaksbeskatningsforslaget, og motiverede denne med, at der i Tobaksindustrien er beskæftiget saa mange svagelige og forkrøblede Arbejdere, at disse ved en eventuel Arbejdsløshed paa Grund af Skatteforhøjelse vil falde Kommunen til Byrde.

Den nuværende Skattelovgivning har haft til Følge, at Tobaksarbejderne, som indtil 1879 var blandt de bedstlønnede Fag, nu har en Indtægt, der er 404 Mark mindre end Gennemsnitslønnen for de Arbejdere, som kommer ind under Ulykkesforsikringsloven; og fordi Arbejderne paa Grund af Undtagelseslovene for Socialisterne var gjort værgeløse, og Arbejdskøberne benyttede sig af dette til Lønreduktion. Til Slut udtaler Kongressen det Ønske, at Rigsdagen ligesaa enstemmig som Udvalget vil forkaste Lovforslaget.

Efter Udtalelser fra forskellige Delegerede hævdedes Kongressen.

Socialdemokratiet havde sendt 3 Repræsentanter nemlig v. Elm, Molkenbuhr og Kärsten.

H.

Ned med Vaabnene.

En ny Udgave af Bertha v. Suttners Bog „Ned med Vaabnene“ er begyndt at udkomme, og vi vil ikke undlade at henlede Opmærksomheden paa dette prægtige Værk, et overbevisende Indlæg imod Krigsgalskaben, en Bog, som enhver bør have læst.

Forfatterinden erholdt forrige Aar Nobels Fredspræmie og har sikkert med sin Bog og øvrige Virksomhed gjort et betydeligt Arbejde for Krigenes Afskaffelse. Hun skrev Bogen før hun tog Del i Freds-Arbejdet. Den gav Anledning til, at hun senere droges ind i denne Bevægelse og yderligere fik Lejlighed til at gøre Propaganda imod „Vaabnene“.

Da hun i Slutningen af Firserne havde skrevet Bogen, var det næsten ikke muligt at faa den udgivet, Bladredaktioner og Forlæggere turde ikke byde deres Læsere dette antimilitaristiske Produkt. Frygten for Læsekredsene, Militærstaten o. s. v. var stor hos disse Folk og først efter mange Forhandlinger og Vanskeligheder udkom den endelig i Dresden.

Den slog imidlertid igennem. De varmtføjte Ord om de Tusinders Lidelser, Mødres og Børns Sorg som Følge af Krigenes Ødelæggelser, slog ned i det jævne Folk og Bogen er udgaaet i mange Oplag og aftrykt i mangfoldige Blade. Den er et kraftigt Slag imod den forlorne Fædrelandskærlighed og opstyltede Begejstring for Krigens Helte, et veltalende Vidnesbyrd imod Mili-

taristernes Fraser og et nyttigt Agitationskrift i vore Dage, hvor de gamle Demokrater i stram Uniform marscherer over i Militaristernes Rækker.

Vi anbefaler Arbejderne denne gode, oplysende Bog, som nu kan faas i Hefter paa 48 Sider à 25 Øre. Den udgaar i Danmark fra Gjellerups Forlag.

—g.

Fortegnelse

over frivillige Bidrag til de Arbejdsløse ved Julen:

Nr. 761: 0,25; Nr. 1124: 0,15; Martin Frederiksens Arb.: 1,00; Arb. paa Tobakskomp.: 7,00; Horwitz & Kattentids mandl.: 5,50; do. Maskinvikkelm.: 1,20; do. Overrullere: 3,35; do. Tilberedere: 1,60; do. Vikkelmagere 0,75; Marsmanns mandl.: 7,76; do. kvindelige: 2,29; J. Adlers Arb., d. 1. Stue: 2,25; do. d. 2. Stue: 2,85; do. Helarb.: 1,00; Thomasens mandl.: 1,05; do. kvindelige: 1,00; Krügers mandl. og Vikkelm.: 3,50; Edv. Jensens mandl. 0,70; do. Tilberederne 0,70; Culmsees Arb.: 1,50; Wulffs mandl. 4,75; do. kvindel.: 2,84; Nobels mandl.: 3,25; Hirschsprungs mandl.: 22,10; do. Tilberedere: 0,70; Lønqvists Arb. d. st. Stue: 2,11; A. Schmidts Vikkelm.: 1,40; Høys mandl.: 2,00; do. Vikkelm.: 4,00; Høissels Arb.: 1,00; Nr. 1893: 0,15; Nancy Lindskov: 0,25; Nr. 804: 0,10; L. Brenøs mandl.: 3,25; Hoffmanns mandl. 1,00; Nr. 781: 0,25; Eliassens mandl.: 3,15; Simonsens Arb.: 5,00; Lichtingers Tilberedere og Vikkelmagere: 6,05; Nr. 190: 0,25; Ax. Halls Arb.: 1,60; Bendix Arb.: 1,00; Nr. 233: 2,00; Ordings Arb.: 2,00; Arb. paa Fabr. Holland: 1,35; Jensens Arb. Nansensg.: 1,75; W. Meyers Arb.: 1,00; Nissens mandl.: 2,70; do. kvindelige 6,25; Løbers Arb.: 4,50; Thomsens Arb. 1,75; C. B. Møllers Arb.: 250; Ree & Bays Arb.: 2,70; Nr. 8, 183 og 731: 1,50; Alex. Rasmussens mandl.: 1,70. Summa Kr. 145,50.

De Arbejdsløse beder gennem Udvalget at bringe Kollegerne en hjertelig Tak for de indkomne Bidrag.

Paa Udvalgets Vegne
Konrad Petterson.

Cigarsorterernes Fagforening.

Slettede Medlemmer:

- Nr. 2780 Alma Lindstrøm.
- 2782 Hilma Andersen.
- 2796 Marie Rasmussen.
- 2810 Helga Lindstrøm.
- 2849 Dagmar Petersen.
- 2853 Clara Eriksen.

Cykle-Kreditselskabet for Arbejder- og Middelstand.

Mellem Aar og Dag startes uhyre mange Forretninger, der særlig har Bud til Arbejderne. En stor Del af dem har kun til Opgave at komme i Besiddelse af deres Penge og tager ikke Hensyn til Beskaffenheden af den Vare, de leverer. Saaledes er det ikke med Cykle-Kreditselskabet, der for 4 Aar siden blev stiftet af en Kreds af Arbejdere. Selskabet har solgt 1. Klasses Cykler billigere end andre Forretninger, endvidere har enhver Køber haft Ret til under Arbejdsløshed og Sygdom at staa til Restance med Afdragene.

I Aar lægges ud igen og paa bedre Betingelser end tidligere, idet Selskabet ved en heldig Forretningsforbindelse med en ny

Fabrik, kaldet Taarnby Cyklefabrik, kan sælge Cykler 25 Kroner billigere end tidligere, og der forlanges ikke for at faa en Cykle Udgifter ved Indmeldelse og Kontingent. Endvidere vil alle tidligere og fremtidige Kunder foruden den almindelige Garanti faa Reparationer udført 10 pCt. billigere end i andre Forretninger.

Selskabets Ledelse er overdraget *A. Hansen*, der er kendt i vore Foreninger som Foredragsholder.

Selskabets Kontor er foreløbig Gothersgade 145, Stuen, Hjørnet af Rømersgade, aabent Mandag, Fredag og Lørdag Aften, Kl. 6—9, hvor det kan anbefales dem, der skal have Cykler til Foraaret, at henvende sig.

Strejken paa St. Felix.

Fru Lundgreen og hendes Soldater.

Efter Sejren, som vore Kolleger har haft paa Cigarfabriken St. Felix, er det bevist alle Arbejdere, som er utro overfor Arbejderbevægelsen, hvorledes Kapitalisterne handler. De tapre Soldater (som de har kaldet sig selv) har hele Tiden kæmpet for Fabrikanten, men de er bleven sat ud alle, selv Fru Lundgreen, som har været tro i Kapitalisternes Tjeneste, blev behandlet paa samme Maade. Det beviser, at Kapitalisterne behøver ikke vor Person, kun vore Hænder, vor Kraft; saa længe vi hjælper dem, holder de os, saa snart vi ikke mere har Værdi, bliver vi afsat som en ødelagt Maskine. Enhver Sejr af Arbejderne er et Fremskridt til Arbejderklassens Befrielse; vi skal kæmpe saa længe, at hele den kapitalistiske Ordning falder. Jeg slutter med et Leve for vor Forening „Enighed“! Et Leve for den forenede Arbejdermagt!
En Arbejder.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning, Rømersgade 22.*

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Forbundets Love):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort.*
2. Senest 4 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring, om Afskedigelsen, til Formanden. (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. Naar Arbejde erholdes, anmeldes det *straks* hos Formanden, forinden det paabegyndes; det udstedte

Arbejdsløshedskort afleveres og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der uden at være Arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*

5. Af Tilrejsende skal *Henvendelse al Tid ske til Afdelingsformanden eller -Kassereren*, forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugentlig for at faa Kortet afstemplet. Udeblivelse medfører, at der maa betales Kontingent.

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. Enhver Køber er berettiget til at staa til Restance med Afdragene under Arbejdsløshed og Sygdom. I. Klasse Cykler fra 125 Kroner. Ingen Udgifter ved Indmeldelse og Kontingent. Selskabets Kontor er i Gothersgade 145, Stuen, Hjørnet af Rømersgade, aabent Mandag, Fredag og Lørdag Aften Kl. 6—9.

Arbejdernes Fællesbageri

leverer Byens bedste

— **NORMAL-BRØD** —

Anbefales særligt til Folk med svage Maver

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemfarver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Böhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 6

15. Marts 1906

2. Aargang

Arbejdets Deling.

Maaden, hvorpaa Menneskene igennem Tiderne har udført det Arbejde, som kræves for at faa det daglige Brød, og Værktøjet, Redskaberne, som de forskellige Generationer har haft at betjene sig med, har altid været et sikkert Kendemærke, en udmærket Maalestok for de forskellige Slægtleds Kulturtrin.

Paa et meget lavt Kulturtrin sørger hvert Individ for sig selv. Senere deler Mand og Kvinde Arbejdet saa godt de kan. Men først i Jernalderen ser man, at Mændene begynder at dele Arbejdet, idet nogle udvikler sig til en vis Færdighed, f. Eks. i at behandle Jærn, hvoraf de laver Genstande, med hvilke de tiltusker sig deres øvrige Livsfornødenheder. Efterhaanden som Civilisationen skrider frem, fremkommer der flere Arter af Erhverv, men det er dog først efter at Kristendommen har sendt en frisk Kulturbølge ind over Norden ved Munkevæsnet, at der kommer Gang i Udviklingen her.

I den nyere Tid er Bestræbelserne særlig gaaet ud paa at begrænse og udskille, og dette har gjort sig gældende i alle Livets Forhold. For Videnskabsmænd, Kunstnere, Politikere og Haandværkere er Udviklingen til Specialister foregaaet. Ligeledes overfor Lønarbejderne har Spørgsmaalet Dele—skille ud—begrænse haft en saa uendelig stor Betydning. Saaledes kan nævnes, at Antallet af Erhverv indenfor Industrien i Prøjsen i Aaret 1800 var omtrent 1500, medens der 100 Aar senere — i Aaret 1900 — fandtes ca. 12,000 Erhvervsgrene. Og dette skyldes udelukkende den udviklede Maskinteknik og Stordrift, som i det sidste Aarhundrede har taget et kolossalt Opsving; og først nu faar man et klart Overblik over, hvad Arbejdsdeling betyder og er. De typiske Eksempler paa Arbejdsdeling faar man i Skotøjsindustrien. Medens for 40

eller 50 Aar siden én Mand lavede ét Par Støvler, er det Fodtøj, vi nu gaar med, maaske Frugten af 20 forskellige Mennerskers Arbejde. Ligeledes faar man et godt Begreb om, hvordan et enkelt Menneskes Arbejdsevne udvikles og gøres mere effektiv, naar der bringes en organisk Samvirken i Stand mellem flere Arbejdere, blot ved at kige ind i et moderne Svineslagteri. Medens en Arbejder, naar han maa arbejde alene, næppe nok kan slagte 8—10 Svin paa en Dag, kan der paa Slagteriet, hvor Kooperationen simplificerer den enkeltes Arbejde, slagtes 100 Svin om Dagen pr. Arbejder.

Arbejdsdelingen skyldes udelukkende, eller i hvert Tilfælde for en stor Del, Maskinerne. Naar man i Cigarindustrien ikke har set Arbejdsdelingen rykke Arbejderne ind paa Livet, skyldes dette, at man ikke i den Grad, som i andre Fag, har kunnet anvende Maskiner.

Men det vil sikkert ikke lade vente længe paa sig, thi Arbejderne er ikke og bliver aldrig udbyttede nok. Arbejdskøberne vil altid, hvor der tilbydes sig Lejlighed, forsøge at presse saa meget ud af hver Arbejder som muligt. Under et Tidsløns-System, som vi en Gang maa faa inden for vort Fag, vil Lejligheden nok friste Arbejdskøberen til at forsøge, om han ved en yderligere Arbejdsdeling kunde faa Arbejdernes Arbejdsydelse gjort mere effektiv og større. Under en Samtale, jeg en Gang havde med en ældre forfaren Kollega om Fremtidsmulighederne for vort Fag, faldt følgende Bemærkning: „Om nogle Aar er den nuværende Arbejdsmethode saa antikveret, at den ikke yder Arbejdskøberen Fortjeneste nok; denne vil da forsøge at forhøje Merværdien ved at gøre Arbejdet simplere og mere enkelt. Saaledes vil Overrulingen maaske (hvis der til den Tid ingen Overrulingsmaskiner er opfundne, der er tilfredsstillende) foregaa paa den Maade, at En skærer Dækset til, en anden ruller det om Viklen, hvorefter han stikker det ind til sin Sidemand, som saa sætter Spids paa. Eller Sortererne lægger ud og ned i Kasser, hvorefter en

anden maaske ikke bestiller andet end at bundte og pakke.“

At Fantasien maaske er givet vel frie Tøjler, vil jeg ikke benægte, men det skal jo ogsaa kun være en Antydning af, hvordan Sagerne muligvis kan udvikle sig, og helt grebet ud af Luften er det heller ikke. At det hele gaar ud paa at simplificere, og at Maskiner maaske i Løbet af nogle faa Aar kan revolutionere det hele, er en givet Ting; saaledes ser man nu med Vikkelmaskinerne; for hver ny Maskine, der bliver sat i Gang, bliver 6—7 Arbejdere brødløse, og aabnes der Mulighederne for en Arbejdsdeling, da vil en saadan ogsaa paafølge og et antageligt Antal Arbejdere sat ud af Spillet.

— „Er Arbejdsdelingen og Maskinerne ikke et Onde, som vi af al Magt skal bekæmpe?“ vil en eller anden Læser maaske spørge. Nej! Det er Civilisationens Goder, som i Kapitalismens Hænder skaffer os lange Arbejdsløshedsperioder, hvor mange gaar til Grunde. Men saafremt den private Ejendomsret ikke eksisterede og Produktionen var regelret og ikke som nu planløs, saa vilde det være Goder, som vi ikke kunde værdsætte højt nok. Derfor bør vi bekæmpe Privatkapitalismen af al Magt, ikke alene kan vi naa noget ved at staa i vor Fagforening, vi maa ogsaa være politisk organiserede. Derfor: er Du ikke allerede Socialdemokrat, da slut Dig til dette Parti og meld Dig ind i de socialdemokratiske Foreninger — ad denne Vej naar vi de bedste Resultater.

Carl Høyer.

Befolkningsforholdene.

Fremgangen i Industri og Haandværk.

Statens statistiske Bureau har udsendt et omfangsrigt Værk om Befolkningsforholdene i Danmark i det 19. Aarhundrede. Resultaterne af de forskellige Folketællinger er her samlede og sammenstillede og Værket indeholder følgelig en Masse Enkeltheder af stor Interesse. Vi kan ikke tillade os at omtale hele det rigeholdige Bind, men der er et Afsnit, som særlig har Interesse for vore Læsere, nemlig om Fremgangen i Haandværk og Industri, af hvilket vi giver nogle Oplysninger.

Af alle Erhvervsgrupper viser Haandværk og Industri samt Handel og Omsætning den stærkeste Tilvækst, hvad der fremgaar af følgende Tal:

Aar	Haandværk og Industri.		Handel og Omsætn.	
	Antal Personer	pCt. af Befolkningen	Antal Personer	pCt. af Befolkningen
1834.	ca. 261000	21,3	ca. 51000	4,2
1840.	- 302000	23,5	- 56000	4,3
1845.	- 334000	24,7	- 60000	4,4
1855.	- 389000	25,9	- 78000	5,2
1860.	- 423000	26,4	- 95000	5,9
1870.	- 460000	25,8	- 121000	6,8
1880.	- 511000	26,0	- 152000	7,7
1890.	- 606000	27,9	- 214000	9,9
1901.	- 721000	29,5	- 277000	11,3

Fra 1834 til 1901 er Antallet af Mennesker, der levede af Haandværk og Industri, næsten steget til det tredobbelte, de, der levede af Handel og Omsætning endog til det femdobbelte eller seksdobbelte, og Stigningen for den sidstnævnte Gruppe vilde endda være større, hvis man fra de forskellige Klasser af Embedsmænd og Funktionærer samt fra Søfarten kunde udskille dem, der beskæftiges indirekte ved Handel og Omsætning.

Tilvæksten for de forskellige Industriegrene er meget forskellig. *Næringsmiddel-Industrien* er undergaaet en stærk Udvikling. Fra 27000 i 1840 er Antallet af de Beskæftigede steget til ca. 100000 i 1901. Denne stærke Udvikling kan tilskrives den Omstændighed, at Bagning, Brygning og Slagtning er udskilt fra Husgerningen og udføres haandværks- eller fabriksmæssig.

Se følgende Tal:

Aar	Bagere og Konditorer	Ølbryggere og Maltgørere	Slagtere og Polsefabrikanter.
1840	4000	1000	5000
1860	7000	2000	7000
1880	13000	4000	12000
1901	23000	13000	24000

Møllerfaget stod i 1840 med 12000 Udøvere i 1860 med 15000, i 1880 med 20000, men i 1901 kun med 17000, hvilken Tilbagegang maa tilskrives Fagets Koncentrering i større Virksomheder (Dampmøller) samt Tilvæksten i Indførslen af formalede Kornvarer.

Tobaks- og Cigarindustrien er steget fra under 1000 Udøvere i 1840 til 2000 i 1860, 6000 i 1880 og ca. 11000 i 1901.

Tekstilindustrien stod i 1845 med 44000 Personer, men er derefter gaaet ned til 28000 i 1890. Derefter er der en Stigning til 33000 i 1901. Nedgangen kan tilskrives Udviklingen fra den haandværksmæssige eller husindustrielle Drift til Fabrikdriften, og Stigningen i den nyeste Tid Fremgangen for selve Industrien, hvorved en Del af de med Maskiner og Stordrift overflødiggjorte atter kan finde Anvendelse.

Skotøjsindustrien stod i 1840 med 22000 og steg til 37000 i 1890, men er derefter blevet staaende ved dette Tal, hvad der illustrerer den vældige Indførsel fra Udlandet.

Endnu stærkere viser dette sig for *Hattemagerne*, der i 1840 stod med 1200 Personer, i 1860 og 1880 med 1100 og atter i 1901 med 1200.

Jordarbejde-, Bygnings- og Møbelindustri viser kolossal Fremgang. Det er vanskeligt at skille disse Erhvervsgrupper ud fra hinanden, og Tallene omfatter derfor mange forskellige Fag. Der opgives i 1840 46000 Personer og i 1901 192000. Altsaa en Stigning til det firedobbelte i 60 Aar.

De her anførte Oplysninger giver et Billede af den store Udvikling og af Svingningerne paa nogle Omraader. I Fremtiden vil denne Udvikling næppe blive mindre interessant.

Befolkningsstilvæksten i Danmark kan ses af følgende Tal:

1801: 925680 Personer, 1855: 1499850 og 1901: 2449540.

En intelligent ung Mand.

Motto: Idealerne hører Ungdommen til.

Ungdommen er Idealernes Tid, thi i Ungdommen er man fri og frejdig, den gode Kammerat, der let begejstres og aldrig er bange for at stille sig selv i Breschen. Man er det saa meget mere, som man ikke endnu er saa forpint af Næringsssorger, som den ældre Kollega desværre mange Gange er. Man er det endvidere netop i Kraft af sin Ungdom, med alle Fremtidens Muligheder liggende smilende og lysende foran sig.

Og dog findes der unge Mænd (de er heldigvis kun sjældne), hvem Dumhed og Stupiditet i Forbindelse med indbildt Fordel har bragt saa vidt, at de er blevne Karrikaturer af Ungdommen. Hør blot et Eksempel:

Paa en herværende Cigarfabrik arbejder en ung Mand (Desler) som Cigarsorterer, paa nævnte Fabrik (Ree og Bays) har i mange Aar staaet en gammel Skruebrækker som Sorterermester (Skin-Mester). Forløsningens Time slog, han forlod Fabriken og vi glædede os over, at nu var vi fri for Skin-Mester-Historien der. Nej, unge Hr. Desler var straks parat til at erstatte ham med Hud og Ben. Trods det, at det staar i vore Love, at intet Medlem maa indgaa paa Kontrakt, indgik unge Desler paa en Kontrakt saa haarrejsende stram, at han burde sætte den i Glas og Ramme som en passende Illustration til det Maal af Intelligens, han sad inde med i det Herrens Aar 1905.

Kontrakten baster og binder unge Hr. Desler paa Arme og Ben. Fabrikanten kan afskedige ham med 3 Maaneders Varsel, *Desler kan kun opsiges Kontrakten med et Aars Varsel*. Desler er pligtig at lyde Fabrikanten i et og alt, er pligtig at oplære Lærlinge aldeles ubegrænset, at arbejde i saa langt et Tidsrum pr. Dag, som Fabrikanten finder fornødent, og selvfølgelig pisket til at arbejde under eventuelle Strejker og saaledes paa Forhaand forpligtet til at være den tidligere General-Skruebrækkers Arvtager.

For dette oppebærer den frihedselskende unge Hr. Desler en Løn, der efter hans eget Sigende er en Krone mere, end han tjente i Akkord. For en Krone ugentlig svigter han sine Kolleger, lader sig selv svinebinde, og udsætter sig i al Fremtid for en lignende Skæbne som den, der for nylig blev Fru Lundgren til Del.

Foreningens Repræsentanter har meget indtrængende foreholdt den unge intelligente Mand alt dette, men det prellede fuldstændig af paa hans tykke Uvidenhed og ubegrænsede Stupiditet, hvilket er en ny og eklatant Bekræftelse af den gamle Vismands Ord:

„Mod Dumhed maa selv Guderne kæmpe for-gæves.“

I. K.

Møder.

Hovedbestyrelsesmødet den 12. December 1905.

1. Forhandlingsprotokollen oplæstes og godkendtes, efter at Forretningsføreren havde knyttet Bemærkninger til samme angaaende Virksomheden.

2. Regnskaberne for Januar og April Kvartaler forelagdes og toges til Efterretning.

3. Stauning aflagde Beretning for Rejsen til 11 Afdelinger. (Omtalt i Artikler i Fagbladet).

Da det oplystes, at der finder Udlaan Sted i enkelte Afdelinger af Forbundets Midler, vedtoges det, at saadant ikke maa finde Sted.

4. Spørgsmaalet om Overenskomstens Udløb og eventuelle Opsigelse diskuteredes. Det vedtoges at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer, der skal udarbejde Ændringer til Provinspriskuranten, nye Forslag o. l. Endvidere behandler Udvalget Taktiken o. s. v. og stiller Forslag ved et nyt Hovedbestyrelsesmøde. Valgt blev: Møller, Nielsen, Stauning, Bahr og Westergaard.

5. Det af Forretningsudvalget den 7. November tagne Standpunkt, at Lovændringer kun kan vedtages af Kongressen, tiltraadtes af Hovedbestyrelsen.

6. A. Sørensen foreslog, at Forretningsføreren for „Enigheden bemyndiges til at foretage en Rejse til Hamborg for at undersøge Haandarbejderforhold.

Sagen udsattes til næste Hovedbestyrelsesmøde.

* * *

Forretningsudvalgets Møde den 18. Decbr. 1905.

1. Odense-Afdeling gaves Bemyndigelse til at foretage, hvad der maa anses fornødent for at faa Kvinderne organiserede.

2. To Medlemmer af et Udvalg, der var valgt i Fredericia til at arbejde for Organisationens Udvidelse til at omfatte Kvinderne, er bleven afskedigede.

Det vedtoges, at Forretningsføreren rejser til Fredericia.

3. I Nykøbing M. har der foruden de tidligere Afskedigelser atter fundet Afskedigelser Sted paa Grund af Kvindernes Indtræden i Organisationen.

Det vedtoges at søge Sagen ordnet ved Korrespondance.

Imod Tobakken.

En Forening *imod* Tobaksrygning er oprettet i Holstebro med ca. 40 Medlemmer.

Nu er det snart ude med Tobaksindustrien (!).

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden“

I Regnskabet og Medlemslisten findes følgende Trykfejl:

I General-Status staar Gæld til Hovedforbundet Kr. 11,763. 25, skal være 1,763. 25.

Under „Paatale af Arbejdsforhold“ ved Fabriken Sct. Felix staar Marie Foberg, skal være Marie Toborg.

Nr. 326 Poul Jensen staar indtraadt $\frac{1}{2}$ 06, skal være $\frac{1}{2}$ 96, Nr. 529 staar Laura C. Rasmussen, skal være Ida Mikkelsen.

Nr. 591 skal staa som slettet.

Nr. 920 staar som indtraadt $\frac{25}{11}$ 85, skal staa $\frac{25}{11}$ 95.

Nr. 1376 Fru Nicoline Nielsen er ved Forglemelse udeladt.

Konrad Pettersson.

Cigarsorterernes Fagforening.

Stemmesedlerne til Bestyrelsesvalget maa afleveres paa Kontoret senest Lørdag den 24. Marts.

* * *

20-Aars Stiftelsesfest.

Fagforeningens Stiftelsesfest afholdes i Forsamlingsbygningen, Rømersgade 22, Skærtorsdag den 12. April.

Th. Stauning.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: Th. Stauning, Rømersgade 22.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Forbundets Love):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort.*
2. Senest 4 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring, om Afskedigelsen, til Formanden. (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. Naar Arbejde erholdes, anmeldes det *straks* hos Formanden, forinden det paabegyndes; det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Af-

levering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. Dette gælder ogsaa Medlemmer, der uden at være Arbejdsløse, skifter Arbejdssted.

5. Af Tilrejsende skal Henvendelse al Tid ske til Afdelingsformanden eller -Kassereren, forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugentlig for at faa Kortet afstemplet. Udeblivelse medfører, at der maa betales Kontingent.

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. Enhver Køber er berettiget til at staa til Restance med Afdragene under Arbejdsløshed og Sygdom. I Klases Cykler fra 125 Kroner. Ingen Udgifter ved Indmeldelse og Kontingent. Selskabets Kontor er i Gothersgade 145. Stuen, Hjørnet af Rømersgade, aabent Mandag, Fredag og Lørdag Aften Kl. 6—9.

Arbejdernes Fællesbageri

leverer Byens bedste

—== NORMAL-BRØD ==—

Anbefales særligt til Folk med svage Maver

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

≡ Raatobak og Vikler. ≡

Brasil (2 Længde) 0,65—0,78 etc.

Domingo (meget bladrig) 0,70. God Brand og Kvalitet.

Cuttings 0,65—0,70—0,75.

Rensigtet Grus 0,50.

G B M Java 1,60 etc. pr. Pd. Java Omblad 0,75—0,90.

Stort Lager af nye og brugte Cigarforme, Etiketter, Baand.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 7

1. April 1906

2. Aargang

Til Afdelingskassererne.

Ærede Kolleger!

Jeg modtager ret hyppig Klager over, at de rejsende Kolleger ikke overholder § 7 i Regler for Rejse- og Arbejdsløshedsfondet. Ret ofte tilføjes der saa følgende: Hvortor sørger Du ikke for, at Bestemmelsen bliver overholdt? Herpaa maa jeg en Gang for alle svare som følger:

Naar denne Bestemmelse saa ofte bliver overtraadt, er det i Reglen de ærede Kassereres egen Skyld. *Nægt at udbetale Understøttelse* og gør Bemærkning derom i Bogen. Jeg garanterer for, det skal nok hjælpe. Jeg kan nemlig ikke saa godt kontrollere de rejsende Kolleger og dissers Opførsel under Rejsen, og da jeg er afskaaret derfra, er jeg selvfølgelig ogsaa uden Ansvar.

Med kollegial Hilsen

F. Møller.

Forkortet Arbejdstid.

Fra Organisationsarbejdets Paabegyndelse har en Forkortelse af Arbejdstiden stadig været et af Maalene for Arbejderklassens Stræben. Vel har Forbedring af Lønforholdene naturligt trængt sig forud, men Arbejdstidens Indskrænkning har ikke været forglemt og gode Resultater er at opvise ogsaa paa det Omraade. Imidlertid er dette et yderst vanskeligt Felt. Modstanden synes stærkere end overfor Lønfordringer, og det bør heller ikke overses, at den rette Vej for Sagens Løsning paa fuldt betryggende Maade er Lovgivningsmagtens, altsaa Deltagelse i den politiske Virksomhed.

Naturligvis bør man med Fagforeningerne som Støtte søge at naa saa langt som muligt og der er

Grunde nok, der taler for at kræve Arbejdstiden indskrænket.

Videnskabsmænd i Ind- og Udland har gentagne Gange udtalt sig for en kortere Arbejdstid, og det er en Selvfølge, at den nugældende Arbejdstid er absolut forkastelig, set fra et hygiejnisk Standpunkt, og vilde ikke blive taalt i et praktisk indrettet Samfund.

De Beskyttelseslove, vi har, er utilstrækkelige. Arbejdernes tidlig nedbrudte Helbred og tidlige Død viser dette. Han maa begynde Arbejdet i en for tidlig Alder og Væksten hæmmes; det daglige Slid bliver stadig af længere Varighed, og Arbejderens Kraft nedbrydes, længe før det naturlige Tidspunkt er kommet.

I Følge Videnskabens Dom bør det daglige Arbejde holdes indenfor visse Grænser, for at Stofskiftet kan foregaa paa rette Maade, og Tabet af Kræfter kan blive fuldt erstattet. Det betragtes som fastslaaet, at 8 Timers Søvn er fornøden for en voksen Arbejder (for Børn og Ungdom endnu mere), og Videnskaben erklærer, at man bør holde sig i Ro nogen Tid før Søvn, da denne ellers bliver mindre styrkende.

Der skal altsaa foruden Tiden til Søvn være passende Hvilestunder i Løbet af Arbejdsdagen og efter dens Udløb, saaledes at den næste Dag kan begyndes uden Træthed.

Ved Arbejder, der skal foregaa hurtigt, er uudviklende eller anspændende, bør der være flere Hvilepauser i Løbet af Dagen. Det fremgaar nemlig af Statistiken, at de fleste Ulykkestilfælde forefalder i de sidste af Dagens Arbejdstimer og paa de sidste Arbejdsdage i Ugen. Ved andre Arbejder kan en samlet Fritid efter Arbejdsdagens Ophør sikkert være mest praktisk og formaalstjenlig, og i alle Tilfælde vil mindst 8 Timers Hviletid være passende og nødvendig under de nuværende Forhold i alle Fag.

8 Timer er saaledes den naturligste Arbejdstid, selv om *dette ikke er den endelige hygiejniske Grænse*; Arbejdsdagen skal selvfølgelig yderligere forkortes, eftersom Samfundet og Videnskaben skrider frem.

Men foreløbig er det et Maal, som det er værd at stræbe efter.

Af forskellige Fags Sygdoms- og Dødelighedsstatistik fremgaar det, at en Forkortelse af Arbejdstiden i Løbet af faa Aar har bragt væsentlig Nedgang i Sygelighed og Dødelighed, saa langt ned, at den er kommet under sundere Fag, hvor Arbejdstiden var længere.

Forkortelsen af Arbejdstiden er derfor et virkeligt Gode, der forøger Hviletiden og dermed Sundheden og Livskraften, der giver Tid til Adspredelse og Oplysning og Tid til Børneopdragelsen. Et Gode, som det vil være samfundsmæssig klogt at tildele Arbejderne.

Ogsaa af Hensyn til den stadig voldsomme Arbejdsløshed er Forkortelse af Arbejdstiden ønskelig, thi den vil, i det mindste paa nogle Omraader bidrage til dens Indskrænkning.

Selvfølgelig forandres disse Forhold — den urimeligt lange Arbejdstid og den store Arbejdsløshed — ikke væsentligt uden en Forandring af det bestaaende Samfundssystem.

Der trænges til mere Forstand, mere Humanitet og mere Frisind hos Arbejdskøbere og Lovgivere: Der trænges til flere Talsmænd for Arbejderne i de lovgivende Forsamlinger og til stærkere Organisationer rundt om i Udlandet. Dette naas imidlertid nok, men indtil da er det rimeligt at søge fremad med de Midler, vi har til Raadighed, thi Kravet om Forkortelse af Arbejdstiden bør sættes frem atter og atter for at lære vore Modstandere, at der er Alvor i det Krav.

En Arbejder-Roman.

Andersen-Nexø har paa Gyldendals-Nordisk Forlag udgivet første Bind af en Roman, *Pelle Erobreren*, der ialt skal omfatte fire Bind.

Første Bind omfatter Barndommen, andet Bind Lærearene i den lille Provinsby. I tredje Bind drager han som ung Svend mod *Kongens København* og er med i Arbejdernes Rejsning, og fjerde Bind foregaar i København, som det nu er, gennemorganiseret og styret af Arbejderhænder, *Folkets København*.

Et Værk, der gav disse Løfter, modtog vi naturligvis med Interesse, og navnlig gjorde vi det, fordi Forfatteren for nogle Aar siden gjorde sig bemærket ved grimme Overfald paa Fagforeningerne i Antisocialistbladet „København“.

Paa Grundlag af det foreliggende første Bind kan Dommen naturligvis ikke fældes. I tredje og fjerde Bind vil det først vise sig om Andersen-Nexø er Manden, der i Romanen formaar at skildre Arbejdernes Rejsning og Livet i det gennemorganiserede København.

Vi nærer en beskeden Tvivl i den Henseende, men vilde glæde os, om Tvivleren ikke fik Ret.

Det foreliggende Bind, der omhandler Pelles, den svenskfødte Drengs, Ophold i nogle faa Aar paa en

bornholmsk Herregaard, hvor Faderen er blevet Røgter, er unødvendig bredt anlagt. Over 300 store Sider er ofret paa denne Beskrivelse, og selv om der er flere gode Iagttagelser, vil Læseren dog let blive træt af denne Drengs daglige Sorger og Glæder. Tyendets og Vogterdrengens triste Tilværelse beskrives, men uden den Varme og Indignation, som kendes fra andre Forfatteres Bøger og burde vise sig i saadanne Skildringer.

Forfatteren er sikkert en meget god Iagttagere, selv om det flere Steder synes at være mindre godt „lavede“ Iagttagelser, men Bogen mister sin Betydning som Indlæg i det store Landarbejderspørgsmaal, fordi Forfatteren ikke aabent tager Parti, men staar som Referenten, der lige lidenskabsløst refererer alle Begivenheder eller maaske højst viser en lunken Sympati.

Flere Steder skæmmes Bogen af Skildringer, der er ganske usandsynlige og Udtryk som Forfatteren ikke burde have nødig at tage sin Tilflugt til.

En Samtale mellem en Værtshusholder i Havnebyen og en aldeles fremmed Rejsende, der gaar forbi Værtshuset, faar saaledes følgende drastiske, lidet tiltalende Form:

„Jo, ser De, vi venter jo Damperen i Dag fra Ystad med en gevaltig Ladning Slaver. Billig, svensk Arbejdskvaj forstaar De, som lever af Fedtebrød og Spegesild og slæber for tre. De sku' piskes paa Navlen sku' de, med en gloende Istap — og Bønderbæsterne forresten med. — — Det skal vel ikke være et lille Glas paa Morgenkvisten?“

Imidlertid, trods grove Fejl, viser Forfatteren Iagttagere-Evner, og vi imødeser med Spænding Bogens følgende Bind.

—g.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde den 11. Januar 1906.

1. Fabrikanten i Nykøbing M. har nu antaget uorganiserede Kvinder, medens de afskedigede stadig er arbejdsløse.

Det vedtoges, at Forretningsføreren rejser dertil med Mandat til at lade Arbejdsstandsning foretage.

2. Der forelaa forskellige Meddelelser angaaende Pensionskassen i Aalborg.

Det vedtoges, at Forretningsføreren rejser dertil og holder Møde med Arbejderne.

3. Forretningsføreren gav Meddelelser fra Fredericia, der toges til Efterretning.

4. En Haandcigar fra Odense bedømtes til 17½ Kr.

Kvinderne paa Tørrings Fabrik har indmeldt sig i Forbundet.

5. En Cigar fra Svendborg bedømtes til 1 Kr. for Facon-Tillæg, hvilket Fabrikantforeningen har tiltraadt.

6. Forretningsføreren gav Meddelelse om det nedsatte Udvalgs Arbejde med at skaffe Oplysninger fra Provinserne.

Det vedtoges, at følgende Afdelinger i Januar Maaned besøges af et Medlem af Forretningsudvalget: Nyborg, Svendborg, Ringkøbing, Nykøbing M., Aalborg, Thisted, Næstved og Vordingborg.

Det vedtoges at afholde Fællesmøde og Hovedbestyrelsesmøde den 21. Januar.

* * *

Fællesmøde for Hovedbestyrelsen og de københavnske Afdelingers Bestyrelser den 21. Januar 1906.

Efter at have diskuteret Overenskomsten og de i Forbindelse dermed staaende Forhold, vedtoges følgende til Forelæggelse paa Generalforsamlinger i de københavnske Afdelinger:

„Forsamlingen vedtager at opsigte Overenskomsten med Fabrikantforeningen for at faa indledet Forhandling om Forandringer i forskellige Arbejdspriser samt for at faa indført en Lærings-skala.“

* * *

Hovedbestyrelsesmøde den 21. Januar 1906.

1. Forhandlingsprotokollen oplæstes og godkendtes.

2. Regnskabet for Juli Kvartal 1905 forelagdes og toges til Efterretning.

3. Forretningsføreren gav Meddelelser fra en Rejse til Slagelse, Ringkøbing, Aalborg, Nykøbing M. og Thisted.

Pensionskassen i Aalborg er traadt i Virksomhed.

Om Arbejds mænd vedtoges det at henholde sig til de i de paagældende Byer gældende Lønninger.

En Mester, der har hvilende Medlemsret kan bevare denne og dog forblive i sin Plads uuder Strejke eller Lohk-out, naar han undlader at sortere, rulle eller oplære Læringer.

I Nykøbing M. er Arbejdet standset paa Grund af Forfølgelser overfor Fagforeningsmedlemmer.

Arbejdsstandsningen godkendtes, og om uorganiserede Arbejdere, der slutter sig til Strejken, vedtoges det, at disse kan erholde nogen Understøttelse som Laan.

Det overlodes Forretningsudvalget at fremsætte Betingelserne for Strejkens Afslutning.

4. Angaaende Overenskomsten i Provinserne vedtoges det at lade foretage Afstemning, men ikke at anbefale Opsigelse paa nærværende Tidspunkt.

Et Udkast til Prislister for Tilberedning, der er udarbejdet af et af Tilberederne i København nedsat Udvalg, forelagdes og godkendtes.

5. En Cigar fra Næstved (Schweitzer) bedømtes.

6. Det vedtoges, at Forretningsføreren rejser til Viborg for at gøre sig bekendt med forskellige Forhold, om hvilke der er givet Meddelelser.

7. Nogle Meddelelser fra Horsens toges til Efterretning.

* * *

Fællesmøde for Forretningsudvalget og de københavnske Afdelingers Bestyrelser den 26. Januar 1906.

1. Forretningsføreren forelagde to fra Fabrikantforeningerne indløbne Skrivelser, hvori det meddeles,

at en Forhandling om Strejken i Nykøbing M. ønskes den 6. Februar.

Da det tidligere er meddelt os, at Fabrikanten har udmeldt sig af Fabrikantforeningen, og da ingen Meddelelse om hans Indmeldelse er tilflydt os, besluttedes det at betragte Fabrikanternes Bestyrelse som Mæglere ved det omtalte Forhandlingsmøde.

Foruden Foreningsrettens Anerkendelse vedtoges det at fremsætte de øvrige Klagepunkter som Basis for Forligsforhandlingerne.

Til Forhandlingsudvalg valgtes: F. Møller, Nielsen-Nygaard, Stauning, Simon og J. Thrane.

2. Nielsen Nygaard har ved Forhandling i Næstved faaet ordnet den meget omtalte Vikkelpresnings-Sag. Schweitzer-Cigaren er henvist til Fabrikantforeningen.

En til Lange jun., Næstved, opgivet Pris for Cigarillos vedtoges det at opsigte til Udløb 1. Maj i Lighed med Overenskomsterne.

Nedsættelse af en Pris paa Lange sen.s Fabrik maa ikke finde Sted.

3. Paa Forespørgsel svares, at en Skraatobaksarbejder, der er Medlem af vort Forbund, ikke maa arbejde for lavere Priser end fastsat i Skraatobaksarbejderforbundets Priskurant.

4. Til en meget syg Arbejder i Nykøbing F. sanktioneredes Udbetaling af en mindre Understøttelse.

5. For en kvindelig Sorterer, der i Svendborg arbejder for en Ugeløn af 10 Kr., vedtoges det at forlange indført Akkord eller den fastsatte Ugeløn.

Stauning meddelte fra Rejser til Nyborg og Svendborg, at de uorganiserede Kvinder i stort Tal var indmeldte i Afdelingerne.

Cigarsorterernes Fagforening.

Resultatet af de foretagne Valg har været følgende:

Der er afgivet 116 gyldige Stemmesedler og 1 ugyldig. Valgte er:

Til Formand: Th. Stauning med 110 St.

Til Kasserer: A. Olsen med 116 St.

Til Repræsentanter: J. Knudsen med 104 St., V. Sussemihl med 99 St., E. Olsen med 93 St. og V. Hansen med 81 St.

Til Suppleanter: R. Andersen med 38 St. og C. Schüssler med 25 St.; derefter havde F. Bolbro 22 St. og L. Olsen 15 St.

For Klistrerne er valgt: C. Foght med 73 St.; derefter havde R. Jørgensen 49 St.

Til Revisorer: Th. Andersen med 102 St. og F. Vith med 68 St.

Til Revisor-Suppleant: H. Sommer med 65 St.

Til Fanebærer: L. Førster med 115 St.

Den 24/3 1906.

Udvalget til Optælling af Stemmesedler:

A. Lundgren. A. Knudsen. A. Jønsson.

Tobaksarbejderforbundet

„Enigheden“.

Resultatet af Valget er følgende:

Til Viceforretningsfører: Fr. Jensen med 278 St.; derefter fik C. Sprehn 50 St., F. Kiefer 30 St. og Alfr. Hansen 16 St.

Til Repræsentanter: J. Friberg med 237 St., S. Simon med 218 St., Marie Toborg med 138 St., Anna Christensen med 131 St. og Anna Larsen med 108 St.; derefter fik Mathilde Olsen 59 St. og Julie Mathiesen 38 St.

Til Suppleanter: Ludvig Hansen med 173 St., Ekelund med 133 St., Henriette Nielsen med 112 St. og Edle Madsen med 83 St.

Til Kasserer: Konrad Pettersson med 285 St., 6 Nej.

Til Revisor: Alfr. Christiansen med 214 St.

Til Revisorsuppleant: Alfr. Mellin med 120 St.

Til Kontrahenter: Fr. Jensen med 242 St., F. Møller med 189 St., C. Sprehn med 166 St., L. Jespersen med 166 St. og Chr. Jensen med 162 St.

Til Suppleanter: A. Sørensen med 142 St., F. Kiefer med 138 St. og Johanne Thrane med 98 St.; derefter fik Chr. Petersen 38 St.

Ved Valget er afgivet 391 Stemmesedler.

København, d. 24/3 06.

Udvalget.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: P. Petersen, Dalgsgade 11.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: A. C. Andersen, Færkenstræde 3.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: J. P. Jensen, Hj. af Søndergade og Ø. Strandgade.
Holstebro: A. Andersen, Fuglsangvej.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 25.
Aarhus: C. Christensen, Sølystgade 57.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Nansensgade.
Viborg: N. Petersen, Mogensgade 65.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Warmingsgade 24, 1. S.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: C. Tvede, Dythmarsken 17.
Thisted: P. Pedersen, Skovgade 418.
Esbjerg: N. Hansen, Danmarksgade 117¹.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag. Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag. F. Møller.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter Tilladelse fra Redaktionen.

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: Th. Stauning, Rømersgade 22.

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. Enhver Køber er berettiget til at staa til Restance med Afdragene under Arbejdsløshed og Sygdom. I. Klasse Cykler fra 125 Kroner. Ingen Udgifter ved Indmeldelse og Kontingent. Selskabets Kontor er i Gothersgade 145, Stuen, Hjørnet af Rømersgade, aabent Mandag, Fredag og Lørdag Aften Kl. 6—9.

Arbejdernes Fællesbageri

leverer Byens bedste

— **NORMAL-BRØD** —

Anbefales særligt til Folk med svage Maver

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

≡ Raatobak og Vikler. ≡

Brasil (2 Længde) 0,65—0,78 etc.
Domingo (meget bladrig) 0,70. God Brand og Kvalitet.
Cuttings 0,65—0,70—0,75.
Rensigtet Grus 0,50.
G B M Java 1,60 etc. pr. Pd. Java Omblad 0,75—0,90.
Stort Lager af nye og brugte Cigarforme, Etiketter, Baand.
Georg Løber & Søn,
København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Böhm, Rømersgade 23, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 8

15. April 1906

2. Aargang

Afdød tysk Kollega.

Medstifteren af det tyske Tobaksarbejderforbund, Formand i Forretningsudvalget, *Heinrich Meister*, er efter et kort Sygeleje afgaaet ved Døden.

Den Afdødes Navn var paa det nøjeste knyttet til Organisationens Historie, og han har udøvet en stor og gavnlig Virksomhed, for hvilken vore Kolleger i Tyskland udtaler deres dybeste Anerkendelse.

Den Afdøde var Rigsdagsmand for Hannover og beklædte store Tillidsposter i det socialdemokratiske Parti.

Statshjælp til Arbejdsløse.

I.

Kommissionens Betænkning.

Hvornaar kommer Loven?

Endelig er et Resultat naaet. De kloge Mænd i Danmark har talt og skrevet en Mængde om de Arbejdsløse, og er endelig naaet til et Resultat. Vi har faaet en Betænkning fra den i Følge Lov af 27. Marts 1903 nedsatte Kommission om en almindelig Invaliditets- og Alderdomsforsikring, til hvem Spørgsmaalet om Hjælp til Arbejdsløse blev henvist.

Kommissionens Forslag hviler paa lignende Grundlag som Sygekasseloven, og er saaledes principielt i Overensstemmelse med det Standpunkt, vi har gjort gældende i vore Artikler om denne Sag. Men det skal ikke nægtes, at det indeholder adskillige Punkter, med hvilke Arbejderne næppe kan være tilfredse. Imidlertid, Forslaget er et Resultat, det er efter Forlydende kommet til Verden efter stærke Brydninger indenfor Kommissionen, og vi nøjes derfor med at konstatere,

at den store Kommission efter 1½ Aars Forløb har skaffet os et Forslag, der næppe er saa godt, som det tidligere Forslag, der er forelagt i Norge, udarbejdet af et ganske lille Udvalg.

Da Lovforslaget er meget stort i Omfang, kan vi ikke gengive det i sin Helhed, men skal uddrage saa meget, at Læserne kan faa et nogenlunde klart Indblik i dets Indhold:

§ 1. Ved Arbejdsløshedskasser forstaaes i denne Lov Foreninger af Personer, der som Lønarbejdere ere knyttede til et eller flere bestemte Fag (f. Eks. Handel, Industri, Haandværk, Landbrug, Beværtningsnæring, Transportvirksomhed, Jordarbejde) og have sluttet sig sammen for ved bestemte Bidrag at sikre hverandre gensidig Hjælp i Tilfælde af Arbejdsløshed, der ikke er begrundet ved de i § 13 ommeldte Aarsager.

En Arbejdsløshedskasse maa ikke have andre Formaal end det i denne Paragraf nævnte.

§ 2. Enhver Arbejdsløshedskasse har Ret til at faa offentlig Anerkendelse og den dermed forbundne Støtte af det Offentlige, naar den fyldestgør de i denne Lov indeholdte Forskrifter, og dette efter Indstilling fra Arbejdsløshedsinspektøren godkendes af Indenrigsministeren.

Anerkendelse meddeles af Indenrigsministeren og offentliggøres af denne.

Anerkendte Arbejdsløshedskasser have Ret til at optage Medlemmer, der kun yde Bidrag til Kassen, men ikke have Ret til Hjælp af denne.

§ 4. For at faa og beholde offentlig Anerkendelse maa en Arbejdsløshedskasse have mindst 50 Medlemmer. Under særlige Omstændigheder kan Indenrigsministeren dog ogsaa meddele Anerkendelse til Kasser med et mindre Medlemsantal.

En Arbejdsløshedskasse skal enten være knyttet til et eller flere bestemte Fag eller være stedlig begrænset.

I § 5 bestemmes: Kun Lønarbejdere, hvis økonomiske Kaar give dem Adgang til Statshjælp gennem en anerkendt Sygekasse, kunne være nydende Medlemmer af anerkendte Arbejdsløshedskasser. Dog skulle de ved denne Lovs Ikrafttræden bestaaende Kasser, som inden 6 Maaneder indgive Begæring derom, have Adgang til Anerkendelse saaledes, at ogsaa de af Kassernes Medlemmer, der ikke opfyldte ovenstaaende Betingelse, men som — inden Loven stadfæstes —

ere optagne i vedkommende Kasse, kunne være nydende Medlemmer af samme. For Præmier, der ere erlagte af saadanne Medlemmer, tilkommer der imidlertid ikke Kassen noget Tilskud af det Offentlige.

Aldersgrænserne for Optagelse i en anerkendt Arbejdsløshedskasse bestemmes ved sammes Vedtægt. Dog maa ingen kunne optages som Medlem, forinden han er fyldt 18 Aar eller — bortset fra Overflytning fra en anerkendt Arbejdsløshedskasse til en anden — efter at han er fyldt 60 Aar.

Optagelse i en anerkendt Arbejdsløshedskasse som nydende Medlem kan ikke nægtes nogen, naar han fyldestgør de ovenfor foreskrevne Betingelser (jfr. dog § 6) og henholdsvis er knyttet til det eller de Fag, for hvilke Kassen er bestemt, eller bosat indenfor sammes Omraade.

§ 8. I en anerkendt Arbejdsløshedskasse skal den aarlige Præmie (heri indbefattet det i § 9 ommeldte Tilskud fra det Offentlige) være fastsat saaledes, at den efter de forhaandenværende Erfaringer maa antages at være tilstrækkelig til at yde Medlemmerne i paakommende Tilfælde den i Vedtægten fastsatte Understøttelse, hvilken dog maa være af en saadan Størrelse, at den kan anses for at kunne være af Betydning for disse. Eventuelt Ekstrabidrag skal kunne opkræves i Forhold til Kassens skiftende Behov.

Kassens Indtægt og Formue skal holdes strengt afsondret fra andre Foreningers Midler og maa hverken som Laan eller Gave tilflyde andre Foreninger eller anvendes i uvedkommende Øjemed.

§ 9. Til de anerkendte Arbejdsløshedskasser udredes aarlig af Statskassen et Tilskud, svarende til en Trediedel af de paagældende Kassers samlede, i Henhold til § 8 fastsatte, Præmiebeløb, jfr. dog § 5, 1ste Stykke, dog ikke udover 250,000 Kr. Tilskuddet fordeles blandt Kasserne i Forhold til Præmiebeløbene.

Et Medlems Opholds- eller Forsørgelseskommune er berettiget til uden Samtykke af højere Myndighed at yde et Tilskud til Bestridelsen af hans Præmie for det løbende Regnskabsaar, dog ikke ud over en Sjettedel af Præmien. Kommuner, i hvilke anerkendte Arbejdsløshedskasser have Hovedsæde eller Afdelinger — i hvilken Henseende Københavns og Frederiksberg Kommuner blive at anse som én Kommune — er berettigede til, ligeledes uden Samtykke af højere Myndighed, at yde et Tilskud til den eller de paagældende Kasser, dog at Kommunens Tilskud ikke for nogen Kasses Vedkommende for et enkelt Regnskabsaar maa overstige en Sjettedel af Præmierne for de af Kassens Medlemmer, for hvilke Kommunen var Opholdskommune den nærmest forudgaaende 31. Marts.

§ 11. Omfanget og Arten af den af Kassen ydede Understøttelse afgøres af Kassens Bestyrelse i hvert enkelt Tilfælde. Understøttelsen kan udredes som:

- 1) Rejsehjælp.
- 2) Huslejhjælp.
- 3) Dagpenge.
- 4) Hjælp in natura.

I gennemsnitlig daglig Understøttelse (Huslejhjælp, Dagpenge og Hjælp in natura) maa, forsaavidt Kassen er faglig begrænset, ikke ydes ud over $\frac{2}{3}$ af den gennemsnitlige Arbejdsfortjeneste i det eller de paagældende Fag, forsaavidt Kassen er stedlig begrænset, ikke udover $\frac{2}{3}$ af den almindelige Arbejds-løn indenfor Kassens Omraade. Understøttelsen maa dog i intet Tilfælde udgøre under 50 Øre eller udover 2 Kr. daglig.

Saafernt et Medlem, der er berettiget til Understøttelse som Følge af Arbejdsløshed, efter Anvisning af Kassens Bestyrelse (jfr. § 13 Nr. 8) eller af egen Drift overtager et Arbejde, for hvilket der ydes ham et Vederlag, som er ringere end den fornævnte

Maksimumsunderstøttelse, skal Kassen kunne supplere hans Indtægt op til dette Beløb.

Understøttelse ydes ikke til nogen, forinden han mindst i et Aar har været Medlem af Kassen og betalt sit skyldige Kontingent. Understøttelser tilstaa heller ikke for de første 6 Dage, i hvilke en Arbejds-løshed har vedværet — en Frist, der efter Vedtægtens nærmere Bestemmelser vil kunne forhøjes indtil 15 Dage. Den i foregaaende Punktum anførte Bestemmelse kommer dog ikke til Anvendelse, naar Understøttelsen tilstaa alene som Rejsehjælp.

For Kasser, der tæller Sæsonarbejdere blandt deres nydende Medlemmer, kan det af Indenrigsministeren — efter forud indhentet Erklæring fra det i § 18 ommeldte Nævn — fastsættes, at Understøttelse paa visse nærmere bestemte Tider af Aaret ikke skal kunne ydes Kassens Medlemmer eller de paagældende Sæsonarbejdere, forinden Arbejdsløshedens Varighed har strakt sig over et længere Antal Dage end 15, og i saa Fald hvor stort et Dageantal.

§ 13. En anerkendt Arbejdsløshedskasse maa ikke yde Understøttelse:

1. Under Strejke eller Lock-out til Personer, der omfattes af samme,
2. til Medlemmer, hvis Arbejdsløshed er foraarsaget ved Sygdom eller Arbejdsudygtighed, saalænge Sygdommen eller Arbejdsudygtigheden vedvarer,
3. til Medlemmer, hvis Arbejdsløshed hidrører fra, at de uden fyldestgørende Grund har forladt deres Arbejde, eller maa anses forskyldt ved overdreven Nydelse af berusende Drikke eller ved Ufordragelighed overfor Arbejdsgivere eller Arbejdskammerater,
4. til Medlemmer, der aftjene deres Værnepligt,
5. til Medlemmer, der afsone en dem ikendt Straf,
6. til Medlemmer, der hensidde i Varetægtsarrest,
7. til Medlemmer, der oppebære fast Fattigunderstøttelse,
8. til Medlemmer, der vægre sig ved at overtage et af Kassens Bestyrelse anvist Arbejde, som svarer til deres Evne.

Nægter vedkommende Kasses Bestyrelse i Tilfælde af et Medlems Arbejdsløshed at yde ham Understøttelse under Henvisning til Bestemmelserne i foranstaaende Nr. 1—3 og 7—8, skal den af Bestyrelsen i saa Henseende truffne Afgørelse af paagældende kunne indankes for det i § 18 ommeldte Nævn, der træffer sin Afgørelse under Hensyn til de i det enkelte Tilfælde særlig foreliggende Forhold.

§ 14. I en anerkendt Arbejdsløshedskasses Vedtægt skal Størrelsen af Understøttelsen i 12 paa hinanden følgende Maaneder være fastsat til at udgøre et Beløb, som mindst svarer til en Dagpengeydelse for 70 Dage.

Har et Medlem i Løbet af højst 3 paa hinanden følgende Regnskabsaar modtaget en saa stor Understøttelse af Kassen, som svarer til en Dagpengeydelse for 210 Dage, maa der ikke ydes ham yderligere Understøttelse af Kassen, førend han i et derefter følgende helt Regnskabsaar har været Medlem af Kassen og betalt de for dette Tidsrum skyldige Præmier.

I §§ 15, 16, 17 og 18 indeholdes Oplysninger om Ansættelse af en Arbejdsløshedsinspektør, der skal føre Tilsyn med Kasserne, om Tillidsmandsmøder for de anerkendte Kasser og om Valget af et Arbejds-løshedsnævn.

Dette Nævn, der skal bestaa af 6 Medlemmer, valgte paa Mødet af Tillidsmænd, samt Arbejds-løshedsinspektøren, skal varetage forskellige Opgaver, som

Loven paalægger det, samt være Bindeleddet mellem Kasserne, fastsætte Regler for deres Samvirken, for Overflytning af Medlemmer o. s. v.

Tillidsmændenes Møde bestaar af Medlemmer fra samtlige Kasser, 1 for indtil 1000 Medlemmer, 2 for indtil 2000 og derefter 1 for hvert fulde Tusinde Medlemmer.

De øvrige Lovparagrafer, der er 23, omhandler Regler for Administrationen o. s. v.

* * *

I følgende Artikler skal vi omtale Lovforslaget og Kommissionens store Betænkning. Sagen føres jo desværre ikke igennem foreløbig. Rigsdagen er ikke samlet, men vi skal have Valg i nær Fremtid, og det er udenfor al Tvivl, at disse Valg vil være i høj Grad bestemmende for Lovforslagets eller Sagens Skæbne.

Af Valgkandidaterne maa der kræves klart Standpunkt i denne Sag, og Vælgerne bør give Arbejdernes Repræsentanter paa Rigsdagen en saadan Forstærkning, at de bliver en Borgen for, at denne for Arbejderne saare vigtige Sag kan blive rejst hurtigt og ført heldigt igennem.

Hjemmearbejdet.

De tyske borgerlige Partier har nu taget det stadig brændende Hjemmearbejderspørgsmaal op for at forsøge en Løsning paa dette Spørgsmaal.

Det frisindede Folkeparti, som nærmest svarer til vort Venstreparti, har forelagt et Forslag paa Rigsdagen, der gaar ud paa, at Rigskansleren skal lade foretage en Undersøgelse af Hjemmearbejdernes Stilling, deres Arbejds løn og Arbejdstid, sanitære og sociale Forhold, og paa Grundlag heraf udarbejde og forelægge et Lovforslag til at forebygge og hindre Misbrug og ændre de nuværende Misforhold, som Hjemmearbejdet afføder.

Et andet Forslag, som er indbragt af Repræsentanter for alle borgerlige Partier, er ligeledes lavet efter Recepten: „Vask mig, Peder, men gør mig ikke vaad.“ Det gaar som forudnævnte Forslag ud paa at beskytte Arbejderne i Husindustrien (Hjemmearbejdet). Dets Mangel paa Indhold staar i en skærende Modstrid til dets Længde og Ordrigdom. Det indeholder Bestemmelser om Minimalarbejdstid, forbyder Natarbejde (fra Kl. 10 Aften til Kl. 6 Morgen) for Kvinder og unge Arbejdere (14—18 Aar), foruden forskellige Bestemmelser af sanitær Betydning. Forslaget er meget vagt affattet, „hvis“ og „saafremt“ er Hovedtendensen i dette.

Noget rationelt som Socialdemokraterne vil de borgerlige ikke; gaa med til at forbyde Hjemmearbejdet ved Lov kan man ikke vente sig fra den Kant, og Forslagene egner sig kun, socialt set, til Papirkurven; imidlertid vil Forslagenes Behandling i den nærmeste Tid maaske blive ret interessant, og vi skal stadig holde vore Fagfæller à jour med dette.

H.

Arbejderbeskyttelse.

En ny Forening.

En Kreds af Mænd, deriblandt vore Partifæller P. Knudsen og C. M. Olsen, har for nylig indbudt til et Møde angaaende Dannelsen af en Afdeling af international Forening for Arbejderbeskyttelse.

Mødet afholdtes i Industriforeningens Sal den 10. April med Professor *Bauer* fra Basel som Hovedtaler. Professoren holdt et Foredrag, i hvilket han gennemgik Bestræbelserne i forskellige Lande for at beskytte Arbejderne, derunder ogsaa Betydningen af Arbejdstidens Indskrænkning.

Berliner-Konferencen, hvor Tietgen som bekendt var Repræsentant for Danmark, gav intet stort Resultat, men den hygiejniske Kongres i Paris 1900 under Forsæde af *Millerand* har givet Stødet til en kraftig Virksomhed for Arbejderbeskyttelsen.

„Internationale Arbeitsamt“ er oprettet i 1901 med den Opgave at sprede Kendskab til Lovgivning vedrørende Arbejdernes Beskyttelse. Undersøgelser er foranstaltet angaaende Kvinders Natarbejde, Faren for Forgiftning ved Bly og Fosfor osv.

Fhv. Indenrigsminister *Bramsen* deltog i Diskussionen og udtalte bl. a., at Fabrikloven af 1901 gav det store Fremskridt, at der gaves Adgang til at regulere Arbejdstiden. Vi naaede 12-Aars Grænsen for Børn, der arbejder, Rigsdagen vovede ikke at gaa saa langt som Regeringen, men vi naar sikkert den rette Grænse, Fritagelse for Børnearbejdet. Beskyttelse for Fabriksarbejderen rummer *en Fare for at fremme Hjemmearbejdet. Dette Spørgsmaal vil sikkert blive rejst og forhaabentlig løst ved Lovens Revision.* Arbejderens Sundhed og Velvære har den største Betydning for Industriens Trivsel og Taleren ønskede derfor en stadig Udvikling af Beskyttelseslovgivningen: *Det er en Plet paa vor Lovgivning, at Hestegange og Landbrugsmaskiner er henlagte under kommunalt Tilsyn.* Heri maa ske en Forandring.

Som særlig nationale Opgaver for Foreningen nævnte Taleren Forsørgelses- og Forsikringsvirksomheden, der, hvis Viljen er til Stede, kan komme paa et højt Standpunkt i Danmark med de forelagte og bebudede Lovforslag.

Efter Diskussionens Slutning dannedes Foreningen, i hvis Bestyrelse Formanden for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, I. A. Hansen, fik Sæde.

Vi udtaler Ønsket om Held for Foreningen, idet vi navnlig tror, at der igennem denne kan spredes en Del Oplysning og foretages værdifulde Undersøgelser i Ind- og Udland.

A.

K u b a .

Tobaksfabrikationen paa Kuba er en meget vigtig Industrigren for denne Ø, idet den giver et stort Antal Mænd og Kvinder lønnende Beskæftigelse, t. Eks. Sortererne, som tjener 5—6 Dollars om Dagen.

I Byen Havanna findes saaledes alene 19,000 Arbejdere beskæftigede ved Cigarindustrien, fordelt paa 116 store Fabriker og 51 mindre Bedrifter, hvoraf ingen beskæftiger mindre end 7 Arbejdere.

Som Eksempel paa, hvor meget der produceres, kan anføres, at der i Aaret 1902—03 udførtes til Tyskland, England og de forenede Stater 204,848,643 Cigaretter til en Værdi af 12,395,530 Dollars, 13,197,210 Pk. Cigaretter à 14 Stk. til en Værdi af 364,660 Dollars og 161,051 Pd. skaaren Tobak til en Værdi af 60,445 Dollars. I det hele er der udført for 205,273,548 Dollars eller ca. 761,568,334 Kr. i Aaret 1902—03.

H.

20-Aars Stiftelsesfest.

Cigarsorterernes Fagforening.

Torsdag den 12. April fejrede Cigarsorterernes Afdeling sin 20-Aars Stiftelsesfest i Forsamlingsbygningen, Rømersgade 22.

Ved Festen holdt Formanden, Th. Stauning, Festsalen for Foreningen, eller rettere for Arbejdernes nationale og internationale Sammenslutning, idet han i begejstrede Ord omtalte den stadige Kamp, faglig og politisk, der maa føres mod Udbytterne, Kapitalisterne.

Samtidig med dette Jubilæum fejrede Formanden et mindre Jubilæum, idet det er 10 Aar siden, han valgtes til Formand for Foreningen.

Referent.

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden“.

I Anledning af en mod Medlem Nr. 1306 Anna Nielsen rejst Klage, gaaende ud paa, at vedkommende Medlem skulde have undervist Elever i Cigarrulning, skal vi oplyse, at Klageren har taget sin Klage tilbage, samt givet Fru Anna Nielsen en Undskyldning.

Vi anser derfor Klagen som bortfaldet.

Bestyrelsen.

Rabat-Billetter.

Paa Forbundets Kontor kan Medlemmerne erholde Rabat-Billetter til Cirkus Varieté og Fotoplastikon.

Rabatten, der ydes Indehaverne af disse Billetter, er henholdsvis 25 Øre og 10 Øre. Rabatbilletter haves ogsaa til Børn.

Konr. Petterson.

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: Th. Stauning, Rømersgade 22.

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. Enhver Køber er berettiget til at staa til Restance med Afdragene under Arbejdsløshed og Sygdom. I Klases Cykler fra 125 Kroner. Ingen Udgifter ved Indmeldelse og Kontingent. Selskabets Kontor er i Gothersgade 145, Stuen, Hjørnet af Rømersgade, aabent Mandag, Fredag og Lørdag Aften Kl. 6—9.

Arbejdernes Fællesbageri

leverer Byens bedste

— **NORMAL-BRØD** —

Anbefales særligt til Folk med svage Maver

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

≡ Raatobak og Vikler. ≡

Brasil (2 Længde) 0,65—0,78 etc.

Domingo (meget bladrig) 0,70. God Brand og Kvalitet.

Cuttings 0,65—0,70—0,75.

Rensigtet Grus 0,50.

G B M Java 1,60 etc. pr. Pd. Java Omblad 0,75—0,90.

Stort Lager af nye og brugte Cigarforme, Etiketter, Baand.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Behm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 9

1. Maj 1906

2. Aargang

Tobaksarbejdere !

Den 1. Maj møder alle klassebevidste Arbejdere under Fanerne!

1. Maj.

Otte Timers-Dagen.

Siden Arbejderne paa Kongressen i Paris vedtog, at demonstrere deres Krav om 8 Timers-Arbejdsdag hele Verden over den første Maj hvert Aar, har Spørgsmaalet udviklet sig konsekvent, og det kan siges, at den Tid ikke ligger fjern, da Arbejdskøbere og Lovgivere i de forskellige Lande kommer til at bøje sig for den sunde Fornuft, — for Arbejdernes berettigede Krav.

Den lange Arbejdstid er et socialt Onde, Barn af det kapitalistiske Udbytningssystem, og uløseligt knyttet til dette. Den lange Arbejdstid er Hovedhjørnen paa det kapitalistiske Samfunds Smadderkasse; medens otte Timersdagen i Arbejdernes Hænder er det Middel eller Værktøj, uden hvilket vi ikke kan faa styrtet den faldefærdige Kasse, der illustrerer det kapitalistiske Samfund.

Dette véd Kapitalisterne ogsaa meget godt, og derfor sætter de sig imod Opfyldelsen af Arbejdernes berettigede Krav paa dette Omraade, ja, de gaar hellere med til ret væsentlige Lønforhøjelser, hvad der falder en Kapitalist meget svært, end Indskrænkning af Arbejdstiden.

Hvad betyder da den lange Arbejdstid, og Indskrænkningen af denne, for Arbejderne som Klasse betragtet? Spørgsmaalet er let at besvare; en rationel Forbedring af vore Livsvilkkaar, en Forandring i vort daglige Liv, til det bedre. Den lange Arbejdstid nedbryder Arbejderen legemligt og aandeligt, Energien sløves, og Livslede og Fordummelse er Følgen af det

aandsfortærende Arbejde. Mange Arbejdere maa udføre 10—12—14 Timers Arbejde i Døgnet.

Arbejdstidens Indskrænkning lover os mere legemlig Sundhed, en bedre Forstaaelse af det, der rører sig i Livet, en større og mere udviklet Intelligens, kort sagt, en højere Kultur, hvad der er en nødvendig Betingelse for, at Arbejderklassen kan gaa sejrrig ud af Kampen mod de økonomiske Magthavere. Derfor samler Arbejdere, Mænd og Kvinder hele Verden over, sig i Dag om Demonstrationen for 8 Timersdagen.

Ingen maa undlade at slutte sig til Demonstrationen. Mød alle under vore Faner!

Leve 8 Timersdagen!

Leve det internationale Socialdemokrati!

H.

Kortere Arbejdstid!

Nærmere Maalet.

Paa den internationale Kongres i 1889 besluttede Repræsentanterne for Arbejderorganisationerne at rejse Kravet om kortere Arbejdstid, om Indførelsen af den lovbestemte Otte-Timers-Arbejdsdag ved Demonstrationer, Massemøder, og saa vidt muligt gennemført Arbejdshvile paa én bestemt Dag over hele Verden, nemlig den 1. Maj.

Denne internationale Demonstration har fundet Sted i stadig større Udstrækning Aar efter Aar, og Tvivlerne har nu og da udtalt de berømte Ord: „Hvad kan det nytte“.

Ser man overfladisk paa Tingene, synes Tvivlerne at have Ret.

Trods de sytten Aars Agitation har vi ikke faaet Loven om 8-Timers-Dagen, og Modstanden fra Magthavernes Side er endnu ikke brudt.

Tvivlerne har imidlertid Uret. Vi har opnaaet noget, vi er kommet fremad, vi er Maalet nærmere.

Vi har siden 1889 faaet Kravet om Arbejdstidens Forkortelse frem blandt de Sager, hvorom der tales. Alle, der beskæftiger sig med Arbejder-Lovgivning, beskæftiger sig med denne Sag. Videnskabsmændene er blevne interesserede og *vundne* for vort Krav, Kongresser angaaende Hygiejne, Arbejderbeskyttelse, Forsikring o. s. v., udtaler sig til Gunst for 8-Timers-Dagen.

Foreninger eller Kommissioner dannes med den Opgave at virke for Arbejdstidens Indskrænkning, for Børnearbejdets Ophævelse, Forbud mod Natarbejde, Indførelse af Sikringsforanstaltninger o. s. v.

Lovgivere og Magthavere nødes til at drøfte Arbejdstids-Spørgsmaalet, og Arbejdskøberne maa Gang paa Gang beskæftige sig med den kedelige Sag. Der er saaledes Liv i Fordringen.

Store Kredse af Verdens Befolkning faar Erfaring om Sagen, som de hidtil har savnet, og Lag for Lag i Samfundet gennemsyres af Bevidstheden om Berettigelsen af Arbejdernes Fordring.

Dette er Resultater, der ikke bør overses, thi de bringer os nærmere Kravets Gennemførelse.

Dertil kommer Arbejderklassens voksende politiske Indflydelse. Denne er ogsaa Skridt paa samme Vej, thi uden Talsmænd og Stemmer i den lovgivende Forsamling gennemføres Kravet ikke, men vi faar stadig flere Talsmænd og flere Stemmer for vort Krav, medens Modstandernes Stemmer svækkes, og vi har det bedste Haab til den Fremtid, der ligger for os.

Og endelig praktiske Resultater. Der er mange, hvis vi kaster Blikket ud over Verden. Fabrik efter Fabrik har indført Forkortelser. Fag efter Fag er mødt op med Krav om $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ eller 1 Times Forkortelse i Arbejdstiden, og sindigt, men sikkert, har Organisationerne, med eller uden Sværdslag, gennemført deres Krav.

Se blot til den seneste Tid i vort eget Land, Begivenhederne, der viser, at vi gaar den rette Vej, at Kravets Fremsættelse *kan nytte*.

Bygningsfagene har fornylig ved Forhandling gennemført $\frac{1}{2}$ Times Forkortelse, endskønt Tvivlerne forud mente, at det gik galt.

Typograferne i København har ved Indførelsen af Tarifen opnaaet $8\frac{1}{2}$ -Timers-Dagen, og om 4 Aar indføres, i Følge Overenskomsten, 8-Timers-Dagen.

Rundt om i kommunale Foretagender løses Spørgsmaalet og Tanken breder sig saaledes, at Antallet af Virksomheder med stærkt forkortet Arbejdstid vil være meget stort om faa Aar.

Det kan altsaa nytte. De sytten Aars Virksomhed har baaret Frugt. Vi nærmer os med faste Skridt vort Maal. Tvivlerne bliver skuffede, Modstanden

brydes, Otte-Timers Dagen bliver en Kendsgerning, naar blot *alle Arbejdere* staar samlede om Kravet og virker for dets Gennemførelse baade ved fagligt og politisk Arbejde.

Situationen.

Utallige Forespørgsler angaaende Stillingen bliver stadig rettet til mig, og de ærede Kolleger er ikke fri for at blive stødt, naar jeg paa Spørgsmaalet: Naa, hvad bliver det til den 1. Maj, maa svare: Ja, det gad jeg ogsaa vide. Man tror, det er Hemmelighedskræmmeri. I Virkeligheden ligger intet mig fjernere. Saafremt der var Resultater at melde, vilde disse være blevet offentliggjort. Som Sagen imidlertid ligger, kan Resultatet kun komme til at foreligge samlet, thi naar Fabrikkerne vedblivende vil indtage den Stilling, kun at afslutte paa Betingelse af, at Overenskomst sluttes med begge Fabrikant-Organisationer og samtlige eventuelle Tilbud kun gøres under denne Forudsætning, og endelig, naar ingen af Fabrikant-Organisationerne har gjort ensartede Tilbud, paa Grund af hvilke man muligvis kunde betragte et enkelt Spørgsmaal som løst, saa kan man let tænke sig, hvilken syndig Forvirring, der hersker, og at Udsigterne maa være nøjagtig de samme som for ca. 3 Maaneder siden.

Jeg skal give en kort Oversigt over, hvad der er sket i den forløbne Tid. Ved de første Møder blev kun Fordringerne forelagt og gennemgaaet ganske overfladisk. Vi havde opstillet bl. a. en særlig Tilbereder-Priskurant, udarbejdet efter de københavnske Priser og med københavnske Forhold for Øje. Da Forholdene i Provinserne ingenlunde er anderledes og fremfor alt ingenlunde er bedre for Stripperne, stillede vi den Fordring, at Provincesfabrikanterne skulde akceptere denne Prislister. Herpaa modtog vi efter nogen Diskussion det Svar: Ja, saa udarbejd en saadan Liste i Fællesskab med de københavnske Fabrikanter og forelæg den, siden vi dog skal betale efter den. Efter megen Møje og Besvær og efter at have vist Eftergivenhed i udstrakt Grad (for at lette Gennemførelsen i Provinserne) lykkedes det os at enes med de københavnske Fabrikanter om en fælles Indstilling. Da vi forelagde denne Liste for Provincesfabrikanterne erklærede disse imidlertid, at det var dem ganske umuligt at betale efter disse Priser, og at de maatte forlange en særlig Priskurant for Provinserne.

Man kan tænke sig, i hvor høj en Grad en saadan Adfærd vanskeliggør Arbejdet. Havde man med det samme erklæret, at der maatte udarbejdes særlige Prislister for begge Foreninger, kunde man straks have nedsat to Underudvalg til Drøftelse af disse Prislister, og man vilde ganske sikkert have været færdig med dette Arbejde samtidig eller dog omtrent samtidig. Nu maatte vi begynde forfra med Provincesmestrene og — begynde paa bar Bund.

Det lykkedes os ved det sidste Møde (den 23. April) at faa et bestemt Tilbud af Fabrikanterne, baade for Tilberedere og for Cigararbejdere og Sorterere. Tilbudene er ikke saa lidt under det, der er forlangt, og vi mente ikke at turde forpligte os til at anbefale vore Kølleger at nøjes dermed, men Fabrikanterne erklærede ikke at turde gaa højere, da de ellers var sikre paa, at Indstillingen blev forkastet paa Generalforsamlingen. Denne Generalforsamling vil finde Sted i disse Dage, og Resultatet heraf faar vi at vide den 7. Maj, til hvilken Dag en ny Sammenkomst er berammet. Forhaabentlig lykkes det at naa til en fælles Indstilling.

Grunden til, at Sammenkomsten udsættes til *efter 1. Maj* er den: Det er os umulig, selv med den største Kraftudfoldelse at komme til Ende med de københavnske specielle Fabrikprislistes. Det har ikke været muligt at faa en Underhandling i Gang, vort Forlangende derom er blevet pure afvist, endelig nu (den 24. April) har Fabrikantforeningens Formand tilstillet os de forskellige Fabrikanters Tilbud paa vore Fordringer. For enkelte Fabrikers Vedkommende er Tilbudene saaledes, at man kan nære Haab om at kunne afslutte paa Betingelserne, men for andres Vedkommende bestaar disse kun i en Blyantsnotits, der kan tyde paa, at vedkommende Fabrikant har modtaget den til Gennemlæsning. Saa hvad Enden derpaa bliver er ikke godt at vide.

Denne tunge — for ikke at sige umulige Maade at arbejde paa, gør det selvlølgelig vanskelig for os at overse Situationen, og endnu mere vanskelig at tegne den i korte Omrids, men et Resultat maa vi vel naa en Gang, og fra vor Side skal der blive gjort alt, hvad der kan gøres, for ikke at trække Afgørelsen ud længere end nødvendig. Indtil denne Afgørelse foreligger, bliver alt ved det gamle.

Med kollegial Hilsen

F. Møller.

Arbejdsanvisning.

Arbejdskøberne i Byen Verden (Tyskland) har bestemt sig til, ved Antagelse af Arbejdere at lade de resp. Fagforeninger besørge Anvisningen. —

Gid vi var naaede lige saa vidt herhjemme, i fordomsfrit og fornuftigt Syn paa Tilstandene.

Fra Hamborg.

Som det maaske vil være de fleste af vore Fagfæller bekendt, har Tobaksarbejdere i Hamborg deres egen Cigarfabrik.

Ved den sidste aarlige Generalforsamling i Produktionsforeningen oplyste dennes Forretningsfører v. Elm, at der i Aaret 1905 er produceret og afsat 13,593,000 Cigarer.

I samme Aar udbetaltes der til Arbejderne 7,801 Mark i Løntillæg, og den ugentlige Indtægt er for *alle* Arbejdere, Mænd og Kvinder, 31,05 Mark gennemsnitlig.

Aarets Nettoindtægt var 23,034 Mark, og Andels haverne faar 6% i Udbytte.

Som man vil se af ovennævnte, er det en ganske god Forretning, vore tyske Fagfæller ejer, og de har ved denne Fabrik skabt en Fæstning, en Faktor, Arbejdskøberne har al Grund til at frygte under eventuelle Konflikter.

H.

Fra Kunstens Verden.

Paa fh. A. Christiansens Forlag udkommer i denne Uge: Guy de Maupassants „Mons drioi“, Carl Muusmanns „Løvebruden“ og „Grevinde Clara“, begge illustrerede af Carsten Ravn, samt Guy de Maupassants „Miss Harriet“, illustr. af Lemaine. Endvidere foreligger komplet 1. Del af „Karikatur-Album“ og 2. Del af Leo Tolstoys „Krig og Fred“. I Maanedens Løb udkommer Weiningers „Køn og Karakter“, oversat af Karl Gjellerup, Prosper Merimées „Bartholomæusnatten“ i Samuel Prahls Oversættelse samt 4. Oplag af Dumas' „De tre Musketerer“, 3. Oplag af Boccacios „Dekameron“ og 3. Oplag af Sardous „Madame Sans gêne“. Forlagets næste større Nyhed bliver „Europas Valpladser“, Billeder fra Krigen gennem 3000 Aar af Kaptajn Daniel Bruun. Bogen, der udkommer som Pragtværk, vil komme til at indeholde henimod 1200 Illustrationer, Kort osv.

Chr. Petersens Begravelse.

Medlem af Tobaksarbejderforbundet „Enigheden“s Bestyrelse, Chr. Petersen, er for nogen Tid siden ved et Ulykkestilfælde druknet. Efter længere Søgen fandtes Liget af den forulykkede Kollega, og Begravelsen foregik den 17. April under stor Deltagelse fra Kollegernes Side.

Forbundets Faner var til Stede. Kranse var sendt fra „Enigheden“, Nobels mandlige Cigararbejdere, og fra andre Kolleger og Slægtninge.

Den Afdøde har deltaget med Interesse i Foreningslivet, og var en brav, energisk Kollega, der ydede sin Del til det fælles Arbejde.

Møder.

Fællesmøde

mellem Forretningsudvalget og de københavnske Styrelser 25. Februar 1906.

1. Nielsen-Nygaard og Stauning gav Meddelelser om de ved de afholdte Fabriksmøder stillede Fordringer. Meddelelserne toges til Efterretning.

2. Med Hensyn til Hjemmearbejderne, vedtoges det i Tilslutning til Beslutningen paa Kongressen, at forlange følgende Vederlag for Tilberedning:

For Dæks 75 Øre, for Omblade og Dæks 1,25 Øre, for Dæks, Omblade og Indlæg 2 Kr.

3. Til Forhandlingerne med Fabrikkerne valgtes følgende Udvalg for København:

F. Møller, Vilh. Nygaard, Stauning, Fr. Jensen, J. Thrane og J. Christiansen.

2 Provningsmedlemmer vælges af Hovedbestyrelsen.

Til Suppleanter valgtes følgende for de forskellige Brancher:

Simon, J. Knudsen, Anna Christensen og Marie Tøborg.

Udvalget bemyndiges til at supplere sig, naar det maatte anses fornødent.

4. Af Hensyn til de forestaaende Begivenheder vedtoges det at forbyde Tilgang fra Udlandet fra 15. Marts.

Forretningsudvalgets Møde 25. Febr. 1906.

1. Forretningsføreren gav forskellige Oplysninger om Forholdene i Viborg.

Videre Fortsættelse af det paabegyndte Arbejde vedtoges.

2. Efter Konference mellem en af vore Tillidsmænd og Fabrikant Obel i Aalborg er denne gaaet ind paa at indrømme de samme Forhøjelser og Bestemmelser, som eventuelt faas ved Forhandlingerne med Fabrikantforeningerne. Nogen egentlig Opsigelse af Overenskomsten behøver derfor ikke at finde Sted.

3. Forretningsføreren gav Meddelelser fra Nykøbing M. om Strejkens Afslutning, saaledes som det før har været refereret her i Bladet.

Nogle Uoverensstemmelser vedrørende Tilberederpriserne vedtoges det at søge ordnet med følgende Forslag: Java Ombl. og Affald 9 Øre, ungarsk Ombl. og Affald 9 og 5 Øre.

Om Afdelingens Forlangende overfor en 15-aarig Arbejderske vedtoges en Misbilligelse, der af Forretningsføreren er omtalt her i Bladet.

4. Et mindre arbejdsdygtigt Medlem af „Enigheden“ gaves Tilladelse til at staa som halvtbetalende Medlem.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: P. Petersen, Dalgasgade 11.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: A. C. Andersen, Færkenstræde 3.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: J. P. Jensen, Hj. af Søndergade og Ø. Strandgade.
Holstebro: A. Andersen, Fuglsangvej.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 25.
Aarhus: C. Christensen, Sølystgade 57².
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Nansensgade.
Viborg: N. Petersen, Mogensgade 65.

Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Warmingsgade 24, 1. S.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: C. Tvede, Dythmarsken 17.
Thisted: P. Pedersen, Skovgade 418.
Esbjerg: P. Petersen, Rolfsgade 6.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag. Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. Enhver Køber er berettiget til at staa til Restance med Afdragene under Arbejdsløshed og Sygdom. I. Klasse Cykler fra 125 Kroner. Ingen Udgifter ved Indmeldelse og Kontingent. Selskabets Kontor er i Gothersgade 145, Stuen, Hjørnet af Rømersgade, aabent Mandag, Fredag og Lørdag Aften Kl. 6—9.

Arbejdernes Fællesbageri

leverer Byens bedste

— **NORMAL-BRØD** —

Anbefales særligt til Folk med svage Maver

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

≡ Raatobak og Vikler. ≡

Brasil (2 Længde) 0,65—0,78 etc.

Domingo (meget bladrig) 0,70. God Brand og Kvalitet.

Cuttings 0,65—0,70—0,75.

Rensigtet Grus 0,50.

G B M Java 1,60 etc. pr. Pd. Java Omblad 0,75—0,90.

Stort Lager af nye og brugte Cigarforme, Etiketter, Baand.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Böhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 10

15. Maj 1906

2. Aargang

Forsinkelse.

Af Hensyn til Forholdene i Faget og de derom afholdte Generalforsamlinger, hvis Resultat vi hurtigst vilde bekendtgøre for Medlemmerne, er dette Numer af Bladet lidt forsinket.

Redaktionen.

Til Afdelingskassererne.

Pengebeløb, der indsendes til Forbundet, bedes *altid* sendt pr. Postanvisning, da Pengebreve forvolder en Del unødigt Ulejlighed.

F. Møller.

Forholdene i Faget.

Generalforsamlings-Beslutninger.

Som meddelt i en Artikel fra Forretningsføreren i sidste Numer af Bladet, skulde vi have Meddelelse om Provinsfabrikanternes Generalforsamlings-Beslutninger den 8. Maj, hvilket er sket.

Ved Sammenkomst næste Dag enedes Fabrikanternes og Forbundets Repræsentanter om et Forslag til Overenskomst for Provinserne, hvis Indhold der senere bliver Lejlighed til at omtale.

Dette Forslag har i disse Dage været under Afstemning i samtlige Provinsafdelinger, og saa vidt det kan ses nu, har Kollegerne ude i Provinserne vedtaget Overenskomsten.

Denne indeholder imidlertid en Slutningsbestemmelse om, at den først træder i Kraft, naar en Ordning er sket i København. Fabrikanterne har efter Sigende etableret et Forbund, bestaaende af de to Fabrikantforeninger, og Resultatet er da, at vi paa

Grund af de københavnske Fabrikanters ret tydelig udviste Uvilje overfor vort Ønske om Forhandling har formaaet at forhale Sagerne Ordning.

I København er nemlig ingen Overenskomst udarbejdet. Den 24. April modtog Forbundet de enkelte Fabrikanters Tilbud paa de specielle Fordringer. Vore Repræsentanter udtalte Ønsket om en nærmere Forhandling, da Tilbudene ved første Øjekast viste sig at være uantagelige, og samtidig med Sammenkomsten med Provinsfabrikanter fandt da ogsaa en Sammenkomst Sted med de københavnske Fabrikanters Udvalg.

Ved den Lejlighed gaves der ganske enkelte Indrømmelser i Tilslutning til de tidligere Tilbud, men om egentlig Forhandling var der ikke Tale. Fabrikanterne båd Forbundets Repræsentanter betragte Tilbudene som et Ultimatum, paa hvilket ønskedes Svar Mandag den 14. Maj, Kl. 12 Middag.

Forbundet formaaede ikke at imødekomme dette Krav, idet Generalforsamling først kunde afholdes nævnte Dags Aften, men forhaabentlig er det heller ikke kommet dertil, at Fabrikanterne med Uret i Haanden venter paa en Lejlighed til Overfald.

Generalforsamling for de københavnske Afdelinger „Enigheden“ og Cigarsorterernes Fagforening afholdtes saa Mandag den 14. Maj, og her vedtoges følgende Resolution som Svar til de københavnske Fabrikanter:

„Efterat Generalforsamlingen for de to københavnske Afdelinger af Tobaksarbejderforbundet er gjort bekendt med de Tilbud, der er givet fra Medlemmerne af Foreningen af danske Cigarfabrikanter, udtales det, at man vel kan modtage nogle af disse, men at de yderst ringe Indrømmelser, der som Helhed er givet, ikke kan danne Grundlaget for en ny Overenskomst mellem de to Organisationer.

Generalforsamlingen vedtager, at Tilbudene som Helhed ikke kan modtages, men udtaler samtidig Ønsket om en Forhandling angaaende de stillede Fordringer, idet man beklager, at Fabrikanterne navnlig

med Hensyn til de specielle Fordringer for hver Fabrik har indtaget en saa afvisende Holdning og tilstillet os et Ultimatum, uden at Forhandling har fundet Sted, samt henstiller til d'Hrr. Fabrikanter at tage følgende under alvorlig, fornyet Overvejelse:

1. At godkende de af Fællesudvalget af Fabrikanter og Arbejdere udarbejdede Forslag til en Prisliste for Tilberederne.
2. At indgaa paa følgende af Provinsfabrikanterne godkendte Forslag om Lærlingeforholdet:

„Fabrikanterne forpligter sig til at sørge for en forsvarlig Uddannelse af Lærlinge, saavel kvindelige som mandlige, og maa disse det første Aar, de er beskæftiget ved fagligt Arbejde, ikke anvendes til Rulning af Cigarillos eller Cerutter (med skaaret Indlæg) eller til Arbejde ved Vikkelmaskiner.

De skal oplæres til helt Arbejde, og Læretiden maa være mindst 3 Aar. Fabrikanterne udtaler endvidere, at de vil gøre det mest mulige for at hindre for stærk Anvendelse af Lærlinge og udtaler, at Lærlingeantallet bør staa i et passende Forhold til Antallet af udlærte Arbejdere, hvilken Bestemmelse overlades til fri Overenskomst. Bestemmelserne gælder saavel mandlige som kvindelige Lærlinge.“

3. At indrømme det af os stillede, men af Fabrikanterne gentagne Gange forkastede Forslag om at tillade, at vore Repræsentanter i Fællesskab med Repræsentanter for Fabrikanternes Organisation træder i direkte Underhandling med de enkelte Fabrikanter om de til Firmaerne stillede specielle Fordringer, da det har vist sig, at den Maade, hvorpaa Underhandlingerne hidtil har været ført, kun har medført Tidsspilde uden at have ført til noget tilfredsstillende Resultat.

Skulde en saadan Underhandling ikke føre til et afsluttende Resultat, foreslaas de Sager, om hvilke Enighed ikke kan opnaas, henvist til endelig Afgørelse ved Voldgift.

4. At imødekomme vort Forlangende om, at alle de for den enkelte Fabriks Vedkommende gældende Arbejdspriser for Rulning, Sortering og Minimalpriserne for Tilberedning samt andre Arbejdspriser bliver ophængt i de paagældende Arbejdslokaler. Fordringen vil absolut forebygge mange Misforstaaelser og Sammenstød og kan ikke nægtes under Paastand om, at den vil komme til at tynde paa Budgettet.

Generalforsamlingen udtaler Haabet om, at disse Forslag vil blive gunstig modtaget af Fabrikanterne og føre til en fredelig Løsning af de svævende Stridsspørgsmaal.“

Denne besindige Udtalelse er nu afsendt som Svar paa Fabrikanternes Fordring.

Antagelig vil de i Industriens Interesse imødekomme de fremsatte Ønsker og derved bidrage til Ordning af Forholdene paa almindelig menneskelig Maade.

Afsluttede Overenskomster.

Efter Forhandlinger og udvist Imødekommen fra de interesserede Parters Side er væsentlige Forbedringer opnaaet og nye Overenskomster afsluttet hos følgende Firmaer:

A. M. Hirschsprung, Horwitz & Kattentid og P. Wulf.

25 Øre.

Folketingsvalgene staar for Døren!

Ved Valgene den 16. Juni 1903 opstillede Socialdemokratiet Kandidater i 55 Valgkredse. Vi forøgede vort Stemmetail fra 43,000 til 55,000 og Antallet af vore Repræsentanter i Folketinget fra 14 til 16.

Ved Folketingsvalgene i Aar opstiller Socialdemokratiet Kandidater i *over 60 Valgkredse*. I ikke faa af de Kredse, hvori vi ved forrige Valg opstillede Kandidater, rykkede vi vore Modstandere saa tæt ind paa Livet, at vi har store Chancer for at kunne sejre i disse Kredse ved Valgene i Aar. Der er saaledes gode Udsigter til, at vi ved Valgene i Aar vil kunne opnaa *en betydelig Forøgelse af vort Partis Repræsentanter i Folketinget*.

De forestaaende Valg byder os saaledes ikke alene en stærkt forøget Agitationsbasis for Udbredelsen af Socialdemokratiets Principer, Udsigt til et langt større Stemmeantal paa vore Kandidater, end vi nogensinde tidligere har opnaaet, men ogsaa gode Udsigter til en betydelig forøget Repræsentation og den deraf følgende forøgede Indflydelse paa Samfundsudviklingen.

Til at føre en energisk og frugtbringende Valgagitation hører først og fremmest *Penge*.

Den socialdemokratiske Partikongres i København 1901 vedtog, at der hvert Aar skulde foretages en Valgfonds-Indsamling, ved hvilken *samtliges Arbejdere og Partifæller over hele Landet* burde yde mindst 25 Øre til Valgagitationen.

De store faglige Kampe, der i 1905 fandt Sted dels her i Landet og dels i vort Naboland Sverrig, samt den meget omfattende Arbejdsløshed, der i samme Periode hjemsøgte et stort Antal Fag, forhindrede, at der i 1905 kunde finde nogen Indsamling Sted.

Saa meget desto nødvendigere er det, at der nu, umiddelbart før Valget, finder en Indsamling Sted, og at samtlige Arbejdere og Partifæller over hele Landet yder deres Bidrag.

De forestaaende Valg vil faa afgørende Betydning for den politiske og økonomiske Udvikling i vort Land.

Venstrereformpartiet har svigtet de Forudsætninger, under hvilke det er kommet til Magten. I Stedet for Kamp mod Landstingets Pengemandsvælde har det underordnet sig den privilegerede Valgrets reaktionære Herredømme. I Stedet for Kamp mod Militarismen har det bebudet et forsmædeligt Forlig med Landstinget om Gennemførelsen af Københavns

Befæstning og Højres øvrige Militærpolitik. I Stedet for Gennemførelsen af de store Reforme, som Befolkningen nu kræver, har den ladet Landstinget hensylte disse for senere helt at lade dem visne.

Ingen Regering, der svigter Parlamentarismens Grundsætninger, bør kunne overleve et Folketingsvalg. Det ligger i Socialdemokratiets Haand at tvinge den nuværende Regering, der har vist sig evneløs og viljeløs overfor Befolkningens Krav, bort fra Magten.

Derfor: Haanden paa Værket! Tag kraftig fat paa Valgagitationen og paa Indsamlingen til Socialdemokratiets Valgfond.

Statshjælp til Arbejdsløse.

II.

Kommissionens Betænkning. — Et Tilbageblik.

Ad Lovgivningens Vej har man i tidligere Dage kun søgt at raade Bod paa Følgerne af Arbejdsløshed ved Understøttelser.

I Aarene 1853, 1855 og 1856 blev der givet Kommunalbestyrelserne Ret til at yde overordentlig Understøttelse til dem, der paa Grund af Dyrtiden ellers maa antages at blive trængende til Hjælp fra Fattigvæsenet.

Senere er saadan Hjælp ydet gennem de fri Fattiggasser, og ved Cirkulære af 9. Febr. 1877 slog Indenrigsministeriet fast, at Hjælp til Arbejdsløse navnlig var en Opgave for de fri Fattiggasser og opfordrede Kommunalbestyrelserne til at tage under alvorlig Overvejelse, om der ikke maatte være Grund til at yde Bidrag til disse fra Kommunekasserne. Endvidere udtaltes Ønsket om, at Kommunerne snarest vilde paa-begynde offentlige Arbejder.

I 1879 vedtoges Lov om Retten for Kommunerne til at yde Bidrag til de fri Fattiggasser.

I 1879—80 og 1880—81 indbragtes private Lovforslag i Rigsdagen om midlertidige Foranstaltninger i Anledning af Arbejdsløsheden og den strænge Vinter, men der naaedes intet Resultat.

I 1885—86 og 1886—87 fremsattes baade fra Regeringen og fra Private Forslag i Rigsdagen om „Foranstaltninger til at modvirke Arbejdsløsheden samt til at formindske den derved foranledigede Nød“ og „Forslag om Iværksættelse af forskellige Arbejder.“ Disse Forslag førte heller ikke til noget Resultat.

I Rigsdagssamlingerne 1896—97, 1897—98, 1898—99, 1899—1900, 1900—1901 og 1901—1902 blev der af den socialdemokratiske Rigsdagsgruppe indbragt Forslag i Folketinget om Bidrag af Statskassen til Understøttelseskasser for Arbejdsløse. Forslaget gik ud paa at bemyndige Indenrigsministeren til at udbetale indtil 500,000 Kr. aarlig til Fag- og Arbejderforeninger, som have til Formaal at understøtte deres Medlemmer under indtrædende Arbejdsløshed, naar denne ikke kan tilregnes Arbejdernes eget Forhold. Statsbidragene fordeles mellem For-

eningerne efter disses Medlemsantal og i Forhold til hvad Medlemmerne selv yde til det forannævnte Formaal. Statskassens Bidrag kan udgøre indtil det dobbelte af Medlemmernes eget Bidrag, dog ikke over 10 Kr. aarlig pr. Medlem.

Over Forslaget, der henvistes til et Udvalg, er afgivet en Beretning i 1902. Det indbragtes paany i Samlingen 1902—03, henvistes til et Udvalg, men der fremkom ingen Betænkning.

I Marts 1900 stillede af den socialdemokratiske Gruppe i Folketinget en Forespørgsel til Regeringen saalydende:

„Agter Regeringen at træffe Foranstaltninger, der paa virksom Maade kunne bidrage til at modvirke den herskende Arbejdsløshed, og vil Regeringen medvirke til, at der af Statskassen ydes Midler til Afhjælpning af den Nød, der allerede er eller kan fremkomme, paa Grund af Arbejdsløsheden?“

J. C. Christensen foreslog og fik vedtaget en Udtalelse om det ønskelige i at faa Statsarbejder iværksætte, og dermed var Sagen atter skaffet ud af Verden.

Den socialdemokratiske Gruppe indbragte imidlertid Forslag om Foranstaltninger i Anledning af den ekstraordinære Arbejdsløshed. Forslaget gik ud paa, at der efter Ansøgning kunde ydes de fri Fattiggasser eller Kommunalbestyrelsen i København, et Bidrag paa indtil 25 Øre pr. Indbygger i Kommunen, dog ikke over ialt 600,000 Kr.

Endvidere at stille 2 Millioner Kroner til Raadighed til Udlaan til Kommuner, der vil iværksætte større Arbejder.

Over Forslaget afgaves Betænkning i 1902, men intet vedtoges. Det fremsattes paany i 1902—03 med mindre Ændringer, men naaede kun at blive begravet i et Udvalg, der ikke afgav Betænkning.

I 1904 vedtoges et Forslag, hvorefter Beløb, der af Kommunerne ydes til de „Fattiges Kasse“ til Arbejdsløse, eller til Understøttelsesforeningen i København, kan faas refunderede af Statskassen med en Tredjedel, dog ikke med over 10 Øre pr. Indbygger.

Af Højremanden Poul Rasmusen er der i 1902—03, 1903—04 og 1904—05 indbragt et Forslag til Lov om statsanerkendte Arbejdsløshedskasser. Der er i hver Samling afgivet Betænkning over Forslaget, og det er heri udtalt, at Sagens Løsning burde ske gennem den i 1903 nedsatte Kommission.

Statens Tilskud maa efter Forslaget ikke udgøre over 120,000 Kr. aarlig, hvad der i Sammenligning med Fagforeningernes egne Ydelser er en latterlig lille Sum.

Dette er et Tilbageblik over Sagens Historie paa Grundlag af de Oplysninger, Kommissionens Betænkning giver. Disse Oplysninger er af Værdi, naar hele det store Spørgsmaal drøftes, og vi skal i senere Artikler omtale andre Sider af Betænkningens Oplysninger.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde den 2. April 1906.

1. Mandag den 19. og Tirsdag den 20. Marts har de forhandlende Udvalg været samlede, men samtlige Forslag er derefter tagne under Overvejelse af Fabrikanterne.

2. Efter at Meddelelser fra Svendborg er fremkommet om, at den Kvinde, der har sorteret, ikke længere beskæftiges ved dette Arbejde, og at hun har udmeldt sig, vedtoges det at lade Sagen bero.

3. Afdelingen i Aarhus erholdt Sanktion for Bevilling af 25 Kr. til Samaritanen.

4. Det vedtoges at indhente nærmere Oplysninger angaaende Betalingen for Arbejdet ved de nye Maskiner og at forbyde Lønnedsættelser ved dette Arbejde i Nykøbing M.

5. Det sanktioneres, at Afdelingen i Slagelse udbetaler 4 Ugers Strejkeunderstøttelse til et afskediget Medlem.

6. Det tillades, at en Vikkelmager oplærer en Elev. Vederlaget skal være Elevens Arbejde $\frac{1}{2}$ Aar.

7. Udbetaling af Strejkeunderstøttelse til Strejkende i Borup standses med Udgangen af April.

8. Det vedtoges at anskaffe en Skrivemaskine med Duplikator.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: P. Petersen, Dalgasgade 11.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: A. C. Andersen, Færkenstræde 3.
Veje: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: J. P. Jensen, Hj. af Søndergade og Ø. Strandgade.
Holstebro: A. Andersen, Fuglsangvej.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 25.
Aarhus: C. Christensen, Sølystgade 57².
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Nansensgade.
Viborg: N. Petersen, Mogensgade 65.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Warmingsgade 24, 1. S.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: C. Tvede, Dythmarsken 17.
Thisted: P. Pedersen, Skovgade 418.
Esbjerg: R. Pedersen, Rolfsgade 6.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne haves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.
Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag. *F. Møller.*

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagen i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning, Rømersgade 22.*

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. Enhver Køber er berettiget til at staa til Restance med Afdragene under Arbejdsløshed og Sygdom. I Klases Cykler fra 125 Kroner. Ingen Udgifter ved Indmeldelse og Kontingent. Selskabets Kontor er i Rømersgade 25, Stuen, aabent Mandag, Fredag og Lørdag Aften Kl. 6—9.

Arbejdernes Fællesbageri

leverer Byens bedste

— **NORMAL-BRØD** —

Anbefales særligt til Folk med svage Maver

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

≡ Raatobak og Vikler. ≡

Brasil (2 Længde) 0,65—0,78 etc.

Domingo (meget bladrig) 0,70. God Brand og Kvalitet.
Cuttings 0,65—0,70—0,75.

Rensigtet Grus 0,50.

G B M Java 1,60 etc. pr. Pd. Java Omblad 0,75—0,90.
Stort Lager af nye og brugte Cigarforme, Etiketter, Baand.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 11

1. Juni 1906

2. Aargang

Tak.

De mange Kolleger, der har sendt mig Lykønskninger i Anledning af Valget af mig til Medlem af Folketinget, bringes herved min hjerteligste Tak.

TH. STAUNING.

Statshjælp til Arbejdsløse.

III. Udland.

Vi har tidligere omtalt en Del af de Bestræbelser, der er gjort i Udlandet for at mildne Arbejdsløsheden. Vi refererer her efter Kommissionens Betænkning, hvad den anfører herom.

Tvungen Forsikring er kun forsøgt indført i St. Gallen i Schweiz. Det skete i 1895, men det viste sig, at Dagpengene var højere, end man kunde bære, og at andre Ulemper klæbede ved Systemet.

Forsikringen ophævedes efter to Aars Forløb.

I Frankrig er der i Aaret 1903 af Jaurès og Millebrand fremsat Forslag om tvungen Forsikring mod Følger af Arbejdsløshed, saaledes at Forsikringen foreslaas at omfatte ikke de enkelte Kommuner, men hele Frankrig. Med Hensyn til Forslagets nærmere Bestemmelser kan det nævnes, at Bidraget skal udredes af Staten, Kommunerne, Arbejdsgiverne og Arbejderne. De sidstnævnte betaler hver 25 Cts. ugentlig. Kommunerne skal betale 10 Cts. ugentlig og Staten 40 Cts.

Den højeste Understøttelse, der kan udredes, er 2 Frcs. daglig, højst i 3 Maaneder.

I Basel, Bern og Köln findes Kasser, der er baserede paa Frivillighed. De to yder kun Understøttelser i Vintermaanederne.

Kommunens Tilskud udgør i Köln 20,000 Mk.

aarlig, i Basel 1000 Frcs. aarlig og i Bern 12,000 Frcs. aarlig. Antallet af Medlemmer og de til samme udbetalte Understøttelser udgjorde i Aaret 1903—04 (for Basel 1902—03) i Köln 1624 Medlemmer og 39,915 Mk., i Basel 1774 Medlemmer og 5325 Frcs., i Bern 598 Medl. og 12,000 Frcs.

I Belgien findes en Del fagligt begrænsede Kasser, der erhoder Understøttelser af Kommunerne. Navnlig har den i Gent værende Kasse tiltrukket sig Opmærksomhed. De seneste Vedtægter for denne (af 1904) bestemmer, at Fondets Administrationsudgifter afholdes af Kommunen. Bestyrelsen bestaar af et Nævn, valgt af Kommunen. Halvdelen skal være Medlemmer af de Foreninger, som har sluttet sig til Fondet. Der ydes Tilskud til den Understøttelse, der af Fagforeningerne og af andre Foreninger, som er i Besiddelse af en Arbejdsløshedskasse, tilstaaes deres Medlemmer i Tilfælde af Arbejdsløshed — dog ikke ud over 60 Dage om Aaret eller med et højere Beløb end 1 Frcs. daglig. Tilskudets Størrelse fastsættes af Nævnet for hver Maaned under Hensyn til Fondets Kassebeholdning og de sandsynlige Udgifter.

Hvis Arbejdsløsheden skyldes Strejke, Lock-out, Sygdom, Alderdom eller Arbejdsudygtighed, ydes ingen Understøttelse. Nævnet fører Tilsyn med Kasserne paa lignende Maade, som Sygekasseinspektøren her i Landet med Sygekasserne.

Arbejdere, der ikke tilhører nogen faglig Forening, kunne blive Medlemmer igennem en særlig Spareforening. Til denne ydes Tilskud, svarende til, hvad der ydes andre Arbejdsløse.

De Arbejdsløse skal modtage Arbejde, der gennem et Arbejdsanvisningskontor anvises af Nævnet. Overskud kan henlægges til et Fond, hvis Opgave er at udstrække Hjælpen ud over det foreskrevne Maximum af 60 Dage aarlig.

I Gent med Forstæder er der i Aarene 1904 og 1905 ydet et Beløb af ca. 23,000 Frcs. aarlig fra Kommunen. I Understøttelser er udredet et Beløb af 65,442 Frcs. Tilskudet har altsaa udgjort ca. $\frac{1}{3}$ af

hele Understøttelsen. Antallet af Personer, der har sluttet sig til Fondet, er ca. 13,000. Enkelte Medlemmer (Sparere) findes næsten ikke, i 1901—1903 fandtes kun 13.

Gentersystemet er indført i forskellige af Belgiens Byer, saasom Antwerpen, Brügge, Løwen, Mecheln og i forskellige af Bryssels Forstæder. Ogsaa paa Landet f. Eks. i Provinsen Lüttich, findes et tilsvarende System.

I Tyskland er det under stærk Overvejelse at oprette en Arbejdsløshedskasse efter Gentersystemet i München — en kommunalt begrænset Arbejdsløshedskasse er oprettet i Leipzig, men har vist endnu ikke opnaaet Kommunitilskud, — og det samme er Tilfældet i Holland, forsaavidt angaar Byerne Amsterdam, Rotterdam og Dordrecht.

I Frankrig findes allerede en kommunal Arbejdsløshedsforsikring i Byerne Limoges, Dijon, Lyon, Reims, Amiens og Tarbes. I Limoges er der af Kommunen ydet Tilskud til Fagforeningernes Arbejdsløshedskasser siden Aaret 1897, Tilskudet udgjorde for 1903 11,500 Frcs. Medlemsantallet i Kasserne er fra 1897 til 1902 steget fra 1432 til 2285.

I Dijon er ligeledes ydet Tilskud fra Kommunen til Fagforeningernes Arbejdsløshedskasser, uden særlige Regler, men efter indgivet Andragende.

I Lyon ydes siden forrige Aars Begyndelse et Tilskud paa 5000 Frcs. til Fagforeningernes Kasser, til Forhøjelse af Medlemmernes Præmier.

I Reims ydes siden 1904 et Tilskud paa 5000 Frcs. aarlig til Forhøjelse af de Understøttelser, som Fagforeningerne udbetale.

I Amiens og Tarbes er der for 1905 bevilget henholdsvis 5000 og 500 Frcs. til Arbejdsløshedskasser.

Der er endelig stillet 100,000 Frcs. til Raadighed for Handelsministeren til Tilskud til Kasser, der yde Hjælp mod ufrivillig Arbejdsløshed, foraarsaget ved Mangel paa Arbejde.

I England er Understøttelserne til Arbejdsløse hidtil i stort Omfang udredet af de faglige Organisationer. For kort Tid siden har Lovgivningen imidlertid beskæftiget sig med Spørgsmaalet, og en midlertidig Lov er vedtaget, hvorefter der i visse større Byer oprettes Central-Komitéer med den Opgave at skaffe Arbejde til Arbejdsløse.

I Sverig blev der i 1894 nedsat en Komité til Undersøgelse af Arbejdsløsheds-Spørgsmaalet. En Betænkning er afgivet, uden at en Løsning har fundet Sted.

I Norge er der i December 1905 afgivet Betænkning af en nedsat Komité. (Tidligere omtalt her i Bladet). I Følge det udarbejdede Forslag skal Stat og Kommune yde Bidrag, og Grundlaget for Forsikringen er Fagforeningernes Arbejdsløshedskasser.

Som det fremgaar af det her anførte, bryder den store Sag frem i alle Lande og kræver sin Løsning. Forskellige og vaktende er Forsøgene, men Hovedsagen er, at det Offentliges Pligt til at yde Hjælp er fastslaaet.

Resultatet af Afstemningen i Provinserne.

Afdeling	Ja	Nej	Blank	Ugyldig
Nyborg	14	00	00	00
Aalborg	51	6	00	00
Hillerød	5	00	00	00
Vejle	10	00	00	00
Ringkøbing	10	1	1	00
Holstebro	28	24	3	00
Næstved	12	1	00	00
Fredericia	18	15	00	00
Odense	60	33	00	00
Aarhus	14	38	1	1
Vordingborg	9	00	00	00
Viborg	11	00	00	00
Horsens	26	6	00	00
Kolding	36	20	00	00
Nakskov	5	00	00	00
Helsingør	4	00	00	00
Svendborg	17	6	00	00
Slagelse	40	00	00	00
Nykøbing F.	9	6	00	00
Skelskør	3	1	00	00
Esbjerg	18	1	00	00
Randers	3	00	00	00
Nykøbing M.	20	6	00	00

Der mangler Resultater fra Hjørring og Thisted.

Det samlede Resultat er saaledes: 423 Ja, 164 Nej, 17 blank og 1 ugyldig.

Til Efterretning for Kollegerne tjener, at Overenskomsten ikke træder i Kraft, førend den er vedtaget i København ogsaa og underskrevet af begge Parter, d. v. s. de tvende Fabrikant-Organisationer og Tobaksarbejderforbundet, hvilket antagelig vil kunne ske i Ugen efter Pintse. Efterretning herom vil blive udsendt saa hurtigt som paa nogen Maade mulig.

Det meddeles, at Provinsfabrikantforeningen har vedtaget Overenskomsten og at det ventes, at Spørgsmaalet i København løses i indeværende Uge, da det, der er tilbage, ikke er store Sager.

Med kollegial Hilsen

F. Møller.

Smaafolk.

De, der skal frem.

Statens statistiske Bureau har udsendt et Hæfte, indeholdende Oplysninger om Tyende- og Daglejerlønningen i Landbruget i 1905. Oplysningerne er indhentede ved Spørgeskemaer, der er udsendte til samtlige landøkonomiske Foreninger og Husmandsforeninger i Landet, samt til en stor Mængde Landbrugere.

Besvarelser indkom til Bureauet fra 104 af Landets 108 Landboforeninger, og fra 231 af Landet 240

Husmandsforeninger, samt fra henimod 800 enkelte Landbrugere. Gennem de sidstnævnte Skemaer har man erholdt Individualoplysninger om udbetalt Arbejds-løn m. v. for ialt 6900 Landbrugsarbejdere, nemlig 3000 mandlige og 1800 kvindelige Tyende samt 1500 mandlige og 600 kvindelige Daglejere.

Det Materiale, man har haft til at arbejde med, er saaledes ret fyldigt, og de fremkomne Resultater svarer sikkert ganske godt til Virkeligheden.

Regner man Værdien af en Tjenestekarls Kost til 64 Øre daglig og en Piges til 54 Øre daglig, viser det sig, at det gennemsnitlige Arbejdsvederlag (Løn og Kost) for en Tjenestekarl er lidt over 500 Kr., for en Tjenestepige 350 à 400 Kr.

I det hele er Tyendelønnen i Landbruget over dobbelt saa høj som i 70'erne, og den er gennemgaaende adskilligt større paa de store end paa de smaa Gaarde. Saaledes kan nævnes, at Karlelønnen er steget fra 126 Kr. i 1872 til 281 Kr. i 1905, og Pigelønnen fra 69 Kr. til 180 Kr. — her er dog kun Tale om Pangelønnen; regnes Udgifterne til Kost med, bliver den forholdsvis Stigning langt mindre. Den gennemsnitlige Daglejersløn udgør for en fast Landarbejder om Foraaret og Sommeren knapt 2 Kr., i Høsten derimod 2½ Kr. og om Vinteren ca. 1½ Kr. Arbejdere paa Husbondens Kost findes særligt paa Gaarde under 12 Tdr. Hartkorn. Daglønnen for disse Arbejdere er om Foraaret og Sommeren knapt 1½ Kr., i Høsten 1¾ Kr. og om Vinteren ca. 1 Kr.

Som Tillæg til Daglønnen faa Arbejderne undertiden forskellige Naturalydelser, som f. Eks. frit Hus, Græsning til en Ko, Hjemkørsel af Brændsel o. s. v. Værdien af disse Emolumenter har man ikke kunnet omsætte i Penge; gennemsnitlig vil de dog sikkert kun udgøre et ubetydeligt Beløb. Ved forskellige Beregninger har man fundet en Aarsfortjeneste for faste Arbejdere paa egen Kost for 539 Kr. efter Landboforeningernes Opgivelse og 518 efter Husmandsforeningernes Opgivelse; medregnes Fortjenesten ved Akkordarbejde og Naturalier, faar man en gennemsnitlig Aarsløn for faste Arbejdere af 600 Kr.

Med runde Tal kan den daglige Arbejdstid sættes til 10½ à 11 Timer om Foraaret og Sommeren og 8½ à 9 Timer om Vinteren.

Arbejdsdagen.

Dansk Sundhedstidende skriver: En Dame, som bestyrer et Brøudsalg, tager imod det friske Brød om Morgenens Kl. 5 og lukker Butiken om Aftenens Kl. 10. Imellem disse to Klokketider ligger hendes Arbejdsdag, i den Tid skal hun opholde sig i Butiken eller dens Bagværelse og ekspedere de Købere, som kommer drattende med 5 Minuters Mellemlid Rum Dagen igennem. Og saadan gaar det Hellig og Søgn, Aaret rundt. En Eftermiddag om Ugen kommer der Afløsning, saa har hun fri og kan komme ud i fri Luft.

Arbejdet er let og jævnt, og Kvinder vil gerne være inden Døre. Stillingen kunde altsaa være et tiltalende Erhverv for en enlig Dame, og den er saamænd ogsaa efterspurgt nok. Men en 17 Timers Arbejdsdag er for lang, især naar der ikke er Frihed

om Søndagen. Den burde mindskes lidt. Og det kunde ske meget nemt, ved at Butiken holdtes lukket i Middagstimerne 12—2, ved at der lukkedes om Aftenen Kl. 8, og ved at der om Søndagen kun holdtes aabent til Kl. 10 Formiddag.

En saadan Ordning vilde give en Klasse Mennesker en menneskelig Tilværelse. Men vilde den gaa ud over andre? Nej. Ikke et Menneske i hele Staden vilde lide noget virkeligt Afbræk derved. Om man kan løbe efter Brød et hvilket som helst Minut paa Dagen, fra man staar op til man gaar i Seng, eller om man kan lade være dermed et Par af Dagens Timer, det er i og for sig ligeegyldigt; det er en Vane, der skal dannes og ikke mere. Derfor burde Bagerne enes om at indføre denne eller en lignende Ordning baade for Brøudsalgene og for Hovedbutikernes Vedkommende, og Publikum burde derefter vise sin Almensans ved ikke at købe hos dem, der søgte at tilvende sig Næring ved at holde sig udenfor en saadan Overenskomst. Det er jo dog en af de største Samfundsopgaver at skabe menneskeverdige Kaar i saa mange Livsstillinger som muligt, og den Opgave har vi alle Lod og Del i, saa vist som „Publikum“, det umættelige Uhyre, kun er en Sum af Enere, blandt hvilke baade De og jeg findes.

Det, der fik mig til at skrive disse Linjer, den lille lagttagelse jeg havde gjort, var Damen i Brøudsalget, som kommer udenfor sin Butiksdør en Gang om Ugen. Det er mindre end en Straffefanges Andel i Luften. Men det er jo ellers ikke Brøudsalgene alene, der holder deres Folk indestængte en urimelig lang Tid af Døgnet; det samme gælder hele Detailsalget. Det er en Samfunds-sag, som er et Arbejde værd, at faa den alt for lange Salgsdag afkortet. Og det Arbejde, der gøres herfor fra de Handlendes Side, bør mødes med Velvilje af Køberne. Det er ved slige Lejligheder, at den i alle Klasser gennemtrængte Samfundsand, som er Selvstyrets Forudsætning, skal staa sin Prøve. F. S.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter Tilladelse fra Redaktionen.

Møder.

Hovedbestyrelsesmødet den 9. Maj 1906.

1. Det vedtoges at iværksætte en Afstemning i Provinsernes Afdelinger om Forslaget til Overenskomst, og at Repræsentanter for Hovedbestyrelsen er til Stede ved Generalforsamlingerne. Afstemningen maa saa vidt muligt foregaa før Mandag den 14. Maj.

2. Hos Fabrikant Lange i Næstved er en Cerut budt i Arbejde til 6 Kr. pr. M., medens Prisen er 7 Kr. Det vedtoges at forlange 7 Kr., og Efterbetaling for den Del, der ikke er betalt med denne Pris.

3. Afdelingen i Nykøbing M. anbefaler, at der gives en Kollega, der er uheldigt stillet, Tilladelse til at modtage Hjemmearbejde, da der ikke er Plads paa Fabriken.

Tilladelsen gives.

4. Fra Slagelse og Hillerød forelaa Andragende om at yde henholdsvis 20 og 5 Kr. til Valgagitationen. Sanktion gives.

Forretningsføreren fik Ret til at give Sanktion for lignende Beløb i samme Øjemed.

*

Fællesbestyrelsesmødet den 30. Maj 1906.

1. Det meddeltes, at Provinfabrikanterne har vedtaget Overenskomsten for deres Vedkommende.

Ved Forhandling med de københavnske Fabrikker i Fabrikantforeningen, er disse gaaet ind paa den af Fællesudvalget godkendte Tilberederpriskurant, paa Lærlinge- og Elev-Spørgsmaalets Ordning i Overensstemmelse med Punktet derom i Provinsoverenskomsten, dog med Undtagelse af, at Fabrikkerne i København som hidtil faar Ret til at oplære Vikkelmagere. Ligeledes er Fabrikkerne gaaet ind paa, at Lister over de forskellige Arbejdspriser vil blive udarbejdet, og være saavel i Organisationernes som i de forskellige Arbejdspersonalers Værg.

Der er indrømmet Forhandling med de enkelte Fabrikker om Arbejdspriserne, og opnaaet Lønforbedringer for Rullernes og Sorterernes Vedkommende. Klistrernes Forhold vil formentlig blive ordnede.

Der skal afholdes Generalforsamling med de københavnske Afdelinger Fredag den 8. ds. med Dagsorden: Overenskomsten med Fabrikantforeningen.

Det vedtoges, at Landblokaden hæves 14 Dage efter, at Overenskomsten er underskrevet, og Blokaden mod Fabrikantforeningens Medl. i Kbhvn. hævedes.

2. Forholdene paa Tobakskompagniet behandles.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
 Aalborg: P. Petersen, Dalgasgade 11.
 Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
 Nykøbing M.: A. C. Andersen, Færkenstræde 3.
 Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
 Ringkøbing: J. P. Jensen, Hj. af Søndergade og Ø. Strandgade.
 Holstebro: A. Andersen, Fuglsangvej.
 Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
 Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
 Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 25.
 Aarhus: C. Christensen, Sølystgade 57^a.
 Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
 Slagelse: Chr. Hansen, Nansensgade.
 Viborg: N. Petersen, Mogensgade 65.
 Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
 Kolding: H. Møller, Warmingsgade 24, 1. S.
 Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
 Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
 Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
 Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
 Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
 Randers: C. Tvede, Dythmarsken 17.
 Thisted: P. Pedersen, Skovgade 418.
 Esbjerg: R. Pedersen, Rolfsgade 6.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag. Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag. *F. Møller.*

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagen i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning, Rømersgade 22.*

Arbejdernes Fællesbageri

leverer Byens bedste

— NORMAL-BRØD —

Anbefales særligt til Folk med svage Maver

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

≡ Raatobak og Vikler. ≡

Brasil (2 Længde) 0,65—0,78 etc.

Domingo (meget bladrig) 0,70. God Brand og Kvalitet.
 Cuttings 0,65—0,70—0,75.

Rensigtet Grus 0,50.

G B M Java 1,60 etc. pr. Pd. Java Omblad 0,75—0,90.

Stort Lager af nye og brugte Cigarforme, Etiketter, Baand.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

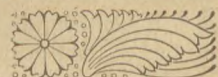
Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,

64, Vesterbrogade 64,

(William Meyer).

Vikler i 15 nye flotte Facons. **Raatobak og opsatte Dæks.** — **Alle Artikler** vedrørende Cigarfabrikation. — **Cigarmagerknive** fra *Boklund, Malmø*, pr. Stk. 0,30, pr. 6 Stk. 1,50 Øre (til Provinserne **franco** mod Beløbets Indsendelse pr. Postanvisning).

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud. Behm, Rømersgade 23, København

Tobaksarbejderforbundets

Fagblad

Nr. 12

15. Juni 1906

2. Aargang

Kontingentet.

Indbetaling af forhøjet Kontingent ophører med Lørdag den 16. ds.

Fra Lørdag den 23. ds. er Kontingentet altsaa 50 Øre og 25 Øre for hel- og halvtbetalende Medlemmer.

Hovedbestyrelsen.

Overenskomst

mellem

Foreningen af Cigarfabrikanter i Provinserne

og

Tobaksarbejderforbundet i Danmark.

Aaret 1906 den 8. Maj afholdtes Møde i Wiwels Lokale i København mellem Bestyrelserne for ovennævnte to Foreninger, repræsenterede ved Underskrivere.

Man enedes om følgende:

Prisliste for Cigarrulning.

A. Formarbejde.

- For Cigarer til Netto-Salgpris (en-gros Pris ÷ 10 %) af
Indtil 31 Kr. pr. Mille betales..... 8 $\frac{1}{2}$ Kr.
Over 31 Kr., alm. Kegle, slank afløbende indbefattet..... 9 $\frac{1}{2}$ —
Over 36 Kr., ligeledes..... 10 —
— 41 — ligeledes..... 10 $\frac{1}{2}$ —
— 46 — ..... 11 $\frac{1}{2}$ —
— 51 — ..... 12 —
— 56 — ..... 12 $\frac{1}{2}$ —
— 61 — ..... 14 —
— 66 — ..... 15 —
— 71 — ..... 16 —
- Enhver højere Salgspris betinger en tilsvarende Forhøjelse i Arbejdslønnen efter foranstaaende Skala.
- Facon betales med 50 Øre ekstra, særlig vanskelige Facons med 1 Kr. ekstra, men kunne disse sidste af indtil 55 Kr.s Salgsværdi forhøjes yderligere efter Overenskomst.

- For Cigarer fra og med 4 $\frac{3}{4}$ Tommers Længde betales 50 Øre ekstra, og for 5 Tommers Længde og derover 1 Kr. ekstra. Herfra undtages Prenzados, naar Rullelønnen er 12 $\frac{1}{2}$ Kr.
Cigarens Længde beregnes efter Formens Bredde.
- For Paalægger og Pynt betales 50 Øre ekstra for hver.
- I ovennævnte Arbejdspriser er indbefattet fri Vikkelvending; hvor Arbejderne selv besørge Vikkelvending, betales denne med 50 Øre pr. Mille.
I Priserne er ligeledes beregnet, at der udleveres Arbejderne opsat og strippet Tobak.
- Hver Arbejder faar udleveret mindst 15 Forme.
- For Anvendelse af Tyller betales et Minimaltillæg af 50 Øre.
- For Forlængelse af Cigaren udover Formens Bredde betales mindst 2 Kr. ekstra, og for særlig vanskelige Facons mere efter Overenskomst.
- For Stykning af Dæks betales efter Overenskomst, dog mindst 50 Øre pr. Mille.
- Der udleveres Hjemmearbejderne tilberedt Tobak, eller ydes dem Godtgørelse for Tilberedningen efter Prislisten.

B. Haandarbejde.

Minimallønnen fastsættes til 16 Kr. for en lige Cigar ikke over 4" lang. Faconarbejde betales efter Overenskomst.

C. Delt Arbejde.

- Minimallønnen for Overrulning af Formvikler fastsættes til... 50 Øre
- — Overrulning af Maskinvikler med stampet Indlæg (Fortschritt)..... 55 —
- — Formvikler..... 35 —
- — Haand- eller Papirvikler 40 —
- For Maskinvikler, hvor Indlægget samles paa almindelig Maade i Haanden, betales pr. 100 Stk..... 35 —
- For Arbejde som Vikkelmager ved Maskiner, hvor Indlægget stemples (Fortschritt) betales 15 Kr. pr. Uge efter 1 Aars Forløb.
- For Arbejdere, der er beskæftigede ved Perfekto-Maskiner eller lignende Systemer, gælder følgende Lønsatser:
Den, der føder Maskinen med Indlæg, faar de

første 6 Maaneder en Ugeløn af 9 Kr. og dernæst 10 Kr.

Den, der føder Maskinen med Omblad, faar de første 6 Maaneder en Ugeløn af 10 Kr., de næste 6 Maaneder 12 Kr. og derefter 15 Kr.

Prisliste for Cigarsortering.

1. For Cigarer til Netto-Salgpris (en-gros Pris ÷ 10 ⁰/₁₀) af

	For los Pakning		
	¹ / ₁₀ Ks.	50 Stk. Bdt.	25 Stk. Bdt.
Indtil 31 Kr. pr. Mille betales	100 Øre	110 Øre	130 Øre
Over 31 Kr. alm. Kegle, slank afløbende indbefattet	110 —	120 —	140 —
Over 36 Kr. ligeledes	120 —	130 —	150 —
— 41 — ligeledes	130 —	140 —	160 —
— 46 —	140 —	150 —	160 —
— 51 —	140 —	150 —	160 —
— 56 —	150 —	160 —	170 —
— 61 —	160 —	170 —	180 —
— 66 —	170 —	180 —	190 —
— 71 —	180 —	190 —	200 —

2. For Pakning af ¹/₂₀ Kasser betales 35 Øre og for ¹/₄₀ Ks. 70 Øre mere end for los Pakning i ¹/₁₀ Ks.
3. For Facons betales 10 Øre mere eller efter Overenskomst.
4. Prenzados betales med Kr. 2,75; Pakninger i 10 Stk. Bundter med 1 Baand betales med Kr. 2,25 og med flere Baand efter Overenskomst.
5. For særlige Pakninger træffes i hvert enkelt Tilfælde Overenskomst. Efterstramning af Baand betales med 10 Øre pr. Mille for 50 Stk. Bundter og 20 Øre for 25 Stk. Bundter.
6. For Benyttelse af stemplede Baand betales henholdsvis 5, 10 og 20 Øre pr. Mille for 100, 50 og 25 Stk. Bundter.
7. For Benyttelse af Spænder ved Pakning af løse ¹/₂₀ Kasser betales 10 Øre pr. Mille.
8. Almindelige Prøvekasser betales som ¹/₁₀ Ks.
9. Højre og venstre Haand Sortering af 1ste og 2det Spejl betales med 20 Øre pr. Mille, og af første Spejl alene med 10 Øre.
10. Naar der forlanges udtaget Udskud af Partierne i saa store Mængder, at det bliver 10 ⁰/₁₀ af Partiet eller derover, betales dette som en Farve med 35 Øre pr. 1000 Udskud.
11. Stiftning af Kasser (naar Sortererne slaa Bundene paa) betales med 1 Kr. pr. 100 Ks., forsaavidt Sorteringen ikke betales over Skalaen.
12. Hvor Cigarsortering betales efter Ugeløn, er denne 22 Kr.

Klistring af Cigarkasser betales med 4 Kr. pr. 100 Kasser, inclusive Stempling og Schablonering og Tilskæring af Papir og Etiketter.

Prisliste for Tobakstilberedning.

1. Dæks.

Sumatra.....	Minimalløn 30 Øre.	Stykblad 35 Øre.
Java	— 24 —	
Borneo	— 28 —	
Brasil	— 32 —	Affald 11 —
Havanna	— 35 —	— 15 —
Sortering af Dæks betales med 5 Øre pr. Pd. for hver Sortering.		

2. Omblad.

Seedleaf	Minimalløn 8 Øre.	Affald 5 Øre.
— Oparbejdersgoods (halv Omblad og halv Indlæg) ..	— 10 —	— 7 —
Java	— 11 —	— 4 —
Sumatra	— 13 —	— 4 —
— javalignende ..	— 11 —	— 4 —
Borneo	— 12 —	— 4 —
Brasil	— 12 —	— 11 —
Domingo	— 8 —	— 4 —
Erdgoods	— 9 —	— 4 —
Sandgoods	— 9 —	— 4 —
Havanna	— 17 —	— 15 —
Cuba	— 15 —	— 12 —
Carmen	— 8 —	— 4 —
Ungar	— 6 —	— 4 —
Gennemstrippede Omblade betales med 4 Øre mere pr. Pd.		

3. Indlæg.

Brasil	Minimalløn 11 Øre.
— langstrippet	— 15 —
— opsat	— 16 —
Havanna	— 15 —
— langstrippet	— 17 —
Cuba	— 12 —
— langstrippet	— 15 —
Paraguay	— 9 —
Seedleaf	— 7 —
Løsning af Omblade og Indlæg betales med 18 Øre pr. Time eller ¹ / ₂ Øre pr. Pd.	

Minimallønnen er beregnet for almindelige Tobakker, højere Priser kan kun forlanges, naar Tobakkerne ere mindre, særlig lette eller daarlige.

Kvinder, der beskæftiges ved Tilberedning af Tobak, Vikkelvending og lignende Arbejde, lønnes den første Maaned med 7 Kr. ugentlig, de 3 næste Maaneder med 9 Kr. og derefter 10 Kr. Gamle og mindre arbejdsdygtige Kvinder betales efter Overenskomst.

Fabrikanterne forpligtige sig til at sørge for en forsvarlig Uddannelse af Lærlinge, saavel kvindelige som mandlige, og maa disse, det første Aar de ere beskæftiget ved fagligt Arbejde, ikke anvendes til Rulning af Cigarrillos eller Cerutter (med skaaret Indlæg) eller til Arbejde ved Vikkelmaskiner. De skal oplæres til helt Arbejde, og Læretiden maa være mindst 3 Aar. Fabrikanterne udtaler endvidere, at de vil gøre det mest mulige for at hindre for stærk Anvendelse af Lærlinge og udtale, at Lærlingeantallet bør staa i passende Forhold til Antallet af udlærte Arbejdere, hvilken Bestemmelse overlades til fri Overenskomst. Bestemmelserne gælder saavel kvindelige som mandlige Lærlinge.

Det bemærkes udtrykkeligt, at saafremt der paa nogen Fabrik betales højere Arbejdspriser paa det nuværende Tidspunkt, maa der ikke finde Lønreduktion Sted.

I Tilfælde af Uenighed mellem Arbejdsgiver og Arbejderne paa en af de under Foreningen hørende Fabrikker maa der ikke fra nogen af Siderne etableres Arbejdsstandsning, forinden Sagen har været forsøgt bilagt ved Forhandling mellem Organisationernes Bestyrelser.

Denne Overenskomst kan kun opsiges samtidig med Overenskomsten mellem Foreningen af danske Cigar- og Tobaksfabrikanter og Tobaksarbejderforbundet.

Stridsspørgsmaal paa en Fabrik indenfor en af Foreningerne er en Fællessag for begge Foreninger. Overenskomsten vedvarer, indtil den opsiges af en af Parterne med 3 Maaneders Varsel til Ophør en 1ste Maj. Opsigelse kan dog ikke finde Sted før Maj 1909.

Denne Overenskomst betragtes først som endelig afsluttet, naar Overenskomsten mellem Foreningen af danske Cigar- og Tobaksfabrikanter og Tobaksarbejderforbundet er underskrevet.

For „Foreningen af Cigarfabrikanter i Provinserne“:

A. Marquardsen. C. Petersen. Ludv. Tørring.

For „Tobaksarbejderforbundet“:

F. Møller. Vilh. Nygaard. Th. Stauning.

M. Bahr. Johanne Trane.

A. Westergaard. Alfr. Christiansen. J. Knudsen.

A. Sørensson. S. Simon.

J. C. Lund. V. Hansen. F. Kiefer.

Overenskomst.

Mellem undertegnede Organisationer

Foreningen af danske Cigar- og Tobaksfabrikanter

og

Tobaksarbejderforbundet i Danmark

er Dags Dato vedtaget følgende:

§ 1. Enhver af os Foreningen tilhørende Fabrikanter, indgaa paa i Henhold til de denne Overenskomst vedhæftede Bilag at betale de deri for hvert enkelt Arbejde nærmere betegnede Forhøjelser af Arbejdspriserne.

For alt andet Arbejde som ikke er nævnt i Bilagene forbliver Lønnen uforandret som hidtil.

§ 2. Arbejde som hidtil har været udført som helt Arbejde, maa ikke betales med lavere Arbejdspriser, naar det deles.

§ 3. Fabrikanterne forpligte sig til at sørge for en forsvarlig Uddannelse af Lærlinge, saavel kvindelige som mandlige, og maa disse det første Aar de ere beskæftiget ved fagligt Arbejde ikke anvendes til Rulning af Cigarillos eller Cerutter (med skaaret Indlæg) eller til Arbejde ved Vikkelmaskiner. Læretiden maa være mindst 3 Aar. Fabrikanterne udtalte endvidere, at de vil gøre det mest mulige for at forhindre for stærk Anvendelse af Lærlinge, og udtale, at Lærlingetallet bør staa i passende Forhold til Antallet af udlærte Arbejdere, hvilken Bestemmelse overlades til fri Overenskomst. Bestemmelserne gælde saavel kvindelige som mandlige Lærlinge.

§ 4. Ethvert nyt Medlem af Fabrikantforeningen indtræder i samme Rettigheder som Foreningens andre Medlemmer, forsaavidt som Vedkommendes Arbejdspriser ere ordnede ved de stedfundne Forhandlinger i 1906.

§ 5. I Tilfælde af Meningsforskel angaaende nærværende Overenskomst paa et eller flere Punkter, skal Sagen fremlægges til Afgørelse af et Fællesudvalg, der vælges med lige Antal Medlemmer af de respektive Foreninger.

Paa samme Maade behandles formentlige Overtrædelser af Overenskomsten, naar disse ikke lade sig ordne ved direkte Forhandlinger mellem Arbejdere og Arbejdsgiverne.

Nye Mærker som sættes i Arbejde under Overenskomstens Varighed, betales i Forhold til de normerede Arbejdspriser for de forskellige Arbejder.

Skulde der opstaa Uenighed mellem Arbejdere og Fabrikanter herom, afgøres Spørgsmaalet af et Fællesudvalg bestaaende af 2 Arbejdere og 2 Fabrikanter eventuelt ved Tilkaldelse af en Opmand.

§ 6. I Tilfælde af Uenighed mellem Arbejdsgiver og Arbejderne paa en af de under Foreningen hørende Fabrikker maa der ikke fra nogen af Siderne etableres Arbejdsstandsning, forinden Sagen har været forsøgt bilagt ved Forhandling mellem Organisationernes Bestyrelser.

§ 7. Denne Overenskomst kan kun opsiges samtidig med Overenskomsten mellem Foreningen af Cigarfabrikanter i Provinserne og Tobaksarbejderforbundet.

§ 8. For Arbejdere, der ere beskæftigede ved Perfecto-Maskiner eller lignende Systemer, gælder følgende Lønsatser:

Den, der føder Maskinen med Indlæg, 10 Kr. ugentlig.

Den, der føder Maskinen med Omblade, 15 Kr. ugentlig.

§ 9. Der udleveres Hjemmearbejderne tilberedt Tobak, eller ydes dem Godtgørelse for Tilberedningen efter Prislisten.

§ 10. Stridsspørgsmaal paa en Fabrik indenfor en af Foreningerne er en Fællessag for begge Foreninger.

§ 11. Denne Overenskomst betragtes først som endelig afsluttet, naar Overenskomsten mellem Foreningen af Cigarfabrikanterne i Provinserne og Tobaksarbejderforbundet er underskrevet.

§ 12. Overenskomsten vedvarer, indtil den opsiges af en af Parterne med 3 Maaneders Varsel til Ophør en 1. Maj. Opsigelse kan dog ikke finde Sted før til 1. Maj 1909.

København, d. 11. Juni 1906.

Albert Jacobsen. N. R. C. Bay. C. Poulsen.

F. Møller. Vilh. Nygaard. Alfr. Christiansen.

F. Kiefer. A. Westergaard. J. C. Lund.

Johanne Trane. M. Bahr. A. Sørensson.

Th. Stauning. V. Hansen. S. Simon. J. Knudsen.

Dødsfald.

Torsdag den 31. Maj d. A. afgik ved Døden Cigarmager *Chr. Rasmussen* paa Svendborg Sygehus. Afdøde var ca. 40 Aar og født i Stegsted ved Odense. Rasmussen var en god og brav Kollega og fra sin tidligste Ungdom et støt Medlem af Organisationen. Afdelingen havde sendt en signeret Palmekrans, ligesom samtlige Kolleger med Fane fulgte ham til hans sidste Hvilested. Dødsårsagen var Tyfus.

F. N.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: P. Petersen, Dalgasgade 11.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: A. C. Andersen, Færkenstræde 3.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: J. P. Jensen, Hj. af Søndergade og Ø. Strandgade.
Holstebro: A. Andersen, Fuglsangvej.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 25.
Aarhus: C. Christensen, Sølystgade 57².
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Nansensgade.
Viborg: N. Petersen, Mogensgade 65.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Warmingsgade 24, 1. S.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: C. Tvede, Dythmarsken 17.
Thisted: P. Pedersen, Skovgade 418.
Esbjerg: R. Pedersen, Rolfsgade 6.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag. Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag. F. Møller.

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. Enhver Køber er berettiget til at staa til Restance med Afdragene under Arbejdsløshed og Sygdom. I Klases Cykler fra 125 Kroner. Ingen Udgifter ved Indmeldelse og Kontingent. Selskabets Kontor er i Rømersgade 25, Stuen, aabent Mandag, Fredag og Lørdag Aften Kl. 6—9.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagen i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: Th. Stauning, Rømersgade 22.

Arbejdernes Fællesbageri

leverer Byens bedste

— **NORMAL-BRØD** —

Anbefales særligt til Folk med svage Maver

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

— **Raatobak og Vikler.** —

Brasil (2 Længde) 0,65—0,78 etc.

Domingo (meget bladrig) 0,70. God Brand og Kvalitet.

Cuttings 0,65—0,70—0,75.

Rensigtet Grus 0,50.

G B M Java 1,60 etc. pr. Pd. Java Omblad 0,75—0,90.

Stort Lager af nye og brugte Cigarforme, Etiketter, Baand.

Georg Løber & Son,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. E. Jensen.

— **RAATOBAK.** —

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,

— **64, Vesterbrogade 64,** —

(William Meyer).

Vikler i 15 nye flotte Facons. **Raatobak og opsatte Dæks.** — **Alle Artikler** vedrørende Cigarfabrikation. — **Cigarmagerknive** fra *Boklund, Malmø*, pr. Stk. 0,30, pr. 6 Stk. 1,50 Øre (til Provinserne **franco** mod Beløbets Indsendelse pr. Postanvisning).

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud. Böhm, Rømersgade 23, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 13

1. Juli 1906

2. Aargang

Forhandling og Overenskomst.

Som før meddelt er Overenskomst afsluttet med Fabrikantforeningerne, og det samme er Tilfældet med flere af de Fabrikanter, der staar udenfor disse.

I København er Overenskomst afsluttet med ialt 24 Fabrikanter, nemlig Fabrikantforeningens 16 Medlemmer, der er følgende:

Bigler & Co., St. Kongensgade 81.
Lauritz Brenøe, Kattesundet 14.
Vald. Eliassen, L. Strandstræde 14.
Lønqvist, St. Kongensgade 31.
Lichtinger, Nyhavn 42.
C. Poulsen, Sværtegade 4.
Ree & Bay, Gothersgade 14.
Simonsen, Kompagnistræde 18.
Ernst Nissen, Dr. Tværgade 55.
J. Adler, Amagergade 20.
E. Nobel, Prinsessegade 52.
Augustinus, Gl. Kongevej 7.
Ytteborg, Gl. Kongevej 47.
Culmsee, H. C. Ørstedesvej 49.
L. R. Høy, Læssøegade 14.
Alex. Rasmussen, Jagtvej 163.

Fabrikanterne udenfor Fabrikantforeningen er følgende:

A. M. Hirschsprung og Sønner, Tordenskjoldsg. 7.
Horvitz & Kattentid, St. Kongensgade 29.
Hein. Marsmann, Frederiksholms Kanal 4.
Karl Petersen & Co., Amaliegade 34.
Tobakskompagniet, Vingaardsstræde 25.
Thomasen, Nyhavn 31.
P. Wulff, Holbergsgade 18.
„St. Felix“, Gl. Kongevej 11.

Arbejdsløsheden.

IV.

Kommissionens Udtalelser.

Indenfor den om Arbejdsløsheden nedsatte Kommission har der været stærke Brydninger med Hensyn til Maaden, paa hvilken der kan raades Bod paa Arbejdsløsheden.

Der har hersket Enighed om, at Samfundet bør støtte Bestræbelserne for at tegne Forsikring mod Arbejdsløshed, men det siges, at det ikke kan bestrides, at der al Tid vil være et stort Antal Arbejdere, der ikke vil kunne afse de hertil fornødne Præmier, navnlig naar henses til de mange — og mere nærliggende — Udgifter, der bl. a. paahviler Lønarbejderne, saasom til Forsikring i Tilfælde af Sygdom og Død. For Samfundet er det imidlertid af yderste Interesse, at indtrædende Arbejdsløshed ikke skal vælte Forsørgelsen af talrige Familier over paa det Offentlige.

Betragtningen — at denne Sag kun vedrører det Offentlige som Forsørgelse — holder ikke Stik for en nøjere Overvejelse.

Det offentlige Forsørgelsesvæsen bør kun træde til i Tilfælde, hvor en Person ikke vil eller paa Grund af særlige Forhold, der væsentligst maa tilskrives den paagældende selv eller vilde være at føre tilbage til Mangler hos ham (Opdragelse, Sygelighed, Deformitet m. v.), ikke kan bestride Udgifterne ved Forsørgelsen af sig og sine. Bortset herfra bør der formentlig skabes Udvej til at støtte de paagældende, uden at disse derved kommer under Fattigvæsenet.

Ved Alderdomsunderstøttelse, Sygekasser og fri Fattigkasser er lovgivet for at holde de Fattige fri for det offentlige Fattigvæsen, men det erkendes, at Lovgivningen ikke har formaet at raade Bod paa de Ulæmper, der er en Følge af den bestaaende Samfundstilstand.

Eftersom Erhvervslivet omformer sig fra det fra

Forfædrene kendte Haandværk til moderne Industri, bliver Adgangen til Arbejde vanskeligere, men det anses dog for uklogt at henvise de derved erhvervsløse til Fattigvæsenet. Det gælder om at hindre, at der første Gang søges Fattighjælp, en Person, der en Gang har nydt saadan Hjælp, finder det ikke saa vanskeligt at søge den paany. Ikke for at beskytte det Offentlige, men for at beskytte de paagældende Arbejdere gøres disse Anskuelse gældende, og det er sikkert rigtigt.

Af de saaledes anførte Grunde erkendes det, at Vejen næppe gaar udenom Forsikring.

Nogle af Kommissionens Medlemmer har haft en vis Sympati for „Understøttelser“ i Stedet for „Forsikring“, væsentligst af Hensyn til Forholdene i Landkommunerne, men denne Opfattelse kan dog næppe anses for rigtigt.

Kommissionens Flertal mener, at Arbejdsløsheds-kasser bør baseres paa „Forsikring“ i Modsætning til Understøttelse, og mener videre, at der bør tilsikres Kasserne et Tilskud fra det Offentlige, d. v. s. fra Staten.

Kommissionen nævner, at der i Øjeblikket findes Arbejdsløsheds-kasser, men disse er udelukkende eller saa godt som udelukkende knyttede til de faglige Organisationer, der have andre Formaal.

Kommissionen ønsker imidlertid Kasser, der ikke tager Sigte paa politiske eller faglige Formaal, men kun paa Afhjælpning af de Ulæmpen, der er knyttede til Arbejdsløsheden. Her maa da saa trædes til af det Offentlige og Kommissionen tænker sig Kasser oprettede, der omfatter hele Landet eller større Landsdele.

Med Hensyn til Tilskudet har Kommissionen ment, at det burde fastsættes til en Trediedel af Præmiesummen, dog ikke ud over 250,000 Kr.

Dette er i det væsentlige Kommissionens Synspunkter, vi skal senere se lidt nærmere paa selve Forslaget.

Arbejdet i Fabrikerne.

De Foranstaltninger, der af Fabriklovgivningen paa-bydes for at afværge Ulykkestilfælde, har flere Gange vist sig at være virkningsløse.

For at modarbejde dette har man paa flere større Fabriker i Tyskland taget visse Forholdsregler, som fortjener Opmærksomhed.

Saaledes har man ved det store Valseværk i Peine truffet den Foranstaltning, at hver Fabriksafdeling udvælger blandt Arbejderne en Komité, der har Tilsynet med, at alle Indretninger til Afværgelse af Ulykkestilfælde er i Orden; er der Mangler, maa disse øjeblikkelig meldes; men i øvrigt aflægges hver Maaned en Indberetning til Fabriksbestyrelsen, som da straks afhjælper, hvad der paatales.

De kemiske Fabriker har et staaende Udvalg af tre Arbejdere, en Klejnsmed, en Tømrer og en Bygningshaandværker, som to Gange hver Uge maa efterse alle Maskiner og Fabriksindretninger. Hvert Medlem

af Udvalget maa fæstne sin Opmærksomhed paa de Ting, der vedrører hans Fag. Beretninger aflægges til Driftsingeniøren, som tillige hver Maaned foretager et Eftersyn. Viser det sig, at alt er i god Orden, faar de tre Arbejdere en Belønning. Denne Indretning har i de faa Aar, den har bestaaet, allerede baa-ret gode Frugter, thi Ulykkestilfældene er formindskede til Halvdelen. I Aaret 1903 var der blandt 380 Arbejdere 58 Ulykkestilfælde, og Aaret efter var der blandt 386 Arbejdere kun 29.

Der kan da heller ingen Tvivl være om, at naar der blandt selve Arbejderne udvælges paalidelige Personer, som fører den fornødne Kontrol med de heromhandlede Forhold, saa maa dette absolut foretrakkes for et Fabrikstilsyn, der kun nu og da kan finde Sted.

Den schweiziske Tobaksindustri.

Det schweiziske Arbejdersekretariat har ladet ud-arbejde en Oversigt over Arbejderbevægelsen i 1905—06, hvori der blandt andet fremkommer ret interessante Oplysninger om Tobaksarbejdernes økonomiske Forhold.

Hvad der er mest interessant ved disse, er Oplysningerne om Tobaksarbejderne i det franske Schweiz, hvor der overvejende er beskæftiget fremmede, udenlandske Arbejdere, hovedsagelig Russere, Grækere og Rumænere; disse fremmede Arbejdere, hvoraf de fleste ikke kender Landets Sprog, lever under fortvivlede Forhold. Arbejdskøberne generer sig ikke for at benytte denne Omstændighed til at trykke Arbejdslønnen ned, at tilbyde Arbejderne smaa, daarlige Arbejdslokaler, daarlig Opvarmning af disse og uregelmæssig Arbejdstid, altsammen noget, der indvirker paa Produktionsevnen, og som en Tilgift til alt dette hænger som et truende Sværd over Arbejdernes Hoveder — pludselige, umotiverede Afskedigelser. — Naar man saa tager den Løn, der bydes Arbejderne, med i Betragtning, bliver det et alt andet end hyggeligt Indtryk, man faar af disse Arbejders Livsvilkaar; mandlige Arbejdere tjener gennemsnitlig 1,75 Kr. om Dagen og kvindelige 1,35 Kr.

Forgæves har man forsøgt at danne Organisationer, men det er ikke lykkedes; der mangler Forstaaelse fra Arbejdernes Side, og Arbejdskøberne har Gang paa Gang slaaet Forsøg paa at danne Fagforeninger ned med en brutal Haand.

En Tildragelse, som er karakteristisk for Arbejdskøbernes Inhumanitet, fortæller Adjunkt Vigg, som har udarbejdet denne Beretning: „Ved et af de store Firmaers Filialer blev jeg 2 Gange kaldt til at forhandle og søge at bilægge en Strid, en Strejke, der var udbrudt. Det lykkedes virkelig at faa en Forhandling, men nogen Tid efter blev denne Filial-Fabrik lukket og flyttet til Basel.“

Det vil være en tvingende Nødvendighed for Arbejderne at organisere sig for at komme ud af den

Elendighedens Sump, og det maa haabes, at Erfaringerne ret snart maa vise Arbejderne, at de kun kan naa bedre Livsvilkaar gennem Organisation.

„Baseler Handelskammer“, et Sekretariat for merkantilistiske Interesser, møder ogsaa med en Beretning for 1905—06. At denne Beretning ikke giver Oplysning om Tobaksarbejdernes Forhold, kan ikke forundre nogen, Kapitalister nærer nu en Gang ingen Kærlighed til Arbejderne, og derfor vil Kapitalisterne ikke spille Ord, end sige Tryk-Sværte paa at oplyse om, hvilke Forhold der hersker blandt Arbejderne, hvad der maa ske ogsaa vilde faa mindre heldige Konsekvenser for dem selv, om Sagen skulde fremstilles nøgtern og klart.

Der bemærkes i Beretningen ret hovererende, med et lille Hip til de tyske Kapitalister, at Tobaksindustrien i Schweiz har udviklet sig under rolige og normale Forhold, at ingen Toldforhøjelser eller Skatteprojekter har foruroliget Industriens forretningsmæssige Udvikling som i Tyskland, hvor den „ædle Plante“ maa holde for, for at bringe den nye Rigsskat i Vejret.

Baade det indlandske Forbrug og Eksporten har været tilfredsstillende, og der har været en lille Stigning i Forhold til de foregaaende Aar.

Indførslen af Raatobak sank dog fra 75 til 73,000 Dobbeltct. (1 Dobbeltct. = 200 π), derimod var Importen af Cigarer og Cigaretter, hovedsagelig fra Havana, Tyskland, Holland (Cigarer), Algier og Tyrkiet (Cigaretter), 2,927 Dobbeltct., med en Stigning af 877 Dobbeltct. mod 1904—05.

Røg, Skraa og Snustobaksimporten steg med 43 Dobbeltct. til 665 Dobbeltct.

Eksporten af Cigarer og Cigaretter var 4,162 Dobbeltct. til en Værdi af 2,826,334 Fr. og viste en Stigning af 238 Dobbeltct. til en Værdi af 171,692 Fr.

H.

Vejlefjord Sanatorium

har udsendt Nr. 6 af sine Meddelelser, udgivet af Overlægen, Prof. Saugman.

Blandt Oplysningerne om den økonomiske Drift lægger man særligt Mærke til, at Fripladsfonden efterhaanden er kommen i Besiddelse af over en Fjerdedel (ca. 65,000 Kr.) af Aktiekapitalen, saaledes at man er kommen godt fremad mod Maalet: at gøre Sanatoriet til en selvejende Institution. Af Aktieudbyttet for 1904 er kun $\frac{1}{4}$ udbetalt Aktiejerne, medens $\frac{3}{4}$ er kommen Fripladsfonden til Gode. I Aarets Løb er der til 72 Patienter udbetalt ca. 9,300 Kr. i Understøttelse.

Størst Interesse har det sidste Kapitel i Heftet, der indeholder Meddelelser om de i Aarene 1900—03 udskevne Patienter, hvis Skæbne er oplyst ved nøjagtige Tabeller; det viser sig, som ved tidligere Undersøgelser derom, at de lettest angrebne Patienter næsten alle (ca. $\frac{9}{10}$) nu er i Stand til at arbejde i sædvanlig eller lettere Gerning, af de noget sværere angrebne omtrent $\frac{3}{4}$ og selv af de haardst angrebne mere end $\frac{1}{3}$. Særligt det sidste Tal maa betragtes som et særligt godt Resultat, da sikkert de allerfleste af disse uden Sanatoriebehandlingen kun vilde have haft de mørkeste Udsigter.

Cigarsorterernes Fagforening.

Slettede Medlemmer:

	92.	2692	Fru Rosenberg.
$\frac{25}{11}$	05.	2821	Marie Andersen.
$\frac{20}{1}$	06.	2860	Bertha Andersen.
$\frac{20}{1}$	06.	2861	Olga Jensen.
$\frac{31}{3}$	06.	2870	Alma Kreutzfeldt.

* * *

Medlemmer, som overgaa til anden Livsstilling, maa, for at erholde hvilende Medlemsret, gøre Anmeldelse paa Kontoret og betale mulige Restancer, da de ellers betragtes som slettede paa Grund af Restance.

Bestyrelsen.

Fagbladet fra 1. Maj.

Kolleger eller Afdelinger, der har Eksemplarer af Fagbladet fra 1. Maj 1906, bedes venligst overlade Redaktionen nogle Eksemplarer hurtigst muligt imod en passende Betaling.

Red.

Møder.

Hovedbestyrelsesmødet 11. Juni 1906.

1. Forhandlingsprotokollen oplæstes og toges til Efterretning.

2. Den af det forhandlende Udvalg underskrevne Overenskomst for Provinserne tiltraadtes, ligesom det er sket ved Skrivelse fra Fabrikanternes Bestyrelse.

Forskellige Forhold vedrørende Overenskomstens praktiske Gennemførelse diskuteredes.

3. Fra en Fælles-Generalforsamling i de to københavnske Afdelinger forelaa Andragende om at udbetale en ekstraordinær Understøttelse i 3 Uger til de Medlemmer, der har opbrugt Understøttelsesbeløbet og kan ventes arbejdsløse efter Overenskomsternes Ikrafttræden.

Anmodningen er ligeledes fremsat fra Aarhus og Holstebro.

Andragendet vedtoges det at imødekomme, saaledes, at der indtil 1. September kan udbetales 3 Ugers ekstraordinær Understøttelse.

Udgiften udredes af Strejkefondet.

4. Forslag fra Slagelse om Urafstemning angaaende Forandring af §§ 9 og 10 i Regler for Rejse- og Arbejdsløshedsfondet afvistes i Henhold til Lovene og tidligere Beslutning.

5. Socialdemokratisk Ungdomsforbund andrager om et Tilskud, hvilket forkastedes.

6. Det vedtoges, at det ordinære Kontingent indtræder Lørdag den 23. Juni.

7. To mindre Spørgsmaal om Understøttelser afgjordes.

8. Meddelelser om Forholdene i Viborg forelaa, og vedtoges det at fortsætte Tilvejebringelsen af Oplysninger.

9. En Sag- angaaende Betaling til nogle Arbejdere overlodes til Undersøgelse af Forretningsføreren.

10. Det vedtoges, at Forretningsføreren undersøger en Klage over, at Afdelingen i Kolding har nægtet et Medlem Rejseunderstøttelse.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolffsgade 3.
Aalborg: P. Petersen, Dalgasgade 11.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: A. C. Andersen, Færkenstræde 3.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: J. P. Jensen, Hj. af Søndergade og Ø. Strandgade.
Holstebro: A. Andersen, Fuglsangvej.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Christensen, Sølystgade 57².
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Nansensgade.
Viborg: N. Petersen, Mogensgade 65.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Warmingsgade 24, 1. S.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: C. Tvede, Dythmarsken 17.
Thisted: P. Pedersen, Skovgade 418.
Esbjerg: R. Pedersen, Rolfsgade 6.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag. Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag. *F. Møller.*

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagen i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning, Rømersgade 22.*

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter Tilladelse fra Redaktionen.

15,000 Cycler

har jeg solgt i ét Aar!!

Kun derved, at jeg gør **hele mit kolossale Indkøb pr. kontant**, kan De hos mig faa en reel, virkelig fin Cycle med alle **Nutidens nyeste tekniske Forbedringer** til en Pris, som trodser **enhver Konkurrence.**

 Agenter antages mod høj Provision.

Forlang Katalog for 1906.

JENS NIELSEN,
Vestervoldgade 7, København.

Arbejdernes Fællesbageri

leverer Byens bedste

— **NORMAL-BRØD** —

Anbefales særligt til Folk med svage Maver

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

≡ Raatobak og Vikler. ≡

Brasil (2 Længde) 0,65—0,78 etc.

Domingo (meget bladrig) 0,70. God Brand og Kvalitet.

Cuttings 0,65—0,70—0,75.

Rensigtet Grus 0,50.

G B M Java 1,60 etc. pr. Pd. Java Omblad 0,75—0,90.

Stort Lager af nye og brugte Cigarforme, Etiketter, Baand.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,

— **64, Vesterbrogade 64,** —

(William Meyer).

Vikler i 15 nye flotte Facons. **Raatobak og opsatte Dæks.** — **Alle Artikler** vedrørende Cigarfabrikation. — **Cigarmagerknive** fra *Boklund, Malmø*, pr. Stk. 0,30, pr. 6 Stk. 1,50 Øre (til Provinserne **franco** mod Beløbets Indsendelse pr. Postanvisning).

Redigeret af **TH. STAUNING**, Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud. Böhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 14

15. Juli 1906

2. Aargang

Den ny Overenskomst for Provinserne.

Kollegerne har nu i en Maaned haft Lejlighed til at gøre sig bekendt med den ny Overenskomst og vil da have bemærket, at den paa flere Omraader har Fremskridt at opvise.

Formaalet med disse Linier skal imidlertid være at henlede Arbejdernes Opmærksomhed paa de forskellige Ekstra-Bestemmelser, der følger efter den egentlige Tarif.

Overenskomsten kan bruges, misbruges og omgaaes. Det har desværre været Tilfældet i de foregaaende Aar, at Overenskomsten er bleven omgaaet paa mange Steder, og at de særlige Bestemmelser har været ganske illusoriske, fordi det ikke var alle Arbejdere, der vaagede lige strengt over Overenskomstens Opretholdelse; men det maa nu være forbi. Overenskomstens Bestemmelser bør føres igennem, de Fordele, den byder, skal komme Arbejderne til Gode.

Navnlig maa Kollegerne ikke overse de Tillæg, der er beregnet for særlige Arbejder udover Tarifens Bestemmelser, og er der Tvivl til Stede, saa skriv straks til Forbundets Kontor, derved bliver det først muligt at faa de rette Forhold tilvejebragt.

For Tilberederne er der særlig Grund til at bemærke sig den ny Overenskomst. Ikke alene for de enkelte direkte Forhøjelsers Vedkommende, men ogsaa fordi det er nødvendigt at kræve højere Priser end Tarifens i en Mængde Tilfælde.

Tarif-Priserne er Minimalpriser, for daarlige, smaa eller lette Tobakker skal der betales højere Priser, og det er Tilberederne, der selv skal være paa Post og sørge for, at der ikke tilberedes saadanne Tobakker til Minimalpriserne, hvorved deres Fortjeneste forringes.

For Cigarsorteringerne er der fastsat Betaling for en

Række Ekstra-Arbejder, som ikke tidligere var nævnte med fast Pris i Overenskomsten, ligesom Prisen for $\frac{1}{40}$ -Pakning er forhøjet.

Ogsaa disse Arbejdere maa selv sørge for at drage den Nytte af Overenskomsten, som kan faas.

Endelig er der Lærlingspørgsmaalet. I den Henseende maa Kollegerne stadig holde Hovedbestyrelsen underrettet om Forholdene, da det ellers er umuligt at skride ind. Der bør ikke være Ligegyldighed her paa det Omraade, men alle Kolleger bør være interesserede i, at denne og andre i Overenskomsten nævnte Sager fremmes paa den for Faget heldigste Maade.

Læs Overenskomsten. Søg at forstaa den. Brug den paa rette Maade og hold ikke Hovedbestyrelsen udenfor Eders Anliggender.

Arbejdsløsheden.

V.

Kommissions-Forslaget.

Det norske Forslag om Hjælp til Arbejdsløse, som vi før har omtalt, var kort og klart affattet, det danske, der nu foreligger, er mere indviklet og omfattende, hvad der vistnok skyldes de modsatte Anskuelser, der har været raadende i Kommissionen.

At bygge paa de fagligt begrænsede, bestaaende Arbejdsløshedskasser har været naturligt, naar Forslaget ønskedes ført ud i Livet.

Men samtidig er der Medlemmer, der har ønsket frivillige, stedlige Kasser oprettet, rimeligvis for at imødekomme Landborepræsentanterne. Paa dette Punkt vil det sikkert vise sig, at Loven er uheldig, hvis den føres ud i Livet paa den foreslaaede Maade.

Af Bestemmelserne findes en, hvorefter der skal ydes mindst 70 Dages Understøttelse i Løbet af et Aar. Denne kan naturligvis være meget god, men det er dog næppe rimeligt at stille en saadan Betingelse til

Fag, hvor Arbejdsløshedsforsikring endnu ikke er prøvet.

Bestemmelsen om, at Statens Bidrag ikke maa overstige 250,000 Kr., er, set fra vort Synspunkt, ogsaa uheldig, men kan naturligvis forsvares, da dette Beløb er Begyndelsen. Forøgelse kan antagelig nok ventes gennemført, naar først Principet er fastslaaet. Hvis blot 3 af de største Fagforeninger benytter sig af Loven og forøger Understøttelserne uden at nedsætte Præmierne, vil disse lægge Beslag paa ca. 150,000 Kr. Dette er imidlertid ikke det værste; vi tror sikkert paa Forhøjelse af det nævnte Beløb, naar det viser sig fornødent.

Reglerne for Tilskudets Beregning er ikke just klare. Det forudsættes, at Kommunerne vil yde Bidrag, men for saa vidt dette ikke sker, vil Kasserne i saadanne Kommuner faa mindre Statstilskud end de andre, hvilket synes ganske urimeligt.

Som vi før har gjort gældende, er den rette Form den, at der bygges paa de bestaaende Kasser, idet det har vist sig, at de Kasser, der er baserede paa Frivillighed, ikke har faaet Tilslutning eller vist sig at være levedygtige. Lovforslaget paabyder imidlertid, at Kasserne ogsaa skal optage Folk, der ellers ikke tilhører Fagforeningen, hvilket vistnok er en farlig og ret ubehagelig Bestemmelse. Det er Frivillighed for en Del Mennesker, og dette vil sikkert bevirke, at det er de mest udsatte, der melder sig, medens Folk i bedre Pladser, der har forstaaet at holde sig udenfor Fagforeningerne, ogsaa vil unddrage sig Ydelsen til Arbejdsløhedskassen.

Vi forstaaer imidlertid Vanskeligheden paa dette Punkt og Nødvendigheden af at have Bestemmelser om disse Folk, og vi stoler paa, at det stadig vil blive et mindre og ret uvæsentligt Antal, der vil holde sig udenfor Fagforeningerne.

Som Anke imod Kommissionens Virksomhed kan det anføres, at Spørgsmaalet om Stillingen overfor den sidstnævnte Art af „frivillige“ Medlemmer har været forelagt til Bedømmelse af to saakaldte „Sagkyndige“. Disse har imidlertid været Forretningsførerne Bergenholz og Gustavsen, der begge har beskæftiget sig med Sygekasseforhold og kun i mindre Grad med Fagforeringsforhold. De Sagkyndige burde have været andre end de to ellers meget brave Mænd.

* * *

Vi har nu i en Række Artikler søgt at give vore Læsere Forstaaelse af det store Spørgsmaal om Hjælp til Arbejdsløse og af Kommissionens Arbejde og Forslag. Vi har fremsat Anker imod Forslaget, men vi vil dog udtrykkelig fremhæve, at Sagen med Kommissionens Forslag er kommet et godt Skridt frem ad den rette Vej, og vi haaber, at den ordinære Rigsdagssamling til Efteraaret vil hidføre en Løsning af den store betydningsfulde Opgave.

Beretning fra Kongressen i Stockholm.

I Dagene fra den 8. til den 12. inkl. afholdt det svenske Tobaksarbejderforbund Kongres i Stockholm. Man havde som sædvanlig sendt Indbydelse til os og anmodet os om at lade os repræsentere. Forretningsudvalget besluttede at lade vort Forbund repræsentere ved V. Nygaard og Forretningsføreren.

Nærværende Beretning kan umulig være fuldstændig, da vi først kom hjem den 14. ds. og med højst mangelfulde Notitser om Kongressens Beslutninger og øvrige Ting. Da jeg imidlertid hørte, at man ventede paa en Beretning og som Følge deraf havde udsat Trykningen, mente jeg at burde give en Beretning om den Sag, der interesserede vore Medlemmer mest, nemlig Bilæggelsen af den Strid, der opstod ifjor, og Overenskomsten med det svenske Forbund angaaende Afspærringen af Landet eller enkelte Byer. Denne Sag er jeg i Stand til udførlig at gengive, da jeg selv udarbejdede Forslag til Overenskomst og Reglerne.

Som bekendt opstod der allerede i Aaret 1904 Vanskeligheder imellem de tvende Forbund angaaende Sveriges Afspærring for Tilgang af Arbejdskraft. Denne Afspærring varede i 11 Maaneder og vilde sikkert være blevet fortsat, naar vi ikke havde protesteret derimod og truet med Repressalier. Da endelig Afspærringen var hævet, opstod der en Strid med Malmø Afdeling angaaende Tilgangen til en bestemt Fabrik. Sagen har været refereret igennem Fagbladet, og den ordnedes i sin Tid foreløbig med en Henvi- ning til Kongressen i Stockholm

Sagen var af de svenske Fagfæller ikke sat som særligt Punkt paa Dagsordenen. Efterat Beretningen var aflagt baade fra svensk og dansk Side enedes man om at behandle nogle enkelte Spørgsmaal, der var rejst under Beretningen — og derimellem vor Sag — efter at den egentlige Dagsorden var udtømt.

Undertegnede indledede Diskussionen med en kort Angivelse af Grunden til Spørgsmaalets Forelæggelse og foreslog at behandle Spørgsmaalet i 2 Dele.

1. En Overenskomst om Landenes eller Byers Afspærring og

2. Malmø-Affæren.

Forslaget vedtoges, og efter en kort Diskussion nedsattes et Udvalg til Udarbejdelse af Forslag til Overenskomst i ovennævnte Sager. Udvalget sammensattes af A. Kindstrand, Stockholm, J. Hermansen, Malmø, og de tvende danske Delegerede.

Følgende Resolution udarbejdedes og forelagdes Kongressen:

„Kongressen udtaler, at et Lands eller en Bys Afspærring kun er tilstedelig under Lønbevægelser, naar disse enten er umiddelbart forestaaende eller udbrudt. En Afspærring paa Grund af Arbejdsløshed er absolut utilladelig.

Kongresserne beslutter derior at paalægge Hovedbestyrelserne for Sveriges og Danmarks

Tobaksarbejderorganisationer at arbejde efter fælles Regler med Hensyn til Tilgang af Arbejdskraft til de forskellige Lande.

Endvidere besluttes det at oprette en Voldgiftsret til Udjævning af mulig opstaaende Stridigheder. Voldgiftsretten skal bestaa af 1 Repræsentant af hvert Land, kan disse Repræsentanter ikke enes i det foreliggende Spørgsmaal, skal de tilkalde en af Arbejderpartiets eller Landsorganisationens ledende Mænd til Opmand.

Voldgiftsretten sættes i det Land, der mener sig brøstholdent og som Følge deraf finder Anledning til Klage.“

Denne Resolution blev efter en kort Anbefaling af Ordføreren enstemmig vedtaget.

Efter Udvalgets Forslag blev endvidere følgende Overenskomst diskuteret og enstemmig vedtaget under Forbehold af vort Forbunds Hovedbestyrelses Tilslutning:

Overenskomst imellem „Internationella Tobaksarbetareförbundet i Sverige“ og „Tobaksarbejderforbundet i Danmark“ angaaende Regler for Tilgang af Arbejdskraft.

1. Landet maa kun afspærres under omfattende Lønkonflikter. Konflikt i en enkelt By berettiger til at spærre for Byen, men ikke for Landet.

2. De arbejdssøgende Forbundsmedlemmer har, naar de rejser for at søge Arbejde, først at henvende sig til den paagældende Afdelings Formand eller Kasserer, førend de søger Arbejde.

3. Ved skriftlige Henvendelser maa den arbejdssøgende samtidig henvende sig til den paagældende Afdelings Tillidsmand, og maa ikke tage imod Arbejde førend hans Skrivelse er blevet besvaret af denne. Afdelingernes Tillidsmænd har den Pligt hurtigst mulig at besvare Medlemmernes Forespørgsler.

Forbundets Tillidsmænd har den Pligt, gensidig at udveksle Adressefortegnelser og øvrige nødvendige Efterretninger.

Efterat Malmø-Sagen var drøftet i nogen Tid, vedtoges det ikke at fatte nogen Beslutning i Sagen, et Standpunkt, som de danske Delegerede ikke fandt tilstrækkelig Grund til at protestere imod. Hovedsagen var, at vi fik en Overenskomst med bestemte Regler, og da denne var vedtaget, var der ingen særlig Grund til at dvæle længere ved denne Affære.

Endelig besluttedes det at bemyndige det svenske Forbunds Hovedbestyrelse til at udarbejde Regler for Gensidighed i Arbejdsløshedsunderstøttelses-Spørgsmaalet, en Sag, der blev rejst under selve Kongressen, og som ikke kunde komme til Diskussion paa Grund af Mangel paa Tid. Imidlertid vil vi vel snart høre fra vor Broderorganisation, og saa skal Forslaget blive bekendtgjort.

Her har Kollegerne et nogenlunde fyldigt Referat over de Punkter, der specielt angaar os, de øvrige Sager, der udelukkende er rent svenske Sager, maa vente til næste Gang.

F. Møller.

I Henhold til ovenstaaende Regler for Arbejdssøgende bekendtgør jeg herved Adresserne for de svenske Afdelinger, dog bemærkes, at Rinkaby er spærret paa Grund af Strejke.

F. Møller.

Adresser till förbundsafdelningarne.

- Afd. 1. *Gäfle*: Joh. Johnson, Cigarrfabriken „Fram“.
” 2. *Stockholm*: Edv. Petersen, expedition S:t Paulsgatan 17, tisd., torsd. och lörd. kl. 7—8 e. m.
” 3. *Bäckaskog*: Carl Andersson, Cigarrfabriken.
” 4. *Norrköping*: Aug. Krook, Källgatan 7, Marielund.
” 5. *Linköping*: C. Fagerstedt, Tinnerbäcken 3 E.
” 6. *Vadstena*: C. J. Johansson, Cigarrfabriken.
” 7. *Göteborg*: C. Bergström, Klamparegatan 34
” 8. *Helsingborg*: V. Netterström, Karl Krooksgatan 48, 2 tr.
” 9. *Åmål*: Frida Abrahamsson, Cigarrfabriken
” 10. *Lund*: C. Jensen, Tobaksfabriken.
” 11. *Malmö*: A. Wihlborg, Flodgatan 1 a. Exp. Folkets Hus annex, öppet hvarje helgfri afton kl. 7—8.
” 12. *Ystad*: F. Johnsson, Vädergränden 12.
” 13. *Landskrona*: Kristina Bellman, Stora Norrgatan 7.
” 14. *Västerås*: N. A. Elmqvist, Cigarrfabriken.
” 15. *Karlskrona*: Axel Dahlberg, Rubens Cigarrfabrik.
” 16. *Uppsala*: Joh. Dahlberg, Noréns Cigarrfabrik.
” 17. *Sundbyberg*: T. Thorell, Cigarrfabriken „Skandinavien“.
” 18. *Karlshamn*: C. F. Flinkenberg, Prinsgatan 42.
” 19. *Rinkaby*: Carl Gustafsson.
” 21. *Billeberga*: Edv. Pålsson, Cigarrfabriken.
” 22. *Sölvesborg*: W. Holst, Stensliperiet.
” 23. *Charlottenberg*: Kasper Nilsson, Eda glasbruk.

Ulykkesforsikring for Handelsmedhjælpere.

Den franske Ulykkesforsikringslov, der oprindeligt indskrænkede sig til at omfatte farlig Industri, men Aaret efter udvidedes til ogsaa at omfatte farligt Landbrug, er i afvigte Maaned yderligere udvidet til farlig Handelsvirksomhed, saasom Beskæftigelse i Varelagre og Proviantmagasiner, Pakhuse og lignende Steder. Principalernes Bidrag til Forsikringen er ansat til 1½ Centimer pr. Beskæftiget, men forøvrigt er Forsikringsbestemmelserne ganske tilsvarende de gældende Bestemmelser for farlig Industri og Landbrug. Loven gælder ogsaa for Handelsvirksomheden i Frankrigs Kolonier.

Arbejdsanvisning.

Kommunens Kontor.

Af Beretningen fra Københavns kommunale Arbejdsanvisningskontor fremgaar det, at det i 1905 er lykkedes Kontoret at skaffe Beskæftigelse til 11734 mandlige Arbejdssøgere og 15251 Kvinder.

Anvisningen omfattede 4115 faglærte og 7619 ufaglærte Mænd. Af Kvinderne kan 1151 betragtes som faglærte. Resten, 14100 udgøres væsentlig af Tjenestepiger, Vaske- og Rengøringskoner.

Af de faglærte Mænd falder den største Part paa Jordarbejde, Bygnings- og Møbelindustri.

For Tobaksindustriens Vedkommende er Virksomheden ikke meget omfattende, hvad der naturlig-

vis skyldes Fagforeningernes egen Arbejdsanvisning. 6 faglærte og 5 ufaglærte Mænd og 44 faglærte og 10 ufaglærte Kvinder er anvist Arbejde.

Kontorets Virksomhed har iøvrigt, som det ses, været væsentlig større i 1905 end i foregaaende Aar, idet Anvisningerne i 1904 kun var 23916.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: P. Petersen, Fredericiagade 21.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: N. Petersen, Niels Kvistgaardsgade.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: J. P. Jensen, Hj. af Søndergade og Ø. Strandgade.
Holstebro: A. Andersen, Fuglsangvej.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Christensen, Sølystgade 57².
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Nansensgade.
Viborg: N. Petersen, Mogensgade 65.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Warmingsgade 24, 1. S.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: C. Tvede, Dythmarsken 17.
Thisted: F. Jakobsen, Landmandshjemmet, Nørregade.
Esbjerg: R. Pedersen, Rolfsgade 6.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag. Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag. *F. Møller.*

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagen i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning, Rømersgade 22.*

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter Tilladelse fra Redaktionen.

15,000 Cycler

har jeg solgt i ét Aar!!

Kun derved, at jeg gør **hele mit kolossale Indkøb pr. kontant**, kan De hos mig faa en reel, virkelig fin Cycle med alle **Nutidens nyeste tekniske Forbedringer** til en Pris, som trodser **enhver Konkurrence.**

 Agenter antages mod høj Provision.

Forlang Katalog for 1906.

JENS NIELSEN,
Vestervoldgade 7, København.

Arbejdernes Fællesbageri

leverer Byens bedste

— **NORMAL-BRØD** —

Anbefales særligt til Folk med svage Maver

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

≡ Raatobak og Vikler. ≡

Brasil (2 Længde) 0,65—0,78 etc.

Domingo (meget bladrig) 0,70. God Brand og Kvalitet.

Cuttings 0,65—0,70—0,75.

Rensigtet Grus 0,50.

G B M Java 1,60 etc. pr. Pd. Java Omblad 0,75—0,90.

Stort Lager af nye og brugte Cigarforme, Etiketter, Baand.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,

— **64, Vesterbrogade 64,** —

(William Meyer).

Vikler i 15 nye flotte Facons. **Raatobak og opsatte Dæks.** — **Alle Artikler** vedrørende Cigarfabrikation. — **Cigarmagerknive** fra *Boklund, Malmø*, pr. Stk. 0,30, pr. 6 Stk. 1,50 Øre (til Provinserne **franco** mod Beløbets Indsendelse pr. Postanvisning).

Redigeret af **TH. STAUNING**, Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud. Böhm, Rømersgade 23, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 15

1. August 1906

2. Aargang

Arbejdslønnen i København.

I Tilslutning til Undersøgelser, foretagne af Københavns statistiske Kontor i 1882, 1892 og 1898, angaaende Arbejdsbetingelserne, navnlig Arbejds løn og Arbejdstid, har Kontoret nu atter udsendt et statistisk Værk indeholdende Oplysninger fra Aaret 1904.

Spørgeskemaer har været udsendt saavel til Arbejdernes som til Arbejdsgivernes Organisationer, og paa Grundlag af de derfra meddelte Oplysninger er Værket udarbejdet.

Det samlede Materiale omfatter 110 Fag, deraf er 76 med faglærte Arbejdere. Fra 65 af disse, med 25,886 Arbejdere, haves Oplysninger om alle bestemte Forhold. 10,105 eller 39 pCt. af det nævnte Antal faglærte Arbejdere lønnes med Dagløn og 15,781 eller 61 pCt. med Akkord. Der er sket en Forskydning henimod Akkord siden 1898, da Forholdet var henholdsvis 45 og 55 pCt.

De foretagne Beregninger giver for de faglærte Arbejdere det Resultat, at Gennemsnittet af Daglønnen er 4,11 Kr., af Akkord-Ugelønnen 29,79 Kr.

Akkordlønnen er ca. 20 pCt. højere end Daglønnen, hvilket naturligvis særlig skyldes det forcerede Arbejde under Akkordsystemet.

For Arbejdsmændenes Vedkommende udgør den gennemsnitlige Dagløn 3,43 Kr. Den gennemsnitlige Akkordugeløn 26,08 Kr. Antallet af Fag med Dagløn er 3 à 4 Gange saa stort som de Fag, hvori der lønnes med Akkord.

For Kvinder er den gennemsnitlige Dagløn 1,90 Kr., og den gennemsnitlige Akkordugeløn 13,26 Kr.

Til Sammenligning er det værd at anføre Lønsatserne fra 1898 og 1904.

	Gennemsnitlig Dagløn.		
	Svende. Kr.	Arbejds mænd. Kr.	Kvinder. Kr.
1898	3,84	3,05	1,67
1904	4,11	3,43	1,90

	Gennemsnitlig Akkordugeløn		
	Svende. Kr.	Arbejds mænd. Kr.	Kvinder. Kr.
1898	27,46	21,72	11,65
1904	29,79	26,08	13,26

Den gennemsnitlige Dagløn for faglærte Arbejdere er fra 1898—1904 steget med 7,0 pCt., for Arbejds mænd med 12,5 pCt. og for Kvinder med 13,8 pCt.

Det viser sig heraf, at *Lønbevægelserne i Tiden 1898—1904 navnlig er kommet Arbejds mænd og Kvinder til Gode*, medens det i Firserne og den største Del af Halvfemserne var de faglærte Arbejdere, der særlig høstede, ganske naturligt ved Hjælp af deres Organisationer.

For Kvindernes Vedkommende har Stigningen i Tiden 1898—1904, som det ses foran, været særlig god, men Oplysningerne omfatter væsentligst Fabrikarbejdere, hvorimod der kun foreligger meget faa Oplysninger om de slet lønnede kvindelige Hjemmearbejdere.

Den gennemsnitlige Akkordugeløn er steget med henholdsvis 8,5, 20,1 og 13,8 pCt. for Svende, Arbejds mænd og Kvinder. Det maa imidlertid erindres, at Akkordugeløn kun anvendes i ringe Grad til Arbejds mænd og Kvinder, hvorfor den store Stigning, som foran er nævnt, ikke er af saa stor Betydning.

En Sammenligning af Lønningerne i 1904 og 1882, da den første Lønstatistik optoges, er ikke uden Interesse.

Vi anfører følgende:

	Gennemsnitlig Dagløn.		
	Svende. Kr.	Arbejds mænd. Kr.	Kvinder. Kr.
1882	3,04	2,37	1,37
1904	4,11	3,43	1,90

Lønstigningen i dette Tidsrum er for Svende 35,2, for Arbejds mænd 44,7 og for Kvinder 38,7 pCt.

Det er betydelige Kapitaler, der er draget fra Arbejdskøberne over til Arbejderne i disse forløbne 22 Aar. Tallene fortæller om Arbejdernes Rejsning, om Organisationernes Vækst og Indflydelse, og om Nød-

vendigheden af at opretholde stærke Organisationer til Beskyttelse af det i Fortiden vundne.

Særlig glædelige er Oplysningerne om den stærke Fremgang for Arbejds mænd og Kvinder. Arbejds mændene har udført et Kæmpearbejde for at danne Organisationer. Arbejdet er skredet godt fremad, og Følgen har været en Stigning af Daglønnen med nær 45 pCt., altsaa omtrent en halv Dagløns Tillæg i de svundne Aar.

Kvinderne bør af Tallene lære, at der kan vindes meget. I de kommende Aar maa Kvindeorganisationerne udvikles og flere oprettes, saa vil den næste Statistik ogsaa vise os forøget økonomisk Fremgang for de arbejdende Kvinder.

Om Aarslønningerne haves kun ufuldstændige Oplysninger. For 52 Fag med 23,403 faglærte Arbejdere er Aarslønnen nøjagtig 1200 Kr. i Gennemsnit.

For Arbejds mændenes Vedkommende haves Oplysninger, der omfatter 7566 Arbejdere, hvis Aarslønninger opgøres saaledes: 1079 under 800 Kr., 977 med 800—900 Kr., 1368 med 900—1000 Kr., 2269 med 1000—1200 Kr., 1250 med 1200—1400 Kr., 442 med 1400—1600 Kr. og 181 med over 1600 Kr.

Gennemsnittet bliver for de her nævnte 1050 Kr.

Hvad Arbejdstiden angaar oplyses det, at den i nogle Fag er ret ubestemt, hvad der navnlig gælder i Fag med Hjemmearbejde.

I 46 Fag er Arbejdstiden 10 effektive Arbejdstimer. Af Fag med over 10 effektive Arbejdstimer forekommer kun 4. I 4 Fag er Arbejdstiden 9½ Time, i 5 Fag 9, 1 Fag 8½ og 2 Fag 8 Timer.

For Bygningsfagene er Arbejdstiden forskellig for Sommer og Vinter. Der haves mellem 7½ og 10 effektive Arbejdstimer.

Til samtlige Kolleger i Provinserne!

Ærede Kolleger!

Der gaar næppe en Dag undtagen jeg modtager Forespørgsel om, hvornaar endelig Modellerne kommer eller hvornaar jeg selv kommer o. s. f. Det har ikke været mig mulig at besvare samtlige Breve enkeltvis, jeg gør det her, saa kan alle læse Svaret, det er ens for alle Forespørgsler og jeg vilde gerne bede Kollegerne om, endelig at høre op med den staaende Frase: „Vi er, som Du kan tænke, meget utaalmodige“. Det kan ikke nytte, at man er utaalmodig. Betragt en Gang en Flok Faar, jo mere utaalmodig de er, jo større bliver Trængslen og Trængsel bereder Ubehageligheder eller formerer Ubehagelighederne under Marchen og man kommer altid senere til Maalet end ellers.

Tro dog endelig ikke, at det er vor Skyld, naar Ordningen af de svævende Spørgsmaal trækker i Langdrag, ganske vist, en enkelt Gang kan dette være Tilfælde (og saa faar vi i Reglen saa store Ubehagelig-

heder, at vi nok skal skynde os en anden Gang), men i Reglen ligger det i vor egen velforstaaede Interesse, at afvikle de svævende Sager hurtigst mulig, da vi ellers let kører fast og overhovedet ikke kan ordne dem, i alt Fald ikke tilfredsstillende, og hermed kan vi mindst af alle være tjent.

I Ugen imellem den 5. og 12. August vil vi kunne indsende det nødvendige Materiel, t. E. Besvarelserne af de indsendte Forespørgsler og eventuelle Divergenser vil da forhaabentlig kunne ordnes umiddelbart efter den 12. August eller dog senest i Slutningen af Maanedens. Desværre kan vi ikke udsende de lovede Modeller, af den ganske simple Grund, at vi ikke har dem endnu, og jeg begynder saa smaat at nære nogen Tvivl om vi overhovedet nogensinde faar dem. Grunden til min Tvivl er den, at Modelpindene ikke kan faas andre Steder end paa Formfabrikkerne og det er ganske sikkert, at Fabrikkerne ikke just er meget forhippet paa at gøre en saadan Forretning, naar man ikke samtidig bestiller Forme, og absolut sikkert er det, at vort Forbund overhovedet slet ikke kan faa dem, da vi ikke gør Forretninger ellers med de paagældende Fabriker. Fabrikernes Skyld er det næppe heller, i alt Fald har jeg selv overbevist mig om, at de har været bestilte for længe siden. Grunden maa altsaa enten være den, at Fabrikkerne har for meget at bestille eller ogsaa den, at de ikke vil sælge Prøvepindene alene.

Utallige er de Forespørgsler om Modellerne og enkelte af dem (især fra Jylland) er en Gang imellem ledsaget af ret onskabsfulde Sidehug til mig, jeg vilde ønske, at I en Gang fik den Bestilling, at skulle skaffe noget som i og for sig ikke er let at skaffe og saa ovenikøbet fra Fabriker, der absolut ikke vil træde i Forbindelse med os, saa kunde I dog selv prøve hvor morsomt det er, naar man noksaa spydig bliver spurgt om Træet til Modellerne først skal vokse i ens Have.

Selv om jeg nu ikke tror, at alle igennem disse Linier vil blive forbedret (der findes jo de Kolleger, som overhovedet ikke vil se, hvor tydelig man end gør det), saa haaber jeg dog, at det store Flertal vil indse, at naar vi endnu ikke er videre, saa ligger Skylden i Forholdene og ikke i os, og man vil lade os være fri for alle de ganske unyttige Forespørgsler, som det tager Tid til at besvare, uden at Svaret er eller kan være tilfredsstillende.

Med kollegial Hilsen

F. Møller.

Stiftelsesfest.

Den 7. September 1871 stiftedes Tobaksarbejderforbundet „Enigheden“, der altsaa nu er 35 Aar gammel.

I den forløbne Tid har Forbundet stadig gaet fremad mod det Maal, som den Gang sattes: At varetage Tobaksarbejdernes og Industriens Interesser.

Mangen Gang har Forbundets Forretningsfører været tilkaldt, og det er lykkedes at opnaa Fordele, at bilægge Tvistigheder ad fredelig Vej, men flere Gange er der ogsaa udkæmpet haarde Kampe i samme Anledning; ved Hjælp af Kollegernes Offervillighed og gode Forstaaelse af den fælles Sag, har Forbundet gaaet sejrrikt frem igennem disse Kampe, saa at vi nu tør sige, at Tobaksarbejdernes Stilling er bedre end den var den Gang.

Forbundets Medlemsantal og Anseelse er vokset stærkt, og det er med Glæde vi kan se tilbage paa den henrundne Tid.

Dagen vil, i Følge Generalforsamlingsbeslutning, blive fejret ved en Fest, der afholdes i Rømersgade. De nærmere Detailler desangaaende vil blive averteret i „Social-Demokraten“.

Vi haaber paa Medlemmernes talrige Tilslutning.

En Meddelelse

om

Cigarsorterer A. Honoré.

Fra Folk udenfor Faget kom der for kort Tid siden Meddelelse om, at Cigarsorterer A. Honoré (f. T. hos Hirschsprung), havde arbejdet hos *Jørgensen* i Ballerup, hos hvem der er Strejke, samtidig med, at han oppebar Understøttelse paa Grund af Arbejdsstandsning hos Hirschsprung.

Honoré forklarede imidlertid, at han kun havde været paa *Jørgensens* Fabrik for at fabrikere nogle faa hundrede Cigarer til sine egne Kunder, og at dette var sket fordi han var personlig Ven til *Jørgensen*.

Foranlediget af det her anførte, nedsattes et Udvalg (A. Olsen og J. Knudsen), der fik til Opgave at undersøge hvad der var passeret.

Dette Udvalg har konfereret med forskellige Personer, der maatte vide Besked med Sagen, og har derefter afgivet en Erklæring om Forholdet, hvori det siges, at al Sandsynlighed taler for, at Honorés Forklaring er rigtig.

Baade ved Forklaringer og ved Korrespondance synes det at være godtgjort, at Honoré kun har været paa Fabriken for at rulle og pakke sine egne Cigarer.

Udvalget tilføjer imidlertid følgende:

„Vi mener dog, at Honoré har begaaet en Fejl dels ved at sætte sig ud og arbejde hos en Fabrikant, hos hvem der er blokeret, og dels ved (hvad der kan bevises) at have købt Tobak hos samme Fabrikant; ikke alene denne Gang, men ogsaa da han gik i Strejke fra *Jørgensen*.

Vi mener, at Bestyrelsen bør tildele Honoré en alvorlig Irettesættelse for det her udviste Forhold, men forøvrigt ikke foretage videre i Sagen“.

I Henhold hertil, og da Sagen er almindelig omtalt paa Fabrikerne, har Bestyrelsen, der ganske slutter sig til Udvalgets Opfattelse ment, at Sagen burde fremdrages i Fagbladet, hvad hermed sker, idet man iøvrigt beklager dens Fremkomst, der kun skyldes Honorés besynderlige Adfærd.

Th. Stauning.

Fra Kunstens Verden.

Henrik Ibsen.

Ved den store Digter, Henrik Ibsens Død, er Tanken om Udgivelse af en Minde-Udgave af Digterens samlede Værker opstaaet hos Forlaget.

Folke-Udgvæen, der udkom i 1898 og udsendtes i et efter nordiske Forhold enestaaende stort Oplag, 15,000 Ekspl., er saa godt som udsolgt.

Den ny Udgave vil nu faa en ganske særlig Karakter som en monumental *Minde-Udgave*. Forlaget ønsker at udsende den paa en Maade, der i endnu langt højere Grad end Tilfældet var med den første Folkeudgave, vil gøre den til en *Udgave for alle Nordens Hjem*.

Medens de enkelte Bøger oprindeligt kostede ca. 70 Kr. og den første Folkeudgave ca. 30 Kr., vil Prisen paa *Minde-Udgvæen* kun blive 15 Kr., fordelt i 50 ugentlige Hefter à 30 Øre. Udgaven vil omfatte alle de samme Værker, som den første Folkeudgave, med Tilføjelse af „*Naar vi døde vaagner*“ og enkelte Digte, der nogle Aar senere fremkom i et Supplementsbind.

Indholdet bliver saaledes:

Catilina — Gildet på Solhaug — Fru Inger til Østråt — Hærmændene på Helgeland — Kærlighedens Komædie — Kongs-Emnerne — Brand — Peer Gynt — De unges Forbund — Digte — Kejser og Galilæer — Samfundets Støtter — Et Dukkehjem — Gengangere — En Folkefiende — Vildanden — Rosmersholm — Fruen fra Havet — Hedda Gabler — Bygmester Solness — Lille Eyolf — John Gabriel Borkman — Når vi døde vågner.

Minde-Udgvæen bliver tillige den første sprogreviderede Udgave af Ibsens Værker, idet den højt ansete Sprogmand Prof. Joh. Storm har paataget sig det for-tjenstfulde Arbejde at gennemgaa og sammenligne de forskellige Udgaver og ikke blot at fjerne de Fejl, der efterhaanden havde indsneget sig i Udgaverne, men ogsaa helt igennem gøre Retskrivningen konform med den Retskrivning, der var Ibsens endelige.

For at kunne levere Udgaven med alle disse 23 Værker til en saa fænomenal billig Pris som 15 Kr. vil Formatet denne Gang blive noget større end sidst. Den statelige Udgave vil ialt udgøre ca. 150 store, smukt trykte Ark paa godt Papir og vil blive delt i 5 Bind.

1ste Hefte udsendes omkring 1ste September.

Bemærk!

Artikler, Referater o. l. der ønskes optagne i Bladet, maa sendes til Redaktøren, Th. Stauning, Rømersgade 22, København. Ikke til Forretningsføreren eller Bogtrykkeren.

Red.

Arbejdsløshedsforsikring.

Kølns kommunale Forsikringsforening har i denne Maaned udsendt sin tiende Aarsberetning, der viser en ret forbedret økonomisk Status, idet der i afgivte Aar kun er udbetalt 23,645 Mk. i Dagpenge til Forsikrede, medens det kommunale Tilskud, som i Fjor, har udgjort 20,000 Mk. En Aarsag til den forbedrede Status er dog ogsaa at søge i den i Fjor stedfundne Forhøjelse af Forsikringskontingentet fra 25 til 35 Pf. ugentlig for ikke faguddannede Arbejdere og fra 35 til 45 Pf. for faguddannede, men dog navnlig det stærkt forbedrede Arbejdsanvisningssystem. Noget glørværdigt Eksempel til Efterfølgelse frembyder den kommunale, tvangfri Forsikringskasse i Køl'n ikke, idet Forsikringen kun er lidet søgt og selvforstaaeligt mest af hyppigt arbejdsledige Arbejdere. Den gode Opgang i Kassens Regnskab i Aar og Kassens forholdsvis mangeaarige Bestaaen i Sammenligning med lignende oprettede Forsikringskasser i andre Stæder beror dog for en fortsat Levedygtighed.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: P. Petersen, Fredericiagade 21.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: N. Petersen, Niels Kvistgaardsgade.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: A. Christensen, Alléen.
Holstebro: A. Andersen, Fuglsangvej.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Christensen, Sølystgade 57^a.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Nansensgade.
Viborg: N. Petersen, Mogensgade 65.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Warmingsgade 24, 1. S.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: C. Tvede, Dythmarsken 17.
Thisted: F. Jakobsen, Landmandshjemmet, Nørregade.
Esbjerg: R. Pedersen, Rolfsgade 6.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag. Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag. F. Møller.

15,000 Cyclers

har jeg solgt i ét Aar!!

Kun derved, at jeg gør **hele mit kolossale Indkøb pr. kontant**, kan De hos mig faa en reel, virkelig fin Cycle med alle **Nutidens nyeste tekniske Forbedringer** til en Pris, som trods **enhver Konkurrence**.

Agenter antages mod høj Provision.

Forlang Katalog for 1906.

JENS NIELSEN,
Vestervoldgade 7, København.

Arbejdernes Fællesbageri

leverer Byens bedste

— **NORMAL-BRØD** —

Anbefales særligt til Folk med svage Maver

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

≡ Raatobak og Vikler. ≡

Brasil (2 Længde) 0,65—0,78 etc.

Domingo (meget bladrig) 0,70. God Brand og Kvalitet.
Cuttings 0,65—0,70—0,75.

Rensigtet Grus 0,50.

G B M Java 1,60 etc. pr. Pd. Java Omblad 0,75—0,90.
Stort Lager af nye og brugte Cigarforme, Etiketter, Baand.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,

— 64, Vesterbrogade 64, —

(William Meyer).

Vikler i 15 nye flotte Facons. **Raatobak og opsatte Dæks.** — **Alle Artikler** vedrørende Cigarfabrikation. — **Cigarmagerknive** fra *Boklund, Malmø*, pr. Stk. 0,30, pr. 6 Stk. 1,50 Øre (til Provinserne **franco** mod Beløbets Indsendelse pr. Postanvisning).

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud. Böhm, Rømersgade 23, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 16

15. August 1906

2. Aargang

35 Aar.

Forbundets Moderforening „Enigheden“s Fødselsdag.

Naar Bladets næste Numer kommer Medlemmerne i Hænde, holder den grundlæggende Afdeling i vort Forbund, „Enigheden“ i København, 35-Aars Fødselsdag, idet denne Organisation stiftedes den 1. September 1871.

Som regulær Fagforening i København er denne den første og altsaa grundlæggende ikke alene for Tobaksarbejderforbundet, men for hele den københavnske Fagforeningsbevægelse.

Over en Menneskealder har denne Forening bestaaet, igennem 35 Aar er den vokset ustandseligt, ikke alene i Tal, men i Anseelse og Indflydelse.

De ældre Kolleger, der lever iblandt os, mindes Kamp- og Trængselsaarene, hvor det var forbundet med store personlige Ofre at være Medlemmer og navnlig at være fremtrædende Medlemmer. De husker, hvorledes det Skridt for Skridt er gaaet fremad, hvorledes Forstaaelsen er trængt igennem hos Kollegerne, og hvorledes Fabrikanterne er trængt længere og længere tilbage fra deres, over Arbejderne, ophøjede Stade, til den Plads, der i det højeste tilkommer dem i det nuværende Samfund. De gamle Kolleger erindrer hvor vanskeligt det var at vinde frem i Fortiden, og de unge, der ikke har kendt Trængselsaarene, ikke har kendt Tiden før Organisationens Opstaaen, forstaar ikke al Tid, hvilket kæmpemæssigt Arbejde og hvilke betydelige Ofre, der er bragt før deres Tid.

De Unge vil fremad, og stærkt fremad; vi er glade over denne Ungdommens Ild, thi den driver paa, giver Luft og betinger Fremskridtet, men vi mindes ved denne Lejlighed særlig den Slægt, der baade i vort Fag og udenfor dette, gav sin Ungdoms Kraft for at fremme den arbejdende Menneskeheds Interesser i de kommende Tider.

Stort har de Mænd virket, der 35 Aar tilbage i

Tiden gjorde det første Organisationsarbejde, og stort har den nulevende Slægt vundet netop ved Arbejdet i Fortiden.

Vi skal ikke her komme ind paa en Omtale af de økonomiske Forholds Udvikling. Enhver ved, at Arbejderen nu lever og bor bedre end i 1871, at Klæder og Fornøjelse faar mere end den Gang og endelig, at Aandsdannelsen staar paa et højere Trin end før Organisationerne opstod, til Gavn for de nulevende og de kommende Slægter.

Vi skal imidlertid nævne et Par typiske Eksempler paa Organisationens Indflydelse: *Retten til som Arbejdere at fremføre sine Krav.*

I den Henseende stod det det smaat til i Halvfjerdserne, det fortælles saaledes, at da man i 1876 vilde klage over daarlige Dæks paa Hirschsprungs Fabrik, kunde man ikke risikere at sende et Par Mand ind til Mesteren med Klagen, thi det var ensbetydende med Afsked. *Derfor samlede alle Arbejdere sig paa Trappen med Dæksene i Haanden, og fremførte paa den Maade Klagen.*

I 1878 var det igen galt med Dæksene, og man besluttede da at fremsende en Klage skriftlig. Ved et Udvalg kunde det ikke ske, thi saa blev Udvalget afskediget.

Klagen blev skrevet, og da man risikerede, at den første Underskriver blev afskediget, *skrev samtlige Arbejdere deres Navne under Klagen i en Rundkreds*, hvorved det var umuligt at konstatere hvem der var Begynderen.

Til yderligere Sikkerhed valgte man en Kollega, der 3 Dage efter skulde være Gardist, til at indbringe Klagen. Hans Afskedigelse var ikke saa stort et Offer.

Indbringelsen skete, og den valgte Kollega Rasmussen — blev afskediget, men desuden blev andre otte Kolleger pillet ud af „Rundkredsen“ og afskediget til Straf for, at Ophavsmændene var ukendte.

Saaledes var det, da Organisationen var ny og uprøvet, og da kun et lille Mindretal af Kollegerne stod som Medlemmer. Paa dette Omraade er Foran-

dringen øjensynlig. Der klages og forhandles nu, uden at Mester eller Fabrikant vover at straffe med Afskedigelse som forhen. Bag de enkelte Arbejdere staar den store Sammenslutning, den rent faglige og den alle Fag omfattende Organisation. Vi er vokset Fabrikanterne over Hovedet. Vi taler med i vore egne Sager, og vi behøver ikke længere at udtænke sindrige Planer for at kunne fremføre vore Krav. Med Stolthed peger vi derfor i Dag paa Organisationens Arbejde og Indflydelse.

Stiftelsesfest.

I Anledning af 35-Aars Jubilæet afholdes Fest i Afdelingen „Enigheden“ Søndag den 2. September i Rømersgade 22.

Festen vil sikkert forme sig som en paa en Gang stemningsfuld og fornøjelig Sammenkomst. Salen bliver pragtfuldt dekoreret. Der bliver Festtale og Festsang, Optræden af Skuespillere, Skuespillerinder og Sangere og naturligvis Koncert og Bal.

Til Minde om Festen og Jubilæet agter Festkomitéen at berede samtlige Deltagere en Overraskelse, idet der bliver udleveret et Knytte Dæks, hvori den ene Sang indeholdes.

Ved denne Lejlighed bør gamle og unge Kolleger mødes til glædeligt Samvær og Minde om de svundne, haarde Tider.

Arbejdsløshedens Bekæmpelse.

Et nyt, offentligt Indlæg.

Arbejdsløshedsspørgsmaalet er, som før nævnt, stærkt fremme i den offentlige Forhandling i alle civiliserede Lande.

Et nyt og betydningsfuldt Bidrag til Spørgsmaalets Belysning er i den sidste Tid fremkommet i Tyskland, foranlediget ved den store Debat om Arbejderforsikring i den tyske Rigsdag i 1902. Det henstilledes den Gang til Rigskansleren at nedsætte en Kommission for at undersøge de Forhold, der berører Spørgsmaalet, og dette skete.

En meget indgaaende Betænkning, 1450 store Kvartsider, er Resultatet, og denne foreligger nu i Boghandelen.

Den store Bogs Indhold er naturligvis særdeles godt, men vi har allerede tidligere bragt væsentlige Dele af det Indhold, den møder med.

Det eneste europæiske Land, hvor praktiske Eksempler, paa noget der nærmer sig Begrebet obligatorisk Arbejdsløshedsforsikring, hidtil har kunnet paavises, er vistnok Schweiz, hvor der i nogle Kantoner særlig St. Gallen har været gjort Forsøg i nævnte Retning.

Schweitz kan i det Hele fremhæves som det Land, der indenfor vor Verdensdel har Æren for de første moderne Bestræbelser paa fra Statens Side at bekæmpe Arbejdsløsheden. Allerede i Vinteren 1879—80 ind-

rettedes saakaldte Nationalværksteder i Genf, Bern og Zürich og senere St. Gallen, Lausanne og Wintherthur fulgte efter med Forsøg i lignende Retning, men det kan ikke siges, at disse Forsøg faldt heldigt ud.

Paa den anden Side er Arbejdsløshedsunderstøttelsen ved Selvhjælp gennem Fagforeningerne i dette Land endnu paa et temmeligt uudviklet Stadium, da den hele Fagforeningsbevægelse der overhovedet er af forholdsvis ny Dato. I Aaret 1902 f. Eks. var der kun 8 Forbund med ca. 9000 Medlemmer, som udbetalte Understøttelse i Tilfælde af Arbejdsløshed. En Kombination af Selvhjælp og offentlig Hjælp er forsøgt gennem Arbejdsløshedskassen i Basel, men denne virker endnu under ganske beskedne Former, idet den aarlig kun understøtter ca. halvandet Hundrede Mennesker med et samlet Beløb af 4000 Kroner.

I Frankrig, hvor der efter det franske Arbejdsdepartements Beregning Aaret rundt findes 400,000 Arbejdsløse, er ligeledes Organisationen af Selvhjælp gennem Oprettelsen af særlige Arbejdsløshedsfond fra Fagforeningernes Side begyndt forholdsvis sent og er, udenfor Bogtrykkerfaget, stadig kun af forholdsvis ringe Omfang. Ifølge en officiel Undersøgelse, som Arbejdsdepartementet i 1902 lod anstille, fandtes der da i hele Landet 310 Arbejdsløshedskasser (heraf alene 162 indenfor Bogtrykkerfaget), tællende ialt kun 30,927 Medlemmer. Kun i to Byer, Dijon og Limoges, ydedes der i det nævnte Aar kommunal Understøttelse hertil, men i Løbet af de tre paafølgende Aar er flere andre, i al Fald delvis, fulgte efter, f. Eks. Lyon, Rheims og Amiens. Understøttelsen ydes enten direkte eller som Laan, Kreditgiven eller paa anden indirekte Vis. Regeringen har endelig forrige Aar forsaavidt taget Stilling til Spørgsmaalet, som den da for første Gang foranledigede en Sum af 100,000 Frcs. som „Subvention til Bekæmpelse af Arbejdsløsheden“ optagen paa Budgettet.

En veludviklet Organisering af den private Selvhjælp paa den ovenfor nævnte Maade kan paa talrige Steder paavises i Tyskland, hvor ligeledes Antallet af Byer, der regelmæssigt eller under vanskelige Forhold yder et Tilskud til Arbejdsløshedens Bekæmpelse, er ret stort og stadig øges. Eksempelvis kan anføres, at ifølge en for ganske nylig offentliggjort Aarsberetning fra Forsikringskassen i Köln ydede Kommunen i sidste Regnskabsaar et Tilskud af 20,000 Mk. Fra Medlemmerne indgik i ugentlige Bidrag ca. 22,000 Mk. Kassen sluttede Aaret den 31te Marts d. A. med en Formuebeholdning af 138,000 Mk. Af 1610 Medlemmer var de 485 ikke-faglærte Arbejdere.

I Belgien er gjort Forsøg paa Kombination af offentlig (kommunal) og privat Hjælp, men disse Forsøg befinder sig paa Begyndelsesstadiet.

I Italien deler Arbejdernes Organisationer sig i fire Hovedafdelinger: Industrierarbejderne, Landarbejderne, Arbejdskamrene og de katolske Fagforeninger, hvilke tilsammen tæller ca. 400,000 Arbejdere. En almindelig Statistik over Arbejdernes egne Indretninger til Forsikring imod Arbejdsløshed foreligger hidtil ikke. Kun for enkelte større Byers Vedkommende er Oplysninger

offenliggjorte. Milano havde saaledes i 1905 32 Forbund, som havde indført Arbejdsløshedsunderstøttelse. Derimod er der heller ikke i dette Land hidtil hverken fra Statens eller kommunal Side foretaget Forsøg paa Arbejdernes Sikring imod Arbejdsløshed.

Ser vi endelig hen paa Forholdene i England, det Land, der ved Siden af sin uhyre, industrielle Udvikling ogsaa først og stærkest har maattet lide under de dermed følgende sociale Onder, finder vi heller ikke her en offentlig Arbejdsløshedsforsikring under nogen- somhelst Form; det er stadig Selvhjælpsprincippet, som alene har gjort sig gældende. Den ledende Rolle tilfalder derved overvejende de faglærte Arbejderes Organisationer, „trade unions“, og ved Siden af dem frie Hjælpekasser, „friendly societies“. I Fagforeningerne er op imod 2 Millioner Mennesker organiserede. Arbejdsløshedsunderstøttelse udbetaltes efter sidste Indberetning i 202 Foreninger med 682,025 Medlemmer, og Understøttelsernes Beløb androg i 1903 op imod 9 Mill. Kroner.

Imidlertid er Sagen ogsaa i England kommet ind i Forhandlingens Stadium. I sidste Lovgivningsperiode gennemførtes en Lov om „Indrettelsen af Organisationer til Modarbejdelse af Arbejdsløshed eller Understøttelse af Arbejdsløse i givent Tilfælde.

Denne Lov er imidlertid kun et Forsøg paa igennem en Slags Hjælpekomitéer at komme over de uhyggelige Tilstande, hvad der ikke vil lykkes.

Sagen maa før eller senere løses paa anden og mere betryggende Maade, og dertil vil sikkert den stærkt forøgede Arbejderrepræsentation i Englands Parlament bidrage i de kommende Tider.

Arbejdslønnen i Cigar- og Tobaksfabriker.

Det i forrige Numer omtalte Værk med Oplysninger om Arbejdslønnen i København har særlige Afnit for de enkelte Fag, og vi tillader os her at ud- drage en Del af disse.

Oplysningerne fra Cigar- og Tobaksfabrikerne er givet af Cigar- og Tobaksfabrikanernes Forening af 20. Juni 1875, af en større Arbejdskøber og af Arbejdernes herværende Fagforeninger.

Ca. 95 pC. af de voksne mandlige Arbejdere lønnes med Akkord.

Cigarsorterernes Ugeløn er efter Opgivelse fra Fagforeningen, hvilken stemmer med Opgivelse fra den anden Side, gennemsnitlig 22,70 Kr. Cigarmager- nes Ugeløn opgives fra begge Sider til 20—21 Kr. i Gennemsnit.

Tobaksspindernes Ugeløn bliver 26—27 Kr. ved at udfinde Gennemsnit af Arbejdernes og Fabrikanter- nes Opgivelser.

Kvinderne i Faget lønnes dels med Dagløn, dels med Akkord, henholdsvis 30 og 70 pCt. Daglønnen opgives til fra 1,50 til 2,00 Kr. som Gennemsnit.

Akkordugelønnen til 10 à 11 Kr. for de ikke faglærte og 17 à 18 Kr. for de faglærte Arbejdersker.

Arbejdsmænd erholder i Dagløn 2,50 til 4 Kr. med 3 Kr. à 3,50 Kr. som opgivet Gennemsnit.

Arbejdstiden opgives til 10 à 12 Timer, deri ind- befattet 1—2 Timers Fritid.

Tobaksspinderne opgiver 9 Timers Arbejdstid med særlig Spisetid.

Over- og Søndagsarbejde er ikke almindeligt.

Cigar- og Tobaksfabrikanernes Forening har op- givet følgende procentvise Fordeling af Aarslønning- erne for Svende, Arbejdsmænd og Kvinder:

	Svende.	Arbmd.	Kvinder.
Under 500 Kr.	—	—	20 %
Fra 500—600 Kr.	—	—	20 „
„ 600—700 „	—	—	15 „
„ 700—800 „	15 %	25 %	15 „
„ 800—900 „	30 „	25 „	10 „
„ 900—1000 „	30 „	25 „	10 „
„ 1000—1200 „	20 „	25 „	8 „
„ 1200—1400 „	5 „	— „	2 „

Fagets Lærlinge faar en Ugeløn af 3 Kr. det første Aar, 4 Kr. det næste og 5 à 6 Kr. det tredje Aar.

En Del af dem lønnes med Akkord efter nogen Tids Forløb og kan herved tjene $\frac{1}{2}$ à $\frac{1}{3}$ Svendeløn.

Skoledrengene, der anvendes i Fabrikerne, har en Løn af 2 Kr. pr. Uge for $\frac{1}{2}$ Arbejdsdag.

Antallet af Cigarmagere opgives til 1865, heraf er mellem 600 og 700 Mænd, Resten Kvinder. Cigar- sorterernes Antal er 150 og Tobaksspindernes 113.

Fagmøde i Horsens.

I Søndags den 12. August afholdtes et Møde for Tobaksarbejdere i Horsens, ved hvilken der var Re- præsentation for Afdelingerne i Thisted, Holstebro, Vejle, Kolding, Esbjerg, Ringkøbing, Nykøbing M., Fredericia, Aarhus og Nyborg og naturligvis adskillige Kolleger fra Afdelingen i Horsens. Forretningsfører Møller og Red. Stauning var efter Indbydelse tilstede og deltog i Forhandlingerne.

Referat følger i næste Numer.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde den 30. Juni 1906.

1. Spørgsmaal om nogle Tilberederpriser i Hor- sens afgjordes.
2. En Cigar fra Bruhn i Kolding bedømtes til 12 $\frac{1}{2}$ Kr., eller under visse Betingelser 12 Kr.
3. Lange, Næstved, har indanket en Sag om Efterbetaling for Fabrikantforeningen.
4. Meddelelser om de Cigar-Modeller, Overens- komsten foreskriver, toges til Efterretning.
5. Fra Viborg forelaa atter en Række Oplys- ninger om de Arbejdere, der beskæftiges hos Krogh. Arbejdet fortsættes.

6. Forretningsføreren bragte Hilsen fra Kollegerne i Nyborg, ved hvis Fagmøde han havde været til Stede.

7. Til Afd. i Nykøbing M. gaves Sanktion for Udbetaling af en ekstraordinær Rejseunderstøttelse til Udlandet.

8. Der forelaa Indbydelse til det svenske Forbunds Kongres den 8.—11. Juli i Stockholm.

Det vedtoges af Hensyn til de vigtige, foreliggende Sager at sende 2 Repræsentanter til Kongressen. Valgt blev F. Møller og Nygaard.

9. Af Redaktøren forelagdes en Artikel, der var forlangt optaget i Bladet, men næppe egnede sig her til. Den henvistes til Undersøgelse af Forretningsføreren.

* * *

Forretningsudvalgets Møde den 25. Juli 1906.

1. Det vedtoges at underhandle angaaende uorganiserede Arbejdere i Fredericia.

2. Der gives Sanktion for, at Afd. Horsens betaler Møller og Stauning for Deltagelse i Fagmødet den 12. August.

3. Til Udvalg for Bedømmelse af Cigarer fra Provinserne valgtes: F. Møller, V. Nygaard, Stauning, A. Christiansen og J. Knudsen.

4. Forretningsføreren aflagde Beretning fra den svenske Kongres og forelagde det Udkast til Overenskomst angaaende Afspærring og Tilgang, der af Forretningsføreren er gengivet i Fagbladet den 15. Juli.

Overenskomsten vedtoges.

5. I Kolding har Arbejderne fremsat deres Krav i Henhold til Overenskomsten, uden at faa disse imødekommet.

Skrivelse er afsendt til Fabrikantforeningens Formand.

Et Stridsspørgsmaal er ordnet i Vordingborg.

* * *

Forretningsudvalgets Møde den 8. August 1906.

1. Afd. Aarhus fik Sanktion til at yde 25 Kr. til Feriebørn og 50 Kr. til Repræsentation paa Fagmødet i Horsens.

2. Paa Forespørgsel svares det en københavnsk Fabrikant, at Arbejdsstandsning ikke vil blive iværksat i nogen Afdeling af Fabriken saalænge Forhandlinger føres.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter Tilladelse fra Redaktionen.

VIKKELFABRIKEN,

64, Vesterbrogade 64,

(William Meyer).

Vikler i 15 nye flotte Facons. **Raatobak og opsatte Dæks.** — **Alle Artikler** vedrørende Cigarfabrikation. — **Cigarmagerknive** fra *Boklund, Malmø*, pr. Stk. 0,30, pr. 6 Stk. 1,50 Øre (til Provinserne **franco** mod Beløbets Indsendelse pr. Postanvisning).

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud. Böhm, Rømersgade 23, København

15,000 Cycler

har jeg solgt i ét Aar!!

Kun derved, at jeg gør **hele mit kolossale Indkøb pr. kontant**, kan De hos mig faa en reel, virkelig fin Cycle med alle **Nutidens nyeste tekniske Forbedringer** til en Pris, som trodser **enhver Konkurrence**.

Agenter antages mod høj Provision.

Forlang Katalog for 1906.

JENS NIELSEN,
Vestervoldgade 7, København.

Arbejdernes Fællesbageri

leverer Byens bedste

NORMAL-BRØD

Anbefales særligt til Folk med svage Maver

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Raatobak og Vikler.

Brasil (2 Længde) 0,65—0,78 etc.

Domingo (meget bladrig) 0,70. God Brand og Kvalitet.

Cuttings 0,65—0,70—0,75.

Rensigtet Grus 0,50.

G B M Java 1,60 etc. pr. Pd. Java Omblad 0,75—0,90.

Stort Lager af nye og brugte Cigarforme, Etiketter, Baand.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 17

1. September 1906

2. Aargang

Tobaksarbejdermødet i Horsens.

Søndagen den 12. August afholdtes et Fagmøde i Horsens, hvortil et større Antal Afdelinger var indbudte for at drøfte forskellige Forhold vedrørende Organisationen.

Formanden for Afdelingen i Horsens, *M. Bahr*, aabnede Mødet til fastsat Tid.

Følgende Afdelinger var repræsenterede: Thisted og Holstebro med hver én Repræsentant, Nyborg, Vejle, Kolding, Esbjerg, Ringkøbing, Nykøbing M. og Fredericia med hver to Repræsentanter og Aarhus med syv Repræsentanter. Desuden var et større Antal Kolleger fra Horsens kommet til Stede.

Efter Indbydelse deltog Forbundets Forretningsfører, *F. Møller*, og Sekretæren, *Th. Stauning*, i Mødet.

Til Dirigent valgtes Cigarsorterer *Bahnsen*, Horsens, og til Sekretær *Th. Stauning*.

Dagsordenens Punkt 1, indstillet fra Horsens og Aarhus, var saalydende:

„Hvorledes har den ny Overenskomst virket?“

„Hovedbestyrelsens Stilling til den ny Overenskomst og til Afdelingerne.“

M. Bahr indledede med at redegøre for Virkningerne af Overenskomsten i Horsens, idet han dog gjorde opmærksom paa, at Mødet næppe var blevet afholdt, hvis man forud havde været vidende om, at Bedømmelsen af Cigarernes Facon ikke var tilendebragt.

Forretningsføreren udtalte: Spørgsmaalet om Overenskomstens Opsigelse havde baade Venner og Modstandere i Hovedbestyrelsen, men alle var enige om, at man særlig burde søge de værste Mangler afhjulpne. Faget har store Vanskeligheder at arbejde under, hvorfor vi hindres i vore Bevægelser. Taleren fremdrog forskellige Forhold, der øver sin Indflydelse paa vore Arbejdsforhold og omtalte de store Vanskeligheder og de trættende Forhandlinger for blot at naa det lille Resultat, der naaedes.

Sluttelig gjorde Forretningsføreren Rede for Grundene til Forsinkelsen med Cigar-Bedømmelsen i Henhold til sit Brev i Fagbladet.

Der fulgte nu en lang Diskussion og samtidig Omtale af Overenskomstens Virkninger i de forskellige Afdelinger.

Andersen, Holstebro, udtalte sin Glæde over, at de daarligt lønnede Kvinder havde faaet Lønforhøjelse.

Westring, Fredericia, kritiserede den langvarige Cigar-Bedømmelse.

Jensen, Nyborg, beklagede, at Kvinderne i hans Afdeling paa Grund af manglende Forstaaelse af Organisationens intet havde opnaaet.

Petersen, Nykøbing M., og *Berg*, Thisted, beklagede sig over Overenskomstens ubetydelige Fordele.

Lind, Kolding, ankede over, at det københavnske System for Cigarsorterernes Lønningsmaade ikke var gennemført og gav samtidig Oplysning om de hos O. L. Petersen, Kolding, opnaaede Tillæg.

Petersen, Aarhus, gav Meddelelser om nogle statistiske Oplysninger, hans Afdeling havde tilvejebragt, efter hvilke kun 38 Cigararbejdere i 11 Afdelinger havde faaet Lønforhøjelse. Taleren kritiserede Overenskomsten og Udsættelsen af Cigar-Bedømmelsen.

Willumsen, Ringkøbing, gav ogsaa Ord for Utilfredsheden og kritiserede, at Afstemning over Overenskomsten havde fundet Sted ved Møder, hvor et Hovedbestyrelsesmedlem var tilstede.

Stauning imødegik forskellige af de fremsatte Indvendinger og søgte at klargøre, hvilke Vanskeligheder, der var for dem, der skulde forhandle og iøvrigt bære Ansvar for Virksomheden. Ud herfra pointerede Taleren, hvilken Opfattelse der havde raadet indenfor Hovedbestyrelsen.

Halvorsen, Esbjerg, gav Oplysninger om mindre Forhøjelser, der havde fundet Sted.

Mortensen, Aarhus, tilkendegav, at der raadede stærk Misfornøjelse i hans Afdeling og kritiserede Udtalelser af Forretningsføreren ved Mødet i Aarhus, hvor Overenskomsten var til Behandling.

Endelig erklærede Taleren, at Aarhus Afdeling ikke, som refereret i Fagbladet, havde ansøgt om Forlængelse af Arbejdsløsheds-Understøttelsen.

F. Møller imødegik atter den lange Række Talere.

Heinecke, Kolding, omtalte Stridsspørgsmaalene i hans Afdeling og de gennemførte Forhøjelser.

Lund, Vejle, imødegik nogle mod hans Udtalelser i Fredericia og Kolding rejste Indvendinger.

Heinecke henstillede, at Tilberedernes Priser bedømtes i Forholdet mellem Antallet af Blade pr. Pund af de forskellige Tobakssorter.

En Række af de førnævnte Talere havde atter Ordet og blev imødegaaet af Stauning.

Sauermilch, Aarhus, udtalte, at han ikke troede, at Hovedbestyrelsen havde undladt at varetage Medlemmernes Interesser ved Overenskomstens Afslutning, men det var Maaden, hvorpaa den blev til, der laa os imellem.

Efter endnu nogle Udtalelser sluttedes Diskussionen.

Følgende vedtoges:

„Fagmødet i Horsens den 12. August henstiller til Hovedbestyrelsen at lade afholde Kongres før Overenskomstens Opsigelse i 1909.“

Følgende Forslag fra *Petersen*, Aarhus, forkastedes med 13 St. mod 10.

„Fagmødet udtaler sin Utilfredshed med den med Provins-Fabrikanterne afsluttede Overenskomst, samt misbilliger den af Hovedbestyrelsen anvendte Fremgangsmaade for at faa samme vedtaget i Afdelingerne. Endvidere udtales, at ved Ordning af eventuelle, fremtidige Overenskomster bør der nedsættes et Forhandlings-Udvalg for Provins-Afdelingerne.“

Punkt 2. Lovændringer:

C. Hansen, Esbjerg, fremlagde Forslag til Ændring af Lovenes § 29, hvorefter alle, der bliver arbejdsløse eller forlader Arbejdet, erholder Flyttehjælp.

Endvidere Forslag om Ophævelse af § 2 i Regler for Rejse- og Arbejdsløshedsfondet og om Tilføjelse til § 3 „at Understøttelsen ikke bortfalder, naar Medlemmet forlader Byen.“

Paa Forslag af Stauning vedtoges det at udsætte disse Sager til Kongressen.

Punkt 3. Lærlingeforholdet:

C. Jensen, Nyborg, omtalte Lærlingspørgsmaalet og de Ulæmpes, den stærke Lærlingeanvendelse og mangelfulde Oplæring medfører. Taleren henstillede, at Sagen gjordes til Genstand for Drøftelse og søges ordnet i kommende Tider.

Stauning sluttede sig til Henstillingen og lovede, at Fagbladet vilde fremkomme med nogle Artikler om Sagen.

Punkt 4. Maskinerne.

Paa Forslag af *Jensen*, Nyborg, vedtoges det at henstille til Hovedbestyrelsen, at den supplerer sig med et Medlem fra saadanne Fabriker, hvor der arbejdes med Maskiner, naar Forhandling føres om disse.

Dagsordenen var nu udtømt og Bahr udtalte de afsluttende Ord og udbragte et Leve for Tobaksarbejderforbundet i Danmark.

Til Fest.

„Enigheden“s 35 Aar.

I Morgen, Søndag den 2. September, afholdes „Enigheden“s Stiftelsesfest i Forsamlingsbygningen, Rømersgade 22, hvor der selvfølgelig ventes fuldt Hus.

Foruden Festtale og Festsange bydes paa Sang af den fortrinlige Berggrens-Kvartet. Optræden af Skuespiller *V. Neumann* med Frue samt god Koncert.

Det bliver en fornøjelig Aften, hvor nye Indtryk og gamle Minder vil bidrage til at forhøje Feststemningen.

Fagmøde i Nyborg.

Søndag den 24. Juni afholdtes Arbejderfest i Nyborg. Tobaksarbejderne havde da i Lighed med andre Fag arrangeret et Fagmøde, hvor Forretningsfører *Møller* var indbudt. Odense, Svendborg og Slagelse Afdelinger var repræsenterede.

Formanden for Nyborg Afdeling, *Chr. Jensen*, aabnede Mødet, bød Velkommen og meddelte, at følgende Punkter vilde blive behandlere:

1. Den ny Overenskomst. (Fra Nyborg Afdeling.)
2. Rejse- og Arbejdsløshedsunderstøttelsen. (Fra Slagelse Afdeling.)
3. Eventuelt.

Til Sekretær valgtes *H. Hansen*, Nyborg.

Til Dirigent valgtes *F. Nicolaisen*, Svendborg.

Dirigenten gav Ordet til Forretningsføreren, som i et længere og udførligt Foredrag gjorde Rede for de nu tilendebagte Forhandlinger mellem Fabrikanterne og Hovedforbundet og paaviste en Del Forbedringer saa vel af Løn som øvrige Arbejdsforhold i Faget ved den ny Overenskomst.

Chr. Hansen, Slagelse, forespurgte, hvorledes Ændringen „indtil 55 Kr.“ skulde forstaas, samt udtalte, at de bebudede Træmodeller snart burde være os i Hænde, hvilket *Møller* henholdsvis motiverede og lovede.

Christiansen, Odense, forespurgte om en nærmere betegnet Cigar maatte rulles for 10 Kr., hvilket *Møller* besvarede benægtende. *Christiansen* ankede iøvrigt over, at en Forespørgsel til Hovedforbundet ikke var bleven besvaret.

Chr. Jensen, Nyborg, omtalte det uheldige i, at der ikke var opnaaet noget med Hensyn til Lærlingskalkulaen, udtalte, at en Del af de ny udlærte grundet paa en mangelfuld Oplæring var en stadig Byrde for vor Understøttelseskasse.

Chr. Hansen, Slagelse, stillede Forslag om Indførelsen af Modeltavler.

Forretningsføreren lovede at vilde forelægge Forslaget for Hovedbestyrelsen.

A. P. Christensen, Nyborg, stillede Forslag om at nedsætte et Udvalg fra de forskellige Fabriker, hvor

der fandtes Vikkelmaskiner, til at bedømme Overrulingsarbejdet.

Det vedtoges at henstille Forslaget til Hovedbestyrelsen.

Forslaget fra Slagelse om at forandre § 2 i Regler for Rejseunderstøttelse blev derefter diskuteret, hvorefter følgende Forslag fra Slagelse blev sat under Afstemning og vedtaget:

„Hovedbestyrelsen opfordres til at lade foretage en Urafstemning eller indkalde til en Kongres for at faa Rejseunderstøttelsen forhøjet til 60 Kr. for dem, der selv forlader Arbejdet.“

Efter at Møller under „Eventuelt“ havde besvaret nogle Spørgsmaal tilfredsstillende, sluttedes Mødet med Leveraab for vor Organisation og vor Forretningsfører, hvorefter vi samledes under Fanerne og deltog i Processionen til Christianslund.

H. Hansen.

Søndags- og Overarbejde.

At Arbejdstiden kan være tilstrækkelig lang, og at man ikke skal forlænge denne ved Overarbejde, er noget, mine Læsere sikkert vil kunne give mig Ret i.

Søndags- og Overarbejde er noget, man maa omgaas yderst varsomt med, ja konsekvent søge at undgaa. Det har paa Arbejdspladser og i Organisationen været Kilde til megen Bryderi og Uro, og der er igenem de Aar, Organisationen har bestaaet, blevet kæmpet stærkt mod dette Onde. Men desværre er der endnu enkelte Kolleger, der ikke har Forstaaelsen af, at man skal arbejde paa at forkorte Arbejdstiden, men derimod i deres egen Sneversynethed i Praktis modarbejder sig selv, hvad efterfølgende skal bevise.

I en vestjysk By, lad os kalde den H., er der bl. a. to Cigarfabriker, en stor, hvor der beskæftiges 5 Sorterere, og en mindre, hvor der ikke er stadig Arbejde for nogen Sorterer, da der kun arbejder 3 Cigarmagere her; men paa sidstnævnte Fabrik vil der dog kunne beskæftiges en Sorterer ca. 3 af Aarets 12 Maaned; den Tid, hvori nævnte Sorterer skulde kunne beskæftiges, vil saa falde paa 10—12—14 Dage pr. Maaned. At man ikke forskriver en Sorterer fra en anden By for saa kort Tid, er en Selvfølge; det vilde være latterligt og ufordelagtigt for den Arbejder, der saaledes skulde rejse fra en anden By, eventuelt København, for 1 Uge eller 14 Dage.

Man havde da ogsaa indrettet sig lidt mere praktisk, nemlig saaledes, at en Sorterer fra den større Fabrik blev „laant ud“ til den mindre, naar der paa denne var Trang for nogen.

Alt gik da saare godt indtil for godt 5 Fjerdingaar siden. Da fandt pludselig en nyankommen Sorterer paa, at en Mand udmærket kunde holde an med Sorteringen paa den lille Fabrik, naar han arbejdede om Aftenen efter Fyraften (Kl. 6 $\frac{1}{2}$) og om Søndagen; og Trangen til at skrabe til sig paa alle Omraader, Begærligheden, gav sig saadanne Udslag, at vedkommende undertiden begyndte Kl. 4—5 om Morgenen for at arbejde til 8—9 om Aftenen.

At der blev sat en Stopper for denne „Virkelyst“ er saa selvindlysende, om end under ret hæftige Storme.

Man skulde saa synes, at alt var godt; men Sor-

tererne har for nylig, ved at begynde med Søndags- og Overarbejde igen, fuldstændig ignoreret den Beslutning, som Afdelingens Generalforsamling fattede, nemlig at forbyde Søndags- og Overarbejde, naar der ikke betaltes 50 % i Tillæg til Lønnen.

Kunde disse Linier føre til, at Sortererne i denne By, som alle handler i fuldstændig Overensstemmelse med hinanden, fik aabnet Øjnene, saa de kunde indse hvor taabelig deres Adfærd er, og at Afdelingens Formand, der er velvidende om hele Forholdet, kunde indse, at han ikke varetager Formandspladsen, som han skulde gøre, naar han ikke sørger for at faa Afdelingsbeslutninger respekterede, saa var Hensigten naaet.

Og Afdelingens Medlemmer gjorde da ikke Grin med sig selv, thi det faar man Indtrykket af nu.

Høyer.

Arbejdsløshedsforsikringen i Gent.

Det har sin særlige Interesse at følge Arbejdsløshedsforsikringens Udvikling i den belgiske By Gent, fordi det her siden 1901 praktiserede System, det saakaldte Genter System, allerede, trods dets unge Aar, har vundet Verdensry som det bedste af de hidtil fremkomne Systemer og allerede har vundet en Udbredelse som intet andet, tidligst i en halv Snes belgiske Byer, senere i Rheims, Amiens og nu sidst i München. Yderligere forhøjer det Interessen for Systemet, at den nys vedtagne norske Arbejdsløshedsforsikringslov delvis bygger paa Genter-Systemet, og at selv det danske Lovforslag vedrørende Arbejdsløshedsforsikring for en Del støtter sig til de i Gent vundne Erfaringer.

Modstanderpresen* er i den sidste Tid ivrig for at paavise daarlige Sider ved Systemet, men de Anker, der fremsættes, forekommer os ikke særlig betydelige.

De tre første Aar 1901—04 forløb særdeles godt, og Løven, som var midlertidig, gjordes vedvarende gældende.

Systemet har virket særdeles godt med Forøgelse i Arbejdsløshedskassernes Antal iblandt de organiserede Arbejdere. Beklagelserne, der nu lyder, gaar ud paa, at Systemet er kostbart og mangelfuldt overfor de uorganiserede Arbejdsløse. Gents Budget til Arbejdsløshedsfondet lød paa 10,000 Frcs., men er forhøjet til 20,000 Frcs. i 1905. Ligeledes er Tilskudsprocenten fra 25,2 pCt. i 1901 forhøjet saaledes, at den i 1905 var 33,7 pCt.

Systemets Bestemmelser om Uorganiseredes Forsikring har bragt Skuffelser til Organisationernes Modstandere. Skønt Betingelserne i 1904 for at opnaa Arbejdsløshedsfondets Understøttelse blev betydelig mildnede, har i 1905 kun 12 Enkeltspareere indsat Sparebeløb til deres Forsikring, og der er i Aarets Løb kun udtaget 333 Frcs., hvortil Fondet ydede et Tilskud paa 204 Frcs.

Dette Resultat forbavser ikke os, thi vi véd, at uorganiserede Arbejdere er sløje Folk, der ikke tænker paa Forsikring og følgelig har vi heller aldrig tænkt at Enkeltforsikring af disse skulde faa nogen Betyd-

ning, hverken i Udlandet eller herhjemme, hvor noget lignende er paatænkt.

Kostbarheden forskrækker os heller ikke, at ofre nogle Penge til de Arbejdsløse, selv om det bliver flere end beregnet, er ikke af det onde, og Modstandernes Beklagelser over Genter-Systemets „Skyggesider“ kan derfor kun anspore os til videre Arbejde for Gennemførelsen af et System, der er saa godt som umuligt for de Arbejdsløse.

Forbud mod Natarbejde.

I Kanton Tessin i Schweitz har Kantonalraadet med stor Majoritet besluttet at forbyde Natarbejde i samtlige Kantonets Bagerier fra Kl. 9 om Aftenen til Kl. 4 om Morgen. Som det første lille Forsøg paa at fjerne en sundhedsfarlig Uskik, der desværre kun altfor længe har undergravet Sundhedstilstanden i Bagerhaandværket og ej heller paakræves længer efter Anskaffelse af Nutidens stærkt forbedrede Bageredskaber, vækker Forbudet megen Opsigt, og Resultatet imødeses med megen Interesse, ikke mindst af Haandværkets Udøvere i Tyskland og Danmark, hvor Stemningen for et lignende Forbud har været rejst for længe siden.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagen i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning, Rømersgade 22.*

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter Tilladelse fra Redaktionen.

15,000 Cycler

har jeg solgt i ét Aar!!

Kun derved, at jeg gør **hele mit kolossale Indkøb pr. kontant**, kan De hos mig faa en reel, virkelig fin Cycle med alle **Nutidens nyeste tekniske Forbedringer** til en Pris, som trodser **enhver Konkurrence.**

 Agenter antages mod høj Provision.

Forlang Katalog for 1906.

JENS NIELSEN,
Vestervoldgade 7, København.

Arbejdernes Fællesbageri

leverer Byens bedste

— **NORMAL-BRØD** —

Anbefales særligt til Folk med svage Maver

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

≡ Raatobak og Vikler. ≡

Brasil (2 Længde) 0,65—0,78 etc.

Domingo (meget bladrig) 0,70. God Brand og Kvalitet.

Cuttings 0,65—0,70—0,75.

Rensigtet Grus 0,50.

G B M Java 1,60 etc. pr. Pd. Java Omblad 0,75—0,90.

Stort Lager af nye og brugte Cigarforme, Etiketter, Baand.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,

— **64, Vesterbrogade 64,** —

(William Meyer).

Vikler i 15 nye flotte Facons. **Raatobak og opsatte Dæks.** — **Alle Artikler** vedrørende Cigarfabrikation. — **Cigarmagerknive** fra *Boklund, Malmø*, pr. Stk. 0,30, pr. 6 Stk. 1,50 Øre (til Provinserne franco mod Beløbets Indsendelse pr. Postanvisning).

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 18

15. September 1906

2. Aargang

Jubilæumsfesten i København.

Vort Forbunds københavnske Afdeling, der har været grundlæggende for hele vor Organisation, fejrede som før meddelt sit 35-Aars Jubilæum ved en Festlighed i Forsamlingsbygningen, Rømersgade 22, Søndag den 2. September.

Festen, der var særdeles smukt arrangeret og forløb under den hjerteligste Stemning, var besøgt af saa mange, som vor gamle Bygning kunde huse, og alle var enige om, at have fejret en stor Begivenhed paa stilfuld Maade.

Festen indlededes med en Velkomsthilsen af Formanden *V. Nygaard*.

Følgende Telegrammer var indløbne:

Fra Snedkerforbundet.

„I Anledning af Eders 35 Aars Bestaaen bringer vi Eder vor Hilsen og Tak for Eders Arbejde til Gavn for den arbejdende Stand. Held og Lykke med Fremtiden!“

Fra Cigarsorterernes Fagforening.

„Kammerater! Paa denne Organisationens store Højtidsdag sender vi vor hjerteligste Lykønskning.

Som Medarbejdere og Organisationsfæller bringer vi en Tak for Eders grundlæggende Arbejde, der ogsaa har været til Gavn for Samarbejdet, der i de svundne Aar har bragt os alle fremad. Lykke med Fremtiden. Leve Organisationen!“

Fra Afdelingen i Odense.

„Til Lykke med Dagen. Tak for godt Samarbejde. Leve Organisationen.“

Fra Afdelingen i Aalborg.

„Til Lykke med Eders Fest. Fortsæt Arbejdet til Held for vort Fag og dets Udøvere.“

Fra Forbundsafd. i Stockholm.

„Lykønskning paa 35 Aars-Dagen fra Stockholms Afdeling. Leve Organisationen!“

Fra Afdelingen i Horsens.

„Horsens Afdeling sender sine bedste Ønsker i Anledning af 35 Aars-Dagen.“

Fra Forsikrings- og Sygekassefunktionærernes Organisation.

„Lykønskning i Anledning af Forbundets 35-Aars Jubilæum.“

Efter Oplæsningen af disse Telegrammer, der modtoges med Jubel, blev følgende Sang af *Th. Stau-ning* afsunget:

Stolte kaster vi et Blik paa Tiden,
den der svandt, de tunge Trængsels Aar.
Vor Forening fremmest stod i Striden,
rejste Krav om Folkets bedre Kaar.
Tanken kasted Lys, til Samling! lød det.
Ordet fænged, blev et mægtigt Baal;
og som Lyn igennem Dækket brød det
store, lyse, skønne Friheds-Maal.

„Enigheden“ blev vort Samlings-Mærke,
om vor Fane staar en trofast Lejr.
Her er Mænd og Kvinder, her er stærke
Viljer, som en Gang vil skaffe Sejrr.
Smaafolk er vi vel, men vi har Magten,
naar vi sammen gaar i sluttet Trop.
Styrken ejer vi i Broderpagten,
den, som hjælper os mod Maalet op.

Trælle var vi, dersom vi det taalte,
dersom ej var samlet Arbejdsstand.
Guld og Frihed knapt de os tilmaalte,
men vi tændte op den Samfundsbrand.
Fag ved Fag gaar sammen, Ryggen rettet,
Fag for Fag gaar frem mod samme Maal,
stadig tættere vi drager Nættet,
samled' er vor Vilje fast som Staal.

Ja, vi baner Vejen frem i Tiden,
ingen Standsning, stadig frem og op.
Aldrig trættes vi i Samfunds-Striden,
aldrig knuser man vor Kærnetrop.
Hjemmet det skal højnes, Byrden lettes,
Plads for os og for den nye Kultur.
Klasse—Grænse—Skel af Livet slettes,
ned vi bryder gammel Samfundsmur.

Omslaget til Sangen var en fin Tegning af Tobaksblade og Cigarer og vil være et smukt Minde fra Festen.

Derefter gaves Ordet til den tidligere Formand, Folketingsmand *Sigv. Olsen*:

Hans Tale var dybtfølt og fuld af Billeder fra Organisationslivet i de trange Tider. Han viste, hvorledes Offervillighed og Solidaritetsfølelse havde bidraget til at rejse det store Forbund og sluttede med en gribende Appel til de unge om at gaa videre med det af de Gamle paabegyndte Arbejde.

Stærkt Bifald hilste den prøvede Organisationsmand, da han forlod Talerstolen, og mange gamle Kolleger trykkede hinandens Hænder i Erindringen om de svundne Kamptider, der rummede saa skønne og stolte Minder.

Efter denne alvorlige og stemningsfulde Indledning underholdt Skuespiller *V. Neumann* og Frue de besøgende med Sang og Oplæsning, og „Berggrens Kvartetten“ sang under bragende Bifald en Række smukke Sange.

Som Afslutning forelaa „Den Lange,“ en Vise paa 20 Vers, der alle begyndte med Ordene „*Kan I huske*“ —, og fremdrog Minder fra de forløbne 35 Aar.

De mest karakteristiske Fag-Udtryk var anvendte i denne Sang, og Stauning, der ogsaa havde skrevet denne, fik Bifald for hvert Vers og kraftige Leveraab ved Slutningen.

Som Prøve aftrykker vi her enkelte Vers:

Kan I huske i fem og halvfjerds,
da hos Hirschsprung med Fordring vi mødte,
til Forhandling „den Gamle“ vi nødte,
og han fik sig en ordentlig Terts.
Den Strejke var ikke ret lang,
skønt at „Manden var temmelig „nosig“,
for det hjalp ej han stilled sig bøsigt,
hvad vi vilde, det fik vi den Gang.

Kan I huske en Mand, der hed *Bott*,
„Grabben“ fik han trods Retssagers Række,
Selv *Lars Høy* ej os kunde forskrække,
men et halvt Aar vi kæmpede godt.
Ree og *Bay*, det var „tjiligt“ med dem,
de fik „Knølen“ for Maaneders Kampe,
Ned vi aldrig har ladet os trampe,
Vi har skubbet og kæmpet os frem.

Kan I huske en Strejke i Fjor,
den skal mindes, naar her vi er sammen,
at paa „Felix“ man „vælted „Madammen“,
der for Lærlinge før var „en Mo'r“.
Johan Friberg han førte sin Sag
og sin Trop, det var slet ikke „fogligt“;
Madam Lundgren er ganske ubrug'lig,
den Slags Folk har ej Plads i vort Fag.

Efter den her nævnte Underholdning var der Dans og i Midnats-Pausen en Sammenkomst, i hvilken Foreningens Stiftere, tidligere Formænd og nuværende Ledelse deltog. Her holdtes Taler af Chr. Andreasen, Sigv. Olsen, E. Hyller, V. Nygaard, Jens Knudsen m. fl.

—n.

Arbejds-Fabriktilsynet.

Hvornaar kommer Regulativerne?

Den sidst aflagte Beretning for Arbejds- og Fabriktilsynets Virksomhed (1905—06) viser forskellige Fremskridt med Hensyn til de hygiejniske Forhold i Arbejdslokalerne, Indskrænkning af Børnearbejdet m. m. Den er saaledes paa nogle Omraader et glædevækkende Bidrag til Belysning af Fremskridtene, men paa andre Omraader meget nedslaaende.

Med Hensyn til Arbejdet for Fabriklovens Gennemførelse nævnes det, at der ikke i Aarets Løb er udfærdiget nye Regulativer, om Grundene anføres selvfølgelig intet. For Bogtrykkerier og Cigarfabriker er Regulativer udstedt, og for Benzinrenserier er af Direktoratet udstedt særlige Regler.

Om den fremtidige Udvikling paa det Omraadesiges det, at der i det forløbne Aar er afsluttet ret vidtløftige Undersøgelser og afgivet skriftlig Betænkning til Arbejdsraadet om Regulativudkast for Jernindustrien og Skotøjsindustrien, samt ført mundlige Forhandlinger med de nedsatte Underudvalg.

Der kan altsaa antagelig ventes Regulativer for de to nævnte Industrier inden en ny Fabriklov gennemføres, men vi kan ikke undlade en Beklagelse af, at denne efter vor Mening ret vigtige Sag forhales Aar efter Aar.

Fabrikloven er 5½ Aar gammel, og endnu har kun to Fag faaet de Regulativer, der forudsættes i Loven. Hvem, der har Skylden for denne Langsomhed, ved vi ikke, men den forekommer os ganske utiladelig. Om det er Fabrikdirektoratet, Arbejdsraadet eller Ministeriet, der lader Regulativerne hvile i Fred, kan være ligegyldigt. Et Sted ligger der en Fejl, og vi skal vide at skaffe os Oplysning om, hvor det er og til passende Tid atter paatale den.

Om Regulativernes Gyldighed har der været en Forhandling ved Retten, idet en større Cigarfabrikant i Jylland gjorde gældende, at Bestemmelsen om Renholdning først var gældende efter 10 Aars Forløb. Ved Overrettens Dom blev det imidlertid fastslaaet, at de nævnte Bestemmelser i Regulativet gælder straks efter dettes Udstedelse.

42 Planer over nye Fabrikanlæg har i det forløbne Aar været forelagt Direktoratet. Over en Trediedel af de godkendte Planer falder paa de Industrier, for hvilke der findes Regulativer (Cigarfabriker, Bogtrykkerier, Benzinrenserier).

Til Sikring af Arbejderne under Arbejdet og Opholdet paa Arbejdsstedet er truffet forskellige Bestemmelser, navnlig ved Lergravning, i kemiske Tøjrenserier, Teglværker m. fl.

Forbud mod Benyttelse af Arbejdslokaler er i Aarets Løb nedlagt i 8 Bedrifter i Medfør af Fabriklovens § 4. Forbudene omfatter Skotøjsfabriker, Sukkervarefabrik, Hattefabrik, Møbelfabrik og Kransefabrik. Det var navnlig Kælderlokaler med ringe Loftshøjde, daarlige Afløbsforhold eller ringe Lysning over Jordlinien, der gav Anledning til Forbud.

Der synes i de senere Aar at være en glædelig Tendens ikke alene af ordentlige Vaskeindretninger, men ogsaa af Brusebade, oftest i Forbindelse med Karbade. Indførelse af denne Reform har fundet Sted i en Række store Virksomheder i det sidste Aar, og vi kan kun udtale vor Glæde over dette.

Overfyldning af Arbejdslokalerne er man paa Veje til at faa ud af Verden.

I Cigarfabrikerne, hvor Pladsforholdene al Tid har været daarlige, er der først og fremmest sørget for at Kravet om 300 Kubikfod Luftrum pr. Arbejder er gennemført ved alle Nyanlæg og væsentlige Ombygninger. Desuden har man i adskillige Tilfælde opnaaet Forbedringer i denne Retning paa ældre Arbejdssteder, medens man dog paa den anden Side ogsaa i flere Tilfælde har maattet give ældre, før Fabrikloven anlagte, Bedrifter Tilladelse til et betydelig mindre Luftrum end 256. Som Regel drejer det sig kun om ringe Forøgelse i det hidtil ansatte Arbejdsantal. Større Afvigelser fra Reglerne gives oftest midlertidig og kun naar der foreligger tvingende Grunde for den paagældende Arbejdskøber.

For øvrigt er de fleste af de Lokaler, som ved Undersøgelsen i 1904 viste sig stærkt overfyldte, nu fraflyttede.

Medens der den 1. April 1905 endnu fandtes 7 Lokaler, hvori der var givet Tilladelse til et mindre Luftrum end 200 Kubikfod pr. Arbejder, er Antallet af disse nu kun 2 med en Maksimalbesætning af 7 Mand.

Antallet af Lokaler med 200 à 225 Kubikfod Luftrum var sidste Aar 15 med 161 Arbejdere, hvilket ikke er væsentligt forandret.

Overfyldning af Lokalerne har været direkte Anledning til, at 4 Cigarfabriker og et Bogtrykkeri i Aarets Løb have fraflyttet deres gamle Lokaler, eller sørget for nødvendige Udvidelser.

I Sammenhæng hermed bemærkes det, at der mangler Forstaaelse af, at Overfyldning ikke alene fremkommer ved at der anbringes for mange Arbejdere i det paagældende Rum, men ogsaa derved, at dette opfyldes af Emballage, Raamateriale o. l. I Cigarfabriker har man set opstablede, lukkede Kasser optage en meget betydelig Del af Rummet, og i en til Bogtrykkeri hørende Papirhandel fyldte Oplaget af Papir til Tider $\frac{1}{3}$ af Rummet, der ellers vilde have været stort nok til de der beskæftigede Arbejdere.

I saadanne Tilfælde er det meget rigtigt blevet hævdet, at der ved Beregning af Luftrumets Størrelse maa gøres Fradrag for det særlig rumopfyldende Inventar m. m.

Af Beretningens Oplysninger nævner vi saa slutelig, at Antallet af beskæftigede Børn i industrielle Bedrifter atter i Aar viser stærk Nedgang. Denne Nedgang er foregaaet siden Fabrikloven traadte i Kraft og er et af de glædelige Vidnesbyrd, Beretningen indeholder. Tallene har været følgende paa beskæftigede Børn: 3277 — 3171 — 2514 — 1858.

Hr. Høyer paa Krigsstien.

I Fagbladet for 1. September er ovennævnte Kollega ude med en Brøler, angaaende Søndags- og Overarbejde i Holstebro. Til denne Brøler maa det maa-ske være mig tilladt at gøre et Par Bemærkninger, saa meget mere, som Høyer (ganske vist i forblommet Form) tager direkte Sigte paa Undertegnede.

Høyer forsøger at give det Udseende af, at Søndags- og Overarbejde først tog sin Begyndelse med min Ankomst til Holstebro; dette er Usandhed. Og hvad mere er: Høyer véd, det er Usandhed, da han paa det Tidspunkt arbejdede i Holstebro.

Forholdet er dette: Tidligere udførte en ugift Kollega Arbejdet om Søndagen; da jeg nogen Tid efter min Ankomst blev tilbudt Arbejdet, var det med følgende Motivering fra denne: „Vil Du have Arbejdet, saa kan Du for mig godt faa det, jeg er ugift og trænger ikke til det.“ Jeg modtog det, og at Høyer paa det Tidspunkt ikke saa noget galt deri, illustreres bedst ved følgende Udtalelse, som han brugte, da han erfarede, at jeg havde faaet Arbejdet: „Naa, der kom Du mig i Forkøbet, jeg vilde Fandens gerne haft det Arbejde.“ Dette er vidnefast og maa vel være betegnende for Høyers Motiver til at begaa nævnte Artikel.

Høyer skriver endvidere, ogsaa i Strid med Sandheden, at Afdelingens Generalforsamling havde vedtaget at forbyde Søndagsarbejdet, med mindre der betaltes et Tillæg af 5 pCt. Det passer ikke. Generalforsamlingen vedtog, at saa længe der fra Firmaet Færchs Side ikke lagdes Hindringer i Vejen for Udførelse af Arbejdet paa en Hverdag ved en Sorterer fra hans Fabrik, maatte det ikke udføres om Søndagen, dette er loyalt bleven overholdt og først da Færch nægtede at undvære en Sorterer, grundet paa Travlhed, blev det udført om Morgenen ved en enkelt Lejlighed.

Denne Fremstilling vil mine Kolleger i Holstebro kunne bevidne er korrekt, og de Palmer, Høyer har høstet i denne Sag, misunder jeg ham ikke; men det er sikkert ogsaa mere Høyers Trang til at brillere som Journalist, end Trang til at faa et uheldigt Forhold ordnet, thi var det sidste hans Opgave, havde han utvivlsomt holdt sig til Sandheden og henvendt sig til Afdelingen eller til Hovedbestyrelsen i den foreliggende Sag.

Konrad Kristiansen,
Cigarsorterer,
Holstebro.

Lovbestemt Arbejdstid.

Den franske Minister for Handel og Industri, har fornylig fremsat et overmaade vigtigt Lovforslag, der fremtræder med saa meget større Vægt, som det i enhver Henseende støttes af den internationale Arbejderbeskyttelsesforenings franske Afdeling. Lovforslaget bebuder statslig Regulering af Arbejdstiden, saavel indenfor Industrien, som i Handel og Trafik-

væsen. For industrielle Erhverv foreslaas 10-Timers-dagen indført, der siden April 1904 traadte i Kraft for de i Industrien beskæftigede Kvinder og unge Mennesker under 18 Aar, dog saaledes at den nu almindelig gældende Maksimalarbejdstid paa 11 Timer først efter 2 Aars Forløb nedsættes til 10 $\frac{1}{2}$ Time og atter efter 2 Aar til 10 Timer. Indenfor Handelen foreslaas ikke nogen Maksimalarbejdstid, men derimod en daglig Minimalhviletid paa 10 Timer. For Trafikvæsenets Vedkommende drages særskilte Bestemmelser vedrørende Arbejdstiden indenfor hver enkelt Transportgren. Endvidere foreslaas som et nødvendigt Appendiks til Loven *Indførelse af Registrertvang med al Hjemmeindustri til Haandhævelse af tilsvarende Bestemmelser for Hjemmeindustrien.*

Bestemmelsen om Hjemmearbejdet er af stor Interesse, da denne er et Skridt paa Veje, der hidtil er undgaaet af Lovgiverne.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
 Aalborg: P. Petersen, Fredericiagade 21.
 Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
 Nykøbing M.: N. Petersen, Niels Kvistgaardsgade.
 Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
 Ringkøbing: A. Christensen, Alléen.
 Holstebro: A. Andersen, Fuglsangvej.
 Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
 Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
 Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
 Aarhus: C. Christensen, Sølystgade 57².
 Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
 Slagelse: Chr. Hansen, Nansensgade.
 Viborg: N. Petersen, Mogensgade 65.
 Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
 Kolding: H. Møller, Warmingsgade 24, 1. S.
 Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
 Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
 Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
 Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
 Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
 Randers: C. Tvede, Dythmarsken 17.
 Thisted: F. Jakobsen, Landmandshjemmet, Nørregade.
 Esbjerg: R. Pedersen, Rolfsgade 6.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.
 Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.
 F. Møller.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter Tilladelse fra Redaktionen.

15,000 Cycler

har jeg solgt i ét Aar!!

Kun derved, at jeg gør **hele mit kolossale Indkøb pr. kontant**, kan De hos mig faa en reel, virkelig fin Cycle med alle **Nutidens nyeste tekniske Forbedringer** til en Pris, som trodser **enhver Konkurrence.**

Agenter antages mod høj Provision.

Forlang Katalog for 1906.

JENS NIELSEN,
 Vestervoldgade 7, København.

Arbejdernes Fællesbageri

leverer Byens bedste

— NORMAL-BRØD —

Anbefales særligt til Folk med svage Maver

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

≡ Raatobak og Vikler. ≡

Brasil (2 Længde) 0,65—0,78 etc.
 Domingo (meget bladrig) 0,70. God Brand og Kvalitet.
 Cuttings 0,65—0,70—0,75.
 Rensigtet Grus 0,50.
 G B M Java 1,60 etc. pr. Pd. Java Omblad 0,75—0,90.
 Stort Lager af nye og brugte Cigarforme, Etiketter, Baand.
Georg Løber & Søn,
 København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.
 E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,

64, Vesterbrogade 64,

(William Meyer).

Vikler i 15 nye flotte Facons. **Raatobak og opsatte Dæks.** — **Alle Artikler** vedrørende Cigarfabrikation. — **Cigarmagerknive** fra *Boklund, Malmö*, pr. Stk. 0,30, pr. 6 Stk. 1,50 Øre (til Provinserne franco mod Beløbets Indsendelse pr. Postanvisning).

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 19

1. Oktober 1906

2. Aargang

Tysklands faglige Organisationer.

I de forløbne Aar er der fra de organiserede Arbejdskøbere i Tyskland forsøgt, om man ved Udelukkelse og andre til Raadighed staaende Midler har kunnet komme Arbejdernes faglige Organisationer til Livs, om man ved kraftig Indskriden overfor Fagforeningernes Medlemmer har kunnet svække Fagforeningernes Modstandskraft.

Resultatet af disse Angreb har været, at Fagforeningerne har naaet en uanet Styrke, og Tilgangen af nye Medlemmer har været større i 1905 end noget andet Aar. Forøgelsen af Fagforeningernes Indtægter andrager f. Eks. sidste Aar $7\frac{3}{4}$ Million Mark.

Den Omstændighed, at de Fagforeninger, der har været stærkest udsatte for Angreb og Sprængningsforsøg fra Arbejdskøbernes Side, er voksede stærkest, beviser, at Fagforeningernes stærke Vækst for en ikke ringe Del skyldes de Angreb, der fra Kapitalisternes Side har været rettet mod Fagforeningerne.

Naar man ser paa nedenstaaende tabellariske Oversigt over Fagforeningernes Medlemsantal, faar man et tydeligt Billede af den Styrke, de tyske Arbejdere repræsenterer.

Aar	Medlemsantal	Tilgang i Medlemsantal
1894	246,494	22,964
1895	259,175	12,681
1896	329,230	70,055
1897	412,359	83,129
1898	493,742	81,383
1899	580,473	86,731
1900	680,427	99,954
1901	677,510	—
1902	733,206	55,696
1903	887,698	154,492
1904	1,052,108	164,410
1905	1,344,803	292,695

Aaret 1905 udviser en Tilgang af 292,695 Medlemmer, hvilket er 46,201 Medlemmer mere end samtlige tyske Fagorganisationer rummede i 1894.

Selv om 1901 viser en Tilbagegang paa 2,917 Medlemmer, er dette dog ikke i Stand til at forrykke det Helhedsindtryk, man faar af Stigningen i Medlemsantallet, der i 1894 var 246,494 og 1905 1,344,803.

Nogle Tal, der sikkert vil interessere Tobaksarbejderne, er Antallet paa vore tyske organiserede Fagfæller. I 1905 havde det tyske Tobaksarbejderforbund 24,619 Medlemmer, deraf var 11,422 kvindelige Arbejdere. Cigarsortererforeningen havde 1,718 Medlemmer, hvoraf 206 var kvindelige Arbejdere.

Tobaksarbejderforbundet havde i 1905 en Indtægt paa 600,129 Mark; fordelt paa Medlemmerne af Forbundet bliver dette 24,₃₈ Mark pr. Hoved i aarligt Bidrag. Cigarsortererforeningens Medlemmer ydede gennemsnitlig 27,₈₄ Mark samme Aar. H.

Om Arbejdstiden i et Venstreblad.

Blandt de mange Dumheder, der af Modstanderne siges eller skrives om Arbejderbevægelsen, er det velgørende at finde følgende fornuftige Ord om „Arbejdstiden“ i det af Red. *Bransager* redigerede Venstres Folkeblad:

„Blandt de Fordringer, den organiserede Arbejderbevægelse har rejst til Fremme af Arbejdernes Livsvilkaar, indtager Kravet om en forkortet Arbejdstid en fremragende Plads, og dette Krav er baade naturligt og berettiget. Inden Arbejderne samlede sig til fælles Optraeden for deres Interesser, blev de paa det skændigste udbyttede af den moderne Industri. Fra vort eget Land kan vi ikke søge de mest graverende Eksempler herpaa; Danmark var jo indtil de nyeste Tider uden virkelig Storindustri, og Danmark har ingen Gruber. Men gaa til England og de andre store Centrer for Grubedrift og Storindustri og se, hvor ussel en Løn og hvor dræbende en Arbejdstid, man der bød Arbejderne, ikke blot de Voksne, men Børnene med.

Arbejderorganisationerne og den Lovgivning, de har fremtvunget, har sat en Stopper for dette Misbrug af Mennesker. Vi ser Lønnen hæve sig, og vi ser Arbejdstiden forkortes.

For den sidste Bestræbelse er der en meget stor Begrundelse i Hensynet til Arbejdernes Sundhed. En Mængde af de industrielle Erhverv byder Arbejderne en saa sundhedsfarlig Tilværelse, at det er af den største Betydning for deres Livskraft, at Arbejdstiden begrænses.

Men hertil kommer, at Muligheden for Arbejdernes Kulturfremgang overhovedet beror paa, at der levnes dem en rimelig Tid til at leve som Mennesker og Samfundsborgere. I deres Arbejdstid erhverver de sig de *økonomiske* Værdier, de behøver til deres Tilværelse. I deres Fritid gælder det for dem at tilegne sig de *aandelige* Værdier, der skal give deres Liv dets sande Menneskelighed. Og der skal ingen være, for hvem Livet er lutter *Arbejde*; alle vi, som arbejder, har desuden Adkomst til de *Nydelser*, som Livet rummer. Men den, der har Arbejdsaaget over Nakken, undtagen i de Timer, i hvilke Sønnen gør sin Ret gældende, han bliver efterhaanden en sløv og jordslaaet Træl. Hans Hjem, hans Livsnydelse, hans Aands Dannelse, hans Deltagelse i sit Folks Samfundsarbejde som fri Borger — alt dette bliver ham berøvet. Hans Værdi som Menneske forringes og tilintetgøres tilsidst, til ubodelig Skade for ham selv, for hans Hustru og hans Børn, for det Samfund, han lever i.

Fordringen om en begrænset Arbejdstid er da et Kulturkrav af den største Betydning for Menneskehedens Udvikling.

Ulykkerne i 1905.

Arbejderforsikringsraadets Beretning.

2260 Ulykkestilfælde anmeldtes til Raadet i 1905 og 587 henstod uafgjorte fra det foregaaende Aar. 615 Tilfælde behandledes ikke til Ende, og Tallet paa afgjorte Sager er da 2232, hvortil kommer 33 Sager, der er genoptagne efter at være afgjorte i tidligere Aar.

355 Sager udgik, fordi de ikke begrundede Krav i Medfør af Loven. Om 993 af de Tilskadekomne fremkom den Oplysning, at de havde genvundet deres tidligere Arbejdsevne.

Af de øvrige 884 Tilfælde har 45 haft Døden til Følge. 16 af de Omkomne efterlod sig ikke Personer, der fandtes forsikringsberettigede i Medfør af Lovens § 2, 2. Stykke, hvorfor der kun udbetaltes en Begravelseshjælp af 50 Kr.

I de øvrige 29 Tilfælde blev der foruden Begravelseshjælp ialt udbetalt 91,300 Kr.

I de 576 Tilfælde, der medførte blivende Nedsættelse af Arbejdsevnen, blev der tillagt de Tilskadekomne 475,119 Kr. foruden Dagpengene.

1107 af de behandlede 1775 Tilskadekomne var Medlemmer af Sygekasser.

Svar til Konrad Kristiansen, Holstebro.

Ovennævnte Kollega har i den Samling af Insinuationer og personlige Overfald, denne møder op med i Fagbladet for 15. September under Overskriften „Hr. Høyer paa Krigsstien“ leveret et tydeligt Bevis for, at Ordene: „Naar man slaar blandt en Flok Hunde, piber den, man rammer“ som Regel passer.

Til trods for, at jeg i min Opsats om Søndags- og Overarbejde ikke med et eneste Ord har nævnt Christiansen, Holstebro, giver denne et Hyl fra sig, saa Guderne maa sig forbarme. I rigtig Erkendelse af, at den væsentlige Del af Skylden for omtalte uheldige Forhold i Holstebro maa søges hos ham selv, gør han sig til Lejesvend og Stødpude for samtlige Cigarsortere og Afdelingen i nævnte By.

Kristiansen mener aabenbart, at han ved at vælte en Skarnbøtte ud over mig og ved at forsøge at stille mine Motiver for min Handlemaade i et grelt Lys, selv kan slippe uden om Kærnepunktet i Sagen; men hvor meget han end vil skryde og sprælle, skal han ikke slippe uden om det.

Kristiansen skriver, at jeg er uberettiget til at skrive, at Søndagsarbejde begyndte med hans Ankomst til Holstebro; men dette er Tilfældet. En Sorterer har en enkelt Gang arbejdet en Søndag Formiddag, men da han erklærede ikke tiere at indlade sig paa dette, gav det jo ingen Anledning til Paatale.

Naar der endvidere fremsættes Paastanden om, at jeg skulde have udtalt Ønsket om at faa omtalte Søndagsarbejde, lyder det i højeste Grad latterligt. Personligt foreslog jeg paa en Afdelingsgeneralforsamling i Holstebro at forbyde Søndagsarbejde, og hvis jeg da skulde have udtalt noget, som det af Kristiansen anførte, vilde der vel være bleven rejst en kraftig Protest imod min Opræden, men der blev ikke protesteret, fordi der ikke var noget at protestere imod.

Tilbage bliver saa, om der fra Firmaet Færchs Side blev lagt Arbejderne Hindringer i Vejen for at udføre Arbejdet paa Hverdagene. Til Oplysning for Kristiansen kan jeg meddele, at der i sin Tid netop paa Foranledning af Fabrikant Færch blev „laant“ Sorterer ud paa Hverdage.

Kan der blive Tale om Hindringer, der fra Fabrikantens Side vilde være at lægge i Vejen for at Arbejdet paa omtalte mindre Fabrik udførtes paa Hverdage, kan der kun blive Tale om saadanne, der ønskedes af Arbejderne, og Arbejderne (Sortererne) selv var frivillig Aarsag i.

Om hvorvidt jeg brillerer eller „høster“ Palmer, er noget, jeg vil lade Kristiansen og dem, der støber hans Kugler, afgøre. For mig staar det som det vigtigste at faa et uheldigt Forhold ordnet uden smaaligt Hensyn til, om jeg skaffer mig Venner eller Fjender.

Kristiansens Opræden minder mig noget om Blæksprutten, han forplumrer Situationen ved Gift og Galde og vil derefter søge at slippe bort og hytte sit Skind, men det er en daarlig Sag, der skal forsvares ved saa skidne og uappetitlige Vaaben, og Kollegerne vil dømmes mellem ham og mig.

Carl Høyer.

* * *

Fra Holstebro.

Redaktionen har forespurgt Afdelingens Formand om hans Opfattelse af det foran omhandlede Forhold, uden at Høyers Artikel dog har været ham forelagt.

Hans Ekspres-Svar lyder saaledes:

„Kristiansens Fremstilling af Sagen er korrekt. Der har aldrig været vedtaget her i Afdelingen, at Fabrikant Christensen skulde betale 50 pCt. Tillæg for Over- eller Søndagsarbejde.“

Anton Andersen.

* * *

Vi antager herefter, at Diskussionen om denne Sag maa være sin Afslutning nær. Personlige Følelser synes at spille for meget ind i de sidste Indlæg fra d'Hrr. Kristiansen og Høyer, og Meningen med Diskussioner i vort Blad skulde særlig være Belysning af Sagerne, ikke af Personerne. *Red.*

Hjælp Russerne!

Fra Forretningsudvalgene for De samv. Fagforbund og Socialdemokratisk Forbund er paa Foranledning af det internationale Bureau udgaaet Opfordring om at yde Hjælp til de russiske, socialdemokratiske Arbejdere.

Vi kender alle i store Træk de elendige og brutalt tyranniske Forhold, under hvilke Ruslands Arbejderklasse lever. Dog er vi næppe i Stand til fuldt ud at kunne fatte den grænseløse Elendighed og det umaadelige Tyranni, Arbejderne i Rusland er underkastet. Men Et maa vi alle kunne forstaa: Vi maa beundre det Mod, den Udholdenhed og den Selvopofrelse, hvormed vore russiske Brødre fører deres Kamp, og vi maa erkende, at den Sag, de kæmper for, ogsaa er vor Sag, det Maal, de søger at naa, ogsaa er vort Maal, nemlig Arbejdets Frigørelse fra Kapitalens økonomiske og politiske Tyranni.

Gennem Aarhundreder er Ruslands Arbejdere, baade de, der dyrker Jorden, og de, der trækker i Fabrikerne, blevne udsugede og udpinte af en despotisk Regering, en korrumpet Embedsmandsklike og af hensynsløse, pengegridske Godsejere og Storfabrikanter. Endelig rejste Arbejderklassen sig og fremtvang ved talrige og omfattende Arbejdsstandsninger, ved blodige, hidtil i Verdenshistorien ukendt blodige Sammenstød med Regeringens væbnede Magt, Sammenkaldelsen af en lovgivende Forsamling, Rigs-Dumaen.

Selv denne ved indskrænkede Valgbestemmelser sammensatte Rigsdag passede ikke Regeringen, den opløstes og nu fortsættes det despotiske Voldsherredømme.

Nu føres Kampen, bitter og haard, ved de samme Folket paatvungne Midler som tidligere, snart aabenlyst, snart i det skjulte. Et virkeligt Begreb om Kampens Haardnakkethed faar man ikke gennem Bladmeddelelserne. Kampen er mange Gange haardere, og Nødstilstanden blandt vore russiske Brødre er mange Gange større, end man gennem de dog ikke saa faa Bladmeddelelser faar Følelsen af.

Vi opfordrer Organisationerne og deres Medlemmer til at komme de kæmpende Brødre til Hjælp. Danmarks Arbejdere bør vise, at de har Forstaaelse af den helttemodige Kamps Betydning.

Bidragene bedes indsendt enten til Socialdemokratisk Forbunds Kasserer, *Th. Stauning*, Rømersgade 22, eller til Kassereren for De samvirkende Fagforbund, *E. Svendsen*, Nørrefarimagsgade 49, og Indsendelsen kan ske enten direkte under en af ovenstaaende Adresser eller gennem de respektive Fagforbund eller Fællesorganisationerne i Provinserne.

Lønbevægelse i Hamburg.

I Aaret 1890 traadte samtlige Cigararbejdere i Lønbevægelse om Forhøjelse af Arbejdslønnen, hvilket blev besvaret af Fabrikanterne med Dannelse af en Fabrikantforening, som derefter kastede samtlige Cigararbejdere paa Gaden og forlangte, at Arbejderne skulde give Afkald paa deres Fordringer og udmelde sig af deres Organisation.

Arbejderne optog Kampen, som varede i 16 Uger, midt i den strengeste Vinter, og kostede ca. 420,000 Mark. Alt i alt var 4000 Tobaksarbejdere udelukkede. Enden paa Kampen blev, at Arbejderne maatte overgive sig paa Naade og Unaade, men Organisationen blev dog hemmelig bestaaende, voksede og traadte tilsidst aabenlyst frem, men det var som om denne Kamp havde taget al Kraften fra Arbejderne, de var ligefrem henfaldne i en dødlignende Søvn. Forsamlingerne var daarligt besøgte, og over hele Organisationen laa en Art Slappelse. I 1904 dannede Arbejderne Anvisningskontoret for at Arbejdsløse derigennem kunde faa Arbejde, og tildels ogsaa for at have en Statistik over Arbejdsløsheden i Tobaksbranchen.

Endelig vaagnede Arbejderne, og der begyndte et Røre iblandt dem, der egentlig ikke var til at undres over; thi alt var i vældig Stigning. Husleje og Fødevarer steg kolossalt paa Grund af den nye Toldtarif, som var traadt i Kraft. Og da Arbejdslønnen ikke var stegen i samme Forhold, blev det tilsidst en Nødvendighed at indtræde i en Lønbevægelse. Den 26. Maj blev der indvarslet til en Kæmpeforsamling for alle Tobaksarbejdere i Hamburg-Altona og Omegn, og der vedtoges nu en Resolution, hvori Fabrikantforeningen anmodedes om at give Arbejderne et Løntillæg af mindst 15 % pro Mille, hvilket var omtrent saa meget som den nye Told borttog fra Arbejderne. Fabrikanterne svarede med et Angreb paa Arbejdsanvisningskontorerne, men senere begyndte de dog at underhandle med Forbundet. Dette var i hvert Fald et Fremskridt, da Fabrikanterne aldrig før har villet anerkende Forbundet. Dog paa en Gang afbrødes ogsaa de Forhandlinger, og Fabrikantforeningen gjorde Arbejderne opmærksomme paa, at de vilde lade Husarbejderne vide, hvor meget Tillæg de vilde give. Der blev nu dannet Lønkommissioner for hver enkelt Fabrikant, som saa fik en Liste udleveret, hvorpaa Tillægene var opskrevne. Disse Lønlister blev derefter forelagt en Forsamling.

Der var saa givet Tillæg paa 280 Sorter, men Tillæget var ogsaa ganske minimalt, det beløb sig fra 25 Pf. til 3 Mk. pr. Mille. Arbejderne erklærede, at de ikke var tilfredse dermed, hvorpaa det besluttedes, at Kommissionerne igen skulde søge Foretræde hos Fabrikanterne, og se om de kunde faa Tillægene forhøjede, og særlig blev der lagt Vægt paa, at alle Sorterne skulde komme i Betragtning.

Kommissionerne indledede saa Forhandlingerne paany og opnaaede et temmelig godt Resultat, nemlig i Stedet for 280 Sorter 500 Sorter, og med et gennemsnitligt Tillæg af 1 Mark. Dette blev da forelagt For-

samlingen, som saa erklærede sig foreløbig tilfreds, haabende paa, at Fabrikanterne ogsaa senere vilde anerkende Arbejdernes retmæssige Krav.

Under Bevægelsen har det ikke manglet paa hid-sige Elementer, som forlangte enten 15 % Tillæg eller Strejke, men den overvejende Majoritet var for rolige Forhandlinger. Dermed var denne Lønbevægelse sluttet, men nu er der kommen Røre iblandt Arbejderne, og længe vil det vist ikke vare inden Fabrikanterne atter hører fra deres Arbejdere.

A. Pultz.

Undervisning.

Borups Lærestalt indbyder atter i Aar til Aften-undervisning. En Række Kursus er oprettede dels for Begyndere og dels for Viderekomne. Prisen er lav, for Fagforeningsmedlemmer og deres Hustruer er den nedsat til det halve af den oprindelige Pris, og er saaledes 2 Kr. mdl. for et Fag med to ugentlige Timer, 1½ Kr. for Fag med 1 Time ugentlig.

Undervisningen omfatter Dansk, fremmede Sprog, Historie, Naturhistorie, Naturkundskab, Skrivning, Bogholderi, Regning m. m.

Der er saaledes noget for enhver Smag, og det anbefales alle at søge Kundskaberne udvidet.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagt-tages (Uddrag af Forbundets Love):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort*.
2. Senest 4 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring, om Afskedigelsen, til Formanden. (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes;* det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der uden at være Arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende skal *Henvendelse al Tid ske til Afdelingsformanden eller -Kassereren, forinden*

Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugentlig for at faa Kortet afstemplet. Udeblivelse medfører, at der maa betales Kontingent.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagen i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned*.

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning, Rømersgade 22.*

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

≡ Raatobak og Vikler. ≡

Brasil (2 Længde) 0,65—0,78 etc.
Domingo (meget bladrig) 0,70. God Brand og Kvalitet.
Cuttings 0,65—0,70—0,75.
Rensigtet Grus 0,50.
G B M Java 1,60 etc. pr. Pd. Java Omblad 0,75—0,90.
Stort Lager af nye og brugte Cigarforme, Etiketter, Baand.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,

64, Vesterbrogade 64,

(William Meyer).

Vikler i 15 nye flotte Facons. **Raatobak og opsatte Dæks.** — **Alle Artikler** vedrørende Cigarfabrikation. — **Cigarmagerknive** fra *Boklund, Malmø*, pr. Stk. 0,30, pr. 6 Stk. 1,50 Øre (til Provinserne franco mod Beløbets Indsendelse pr. Postanvisning).

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud. Böhm, Rømersgade 23, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 20

15. Oktober 1906

2. Aargang

Arbejds-Raadet.

Beretning for Tiden til Marts 1906 er udgaaet fra Arbejds-Raadet, der fungerer i Henhold til Fabriksloven.

Udarbejdelsen af Regulativer er fortsat. For Jernstøberier m. v. er Regulativet udarbejdet og forelagt Indenrigsministeriet. Ligeledes for Skotøjsfabriker og endelig er et Udkast for Snedkerier udarbejdet. Dette sidstnævnte, der er tilvejebragt paa Grundlag af en Række Besøg i forskellige Virksomheder, er udsendt til Erklæring i de interesserede Organisationer. Naar Betænkning indkommer fra disse, vil Regulativet blive endelig affattet.

De to førstnævnte Regulativer er færdige fra Raadets Haand. Man maa uvilkaarlig spørge, hvorfor de ikke bliver sanktionerede og bragt i Virksomhed. Skyldes det Ministeriet eller Fabriksdirektoratet. Svar herpaa er snart ønskeligt.

Foranlediget ved en Henvendelse fra Papirfabrikarbejderne, der arbejder under kontinuerlig Drift (Dag og Nat), og derfor ønskede en Udtalelse om 8-Timersdagen og 3-Holds Indførelse, har Raadet overfor Ministeriet udtalt Ønskeligheden af at faa foranstaltet en Undersøgelse, under betryggende Form, af Sundhedstilstanden hos Arbejdere i Virksomheder med kontinuerlig Drift, samt i Virksomheder, hvor Arbejdet i Følge de af Arbejds- og Fabriktilsynet indvundne Erfaringer maa anses for at være skadeligt for Sundheden.

Om Revision af Lærlingeloven har Raadet indhentet Erklæringer fra Organisationer af Arbejdskøbere og Arbejdere og indsendt disse til Indenrigsministeriet. Saa vidt vi kan skønne, er der ikke gennemgribende Ændringer i Udsigt.

Om Kvinders Natarbejde har Raadet indhentet Oplysninger til Brug ved eventuel Revision af Fabriksloven.

Det fremgaar af Beretningen fra Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening, at det kun er enkelte Virk-

somheder, hvor Kvinder arbejder om Natten. Disse er Bogtrykkerier, Tekstifabriker og Papirfabriker. Oplysninger om Arbejdstid o. s. v. er samtidig opgivet.

Endelig indeholder Beretningen et Afsnit om Hjemmearbejdet i Tyskland, som vi andet Steds skal omtale nærmere.

Hjemmearbejde i Tyskland.

Udgangspunktet for Lovgivningen om Arbejderbeskyttelse er overalt Fabriksarbejdet; Lovregler er indførte om Indskrænkning af Børns, unge Menneskers og Kvinders Anvendelse til Arbejde, om Arbejdsfrihed paa Søn- og Helligdage o. s. v. Denne Arbejderbeskyttelse har imidlertid kun omfattet Fabriker og Værksteder, i hvilke fremmed Arbejdskraft beskæftigedes. Virksomheder, der alene bestrides af Indehaveren og hans Hustru og Børn, har været unddragne det offentlige Fabriktilsyn, og Hjemmearbejdet har saaledes hidtil været uberørt i det væsentlige af Fabriklovgivningens Goder.

Følgen af denne Tilstand er blevet, at i Tyskland flere af de Industrier, der egne sig dertil, i betydeligt Omfang er gaaet over fra Fabrikarbejde til Hjemmearbejde, og Driftsherren opnaar da den Fordel, at han undgaar de ofte ret bekostelige Sundhedsforanstaltninger m. v., som Lovgivningen kræver for Fabrikernes Vedkommende.

Et fremtrædende Eksempel herpaa er den tyske Tobaksindustri; de strænge regulativmæssige Bestemmelser om Hygiejne i Cigar- og Tobaksfabriker have medført Nedlæggelse af et stort Antal af disse Fabriker, saaledes at de paagældende Virksomheder nu drives ved Hjælp af Hjemmearbejdere.

Et første Skridt til at gennemføre Arbejderbeskyttelse for Hjemmearbejdet er sket i Tyskland ved Loven af 30. Marts 1903 om Børns erhvervsmæssige Arbejde.

Denne Lov, som traadte i Kraft den 1. Januar

1904, omfatter Dreng og Piger under 13 Aar samt saadanne Dreng og Piger over 13 Aar, som endnu ere forpligtede til at besøge Folkeskolen. — Loven skelner iøvrigt mellem „egne Børn“ og „fremmede Børn“. Ved „egne Børn“ forstås Børn, som er beslægtede i indtil 3. Grad med den, hos hvem de ere beskæftigede, eller med dennes Ægtefælle, og endvidere Børn, som ere antagne i Barns Sted eller staa under Formynderskab eller ere overgivne til lovmæssig Tvangsforsorg hos den, som beskæftiger dem eller hos dennes Ægtefælle. Børn, som herefter ikke kunne anses som „egne“ Børn, behandles efter Reglerne for „fremmede“ Børn. De for Beskæftigelse af egne Børn fastsatte Regler skærpes, for saa vidt angaar Anvendelsen af Børn, som i Forældres eller andre nære Slægtninges Bolig eller Værksted ere beskæftigede for Tredjemands Regning.

Lovens Bestemmelser vedrørende Børns Anvendelse til Hjemmearbejde ere iøvrigt følgende:

I Virksomheder, i hvilke Børns Arbejde er forbudt, (Grubedrift, anstrængende og sundhedsfarlige Virksomheder m. v.), samt i Virksomheder med mekanisk Drivkraft, maa „egne“ Børn ikke anvendes. I andre industrielle Virksomheder samt i Handelsvirksomhed o. l., maa „egne“ Børn under 10 Aar ikke beskæftiges og „egne“ Børn over 10 Aar ikke i Tiden mellem Kl. 8 Aften og Kl. 8 Morgen, samt ikke forinden Formiddagsundervisningen. Om Eftermiddagen maa Arbejdet først begynde en Time efter endt Undervisning.

For „egne“ Børn, der beskæftiges for Tredjemand, forhøjes Aldersgrænsen til 12 Aar, hvilket ogsaa er gældende for „fremmede“ Børn.

Den paabegyndte Lovgivning er meget mangelfuld og ikke tilstrækkelig beskyttende for Børnene, men den betegner et meget væsentligt, principielt og praktisk Fremskridt. Grunden er hermed lagt til en Arbejderbeskyttelse, som rækker udover den tidligere Fabriklovgivnings Ramme.

Men Nødstilstanden, som foreligger paa Hjemmearbejdets Omraade, har fremkaldt videregaaende Overvejelser af, hvad der fra Statsmagtens Side maatte kunne gøres til Forbedring af Tilstanden.

Opmærksomheden er henvendt paa de voksne Hjemmearbejderen (navnlig Kvindernes) ubegrænset lange Arbejdstid, paa de usunde hygiejniske Forhold, hvorunder Arbejdet udføres, og fremfor alt paa Arbejdslønnens stadige Nedgang.

Forslag angaaende Hjemmearbejdet.

Spørgsmaalet om lovmæssig Regulering af Hjemmearbejdet er aktuelt, og Planer og Forslag er fremkomne.

Som første og vigtigste Reform nævnes *Indregistrering af Hjemmearbejdere*. Herigennem kan man først faa konstateret, hvem der beskæftiger Hjemmearbejdere, og hvem der kan betragtes som saadanne.

Det foreslaas, at Arbejdskøbere, der beskæftiger Hjemmearbejdere, skal føre Register over disse, og at Husejere, der udlejer Arbejdsrum til Hjemmearbejdere, skal gøre Anmeldelse herom til Øvrigheden.

Lokaliteterne skal underkastes Eftersyn, før de tages i Brug.

Reglernes Indhold grupperer sig i de i Tyskland fremkomne Forslag om to Synspunkter:

Beskyttelse for Konsumenterne og Beskyttelse for Arbejderne.

I førstnævnte Hensyn tages Udgangspunktet i den Kendsgerning, at Nærings- og Nydelsesmidler, som forfærdiges i usunde og urenlige Hjem, i Rum, hvor der baade arbejdes, soves og spises, nødvendigvis maa blive urenligt behandlede og ofte vil være inficerede med Smitstof, der kan overføres til Kunderne.

Det købende Publikum har Krav paa at værnes mod saadanne urene, eventuelt sundhedsfarlige Produkter. Dette Hensyn gør sig stærkt gældende f. Eks. med Hensyn til Cigarer og Cigaretter, der forfærdiges i Hjemmene.

I England, Amerika og Ny Zeeland findes strænge Bestemmelser om dette Emne, og ud fra disse Forbilleder ønskes Lovgivning etableret i Tyskland.

Ogsaa Foranstaltninger, der tager direkte Sigte paa at tilsikre Hjemmearbejderne samme Beskyttelse som Fabriksarbejderne, er bragt i Forslag. Der er rejst Krav om, at Rum, i hvilke Hjemmearbejde foregaar, skal indeholde et passende Luftrum (12 Kubikmeter) for hver beskæftiget Arbejder. Forbud mod, at Hjemmearbejde udføres i Soverum eller Køkken og Bestemmelser om Børns, unge Menneskers og Kvinders Arbejdstid.

Det er i høj Grad glædeligt for os, at Spørgsmaalet om Hjemmearbejdets Inddragelse under Lovgivningen er saa brændende i Tyskland. Forhaabentlig vil en Revision af Fabrikloven ikke foregaa, uden at der gøres lignende Skridt.

Hr. Høyer igen.

Da Høyer, efter at vor Kollega Kristiansen har fremstillet Sagen angaaende Søndagsarbejdet i Holstebro og fremstillet det nøjagtigt som det er, gentager sin usandfærdige Paastand, nødes vi til her i Bladet at erklære følgende:

Arbejdet paa den lille Fabrik er i Henhold til Beslutning paa Generalforsamlingen bleven udført om Hverdagen, saa længe Firmaet Færch tillod en Cigar-sorterer at udeblive fra Firmaets Fabrik én Dag om Ugen. Først da dette paa Grund af Travlhed er forbudt, udførtes det om Søndagen.

Tillæget paa 50 pCt., som Høyer fabler om, eksisterer kun i Høyers Fantasi, hvilket vor Forhandlingsprotokol kan bevise.

At Høyer selv har ønsket nævnte (Søndags-) Arbejde er lige saa bekendt som hans rent personlige Nag til Kristiansen. Høyer forsøger at benægte Fakta, men Kollegerne vil forhaabentlig tro os. Høyer har ønsket Arbejdet, det er vidnefast.

Kollegerne kan heraf se, hvor forloren Høyers Indignation er og tillige paa rette Maade værdsætte hans Motiver til at fare i Blækhuset.

Naar Høyer citerer Lignelsen om „Hunden, der piber, naar den rammes,“ saa er Logiken ægte Høyersk. Naar der tages ganske bestemt Sigte paa

en Mand, og Stenen slaas ham lige i Synet, saa er det efter Høyers Mening underligt, at han slaar igen, det er „uappetitligt og nederdrægtigt.“ Kristiansen skulde rolig finde sig i at blive tildænget uden at tage til Genmæle, saa gik det efter Høyers Ønske.

Vi overholder vort Forbunds og vor Afdelings Bestemmelser og skal saa nok vide at hoide Justits overfor en Skribler, der af ren Trang til at gøre sig bemærket ganske uberettiget overfalder en i alle Maader honnet Kollega, der ikke paa noget Punkt har forset sig mod Afdelingens Love eller Bestemmelser.

Bestyrelsen
for Afdelingen i Holstebro.

* * *

Da dette Indlæg er kommet fra Afdelingens Bestyrelse og er en klar Gendrivelse af Høyers Klagepunkter, har vi ikke villet nægte det Optagelse, men haaber saa hermed at kunne ende Diskussionen, der forhaabenlig har været til Gavn for begge Parter.

Red.

Tobaksarbejderforb. „Enigheden“.

Ærede Kolleger!

I Henhold til Generalforsamlingens Beslutning tillader jeg mig herved paa det varmeste at anbefale Kollegerne, ved en energisk, frivillig Indsamling at støtte de russiske Arbejdere i deres Kamp mod Undertrykkerne. Deres Sag er vor Sag, og deres Kamp følges over hele Verden med den største Interesse. Lad os efter bedste Evne hjælpe dem i denne Kamp for Frihed og bedre Kaar!

Giv et Bidrag hver Uge!

Bidragene bedes indsamlet paa Fabrikerne og indsendt til Kontoret.

København, den 10. Oktbr. 1906.

Paa Bestyrelsens Vegne
med koll. Hilsen
Vilh. Nygaard.

Til Cigarsortererne!

I Lighed med foranstaaende Opfordring udtalte vor Generalforsamling sig om Indsamling til de russiske Arbejdere.

Kollegerne anmodes derfor om at foretage ugenlige Indsamlinger og at indbetale Bidragene til Kassereren.

Th. Stauning.

Holger Drachmann.

Danmarks Lyriker, det sociale Gennembruds Digter, Holger Drachmann, er nylig fyldt 60 Aar, i hvilken Anledning en storslaaet Fest afholdtes.

I samme Anledning har Gyldendalske Boghandel,

Nordisk Forlag, foranstaltet Udgivelsen af Digterens samlede poetiske Skrifter i en Folke-Udgave, der maa finde Vej til Arbejder-Hjemmene, hvor den store Del af denne Literatur hører hjemme.

35 Aar er forløbet, siden Drachmann skrev „Engelske Socialister“ og en Række andre Digte, der kastede Glans over hans Navn. Paa alle Omraader har Digteren bevæget sig. Hans Produktion omfatter Digte, Noveller, Eventyrdigte, Skuespil og Melodramer. Han er Sømandens, Fiskerens, Arbejderens, Hjemmets og den farende Svends Digter.

Alt, hvad Digteren har skrevet, selv om det er udgaaet paa forskellige Forlag, kommer med i den vældige Samling. Alle de prægtige Digte, de livfulde Noveller, den storslaaede og glimrende Bog „Forskrevet“, de dejlige Kærligheds- og Eventyrdigte kan nu blive Hvermands Eje og bør blive det.

70 store Hefter à 5 Ark vil Samlingen fylde og den faas i Subskription for 36 Kr., medens den oprindelige Bogladepris har været 170 Kr.

—g.

Arbejds- og Fabriktilsynet.

Virksomheds- og Arbejderantal.

Af de statistiske Oplysninger, der meddeles i Arbejds- og Fabriktilsynets Beretning, fremgaar det, at der i hele Landet er 4,410 Virksomheder, der falder ind under Fabriksloven. I disse beskæftiges af voksne Arbejdere 61,468 Mænd og 19,211 Kvinder. Af unge Mennesker beskæftiges 8,010 Mænd og 2,134 Kvinder. Af Børn beskæftiges 1,858.

Fra Kunstens Verden.

Dangaard: Frisind.

En unødvendig omstændelig Fortælling, men svarende til Navnet. Sympatien er paa Frisindets Side, og Skildringen af de forskellige Aandsretningers og Følelsers Brydning derude paa Landet i de smaa, forkrøblede Forhold er gjort godt med et sikkert Blik for det, der bør fremstilles. (Pios Forlag.)

* * *

Muusmann: Artistblod.

Den Samling Fortællinger, der begynder under denne Titel skrider rask frem.

Som før nævnt foreligger „Løvebruden“ samt „Tretten Trumfer“, der er et Optryk af den for flere Aar siden udkomne, særdeles spændende Roman.

Det nyeste er „Den flyvende Cirkus“, der er en livfuld Gengivelse af en Række Livs- og Kunstforhold fra et omrejsende Cirkuspersonale. Den sidste Del af denne Roman foregaar paa Verdensudstillingen i København 1913 og faar derved særlig Aktualitet.

Dr. Otto Weininger: Kjøen og Charakter.

For et Aarstid siden begyndte Christiansens Forlag Udgivelsen af denne mærkelige Bog i Karl Gjellerups Oversættelse. Nu foreligger den komplet.

Otto Weininger, der 23 $\frac{1}{2}$ Aar gl. berøvede sig selv Livet, har i sin Bog givet en almenyldig Kvinde-Psykologi, som trænger ned i de skjulteste Dybder. Hans Undersøgelser omspænder saa godt som alle Omraader af den menneskelige Bevidsthed, og Bogen er bygget op paa en Sum af naturvidenskabelige og medicinske Kundskaber i Forening med en psykologisk og filosofisk Viden, som man ikke let vil træffe paa-ny. Skønt Weininger var ung, da hans Bog udkom, hensatte han dog med denne sit Hjemlands graanende Universitets-Lærde i maalløs Forbavselse.

En Række Blade og Tidsskrifter har betegnet Bogen som noget af det største, besynderligste og genialeste, der er skrevet.

—g.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: P. Petersen, Fredericiagade 21.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: N. Petersen, Niels Kvistgaardsgade.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: A. Christensen, Alléen.
Holstebro: A. Andersen, Fuglsangvej.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Christensen, Samsøgade 35¹.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Nansensgade.
Viborg: N. Petersen, Mogensgade 65.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Ny Vestergade 8.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: C. Tvede, Dythmarsken 17.
Thisted: F. Jakobsen, Landmandshjemmet, Nørregade.
Esbjerg: V. Hansen, Svendehjemmet, Borgergade, mellem 6—7 Aften.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag. Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagen i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning, Rømersgade 22.*

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

≡ Raatobak og Vikler. ≡

Brasil (prima Kvalitet) fra 0,70 pr. Pd.

Domingo (meget bladrig) 0,70 pr. Pd.

Erdgods (meget bladrig) 0,68. Sandgods 0,70 pr. Pd.

Rensigtet Grus 0,50 pr. Pd.

G B M Java (2 Pd. til 1000) 1,40 pr. Pd. Stort Udvalg af Omblad og Dækstobakker i lyse Farver. Nye og brugte Cigarforme. Presser. Baand. Etiketter til Fabrikernes Originalpriser.

Prægede Cigarringe 1,50 pr. 1000.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,

64, Vesterbrogade 64,

(William Meyer).

Vikler i 15 nye flotte Facons. **Raatobak og opsatte Dæks.** — **Alle Artikler** vedrørende Cigarfabrikation. — **Cigarmagerknive** fra *Boklund, Malmø*, pr. Stk. 0,30, pr. 6 Stk. 1,50 Øre (til Provinserne **franco** mod Beløbets Indsendelse pr. Postanvisning).

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 21

1. November 1906

2. Aargang

Samfundets Velfærd.

Ved fælles Arbejde trives Samfundet, ved fælles Arbejde højnes Kultur og Samfundsvelstand, men desværre er det Arbejderklassen, der maa yde de største Ofre til Samfundets Velfærd og Trivsel.

Arbejderne maa yde deres store økonomiske Andel til Samfundets Husholdning, men det største Bidrag til Samfundets Velfærd yder de ved Arbejdet. De udfører det anstrængende, fine eller grove Arbejde og frembringer derved Værdierne, der betinger, at Samfundsmedlemmerne faar Udkommet — baade de arbejdende og de, der kun suger Udbytte til sig; men de faar ikke Lov at nøjes med denne Arbejdsydelse. De maa ogsaa ofre deres Sundhed, deres Børns og deres eget Liv, fordi Forholdene i det bestaaende Samfund er saa bagvendte, at de, der udfører det meste Arbejde ogsaa lever under de sletteste Kaar og maa bringe de største Ofre for Samfundets Velfærd.

Statistikken viser os dette.

Sygdom og Død har sine bestemte samfundsmæssige Aarsager og Tallene viser os, at Arbejderne maa ofre mange Aar af deres Liv for at skaffe Præster, Embedsmænd og andre Overklassemennesker en behagelig Tilværelse og et nogenlunde langt Liv.

Af en engelsk Statistik fremgaar det, at Dødeligheden i forskellige Erhverv er følgende, naar Gennemsnitsdødeligheden sættes til 100.

Præster 54, Lærere 88, Tobakshandlere 100, Tapetserere 107, Typografer 110, Malere 111, Tekstilarbejdere 113, Stenbrudsarbejdere 117, Zinkarbejdere 118, Transportarbejdere 122, Klejnsmede 123, Jærn- og Staalarbejdere 129, Tagdækkere 132, Farve- og Kobberarbejdere 137, Filehuggere og Knivsmede 141, Bryggere 143, Arbejdsmand ved Industri 151, Kularbejdere 152, Blyarbejdere 180, Havnearbejdere 184.

Tallene taler. De mest udsatte, dem, der har den største Dødelighed, er dem, der har det ubehageligste Arbejde og i deres Liv det daarligste Udkomme.

I Danmark er Forholdene selvfølgelig af samme

Art, men der mangler vistnok Statistik med et saadant Indhold. Derimod oplyser Stadslægen i København, hvorledes Dødeligheden falder paa de forskellige Kvarterer, og det viser sig heraf, at Dødeligheden i de Kvarterer, hvor særlig de Velhavende bor, Voldkvarteret, er 10,9 pr. 1000 Indbyggere, medens den i de Kvarterer, hvor særlig Arbejderne bor, f. Eks. i Blaa-gaardskvarteret paa Nørrebro, gaar op til 26,0 pr. 1000.

I Tilslutning hertil er nogle Oplysninger, der er fremdraget af Sygekasseinspektøren, om Dødeligheden blandt Mændene. De opgiver følgende pr. 1000.

Alder	Arbejdere og lige-stillede.	Embedsmænd og ligestillede.
35—45 Aar	19,10	9,2
45—55 —	35,6	15,9
55—65 —	64,2	31,2
65—75 —	106,0	56,5

Som det vil ses, dør der i hver Aldersklasse ca. dobbelt saa mange Arbejdere som Medlemmer af Overklasserne.

Kastes Blikket paa de statistiske Oplysninger om Børnedødeligheden, viser det sig, at ogsaa her gøres den rigeste Høst i Arbejderhjemmene.

For Københavns Vedkommende kan anføres følgende om Børnedødelighed i de forskellige Samfundsklasser:

Børn af Grosserere o. l. 17,8 pCt., af Embedsmænd o. l. 18,9, Bestillingsmænd 22,9, Kontor- og Butiksarbejdere 23,0, Detailhandlere 25,4, Haandværksmestre 26,3, Arbejdere 26,8.

Boligens Størrelse har som paapeget i en tidligere Artikel en væsentlig Indflydelse paa Dødeligheden.

Naar Dødeligheden af Børn i Lejligheder paa 3 eller flere Værelser sættes til lig 100, dør der i Lejligheder med 2 Værelser 129 og med 1 Værelse 179.

Atter de fleste Ofre fra de Fattigste.

Til det, her allerede er nævnt, kommer saa Ulykkestilfældene under Arbejdets Udførelse, og det er selvfølgelig uhyggeligere Tal.

I Danmark haves kun ufuldstændige Oplysninger, bl. a. fordi vor Lovgivning kun omfatter en Del Erhverv. Men i disse Virksomheder er dog anselige Tal at nævne. I Aarene 1899—1905 inclusive, anmeldtes hvert Aar fra 1242—1877 Ulykkestilfælde. I de nævnte syv Aar ialt 12447 Tilfælde. Af disse medførte 352 Døden, altsaa ca. 50 pr. Aar, og mellem 243 og 602 aarlig medførte blivende Invaliditet, i de nævnte Aar ialt 3519, altsaa gennemsnitlig over 500 aarlig.

Fra England kan det oplyses, at der fra 1897 til 1903 aarlig er forefaldet Ulykkestilfælde, der har kostet over 4000 Mennesker Livet og aarlig er saaret over 100,000.

I de forenede Stater i Amerika dræbtes i Aaret 1900 ved Ulykkestilfælde, saa vidt det lader sig oplyse 57,513. Fra Miner og flere andre Erhvervsgrene foreligger ikke officielle Oplysninger om Ulykkestilfældenes Antal, men efter en foretagen Beregning er Antallet af forefaldne Ulykkestilfælde ved Arbejdet, i et Aar, i de forenede Stater 524,000.

Tyskland, der har Ulykkes- og Invaliditetsforsikring, har ogsaa talmæssige Oplysninger. Det fremgaar heraf, at der i Aarene fra 1886—1904 er dræbt eller saaret ved Ulykkestilfælde under Arbejdet 1,384,028 = *En Million Tre Hundrede og fire og firsindstyve Tusind og otte og tyve Mennesker*.

Deraf dræbtes 123,322. Fuldstændig arbejdsudygtige blev 36,473 og delvis 707,743.

Disse Tal viser os, hvilke uhyre Ofre Arbejderne maa bringe for Samfundets Velfærd. De fortæller os om Arbejdernes triste Levnedsløb. Om Livet i de elendige Proletarboliger, hvor Opvæksten hæmmes og hvor kun de kraftigste modstaar Døden. Om Livet i Fabrikerne, hvor det usunde Arbejde, Støv, Uddunstninger og lang Arbejdstid forkorter Levetiden for en Mængde Mennesker, og hvor en anden Mængde finder Døden paa brutal Maade under Udførelsen af det farlige Arbejde. Og endelig fortæller de om Arbejdere i Tusindvis, der under Udførelsen af deres Arbejde blev Krøblinge, unyttige Stakler, der maa henleve Resten af deres Dage ved Hjælp af en ringe Understøttelse fra det offentlige.

Dette er det sørgelige Levnedsløb for dem, der hjælper Naturen med at skabe Livsfornødenheder, for dem, der ved deres Arbejde frembringer de kolossale Værdier, som gør det muligt for en lille Slump Mennesker at leve i Overflod, ikke ænsende, hvilken Sum af Lidelser deres Overflod har kostet.

Det er de forrykte kapitalistiske Samfundsforhold, der kræver den største Del af det Blod, der udgydes paa Arbejdspladserne og i de usle Hytter. Vor Virksomhed gaar imod denne Tilstand, men ikke imod Samfundets Velfærd.

Kontrakt-Arbejderloven i Amerika.

I de forenede Stater i Amerika har man en Lov, som kaldes Kontraktarbejderlov, og om dens Virkninger fortælles følgende, som vi har fundet i det engelske Maanedsskrift „Labour Gazette“:

„I en Meddelelse fra den engelske Konsul i Chicago skrives til Bladet, at Personer, som maatte blive opfordret til at udvandre til de forenede Stater paa Grund af Løfter om Arbejde, skal vare sig for at komme i Konflikt med Kontrakt-Arbejderloven, der forbyder Indvandring af Arbejdere, som paa Forhaand er bundne ved Kontrakt.

I Juli Maaned var 4 Formere antaget af en engelsk Repræsentant for et Firma, som havde Virksomheder i Montreal, Chicago og Milwaukee, til at rejse til Montreal paa den Betingelse, at de skulde garantere Arbejde i 12 Maaneder for 3 Dollars pr. Dag.

Da de ankom til Montreal, blev der meddelt dem, at alt Arbejde var optaget i denne By, men der lovedes dem 4 Dollars pr. Dag, naar de vilde rejse til Milwaukee. Det amerikanske Emigrantpolitiet advarede dem imod at begive sig til Milwaukee, da de derved vilde overtræde den amerikanske Kontrakt-Arbejderlov; men det lykkedes dem dog at komme over Niagara, og de besluttede at løbe Risikoen ved at rejse til Chicago og tage Arbejde i Firmaets Virksomhed der.

Ved Ankomsten til Chicago erfarede de imidlertid, at der var Strejke paa Fabriken, og de nægtede da at tage Arbejde som Skruibrækkere, samt anmeldte Firmaet til Emigrantpolitiet. Nu skal de bruges som Vidner mod Firmaet, der sættes under Tiltale for Overtrædelse af Kontrakt-Arbejderloven, og derefter vil Arbejderne blive sendt ud af Landet.“

Som man ser, er den amerikanske Lov ganske fordelagtig for de amerikanske Arbejdere.

Den beskytter dem ikke alene mod det Tryk, som under almindelige Forhold kan lægges paa deres Arbejds løn ved at besætte Arbejdspladserne med udenlandske Arbejdere, men den er ogsaa et Værn mod udenlandske Skruibrækkere.

Folkeoplysning.

Et nyt stort Oplysningsværk er startet af H. Hagerups Forlag, nemlig et illustreret Konversations-Leksikon, redigeret af E. Rørdam under Medvirkning af en stor Stab Videnskabsmænd og andre ansete Skribenter.

At være en „Haandbog for Alle“ er Værkets Hovedopgave, og der synes efter Planen at være Mulighed for, at dette kan ske.

I knappest mulig Form vil Leksikon'et give Oplysning om alt, der kan paaregne almindelig Interesse, men navnlig vil der blive taget Hensyn til den nyere Tid. De historiske Artikler bliver forholdsvis mindre end Artikler om de store Opfindelser, Opdagelser osv. Det praktiske og det aktuelle vil finde en rummelig Plads i Værket, og derfor vil dette blive en god Haandbog navnlig for den Ungdom, der vokser op og bør følge med i Betragtningen af Tidens store Spørgsmaal.

Leksikon'et vil behandle tekniske, økonomiske og industrielle Spørgsmaal udførligere, end Tilfældet plejer at være i lignende Værker, og det vil give Oplysninger om alle Danske, der har udrettet et betydende Arbejde, uden Hensyn til den paagældendes Stilling i Samfundet.

Det loves, at Værket ikke vil blive en Udskrift af foreliggende Leksikon'er, men et selvstændigt Værk, der paa alle Omraader bringer de nyeste og bedste Oplysninger.

Af de Grunde, her er anført, vil Værket egne sig for de almindelige, jævne Befolkningslag og ikke mindst for Arbejderne. Forhaabentlig vil Forlaget holde sine Løfter, det foreliggende Hefte er selvfølgelig ikke nok til Bedømmelse, men varsler dog godt.

Et rigt Illustrationsstof vil blive bragt i Anvendelse, ligesom et geografisk Atlas vil ledsage Værket og endelig bringer det en Ordbog i fire Sprog, der kan blive af stor Værdi.

Leksikon'et, der er i stort Format, bliver paa 8—9 Bind og kommer ikke til at overstige 110 á 125 Hefter paa 2 á 3 Ark. Ca. 20 Hefter vil aarlig foreligge.

Gads danske Magasin.

Vi har adskillige Tidsskrifter, Ugeblade o. l., og der er navnlig i de senere Aar bragt Mængder af god og sund Literatur paa Markedet til rimelige Priser. Forlagene har været i Kappelstrid for at vinde Publikum, men Tidsskrift-Læserne har ikke været overvældende i Tal.

I Udlandet er de saakaldte Magasiner ganske anderledes udbredte, og Følgen har naturligvis været, at der igennem disse er leveret meget godt Stof til en forholdsvis ringe Pris.

Aviserne har i den sidste Snes Aar forandret sig betydeligt og staar nu væsentlig som Budbringere om de sidste Nyheder fra Ind- og Udland. Stoffet er stort og gives i knappe Meddelelser, hvoraf følger, at en grundigere Behandling maa overlades til andre, og disse bliver naturligvis Tidsskrifterne eller Magasinerne.

Gads Forlag har under Titlen „Gads danske Magasin“, begyndt Udgivelsen af et saadant Maanedsskrift, der bedømt efter første Numer, har Udsigt til at vinde en fremtrædende Plads blandt den Art Skrifter.

Dets Motto er: „Alsidigt, aktuelt, belærende, underholdende og — billigt.

Det lover Rejseskildringer, Opfindelser, naturvidenskabelige Iagttagelser, Kunst, Noveller m. m., og vil, hvis disse Løfter indfries, blive et velset Hefte i mange Hjem.

Det første Numer indeholder 16 Bidrag i Overensstemmelse med det nævnte Program.

Af Bidragene er det værd at nævne et historisk Brudstykke, Reder Oxes Ungdom af *Troels Lund*, „Da Hjulmanden blev Total“ af *Karl Larsen*, Kvindevalgretsbevægelse af *Andr. Mollerup*, Flyvende Mennesker af Ingeniør *C. Hude*, o. s. fr.

Gads danske Magasin giver gode Løfter. Vi ønsker, det vil holde disse og samle mange Læsere.

Redaktionen besørger af *Chr. Gulmann* og *L. Moltesen*.

—g.

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden“s Historie.

„Enigheden“s Bestyrelse har givet sin Tilslutning til, at der af nærværende Blads Redaktør søges udarbejdet en historisk Skildring af Tiden i vor Organisation siden „Enigheden“s Oprettelse.

Da der kun findes en ringe Mængde historiske Bøger og Papirer fra den ældste Tid, anmodes Medlemmer, der erindre Begivenheder, Strejker, Forhandlinger o. l. fra de første Aar, om at skrive en kortfattet Meddelelse om disse Erindringer, og sende dem til Redaktøren, eller at henvende sig til ham for mundtlig at give Besked.

— HUSK —

at yde et Bidrag til Understøttelse for
de kæmpende
russiske Arbejdere.

Alle Afdelingskasserere modtager Bidrag.

Forslaget om Arbejdsløsheds- kasser.

Indenrigsministeren forelagde den 3. Oktober Forslag til Lov om anerkendte Arbejdsløsheds-kasser, i Folketinget.

Forslaget er det af Invaliditetskommissionen udarbejdede Forslag, som vi i tidligere Artikler har gjort til Genstand for Omtale.

Bidrag til Arbejderne i Rusland.

Cigarsorterernes Fagforening.

Th. Stauning 5,00, Howitz & Kattentids Sorterere og Klistrere 6,95, Hirschsprungs Sorterere 2,50, J. Knudsen 1,00.

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden“.

Marsmanns mandl. 3,15, do. 3,91, Hirschsprungs kvindl. 6,26, do. mandl. 7,45, do. 8,90, Marsmanns mandl. 3,40 do. 3,75, Hirschsprungs mandl. 12,70, do. kvindl. 2,82, Alex. Rasmussens kvindl. 2,50, Arb. hos Jensen, Nansensg. 0,50, Arb. paa Tobakskomp. 2,55, Ytteborgs Arb. 0,50, Høys Arb. 1,50, Nobels mandl. 1,10, Nr. 190 0,25, Ree & Bays Arb. 0,85, Augustinus' Arb. 0,80, Adlers I. Stue 1,30, A. Rasmussens Tilberedere 1,40, Nissens mandl. 0,85, A. Rasmussens kv. Helarb. 2,55, Hirschsprungs mandl. 11,90, Arb. paa St. Felix 1,80, Hirschsprungs kvindl. 3,13, Halls Arb. 1,00, C. Poulsens Arb. 1,55, Hoffmanns Vikkelm. 2,26, Adlers st. Stue 1,65, Marsmanns mandl. 3,35, Wulffs I. Stue 0,70, Løbers Arb. 1,70, Hirschsprungs Tilberedere 4,00,

Arb. hos Jensen, Nansensg. 0,50, A. Rasmussens Vikkelm. 1,50, J. Adlers Dæksm. 0,45, Gundersens Arb. Strandboul. 0,75, Nr. 1729 0,50, Thomasens Arb. 2,45, Ree & Bays Vikkelm. 0,85, Augustinus' Arb. 1,30, Simonsens Arb. 0,50, A. Schmidts Arb. 1,35, Adlers l. Stue 1,30, Arb. paa St. Felix 0,60, Lønqvists Arb. 1,65, Nobels mandl. 1,45, Hirschsprungs mandl. 11,40, C. Poulsens Arb. 1,60, Marsmanns mandl. 3,53. (Forts.)

København, den 21. Oktbr. 1906.

Konrad Pettersson.

Tobaks-Tolden.

Vilh. Lassens ny Toldlovsforslag fastsætter følgende Tarif for *Tobak og Tobaksurrogater*: Blade eller Stilke (saucedede eller i Ruller og oppillet Rulletobak ikke medregnet) 50 Øre pr. Kilogram (nu 7 Sk. pr. Pd. i Told og Krigsskat); Cigarer og Cigaretter 220 Øre pr. Kg. (nu 40 Sk. pr. Pd.); andet 80 Øre pr. Kg. (nu 10 Sk. pr. Pd.)

I Bemærkningerne til Lovforslaget hedder det: Da de herhen hørende Varer maa betegnes som Luksus, er der af finansielle Hensyn foreslaaet en gennemgaaende Forhøjelse paa alt ufabrikeret og fabrikeret Tobak uden anden Ændring i den gamle Toldlovs Tekst end den, at Cigaretter er nævnte under samme Toldsats som Cigarer, hvorefter saavel de med Tobaksblade omsvøbte Cigaretter, der ogsaa nu fortoldes som Cigarer, som alle andre Cigaretter faar paalagt en efter deres Vægt forholdsmæssig Beskatning.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Forbundets Love):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort*.
2. Senest 4 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring, om Afskedigelsen, til Formanden. (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. Naar Arbejde erholdes, anmeldes det *straks* hos Formanden, forinden det *paabegyndes*; det udstedte Arbejdsløsheds kort afleveres og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde

- paabegyndes. Dette gælder ogsaa Medlemmer, der uden at være Arbejdsløse, skifter Arbejdssted.
5. Af Tilrejsende skal Henvendelse al Tid ske til Afdelingsformanden eller -Kassereren, forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
  6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugentlig for at faa Kortet afstemplet. Udeblivelse medfører, at der maa betales Kontingent.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter Tilladelse fra Redaktionen.

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

≡ Raatobak og Vikler. ≡

Brasil (prima Kvalitet) fra 0,70 pr. Pd.
 Domingo (meget bladrig) 0,70 pr. Pd.
 Erdgods (meget bladrig) 0,68. Sandgods 0,70 pr. Pd.
 Rensigtet Grus 0,50 pr. Pd.
 G B M Java (2 Pd. til 1000) 1,40 pr. Pd. Stort Udvalg af Omblad og Dækstobakker i lyse Farver. Nye og brugte Cigarforme. Presser. Baand. Etiketter til Fabrikernes Originalpriser.
 Prægede Cigarringe 1,50 pr. 1000.

Georg Løber & Son,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter Cigartobakker til Dagens billigste Priser anbefales. E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,

64, Vesterbrogade 64,

Telefon V. 307 x.

(ved Thorning Petersen.)

Telefon V. 307 x.

Vikler i 15 nye flotte Facons. — G. M. B. 1,35, 1,65, 2,00. — Sumatra 2,00, 2,50. — Java Omblad 0,90, 1,00, 1,20. — Brasil 0,75, 0,90, 1,00. — Domingo, Erdgods, Cuttings. — Bocklund Knive, 0,30, pr. Dus. 3,00. — Snit købes 0,45 Øre pr. π.

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud. Böhm, Rømersgade 23, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 22

15. November 1906

2. Aargang

Rejse- og Arbejdsløshedsfondet.

Ekstraordinær Kongres.

Paa nogle Fagmøder i den forløbne og den foregaaende Sommer har man behandlet Forslag om Forhøjelse af Rejse- og Arbejdsløshedsunderstøttelsen, og enkelte Afdelinger har krævet dertil sigtende Lovændringer vedtagen ved almindelig Afstemning.

Hovedbestyrelsen havde imidlertid den Opfattelse, at Lovændringer kun kunde behandles og vedtages paa Kongresserne, hvilken Vedtagelse ogsaa har Medhold i Lovene, og Sagen har altsaa maattet vente.

Nu er der imidlertid fra Afdelingen i Slagelse til nogle Afdelinger udsendt et Cirkulære paa Grundlag af nogle Fagmøde-Beslutninger, og heri foreslaas det Afdelingerne at beslutte en Kongres indkaldt for at behandle de nævnte Forslag om Forhøjelser af Understøttelsen og Forandring af Reglerne for sammes Udbetaling.

Det forekommer os at være et meget kostbart og daarligt motiveret Skridt, her foreslaas. Ekstraordinære Kongresser gaar et Forbunds Medlemmer kun til, naar store og for Faget vigtige Arbejds- eller Organisationsforhold skal drøftes, det vilde være en alt for farlig Vej at betræde, naar det kun drejer sig om almindelige Administrationsforhold, og hvis Kongressen nu bliver besluttet, vilde det mulig faa højst ubehagelige Følger i Fremtiden. Den Fasthed i Organisationen, som vi hidtil har betragtet som et Gode, vilde dermed være brudt, og vi var inde paa planløse Baner, hvor enhver Beregning og ethvert Forsøg var en Umulighed.

Dette bør ikke ske, og det undgaas ved at forkaste Forslaget om ekstraordinær Kongres.

Det, der giver Anledning til Forslagets Fremkomst, er nogen Utilfredshed med Rejse- og Arbejdsløshedsfondet. Vi har allerede i dettes første Aar haft Lejlighed til at se Indvendinger og Krav om Forandring rejse sig, og vi ser absolut intet ondt i, at dette sker.

Det bør imidlertid erindres, at vort Understøttelsesfond er en ganske ny Institution, den oprettedes først ved Kongressen i 1904 og traadte i Virksomhed 1. Januar 1905. Der er kun $1\frac{3}{4}$ Aars Virksomhed at se tilbage paa og som Følge deraf absolut ingen Mulighed for at fælde nogen Dom. Understøttelsesfondet oprettedes paa Basis af Erfaringer, indhøstede i de to københavnske Afdelinger, men man var ikke i Stand til at bedømme dets Bæreevne, naar det udstraktes til hele Landet og gaves den nugældende Form med Sammensætning af Dagpenge og Rejsepenge. Heller ikke paa det nuværende Tidspunkt kan nogen afgørende Mening have, fordi den forløbne Tid er alt for kort, og navnlig, fordi indeværende Aar ikke kan betragtes som normalt. Det første Aar var i finansiel Henseende absolut ikke heldigt, og Aaret 1906 har som sagt paa Grund af Forhandlinger og særlig gode Konjunkturer været af en saadan Beskaffenhed, at det ikke er noget solidt Beregnings-Grundlag. Aaret 1907 vil antagelig afgive et bedre Materiale, og en treaarig Periode kan absolut ikke siges at være for lang Tid til Indsamling af det for dette Foretagende nødvendige Tal-Materiale.

Forretningsudvalget er stemt for Afholdelse af en Kongres i 1908, af Hensyn til Overenskomsternes Udløb i 1909 og her vil Tid og Sted da ogsaa være, hvor de Mangler og Fejl søges afhjulpne, som har vist sig at klæbe ved Arbejdsløshedsfondet.

Vedtages det at holde Kongres nu, bør det erindres, at de Tusinder af Kroner, som dette koster, ofres alene for de nævnte Lovændringer, uden at de kan siges at være absolut paatrængende; thi før 1908 kan Priskurant og andre Arbejdsforhold dog ikke drøftes, og vi skal da altsaa afholde to Kongresser, medens Forbundet af alle Grunde er bedst tjent med kun at holde en Kongres inden 1909.

Om de rejste Indvendinger mod Arbejdsløshedsfondet er det værd at anføre, at Hjælpen ikke er mindre nu end før Kongressen (for de Rejsende), de kan nu faa indtil 65 Kr., medens de før kun opnaaede 40

Kr. Reglerne for Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse er i Overensstemmelse med andre Forbunds Bestemmelser, og det bør erindres, at der er forelagt Folketinget et Forslag fra Regeringen om Statshjælp til Arbejdsløshedskasser, hvori ogsaa kræves det, mod hvilket der nu rejses Modstand, *at Afskedigelse er Betingelse for at faa Arbejdsløshedshjælp.*

Vi tror, at dette Forslag har Udsigt til at blive gennemført, men vi tror ikke, det var klogt, om vi paa Forhaand frabad os Statens Bidrag, ved at holde paa den i Praksis lidet betydende Forandring af Lovene, som er fremsat i det ommeldte Forslag.

Vi har intet imod at forbedre Understøttelsen, vil til sin Tid, naar Sagen kan blive ordentlig belyst, gerne være med til at gennemføre en større Rejseunderstøttelse og andre Ændringer, der kan være gavnlige for Organisationerne og Medlemmerne, men vi maa paa nærværende Tid meget indstændigt anmode Medlemmerne om *ikke* at tvinge Sagen frem til Behandling ved en ekstra Kongres.

Vi er daarlig tjente med Rivninger om saa uprøvede Forslag, som her er Tale om, og der er ingen Tvivl om, at en Behandling *nu* vil skade Medlemmerne, medens alle Medlemmer sikkert vil søge at gavne og fremme Sagen, naar den hviler til det en Gang fastsatte Tidspunkt, paa hvilket den fornødne Klarhed, Forstaaelse og gode Vilje vil være til Stede.

Hvis der foranstaltes Afstemninger om Forslaget Slagelse, stem da imod dette, eller rettere for Udsættelse af Lovændringerne til Kongressen i 1908. Derved gavner vi bedst vor Organisation og dens Medlemmer.

Et Kampskrift mod Tobakken.

Tobakken hæmmer Fordøjelsen, forgifter Blodet, foraarsager Skælven af Lemmerne, svækker Hjertevirksomheden og gør den uregelmæssig. Tobakken berøver den Fattige Brødet, modarbejder Orden og Renlighed, skaber en mangelfuld Forstaaelse af andres Rettigheder og Bekvemmeligheder, giver aandelig og legemlig Slappelse, sløver Forstanden, gør Mennesket til en Slave af et Nydelsesmiddel, udvikler dets lave og dyriske Natur paa Bekostning af de ædlere Instinkter, leder til slet Selskab og daarlig Indflydelse i alle Livets Forhold.

Dette er Slutningen paa en lille Bog, „Tobak“, som er udgivet af L. Munderspach. Den søger ved Uddrag af en Række Udtalelser fra Læger, Lærere o. a. at bevise, hvor megen Elendighed, der skyldes Tobakken. Som det vil ses i det foran citerede Slutningsord af Dr. H. Gibbon, faar Tobakken Skyld for meget, ja, for omtrent alt. Dette synes os for meget. Vi har intet imod, at Folk, der ikke holder af at røge Tobak, ophører dermed eller indskrænker Forbruget, og kan heller ikke have noget imod, at saadanne Tobaks-Modstandere meddeler andre de Erfaringer, de mener at have gjort, men det forekommer os, at det

foran anførte Citat, som Bogen i sin Helhed, vidner for stærkt om Fanatisme.

Her er ikke Rum for Indvendinger, Tobakkens Skyld konstateres ved en Mængde Ord og søges bevist ved Eksempler fra Undersøgelser, der ikke alle har lige meget Værdi, og Kampraabet, „Bort med Tobakken“, slynges ud.

Vi tror gerne, at Tobak har uheldige Egenskaber, som saa meget andet her i Livet, men, at det er saa slemt, som foran citeret, er vi dog ikke blevne overbeviste om, og vi indrømmer gerne, at vi heller ikke ønsker den Overbevisning. Tobakken er blevet en af de faa Nydelser, som Fattigfolk kan skaffe sig, og kan skadeligt Misbrug forhindres, er det vist tilstrækkeligt, Livet byder os rigeligt af mørke Sider, lad os ikke selv gøre det værre.

Vi siger med et Medlem af Folketinget ved Toldlovens Behandling:

„Intet er Luksus, som tjener til at gøre Livet skønnere“.

— n.

Cigarsortererne og Klistrerne i Tyskland.

I den sidste Tid har Cigarsortererne og Klistrerne hele Tyskland over haft en Lønbevægelse, der dog langt fra er sin Afslutning nær.

Siden Cigarsortererne i Hamborg i 1890 ved store Blokader og Strejker forsøgte at forbedre deres Løn- og Arbejdsforhold, har der ikke været ført saa store omfattende Lønkampe som nu. Selv om der kun i et Par Byer, Osnabrück og Bünde, er udbrudt Strejke, truer det flere Steder med at bryde ud. Saaledes er Bremen, Braunschweig, Freiberg, Minden og flere andre Byer spærrede for Tilgang af Cigarsortere og Klistrere af denne Grund.

For Hamborgs Vedkommende er alt gaet saa roligt og fredeligt af uden en eneste Arbejdsnedlæggelse, og dog har Arbejderne her opnaaet Resultater, der langt har overskredet Forventningerne.

Ved Forhandling med de forskellige Fabrikker er der opnaaet Lønforhøjelse paa de fleste Sorter, der er forlangt noget paa. Lønforhøjelsen andrager for Sortererne 10—80 Pf. pr. Mille, og for enkelte Fabrikker er der fastsat Minimalpriser for nyt Arbejde, 2 Mark for Tiendedele (2 × 50 Bundter), og 2,40 Mark for Tyvendedele.

Klistrerne opnaaede næsten alle Løntillæg, 1, 2 og 3 Mark pr. Uge for de resp. Fabrikker.

Man var ikke blind for, at der ogsaa skulde rejses Krav om kortere Arbejdstid, naar man var ved at forhandle, og en Del Fabrikker gik ind paa at forkorte Arbejdstiden med 1/2 til 2 Timer, og særlig har Klistrerne faaet godt af disse Forkortelser.

Interessant er en Statistik, Hamborger Foreninger har ladet udarbejde for at faa et Overblik over Lønforholdene. Nu maa man vel iagttage, at Tiden, man

har valgt til at skaffe Materiale, er den bedste for Cigarsorteringerne, nemlig fra 10. Juni til 4. August, en Tid, hvor Lysforholdene er saa gode som tænkes kan. Statistiken omfatter 242 Cigarsorteringere, beskæftigede hos 37 Firmaer, og 54 Klistrere, beskæftigede hos 20 forskellige Firmaer. Cigarsorteringernes Arbejdstid var $8\frac{1}{2}$ Time pr. Dag, Gennemsnitsindtægten 27,31 Mark pr. Uge, 4,55 Mark pr. Dag og $53\frac{1}{2}$ Pf. i Timen. Klistrernes Gennemsnitsindtægt var 21,83 Mark pr. Uge, hvad der giver 3,64 Mark pr. Dag.

Man maa beundre den Energi og Kraft, hvormed Hamborger-Sorteringerne har forstaaet at gribe denne Sag an, ligesom den Taktik, de har bragt i Anvendelse, har været saa klog, at man har opnaaet store Resultater uden Arbejdsnedlæggelse. Hvor meget Lønforhøjelsen andrager procentvis, er man jo ikke i Stand til at kunne sige endnu, det maa en senere Statistik vise, men jeg antager, at 8—10 pCt. ikke vil være meget fejl.

Cigarsorteringerne og Klistrerne i Hamborg har haft mange Vanskeligheder at kæmpe imod. Der eksisterer en Forening af Cigarsorteringere, almindeligt kaldet „de Blaa“, der før i Tiden har haft en Del at betyde for Faget i Hamborg. Ved de store Lønkonflikter i 1890 faldt „de Blaa“ deres Kolleger i Ryggen, og har siden flere Gange gjort det samme. Men „de Blaa“s Forening har ingen Betydning mere, det er gaaet denne ligesom det er gaaet andre „Arbejder“-Værneforeninger og saadanne Skruerbrækkerforeninger, de dør hen, fordi de er i Modstrid med Udviklingen.

Det Resultat, Hamborgerne har opnaaet, varsler godt for en sejrrig Udgang af denne Lønbevægelse. Fra de andre Byer meddeles der stadig om Forhandlinger, der har fundet Sted, men noget positivt foreligger ikke endnu.

Denne Lønbevægelse har været ventet længe, men man har ikke før nu turdet tage kraftig fat. 1901—05 var for Tobaksindustrien i Tyskland meget flove Aar, og først nu har man kunnet spore en Opgang. Resolut er Sagen grebet an, før der atter skulde indtræde Flovhedstilstand, hvad der sikkert ikke vil lade vente længe paa sig, da den nye Tobaksskat sikkert nok vil komme til at virke hæmmende for Faget og kaste en Del Arbejdere paa Gaden.

I hvert Tilfælde har Cigarsorteringerne og Klistrerne i Hamborg gennem deres Organisation opnaaet Forbedringer i deres Løn- og Arbejdsforhold, som de ikke vilde kunde have opnaaet uden Organisationens. Atter et uomtvisteligt Bevis for Organisationens Nødvendighed.

Carl Høyer.

Til Afdelingerne.

Da Hovedbestyrelsen saa vidt os bekendt ikke har foretaget sig noget i Anledning af den Resolution, der blev vedtaget paa Fagmødet i Nyborg Søndagen den 24. Juni, gaaende ud paa, „at Hovedbestyrelsen opfordres til at lade foretage en Urafstemning eller indkalde til en Kongres, for at faa Rejseunderstøttelsen

forhøjet til 60 Kr. for dem, der selv forlader Arbejdet“, opfordrer vi Afdelingerne til at tage nævnte Spørgsmaal op til Diskussion, samt, hvis Afdelingerne billiger Tanken, da at opfordre Hovedbestyrelsen til at foretage det videre fornødne i Sagen, samt tillige at sige deres Mening derom i Fagbladet.

For Afdelingen i Slagelse:

Vilh. Christensen.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde 4. Oktober 1906.

1. Forretningsføreren har været i Slagelse, Holstebro og Svendborg, hvor forskellige Stridsspørgsmaal er ordnede eller udsatte.

Efter Korrespondance er et Fællesmøde med Fabrikkerne indkaldt til Mandag den 8. Oktbr., ved hvilket alle uafgjorte Krav maa søges ordnede.

Til Forhandlingsudvalg valgtes Møller, Nygaard, Stauning, Knudsen, Bahr og Westergaard.

2. Det besluttes, at Redaktøren ikke maa benytte en indsendt Artikel i den foreliggende Form.
3. Det vedtoges at foreslaa Hovedbestyrelsen, at der ydes 500 Kr. til den russiske Organisation, og 250 Kr. til Understøttelse for de trængende, tilrejsende Russere.
4. Regnskabet fremlagdes for Januar og April Kvarterer og toges til Efterretning.
5. Spørgsmaalet om det forelagte Toldlovsforslags Virkninger paa Tobaksindustrien diskuteredes.

Forretningsudvalgets Møde 7. Novbr. 1906.

1. Det vedtoges at foreslaa Afdelingerne at yde 15,000 Kr. til Bryggeriet „Stjernen“, der agter at købe Bygninger og Maskiner.
2. Nogle Sortererpriser i Ringkøbing er henviste til Fabrikantforeningen. Rullerlønnen er i Orden.
3. Overfor Fabr. Færch vedtoges det at forlange Facon-Tillæg for „Hofcigar“ for Sorteringerne, og ligeledes for tre andre Faconer. For Cigarillos rullet paa Maskine forlanges 25 Øre for Viklen og 35 Øre for Overrulning.
4. En Cigar fra Kolding henvistes til Bedømmelsesudvalget. For en Cigar fastholdes $18\frac{1}{2}$ Kr. og 50 Øre for Facon.

Bruun forianger Dom i Sagen. Det vedtoges at forlange Afgørelse inden 17. Novbr.

5. Fabrikant Th. Petersens Arbejdere, Fredericia, har vedtaget at opsigte Overenskomsten og bebude Arbejdsstandsning fra 10. Februar.

En Sag hos Koch overlodes til Arbejderne.

6. En gammel Kollega gaves Tilladelse til at staa som kontingentfrit Medlem.
7. Afd. Aarhus gaves Sanktion til at købe Aktier i Forbrugsforeningen for 25 Kr.
8. Paa given Foranledning meddeles det Afdelingen i Nykøbing M., at Forretningsudvalget ikke har Sympati for Forlængelse af Arbejdstiden.

9. Til den ene københavnske Afdeling er indkommet et Cirkulære med Forslag om Ændringer i Love for Rejse- og Arbejdsløshedsfondet samt Forslag om Behandling af disse paa en ekstra Kongres.

Forretningsudvalget vedtog ved Cirkulære og i Fagbladet at foreslaa Afdelingerne at stemme imod dette Forlag. Forslag til Cirkulære sendes først til Hovedbestyrelsens Provsmedlemmer.

Det vedtoges samtidig at bebude Kongressens Afholdelse i 1908.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26^a.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: N. Petersen, Niels Kvistgaardsgade.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: A. Christensen, Alléen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Christensen, Samsøgade 35¹.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: Chr. Hansen, Nansensgade.
Viborg: N. Petersen, Mogensgade 65.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Ny Vestergade 8.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: C. Tvede, Dythmarsken 17.
Thisted: F. Jakobsen, Landmandshjemmet, Nørregade.
Esbjerg: V. Hansen, Svendehjemmet, Borgergade, mellem 6—7 Aften.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.
Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Eftertryk af Bladets Artikler maa kun ske efter Tilladelse fra Redaktionen.

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden“.

De kvindelige Medlemmer indbydes herved til et

Diskussionsmøde

Torsdag den 22. November Kl. 8, i

Rømersgade 22, den lille Sal.

Æmne: „Hvorfor bør Kvinder have Valgret?“

indledes af

Fru Louise Nørlund.

Bestyrelsen.

≡ Raatobak og Vikler. ≡

Brasil (prima Kvalitet) fra 0,70 pr. Pd.

Domingo (meget bladrig) 0,70 pr. Pd.

Erdgods (meget bladrig) 0,68. Sandgods 0,70 pr. Pd.

Rensigtet Grus 0,50 pr. Pd.

G B M Java (2 Pd. til 1000) 1,40 pr. Pd. Stort Udvalg af Omblad og Dækstobakker i lyse Farver. Nye og brugte Cigarforme. Presser. Baand. Etiketter til Fabrikernes Originalpriser.

Prægede Cigarringe 1,50 pr. 1000.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter Cigartobakker til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,

64, Vesterbrogade 64,

Telefon V. 307 x.

(ved Thorning Petersen.)

Telefon V. 307 x.

Vikler i 15 nye flotte Facons. — G. M. B. 1,35, 1,65, 2,00. — Sumatra 2,00, 2,50. — Java Omblad 0,90, 1,00, 1,20. — Brasil 0,75, 0,90, 1,00. — Domingo, Erdgods, Cuttings. — Bocklund Knive, 0,30, pr. Dus. 3,00. — Snit købes 0,45 Øre pr. $\mathcal{R}$.

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 23

1. December 1906

2. Aargang

Rejse- og Arbejdsløshedsfondet.

Ekstraordinær Kongres.

Forsvar og Tilsvar.

Slagelse Afdelings Cirkulære har vakt et vist Røre indenfor Faget og er jo absolut blevet meget unaadig optaget af Hovedbestyrelsen, der tager til Orde imod det baade ved Udsendelsen af Cirkulære og ved en Artikel i Fagbladet. Det forekommer os, at Hovedbestyrelsen skulde tage den med lidt mere Ro og ikke komme med forblommede Trusler, da disse ikke bider paa os. Vort Forslag (formener vi) vil ikke skade Forbundet, tværtimod, det vil afhjælpe den Uretfærdighed, der blev udvist overfor de Rejsende ved den sidste Kongres, thi Forholdet er jo slet ikke saaledes, som det omtales i Artiklen i Fagbladet.

Før Kongressen havde enhver Rejsende Ret til 40 Kr. om Aaret i Rejsehjælp mod et Kontingent af 35 Øre pr. Uge, uanset om den Rejsende var bleven afskediget eller selv var holdt op. Efter Kongressen har en Rejsende, der selv holder op, Ret til 20 Kr. om Aaret i Rejsehjælp mod et Kontingent af 50 Øre pr. Uge; det forekommer os at være noget andet end det, Artiklen i Fagbladet udviser.

Vi er ikke blinde for de Fordele, som Arbejdsløshedsunderstøttelsen byder os, men en Del Medlemmer er bleven skuffede, fordi Rejsehjælpen er saa latterlig lille for de Medlemmer, der selv holder op. Vi havde ventet noget ganske andet og var vel ogsaa berettiget dertil efter Udtalelser af en af Forbundets Tillidsmænd før Kongressen; vedkommende Tillidsmand (der er en god Regnemester) har udtalt, at med en Kontingentforhøjelse af 5 Øre pr. Uge kunde Rejsehjælpen fordobles; men der blev ingen Fordobling hverken paa den ene eller anden Maade, skønt Kontingentet forhøjedes med 15 Øre pr. Uge.

Der skrives i Fagbladet: „Det, der giver Anledning til Forslagets Fremkomst, er nogen Utilfredshed med Rejse- og Arbejdsløshedsfondet.“

Hvis det ærede Forretningsudvalg kendte den Misstemning, der hersker mod nævnte Fond, særlig i Provinserne, vilde det maaske se lidt anderledes paa

Forholdene og samtidig indrømme, at det ikke kan kaldes at komme ind paa planløse Baner, fordi man ønsker at forbedre Medlemmernes Rettigheder, og dette bør ske saa hurtig som mulig.

Der skrives, „at vi ikke skal sige nej til Statshjælp til Arbejdsløshedskasser,“ selvfølgelig skal vi ikke sige nej til Statshjælpen, naar den en Gang kommer, og med en Smule god Vilje behøver vi det heller ikke, fordi Understøttelsen bliver forhøjet for nogle Medlemmer, dette behøves der ikke særligt kløgtige Hoveder til at regne ud.

Saa skrives der, „at det vil være meningsløst at afholde Kongres baade i 1907 og 1908“; dette kan være rigtigt, men er det nu ogsaa særlig nødvendigt at afholde Kongres i 1908? Nu kender vi jo alle sammen Virkningen af den nye Overenskomst og er vistnok i Stand til allerede i 1907 at kunne bedømme de Goder, som den byder os, saaledes, at der *kan* føres en Diskussion om den, og naar saa Tiden kommer, ved en Urafstemning lade Medlemmerne bestemme, hvorvidt Overenskomsten skal opsiges eller ej.

Samtidig retter vi en Tak til de Afdelinger, der allerede har sluttet sig til vort Forslag og opfordrer samtlige Afdelinger til at gøre ligesaa.

For Afdelingen i Slagelse

Vilh. Christensen.

* * *

Det foran staaende Indlæg fra Afdelingen i Slagelse er ret overfladisk. Det forekommer os, at Afdelingen gerne kunde tage lidt mere Hensyn til faktiske Forhold, end Tilfældet er, men forhaabentlig vil Medlemmerne vise den nødvendige Besindighed og *stemme imod* det ganske umotiverede Forslag om ekstraordinær Kongres.

I foran staaende Artikel anbefales det Hovedbestyrelsen „at tage den lidt mere med Ro“, det forekommer os at være et forkasteligt Raad. Hovedbestyrelsen bør ikke sidde og „tage den med Ro,“ den skal selvfølgelig sige sin Mening, naar indgribende Forslag fremkommer, gør den ikke det, mangler den Evne til at være Bestyrelse, og Medlemmerne vilde med Grund kunne beklage sig over at have faaet en Samling meningsløse Bestyrelsesmedlemmer. Det er nu heldigvis ikke Tilfældet.

Hvad „en god Regnemester“ har udtalt, kender vi ikke, og vi tager heller ikke Hensyn til saadanne anonyme Meddelelser, vi kender derimod, at Arbejdsløshedsfondet akkurat balancerede det første Aar, at det andet Aar endnu ikke er forløbet, og endelig ved vi, at flere Aars Erfaring er nødvendig for at kunne eksperimentere med en Arbejdsløsheds- og Rejseforsikring, der omfatter 3000 Medlemmer. Vi har ingen solid Erfaring af to Aars Virksomhed og navnlig ikke af indeværende Aar, der er ganske abnormt med Hensyn til Arbejdsløshed og Tilbud om Arbejde.

Hovedbestyrelsen kender meget vel Misfornøjelsen, og vi tror heller ikke, at nogen vil modsætte sig fornuftige Forbedringer, naar den rette Tid er inde og der viser sig Mulighed for at gennemføre disse. **Ingen** har taget Ordet **imod Forbedringer**, men imod det ganske planløse, som det vil være at afholde Kongres nu for at ændre Vedtægterne for en Forsikring, over hvilken end ikke Slagelse Afdeling har noget Overblik.

Vi skal ikke sige Nej til Statshjælp siger Slagelse Afdeling foran, men samtidig anbefaler den en Lovændring, der umuliggør Ydelsen af Statshjælp, hvis det i Rigsdagen foreliggende Forslag gennemføres. Afdelingen skriver, at vi mister ikke Statshjælpen, fordi vi forhøjer Understøttelsen for nogle Medlemmer. Dette er et simpelt Forsøg paa at fremstille vor Udtalelse anderledes, end den er.

Det, Slagelse Afdeling foreslaar ophævet, er Bestemmelsen om, at Medlemmerne skal være afskedigede for at faa Dagpenge. *Baade i vor Artikel og i Hovedbestyrelsens Cirkulære er det nævnt, at denne Bestemmelse fordres i de Love, der skal statsanerkendes, i Henhold til Regeringens Forslag.* Hvis vi altsaa følger Slagelse Afdeling giver vi paa Forhaand Afkald paa den Statshjælp, vi har krævet gennem de mange Aar og nu har Udsigt til at opnaa.

Slagelse Afdeling bør gøre sig bekendt med Lovforslagets § 13, før den atter lader skrive om Sagen, deri staar nemlig, at „Medlemmer, der uden fyldestgørende Grund have forladt Arbejdet“, er uberettigede til Understøttelse. Det vil i vort daglige Sprog sige, at de skal være afskedigede, og det er forøvrigt en i København hævdvunden og velanset Praksis, som det ogsaa nok er gørligt at forlige sig med i Provinsen, hvis Kollegerne blot har Viljen.

Endelig mener Afdelingen, at Overenskomsten meget godt kan diskuteres ved den ekstraordinære Kongres. „Nu kender vi allesammen Virkningerne af den nye Overenskomst,“ siger Afdelingen.

Ja, naturligvis er der Mennesker, som kan diskutere noget, de ikke kender, men det forekommer os, at Afdelingen her viser, hvor overfladisk den tager paa Tingene.

Vi kender absolut ikke Overenskomstens Virkninger, den er vist næppe endnu ført ud i Livet som det bør ske, og selv om det er Tilfældet, vilde det dog være ganske forkasteligt at føre alvorlige Forhandlinger om en saa vigtig Sag paa Grundlag af et Par Maaneders Arbejde.

Skal der holdes Kongres, bliver det sande Grundlag for denne derfor Slagelse Afdelings Forslag, hvis Behandling vil være højst uklog paa nærværende Tidspunkt.

Lad os dog behandle vore vigtigste Anliggender med fornøden Alvor og paa Basis af grundige Overvejelser og nøje Kendskab til det, vi behandler. Lad ikke en Smule Misfornøjelse og en pludselig Stemning være afgørende og maaske ødelæggende for en saa betydningsfuld Institution som Arbejdsløshedsfondet.

Lad os ikke kaste Tusinder af Kroner ud til en Kongres, der i Øjeblikket kun kan skade vore egne Interesser, men lad enhver samle Stof til Forsvar for sit Standpunkt og lad os da med Velvilje og Forstaaelse forhandle om Sagerne, naar disse kan blive belyste paa fyldestgørende Maade. Det kan ske og vil ske ved Kongressen i 1908, *stem derfor imod den foreslaaede ekstraordinære Kongres.*

* * *

Svar til Afd. i Slagelse.

I Følge udsendt Cirkulære fra Afd. i Slagelse er det gjort Afdelingerne bekendt, at de ønsker foretaget Afstemning om Indkaldelse af en Ekstra-Kongres for at faa Arbejdsløshedsunderstøttelsen og Flyttehjælpen givet friere Tøjler. Samtidig har Afd. her i Bladet opfordret til Udtalelser fra andre. Jeg skal da tillade mig at fremkomme med nogle faa Bemærkninger i nævnte Retning, først angaaende det uheldige i at faa Arbejdsløshedsunderstøttelsen givet friere Tøjler. Det vi derved opnaar, er at faa en Del, som hvert Aar, uden at det er nødvendigt, vilde komme paa Besøg rundt i Afdelingerne, og Forbundet vilde da blive en Kasse for Udbetaling af Rundrejsebilletter. Det er jo ikke Meningen med Forbundet, at det skal betale Understøttelse, naar en Kollega bliver ked af at arbejde et Sted, eller naar han holder op fordi Solen skinner noget varmt. For manges Vedkommende er det jo rart om Sommeren at faa en Ferie paa et Par Maaneder, naar de kan hæve 65 Kr. af Forbundet, men naar man saa tænker paa de Grunde, som Hovedbestyrelsen har fremført i deres udsendte Skrivelse angaaende Statstilskudet, som vi jo af den Grund vilde gaa Glip af, bør man betænke sig. Jeg tror ikke, Kollegerne i Slagelse har over tænkt denne Side af Sagen, da jeg i saa Fald ikke tror, at Afdelingen havde udsendt deres Cirkulære.

I Tilfælde af en Forkastelse af de bestaaende Love, hvem tør da paatage sig Ansvaret for det ikke opnaaede Statstilskud? Jeg indser ikke, at vi har Raad til at sige nej til nogle af de Goder, som vi fra Statens Side kan tilvriste os, gennem vore Organisationer og vore Repræsentanter paa Tinge, jeg mener, vi skylder dem en Tak for det Arbejde, de har gjort for Understøttelser til de Arbejdsløse, i Stedet for at isolere os, saa vi ikke kan komme i Betragtning, naar Frugeterne skal plukkes af deres Arbejde.

Maaske er det et Demonstrationsnummer, fordi Afd. synes der er taget for lidet Hensyn til deres paa

Fagmødet i Sommer vedtagne Resolution angaaende samme Sag, men det er ikke passende. Hvad det angaar med Ekstra-Kongres synes jeg, at Kollegerne skulde tænke sig rigtig om, før de gik med til Indkaldelse af en saadan, for en Lovforandrings Skyld, da vi derved let kan komme i en uheldig Situation. Jeg mener, at naar en Afdeling ikke rigtig synes om en Paragraf, saa oparbejdes der en Stemning derimod, og straks har vi en Ekstra-Kongres, og det er en for dyr Historie.

Paa denne Maade kan vi risikere at have en Kongres siddende det meste af Tiden. Men tilbage til Sagen, hvis Lovbestemmelsen var saa daarlig, som det skal have Udseende af, kan jeg ikke forstaa, at man ikke hører Røster fra andre Afdelinger end netop Slagelse, saa jeg kan ikke tro, at det er Tilfældet; derfor vil jeg anbefale Kollegerne over hele Landet at stemme imod det udsendte Cirkulære, saa det forkastes med overvejende Majoritet. Dermed kan vi vise, at vi for Fremtiden vil være fri for den Slags ødelæggende Paafund. Nej, lad os vente til 1908, da skal vi jo have Kongres, dér kan Sagen drøftes, og dér kan der underhandles om, hvad der er til Bedste for Fremtiden; men saa tror jeg ikke, at Afd. i Slagelse er af den Mening, de var da de udsendte deres Cirkulære, og det kan jo heller ikke forsvares at drive Medlemmerne op med Kontingent, uden at de dermed faar fyldestgørende Værdi for Kontingentet. Dette bliver ikke Tilfældet efter Slagelse-Forslaget, der kun nærmest vil gavne de yngre Kolleger.

M.

Fra Kunstens Verden.

Børge Janssen: Prinsessen.

Aarets Bog af Børge Janssen foreligger paa Hagerups Forlag og følger sig som et smukt Kunstværk til de foregaaende. Den fortæller en Kærlighedshistorie fra Frederik den femtes Hof mellem den unge livsglade Prinsesse Louise og Kammerjunkeren Bendix Ahlefeldt, der naturligvis bliver skilte af Hensyn til Hoffets Ære.

Om Historien er en kostelig Ramme, ligesom Tilfældet var med de to foregaaende historiske Fortællinger, *Jomfruen fra Lucca* og *Kongelig Naade*, der begge behandler lignende Emner. Her er navnlig nydelige Skildringer fra Spanien, hvor den unge Ahlefeldt færdes, og man glæder sig som i foregaaende Bøger over Forfatterens smukke poetiske Sprog. Kærlighedsforholdet mellem de to Unge skildres overordentlig smukt, og Fortællingen bliver for os et varmtfølt Indlæg imod de naturstridige Hensyn, der den Gang toges og fremdeles er raadende i Hoffets Kredse i saadanne Anliggender.

Forfatteren har haft stort Held med disse historiske Fortællinger og fortjener den Anerkendelse, han har vundet for det betydelige og smukt udførte Arbejde.

* * *

Langt højere Bjerge —.

V. E. J. Andersen, der vistnok er Lærer, har i denne Bog, paa Hagerups Forlag, forsøgt at give en Skildring af Livet i en lille Stationsby (Fakse Ladeplads), og navnlig at beskrive Sladderer, Rygtesmederiet og Vanskeligheden ved at færdes et saadant Sted uden at være med i det modbydelige Intrigevæsen.

Bogen er ikke just velskreven og Tendensen, som det iøvrigt ikke er helt let at finde, er ikke sympativækkende.

Forfatterens Helt, en Skolebestyrer, der sluttelig maa forlade Byen, da alt sammensværges sig imod ham, er en frygtindgydende Bussemand, en jernhaard, gammeldags Natur, en missionsvenlig, haardhændet, pryglelysten Mand, hvis Skæbne ikke er typisk. At han maa forlade det Sted, hvor han har oparbejdet en Skole, er ikke alene Intrigevæsenets og det smaatskaarne Syns Skyld, han var for lidt Menneske til at kunne omgaas Mennesker.

Paa enkelte Steder giver Bogen nogenlunde gode Billeder, men den er som Helhed en Del ved Siden af Virkeligheden.

—n.

* * *

Danske Dronninger uden Krone.

Forhen A. Christiansens Forlag har for kort Tid siden paabegyndt Udgivelsen af nogle historiske Fortællinger af *Carl Ewald*.

Forfatterens klare Sprog og store Evne til at fortælle er Borgen for, at Fortællingerne kunstnerisk set vil blive værdifulde. Emnerne, han har valgt, er ogsaa af den Art, at de kan paaregne Interesse.

Han vil skildre fem af de Kvinder, der har staaet de danske Konger nær, uden at dele Trone med dem.

Dyveke, Sofie Amalie Moth, Kirstine Munk, Anna Sofie Reventlow og Frederik den syvendes borgerlige Gemalinde Grevinde Danner, er de forskelligartede og interessante Kvindefigurer, han vil skildre.

Det er Folkelæsning, der vil kaste Lys over Historien og aabenbare Hulheden i „den gode Tone“ i de højeste Kredse.

* * *

Revolution. Digte.

Samme Forlag har udsendt en lille Digtsamling af Christian Lundgaard.

Det er yderst velmente Smaating. Forfatteren har Medfølelse for det kæmpende Folk (Russerne), men har ikke den Digter-Evne, som skal bringe Medfølelsen videre og skabe Begejstring hos Læserne. Baade Form og Indhold vidner om digterisk Naivitet. Som prosaisk Skribent er samme Forfatter en Del heldigere.

* * * —g.

Gads danske Magasin.

November-Heftet indeholder en Mængde Bidrag, af hvilke flere særdeles gode.

Blandt de mange kan fremhæves en meget interessant Beskrivelse af *Undervandsbaade*.

—g.

Bidrag til Arbejderne i Rusland.

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden“.

Nr. 183 og 731 2,00. Nr. 212 og 233 2,00. Hoffmanns Vikkelm. 1,35. Ytteborgs Arb. 0,70. J. Adlers st. St. 2,30. Thomsens Arb. Blaagg. 0,70. Løbers Arb. 1,70. A. Rasmussens kv. Helarb. 3,00. J. Adlers Dæksm. 0,35. 539 0,50. Høys mandl. 1,50. Marsmanns mandl. 3,00. Ree & Bays Arb. 1,40. 190 0,25. J. Adlers 1. St. 1,30. Simonsens Arb. 0,85. Culmsees Arb. 1,50. 1729 0,25. Nobels mandl. 1,10. A. Rasmussens kv. Helarb. 2,95. Hirschsprungs mandl. 11,10. Schmidts Arb. 1,00. Hirschsprungs kv. Helarb. 2,53. Ytteborgs Arb. 0,70. C. Poulsens Arb. 1,51. Hoffmanns Vikkelm. 1,47. „St. Felix“ Arb. 0,70. Løbers Arb. 1,40. Jensens Arb. Nansensg. 1,00. J. Adlers Dæksm. 0,40. 1450 0,25. Halls Arb. 1,60. Thomsens Arb. Blaagg. 1,00. Ree & Bays Arb. 1,00. Thomasens Arb. 2,18. Simonsens Arb. 0,65. Schmidts Arb. 0,90. J. Adlers 1. St. 1,30. Hirschsprungs mandl. 10,30. Lønqvists Arb. 1,00. A. Rasmussens kv. Helarb. 2,80. Marsmanns mandl. 3,20. Hirschsprungs kv. Helarb. 1,84. 1729 0,25. Ytteborgs Arb. 0,70. J. Adlers st. St. 2,70. „St. Felix“ Arb. 0,50. C. Poulsens Arb. 1,58. Nobels mandl. 1,20. A. Rasmussens Dæksm. 0,45. Thomsens Arb. Blaagg. 1,00. Marsmanns mandl. 3,00. Schmidts Arb. 0,60. 1729 0,25. J. Adlers 1. St. 1,40. „St. Felix“ Arb. 0,85. Simonsens Arb. 0,55. Ree & Bays Arb. 1,20. Rasmussens kv. Helarb. 2,50. Hirschsprungs mandl. 10,20. C. Poulsens Arb. 1,50. Ytteborgs Arb. 0,70. 531 0,50. J. Adlers st. St. 0,70. Hoffmanns Vikkelm. 1,35. Nobels mandl. 0,80. Jensens Arb. Nansensg. 1,00. Thomsens Arb. Blaagg. 1,00. Karl Petersens Arb. 3,90. C. Poulsens Arb. 1,39. Schmidts Arb. 0,60. Thomasens Arb. 1,70. Simonsens Arb. 0,55. A. Rasmussens kv. Helarb. 1,70. „St. Felix“ Arb. 0,60. Hirschsprungs mandl. 9,50. do. kv. Helarb. 3,00. Culmsees Arb. 1,25. Ytteborgs Arb. 0,60. 588 1,00. 1729 0,25. Marsmanns mandl. 3,15. Nobels mandl. 1,25. Ree & Bays kv. Arb. 1,00.

København den 20. Novbr. 1906.

Forts.

Konrad Pettersson.

Cigarsorterernes Fagforening.

Horwitz & Kattentids Sorterere og Klistrere 2,10, do. 6,13, do. 1,20, do. 1,30. Hirschsprungs Sorterere 1,85, do. 2,20, do. 1,10, do. 0,50, Marsmanns Sorterere 1,65.

I forrige Bidragsliste stod opført for Hirschsprungs Sortere 2,50, skulde være 2,60.

A. Olsen.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: N. Petersen, Niels Kvistgaardsgade.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: A. Christensen, Alléen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Christensen, Samsøgade 35.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.

Slagelse: Chr. Hansen, Nansensgade.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Mikkelsgade 35.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Ny Vestergade 8.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skalskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: C. Tvede, Dythmarsken 17.
Thisted: Fr. Jakobsen, Nørre Allé.
Esbjerg: V. Hansen, Svendehjemmet, Borgergade, mellem 6—7 Aften.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag. Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

≡ Raatobak og Vikler. ≡

Brasil (prima Kvalitet) fra 0,70 pr. Pd.
Domingo (meget bladrig) 0,70 pr. Pd.
Erdgods (meget bladrig) 0,68. **Sandgods** 0,70 pr. Pd.
Rensigtet Grus 0,50 pr. Pd.
G B M Java (2 Pd. til 1000) 1,40 pr. Pd. Stort Udvalg af **Omblad** og **Dækstobakker** i lyse Farver. Nye og brugte **Cigarforme**. **Presser**. **Baand**. **Etiketter** til Fabrikernes Originalpriser.
Prægede Cigarringe 1,50 pr. 1000.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,

— 64, Vesterbrogade 64, —

Telf. V. 307 x. (ved Th. Petersen.) Telf. V. 307 x.

Vikler i 15 nye flotte Facons. — **G. M. B.** 1,35, 1,65, 2,00. — **Sumatra** 2,00, 2,50. — **Java Omblad** 0,90, 1,00, 1,20. — **Brasil** 0,75, 0,90, 1,00. — **Domingo**, **Erdgods**, **Cuttings**. — **Bocklund Knive**, 0,30, pr. Dus. 3,00. — **Snit købes** 0,45 Øre pr. π .

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 24

15. December 1906

2. Aargang

Til

**Kollega Vilh. Christensen,
Slagelse.**

Ærede Kollega!

I Din Artikel skriver Du, at „*Slagelse Afdelings Cirkulære har vakt et vist Røre og er absolut blevet meget unaadigt optaget af Hovedbestyrelsen.*“

At Cirkulæret har vakt et vist Røre, kan gerne være, men det var vel ogsaa Mening, det var vel derfor, det blev udsendt, og det er altsaa godt, naar Røret svarer til de Forventninger, man har gjort sig. For saa vidt er alting godt.

Men naar der fortsættes med at sige, at det er meget unaadig optaget af Hovedbestyrelsen, saa er det ikke længere godt, thi saa holder Du Dig ikke ganske strængt til Sandheden længere, og det bør man gøre, naar man vil have sin Mening paa Tryk.

Der er nu først og fremmest det af Hovedbestyrelsen udsendte og af mig undertegnede Cirkulære. Hvor i Alverden kan der spores nogen Unaade? Det er holdt i en saa forsonlig og urban Tone som mulig; i alt Fald er jeg ude af Stand til at skrive i en anden Tone, naar jeg skal offentliggøre, at Hovedbestyrelsens Mening om den Sag er en *anden* end den, Slagelse Afdeling har om samme Sag.

Eller kan Unaaden spores deri, at Hovedbestyrelsen er imod Afholdelsen af Kongressen i og for sig, og at den tilkendegiver det? Jeg mente, at Bestyrelsen havde den Pligt at sige sin Mening, om en Ret for de enkelte Medlemmer af Bestyrelsen vil jeg slet ikke Tale.

Efterat den Paastand er tilbagevist, kan vi diskutere Sagen, og jeg skal gøre det uden at vise Spor af Unaade.

Der skrives, at Forslaget ikke vil skade Forbundet, at det tværtimod vil afhjælpe den Uretfærdighed, der blev udvist overfor de Rejsende ved sidste Kongres. Under almindelige Forhold vilde maaske Forslaget ikke just skade Forbundet, dertil har Organisation forhaabentligt faaet for stærkt Fodfæste indenfor Fagets Arbejdere, men er det Mening, at der skal indkaldes til en Kongres for hver Gang en Afdeling har hittet paa noget, der muligvis kan forbedre enkelte Medlemmers Stilling uden ligefrem at skade Forbundet. Jeg vil i alt Fald ikke tilraade at gøre det.

Det er aldeles ikke sikkert, at man forbedrer de enkelte Medlemmers Stilling, thi de forskellige Understøttelsesfond maatte i et saadant Tilfælde adskilles, og det er mere end sandsynligt, at man derved vilde fordyre Administrationen meget betydeligt, man maa jo nemlig huske paa, at det fælles Fond for Tiden administreres ganske gratis, hvad man temmelig sikkert ikke vilde kunne opnaa, saafremt man skilte Rejse- og Arbejdsløshedsunderstøttelsen. Naar saa Arbejdsløshedsunderstøttelsen blev under Forbundet, saa maatte Rejseunderstøttelsesfondet have en særlig Administration, og altsaa ogsaa paaregne en ikke ganske ubetydelig Del af Indtægten til Administration, og dette skulde da ogsaa betales. Adskillelsen af de to Fond *kan* umulig undgaas, thi nu kommer jeg til det vigtigste, nemlig Statstilskudet og de dermed forbundne Goder. Dette er i og for sig tilstrækkeligt til at bestemme min Stilling til Spørgsmaalet, jeg mener, vi skal tage, hvad vi kan faa, det bliver aldrig for meget, og nu kommer jeg til det Punkt i Artiklen, som er mig fuldstændig uforstaaelig. Der siges: „selvfølgelig skal vi ikke sige nej til Statshjælpen, naar den en Gang kommer, og med en Smule god Vilje behøver vi det heller ikke, fordi Understøttelsen bliver forhøjet for nogle Medlemmer, dette behøves der ikke særlig kløgtige Hoveder til at regne ud.“

Jeg skal ikke sige noget om de kløgtige Hoveder, det kan være, at man slet ikke regner mig med, men jeg maa endnu en Gang gøre opmærksom paa, at vi ikke kan faa den Statshjælp, naar vi udbetaler nogen som helst Understøttelse til Folk, der selv holder op med at arbejde. Det kan være, at denne Bestemmelse ikke just falder i alles Smag, jeg indrømmer, at den *kan* virke uheldigt for det enkelte Medlem, men for det første kan man umulig lave Love, der er absolut retfærdige overfor alle og i alle Tilfælde, og for det andet kan der være stærkt delte Meninger om, hvad der er retfærdigt, og hvad der er uretfærdigt. Som Sagerne nu en Gang staar, bliver vi ganske sikkert nødt til enten at opgive Slagelse-Forslaget eller ogsaa Statshjælpen, og da mener Hovedbestyrelsen, at vi bør tage Statshjælpen, den er en reel Hjælp for dem, der trænger, og for dem er Fondet jo egentlig oprettet. Ja, dersom vor gode Vilje havde ændret vore Lovgiveres Syn paa saavel denne som andre Sager, saa saa det godt nok ud for os, men foreløbig maa vi være tilfreds med det, vi *kan* faa, og saa arbejde hen til at faa mere og under heldigere Betingelser.

Det skulde glæde mig, om jeg havde overbevist Dig, ærede Kollega, men i alt Fald maa Du indrømme mig, at jeg har skrevet mit Indlæg ganske „lidenskabsløs“ og uden Spor af „Unaade“.

Venlig Hilsen

F. Møller.

Rejse- og Arbejdsløshedsfondet.

Ekstraordinær Kongres.

Det ærede Forretningsudvalg* synes, at Slagelse Afdeling er bleven overfladisk, og anbefaler os at tage mere Hensyn til faktiske Forhold. Vi kan med akkurat samme Ret give Forretningsudvalget det samme Raad, da der vist ikke er nogen, der har taget Forslaget mere overfladisk end netop Forretningsudvalget. Der er ikke nogen, der har forlangt at Hovedbestyrelsen ikke maatte sige sin Mening, tværtimod, mener vi, at det er ganske rigtig og naturligt, men naar Hovedbestyrelsen saa, fordi den er Modstander af vort Forslag, fremkommer med Udtalelser, som dem, der fremkom ved det forrige Svar, saa mener vi at være berettiget til at opfordre Hovedbestyrelsen til at tage den med lidt mere Ro, det baader os alle bedst. (Hvad er det, der berettiger hertil? Red.) Regnemesteren kendes ikke, og anonyme Meddelelser tages der ikke Hensyn til.

Det er Forretningsfører F. Møller, der har udtalt sig saaledes paa en Generalforsamling her i Afdelingen, saa tages der maaske lidt mere Hensyn til Udtalelsen. (Vi kan ikke være pligtig til at vide, hvem Slagelse Afdel. kalder „Regnemester“. Møllers Udtalelse var forøvrigt paa et ganske andet Grundlag og Tidspunkt. Red.) I det sidste Svar skrives: „Vi har ingen solid Erfaring af de to Aars Virksomhed“; men vi har Erfaring for, at mange Medlemmer er blevne forurettede, og det er det, vi vil have forandret. (Det passer ikke ganske. Red.) Det glæder os, at Hovedbestyrelsen nu kender Misfornøjelsen, der raader hos Medlemmerne, og vi skal tage os det til Indtægt, naar Tiden kommer; men naar der er en saadan Misfornøjelse til Stede, hvorfor da kalde det planløst at ville forandre Misfornøjelsen til Tilfredshed. (Vi kender den Misfornøjelse, der er til Stede og vil være til Stede uanset Lovenes bedre eller daarlige Indhold. Af Hensyn til den kan vigtige Institutioner ikke omkalfatres hvert Aar. Red.) Kan vi ikke forandre Paragraf 2 af Hensyn til Statshjælpen, saa kan vi forandre Paragraf 9 og 10 saaledes at Rejseunderstøttelsen forhøjes, saa spændes der ikke Ben for Statshjælpen. (Men Slagelse Afd. vil have forandret § 2. Red.)

Et andet Spørgsmaal bliver det, om vi ikke alligevel maa holde Kongres i 1907, hvis Lovforslaget om Hjælp til Arbejdsløse bliver vedtaget i denne Rigsdagssamling, og det er der vel nok lidt Haab om, for det turde da være usikkert, om vore Love da er affattede saaledes, at vi er berettiget til Statshjælpen. (Lov om Arbejdsløsheds-kasser kan ikke blive vedtaget før i 1907, men det her fremsatte er et Fremtidsspørgsmaal. Red.) Slagelse Afdeling kender godt Paragraf 13 i nævnte Forslag (Det skulde man ikke tro. Red.), men vi synes ikke at man kan stille København og Provinserne sammen i denne Sammenhæng, der er et meget større Arbejdsfelt i København, og

man kan dér for at blive arbejdsløs bedre gøre sig umulig paa en enkelt Fabrik, end man kan gøre det i Provinserne. (?? Red.)

Der menes ikke, at vi paa en Kongres i 1907 kan diskutere Overenskomsten; vi véd selvfølgelig ikke, hvorledes Overenskomsten har virket ude omkring, eller om den i det hele taget er ført ud i Livet, er den det ikke, da var det snart paa Tide at det skete, og der har Hovedbestyrelsen en uafviselig Pligt til at paasé at det sker, for vi skulde dog gerne have Overenskomsten bragt ud i Livet, før vi skal til at tage Bestemmelse om, naar den igen skal opsiges. (Her viser det sig, at Slagelse Afd. har skrevet om noget, den erkender at være uvidende om. Red.)

Et Par Ord til M.

Vi føler os ikke meget fristet til at tage til Genmæle mod Hr. M., men i Haab om, at „M.“ til næste Gang, han tager Ordet, vil sætte Navn under sin Artikel, skal vi ofre M. et Par Ord. Vi forstaar ikke Hr. M., naar han tror, at vi, ved at gøre alle Medlemmer ligeberettigede til Understøttelse, gør Forbundet til en Kasse for Rundrejsebilletter. (Medlemmerne har Ligeberettigelse. Red.) M. har sikkert aldrig selv været paa Rejse, naar han tror, at det kan blive en behagelig Ferie for 65 Kr. i Løbet af et Par Maaneder; vi synes nærmest, det er at insinuere sine Kolleger. Der findes ganske vist enkelte, som vil benytte sig deraf, men det er ganske sikkert ikke mange, og det bestaaende er jo langt fra nogen Garanti derfor, saa vi synes, „M.“ skulde tale saa sagte derom, og tænke nøjere over Sagen. Det forekommer os at M. er lidt barnagtig, naar han tror, at vi lave Demonstrationsnummer, fordi der ikke er bleven taget Hensyn til den Resolution, der blev vedtaget paa Fagmødet i Nyborg. Hr. M. kender altsaa Resolutionen; vi beder ham da om at læse den en Gang til, han vil maaske saa bedre forstaa, hvad det er at Slagelse Afdeling og flere andre Afdelinger ønsker.

Hr. M. er bange for at vi skal have en Kongres siddende al Tid, hvis Slagelse Afdelings Forslag vedtages; det er beklageligt at Medlemmer kan have et saa snævert Syn paa Sagen, men Hr. M. kan være sikker paa, at selv om der ikke bliver Kongres før 1908, derfor forandrer Slagelse Afdeling ikke Anskuelse paa dette Punkt. Det er beklageligt, at M. ikke har hørt Røster fra andre Afdelinger, men M. kan være sikker paa at Slagelse Afdeling har hørt dem, og Hr. M. vil nok faa dem at høre ogsaa, om ikke før, saa paa Kongressen. Det skal saa vise sig, hvor ødelæggende vort Paafund har været.

Hr. M. er ked af at vort Forslag kun vil gavne de unge Kolleger; det forekommer os, at ogsaa paa dette Punkt er „M.“ meget snæversynet, men det var maaske ikke saa umuligt at „M.“ selv en Gang kunde komme til at nyde godt deraf, og saa vilde „M.“ maaske ikke kalde det et ødelæggende Paafund.

For Afdelingen i Slagelse
Vilh. Christensen.

Julens Bøger.

Jule-Album.

Atter i Aar er Jule-Album, der udgives af forhen A. Christiansens Forlag, det Hefte, der kunstnerisk set, hævder sig en Førsterangs-Plads.

Den berømte, hollandske Maler *Rembrandt* er i Anledning af 300-Aars-Dagen for hans Fødsel hædret

* Der foreligger ingen Artikel om denne Sag underskrevet af Forretningsudvalget. Red.

med en Artikel, der ledsages af 12 Selvportrætter osv., ligesom der er 4 Bilag, Gengivelser af Rembrandts Malerier. Af disse er særlig hans mesterlige Billed Staalmeisters (Raadherrerne) af stor Virkning.

Hefftet indeholder desuden Bidrag af adskillige Kunstnere og man lægger særlig Mærke til en kulturhistorisk Skizze „Dans“, af Docent *Peter Johansen*. Den ledsages af 62 fine Billeder.

Som ekstra Bilag følger en smuk Gengivelse af Lorrains Billede, Landskab med den hellige Familie paa Flugten til Ægypten.

Arbejdernes Jule-Album,

der er udgaaet i et overvældende stort Oplag, indeholder i Aar et endnu rigere Stof end tidligere Aar.

Det indledes med et „højstemt“ Digt af *L. C. Nielsen*, Arbejdets Drapa. Arbejdets Udvikling fra Trældomskaar til Triumf.

Iøvrigt er der Bidrag af en Mængde Skribenter bl. a. af *C. E. Jensen*, *Palle Rosenkrantz*, *Fr. Bou*, *Gustav Wied*, *Carl Ewald*, *Borgbjerg* og *Brockmann*.

Som Bilag følger 5 af Rembrandts Billeder, deriblandt en prægtig Gengivelse af Rembrandt med *Sazkia* paa Skødet, Malerens glimrende Udtryk for Livsglæden.

A. C. Meyer. Digtsamling.

Nattens Sange og andre Digte er Titlen paa denne Samling.

Den indeholder smaa Stemningsudbrud og djærve Viser, Sange til Kærlighedens Pris og Billeder fra Livet. Højest staar efter vor Mening Digtet „*Paa Vagt*“, der i kraftige Vendinger maler et Billede fra det kæmpende Rusland og lader det store Verdens-Broderskab lyse som Udvej fra al Verdens Uret.

G.

Julebogen fra Hagerups Forlag indeholder som foregaaende Aar Bidrag af mange Forfattere og rummer ikke saa lidt af den hyggelige Julestemning.

Julebog for Børn, fra samme Forlag, byder mange gode Fortællinger, redigeret af *Anna Erslev* og *Laura Kieler*.

Børge Janssens, *Tordenskjolds Vejrhanen* og andre Børnefortællinger, samt *Niels K. Kristensens*, Paa de vilde Veje, ere ligeledes Bøger, der er værd at give Børn.

A.

De tyske Tobaksarbejderes Cigarfabriker.

Under de tyske Cigararbejderes store Lønbevægelse i 1890 modnedes blandt de organiserede Tobaksarbejdere Tanken om at danne en Produktionsforening. Samme Aar blev en saadan stiftet og paabegyndes en Cigariabrik i Hamborg. Fra en lille beskeden Virk-

somhed har dette kooperative Foretagende udviklet sig til en Bedrift, der nu beskæftiger ca. 350 Arbejdere, fordelt paa 3 Fabriker, i Hamborg, Hanau og Frankenberg. Fabrikernes Leder er den socialdemokratiske Rigsdagsmand *v. Elm*, hvis Energi og Dygtighed ganske sikkert har en stor Part af Æren for Fabrikernes kolossale Udvikling i Løbet af de 16 Aar, Virksomheden har bestaaet.

Man faar let et Begreb om Forretningens Størrelse, naar man ved, at der aarlig produceres ca. 14 Millioner Cigarer. Nettoindtægten er derimod ikke saa stor, som man kunde vente i Forhold til Omsætningen, men dog ganske antagelig, nemlig ca. 24—25,000 Mark aarlig, men Fabriken drives heller ikke efter kapitalistisk Mønster.

For det første har Arbejderne en betydelig højere Løn end hos de kapitalistiske Arbejdskøbere, men faar ogsaa Andel i det Overskud, Fabriken giver; Arbejdernes ugentlige Fortjeneste er *ikke* under 30 Mark gennemsnitlig, hvad der er betydelig højere end hos de privatkapitalistiske Arbejdskøbere. I forrige Aar er der udbetalt 7801,28 Mark til Arbejderne som Andel i Overskudet, hvilket Beløb fordeles lige- ligt imellem hver Arbejder.

Produktionsforeningen, der ejer Fabrikerne, tæller for Tiden omkring 300 Medlemmer, der alle er Medlemmer af det tyske Tobaksarbejderforbund.

At dette kooperative Foretagende er en væsentlig Faktor i Kampen mellem Arbejder og Arbejdskøber, er Privatkapitalisterne jo klare over. Arbejdernes Fabriker virker for en stor Del regulerende baade paa Produkternes Salgspriser og Arbejdslønnen; nu kan det ikke nytte, at Arbejdskøberne paastaar, at Industrien som Helhed ikke kan bære væsentlige Lønforhøjelser eller forkortet Arbejdstid, med Berettigelse kan Arbejderne da pege paa deres egen Fabrik, vise, hvad *der* bliver betalt for Arbejdet, og dermed slaa de tomme Paastande til Jorden. — Det har, som man let kan forstaa, ikke skortet paa Anslag mod Arbejdernes Cigarfabriker, men takket være den forsigtige, billige og fremsynede Ledelse har Foretagendet udviklet sig rask og sikkert, de graadige og hensynsløse kapitalistiske Arbejdskøbere, der ser deres Interesser truede af Arbejdernes kooperative Foretagender, paa Trods.

Carl Høyer.

Krig gennem Aartusinder.

Forhen *A. Christiansens Forlag* har udsendt Begyndelsen til et stort Værk, der vil skildre Krigenes Historie. Forfatteren er *Kapt. Daniel Bruun*, der igennem mange Aar har syslet med Forarbejderne til Værket og personlig har besøgt en Mængde af de store Valpladser. Værket skal ikke være en Fanfare for Krigen, og naar det holdes, tror vi, at det kan gøre Nytte som et kæmpemæssigt Indlæg imod Krigen.

Aarhundrede efter Aarhundrede har gaaet sin Gang. Civilisationen har bredt sig, Kulturen er høj-

uet, men Krigen raser i vore Dage med endnu større Kraft og Ødelæggelse end i Fortiden.

Vi tror derfor, at en „Krigens Historie“ vil virke højst gavnlig. Oplysning om faktiske Forhold skaber ofte Afsky for det, der skildres, og vi tvivler ikke om, at sundt tænkende Nutidsmennesker med Rædsel og Afsky vil vende sig mod de Magthavere, der oprettholder Krigene, naar de faar en, som det her loves, nøgtern historisk Skildring af de frygtelige Hærgninger, som er foregaaet paa Kommando af de store Herskere.

Værket bliver bilagt med talrige Illustrationer og Kort og vil sikkert blive af stor Interesse.

—g.

Fra Kunstens Verden.

Folkeoplysning.

Hagerups „Illustreret Konversations-Leksikon“ er udkommet med sit 2. Hefte, der ser meget tiltalende ud. Det indeholder 3 Ark Tekst, 48 Sider, i Kvartformat og bringer adskillige gode Artikler, navnlig om naturvidenskabelige og tekniske Emner.

K. G. Brøndsted: Funk'erne.

I et literært set meget slet Sprog fortæller Forfatteren under ovenstaaende Titel et Stykke Familiedrama fra Systemskiftets Tid. Forfatteren, der er forbenet Højremand, lader sig henrive til ganske usømmelige Angreb paa Venstres Mænd og helt usmagelige Fremstillinger af en Socialist-Redaktør.

Det er forbavsende lidet Selvkritik, den gamle Forfatter og Adjunkt er i Besiddelse af.

—n.

Cigarsorterernes Fagforening.

Slettede Medlemmer.

Nr.	2829.	Otilia Jensen,
„	2852.	Minna Nielsen,
„	2868.	Laura Petersen,
„	2871.	Alma Michelsen,
„	2872.	Christine Jensen,
„	2874.	Andrea Jensen.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 3.
Aalborg: Chr. Møller, Dannebrogsgade 26.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: N. Petersen, Niels Kvistgaardsgade.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: A. Christensen, Alléen.
Holstebro: A. Andersen, Stationsvej.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 27.
Aarhus: C. Christensen, Samsøgade 35.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.

Slagelse: Chr. Hansen, Nansensgade.
Viborg: Jac. Jensen, Lille St. Mikkelsgade 35.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Ny Vestergade 8.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: C. Tvede, Dythmarsken 17.
Thisted: Fr. Jakobsen, Nørre Allé.
Esbjerg: V. Hansen, Svendehjemmet, Borgergade, mellem 6—7 Aften.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag. Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Københavns Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

≡ Raatobak og Vikler. ≡

Brasil (prima Kvalitet) fra 0,70 pr. Pd.
Domingo (meget bladrig) 0,70 pr. Pd.
Erdgods (meget bladrig) 0,68. **Sandgods** 0,70 pr. Pd.
Rensigtet Grus 0,50 pr. Pd.
G B M Java (2 Pd. til 1000) 1,40 pr. Pd. Stort Udvalg af **Omblad** og **Dækstobakker** i lyse Farver. Nye og brugte **Cigarforme**. **Presser**. **Baand**. **Etiketter** til Fabrikernes Originalpriser.
Prægede Cigarringe 1,50 pr. 1000.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

VIKKELFABRIKEN,

—≡ 64, Vesterbrogade 64, ≡—

Telf. V. 307 x. (ved Th. Petersen.) Telf. V. 307 x.

Vikler i 15 nye flotte Facons. — **G. M. B.** 1,35, 1,65, 2,00. — **Sumatra** 2,00, 2,50. — **Java Omblad** 0,90, 1,00, 1,20. — **Brasil** 0,75, 0,90, 1,00. — **Domingo**, Erdgods, Cuttings. — **Bocklund Knive**, 0,30, pr. Dus. 3,00. — **Snit købes** 0,45 Øre pr. π .

Redigeret af **TH. STAUNING**, Rømersgade 22, København K.

Trykt hos Rud. Böhm, Rømersgade 23, København

Indholdsfortegnelse

for
Aargangen 1905.

- Afdelings-Adresser. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 18, 19, 20, 22, 23, 24.
Aftenundervisning. 22.
Akkord—Tidløn. 17, 19, 20, 21, 22.
Arbejdsbetingelser ved kommunalt Arbejde. 20.
Arbejderforsikring. 14.
Arbejdernes Jule-Album. 22.
Arbejds- og Fabrikstilsynet. 17.
Arbejdsløsheden. 7, 12, 13, 14, 15, 16, 17.
Arbejdsløshedsforsikring. 8.
Arbejdsløshedsstatistik. 7.
Arbejdsraadet. 1, 16.
Bekendtgørelse fra det internationale Sekretariat. 7.
Beskyttelseslovgivningen i Nordamerika. 20.
Bort med Tobakken. 20.
Børnedødelighed og Boligforhold. 14.
Cigar- og Tobaksarbejderforeningen. 11.
Cigarsorterernes Fagforening. 3, 4, 6, 7, 10, 14, 15, 18, 22.
Cigarsortererforeningens Jubilæum. 8, 9, 10.
Cigarsortererforeningen i Tyskland. 18.
Cykle-Kreditselskabet. 4.
De samvirkende Fagforbund. 10.
De skal vide det. 11.
Den sorte Race. 10.
Den tysk-schweitziske Tobakstold. 21.
Det tyske Tobaksarbejderforbunds Kongres i Leipzig. 21.
Det nye Blad. 1.
Efterlysning. 2, 3, 5, 6, 14, 23.
Efterslet fra Kongressen. 3.
En Arbejdsnedlæggelse. 24.
En Barnemorderske, Arb. Teater. 4.
En Erindring. 16.
Engelsk Arbejdsløshedslov. 20.
En praktisk Bog. 24.
Eshjerg-Konflikten. 10.
Fagforeningerne og Arbejderpressen. 19.
Fagmøde i Holstebro. 17.
Fagmøder. 14, 18.
Forløbere og Efternølere. 24.
For Sunde og Syge. 5.
Fra Kunstens Verden. 22, 23.
Fra Provinserne. 23.
Geschenkkassen. 12, 13, 15.
Geschenkkasser ktr. Rejse- og Arbejdsløshedsunderstøttelse. 18.
Giv Agt. Der antages Afdelingsmestre. 23.
Havanna-Konkurrence i Amerika. 6.
Hjemmearbejde. 24.
Hvad jeg lærte af mit Arbejderliv. 22.
Industriforeningens Aftenkursus. 18.
Julie Hansens Begravelse. 11.
Kamp mod Cigaretterne. 13.
Kampen om København. 6.
Kommunal Arbejdsanvisning. 18.
Kommunal Indflydelse. 2.
Konflikten i Nykøbing M. 11.
Kubas Tobaksimport i Aaret 1904. 21.
Køn og Karakter. 7.
Liste over Bidrag. 11, 12, 20.
Literære Frembringelser. 8, 9, 16, 21.
Livets Løgne. 1.
Loven om Voldgiftsretter. 23.
Møder. 1, 4, 5, 8, 9, 11, 12, 14, 16, 19, 22, 23.
Ny Artikel-Serie. 11.
Nytaar. 1.
Organisationsforhold i Tyskland. 21.
Otte Timers-Dagen. 9, 10.
Overrullere. 9, 10.
Politisk Viden. 16.
Protest. 10.
Rabatbilletter. 23, 24.
Rejse- og Arbejdsløshedsfondet. 19.
Rejsende- og Arbejdsløse. 1, 2, 5, 6, 10, 11, 19, 20, 21, 23, 24.
Strejke i Borup. 18.
Til Afdelingerne fra Revisorerne. 15.
Til Afdelingsformændene i Provinserne. 19.
Til Hjælp! Kamp i Sverrig. 13.
Til Provinsafdelingerne. 4.
Til samtlige Forbundsmedlemmer. 5.
Til samtlige Kasserere. 3, 6, 16.
Tobaksarbejderforbundet „Enigheden“. 2, 4, 5, 6, 7, 8, 14, 17, 19.
Tobaksarbejder-Kongres i Holland. 2.
Tobaksarbejder-Strejke i Tyrkiet. 2.
Tobakken. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.
Tobakstrusten. 6.
Tyranni. 24.
Udsættelse. 2.
Videnskabeligt Folkebibliotek. 10.
Vikkelmaskine. 9.
25-Aars Jubilæum. 9.
40-Aars Jubilæum. 4.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 1

1. Januar 1905

1. Aargang

Det nye Blad.

Vi har hermed Fornøjelsen at præsentere Læserne „Tobaksarbejderforbundets Fagblad“. Det er et nyt Blad, men da Forbundet før har haft sit eget Blad og derefter har haft „Samarbejdet“ som Organ, er Forbundets Medlemmer ikke ukendte med et saadant Blads Opgaver og Virksomhed.

Vi skal igennem dette Blad ligesom hidtil, og om muligt i endnu højere Grad, bestræbe os for at oplyse Læserne, at agitere for Arbejderklassens Frigørelse, at diskutere og klarlægge de Sager, der har Interesse og Betydning for Arbejderne og specielt for Tobaksindustriens Arbejdere og at bringe saadanne Meddelelser fra Organisationerne i Ind- og Udland, der kunne virke fremmende i vor Organisations og vore Medlemmers Interesser.

Vi haaber, at vort Blad maa blive et godt Bindeled mellem *alle* Medlemmerne i Forbundet, og bidrage til Forstaaelse og Fremme af godt Samarbejde mellem Medlemmerne indbyrdes saavel som mellem disse og Forbundets Ledelse, og vi beder alle Læserne om at bidrage til, det her antydede Programs Realisation, saa faar vi ogsaa alle den Nytte og Glæde af Bladet, som er tilsigtet.

Redaktionen.

Nytaaer.

Naar det gamle Aar er udløbet, og det nye begynder, næres der hos de allerfleste Mennesker Forventninger om det, der skal ske. Man ønsker gerne at vide, hvad Aaret vil bringe, og man haaber al Tid, at det nye Aar vil blive godt, i Reglen bedre end det, som er svundet.

Deraf ogsaa det traditionelle „Glædeligt Nytaaer“.

Og vi vil ikke bryde med denne Tradition, men benytte Ordene og deri lægge de bedste Ønsker for alle dem til hvem vi henvender os.

For de mange gaar Aarene trist og ensformigt; sker der Afbrydelser i Ensformigheden er det som oftest med Sorger og Ulykker. Derfor bør man i Udtrykket „Glædeligt Nytaaer“ samle Ønskerne om bedre Forhold og belægge Ønskerne med Arbejde for at hidføre disse.

I hvert nyt Aar, vi oplever, bør der ske Fremskridt for Arbejderne, aandeligt, økonomisk og politisk.

I hvert nyt Aar bør flere Arbejdere melde sig til Kamp mod de gamle, slette Forhold, og hvert nyt Aar maa bringe os nærmere vort Maal:

Kapitalismens Tilintetgørelse.

Herom samler vi vore Ønsker ved Aarsskiftet, og i det Haab bringer vi Kammerater og Klassefæller vor Hilsen og Ønsket om

Glædeligt Nytaaer!

Arbejdsraadet.

Arbejderens Liv og Sundhed.

Af den fra Arbejdsraadet (i Henhold til Fabriksloven) sidst aflagte Aarsberetning fremgaar det, at der er udfoldet en for Arbejderne og deres Børn gavnlige Virksomhed.

Erklæring er afgivet til Indenrigsministeriet over de af Københavns og Frederiksbergs Kommuner indførte Vedtægter om Udnyttelsen af Børn og unge Mennesker i visse Virksomheder. Efter at Kommunerne havde udarbejdet Vedtægterne, der betydeligt indskrænkede Anvendelsen af Børn og unge Mennesker under 18 Aar i visse Arter af Erhvervsvirksomheder, drøftede Raadet disse Spørgsmaal og fik indsat nogle smaa Ændringer med Hensyn til Ombæring af Mælk, Brød, Kager og Aviser. Siden stadfæstede Ministeriet Ved-

tægterne, hvorefter det er ganske forbudt at anvende Børn under 12 Aar, medens Arbejdstiden for Børn over denne Alder betydeligt indskrænkes.

Endvidere har Raadet deltaget i Udfærdigelsen af bestemte nærmere Regler for Lægeundersøgelse af Børn og unge Mennesker under 18 Aar, som antages til forskellig Virksomhed.

En af Raadets større Opgaver i dette Aar har det været at forhandle med Indenrigsministeriet og Bagermestrenes Fællesrepræsentation om Arbejde i Bagerier.

Paa Grundlag af de foretagne Undersøgelser har Raadet udarbejdet et Forslag til Lov om Arbejdet i Brød- og Kagebagerier. Dette Forslag kræver alle Bagerier ført ind under Fabrikstilsynet. Det bestemmer desuden, at mandlige Arbejdere fra 16 til 18 Aar kan anvendes til Natarbejde mellem Kl. 8 og 6, naar deres ugentlige Arbejdstid ikke overstiger ialt 66 Timer i København og 72 Timer i Provinsen, heri indbefattet Spise- og Hviletid. Der skal hvert Døgn gives de paagældende Arbejdere en samlet Hviletid af mindst 8 Timer.

Forslaget er med en længere Motivering indsendt til Indenrigsministeriet.

Den meget betydningsfulde Sag om en Revision af Lærlingeloven har ogsaa beskæftiget Raadet. Fællesrepræsentationen for dansk Industri og Haandværk har til Indenrigsministeriet indgivet et Andragende om en saadan Revision og ledsaget Andragendet med et bestemt Forslag. Heri foreslaas en Række Ændringer og Tilføjelser til Lærlingelovens enkelte Paragrafer, dels sigtende til at sikre Lærlingen en god Uddannelse, men navnlig ogsaa til at skaffe et klarere Forhold mellem Mester og Lærling og saa naturligvis at sikre Mestrenes Rettigheder. Vi skal ikke her indlade os paa en detailleret Omtale af de enkelte Punkter, den vilde blive altfor vidtløftig, og i hvert Fald vil den have ringere Interesse, saa længe Sagen ikke er gennemført eller dog nærmer sig sin Realisation.

Arbejdsraadet har udarbejdet nye Regulativer indeholdende faste Regler for Rum- og Belysningsforhold, Opvarmning, Ventilation, Rengøring m. v. i Arbejdslokaler under forskellige Fag, saaledes for Cigar- og Tobaksfabriker, hvilket har været omtalt i „Samarbejdet“, samt for Bogtrykkerier og Tekstilfabriker. Nye Regulativer bebudes for Vaskerier, Valkerier og Farverier samt særlig for Metalindustrien.

Spørgsmaalet om Siddepladser for Butikspersonale er rejst af Udvalget.

Raadets Virksomhed har til Formaal at beskytte Arbejderne mod LigeGYldighed og Samvittighedsløshed fra Arbejdsgivernes Side i Indretningen og Udstyrelsen af Værkstederne og Fabrikerne og i Udnyttelsen af ung Arbejds-kraft. Det er derfor hadet af mange Arbejdsgivere — selv Storhaandværkeren Hr. Kasper Rostrup ytrede under Haandværkerfesten sin dybe Antipati over for den Art Arbejderbeskyttelseslovgivning — og dets Virksomhed møder jævnlig Modstand og Krakileri fra Fabrikherrernes Side. Trods denne Uvilje fra mange Arbejdsgiveres Side udretter Raadet et Arbejde som i stigende Grad har været til Gavn for Arbejderne og

bidrager til at skaane mange Menneskeliv, som den hensynsløse Kapitalisme ellers vilde gøre Ende paa.

Det er i denne Forbindelse værd at lægge Arbejderne paa Sinde, at de sørger for, at de indførte Regulativer overholdes fra begge Sider, thi enhver vil sikkert erkende, at Renlighed og andre af Raadet paabudte Foranstaltninger er af stor Værdi for Arbejderne.

Vort Forbunds Viceforretningsfører *A. Christiansen*, er Medlem af Arbejdsraadet.

Tobakken.

HISTORISKE OPLYSNINGER.

I.

Da det for Nutidens Tobaksarbejdere sikkert vil være af Interesse at kende noget til Tobakkens historiske Oprindelse og Benyttelse, har vi i forskellige Skrifter og historiske Optegnelser skaffet os en Del Oplysninger som her og i det følgende skulle meddeles.

Paa meget gamle kinesiske Billeder finder man gengivet Tobakspiber, der i Formen ligner dem der fremdeles bruges i Kina, og Tobakkens oprindelige Hjemsted maa søges i det tropiske Amerika og visse Dele af Asien, ikke mindst i Kina, hvor Tobak stadig dyrkes overalt. Tidspunktet for Tobaksavlens Opstaaen kendes ikke, ligesaa lidt som man véd, hvornaar Tobakken første Gang er ført til Norden.

Noget af det tidligste der vides om Tobak er fra Amerikas Opdagelse. Da Columbus den 12. Oktober 1492 betraadte Øen *Guanahani*, en af Bahamaøerne, eller som Columbus kaldte den, San Salvador, blev han og hans Folk meget forbavsede over at se de indfødte paa Strandbredden, „idet de blæste Røgskyer ud af Næse og Mund, hvilke Røgskyer de trak ud af en tørret Urt, som var rullet ind i et Maisblad, hvis ene Ende var antændt, medens de holdt den anden Ende i Munden.“ Disse Ruller kaldte de indfødte *Tabaco*, og disse er muligvis Oprindelsen til Cigarerne.

Arkæologerne hævder, at nogle i gamle Jordlag i England, Schweiz og Irland fundne Terrakotta-, Træ- og Metalrør har været benyttede til Rygning, men herom og navnlig om Anvendelsesmaaden véd man intet bestemt. Lykkes det at finde nærmere Forklaringer og at udfinde, hvornaar de nævnte Genstande har været benyttede, vil man maaske erfare, at Rygning har været kendt i meget gamle Tider, maaske endog i Oldtiden. Herpaa tyder en Bemærkning, der er fremsat af den græske Historieskriver *Herodot*, der fødtes mellem 490 og 480 f. Chr. Han siger i en Omtale af Beboerne paa nogle Øer ved Volga, at de kastede tørre Frugter paa Ilden og indsugede Røgen, hvorved de opnaaede den samme Fuldskab som Grækerne af Vin.

Imidlertid om dette véd man ikke noget nærmere, og vi maa derfor nøjes med at følge Historien fra 1492, da Columbus saa de „Tabaco“-røgende Øboere.

Om Navnet Tobak har der været nogen Strid, det

har heddet, at Planten har faaet Navn efter en Ø blandt de „smaa Antiller“ i det Caraiiske Hav ved Navn Tobago, men herfor er ingen Sandsynlighed, hvorimod det snarere kan antages, at Øen har faaet Navn efter Planten, som maaske er ført til Øen fra en af de nærliggende Tobaks-Øer.

En spansk Munk ved Navn *Robert Pane* er vistnok den første Beskriver af Tobaksplanten. Han blev efterladt paa Øen San Domingo ved Columbus' anden Rejse og kalder Urten *Cohobba* eller *Guioja*.

Efter Beretninger fra 1535 brugtes Tobakken som Lægemedel, og dens Ry som saadan holder sig ned gennem Tiderne. Den benyttedes som Beskyttelsesmiddel mod Pest, og i 1650 udkom et Skrift, som angav sit Indhold saaledes:

Tubackis

forunderlig Natur, Wirckning og Udrætning, oc i synderlighed, Huorledes ét Menniske til Parijs udi Franckrige, som haffuer været Død paa den fierde Dag: Oc underligen vid Tuback faaed til Liffue igjen. Oc emidlertid haffuer den samme været udi Helffuede oc huad for adskilligt underligt hand der haffuer seet, hørt oc erfarit.

I 1541 og 1555 fandtes Planten i Mexiko og Brasilien henholdsvis af *Geronimo Benzono* og *André Thevet*. I Mexiko kaldtes den *Yettl*, i Brasilien *Petum* og i Peru *Sayri*.

Den brugtes baade til Snus og til Rygning, men i Mexiko særlig som Middel til at stille Sult og Tørst og til at modvirke Tandpine, Mavepine og andre Ubehageligheder.

De første Tobaksplanter menes at være indførte fra Amerika til Evropa midt i det 16de Aarhundrede. Der kom baade Planter og Frø til Lissabon og herfra førtes de til Frankrig, idet den derværende franske Gesandt *Jean Nicot*, (1530—1600), i 1560 erhvervede et Eksemplar af Planten fra den kongelige Have, indvandt Frø af denne og førte det til Frankrig. Planten kaldtes da efter ham *Nicotiana*, i den af *Delachamp* i 1586 udgivne *Historia plantarum*, væsentligt fordi Jean Nicot havde udbredt dens Ry som Lægemedel.

Kort forinden Nicot førte Planten til Frankrig, sendte *André Thevet* nogle Planter fra Brasilien og gjorde som Følge deraf Fordring paa Æren for Indførelsen, og efter ham kaldtes Planten *Potium Theveti*.

Fra Frankrig bredte Planten sig udover det øvrigt Evropa, og Tobakken dyrkes nu i alle Verdensdele, i Evropa endog meget nordligt, op til 62 Gr. nordlig Bredde, altsaa endnu nordligere end Stockholm.

Tobaksplanten paavirkes meget hurtigt af Forskellen i Jordbunds- og Klimatforhold, og i Tidens Løb har der derfor dannet sig en Mængde forskellige Arter. De mest fremtrædende af disse benævnes saaledes:

Nicotiana tabacum eller *Virginia-Tobak* (omfatter saa forskellige Kvaliteter som den ædleste Havanna og den Tobak, der dyrkes nordligst i Evropa. Den er ligeledes overført til Ostindien).

Nicotiana rustica (stammer fra Sydamerika og

dyrkes i Tyrkiet, Sydrusland og Ungarn, hvor den leverer et udmærket Produkt, medens den andre Steder forefindes i yderst slette Varieteter).

Nicotiana macrophylla eller *Maryland-Tobak* (dyrkes med Held i Grækenland og Ungarn).

Nicotiana chinensis (stammer formentlig fra Kina og er indført paa Filippinerne og Sundaøerne).

Tobakken fra Nordamerika, Brasilien og Algier er svær, fed og sødlig. Hvor der er overvejende Tørke, produceres i Reglen Tobak af ringe Kvalitet, f. Eks. i Engelsk Indien. Fra Sumatras Østkyst, hvor der er rigeligt Regnfald, kommer de fineste Dæksorter.)

I Connecticut har man i de senere Aar opelsket en ganske ny Kultur. Tobakken plantes og opvokser i Halvskygge, frembragt ved Sejldug udspændt over meget store Arealer, og naar den paa denne Maade opvoksede Tobak behandles paa samme Maade som Sumatra-Tobakken, siges det, at den faar dette berømte Dæks' udmærkede Egenskaber. Priserne for den saaledes dyrkede og behandlede Tobak siges at være stegne til en forbavsende Højde, nemlig fra 60—80 Øre pr. Pund til 5 à 10 Kr. pr. Pund, men det maa samtidig bemærkes, at Sejldugsdækket over Markerne koster meget betydelige Summer. Fra 260 [til 600 Dollars pr. Acre. D: v. s. ca. 1000—2200 Kr. pr. $\frac{5}{7}$ Td. Land i dansk Flademaal.

Vi har nu her givet nogle Oplysninger om Tobakkens Oprindelse og Udvikling fra de fjernere Verdensdele. Vi skal i næste eller et senere Numer af Bladet omtale Tobakkens Indtrængen i Norden og Udviklingen til den nu kendte Tobaksindustri.

„Livets Løgne“.

Anden Juledag opførtes paa Arbejdernes Theater, Enghavevej, et Folkelivsbillede i 5 Akter af Cigar-sorterer *Th. Stauning*. Det opførtes for første Gang, og er det første Arbejde af Stauning i dramatisk Retning. Det gjorde stor Lykke, ja mer end Lykke, thi der var Begejstring, stor Begejstring blandt Publikum, og det er intet Under: Stykket er skrevet af en Arbejder, der forstaar at fremstille Arbejdernes Liv paa den rette Maade for Arbejderne selv. Det ny i Fremstillingen er væsentlig den Maade, hvorpaa Arbejderne taler og bevæger sig, foruden Fremstillingen af Forhandlingen med Fabrikanten. Stykket fik en efter Forholdene god Udførelse, og skal nogen af de Spilende fremhæves, bør det være d'Hrr. Keller, Hinz og Georg Poulsen samt Fru Kate Jensen. En Sang, hvortil den blide og klangfulde Musik var komponeret af Hr. Lærer Einar Hansen, blev godt foredraget af Frk. Cora Petersen.

Hvis man vil se Arbejderen, som han er i Hverdagslivet, hjemme og paa Værkstedet samt blandt Kammerater paa Møder o. s. v., bør man sikre sig en Billet til „Livets Løgne“.

Ved Premiéren var den røde Lygte ude.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde d. 17. November 1904.

1. Det meddeles, at nogle Provinsfabrikanter, der har Cigarillos-Produktion, har indmeldt sig i den københavnske Fabrikantforening.

Endvidere at Provins-Fabrikantforeningen har nægtet at forhandle ved Fællesmøde om Cigarillos-Priserne.

2. Bedømmelse af en Cigar fra Horsens udsattes til nærmere Oplysninger foreligger.

En anden Cigar fastsattes til 16 $\frac{1}{2}$ Kr. (Haandarbejde.)

3. Fra Sverig meddeles, at ny Afstemning er i Gang om Overenskomsten, som forkastedes ved den nylig foretagne Afstemning.

Resultat kan ventes 1. Decbr., hvorfor det besluttedes, at Tilgang indtil da afholdes fra Sverig.

4. Fagbladets Trykning overdroges R. Bøhm, Kbhv.

Det vedtoges at optage et begrænset Antal Annoncer paa Bladets Bagside.

Fællesmøde

mellem Forretningsudvalget og de københavnske Afdelingers Bestyrelser

17. Novbr. 1904.

1. Efter Redegørelse for Forhandlinger om Forhold paa Brünners Fabrik vedtoges det at modtage en Ordning, hvorefter der leveres strippede Omblade, gives fri Vikkelvending og Fritagelse for at afgive 2 pCt. Cigarer i Erstatning for Udskud.

Forretningsudvalgets Møde d. 24. Novbr. 1904.

1. Paa Cigarillos fra Slagelse fastsattes Pris.
2. Nogle Stridsspørgsmaal i Horsens overlodes til Ordning af Forretningsføreren.

Forretningsudvalgets Møde d. 5. Decbr. 1904.

1. Kampen i England er sluttet med Sejr for Arbejderne.
2. Overenskomsten i Sverig er antaget ved Afstemningen, og Tilgang aabnes fra 15. Decbr.
3. Forretningsføreren redegjorde for Ordningen af forskellige Stridsspørgsmaal i Horsens, ligesom der fastsattes Pris paa nogle Cigarer.
4. Det vedtoges, at Forretningsføreren rejser til Slagelse og søger ordnet Spørgsmaalet om Cigarillos.

Rejsende og Arbejdsløse.

Husk, at der fra Nytaar indtræder nye Regler for Rejse- og Arbejdsløshedsfondet, gældende for hele Landet. Alle Medlemmer maa sørge for at gøre sig bekendt med disse Lovbestemmelser for at undgå ubehagelige Forviklinger.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned* (i Februar den 25.).

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning, Rømersgade 22.*

BEKENDTGØRELSE.

ARBEJDERNES TEATER

ENGHAVEVEJ

Søndag den 8. Januar

og følgende Søndage:

PROLOG fremsiges af *C. Hintz.*

Livets Løgne,

Folkelivsbillede i 5 Akter af *Th. Stauning.*

Musiken af *Einar Hansen.*

Billetter faas paa Kontoret, Enghavevej 40, Forestillingsdagen eller efter Forudbestilling pr. Telefon 6067 samt i alle Telefonkiosker.

„Livet“, Sang af „Livets Løgne“, med Musik samt Prologen — fremsagt ved Opførelsen — faas ved Forestillingen, paa Kontoret samt hos Forlæggeren, Rømersgade 22, St., Pris 10 Øre.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemparver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 2

15. Januar 1905

1. Aargang

Tobaksarbejder-Kongres i Holland.

Det er den saakaldte Federation, der i Juledagene har afholdt Kongres i Byen Rotterdam, hvor hidtil ogsaa Forbundets Hovedsæde har været.

Læserne erindrer sikkert nok den Skildring, jeg i September og Oktober gav af de hollandske Forhold, særlig Federationens Adfærd overfor den gamle Organisation og dens saakaldte Program. Programmet lød i alt væsentligt paa „antipolitisk Optræden og Propaganda“, samt (mærkeligt nok) Ophævelse af Rejse-, Arbejdsløsheds- og event. Sygeunderstøttelse.

Man kan have hvilken Mening man vil om Rejse- og Arbejdsløshedsunderstøttelsen, sikkert er, at Tiden fordrer Oprettelsen af saadanne Fonds og Kasser, og selv om de ikke bringer nogen væsentlig Fordel, Skade gør de aldrig, og de bidrager uhyre meget til at fremme Organisationen, og lærer Arbejderne at kæmpe i sluttet Trop, lærer dem i Fællesskab at bekæmpe Onder, som de enkeltvis staar ganske magtesløse overfor.

Derfor er det ganske meningsløst at modsætte sig Oprettelsen af saadanne Kasser af Princip, og ophøje saadanne til Programpunkter. Man ser da ogsaa, at alle vegne, hvor man har lagt sig op med den Slags Principer, maa man inden ret længe gaa nedenunder og hjem, eller ogsaa bryde med Principerne.

Dette sidste synes at skulle finde Sted i Holland. Forslagene til Kongressen foreligger i vort Broderorgan „De Sigarenmaker“ og de er, som det er Skik og Brug i Holland, allesammen ledsaget af en kort Begrundelse, Forslaget om Oprettelse af et Arbejdsløshedsunderstøttelses-Fond er ledsaget af følgende korte, men ret fyndige Begrundelse:

„Naar ikke vi tager os af de Arbejdsløse, saa vil disse ret snart tage sig af os.“

Det er alt, og det er saamænd ogsaa nok. Fuldstændig rigtig. Tiden fordrer at der gøres noget i den

Retning og den Organisation, der ikke følger med Tiden, er ganske selvfølgelig dødsdømt.

At Federationen nu opretter saadanne Kasser forundrer mig ikke (en Rejsekasse havde de allerede oprettet), men at de nu er ifærd med ogsaa at svigte deres „antipolitiske“ Program efter saa kort Tids Forløb, kommer mig dog noget overraskende og viser tydeligere end nok saa mange Ord, hvor rigtig den internationale Kongres handlede, da den nægtede at optage dem i Forbundet. Følgende Mundfuld skal diskuteres paa Kongressen:

„Federationen tager Del i den antimilitaristiske Propaganda.“

Begrundelsen er ret fornuftig, man henviser i denne til den Rolle, Militæret spillede i 1903, og for at forebygge Gentagelser foreslaas det at drive en omfattende og virksom Propaganda imod Militarismen.

Dersom Forslaget gaar igennem, saa er der bogstavelig talt ikke andet end rene Person-Spørgsmaal tilbage, og hvor uvidende end Hollands Arbejderbefolkning er, dette maa aabenbart aabne Øjnene paa vore Kolleger.

Vort Broderorgan aftrykker Forslagene uden Kommentar. Synes ogsaa overflødig.

Jeg vilde ikke have omtalt Sagen saa udførlig, hvis ikke man lige nu var i Færd med at grunde „Federationer“ alle vegne, d. v. s. man gør Forsøg derpaa. Jeg udtalte paa Kongressen, at i Danmark var der ingen Jordbund for den Slags Foretagender, jeg tror heller ikke, at Kolleger vil gøre mine Ord til Skamme, særlig nu, da de har lært det sobre Selskab at kende. Da man nu kender mig i Rotterdam, vil man sikkert undlade at henvende sig til mig med Anmodning om Bistand, men prøve paa at faa bedre Held med sig andetsteds, jeg haaber at man vil tilsende mig eventuelle Skrivelser, som man maatte modtage fra Rotterdam.

F. Møller.

Tobaksarbejder-Strejke i Tyrkiet.

For kort Tid siden fremkom der Meddelelse om, at den første Strejke var udbrudt i Tyrkiet, endda blandt Tobaksarbejderne.

Anledningen var Indførelse af Maskiner paa nogle Fabriker, og Arbejderne, som i Oplysning staar langt tilbage, opfordrede til Kamp mod disse fra Befolkningens Side, ligesom de selv nedlagde Arbejdet.

Politimesteren erklærede derefter, at Strejke var ensbetydende med revolutionær Bevægelse og lod 220 af de Strejkende fængsle.

Tobakken.

HISTORISKE OPLYSNINGER.

II.

Som før nævnt véd man ikke bestemt, hvornaar Tobakken er kommet til Norden, men det er sikkert ikke længe efter at Columbus og hans Folk lærte den at kende af Øboerne paa Guanahani. Tobakken fulgte nemlig i sin Begyndelse med Søfolkene og da *Bergen* og *Helsingør* var de Byer i Norden, der havde størst Forbindelse med andre Lande paa Grund af Handels- og Havneforhold, maa man søge Oprindelsen til Nordens Tobaks-Industri og -Forbrug paa disse Steder.

I 1612 har Tobakken været kendt i Bergen, omend kun lidet kendt; maaske vil Helsingør ved Undersøgelse at Toldrullen senere kunne faa Æren for en tidligere Forekomst.

Bekendtskabet til Tobakken, som haves fra Bergen fra Aaret 1612, er paa en saa ejendommelig Maade, at det fortjener at nævnes:

I Bergens Sagefalds Protokol fra 1. Maj 1612 (Sagefald = Retssager med Pengebøder) hedder det, at Jokum Spillemand maatte bøde 4 Rdlr. for et Parlamant, d. v. s. Balade, Spektakel, „Fest“, han anrettede mod Anthonius Tobakspiben.

Man har altsaa paa det Tidspunkt haft en Mand, der røg Tobak, hvilket har været saa mærkværdigt, at han har faaet Tilnavnet „Tobakspiben“. Maaske har hans Hang til Tobak ogsaa været Aarsag til, at Jokum Spillemand forulæmpede ham, men dette faar man desværre ikke at vide.

Der hengik kun kort Tid efter Tobakkens Indførelse, før der fra visse Sider etableredes Krig med denne „nicotianske Urt“, baade i Norden og i andre Lande. Saavel Kirkens som Staternes Ypperste drog, bistaaet af andre Mægtigheder, til Felts mod Tobakken, der ansaas for noget djævelsk Tøjeri, og i mange Aar rasede Kampen mellem Tobakkens Modstandere og Tilhængere, indtil disse sluttelig sejrede.

Paverne udsendte Banbullen imod Tobakken. Tobaksrygerne i Rusland idømtes strenge Straffe, ja endog Dødsstraf skal være anvendt. Kong Jacob af England,

der hadede Tobakken, udsendte et Stridsskrift imod den, hvori han sagde, at denne sorte, kvalmende Tobaksrøg var at sammenligne med Røgen fra Helvedes Ild. Og han belastede den med en Told af 6 sh. 8 d. pr. Pund (= ca. 6 Kr.)

Herhjemme blev det i Christian IV's Skibsartikler af 1619 forbudt at medføre Tobak til „Forprang og Overflødighed“ inden Skibs Borde. Den der forbrød sig blev straffet og Tobakken ham frataget og kastet overbord.

Og man gaar videre endnu. I 1632 forbyder Christian IV ved kgl. Forordning Indførsel af Tobak til Norge, under samme Tobaks Fortabelse og anden Straf. Det hed, som Begrundelse, at Kongen havde erfaret „den store Skade som Tobaksdrikken Under-saatterne udi vort Land Norge tilføjer“.

Man sér her at Udtrykket „Tobaksdrikken“ anvendes, dette Udtryk bruges ikke mere, men betyder at ryge Tobak, og er rimeligvis opstaaet derved, at en Nydelse som Tobak, hvoraf Røgen gik igennem Munden, ganske naturligt sattes i Klasse med Drikkevarer.

I 1640 er der sket et Omslag i Christian IV's Holdning overfor Tobakken, han skriver nemlig:

„Der vil tænkes i Tide paa Tobak til det norske Folk paa Flaaden, som næppeligen længe skal kunne uden det Tøj blive sunde“.

Og i 1643 ophæves Forbudet mod Indførsel til Norge, idet der dog baade til Norge og Danmark lægges en Told paa Tobakken af 24 Sk. pr. Pund. For Norge forhøjes den 1648 til 36 Sk.

Tolden virkede imidlertid hverken her eller andre Steder hæmmende paa Forbruget. I England, hvor Kong Jacob havde indført den overordentlig høje Told, blev Rygning meget almindelig. Damerne viste sig i Selskaber og i Theatret med tændt Pibe og Kavallererne stod naturligvis ikke tilbage.

Ligesaa gik det i de nordiske Riger, man „drak“ Tobak med Lidenskab, og Toldsatserne gik ned efterhaanden som Forbruget voksede. I 1650 nedsattes Tolden i Norge fra 36 Sk. til 6 Sk. I 1655 var Tolden i Danmark 12 Sk. og 6 Sk. henholdsvis for et Pund „fin“ eller „gemen“ Tobak. I 1662 i Norge henholdsvis 4 og 2 Sk. for fin og gemen Tobak,

Læger saavel som Lægfolk bidrog i hine Tider meget til Tobakkens Udbredelse.

Franske og spanske Læger berømmede den — før den blev kendt i Norden — for mærkelige, helbredende Egenskaber.

En dansk Videnskabsmand — *Ole Worm* — skriver som Svar paa et Spørgsmaal, at efter hans Opfattelse er Tobakspflanzen gavnlig for mange Konstitutioner. Naar man ryger den, som Søfolk plejer, af en Pibe, er den fortrinlig mod Snue og alskens Forkølelse. Et Stykke, af Størrelse som en Muskatnød, pulveriseret og blandet i Vin, var godt til at fremkalde Opkastning. Om den ellers i raa Form med Tryghed kunde anvendes til indvendig Brug, vidste han ikke.

Som Beskyttelses-Middel mod Pestsygdomme kom Tobakken stærkt i Ry, og medens Lægerne bidrog til dens Udbredelse ved at lovprise den som Lægemed-

del, greb den store Del af Befolkningen den som Nydelses- og Berusningsmiddel. Man brugte i hine Tider Krydderier i højere Grad end nu. Alt hvad der pirrede Smagen blev grebet alene fordi det kom ude fra de ukendte Lande. Tobakken fik Indpas som Sukker, Kanel og meget andet.

Moralisterne jamrede sig over det frygtelige nye Berusningsmiddel. Tobakken tilskreves Djævelen selv; blev slaaet sammen med Brændevin og stærkt Øl, og Tobaksdrikkerne regnedes lige saa lavt som rigtige Drankere.

Medens Tobakken saaledes af nogle anbefalede, og af store Dele af Befolkningen grebes med Begærlighed, opstod der stadig bitre Modstandere af den.

Jacob I af Skotland var haard imod Tobakken, og *Simon Pauli* fra Rostock, der levede som anset Læge i København, udgav i 1635 et Stridsskrift imod Tobakken, „den stinkende og fordærlige Urt“.

Han bekæmpede den i sin „Danske Urtebog“ 1648 og udgav 1665 et Værk „Om Misbrug af Tobak og om The“.

Denne ansete Læge havde en ejendommelig Opfattelse af Tobakkens Virkninger paa den menneskelige Organisme. Han mener, at det gaar med Tobaksdrikkerens Hoved ganske som med Pibehovedet, det bliver tilrøget indvendig. Der satte sig en fast Skorpe indeni. Hjernen udtørredes og dens Vædske sank ned i Svælget. Herfra hentedes den op med en ubehagelig Spvttten eller ogsaa sank Vædsken længere ned i Brystet og fortærede Lungerne. De Ulykkelige der var hengivne til Nydelsen af denne Urt blev naturligvis fuldstændige Idioter.

Og de skadelige Virkninger, skrev han, foregaar ikke blot indvendig som ved Tilrøgningen. Nej, de, som tilbringer Tiden i Kroer og Kipper eller andre skumle Steder, „hvori der mest varmes med Tobaksrøg fra Solens Opgang til dens Nedgang, indbyde hinanden derpaa og dernæst fare i Øjenene paa hinanden, naar de endda ikke slaar dem ud“.

Tobaksrøgen spillede en stor Rolle i Tobaksfjendernes Skrifter. Det sagdes, at Folk, „der sølede sig i Tobakspiben“ og smøgede, selv burde „smøges“ af Bøddelen, d. v. s. brændes. Bagved Modstanden mod Tobakken ligger ofte den Forestilling, at Tobaksdrikkeren „drak Helvede i sig“.

Man mente, at i Kroer, hvor der sælges og drikkes Tobak, vilde visse Helvedes Gæster indfinde sig, som Ildebrand, Mord, Horeri, Løstgæteri, Tyveri og Bedrageri.

I Forbindelse med Skrifterne, som bekæmpede Tobakken, har man ogsaa satiriske Billeder, der viser al Tobakkens Elendighed, Følgerne af Tobaksrygning, og undertiden fremstilles Helvede som en Mand, der ryger sin Pibe og med Velbehag betragter Røgen fra denne.

Kommunal Indflydelse.

Da det er af største Betydning, at den arbejdende Klasse har Indflydelse paa, hvorledes Kommunens Anliggender varetages, erindrer vi Kollegerne om at Skattebilletterne i København omdeles i denne Maaned, og at disse maa udfyldes med en Skatteindtægt af 1025 Kr. for at erholde kommunal Valgret næste Aar. Skatten af denne Indtægt er 2 Kr. 50 Øre pr. Kvartal til Kommunen.

Den kommunale Valgret er et værdifuldt Gode. Kun den giver Indflydelse paa Varetagelsen af de vigtigste Samfundsinteresser, f. Eks.

Skolevæsenet, Alderdomsforsørgelsen, Sygeplejen, Fattigforsørgelsen, Næringsvæsen, Byens Forsyning med Vand, Gas og Elektricitet, Hjælp til Arbejdsløse, Arbejdsanvisning, Sporveje m. m. m.

For den Rige og Velstillede spiller Ordningen af disse Forhold kun en ringe Rolle, medens den for Arbejderklassen er af største Betydning.

Det skal endvidere nævnes her, at medens der i Aarene 1892—98, hvor Arbejderne kun var i ringe Grad repræsenteret, til *offenligt kommunalt Arbejde* kun blev anvendt 16 Mill. Kr., er der i Aarene 1897—1902, hvor Arbejdernes Repræsentanter har haft en betydelig Indflydelse, til samme Formaal anvendt 35 Mill. Kr.

Kommunens Bidrag til *Friskolebørns Bespisning* er i de samme 10 Aar steget fra 4,000 Kr. til 25,000 Kr., og endelig er gennemført *Understøttelse til Arbejdsledige*, der i Aar andrager 60,000 Kr., et tidligere Aar 50,000 Kr., som uddeles gennem Understøttelsesforeningen,

Det her nævnte beviser i nogen Grad, hvad Kommunal-Indflydelse er værd, thi det maa erindres, at om vi end ikke direkte delagtiggøres i Udførelsen af de kommunale Arbejder, saa har vi indirekte den Fordel, at Arbejde i andre Fag bringer forøget Omsætning og dermed forøget Virksomhed for os.

Lad os da udvide vor kommunale Indflydelse og ved Valgene i Marts stemme

imod Antisocialisternes Liste!

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned* (i Februar den 25.).

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning, Rømersgade 22.*

Bidrag til Strejken i England.

Ved Cigarsorterernes Fagforening: Høy's Sorterere 2.50, J. Knudsen 0.25, Mathilde Petersen 0.25, A. Olsen 0.50.

Tobaksarbejderforbundet

„Enigheden“.

Arbejdsløsheden i Oktober Kvartal har været pr. Uge:

1. Uge	87	Arbejdsløse
2. ”	85	”
3. ”	80	”
4. ”	89	”
5. ”	90	”
6. ”	72	”
7. ”	73	”
8. ”	68	”
9. ”	68	”
10. ”	71	”
11. ”	82	”
12. ”	67	”
13. ”	85	”

V. Nielsen.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder
i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 11.
Aalborg: P. Petersen, Dalgasgade 11.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: H. Holm, Vesterbro 36.
Vejle: F. Jensen, Jørgensens Cigarfabrik, Nørregade.
Ringkøbing: J. P. Eriksen, Grønnegade.
Holstebro: V. Gotfredsen, Skolegade.
Næstved: S. Larsen, Logebygningen.
Fredericia: C. Skovgaard, Kongensgade 6.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 25.
Aarhus: P. Frederiksen, Ny Munkegade 82.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: O. Hansen, Herrestræde 36 b.
Viborg: S. Gjørup, Lille St. Mikkelsgade.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Seest.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: E. Uggerløse, Strandgade 7.
Svendborg: L. Hansen, Mellevej 1, „Høje Bøge“.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: N. C. Jensen, Karl Metzgade 27.
Thisted: C. Nielsen Lenchler, Stationsvej.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne haves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag, Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag. F. Møller.

Efterlysning.

Cigarmager *Lauritz Lassen*, født i Aalborg, hvor han arbejdede som Lærling paa Obels Fabrik i 1892—93, bedes opgive sin Adresse paa Kontoret, da hans Broder ønsker en Samtale med ham.

Rejsende og Arbejdsløse.

Husk, at der fra Nytaar indtræder nye Regler for Rejse- og Arbejdsløshedsfondet, gældende for hele Landet. Alle Medlemmer maa sørge for at gøre sig bekendt med disse Lovbestemmelser for at undgå ubehagelige Forviklinger.

Udsættelse.

En af *P. Harpsøe* indsendt Artikel er udsat til Forretningsudvalgsmøde er afholdt.

BEKENDTGØRELSE.

ARBEJDERNES TEATER

ENGHAVEVEJ

Forestilling de følgende Søndage:

PROLOG fremsiges af *C. Hintz*.

Livets Løgne,

Folkelivsbillede i 5 Akter af *Th. Stauning*.

Musiken af *Einar Hansen*.

Billetter faas paa Kontoret, Enghavevej 40, Forestillingsdagen eller efter Forudbestilling pr. Telefon 6067 samt i alle Telefonkiosker.

„Livet“, Sang af „Livets Løgne“, med Musik samt Prologen — fremsagt ved Opførelsen — faas ved Forestillingen, paa Kontoret samt hos Forlæggeren, Rømersgade 22, St., Pris 10 Øre.

Raatobakker.

Stort Lager af alle Arter Raatobak til Cigarfabrikation.

Bundtemaskiner à 2 Kr. p. Stk.

Opsatte Dæks og Vikler i alle Facons.

K. E. Petersen,
Stengade 6 & 8.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemparver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Bohm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 3

1. Februar 1905

1. Aargang

Til samtlige Kasserere!

Ærede Kolleger!

Der indløber ikke saa ganske sjelden Meddelelse til Forbundet om, at de rejsende Kolleger ikke holder dem Lovenes Bestemmelser efterrettelig, særlig gælder dette med Hensyn til den Pligt, den Rejsende har, at melde sig ved Kassereren inden han søger Arbejde i Byen. Naar jeg henvender mig til Kassereren og beder ham om at vaage nøje over at denne Bestemmelse ikke bliver overtraadt, faar jeg som oftest det Svar, at de af de Rejsende faar en Bunke Grovheder, naar de fordrer Overholdelse af Bestemmelsen.

Det faar imidlertid ikke hjælpe, naar Loven er vedtaget, er det vel ogsaa Mening at den skal overholdes. (Ellers havde det jo ikke været nødvendigt at vedtage den). Og den Indvending, som man ofte hører, naar man bebrejder Kollegerne deres Lovovertrædelse: „Ja, den er jeg slet ikke med paa“ (hvilket vel sagtens skal sige, at de er Modstandere deraf), den gælder til Wandsbeck. Naar noget er vedtaget i en Organisation, saa har man at bøje sig, selv om man er Modstander deraf. Det er lovligt og rigtigt at man søger at faa sine Kolleger og Medarbejdere til Meningsfæller i en hvilken som helst Sag, man kan agitere saa meget man vil, for eller imod en eller anden Vedtægt, men saa længe den staar ved Magt, maa man rette sig derefter eller ogsaa — tage Følgerne.

Det er ellers ikke min Sag at fremhæve eller lovprise enkelte Personer, men i dette Tilfælde er det maaske heldigst at jeg gør det; Aalborg Afdelings Kasserer, Kollega P. Petersen, han er Mand for at faa de opsætsige Kolleger til at respektere Lovene, eller ogsaa viser han dem Døren. Det nytter ikke at de skælder ham ud eller klager over ham, Lovene er hans Retsnor og dem overholder han til Punkt og Prikke, og saaledes skal det være. Jeg vil anbefale samtlige Kasserere at tage den Mand til Forbillede. Hvad har

man ellers Love til, naar man ikke skal rette sig efter dem.

Og til de understøttelsesnydende Kolleger vil jeg sige følgende: Ærede Kolleger! naar I vil nyde de Rettigheder, en Organisation byder Eder, saa maa I ogsaa opfylde de Pligter, denne Organisation paalægger Eder, selv om I „ikke er med paa den“.

Hvad mener I ellers, naar I en skønne Dag kom til København og vilde have Eders Rejse- og Arbejdsløshedsunderstøttelse hos mig, og jeg nægtede Eder den under Paaberaabelse af, at jeg „ikke var med paa den“. Jeg er overbevist om, at I saa, alle som en, vilde holde mig *Loven* under Næsen og støttet paa den fordre Eders Tilgodehavende, men naar Loven gælder i det ene Tilfælde, saa maa den ogsaa gælde i det andet, ellers er det ikke muligt at holde sammen paa Stumperne, og det var vel Mening.

F. Møller.

Tobakken.

HISTORISKE OPLYSNINGER.

III.

Som beskrevet i sidste Artikel havde Tobakken bitre Modstandere, men den havde ogsaa Vener. Navnlig var Snustobakken kommet til Hæder og Værdighed. Den fandt sine Beundrere, der baade omtaler den i Skrift og i Tale, og den fandt en rivende Udbredelse.

En berømt Maler, *Karel van Mander*, der var Søn af en hollandsk Maler og Tapetvæver, og levede i København, hvor han blev Hofmaler og Tegnelerer i den kongelige Familie (Chr. IV's), skrev et begejstret Digt om Snustobakken i 1665.

I 1666 udkom et Digt af den berømte Digter *Anders Bording*, under Titlen: *Nysekruds eller Snuus-Tobacks Berømmelse, satyrisk-viis fremsat.*

Allerede tidligere, i 1650, udkom et Skrift, som vi før har nævnt, nemlig:

„Tubackis

forunderlig Natur, Wirckning og Udrætning. oc i synderlighed, Huorledes ét Menniske til Parijs udi Franckrige, som haffuer været Død paa den fierde Dag: Oc underligen vid Tuback faaed til Liffue igjen. Oc emidlertid haffuer den samme været udi Helffuede oc huad for adskilligt underligt hand der haffuer seet, hørt oc erfarit.“

Det ses ikke om det er Snustobak eller Røgtobak, der har bevirket de Undere, som allerede nævnes i denne Titel, men sandsynligvis er det Snustobakken, thi den var det, som sagt, der var blevet stærkt udbredt og vel anset, medens Røgtobak kun lige blev taalt.

Tobakken gik imidlertid sejrrikt frem. Ordsproget sagde nok om Tobak, at den var *Penge-Spilde, Hoved-Vilde og lugter ilde*, men desuagtet forplantede Tobakrygning sig fra Søfolk og Krigsfolk til de øvrige Samfundslag.

Prinsesserne ved det franske Hof laante Schweitzer-Gardisternes Piber og røg i Smug.

Rigsraad *Anders Bille* til Rosendal i Skaane blev i 1616 malet af den før nævnte *Karel van Mander* i stiveste Stads med en Tobakspibe i Haanden, og da Wallensteins Krigere i 1627—29 befandt sig i Jylland lærte Landbefolkningen at ryge Tobak, hvad der ellers væsentlig var kendt af Kystboerne.

Hvad der i væsentlig Grad bidrog til Tobakkens Udbredelse var sikkert den Omstændighed, at der var tre Maader, paa hvilke den kunde benyttes.

Rygning og Tygning var kendt fra Tobakkens Hjemland, medens Snustobakken rimeligvis er evropæisk Opfindelse. Ved dennes Benyttelse undgik man de ubehagelige Virkninger (Forgiftninger), som melder sig før man er „tilrøget“, og man slap for den djævelagtige Proces, at suge Røg ind i sig for atter at puste den ud.

Røgtobak og Skraa blev særlig benyttet af Folk, der færdedes ude, medens Snus blev nydt af Stuemennesker, særlig af den lærde Stand.

En Læge og Botaniker *Otto Sperling* meddeler, at han paa en Rejse i Spanien i 1642 lærte Snustobak at kende, idet der stadig gik Tobaksdaaser om mellem Spanierne og ogsaa blev budt ham. Han mente at mærke, at hans Syn, som var svækket, bedredes ved Brugen af Snus. Efter en Middag i et Kloster, hvor han beværtedes med Mad, Vin og Konfekt, siger han, at „deres fornemste Konfekt, Snustobakken, blev ikke forglemt“.

I 1637 besværede man sig over, at Rektoren i Thisted ikke blot selv drak Tobak i Skolen — og drak det ofte — *men bød ogsaa sin Daase til andre*.

Dette sidste fremhæves som en særlig Anklagegrund, medens der iøvrigt synes at have været skellig Grund til Klage over bemeldte Rektor for hans Genenighed til daglig Brændevin, Drik og Snoptubach.

Som allerede nævnt var det Snustobakken, der

var fremherskende paa denne Tid og den, der høstede Digternes Lovprisning.

I Anders Bordings før nævnte Digt forekom følgende Vers:

„O ædle Vækst Tobak, o Urts Kejsersinde,
Hvo kan din høje Værd, som det sig bør, besinde?
Du driver Snue bort, Du dæmper Tænders Værk,
Du kanst Hukommelsen og Synet gøre stærk.
Den skønne Flora selv paa Dig en evig Ære
Sig har indlagt og vel sit Hoved højt maa bære.
Apollo siger, han blandt hendes Urtekram
Saa kostelig en Urt ej nogen Tid fornam.
Han vil om Kongebrev hos Jupiter ansøge,
Det Dig slet ingen maa med Piberøg opsmøge.“

Lovprisningen af Snustobakken og Forargelsen over Rygningen kunde imidlertid ikke dæmme op mod dennes Fremtrængen.

Trods Forestillingerne om den djævelske Ild og at man drak Helvede i sig, gik den lærde Stand og navnlig Præsterne i Spidsen paa Tobakrygningens Omraade. En Tobakspibe blev et nødvendigt Tilbehør i Billedet af en Præst. Studenterne, der kom ad Søvejen, lærte at ryge paa Rejsen og undlod det ikke fremtidig.

I den usunde, pestsvangre By, som København var i de Tider, var Tobak det sikreste Værn mod Smitten. Og man lærte at kende en Række andre gode Egenskaber, som Tobakken havde. Den dæmpede Sulten, hjalp mod Tandpine, Slim i Brystet, mod Snue og Hovedpine, og hvad der navnlig skaffede den Indpas hos de Lærde som en filosofisk Urt var dens Evne til at pirre op i Hjernen, klare Tankerne, styrke Hukommelsen og give Ro og Ligevægt i Sindet.

Den almindelige Befolkning forstod imidlertid ikke, at Tobakken havde disse gode Egenskaber, thi i Begyndelsen viste den mest sin berusende Evne, og man hører i Reglen, at Tobak, Brændevin og Øl hører sammen.

En Bagermester i Ribe stak sig ihjel i 1641, fordi hans Kone nægtede ham Lys til Tænding af sin Pibe; han havde drukket nogle Kander Øl sammen med en Gæst, og Konen sagde derefter: „Nej, I skal ikke drikke Tobak i Aften“.

Hun forbød ham endvidere at gaa ud, og han fandt det som Følge af disse Nægtelser ikke værd at leve længere.

Øllet og hans Kones Herskelyst har imidlertid nok været stærkere Grund til Selvmordet end Savnet af Tobak.

Ribe viser sig som en fremmelig By, hvad Tobaksforbruget angaar, den havde direkte Indførsel fra Holland, og det er vel sagtens af den Grund, at den jævne Bagermester Jens Pallesen var saa stærkt hængiven til Tobak.

Præsten i Holme ved Aarhus — Bendix — maatte skriftlig forpligte sig til at vogte sig for Drukkenskab, Fylderier, Tobakdrikken og al anden ond Omgængelse. I det hele synes Tobakken at faa Skyld for at forvolde meget ondt. Provsterne gav den Skyld for alt. Brændevin saa man ikke saa strængt til, den var Landets eget Produkt, og hvem kunde sige sig fri for Brændevin.

Men trods al Modstand gik Tobakken sin Sejrs- gang.

Om Præsten i Skjoldlev oplyses det, at han i 1664 maatte have 2 Dusin Tobakspiber ved en Be- gravelse. I 1670 blev der i samme Præstegaard i Anledning af en Baredaab købt $\frac{1}{2}$ Pd. gul Thubach, hvilket kostede 12 Sk., $\frac{1}{2}$ Pd. sort Thubach 8 Sk., samt 2 Dusin Piber, der kostede 8 Sk.

Ved Gilder blev Tobakken en fast Ret, og det hjalp ikke, at Præsterne bebrejdedes, fordi de „drak“ Tobak.

Paa Landemodet i Roskilde 1670 siges det, at det ikke tager sig godt ud, naar Præsterne ved Gæstebud lader sig byde Brændevin og Tobak efter Maaltidet som Dessert. Og paa Viborg Landemode 1685 klages der over, at Præsterne paa Landet har den fule Vane at smøge Tobak „ligesom Bønder og andre gemene Folk“. Der trues med Mulkt, men der er intet der hjælper.

I 1714 faar Røgtobakken sin Digter og offentlige Forkæmper, nemlig Præsten *Niels Luccoppidan*.

Hans Digt besørgetes i Trykken paa Tobaks- spindernes Bekostning og er et Vidnesbyrd om, at Tobakken paa det Tidspunkt har fundet Indpas i Be- folkningen og navnlig i andre Samfundslag, end op- rindelig var Tilfældet.

Digtets Titelblad er ikke uden Interesse; det lyder saaledes:

„Tobacks Berømmelse imod nogle kræse og svimmelhovede Foragtere, stillet til alle ædrue Tobacks-Smøgeri's Forlystning (dog icke dens u-maadelige Misbrug til nogen Forsvar) og til Trykken Nylic Lagt op. Paa Tobacksspindernis Bekostning, Aar 1714“

Hermed var Røgtobakken brudt igennem. Det viste sig, at den var mindre helvedesagtig end først antaget, ikke saa slem som Brændevin; og navnlig da den blev almindelig og viste, at den ikke frem- kaldte Rus og Hovedværk, bortfaldt de væsentlige An- klager mod Tobakken efter 200 Aars Kamp.

Cigarsorteringerne!

Opmærksomheden henledes paa Forbundets Loves § 21, hvori det hedder:

„Medlemmerne skal, før de godkender Arbejds- prisen for nyt Arbejde, forelægge Sagen for Af- delingsformanden, som straks indberetter derom til Forretningsføreren; denne fastsætter i Almindelighed Arbejdsprisen, men forelægger i Tvivlstilfælde Sagen for Forretningsudvalget.

Ligeledes skal der til Forretningsføreren indsendes Oplysninger om Lærlingeantallet og andre Forhold, der har Interesse for Faget“.

Denne Bestemmelse gælder selvfølgelig ogsaa for Cigarsorteringerne, og det er af største Vigtighed, at Kol- legerne i Provinserne retter sig efter dette.

For Københavns Vedkommende gælder Bestem- melsen selvfølgelig ogsaa, dog kan Henvendelse her ské til Afdelingsformanden.

*

En Klistreske, Otilia Petersen, der har arbejdet under Strejken hos Gjødeseu, har forsøgt sig flere andre Steder og bringes derfor i Medlemmernes Erin- dring.

Th. Stauning.

Efterlysning.

Cigararbejder *F. Bach* fra Tyskland opfordres her- ved til at opgive sit Opholdssted enten til Hovedkon- toret eller til følgende Adresse:

Musketier F. Bach

9. Compagni

Hannoversk Infanteri-Regiment Nr. 77

Celle

Hannover.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 11.
Aalborg: P. Petersen, Dalgasgade 11.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: K. Holm, Gasværksvej.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: J. P. Eriksen, Grønnegade.
Holstebro: V. Gotfredsen, Skolegade.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: C. Skovgaard, Kongensgade 6.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 25.
Aarhus: P. Frederiksen, Ny Munkegade 82.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: O. Hansen, Herrestræde 36 b.
Viborg: S. Gjørup, Lille St. Mikkelsgade.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Seest.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: E. Uggerløse, Strandgade 7.
Svendborg: L. Hansen, Mellemvej 1, „Høje Bøge“,
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: N. C. Jensen, Karl Metzgade 27.
Thisted: C. Nielsen Lenchler, Stationsvej.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reg- len kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag, Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag. *F. Møller.*

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned* (i Februar den 25.).

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning*, Rømersgade 22.

Efterslet fra Kongressen.

Til Medlemmerne!

Da flere Medlemmer har henvendt sig til mig og bebrejdet mig at jeg ikke takkede for det Leve, som udbragtes for mig paa Kongressen, for min Virksomhed som Viceforretningsfører for Tobaksarbejderforbundet i Danmark, skal jeg hermed klargøre mit Standpunkt. De vil kunne forstaa, at det ikke er saa let en Sag at udtale sin Tak, naar man i samme Stund er bleven vraget som gammelt Bestyrelsesmedlem uden nogen motiveret Grund; kun har jeg hørt at Grunden skulde være den, at et enkelt Bestyrelsesmedlem og jeg ikke kunde enes, og at vi derfor ikke arbejdede godt sammen, hviket, efter min Mening, er en temmelig løs Grund. I det mindste har jeg for mit Vedkommende, i den Tid jeg har arbejdet i Forbundets Tjeneste, altid holdt Sagen i første Række og Personen i anden.

Jeg vil nu med det samme give en kort Beretning for min Virksomhed i den Tid jeg har staaet som Deres Tillidsmand, jeg havde tænkt at gøre det paa Kongressen, men for det første ansaa jeg Kongressens Tid for kostbar og for det andet udeblev jo den Storstadsk, som var lovet mig. Vedkommende har vel tænkt, at det er ikke værd at kaste med Sten, naar man selv boer i et Glashus.

Jeg blev valgt paa første Kongres som Viceforretningsfører, og har beklædt samme Plads hele Tiden under to Forretningsførere, *Sigv. Olsen* og *F. Møller*. Under *Sigv. Olsens* Funktion var min Virksomhed lidt mere aktiv end under *Møllers*, foruden det almindelige Kontorarbejde, hvor jeg blev tilkaldt under Bortrejse eller Sygdom, maatte jeg nogle Gange rejse for at ordne forskellige Arbejdsforhold. Det første Sted var i Helsingør hos Hr. *Lumby* angaaende Lønforhøjelse. Efter en Forhandling med Fabrikanten blev vi enige om at lade det afgøre ved et Udvalg af Provinnsfabrikanter og et Udvalg af Bestyrelsen. Resultatet blev, at Arbejderne fik en Lønforhøjelse af 1 indtil 2 Kr. pr. Mille.

Det andet var i Roskilde hos Fabrikant *Madsen*, ligeledes Lønforhold. Det endte med Forhøjelse, 1 Kr. paa to Sorter, de andre Priser var gode. Det tredje Sted var i Ringkøbing, et nyt Arbejde var sat i Gang, Fabrikanten vilde give 10 Kr., men Arbejderne forlangte 12 Kr., men da de ikke kunde blive enige om Prisen var Resultatet blevet, at de to Arbejdere var holdt op forinden jeg kom til Stede. Det var under Is- og Sneforhold, hvorved den regelmæssige Fart ikke kunde gennemføres. Det var et Forhold, som var lidt vanskeligere end de to første, da Fabrikanten svarede mig, at Arbejderne var holdt op, og som saadan var der ikke noget at forhandle om, men det lykkedes dog efter gentagende Forhandlinger at faa Lønnen op til 12 Kr., derimod kneb det med at faa ham til at genantage de to Arbejdere, særlig for den enes Vedkommende, da baade Fabrikant og Mester var misfornøjet med ham, men Resultatet blev, at de begge blev antaget.

Det fjerde og sidste Sted var i Horsens hos Hr. Fabrikant *Petersen*. Det var af en anden Natur end de tre foregaaende. Striden drejede sig om en Mesters Afskedigelse. Arbejderne hos ovennævnte Fabrikant var meget misfornøjet med ham for hans inhumane Optræden, og havde flere Gange tilskrevet Forretningsudvalget og forlangt hans Bortfjernelse. Imidlertid tilspidsede Striden sig saaledes, at Arbejderne holdt op førend jeg kom dertil, og jeg indsaa jo, at det var ikke af den behageligste Art at gaa i Lag med, men der var jo ikke andet at gøre end forhandle. Jeg henvendte mig da tilligemed Afdelingsformanden til Fabrikanten, men den første Forhandling førte ikke til noget. Fabrikanten var meget fornærmet og forbitret over Arbejdernes Optræden, og meddelte, at han havde skrevet til Fabrikantforeningens Formand, Hr. *Brun* i Kolding, hvad der var passeret, og han vilde indfinde sig næste Dag, og da kunde vi forhandle videre. Den næste Dag optoges Forhandlingerne med Fabrikanten og Hr. *Bruhn* paa den ene Side og Afdelingsformanden og mig paa den anden Side. Efter tre Forhandlinger blev vi enige om at Stillingen bibeholdtes som den var i Øjeblikket, og at der saa hurtigt som muligt indkaldtes til et Møde med Fabrikantforeningens Bestyrelse og Bestyrelsen for Forbundet. Dette fandt Sted umiddelbart efter, men bragte heller ikke noget endeligt Resultat, men det blev vedtaget

at nedsætte en Voldgiftsret, bestaaende af 2 Arbejdere, 2 Fabrikanter og en Opmand, som blev valgt paa samme [Møde. Dette førte til, da Voldgiftsretten ikke kunde enes, at Opmanden afgav sin Kendelse, og gav Arbejderne Medhold, saaledes at Mesteren blev afskediget fra Fabrikken.

Ja, nu har jeg givet en kort Redegørelse for min Virksomhed, og jeg indrømmer selv, at den ikke er stor i de mange Aar, men jeg er ikke blevet tilkaldt flere Gange, og har saaledes ikke kunnet udrette mere end jeg har gjort.

Til sidst en Tak for det Leve, som blev udbragt for mig paa Kongressen, en Tak til mine forhenværende Kolleger i Hovedbestyrelsen og en Tak til Medlemmerne for den Tillid de har vist mig ved at vælge mig i saa mange Aar.

Med kollegial Hilsen.

P. Harpsøe.

Grunden, hvorfor denne Redegørelse ikke kommer før, er den, at jeg vilde vente indtil vi fik vort eget Fagblad.

* * *

Forretningsudvalget har af Redaktøren faaet forelagt foranstaaende Artikel, da han ikke gerne vilde afgøre, om den burde optages.

Af Hensyn til *P. Harpsøes* tidligere Stilling i Forbundet har vi ikke nægtet den optaget, men gør opmærksom paa, at slige ganske personlige Indlæg ikke derfor vil kunne ventes optagne i Fremtiden, idet vi ansér den Slags for at ligge udenfor Fagbladets Opgaver.

Forretningsudvalget.

Raatobakker.

Stort Lager af alle Arter Raatobak til Cigarfabrikation.

Bundtemaskiner à 2 Kr. pr. Stk.

Opsatte Dæks og Vikler i alle Facons.

K. E. Petersen,

Stengade 6 & 8.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemparver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Son,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22.

Trykt hos *Rud. Behm*, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 4

15. Februar 1905

1. Aargang

Tobakken.

HISTORISKE OPLYSNINGER.

IV.

Indførsel og Industri.

Som før nævnt véd man intet bestemt om Tidspunktet for Tobakkens Opstaaen herhjemme. Den første Indførsel er naturligvis foregaaet ved Hjælp af Lommer og Rejsetøj, senere med det vestindiske Kompagnis Skibe (opr. 1625).

Første Gang Tobak nævnes som indført og fortoldet her i Landet er i 1627, da der ved Landgrænsen i Jylland indførtes 14½ Pund.

I Sverig nævnes Tobakken officielt allerede i 1626, da *Søderkompagniet* blandt sine Forpligtelser maa indgaa paa at indføre Tobak til Riget.

I 1642 indførtes til Danmark 111 Pd. og i 1652 over 4000 Pd. Denne stærke Stigning i Indførslen i de sidste 10 Aar staar sikkert i Forbindelse med Nedsættelsen af Tobakstolden fra 36 til 12 Sk. for fin og 6 Sk. for grov Tobak. Disse Indførselstal gælder naturligvis fabrikeret Tobak og omfatter egentlig ikke det hele Tobaksforbrug. Det før nævnte vestindiske Kompagni betalte nemlig en samlet Sum i Toldafgift for hver Skibsladning Varer det hjembragte, og herfra mangler altsaa Oplysning om Indførsel af Tobak.

Den første Tobaksimportør og Eksportør, der kendes ved Navn, er *Hans Pedersen Bladt*, som i 1656 fik en kongelig Gunstbevisning, idet Frederik III. gav Tolderne Ordre til denne ene Gang at lade Hans Pedersen Bladt toldfrit indbekomme de Ruller Tobak, som er kommet fra de karibiske Øer og paa vores Toldbod er oplagt.

Denne Købmand Bladt var Medstifter af Islandske Kompagni, og dette fik Monopol paa Handelen med Tobak paa Island og Færøerne, rimeligvis Grund-

læggelsen af den Handel, der har holdt sig gennem Tiderne.

Indførslen af Tobak stiller sig for hele Landet saaledes i 1666: 524 Pd. Fin., 57,400 Pd. Gemen og 9250 Pd. Blade. 1667: 437 Pd. Fin., 60,124 Pd. Gemen og 5100 Pd. Blade. 1668: 649 Pd. Fin., 83,349 Pd. Gemen og 8100 Pd. Blade.

Denne betydelige Fremgang fra Indførslen i 1652 er et Vidnesbyrd om Forbrugets Vækst og sikkert en Følge af en yderligere Toldnedsættelse, der fandt Sted i 1655, fra 12 og 6 Sk. til 4 og 2 Sk. for henholdsvis fin og grov Tobak.

Som før nævnt blev Størstedelen af den nævnte Tobak indført i forarbejdet Tilstand, skaaren eller spundet. Men af Tallene fra 1666—68 fremgaar det, at der er indført Tobaksblade. Følgelig er der paa den Tid opstaaet en Tobaksindustri, og det viser sig da ogsaa, at der i 1665 er givet en Borger i København, *Markus Selche*, Bevilling paa Oprettelse af et „Tuback“-Spinderi, og det hedder i Bevillingen til nævnte Markus Selcke, at han maa det „i 10 Aar i København og Christianshavn alene nyde og bruge, foruden at nogen anden tilstedes maa hannem derudi Indpas i nogen Maade at gøre, dog ikke hermed forment Tubach af Andre, eftersom sædvanligt, at indføres og forhandle.“

Indførslen af Tobak og Oprettelse af Tobakspinderi viser sig at være noget nyt alene deraf, at det i samme Aar, som før nævnte Bevilling udstedtes, erfarede, at der intet stod i Toldrullen om Told for Tobaksblade, hvorfor der fastsattes en Told af 1 Sk. pr. Skaalpund (gammel nordisk Vægt, omtrent 1 Pund).

De før nævnte Tobaksblade, der indførtes i 1666—68, er altsaa den danske Tobaksindustri Raamateriale for dens første 3 Aar.

I Sverig oprettedes den første Tobaksfabrik i 1660. Den anlagdes i Stockholm for Tilvirkning af:

1. Smal spunden Tobak (af fine Virginiablade). Pris 2 Daler Kobbermønt pr. Skaalpund.

2. Halvtykt (af hollandske Tobaksblade). Pris 7 Mark pr. Skaalpund.
3. Tykt (af franske Tobaksblade). Pris 5 Mark pr. Skaalpund.

Det viste sig forholdsvis hurtigt, at Markus Selche i København ikke kunde klare sig i sin Bedrift, han fik i 1668 Enebevillingen paa Tobakspinderiet, der var beliggende i Studiestræde (nuv. Numre 41—43), udvidet til ogsaa at omfatte Indførsel af uspundne Tobaksblade. Af Privilegiet fremgaar det nemlig, at der indsmugledes megen Tobak, og det forbydes derefter Indlænding som Udlænding at indføre eller forhandle uspundne Tobaksblade. Forretningen vilde alligevel ikke gaa for Selche, han maatte pantsætte sine Ejendomme og forsvinder, saa vidt det kan ses i 1670, fra Tobaksfabrikationen.

I Juni 1670 fik Kornet i Livgarden, *Frederik, Christian, Cantor*, Tilladelse til, sammen med to andre, at oprette et Tobaksspindeværk. Disse to Medprivilegerede var, saavidt vides, den skotske Læge *Robert Macculoch*, der boede i nuv. Kong Salomons Apothek paa Østergade, og *Villiam Willumsen* af Amsterdam. *Robert Macculoch* fik tillige Tilladelse til at anlægge et Tobakspinderi i Helsingør.

I 1672 udstedtes atter to Bevillinger, nemlig til *Johan Brandsted* og *Rebekka Høye*, hvilken sidste Bevilling efter *Rebekka Hayes* Død i 1674 gik over til hendes Mand *Klaus Blom*. I 1674 udstedtes Bevillinger til *Maurids Schiøttz* og *G. F. Schrøder*.

I disse Aar synes Tobaksindustrien saaledes at vokse ret stærkt, men har dog næppe bevirket nogen overvældende stor Indførsel af Tobaksblade, og den lave Told var stadig gældende.

I 1675 stillede Indførslen af Tobak sig saaledes:

Lorens Kreyer	4000 Pd.,	Værdi 300 Rdl.
Frederik Christian	2600 —	à 1 Sk.
Johan Curling	225 —	Værdi 20 Rdl.
Frederik Christian	2400 —	à 1 Sk.
do.	400 —	à 1 Sk.
Lorens Kreyer	400 —	Værdi 24 Rdl.
Mourids Skotsk	42 Fade	Tobaksblade, Værdi 800 Rdl.

Som et Led i Tobaksindustriens Vækst kan det nævnes, at *Klaus Bonnix* i 1672 fik Privilegium paa for 10 Aar at maatte lade brænde Tobakspiber, samt Toldfrihed for den Jord og andet han maatte behøve. Han fik endvidere Tilladelse til at handle baade *en gros* og *en detail* og Tolderne fik Paalæg om at paasé, at alle Tobakspiber, som indføres efter den nye Toldrulle, „fuldkommen vorder fortoldet“.

Klaus Bonnix' Piber solgtes i Tønnevis men var ikke fejlfri. Krydernerne (Urtekræmmerne), som maatte overtage 200 Tdr. lange og 150 Tdr. korte Piber, var meget misfornøjede og Pibeværket maatte lukkes.

I den sidste Del af det 17. Aarhundrede steg Antallet af Tobaksspindier betydeligt i København. En Masse Fremmede slog ind paa denne Næring og navnlig Jøder.

Den første af disse, der fik Bevilling var *Samuel Fürst* i 1676, ikke blot til at indføre og at spinde Tobak, men ogsaa til at sælge til hvem der lystede at købe hos ham. Han fik ligeledes af Chr. V. Ene-ret paa Handelen i Lejren (under den skaanske Krig), og det hed i Bevillingen, at ingen Marketender eller andre paa Marschen eller i Lejren maatte forhandle Tobak, medmindre den var købt hos *Samuel Fürst* og bar hans Mærke.

Til Gengæld skulde han sælge frisk og ustraffelig Tobak til samme Pris som i København, dog 2 Sk. mere pr. Pd. naar Hæren var 10 Mil borte fra København.

Byens egne Borgere var meget misfornøjede med disse Fremmedes Indvandring og Indgreb i det de ansaa for deres Rettigheder. I 1680 anmodedes der om at udstrække Bestemmelsen om Jøders Forvisning til at omfatte de Jøder, som opholder sig hos Tobaksspindere.

Resultatet heraf var vistnok Forordningen af 1681, hvori det forbydes Jøder at opholde sig i Kongens Riger og Lande, medmindre de har særligt kgl. Pas, d. e. de privilegerede Jøder af den portugisiske Nation.

Desuagtet kom der stadig tyske Jøder hertil, de indførte selv deres Tobak og Raseriet mod Jøderne vedvarede.

Johan Bramsted og *Klaus Blom* ansøgte om Ene-ret paa Indførsel af Tobaksblade, hvad de dog ikke fik, men det blev forbudt Jøderne at indføre Tobak og givet dem Ordre til at købe hos Stadens Borgere, som havde Ret til at indføre Tobak. Endvidere blev det dem forbudt at sælge i mindre Vægt end Ruller paa 3 Pund.

Paa Foranledning af en ny Henvendelse til Kongen i 1688, (hvori der fremsattes Beklagelser over Jøderne) udgik der en Forordning, hvorefter der gives Jøder i Danmark og Norge Frihed til at spinde Tobak og at handle med spunden og uspunden Tobak paa Betingelse af, at de for det Steds Øvrighed, hvor de er boende, „skaffe en nøjagtig Kaution for at ville opbygge for sig og Familie et Hus, i det ringeste paa 6 Fag og 2 Lofter højt, som ud til Gaden paa alle 4 Sider skal være grundmuret, her i Christianshavn inden St. Hansdag udi det tilkommende Aar 1689 paa det Sted, som vi dennem dertil allernaadigst lader anwise.“

I Fredericia skal de tyske Jøder dog, som hidtil, have Lov at bosætte sig som Tobaksspindere.

Det gik imidlertid ikke saa strengt. *Christian V.* erfarede, at Jøderne manglede Midler, og nogle Maaneder efter Forordningens Udstedelse gav han Jøderne Tilladelse til at fortsætte med Tobakspindier hvor de boede og som de bedst kunde. „Dog at de sig selv egne Huse og Gaarde paa de Steder, hvor de boendes er, forskaffer“.

Det fremgaar af denne Medgørlighed overfor de Fremmede, at Regeringen gerne ønskede Oprettelse af Fabriker og meget fornuftigt søgte at fremme en opstaaende Industri.

Forsøget med at faa Jøder og Reformerte bosat paa Christianshavn opgaves, det var ellers Meningen

at gøre denne til en med Religionsfrihed og andre Privilegier udstyret By ligesom Fredericia.

Tobaksindustrien blomstrede nu ved Slutningen af det 17. Aarhundrede, i Løbet af faa Aar fik 19 Personer Bevilling paa Tobaksspinderi, og Staten benyttede sig af Fremgangen ved Skat paa Tobak. Foruden Tolden betaltes der fra 1688 en Konsumptionsafgift af 1 Skaalpund Tobaksblade 2 Sk. og af 1 Skaalpund spunden Tobak, som indføres, 6 Sk.

Til Provinsafdelingerne.

Vi har i de fleste Provinser haft en Geschenkkasse til Hjælp for vore arbejdsløse, tilrejsende Kolleger, fordi at Rejsehjælpen, de fik, var lille i de arbejdsløse Perioder, og for at de ikke skulde gaa omkring paa Fabrikerne til deres Kolleger for at faa Hjælp, hvilket ofte virker skadeligt paa dem, der er i Arbejde. Nu, da vi ved sidste Kongres vedtog at give 5 Ugers Arbejdsløshedsunderstøttelse, forment vi her i Odense at kunne ophøre med ovennævnte Kasse (flere Provinsafdelinger har udtalt dem paa samme Maade); men paa en hér i Afdelingen afholdt Generalforsamling fremkom Ønsket om at fortsætte med ovennævnte Kasse. Det blev fremhævet, at i mange Tilfælde forbruger Kollegerne deres Arbejdsløshedsunderstøttelse i de Byer, hvor de bliver arbejdsløse, i det Haab, at de inden den slipper op, har faaet Arbejde, og naar de saa skal til at rejse, er de mere fattige, end de var i Forvejen.

Vort Ønske er, at vi i Provinsafdelingerne kan blive enige om en fælles Maade at hjælpe vore arbejdsløse Kolleger paa, og vi beder Kollegerne om enten her i Bladet eller skriftlig at meddele undertegnede Afdeling deres Mening.

Med koll. Hilsen
paa Odense Afdelings Vegne
Fred. Petersen,
Krudthusgade 13.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde ^{18/1} 1905.

1. Det godkendtes, at Kontoret er aabent hver Aften Kl. 6—7. Forbundets og „Enigheden“s Forretningsførere vil skiftevis være til Stede.

2. Forslaget til Lovene for De samv. Fagforbund om Understøttelsestidens Forlængelse vedtoges det at indsende. Endvidere vedtoges det at indsende Forslag om, at Meddelelsesbladet „Arbejderen“ forbedres i væsentlig Grad eller inddrages.

3. Forslag vedrørende Overenskomsten udsendes til Hovedbestyrelsens Medlemmer.

4. En Artikel fra P. Harpsøe forelagdes af Redaktøren for Fagbladet, da han ikke ønskede fastslaet, at saadanne Artikler burde optage Bladets Plads.

Det vedtoges at henstille til Harpsøe, at han undlader Artiklens Optagelse i den forelagte Størrelse.

5. Forretningsføreren gav Meddelelser om Fastsettelse af nogle Priser paa nye Cigarer.

6. Forskellige Afdelingslove var indsendt. Det vedtoges at lade Lovene cirkulere blandt Forretningsudvalget.

7. Det vedtoges at tiltræde de i De samv. Fagforbund gældende Gensidighedsregler med Hensyn til Overgang fra og til andre Organisationer.

---

* * *

Forretningsudvalgets Møde ^{26/1} 1905.

1. Forretningsføreren gav Meddelelse angaaende Afholdelse af Generalforsamling i De samv. Fagforbund og om Forslag til samme.

2. Cigarer fra Kolding og Slagelse bedømtes.

3. Et Spørgsmaal om Benyttelse af Penaler udsattes.

En Barnemorderske.

Arbejdernes Teater, Enghavevej, opfører i denne Tid Skuespillet „En Barnemorderske“ af Fru Overgaard.

Stykket er meget underholdende, men temmelig indholdsløst; det har imidlertid Interesse, fordi det er skrevet af en Arbejderhustru, og er, set fra dette Synspunkt, Vidnesbyrd om Intelligens og Forstaaelse.

—n.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 11.
Aalborg: P. Petersen, Dalgasgade 11.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: K. Holm, Gasværksvej.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: J. P. Eriksen, Grønnegade.
Holstebro: V. Gotfredsen, Skolegade.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: C. Skovgaard, Kongensgade 6.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 25.
Aarhus: P. Frederiksen, Ny Munkegade 82.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: O. Hansen, Herrestræde 36 b.
Viborg: S. Gjørup, Lille St. Mikkelsgade.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Seest.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: E. Uggerløse, Strandgade 7.
Svendborg: L. Hansen, Mellemsvej 1, „Høje Bøge“,
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: N. C. Jensen, Karl Metzgade 27.
Thisted: C. Nielsen Lenchler, Stationsvej.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne haves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag, Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.
F. Møller.

40-Aars Jubilæum.

I Slutningen af Januar fejrede Tobaksarbejdernes Sygekasse i Fredericia sit 40-Aars Jubilæum ved en Festlighed i den folkelige Forsamlingsbygning.

Denne Sygekasse, der dannedes da Nielsens Tobaksfabrik i 1865 var flyttet til Fredericia, var oprindelig baseret paa ogsaa at beskæftige sig med faglige Sager, og er saaledes Oprindelsen til Tobaksarbejdernes Organisation. Efter at Fagforeningen var dannet, har Foreningen paa heldig Maade virket for at understøtte ved Sygdom og Død og det er værd at bringe de gamle Kolleger en Tak for deres Arbejde i de mange Aar.

Sygekassen er siden 1892 statsanerkendt og vil sikkert bestaa saa længe der findes Tobaksarbejdere i Fredericia.

Cycle-Kreditselskabet for Arbejder- og Middelstand.

Ovennævnte Selskab er stiftet for 3 Aar siden af en Kreds af Arbejdere og har i Løbet af dette Tidsrum tilfredsstillet en Trang, der i arbejdsløse Tider bringer Køberen af en Cycle i en vanskelig Situation, særlig naar Valget staar mellem at aflevere den og derved miste den indbetalte Sum eller, hvad der er endnu værre og som er Kotume i mange Afbetalingsforretninger, at gøre Udlæg ved Byfogden for den resterende Sum.

Der har i Løbet af det Tidsrum, som Selskabet har virket, været mange Misundere blandt herværende Cyclefabrikanter, der har ment, de havde Monopol paa Cyclesalget.

Cycle-Kreditselskabet lægger igen ud i Aar, og sælger alle Arbejdere Cycler paa samme rimelige Vilkaar som tidligere.

Enhver Køber har Ret til under Sygdom og Arbejdsløshed at staa til Restance med Afdragene i 6 Uger, hvorefter Cyclen kan indstilles hos Selskabet og hentes igen, naar Betalingen genoptages.

Selskabet forlanger ikke, der skal betales Ekstrakontingent ved Indmeldelsen, heller ikke Kontingent.

Selskabets Kontor er i Gothersgade 145, Stuen, Hjørnet af Rømersgade (tidligere Rømersgade 27). Aabent Mandag, Fredag og Lørdag Aften 6—9, hvor det kan anbefales alle Arbejdere, der skal have Cycler til Foraaret at henvende sig.

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden“.

Jule-Indsamlingen til de Arbejdsløse.

Hirschsprungs mandl. 36,08, do. kvindel. 37,19, do. Tilberedere 8,12, Adlers st. Stue 7,65, do. lille Stue 5,40, Marsmanns mandl. 13,92, do. kvindel. 4,55, do. Tilberedere 0,95, Alex. Rasmussens mandl. 0,80, do. Helarb. 5,15, do. Vikkelm. 2,40, Lichtingers mandl. 2,75, do. kvindel. 3,90, Horvitz & Kattentids mandl. 9,00, do. Overr. 5,10, do. Tilb. 1,40, do. Formvikkelm. 1,10, do. Maskinvikkelm. 1,00, Lønqvist's st. Stue 5,00, do. lille Stue 1,60, „St. Felix“ Arb. 8,85, do. Sorterere 0,50, Wulfs mandl. 4,10, do. kvindel. 5,00, Møllers (Gothersg.) mandl. 3,00, Nobels mandl. 1,55, Edv. Jensens mandl. 0,80, Thomsens (Blaagaardsg.) Arb. 6,70, Ree & Bays Arb. 6,70, Poulsens (Sværtæg.) Arb. 2,80, Tobakscamp. Arb. 5,00, Krügers Arb. 4,00, Løbers Arb. 4,15, Thomasens Arb. 4,35, Frederiksens (Vesterbrog.) Arb. 1,05, Eliasens Arb. 4,20, Halls Arb. 1,60, Jensens (Nansensg.) Arb. 1,25, Bartholdys Arb. 1,70, Simon-

sens Arb. 1,45, Nissens Efterf.s Arb. 5,30, Culmsee's Arb. 2,50, Ytteborgs Arb. 1,05, Carl Petersens Arb. 1,00, „Holland“'s Arb. 1,20, Madsens (Amager) Arb. 4,00, Høisels (Amager) Arb. 2,00, Ordings (Amager) Arb. 2,00, Hakon Hansens Arb. 0,60, Høis mandl. 2,65, Høis kvindel. 3,20, L. Brenøes mandl. 1,25, Augustinus's Arb. 0,40, L. Jespersen 0,50, Vallenstrøm 0,25, V. N. & K. P. 1,00, Nr. 318 0,20, Nr. 85 0,25, Nr. 233 2,00, Nr. 539 0,50, Nr. 2465 & 74 0,20, Nr. 212 0,25, Nr. 190 0,25, Nr. 8 1,00. Summa Kr.: 255,36.

Nedenstaaende Udvalg, som har modtaget og fordelt de indkomne Bidrag, bringer herved paa de Arbejdsløses Vegne Bidragyderne sin Tak.

Joh. Friberg.

Anna Larsen.

S. Simon.

Fr. Jensen.

H. Hansen.

Cigarsorterernes Fagforening.

Slettet for Restance:

Aage Rasmussen.

Dagmar Jensen.

Karen Petersen.

Johanne Johansen.

Raatobakker.

Stort Lager af alle Arter Raatobak til Cigarfabrikation.

Bundtemaskiner à 2 Kr. pr. Stk.

Opsatte Dæks og Vikler i alle Facons.

K. E. Petersen,

Stengade 6 & 8.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemparver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 5

1. Marts 1905

1. Aargang

Til samtlige Forbundsmedlemmer.

Ærede Kolleger!

Fra Rusland er der tilstillet alle Arbejderorganisationer i Verden et Opraab med Anmodning om at støtte de russiske Arbejdere i deres heltemodige Kamp imod deres Undertrykkere.

Forretningsudvalget, for hvilket jeg har forelagt Anmodningen, har overdraget mig at opfordre Kollegerne til at organisere Indsamlingerne overalt, hvor organiserede Tobaksarbejdere findes.

Danmarks Arbejdere har til enhver Tid vist sig villig til at yde deres Bidrag, hvorsomhelst Proletariatet er gaaet i Kamp for politiske eller økonomiske Rettigheder eller Fordele. Jeg er derfor overbevist om, at I, trods Eders lidet misundelsesværdige Stilling, ogsaa denne Gang vil efterkomme vor Opfordring og give — give alt, hvad I formaar for at støtte vore russiske Klassefæller.

Giv rigelig! Husk, hvad det denne Gang gælder! Det russiske Proletariat, som er berøvet alle, selv de allersimpleste menneskelige Rettigheder, om hvis frygtelige Stilling og Tilværelse vi næppe kan gøre os nogen rigtig Forestilling, har rejst sig til Kamp imod Zarvældet, til Kamp imod den Kosakfare, der i mere end 100 Aar har truet hele det vestlige Europa. Mange af os har med Længsel imødeset denne Kamps Udbrud, som det eneste virksomme Middel imod Reaktionen, og vi har nu den Pligt at gøre, hvad vi kan for at støtte vore Kammerater i Kampen.

Desværre maa vi indskrænke os til Sympatierklæringer, og maa støtte dem med Pengebidrag for at hindre, at denne Bevægelse paa Grund af Pengemangel forløber resultatløs.

Kolleger! Lejligheden til at gaa sejrrig ud af denne ulige Kamp er saa gunstig som mulig; derfor maa det, der skal og kan gøres, gøres hurtigst muligt. Lykkes det Reaktionen ogsaa denne Gang at kue Bevægelsen, er det russiske Proletariat næppe istand

til at rejse sig for det første, thi ikke nok med, at Tusinder af de bedste falder i dets Rækker, falder under Kampen, nej, naar Opstanden er besejret, vil Reaktionen kvæle alle Frihedsideer i Arbejderblod.

Kolleger! Det gælder mere end blot Ruslands Arbejdere, det gælder Europas Arbejdere.

Husk paa, at Reaktionen overalt støtter sig til Rusland; faar denne nu et alvorligt Knæk, vil Frihedsbevægelsen i de vesteuropæiske Lande tage et mægtigt Opsving, Kosakfaren vil faa Dødsstødet.

Husk ogsaa, hvad Ruslands Arbejdere har at hævne! Husk Finland, Polen, Kischinew og de Millioner af navngivne og navnløse Kvinder og Mænd, som har bødet med Ære og Liv for Kampen imod Zarvældet.

Ethvert frihedselskende Menneske bør erklære sig solidarisk med Ruslands Arbejdere og vise dette i Gerningen.

Med solidarisk Hilsen

F. Møller.

Forretningsudvalget har besluttet at bevilge en Sum af 500 Kr. af Forbundets Kasse paa Betingelse af, at Afdelingerne giver Samtykke dertil. „Enigheden“s Generalforsamling har allerede énstemmig sanktioneret denne Beslutning, og jeg beder Provinsafdelingernes Formænd om saa hurtigt som muligt at indhente deres Medlemmers Samtykke og derefter tilstille mig Svar.

F. Møller.

Tobakken.

HISTORISKE OPLYSNINGER.

V.

Indførsel og Industri.

Som nævnt i forrige Artikel, gav Tobaksforbrugets Stigning Anledning til at Staten benyttede det som Indtægtskilde ved Paalæg af en Konsumtionsskat.

Disse Told- og Konsumtionsskatter gav imidlertid Anledning til Underslæb og Bedragerier, og i Begyndelsen af Frederik den IV.s Tid er Tolden og Konsumtionen efter fransk Mønster overdraget i Forpagtning. (1. Januar 1702 nævnes som Tobaksforpagtere Pierre Ponmeau og Paul Choppie, begge Medlemmer af den fransk-reformerte Menighed i Aabenraa).

I 1706 angaves hele Tobaksforraadet i København til 545,153 Pd. spunden Tobak og 49,232 Pd. Blade.

Om Indtægterne af Tobaksindførslen haves nogle Tal, der viser, at dette ikke var en uvæsentlig Indtægtskilde.

I 1716 var Told- og Konsumptions-Indtægten 18,934 Rdl. 18⁵/₆ Sk. I 1717 40,155 Rdl. 93¹/₂ Sk., og i 1718 20,860 Rdl. 66 Sk.

Rimeligvis paa Grund af den store nordiske Krig er Indtægten, der var meget høj i 1717, dalet stærkt i 1718, men trods dette har Tobakken vist sig at være et godt Beskatningsobjekt.

Udenfor København er der ikke mange, der gør sig bemærkede som Tobaksfabrikanter, men der er dog én, som bør nævnes, nemlig en Slagelse-Borger, *Peder Jensen*. Han havde Eneret paa Tobaksspinderi i Slagelse og 4 Miles Omkreds, med Ret til at handle overalt i Sjællands Stift.

Han blev en rig Mand, der holdt fine Karosser og „Spisegilder“, der vakte Opmærksomhed blandt hans mindre heldigt stillede Medborgere.

En Mand, der i væsentlig Grad har bidraget til Tobaksindustriens Fremgang og Forbedringer af Fabrikatet, er *Jacob Franco*, eller, som han kaldte sig her i Landet, *Jacob Francomsen*.

Han blev indkaldt fra Amsterdam og fik i 1704 Privilegium paa at maatte indrette en Tobaksfabrik og alene i 6 Aar lave saavel Gul- som Pres-Tobak, „som ellers fra Holland af de islandske Købmænd maa her til Stedet indføres“.

Han forpligtede sig til at lave god og dygtig Vare til samme Pris som den i Holland, men anmodede om at det maa paalægges de islandske Købmænd at købe hos ham. Og ligeledes om, naar den gældende Forpagtning af Tobakstolden i Norge udløber, at der da ikke maa tages højere Told af hans Tobak end af den tidligere indførte. Endelig bad han om Tilladelse til at falholde alle Slags Tobak til alle og enhver, mod at svare Told og Konsumtionsskat som andre, og om Fritagelse for Skat og Indkvartering og andre Paalæg i de første 6 Aar.

Ansøgningen bevilligedes med den Motivering, at de islandske Købmænd hidtil havde været nødt til at købe deres Tobak i Holland, hvorved mange Penge gik ud af Landet, „eftersom ingen af de som det hidtil har forsøgt, har vidst at gøre den her saaledes, at den kunde vel konservere sig i 2 Aar, men saavel Købmændene som Tobaksspinderne har været af den faste Mening, at det kun kunde ske i Holland, hvor Tobakken kunde handles (behandles) straks naar Tobaksbladene var samlede“.

Den her nævnte portugisiske Jøde, *Jacob Franco*, kom hertil med sin Familie og gjorde, før Bevillingen

gaves, tilfredsstillende Prøver „paa saadan Tobak, som i Norge og Island er begærligt og ej her kan gøres“.

Fra Oktober 1704 fik han saa godt som Monopol paa Tobakshandelen paa Island og Færøerne (forløbig i 6 Aar) og da disse var forløbne forlængedes Monopolet atter paa 6 Aar, som det hed i Bevillingen, „for at det ved hannem begyndte Manufactur kan blive i Stand og ej alene *Commerzien* vedligeholdes, men endog de Trafiquerende paa Island og Færø af samme med behøvende Præss- og Guul-Tobak, som ellers fra fremmede Steder maa forskrives, kan blive betjent“.

Det var en meget betydelig Forretning, den enkelte Mand her havde. Til at „providere“ (forsyne) Island og Færøerne udkrævedes aarlig 50,000 og 70,000 Pund Tobaksblade. Regeringen opdagede da ogsaa at Fortjenesten var for stor for den enkelte Fabrik og ophævede eller indskrænkede Monopolet, idet den ved Slutningen af 1710 gav Bevilling, paa samme Betingelser som Francos, til Abraham Levin og Isach Cantor.

22. November 1717 udgaves der ny, kgl. Privilegier for de to Fabriker, der betød noget, og kaldtes „de tvende Partier Jøder“. Der bevilgedes dem her ved et Aars Oplag paa 35,000 Pund Tobaksblade hver, at bruge til Islands „Providering“. Hvad der ikke heraf udskibedes inden Aar og Dag skulde svare Told. Denne Oplagsret gav imidlertid Anledning til Misbrug og Underslæb, hvorfor Privilegiet ophævedes i 1724 trods Parthavernes Ansøgning om Forlængelse.

Franco og hans Familie, under Firmanavnet Abraham, Aaron & Isach Franco, der havde haft saa mange Fordele, holdt sig imidlertid ikke i Konkurrencen, det gik ned ad Bakke og Firmaet maatte sluttelig anmode Kongen om et Beskyttelsesbrev imod ind- og udlændiske Kreditorers „Anstrengelser og Molest“.

Den 20. September 1727 maatte Københavns Tobakspindere forpligte sig til „at bruge de dem leverede Stempler ærlig og vel“, og der findes fra den Tid en Liste over Tobakspindere, hvoraf det fremgaar, at Byen havde 23 saadanne.

Ved Midten af det 18. Aarhundrede var der adskillig Uro i Haandværksfagene, der dannede Lav, og sluttelig stod Tobakspinderne som de eneste, der ikke var organiserede. Regeringen vidste ikke ret om den skulde tillade eller nægte Oprettelse af Lav, men den blev af moralske Grunde staaende ved Nægtelsen, thi man mente at burde indskrænke „denne overhaandtagende Luksus i By og paa Land“.

Under disse Forhold trængte Udlændinge stadig ind i dette Fag, og de værste af disse var Brødrene *Italiender Benjamin* fra Amsterdam. De fik i 1743 Tilladelse til at oprette to Tobaksfabriker i Danmark, en i København og en i Aalborg.

Sandsynligvis er Brødrene Italiender indkaldte hertil, idet Regeringen har haabet at finde saa dygtige Fabrikanter, at den kunde overdrage dem Monopol paa hele Tobaksfabrikationen mod en ordentlig Afgift. De havde i flere Aar drevet en „important Tobaksfabrique“ i Amsterdam, og de mødte her med Fordringer, der vidnede om, at de var sig deres Værdi bevidst. De anmodede straks om Told- og Konsump-

tionsfrihed paa 20,000 Pd. Tobaksblade i 10 Aar. Dette blev nægtet og i Stedet for fik de Løfte om kontante Tilskud, og det fik de.

Indtil 1747 havde de faaet 4700 Rdlr. til Hjælp for at holde deres Fabrik af „sort Prestobak i Gang“. I 1747 og 1748 fik de i Tilskud 11,769 Rdlr. 64 Sk. og en Diskonto paa 10,000 Rdlr., Ducører til et Beløb af 3200 Rdlr. samt forskellige Privilegier og Told- og Konsumptionsbegunstigelser.

Senere fik de yderligere 5000 Rdlr. og det blev den sidste Gave.

Disse Brødre, der oprindelig gav det Udseende af at være velhavende, klynkede og klagede uafbrudt og forstod til Gavns at faa Regeringen til at punge ud.

Skuffelserne med Brødrene Italiender har aabenbart blødgjort Regeringen, thi i 1750 fik Tobakspinderne efter mange forgæves Ansøgninger Tilladelse til at danne Lav. Tobakspindernes Lavsartikler er underskrevne 11. Maj 1750 af Frederik V., og dermed er afsluttet et meget vigtigt Led i Tobaksindustriens Historie.

For Sunde og Syge.

En Lægebog hører til de Ting, ethvert Hjem burde eje. Ikke en gammeldags Raadgiver, udgivet af Kvaksalver, og ikke for at overflødiggøre Lægen. Men en Bog, hvoraf man kan hente Raad til Forebyggelse af en Mængde Sygdomme, til at forstaa, naar Sygdomme opstaar, og Begreb om de første Forholdsregler, der bør tages inden Lægen kommer til Stede.

En saadan praktisk Lægebog er den af Professor P. Panum paa Hagerups Forlag udgivne. Paa omtrent 700 Sider gives i leksikalsk Form og støttet af en Mængde Illustrationer klar og udtømmende Besked om alle Spørgsmaal, som man med Rette kan vente besvaret i en saadan Bog.

Her omtales alle de Sygdomme og Svagheder, som vi Mennesker plages af, der er Anvisning til at behandle en tilskadekommen, Beskrivelse af alle Legemets Organer og deres Funktioner, ligesom alle vore Nærings- og Nydelsesmidler finder udførlig Omtale.

Det er en Bog, der kan anbefales.

—n.

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden“.

Medlemmerne gøres opmærksom paa følgende Trykfejl, som findes i Aarsregnskabet:

Paa Side 5, anden Kolonne, staar en Sammentælling, stor 1,577 Kr., én Linie for langt ned og den samlede Saldo staar angivet til 88 Øre, skal være 9,992 Kr. 88 Øre, denne Sum fandtes ogsaa i Korrektur-Aftrykket, men er ved en Fejltagelse af Sætteren fjernet. Side 74 staar: Overføres 8,790 Kr. 13 Øre, skal være

8,790 Kr. 33 Øre, hvilken Sum igen skal overføres til Side 75, hvor samme Fejl forefindes; hvis man tæller begge Kolonner efter, vil det vise sig, at sidste Overføring er den rigtige. Paa Side 78 staar Medl. Nr. 2512 opført med en Understøttelse af 83 Kr., skal være 83 Øre, hvilket ogsaa passer med Facit.

Konrad Pettersson.

Efterlysning.

Anna Hintze, som tidligere har arbejdet hos Gjødesen, anmodes af sin Søster om at sætte sig i Forbindelse med hende efter følgende Adresse: Mrs. Mathilde Owens, 811 Armitage Ave. Chicago. Ill. U. S. A.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde 13. Februar 1905.

1. Da nogle Medlemmer, som havde erholdt hele deres Arbejdsløshedsunderstøttelse udbetalt, havde krævet Rejsunderstøttelse til Udlandet, var man blevet opmærksom paa, at det Udvalg, der havde redigeret Lovene efter Kongressen, paa Grundlag af de der tagne Beslutninger, havde forglemt at indføre Bestemmelser om Udbetaling til Udlandet.

Forretningsføreren havde i Henhold til Lovenes Ordlyd intet udbetalt.

Det overlodes til Møller, Christiansen og Stauning at udarbejde saadan Lovbestemmelse i Henhold til Beslutningerne.

2. For en Cigar, hvortil skal anvendes Penaler, fastsattes et Tillæg af 3 Kr.

3. Spørgsmaal om Tilbereder-Priser paa to københavnske Fabriker henvistes til Fællesudvalg.

4. Fra Fællesforeningens Forretningsfører var V. Nielsen atter anmodet om en Konference. Til at tiltræde denne i Stedet for Harpsøe, der før har deltaget, valgtes Stauning.

Samtidig oplystes det, at Møller atter har faaet et Sagsanlæg fra Fællesforeningens Formand for en Artikel i „Social-Demokraten“ efter før omtalte Retssags Slutning.

* * *

Forretningsudvalgets Møde 22. Februar 1905.

1. En Cigarrillos fra Holstebro bedømtes til 10 Kr.

2. Det godkendtes, at Afd. køber en Aktie i Forsamlingsbygningen i Nakskov.

3. En Sag fra Svendborg overlodes foreløbig til Forretningsføreren.

4. En Konference mellem vort Udvalg og Forbrugsforeningernes Forretningsførere har fundet Sted, og man er foreløbig enedes om atter at forsøge at faa Fabrikens Arbejdere i Esbjerg til at indtræde i Afdelingen. (Det vedtoges, at de dog ikke kan blive valgbar før efter 2 Aars Forløb.)

5. Fra De samv. Fagforbund er ydet Bidrag paa 5000 Kr. til Arbejderne i Ruhr-Distriktet.

Fra de polske og russiske Revolutionære anmodes om Bidrag. Det vedtoges at anbefale frivillig Indsamling og at foreslaa Afdelingerne, at Forbundskassen yder 500 Kr.

* * *

Cigarsortererernes Fagforening.

Ved Generalforsamlingen den 30. Januar vedtoges det at anvende de i Arbejdsløshedsfondet indestaaende Midler til Understøttelse for de Medlemmer, der har været hjem søgt af langvarig Arbejdsløshed.

* * *

Sygekassen.

I Anledning af Cigarsortererforeningens 25-Aars Jubilæum den 4. Maj vedtoges det paa Generalforsamlingen i Januar at afholde en større Jubilæumsfest med Fællesmaaltid og Forlystelser. (Festen afholdes Lørdag den 6. Maj.)

Paa samme Generalforsamling vedtoges det indtil videre at ophæve Ekstra-Bidraget til Begravelseshjælp, denne afholdes fremtidig af Kassen.

Th. Stauning.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

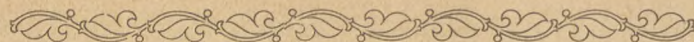
Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 11.
Aalborg: P. Petersen, Dalgasgade 11.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: K. Holm, Gasværksvej.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: J. P. Eriksen, Grønnegade.
Holstebro: V. Gottfredsen, Skolegade.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: C. Skovgaard, Kongensgade 6.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 25.
Aarhus: P. Frederiksen, Ny Munkegade 82.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: O. Hansen, Herrestræde 36 b.
Viborg: S. Gjørup, Lille St. Mikkelsgade.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Seest.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: E. Uggerløse, Strandgade 7.
Svendborg: L. Hansen, Mellemsvej 1, „Høje Bøge“,
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: N. C. Jensen, Karl Metzgade 27.
Thisted: C. Nielsen Lenchler, Stationsvej.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne haves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag. *F. Møller.*

Rejsende og Arbejdsløse.

Husk, at der fra Nytaar indtræder nye Regler for Rejse- og Arbejdsløshedsfondet, gældende for hele Landet. Alle Medlemmer maa sørge for at gøre sig bekendt med disse Lovbestemmelser for at undgaa ubehagelige Forviklinger.

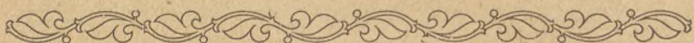

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned* (i Februar den 25.).

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning, Rømersgade 22.*

Til d'hr. Cigarmagere!

Gode Endetræsklodser leveres à 2 Kr. 50 Øre pr. Stk., sendes overalt pr. Efterkrav. Tages mindst 5 Klodser, sendes de portofri.

Cigarmager **Fr. Karle,**
Bredegade 23. Slagelse.

Raatobakker.

Stort Lager af alle Arter Raatobak til Cigarfabrikation.

Bundtemaskiner à 2 Kr. pr. Stk.

Opsatte Dæks og Vikler i alle Facons.

K. E. Petersen,
Stengade 6 & 8.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemfarver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Son,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Bohm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 6

15. Marts 1905

1. Aargang

Til samtlige Afdelings-Kasserere.

Ærede Kolleger!

Jeg har gentagne Gange været nødt til at anmode d'Hrr. Kasserere om nogenlunde punktlig Indsendelse af Opgørelsen; desværre har det til Dato ikke hjulpet det ringeste. Ved en eller anden særlig Lejlighed, som nu efter Aarskiftet, kan det undtagelsesvis lykkes mig at faa Opgørelserne tilsendt med maaske højst 6 Ugers Forsinkelse for de værste Byers Vedkommende, men aldrig saasnart jeg har udsendt et Cirkulære eller Bekendtgørelse i Fagbladet, saa er det glemt igen.

Saaledes kan det ikke blive ved at gaa. I har selv vedtaget denne ny Ordning, og I maa nu ogsaa overholde de Bestemmelser, I har truffet, ellers er ingen Forretningsfører i Verden istand til at holde nogenledes Orden i sine Sager.

Husk paa, at det ny System medfører et meget kompliceret Regnskabssystem, og absolut nødvendigt et det, at **Alle** gør deres Pligt, saafremt vi ikke skal køre fast.

Skal Maskineriet fungere tilfredsstillende, maa jeg være i Besiddelse af Maaned-Opgørelserne senest den 29. eller 30. i den paafølgende Maaned. I har altsaa mindst 4 Ugers Tid til at ordne den Smule Opgørelse, man skulde tro, at dette kunde overholdes, men nej, nu er vi langt henne i Marts, og jeg mangler endnu 5 Opgørelser for Januar.

Revisorerne og Forretningsudvalget er ikke ganske fri for at give mig Skylden derfor; Gud véd, hvor mange Gange man har paalagt mig at minde Kollegerne om deres Pligt, og saa tror man naturligvis, at de opfylder den. Jo, Godmorgen! Udsender jeg en Paamindelse idag, er den glemt imorgen, og naar den ikke er glemt, saa kan det hændes, at en eller anden Kasserer ovenikøbet skælder mig Huden fuld, fordi jeg ikke kan finde mig i den sneglemæssige Forretningsgang — men bedre bliver det ikke.

Vi har omtrent et Dusin præcise Kasserere, Resten lader sig gerne drive et Par Gange aarlig, og jeg fordrer sandelig ikke Urimeligheder, det er der ingen, der tør paastaa. De Kasserere, som regelmæssig indsender deres Sager i rette Tid og god Orden, har ofte beklaget sig over, at Udsendelsen af mine Kvitteringer trak noget længe ud, og de tror selvfølgelig, at det er Smøleri fra min Side. Sagen er den, at naar det træffer ved Kvartals-Opgørelse, saa er det mig umulig at skynde mig dermed, saalænge jeg ikke har *alle* Opgørelser. Sinkerne afstedkommer saaledes Forstyrrelser over hele Linien, og det er absolut utilladeligt.

En anden Fejl, som adskillige Kasserere gør sig skyldig i, er den, at ikke alle Rubriker i Kvitteringsbøgerne *udfyldes*. Ærede Kolleger! Tror I, at disse Rubriker er der for Grins Skyld? Nej, de er absolut nødvendige, thi ellers er det mig umulig at følge den Rejsende, og naar der indtræffer et Uheld, at konstatere hans Identitet og dermed hans Rettigheder. Jeg beder Eder saa bønlig om endelig at udfylde Bøgerne absolut nøjagtig, ellers har vi inden ret længe Spektakler imellem de Folk, som jeg muligvis kommer til at forurette paa Grund af enkelte Kassereres Skødesløshed.

Om denne Artikel ikke kan hjælpe, saa lader jeg staa til; jeg kan ikke trække Folk i Ørene, som jeg ikke kan naa med min Arm, den er desværre kun 1 Alen lang.

F. Møller.

Tobakken.

HISTORISKE OPLYSNINGER.

VI.

Indførsel og Industri.

I den forud skildrede Tid har den overvejende Del af Forbruget sikkert været Snu-stobak, men man

har ingen efterladte Oplysninger om Forholdet mellem Tilvirkningen af Snus-, Røg- og Skraatobak.

Ved det, der er kaldt Pres-Tobak, maa sikkert al Tid forstaas Skraa, og ved Gul-Tobak Snus- og Røgtobak. Først langt ned i det 18. Aarhundrede viser det sig, at Forbruget af de to Sorter er blevet omtrent ens.

I Begyndelsen af Aarhundredet dominerede Snustobakken. Ikke alene Mændene, men ogsaa Kvinderne brugte Snus. Dette sér man hos Holberg, som skriver: „Af Snustobak gøres ogsaa stor Misbrug, saa at adskillige har lige saa mange Tobacs Daaser som Lommer, og ser man dem ikke saa snart gemme en, før end de i en anden Lomme griber efter en anden“.

I Holbergs „Barselstuen“ nævnes Snustobakken i en længere Samtale, hvoraf vi erfarer Navne paa Snustobak, som i den Tid var yndet af Københavns Damer.

Ligeledes nævnes Navne paa Tobaksforhandlere, der var *Balzer*, en rig Købmand, der boede i Købmagergade nuv. Nr. 35. *Lovise* eller *Louise Rosset*, Moder til den bekendte Rigmand og Velgører *Claude Rosset*. Hun havde Butik paa Købmagergade i nuv. Nr. 15, hvor hun handlede med Porcelain, indiansk Sukker, Vin, Kaffe, The m. m. Hun havde Bevilling af Magistraten fra 1690 paa at gaa om i Staden og handle med sit Kram. En lignende Forretning dreves af *Franske Maria*, der var Enke efter Dansemester *Choquet*.

I 1704 oprettedes en særlig Snustobaksfabrik. Den blev indrettet af Regimentskvartermester *Vodroff* paa den Gaard mellem Rosenaaen og St. Jørgens Sø, der fik Navn efter ham. Her lavede han „spansk eller fin, samt graneret Snustobak“.

I 1717 fik Dronningens Kammerjunker *Descorbiac de la Valeza*, hans Hustru og Arvinger Privilegium for 15 Aar paa en Manufactur eller Fabrique af samme Slags Tobak.

Om Tobaksindustriens øvrige Udvikling er der endnu Grund til nogle Bemærkninger.

Efter at Tobakspinderlavet var dannet, ordnedes Forholdene indenfor Industrien, der blev fastsat Regler for Tilgangen til Faget, og Lavet optræder ved flere Lejligheder som Medlemmernes Organ overfor Mynighederne. Industrien tog et mægtigt Opsving og man maatte meget hurtigt ophæve Bestemmelserne om Lærlinge-Tilgang for blot at faa nødvendig Arbejdskraft.

I 1788 oprettedes den første Cigarfabrik i Tyskland og i 1819 blev der i København givet *Isach Lehmann Cohen* Privilegium paa at anlægge en „Zigarfabrik“.

Lægen *Callisen* skrev imidlertid, at Cigarer havde været kendt tidligere, idet „Folk af en finere Smag røge sammenrullede, finere Tobaksblade, Zigaros fra Havana“.

I 1816 gjordes der i København Svendestykke af den Mand, *Radekop*, hvis Navn er uadskilleligt knyttet til Cigarens Historie i Danmark.

Øvrigheden stod imidlertid uforstaaende overfor Cigaren og sendte i 1822 Tobakspinderlavet Forespørgsel „om dette ansaa det som henhørende til Fabrikation af Tobakker at præparere Zigarer“.

Først i 1825 afgjordes det, at de, der vilde fabrikere og sælge Zigarer, skulde i Overværelse af to Zigarfabrikanter forfærdige 200 Zigarer af forskellige Sorter.

Hermed er vi inde i den moderne Tobaksindustri, at følge dens videre Udvikling er ikke nødvendigt, endnu kun et Par Tal til Illustration af Industriens Vækst. I Sverig fabrikeredes i 1840 1,600,000 Cigarer, i 1897 130,917,879 Cigarer. I 1741 var den samlede Værdi af Sverigs Tobaksproduktion 938,844 Kr., i 1840 1,589,551 Kr. og i 1897 14,820,138 Kr. I 1780 beskæftigedes i Sverig 753 Tobaksarbejdere, i 1897 beskæftigedes 4380 Arbejdere.

I Danmark var Indførslen af Tobaksblade i 1666 9,250 Pund, i 1667 5,100 Pund og i 1668 8,100 Pd. I 1903 var Indførslen af ufabrikeret Tobak 8,980,000 Pund til en Indførselsværdi af 3,860,000 Kr.

Disse Tal vidner om en Industris Opvækst og om Tobaksforbrugets sejrige Indtrængen gennem over 300 Aar.

I næste Artikel skal vi give nogle Oplysninger om Tobaksavlens.

Havana-Konkurrence i Amerika.

Ægte Havana-Cigarer, og i Særdeleshed de fra Øen Cuba importerede, betragtes ogsaa af de amerikanske Røgere som en særlig Delikatesse. Da imidlertid Kvaliteten af Havana-Tobak er forskellig, alt efter de Egne, hvor den er dyrket, og da de kubanske Fabriker selv tager de bedste Kvaliteter i Anvendelse, har de amerikanske Unionsfabrikanter forlangt Beskyttelse mod den kubanske Konkurrence.

Bourgeois-Regeringen, der altid stiller sig velvillig overfor Kapitalisternes Profitjageri, har naturligvis imødekommet Fabrikanterne ved Indførelse af visse Forholdsregler mod Konkurrencen.

Som første Forholdsregel blev Tolden forhøjet med 50 Cts. pr. Mille, og nogle ganske urimelige Told- og Beskatningsforhold indførtes.

Dernæst anordnede Regeringen visse Ændringer i Kendetegnene paa Kasserne med ægte Havana-Cigarer. Tidligere var de importerede Kasser, foruden med det baandagtige Indlands-Skattemærke, omklæbet med et andet Toldmærke, hvis røde Farve og betydelige Bredde maatte henlede Køberens Opmærksomhed paa Varen og af Kunderne opfattedes som Garanti for Indholdets Godhed.

De amerikanske Fabrikanter paastod, at de kunde levere lige saa gode Cigarer som de importerede, og de saa med megen Uvilje paa det gamle Arrangement, der gav Kunderne Garanti for Cigarens Ægthed. Og siden „America Tobacco Co.“, efter Opkøb af de fleste af de kubanske Fabriker, har oversvømmet Markedet med mindre gode Havana-Cigarer, blev Agitationen for Afskaffelsen af det foran omtalte Mærke saa livlig, at Regeringen sluttelig imødekom Fabrikanterne.

Det særlige Kendetegn for de importerede Cigar-kasser stammer fra 60erne, da der endnu ikke fandtes Havana-Fabriker i De forenede Stater.

Importen af Cigarer til D. f. S. er ikke af stor Betydning, den beløber sig kun til ca. 35 Millioner, medens Produktionen er ca. 7,000 Millioner Cigarer aarlig.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagt-tages (Uddrag af Forbundets Love):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort*.
2. Senest 4 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring, om Afskedigelsen, til Formanden.
(Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes*; det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der uden at være Arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende skal *Henvendelse al Tid ské til Afdelingsformanden eller -Kassereren*, forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugenlig for at faa Kortet afstemplet. Udeblivelse medfører, at der maa betales Kontingent.

Tobakstrusten.

For nogen Tid siden meldtes det, at tre store amerikanske Tobaksselskaber var slaaet sammen, og den før fremkomne Frygt for en Tobakstrust opstod naturligvis igen. Selvfølgelig var den Tanke ogsaa nærliggende, at man i Amerika vilde samle alle Stridskræfter for derved at gaa frem mod den evropæiske og navnlig den tyske Industri med forøgede Kræfter.

I Tyskland har Trusten dog ikke høstet Guld, tværtimod er der Underbalance, hvad der ikke tyder paa særlig god Forretningsførelse, men man kan ikke heraf slutte at Kampen er ophørt. Forrøringssystemet, som er indført, vil vedblivende blive benyttet og udvidet, og omtalt som noget fortræffeligt. Publikums

Smag er imidlertid foranderlig, og det gaar næppe i Længden med dette forkastelige System.

I Tyskland er det drevet meget vidt; ved Opsamling af Kuponer, som faas ved Køb af Cigarer, kan man erhverve sig Møbler, Cycler o. l., og det paa-tænkes, efter Forlydende, at indføre Forrøring af Symaskiner og andre Brugsgenstande. I Bladmeddelelser paaastaar man, at den Tid vil komme, da Landmanden faar sine Landbrugsmaskiner ved flittig Cigar-røgning, men vi tror ikke at Selskabets Gevinst og Tab vil balancere tilfredsstillende med et saadant System. Og hvis det gaar, er det i alle Tilfælde Publikum i sin Helhed, der i Tidernes Løb bliver udbyttet ved Hjælp af opskruede Priser.

Det er mærkelige Blomster, den kapitalistiske Konkurrence fremelsker.

Kampen om København.

Vi er midt i Valgkampen i Landets Hovedstad, Borgerrepræsentantvalget finder Sted Tirsdag den 28. Marts, den Dag gælder det *Magten i København*, den Dag afgøres det, om *Antisocialisterne, Reaktionen skal beherske vor By*.

Antisocialisterne er de samme Folk, som Arbejderne kæmper med, naar de kræver højere Løn eller bedre Arbejdsforhold. Det er Arbejdskøbere, Lock-out-Mestre, Aktieselskabsdirektører o. s. v. Det er det Parti, som efter Valgsejrene de to sidste Aar har siddet i Borgerrepræsentationen uden at udføre noget nyttigt, uden at præge Forhandlinger eller Vedtagelser.

Det Parti maa ikke sejre igen i Aar, det vil være en Skandale, om Arbejderne lod sig fratage den Indflydelse, de er i Stand til at beholde paa de yderst vigtige kommunale Anliggender. Valgretten bør derfor benyttes og Stemmesedlen være den, der er vedtaget af Arbejdernes egne faglige og politiske Tillidsmænd.

Demokratiets Liste skal sejre!

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden“.

Indsamlingen til de Arbejdsløse.

Som meddelt pr. Cirkulære til Fabrikerne, vedtoges det paa Generalforsamlingen den 24. Februar at opfordre Medlemmerne til at foretage en frivillig Indsamling til de Arbejdsløse, som har modtaget deres 5 Ugers Understøttelse.

Da denne Opfordring imidlertid kun er efterkommet i ringe Udstrækning, tillader jeg mig herved at gentage Opfordringen.

V. Nielsen.

Cigarsorterernes Fagforening.

Stemmesedler til Bestyrelsesvalget er udsendt og kan afleveres i Indbetalingslokalet Lørdagene den 18. og 25. Marts.

Foreslaaede ved Prøvevalget blev: Til Formand: Th. Stauning; Kasserer: A. Olsen; Repræsentanter: F. Bolbroe, Vald. Hansen, Sussemihl, J. N. Knudsen, E. Olsen, Laur. Olsen (fra A. Rasmussens Fabrik) og Md. R. Jørgensen; Revisorer: Th. Andersen, F. Witt og R. Andersen; Fanebærer: L. Førster og F. Bolbroe.

* * *

De reviderede Love, Forbundets Love samt Regler for Ekstra-Understøttelsen af Arbejdsløshedsfondet kan faas udleveret hos Kassereren.

* * *

Medlemmer af Sygekassen,

der ikke har leveret Lægeattest, maa hurtigst muligt henvende sig hos Kassereren og underskrive den nu indførte Erklæring.

Th. Stauning.

Efterlysning.

Afdelingskasserere eller andre, som kender Opholdssted for Cigarmager *Marius Jakobsen*, bedes opgive dette til Bladets Kontor. Nævnte Jakobsen har lært hos *Jakob Hansen* i Næstved og arbejdede i Juli Maaned f. A. i Helsingør.

Hvis Jakobsen læser dette, bør han naturligvis selv opgive, hvor han opholder sig.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 11.
Aalborg: P. Petersen, Dalgasgade 11.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: K. Holm, Gasværksvej.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: J. P. Eriksen, Grønnegade.
Holstebro: S. Wistisen, Sønderlandsgade.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: C. Skovgaard, Kongensgade 6.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 25.
Aarhus: P. Frederiksen, Ny Munkegade 82.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: O. Hansen, Herrestræde 36 b.
Viborg: S. Gjørup, Lille St. Mikkelsgade.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Seest.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: E. Uggerløse, Strandgade 7.
Svendborg: L. Hansen, Mellemsvej 1, „Høje Bøge“.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: N. C. Jensen, Karl Metzgade 27.
Thisted: C. Nielsen Lenchler, Stationsvej.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag. Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: Th. Stauning, Rømersgade 22.

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. Enhver Køber har Ret til under Arbejdsløshed og Sygdom at staa til Restance med Afdragene. Selskabets Kontor er i Gothersgade 145, St., Hjørnet af Rømersgade (tidligere Rømersgade 27), aabent Mandag, Fredag og Lørdag Aften Kl. 6—9.

Raatobakker.

Stort Lager af alle Arter Raatobak til Cigarfabrikation. Bundtemaskiner à 2 Kr. pr. Stk. Opsatte Dæks og Vikler i alle Facons.

K. E. Petersen,
Stengade 6 & 8.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemparver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter Cigartobakker til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Böhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 7

1. April 1905

1. Aargang

Bekendtgørelse

fra

Det internationale Sekretariat.

Fra London meldes, at Forretningsgangen dersteds er saa daarlig som aldrig tilforn. Den bliver naturligtvis forværret ved at mange Kolleger fra Fastlandet, hvor det ogsaa gaar daarligt, rejser dertil i Haab om at finde Beskæftigelse i Millionbyen. Man anmoder mig om at meddele at der absolut ingen Udsigt er til at faa Arbejde, da den engelske Fabrikant under normale Forhold altid foretrækker at beskæftige Englændere, og da der i denne Tid gaar tilstrækkelig Arbejdsløse, er det i højeste Grad uklogt at rejse til England.

Ligeledes klager man i Hamborg, og beder mig oplyse, at eventuelle Tilrejsende maa være forberedt paa, at gaa arbejdsløse i ugevis, for derefter muligvis at blive nødt til at forlade Byen alligevel.

Jeg efterkommer herved Opfordringen til at bekendtgøre ovenstaaende, idet jeg dog finder Anledning til at bemærke at der selvfølgelig ikke er udstedt noget ligefremt Forbud imod at rejse dertil.

Alle Vegne fra lyder Klager i Aar; saa mange Arbejdsløse har der ikke været i mange Aar, det synes saaledes, som om vi endnu ikke har Udsigt til nogen varig Bedring, og den kunde vi nu snart trænge til. Spørgsmaalet: „Naar kommer den gode Tid?“ er man samtidig berettiget til at stille, naar det i 5 Aar er gaaet længere og længere tilbage. Men Svaret lyder desværre lidet tilfredsstillende.

F. Møller.

Arbejdsløsheden.

Højre og Arbejdernes Ofre.

I en Artikel „Arbejdsløsheden og Foranstaltninger derimod“ skriver „Fagblad for Smede og Maskinarbejdere“ i Anledning af Højremanden *Poul Rasmussen*s Forslag til Lov om Arbejdsløshedskasser:

„Det første, som falder i Øjnene, er det latterlig lille Beløb, hvormed man tror at kunne bilde Folk ind, at man kan iværksætte en virkelig effektiv Arbejdsløshedsforsikring.

120,000 Kr. er det Beløb, man foreslaar. Man faar bedst et Begreb om, hvad dette Beløb vil forslaa, naar man erfarer, at vor Organisation med sine 8000 Medlemmer, der jo dog kun er en Brøkdel alene af vort Lands organiserede Industriarbejdere, som vel nu tæller ca. 100,000 Individuer, alene i Aaret 1904 har udbetalt 149,027 Kr., og hertil maa lægges 240 Kr. til Kassens Administration.

Henimod halvandet hundrede Tusinde er altsaa, hvad vi alene paa et Aar har ydet til dette Formaal, og i 1902 var vi endog oppe paa ca. 172,000 Kr.“

Disse Tal taler højt om, hvor gode Samfundsborgere Arbejderne er.

Tobakken.

VII.

Om Tobaksavl.

Da det formentlig er af Interesse for Læserne, skal vi i denne Artikel beskæftige os med forskellige Forhold, vedrørende Avlen af Tobak, som Jorden Udsaaning, Indhøstning, Opbundning, Fermentering, Sortering, Pakning o. l., og skal, foruden de vigtigste Oplysninger om disse Forhold i Troperne, ogsaa give nogle Oplysninger om Avlingsforholdene i Danmark, hvilke næppe er synderlig kendt af Fagets Arbejdere.

Jorden, der kræves til Tobaksavl, maa være løs,

frugtbar Muldjord. Sandet Lerjord egner sig ligeledes godt til Tobak, hvorimod stiv Lerjord, iberegnet en teglstensrød Jord, der findes mange Steder i Troperne, samt almindelig Sandjord, er mindre heldig. Jorden maa behandles omhyggeligt med Pløjning, Krydsplojning og Gravning, og Grøfter graves før Plantningen, da Tobakken ikke taaler stillestaaende Vand, selv om det kun er en kort Tid.

Frøet saaes ud i Bede i Jord fri for Sten. Det kan anføres, at et Fingerbøl fuldt af godt, spiredygtigt Frø er tilstrækkeligt til et Bed paa 20 Fods Længde og $3\frac{1}{2}$ Fods Bredde.

Jorden behandles med Rive og „hoe“ (en bred-bladet Spade). Dagen før Saaningen er det almindeligt at afbrænde et Lag tørt Græs, Blade eller Kviste paa Bedets Overflade, hvorved skadelige Insekter dræbes og Jorden gødes med Asken. Udsaaningen af det ringe Kvantum Frø foregaar paa den Maade, at det blandes i en Skaalfuld Aske, som saa udstrøes paa Bedet.

Bedet dækkes mod Sol og Regnskyl af et Straatag, der hviler paa Stokke, ca. $3\frac{1}{2}$ og $2\frac{1}{2}$ Fod over Jorden. Det anlægges i Retningen Nord—Syd.

Ca. 6 Uger efter Udsaaningen er de unge Planter store nok til Udplantning og i den sidste halve Snes Dage før denne Tids Udløb hærdes de unge Planter mod Solvarmen ved gradvis Fjernelse af Taget.

Naar Planterne skal udplantes i Marken gælder det om at vælge Tiden, hvor de under Opvæksten og Udviklingen kan faa rigelig Regn. Udplantningen foregaar om Eftermiddagen (Planterne skal dog optages af Jorden om Morgen). Plantningen foregaar i Rækker med 3 Fods Mellemrum. I de første 4—5 Dage efter Udplantningen beskyttes Planterne mod Solen ved Overdækning.

Med Hensyn til Jordens Behandling med Gødningssoffer retter man sig efter Jordens Beskaffenhed og har ligeledes fundet at en Kunstgødning, indeholdende 5 % Kvælstof, 10 % Fosforsyre, opløselig i Vand, og 10 % Kali, er af god Virkning paa Plantens Udvikling samt paa *Kvalitet og Brand*.

Under Opvæksten hyppes Planterne, (d. v. s. at Jorden med et Jærn skræbes op om hver Plante), med 8 à 10 Dages Mellemrum. Endvidere foretages meget grundig Rensning for Ukrudt samt for Orm og Larver, navnlig er dette sidste nødvendigt, da Blade, der er gennemhullede af Larver, som bekendt ikke har saa høj Værdi, og navnlig ikke egner sig til Brug, hvis det er Dæksblade der dyrkes.

Naar Planterne har naaet en passende Højde, paa Sumatra 18 à 22 Blade over sidste Hypning, „toppes“ den, d. v. s. Blomsterknoppen, og de nærmest denne siddende 4—5 Smaablade afknibes, og de øverste Blade udvikler sig derefter ligesaa kraftigt som de øvrige Blade.

Naar Planten er modnet, hvilket bl. a. viser sig ved at Bladene antager en gullig Tone og krøller indefter mod Bagsiden, afskæres den. Der er imidlertid ogsaa indført en anden Høstmaade, idet de nederste Blade som oftest bliver gule før de øverste, og da der i vor

Tid er stærk Efterspørgsel efter lyse Dæks, har man indført Plukning Blad for Blad efterhaanden som Modning finder Sted. I denne Forbindelse er det værd at nævne, til Forkastelse af gammel Overtro, at der ofte ved Modningen danner sig saakaldet Spikkel paa Bladene (smaa hvide Prikker eller Pletter), hvis Tilstedeværelse forøger Produktets Værdi, naar det er indenfor visse Grænser. Men under stærke og vedholdende Regnskyl, og navnlig paa stærkt sandblandet Jord, kan Dannelse af Spikkel (Pletter) tage saaledes Overhaand ved Størrelse og Antal, at Tobakken forringes betydeligt. Naar saadan Spikkeldannelse viser sig, maa man ofte høste Tobakken inden den bliver fuldmoden.

Selvfølgelig er den førstnævnte Høstmaade, Skæringen, den billigste, men ved Plukning vil man lettere faa en stor Høst af fine, lyse Dæks, og saa betaler den sig i Reglen.

Indhøstningen af Tobakken foregaar midt paa Dagen og om Eftermiddagen naar al Fugtighed er fjernet fra Bladene af Solen. Planten hugges over med en saakaldt Slagkniv. Efter Afskæringen lægges Planten paa Jorden eller anbringes i et særligt Apparat til Transport til Tørringsladen.

Efter at være bragt til Tørringsladen ophænges Tobakken ved stærke Stokke i Strenge af Bast. Tørringen foregaar langsomt uden Sol og Vind. Vægge og Gavle i Laden er forsynet med mange, store Lemme, men disse aabnes kun af og til naar der er Grund til at frygte for Skimmel eller anden Fordærv ved Fugtighed. Ellers holdes Laden under Tørringen saa mørk og tillukket som muligt. Tørringen tager som Regel ca. 3 Uger.

Tobak, der er plukket bladvis, trækkes paa tynde Snore. Ved Bundtningen efter Tørringen iagttages det, at Bladene ikke er tørre men bløde uden at være vandholdige. Ved Bundtningen skilles Top- og Fodblad, ligesom For- og Efterhøst holdes adskilt, da Tobakkens Karakter ofte er forskellig.

Efter Bundtningen stables Tobakken paa et tørt Trægulv, der først belægges med Maatter. Bundterne lægges paa bestemt Maade og i Stabler af bestemt Størrelse. Tobakken faar Lov at udvikle en Temperatur af indtil 40 ° Reaumur. Derefter samles flere Stabler til en bestemt Højde og Temperaturen faar Lov at stige til 50 ° R. Og derefter stables der atter om og Temperaturen stiger til 60 ° R.

Ved Omstablingen iagttages det meget omhyggeligt at Bladene ikke brænder sammen i de enkelte Bundter, ligesom Bladene foldes vifteformigt ud.

I Meksiko fermenteres første Gang medens Bladene endnu sidder paa Stammen. Dette anses imidlertid for meget uhensigtsmæssigt, naar der tilsigtes Produktion af Dæks.

Efter Fermenteringen foretages Sorteringen. Først i Top- og Fodblad samt i For- og Efterhøst og derefter Blad for Blad i ca. 20 forskellige Farver og Kvaliteter. Samtidig hermed foretager Længdesorteren Sorteringen af Bladene af de forskellige Mærker efter Længde og bundter dem samtidig.

Længdesorteringen foregaar paa Sumatra i 4 Længder. 1ste Længde omfatter Blade paa over 15 Tommer. 2den Længde er fra 12 til 15. 3dje Længde fra 9 à 9½ til 12, og 4de Længde fra 7 til 9 à 9½. Den sidste Længde produceres ikke gerne.

Pakning i Ballerne eller Maatterne foregaar ved Hjælp af en Skruepresse, hvis Betjening kræver 3 à 4 Mand ved hver af Pressens 4 Arme.

Den her anførte Fremgangsmaade for Tobaksavl er som allerede nævnt navnlig anvendt paa Sumatra, og her er særlig tænkt paa Dæks-Avl. Paa andre Egne er Fremgangsmaaden anderledes, men man har dog af det her anførte faaet et Begreb om de Arbejder, der foregaar for at skaffe det Raamateriale, vort Fag skal bruge.

Som bekendt er Sumatra-Tobakken i vore Dage blevet meget anvendt; det er værd at nævne i denne Forbindelse en anden Tobakssort, som ogsaa har haft nogen Fremgang paa Grund af adskillige Forbedringer ved Produktionen, nemlig Mexiko-Tobakken.

Tobaksudførselen fra Mexiko har udviklet sig stærkt, den steg fra 1896 til 1900 fra 2,885,685 Pund til 4,079,030 Pund og er siden da yderligere steget.

Dertil kommer, hvad der anvendes i Mexiko, og det kan sikkert antages, at Produktionen af mexikansk Tobak er oppe paa ca. 20 Millioner Pund.

Om Danmarks Tobaksavl er det naturligt, at vi i denne Artikel giver nogle Oplysninger, da den sikkert kun er kendt af faa.

I Følge statistiske Oplysninger anvendes i Danmark ca. 200 Tdr. Land til Dyrkning af Tobak. De tre Fjerdedele af dette Areal findes paa Fyen, nemlig i Omegnen af Middelfart, og Resten i Jylland, væsentligst i Fredericias Omegn.

Kvaliteten af den her avlede Tobak er ringe, den er for stærk og har ikke den fine Aroma, som Tobak fra de varmere Lande.

Der er eksperimenteret en Del med forskellige Tobakssorter — hovedsagelig med hollandske, — men til Trods for, at det er mange Aar siden Avlingen begyndte, er man ikke naaet ret vidt.

Fremgangsmaaden ved den danske Tobaksavl er naturligvis noget lig den i Troperne. Frøet saaes i Mistbænk i Midten af April og Planten udplantes, naar der ikke er Fare for Nattefrost, sidst i Maj eller i Begyndelsen af Juni.

Jorden pløjes og gødes stærkt. Tobakken kan dyrkes flere Aar efter hinanden paa samme Sted og det synes, som om Kvaliteten bliver bedre, naar Tobak afløser Tobak.

Midt i August foregaar Afbrydningen af Blomsterne, hvilket i Fredericia-Eggen kaldes at „koppe“. I Begyndelsen af September høstes der. Bladene trækkes paa Snore og hænges til Tørring i særlige Tobakshuse.

Fermenteringen, som før er anvendt, synes at være ophævet i de senere Aar, da Tobakken ikke betales bedre efter at have gennemgaaet denne Proces.

Prisen paa dansk Tobak synes at have været højest oppe i 1902, da den betales med 22—22½ Øre;

i 1903 dalede den til 12—15 Øre. Denne Nedgang i Prisen har medført, at mange er ophørt med Dyrkningen og har nedrevet deres Tobakshuse.

Tobaksavlens har ellers for dem, der forstod at drive den fornuftigt, været en ret god Indtægtskilde, idet den i enkelte Aar har kunnet give en Bruttoindtægt af 400 Kr. pr. Td. Land.

Af det her anførte har Læserne formodentlig saa nogenlunde faaet et Indblik i Tobaksavlens, og vi skal hertil i næste Nr. føje nogle historiske Oplysninger om Tobaksavlens navnlig i Danmark og Sverig.

Køn og Karakter.

Dette er Titlen paa et videnskabeligt Subskriptionsværk, der er begyndt at udkomme fra *A. Christiansens* Forlag i *Karl Gjellerups* Oversættelse.

Forfatteren, Østrigeren Dr. *Otto Weininger*, der berøvede sig selv Livet i en Alder af 23½ Aar, har uden Tvivl været en stor, genial Aand. Han forbavsedede sit Hjemlands Lærde med den foreliggende Bog og den viser sig at hvile paa en Sum af naturvidenskabelige og medicinske Kundskaber i Forening med en psykologisk og filosofisk Viden, som kun faa ejer eller har ejet.

Forfatteren har med glimrende Skarphed formaaet at trænge ind i og at give en Fremstilling af Kvindens Væsen. Han giver en almengyldig Kvinde-Psykologi, som trænger ned i Dybden og aabenbarer Forfatterens Kendskab til Kvindesjælen. Og Bogen indeholder videre en interessant Undersøgelse af de særlige Typer, der atter føres tilbage til de to Grundformer: *Skøgen* og *Moderen*, alt eftersom den Kønsakt, der er Kvindens væsentligste og til sidst eneste Interesse, finder Sted for sin egen Skyld eller for det kommende Barns.

Foruden det nævnte behandles Typen, *den hysteriske Kvinde*, og en Mængde Spørgsmaal udenfor Bogens egentlige, berøres af den begavede Forfatter, der sikkert, i sin Alder, har været et af de mest talentfulde Mennesker, der har levet.

— g.

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden“.

Resultatet af Bestyrelsesvalget er følgende:

Til Viceforretningsfører valgtes Fr. Jensen med 279 St., derefter fik C. Sprehn 76 St., F. Kiefer 39 Stemmer.

Til Kasserer valgtes Konrad Pettersson med 325 St., 14 Nej. Til Repræsentanter valgtes Joh. Friberg 239 St., S. Simon 232 St., Anna Christensen 155 St., Marie Toborg 119 St. og Anna Larsen 112 St.; derefter fik Anna Hansen 73 St. Til Suppleanter valgtes Valborg Hansen 148 St., Ludvig Hansen 142 St., Nr. 1084 Chr. Petersen 102 St. og Fru Tønder 86 St.; derefter fik A. Meyling 75 St. Til Revisor valgtes Alfr. Christiansen med 228 St.; derefter fik Mellin 58

St. Til Revisorsuppleant valgtes Nr. 2187 Chr. Jensen med 149 St. Til Kontrahenter valgtes Fr. Jensen 223 St., Anders Sørensson 189 St., F. Møller 180 St., C. Sprehn 164 St. og Johanne Thrane 142 St. Suppleanter blev F. Kiefer 112 St., Hans Hansen 98 St. og P. Harpsøe 88 St.; derefter fik Martin Jacobsen 76 St., Vilh. Dücker 70 St., Joh. Mikkelsen 50 St. og Chr. Petersen 48 St.

Ved Valget afgaves 465 Stemmesedler, deraf 9 ugyldige og 1 blank.

København, den 18. Marts.

Udvalget.

En Pakke med Vasketøj er glemt paa Kontoret, hvor den kan afhentes.

V. Nielsen.

Cigarsorterernes Fagforening.

Resultatet af de foretagne Valg er følgende:

Til Formand er valgt Th. Stauning med 82 St. Til Kasserer A. Olsen med 94 St. Til Repræsentanter er valgt: Sussemihl med 81 St., V. Hansen 78 St., J. N. Knudsen 73 og E. Olsen 73 St., Md. R. Jørgensen (for Klistrerne) med 90 St. Suppleanter blev F. Bolbroe og L. Olsen med 31 og 29 St. Revisorer blev Th. Andersen og F. Witt med 82 og 53 St. Suppleant R. Andersen med 46 St. Fanebærer L. Førster med 84 St.

Udvalget.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 11.
Aalborg: P. Petersen, Dalgasgade 11.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: K. Holm, Gasværksvej.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: J. P. Eriksen, Grønnegade.
Holstebro: S. Wistisen, Sønderlandsgade.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: C. Skovgaard, Kongensgade 6.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 25.
Aarhus: P. Frederiksen, Ny Munkegade 82.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: O. Hansen, Herrestræde 36 b.
Viborg: S. Gjørup, Lille St. Mikkelsgade.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Seest.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: E. Uggerløse, Strandgade 7.
Svendborg: L. Hansen, Mellemevej 1, „Høje Bøge“.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: N. C. Jensen, Karl Metzgade 27.
Thisted: C. Nielsen Lenchler, Stationsvej.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag. Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning, Rømersgade 22.*

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. Enhver Køber har Ret til under Arbejdsløshed og Sygdom at staa til Restance med Afdragene. Selskabets Kontor er i Gothersgade 145, St., Hjørnet af Rømersgade (tidligere Rømersgade 27), aabent Mandag, Fredag og Lørdag Aften Kl. 6—9.

Raatobakker.

Stort Lager af alle Arter Raatobak til Cigarfabrikation.

Bundtemaskiner à 2 Kr. pr. Stk.

Opsatte Dæks og Vikler i alle Facons.

K. E. Petersen,
Stængade 6 & 8.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemparver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af **TH. STAUNING**, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Bohm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 8

15. April 1905

1. Aargang

Tobakken.

VIII.

Om Tobaksavl.

Medens vi i forrige Artikel gav Oplysninger om Tobakkens Dyrkning og Avling, skal vi her meddele nogle Data til Oplysning om, hvad der herhjemme er foretaget for at indføre Tobaksavl.

I 1687 androg Calvinisten *Francois de la Rosse* om Tilladelse til at anlægge en Tobaksplantage i København, hvilken Tilladelse blev givet samtidig med at Ansøgeren fritoges for Kopskat og Indkvartering.

Før dette Tidspunkt var der allerede anlagt Tobaksplantager i Fredericia af Calvinister, der var flygtede her til Landet, men man har ikke nævneværdige Oplysninger om disse saa lidt som om den første, forannævnte Plantage, der anlagdes i København.

I Sverig gjordes der ligeledes i Aarene 1650—1700 en Del Forsøg paa Tobaksdyrkning, men heller ikke her naaedes der egentlige Resultater.

I Aarene omkring 1720 kom der imidlertid baade i Sverig og i Danmark Fart i Anlægget af Tobaksplantager.

I Danmark var Kammer- og Kommerceraad *D. B. Weyse* meget virksom for denne nye Drift; han skriver i en af sine Indstillinger:

„Da Tobak har grebet saa stærkt om sig, at fast hverken Borger eller Bonde, hverken Soldat eller Matros kan leve det foruden, bør man anlægge Tobaksplantager.“

Og den lærde, meget betydelige Historiker *Langebeck*, der levede 1710—1775, tager Ordet i samme Retning, endda paa Vers, han skriver:

„Naar endelig Tobak, det Lugts og Smagens Onde,
Skal blive i sit Brug for Borger og for Bonde,
Da lad den plantes her; dens Vækst gør Jorden ren,
Og Penge vindes jo ved denne Nærings Gren.“

Rundt om i Provinsbyerne anlagdes Tobaksplantager navnlig i Aarene 1730—40, og om Værdien af disse kan dømmes paa Grundlag af Produktionen paa Tobakspinder Kloppenborgs Plantage i Vordingborg, hvor der avledes 1700 Pund aarlig.

Ved kgl. Forordning af 1741 blev det paabudt, at Byjorderne, forsaavidt de i Sædeland er bestaaende, for en Fjerdedel aarlig med Hamp- eller Hørfro skal besaaes *eller og til Tobaksplantager bruges*.

I Sverig har man allerede en lignende Bestemmelse fra 1725, idet det paalægges Byerne, at et Stykke Jord af bestemt Størrelse i hver By skulde udlægges til Tobaksplantager.

Der fremstod nu Tobaksplantager ved de allerfleste Byer her i Landet. Selv de tyske Kolonister paa Alheden prøvede at dyrke Tobak. Dog lykkedes det kun at drive denne Avl til noget betydeligt i Fredericia.

Af Oplysninger fra 1768 fremgaar det, at der fra Fredericia sælges for 8—10,000 Rdl. Tobak aarlig, endskønt den bedste Sort ikke koster over 4 Rdl. pr. 100 Pund.

Fredericiatobakken var iøvrigt ikke vel anskrevet, den solgtes under Navnet „Jødetobak“, og i 1746 klagedes der over, at det ikke var Købmændene i Landet muligt at sælge den, da den ikke kunde holde sig.

Om Avlen paa Øerne oplyses det, at Tobakken trivedes bedst ved Stubbekøbing.

I Sverig ophævedes Bestemmelsen om Dyrkning af Tobak paa Byjorderne i 1748, men Dyrkningen fortsattes, og det bestemtes, at et vist Kvantum af Landets Tobak aarlig skulde oparbejdes ved hvert Spindebord. Dette Kvantum forhøjedes efterhaanden som Produktionen steg. I 1739 var det 4000 Skaalpund, i 1754 6000 Skaalpund og i 1757 8000 Skaalpund for hvert Spindebord. (1 Skaalpund, gammel nordisk Vægt, omtrent 1 Pund.)

I de samme Aar indskrænkedes Indførslen af udenlandsk Tobak ved delvise Forbud. Fra Forbud

mod Indførelse af Stilke gik man til Forbud mod visse Landes Tobak. I 1771 forbydes det saaledes at indføre Sandgods, Sverigs Tobak har formodentlig haft Lighed med dette Produkt, og i 1772 er det kun tilladt at indføre vestindiske og hollandske Tobakker.

I 1779 ophævedes Forbudene imidlertid, og man kan heraf slutte, at den svenske Tobak ikke har formaet at tilfredsstille Forbrugerne.

I Danmark blev Tobaksavlens i de samme Aar ikke forsømt. Udenfor Kastellet i København fandtes en Tobaksplantage, og der anlagdes en Plantage paa et Areal, som nu udgør en Del af Assistens Kirkegaard.

Denne Kirkegaard anlagdes 1757, men endnu i 1795 havde Tobakspinderlavet en Plantage paa 20 Tdr. Land ved Assistens Kirkegaard.

Den hjemlige Tobaks-Produktions Betydning forhøjedes under den nordamerikanske Frihedskrig, idet Priserne paa vestindiske og amerikanske Tobaksblade steg betydeligt. I 1776 anlagdes tre smaa Tobaksplantager udenfor Nørre- og Østerport, og sandsynligvis er det dem, der i Lavsprotokollen omtales som „Stadens tre Vinkler“, hvilke Mestrene var forpligtede til at drive.

I 1777 anlagde Agent *Schneider* Tobaksplantager paa sine Gaarde Grøndal og Godthaab, og samme Aar blev to Farveplantager, der var anlagt 1723 indenfor Sørne af de schlesiske Urtegaardsmænd *Christopher* og *Andreas Berntz*, omdannet til Tobaksplantager.

Hele Glaciet mellem Østre og Vestre Port blev nu benyttet til Tobaksavl, og i Leje af hele Arealet, ca. 50 Tdr. Land, betaltes til Generalitetet (Generalkommissariatskollegiet) 1260 Rdl. aarlig.

I 1778 ophævedes det hidtil bestaaende Statsmonopol paa Indførelse af Tobak, og dette overdroges til Tobakspinderlavet, der fik Ret til at forarbejde og forhandle alle Slags Tobakker samt til at indføre finere, fremmede Sorter. Derimod forpligtede det sig til at beplante den store Plantage paa Glacis'erne og at drive den.

Endvidere forpligtedes Tobakspindere, der ikke var i Lavet, til at holde en Lavsmester som Bestyrer for deres Fabrik og hver at anlægge en Tobaksplantage paa 20 Tdr. Land, — for Provinsernes Vedkommende dog kun 10 Tdr. Land.

Den daværende Oldemand for Tobakspinderlavet, *Søgaard*, indlagde sig megen Fortjeneste ved Driften af Plantagerne. Han indførte den hollandske Plantnings- og Dyrkningsmaade, og hans Produkter erklæredes for at være højt over Fredericia-Tobakken og at være lige saa god som den hollandske Tobak.

Han belønnedes for sin Virksomhed med Titlen Agent, (en Titel, der kun er lidet benyttet i Nutiden og kun giver Rang i 7. Klasse Nr. 2). Endvidere be-naadedes han med Fortjenstmedaljen i Guld og ud-nævntes til Overinspektør for Tobaksplantningen i Danmark, hvoraf fulgte, at han i denne Egenskab maatte føre stadigt Tilsyn med de forskellige Plantager i Landet.

Tobaksavlens kom ved disse Aars Virksomhed i stærk Fart, København omgaves af Tobaksplantager,

alle vilde høste Udbytte af dette nye Produkt, og kun ganske enkelte Fabrikanten var forsigtige og gjorde kun det der var Pligt, ja enkelte søgte endog at unddrage sig denne Pligt, saaledes Firmaet *Italiender & Gebroeders*, hvis Indehavere som omtalt i en tidligere Artikel stadig havde forstaaet at tilvende sig Fordele. Dette Firma maatte for at faa Lov at beholde Privilegiet betale Bøde for at have unddraget sig Pligten til Tobaksplantning.

I 1795 hjemsøgte København som bekendt af en vældig Ildebrand, der nedlagde mange Tobakspindrier, og de store Tørrehuse, der var byggede paa Plantagen, fik derved en uventet Benyttelse, idet de Tobakspindere, der ved Branden havde mistet deres Gaarde, søgte midlertidigt Ophold i disse.

Efter Frihedskrigens Ophør 1783 begyndte den regelmæssige Indførsel af vestindisk og amerikansk Tobak igen, og dermed dalede Forbruget og Interessen for den danske Tobak. 1819 ophævedes den Tobakspindere paalagte Forpligtelse til at dyrke Tobak, og omkring 1825 nedlagdes Tobaksplantagerne, der trods alle gode Egenskaber havde vist sig at være af mindre Værdi end oprindelig paaregnet.

Vi har nu i 8 Artikler gjort Rede for Tobakkens Oprindelse, Avlens Udvikling og nuværende Standpunkt, Tobaksindustriens Opstaaen og Fremskriden og haaber, at disse Artikler har interesseret Fagets Arbejdere, som formentlig igennem disse har faaet et større Kendskab til de Produkter, de bearbejder, end de hidtil har haft.

Som Supplement til disse Artikler skal vi i et følgende Numer give nogle Oplysninger om Tobakkens Indflydelse paa Arbejderne og Forbrugerne.

Literære Frembringelser.

„Nærmest Sydpolen“ er Navnet paa et Værk, der fornylig er afsluttet fra Gyldendalske-Nordiske Forlag. Forfatteren er Nordmanden *Carsten Borchgrevink*, der hidtil er den, der er kommet Sydpolen nærmest. Efter først at have skaffet sig nogen Indsigt i Forholdene ved som Matros at sejle med en Sælfanger i Sydishavet, startedes hans Ekspedition i 1898. Han naaede paa den til 78° 50' sydlig Bredde, det sydligste Punkt af Jorden, hvortil Mennesker er naaet.

Hans Bog er en højst interessant Fortælling om nyt Land, en Rejseskildring, der giver Kendskab til de antarktiske Egne, de mange mærkelige Forhold i Sydpolens Nærhed.

*

*

*

„Blodnatten“ er et nyt Subskriptionsforetagende fra *A. Christiansens* Forlag. Forfatteren er *Prosper Merimees*, og denne Roman, der skildrer Begivenheder fra Karl den IX.s Tid, har vundet almindelig Berømmelse.

*

*

*

Af tidligere paabegyndte Værker bør Opmærksomheden henledes paa nogle, der er ret værdifulde:

„Karikatur-Album“ med Tekst af C. E. Jensen, 12. Hefte.

„Maupassants samlede Værker“, 71. Hefte.

„Zolas Romaner“, 88. Hefte.

*

*

*

Halvaarsskriftet „Det ny Aarhundrede“, der redigeres af P. Munch, viser sig stadig som et fortrinligt Tidsskrift, der baade bringer Bidrag om Døgnets Spørgsmaal og om mere fjerntliggende. Fra de sidste Hefter kan nævnes Indlæg om *Vore Tyendeforhold, Asien og Stormagterne, Den tyske Toldtarif, Irske Landboforhold, Religionsfriheden i Danmark, Kristendom og Naturalisme* m. m. m.

—g.

Cigarsortererforeningen.

Cigarsorterernes Sygekasse, der den 4. Maj holder 25-Aars Jubilæum, afholder Lørdag den 6. Maj en større Festlighed i Forsamlingsbygningen, Rømersgade 22.

Festen, der kun er for Medlemmer med Damer, bestaar i Fællesmaaltid og Bal.

Under Maaltidet musiceres af et Orkester, og ved Bordet vil Formanden, *Th. Stauning*, holde Festtalen, ligesom der holdes Taler af andre Medlemmer. Endvidere vil der blive afsunget Fest-Sange og deklameret af den afholdte Kollega, nu Skuespiller, *Carl Hinz*, og selvløselig vil Fagets egen Sangforening ogsaa give sit Bidrag i Form af nogle vel udførte Sange.

Der er ingen Tvivl om, at det bliver en hyggelig og stemningsfuld Fest, som den første Organisation i Cigarsorterfaget her vil afholde.

Arbejdsløshedsforsikring.

En i Frankrig nedsat Kommission, der skulde udarbejde et Forslag til en almindelig Arbejdsløshedsforsikring, har nu fuldført sit Arbejde.

Der foreligger Forslag om at indføre det System, der kendes fra Gent, hvor det indførtes i 1901. Dette System hviler paa Arbejdsløshedsfond oprettede af Kommunerne med det for Øje under Arbejdsløshed dels at yde Tilskud til Arbejderorganisationernes Arbejdsløsheds-kasser og dels at understøtte Arbejdsløse, der ikke er organiserede og mindst i 3 Maaneder før Arbejdsløsheden har betalt Indskud til det kommunale Arbejdsløshedsfond.

Tilskudet til de Organiseredes Arbejdsløsheds-kasser retter sig efter de udbetalte Understøttelser, hvoraf det som Regel udgør 50 pCt., men kan ikke overstige 1 Frc. om Dagen til nogen Arbejdsløs og ydes højst 50 Dage om Aaret til samme Person.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde den 16. Marts 1905.

1. Lærlingeforhold i Ringkøbing overlodes foreløbig til Forretningsførerens Ordning.

Forretningsudvalgets Møde den 30. Marts 1905.

1. Til Forretningsordenen vedtoges: At Udeblivelse fra to paa hinanden følgende Møder uden anmeldt Forfald medfører Udslettelse af Forretningsudvalget.

Mødetiden fastsattes til i Almindelighed Kl. 8¹/₂.

2. Bestilling af Telefon overlodes til Møller.

3. Det godkendtes, at der fastholdes Krav om 10¹/₂ Kr. for en Cigar, der rulles i Horsens.

Ligeledes fastsattes Pris paa en Cigar, der rulles i to Forme.

4. Et Medlem af „Enigheden“ har paa sin Arbejdsløshedsblanket faaet en Paategning af sine Medarbejdere, hvori oplyses, at Medlemmet efter eget Sigende selv har fremkaldt sin Afskedigelse.

Forretningsudvalget besluttede at udbetale Understøttelse i det foreliggende Tilfælde, men udtalte samtidig sin Misbilligelse af, at et Medlem selv fremkalder sin Afskedigelse.

5. Nielsen gav Oplysning om Forhandlinger om en Cigar paa Alex. Rasmussens Fabrik. Møde og ny Forhandling besluttedes.

*

*

*

Forretningsudvalgets Møde den 1. April 1905.

1. V. Nielsen afgav Beretning om Mødet i Esbjerg, hvor vor Afdelings Medlemmer havde været stemte imod Optagelse af to af de paa Fabriken arbejdende Personer. Om Fællesforeningens Virksomhed for at indføre Cigarrulning forelaa nogle Oplysninger og det vedtoges, inden andet foretages, at det før nedsatte Udvalg konfererer med Fællesforeningens Udvalg for at der kan fremkomme fuld Klarhed og eventuelt Forslag til en Ordning af Konflikten.

2. Det vedtoges at klage til Fabrikantforeningen over Anvendelse af for mange Sorterlæringer paa en Fabrik i Kolding.

3. Paa Forespørgsel vedtoges det at svare, at et Medlem, der vil bosætte sig i Odense, ikke kan faa mere Understøttelse end i Lovene fastsat.

4. Hovedbestyrelsesmedlem *Westergaard* er rejst til Jylland.

Suppleanten fra Fyen, *Fr Petersen*, indkaldes til fremtidige Møder.

5. En Skrivelse fra et Medlem i Fredericia henvises foreløbig til Afdelingens Generalforsamling.

6. En Understøttelsessag fra „Enigheden“ afgjordes.

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden“.

Den ordinære Generalforsamling

afholdes

Tirsdag den 25. April, Kl. 8, i Rømersgade 22,
Festsalen.

Dagsorden:

1. Beretning.
2. Regnskabet.
3. Majdemonstrationen.
4. Beretning fra Kontrahentmødet.
5. Do. - Fællesorganisationen.

Bestyrelsen.

Forandringer i Fortegnelsen over Cigarfabrikerne.

A. Schmidt, Laxegade 8, er flyttet til Evanstonesvej 4.

Ny Fabrik: P. Fischer, Adolf Stens Alle 6, 3.
Vilh. Nielsen.

Arbejdsløshedsstatistik.

Uge	1. Kvartal.	
	1904	1905
1	158 Arbejdsløse	149 Arbejdsløse.
2	119 —	125 —
3	86 —	129 —
4	82 —	142 —
5	69 —	135 —
6	78 —	137 —
7	78 —	133 —
8	91 —	160 —
9	101 —	149 —
10	104 —	135 —
11	124 —	141 —
12	118 —	148 —
13	100 —	*) —

*) I 1. Kvartal 1905 er der kun 12 Uger.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder
i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 11.
Aalborg: P. Petersen, Dalgasgade 11.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: K. Holm, Gasværksvej.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: J. P. Eriksen, Grønnegade.
Holstebro: S. Wistisen, Sønderlandsgade.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: C. Skovgaard, Kongensgade 6.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 25.
Aarhus: P. Frederiksen, Ny Munkegade 82.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: O. Hansen, Herrestræde 36 b.
Viborg: S. Gjørup, Lille St. Mikkelsgade.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Seest.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: E. Uggerløse, Strandgade 7.
Svendborg: L. Hansen, Mellemsvej 1, „Høje Bøge“.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: N. C. Jensen, Karl Metzgade 27.
Thisted: C. Nielsen Lenchler, Stationsvej.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.
Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.
F. Møller.

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. Enhver Køber har Ret til under Arbejdsløshed og Sygdom at staa til Restance med Afdragene. Selskabets Kontor er i Gothersgade 145, St., Hjørnet af Rømers-

gade (tidligere Rømersgade 27), aabent Mandag, Fredag og Lørdag Aften Kl. 6—9.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse:
Th. Stauning, Rømersgade 22.

For Cigarmagere.

Udsalg af Parket-, Rød- og Hvidbøgsklodser. Afhøvlung af brugte Klodser. **Møntergade 14, Kj. F. Larsen.**

Raatobakker.

Stort Lager af alle Arter Raatobak til Cigarfabrikation.

Bundtemaskiner à 2 Kr. pr. Stk.

Opsatte Dæks og Vikler i alle Facons.

K. E. Petersen,
Stengade 6 & 8.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemsfarver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Bøhn, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 9

1. Maj 1905

1. Aargang

Tobaksarbejdere! ≡

Mød under vore Faner i Processionen den 1ste Maj!

Otte-Timers-Dagen.

Om Arbejdstidens Forkortelse, om den lovbestemte Otte-Timers-Arbejdsdag taler Verdens Arbejderbefolkning den 1. Maj.

Vi demonstrerer for dette Kravs Gennemførelse, fordi Arbejdstidens Forkortelse betyder saa uendelig meget for Arbejderne og den opvoksende Slægt. Vi kræver Arbejdstiden forkortet, fordi Arbejdernes Livsforhold trænger til Forbedring og fordi Arbejdet, Produktet, vil vinde ved forøget Frihed.

Den lange Arbejdstid nedbryder let Interessen for Arbejdet, den sløver Energien og vækker de slette Drifter.

Arbejdstidens Forkortelse er ikke alene et Arbejderkrav, men et Krav i det hele Samfunds Interesse. I den kortest mulige Arbejdstid udføres det bedste Arbejde, thi den lange Arbejdsdag virker sløvende og ødelæggende paa Arbejdernes Evner og Aand.

Den lange Arbejdstid ødelægger Arbejdernes Sundhedstilstand, forkorter Livet og giver os en forkrøblet, udygtig Slægt efter denne; lad os derfor alle rejse os imod de Magter, der opretholder de slette Tilstande, opretholder den lange Arbejdstid til Skade for Arbejderne og hele det menneskelige Samfund.

Lad Arbejdstidens Indskrænkning for alle Arbejdere være et af de første og vigtigste Maal, vi skal naa, thi Arbejdstidens Indskrænkning er Løfte om Sundhed, Intelligens, bedre Børneopdragelse, højere Kultur — ja, om mere Lykke og Tilfredshed for de mange paa Livets Skyggeside.

Lad os være forberedt paa at kæmpe os frem med dette Krav. Om alt, hvad Arbejderne har krævet gennemført, har der staaet Kamp, haardere eller mildere, som Forholdene har villet det, og om Otte-Timers-Dagen kommer Kampen ogsaa til at staa, fagligt saavel som politisk, og da gælder det for alle Arbejdere at være bevidste, vaagne, kampdygtige og rede til at ofre noget for de daarlige stillede, for dem, der har den længste Arbejdstid, for vort store internationale Krav: for den lovbestemte Otte-Timers-Maksimalarbejdsdags Gennemførelse.

Overrullere.

Med nærværende Linier vil jeg gerne rette en Henvendelse til de Overrullere, som har Hjemmearbejde og endnu ikke er organiserede. Men for at denne Henvendelse skal kunne nytte noget, er det nødvendigt, at de organiserede Tobaksarbejdere, der kommer i Berøring med Overrullere, overlader dem deres Fagblad og henviser til disse Linier. Jeg vil derfor anmode enhver om at gøre hvad der er muligt i den Retning.

Hvorfor er det nu nødvendigt at Overrullerne organiseres? Saaledes vil sikkert mange af Eder spørge, og jeg vil da sige et Par Ord derom.

For det første er det nu om Stunder en Pligt for Arbejderne at støtte hinanden og især Arbejderne i samme Fag. For det andet er det derved muligt at blive medbestemmende, naar Arbejdslønnen skal fastsættes, saa at man ikke behøver at gaa for „hvad Herren vil give“. For det tredje kan man ved Or-

ganisationens Hjælp faa gennemført human Behandling, og faa tilstrækkelig Tobak, saa at man ikke, som nu er Tilfældet med Overrullere paa enkelte Fabriker, bliver nødt til at købe Tobak, for at beholde Arbejdet og være fri for Ubehageligheder. Dette med at købe Tobak er jo en Uting, som hverken Arbejderne eller Fabrikanterne kan være tjent med, og i Reglen er det jo ofte de altfor tjenstvillige Mestres Skyld, at dette kan foregaa.

Overrullere! Vor Løn er altfor lille i Forhold til det Arbejde vi udfører. Hvorfor skal vi staa udenfor Organisation, for derved at berige Fabrikanterne. Lad os ligesom de øvrige Arbejdere i Faget træde ind i Organisation, saa kan ogsaa vi opnaa bedre Kaar. Enhver af os ved jo, hvormeget vi maa slide for at faa 400 à 500 Vikler rullet over om Dagen, og mange mange Gange kan vi ikke engang faa mere end 2 à 3 Hundrede, hvilken ussel Fortjeneste er det ikke, naar man har 45 eller 50 Øre pr. Hundrede. Hvis De saa ligesom jeg er Enke, og har 2 Børn at forsørge, saa er det i Sandhed Sulteløn. Derfor beder jeg alle Overrullere, som staa udenfor Organisation, om at melde sig ind saa hurtigt som muligt, for at vi kan faa højere Løn, bedre Behandling og tilstrækkelig Tobak.

En Overruller.

Tobakken.

IX.

Om Tobakkens Virkninger.

(Sidste Artikel.)

Vi har af foregaaende Artikler set, hvilke mærkelige Egenskaber man i Fortiden tillagde Tobakken, vi skal nu her, i sammentrængt Form, søge at give et Indblik i Nutidens videnskabelige Opfattelse af dens Virkninger.

Tobakkens Indflydelse gør sig gældende saa vel overfor Tobaksarbejderne som overfor dem, der kun ryger den, men overfor Arbejderne er Virkningen selvfølgelig betydeligst, idet de baade har Støvet i sin almindelige Form og Tobakkens Gift at kæmpe imod.

Hvad Støvet angaar er det bekendt, at dette virker skadeligt. Der er imidlertid mange Klasser af dette og Forskel paa dets Virkninger, ligesom Mængden af Støv udvikles højst forskellig i de forskellige Virksomheder. Om Tobaksstøvet kan det siges, at det hører til de mindst irriterende Arter, men at det desuagtet foraarsager megen Skade.

Om Støvet's Mængde skal til Forstaaelse anføres et Par Tal: I en Snustobaksfabrik fandtes ved foretaget Undersøgelse før Malningen 160 Milligram Støv i 10 Kubikmeter Luft og under Malningen 720 Milligram Støv i 10 Kubikmeter Luft. Til Sammenligning kan anføres, at Gadeluften ved en Undersøgelse om Vinteren i Buda-Pest indeholdt 2 Milligram Støv i 10 Kubikmeter Luft.

I et Aar med 300 Arbejdsdage indaander Arbejderen i en Snustobaksfabrik 108 Gram Støv, medens der er Virksomheder, hvori der indaandes under 15 Gram. Almindelige Tobaks- og Cigarfabriker staa naturligvis ikke saa højt som Snustobaksfabriken, men dog højt nok til, at Skadeligheden kan paavises.

Sygdommene som Følge af Støvet er som nævnt forskellige alt efter Støvet's Beskaffenhed, Tobaksstøvet, der er vegetabilisk, — indeholdende Plantehaar og smaa Bladstykker — fremkalder, foruden Forgiftningerne, navnlig Sygdomme i Aandedrætsorganerne. I Lufrørene frembringer Støvet den saakaldte Brystkatarrh (Bronkitis), hvilken Sygdom kan være ganske ufarlig og forbigaaende, men desværre for Tobaksarbejdernes Vedkommende ofte antager den kroniske Form, efterfølges af andre Sygdomme og i adskillige Tilfælde i væsentlig Grad bidrager til Dødens Fremkaldelse.

Bronkitis efterfølges ofte af det saakaldte Lungeemphysem, Lungeudvidning, man faar det, der kaldes „for store Lunger“, og denne Sygdom følges igen af Kortaandedhed, stigende til Asthma.

Endelig bør det nævnes, at Bronkitis-Lidende er stærkt modtagelige for Tuberkulose, og det er sikkert den Omstændighed der medfører, at saa mange Tobaksarbejdere angribes af og dør under denne uhyggelige Sygdom.

Om Støvet's Betydning kan anføres, at Statistik fra forskellige Byer viser, at Arbejdere i Støv har langt flere Dødsfald end andre. I Genf var der saaledes i sin Tid gennemsnitlig 114 Dødsfald af Lungetuberkulose for hver 1000 Dødsfald; men blandt Arbejdere i Støv, Hede og lukkede Rum eller med siddende og bøjet Arbejdsstilling var disse Dødsfalds Antal 176, medens der blandt Arbejdere i fri Luft eller under gode Forhold kun forefaldt 89 Dødsfald.

Hvis der derfor er Mulighed for at faa gennemført Foranstaltninger, der kunne hindre Støvet's skadelige Virksomhed, bør det forsøges, thi det betyder bedre Sundhedsforhold, Indskrænkning af Dødsfaldenes Antal og Forlængelse af Levetiden.

Den anden Del af Tobakkens Virkninger falder under Begrebet Forgiftninger.

Tobak indeholder som bekendt Nikotin, der er en af de voldsomste Gifte, der findes. Blot en Tiendedel eller en Tyvendedel af en Draabe ren Nikotin kan fremkalde de heftigste Forgiftningstilfælde.

I Midten af forrige Aarhundrede gjordes der af en wiensk Professor nogle Forgiftningsforsøg. To Studenter fik 2— $3\frac{3}{4}$ Milligram Nikotin, hvilket svarer til saadan noget som $\frac{1}{15}$ af en middelstor Draabe. Deres Tilstand beskrives saaledes: Straks opstod der Uro, Hovedpine og Svimmelhed, derefter Bedøvelse samt nedsat Syn og Hørelse. Aandedrættet blev hurtigt og besværligt, Pulsen hurtig, senere uregelmæssig. Efter $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ Time blev de meget matte og blege. Deres Legemer blev iskolde. De fik Kvalme og Brækninger og faldt i Afmagt. Denne Tilstand forværredes yderligere. Et Par Timer efter optraadte der Rysten og stærke Krampetrækninger. Omtrent 3 Timer efter Indgiften begyndte Symptomerne at svinde, men der

holdt sig Søvnighed, Nedslaaethed og en trøstesløs Sindsstemning i flere Dage derefter.

Naturligvis kan man vænne sig til denne som til andre Gifte, men den frembringer sikkert nok nogen Forstyrrelser i Organismen.

Den akute Forgiftning, der f. Eks. i Reglen viser sig, naar et Menneske røger den første Cigar eller Pibe, varer højst nogle Dage. De kroniske Forgiftninger kan vise sig paa mange Maader, ved Katarrher, Hjertesygdomme, Øjensygdomme, Hjerne- og Rygmarvsygdomme, Livmoder- og Tarmsygdomme samt Aandedrætsbesværligheder.

Mange Tobaksarbejdere har et meget svækket Syn, og Forgiftninger, der svækker Synet, kan være saa hæftige, at de fremkalder fuldstændig Blindhed, eller at Farvesynet lider, Farveblindhed kan altsaa udvikle sig som Følge af Nikotin-Forgiftning.

Som Bevis for hvor stærkt virkende den i Tobakken og i Tobaksrøgen værende Gift virker, kan anføres nogle lagttagelser.

Sømænd, der aldeles ikke bruger Tobak, skal være blevne forgiftede af *Tobaksrøgen* fra deres Kammerater i Lukafet. Folk, der lige har overstaaet Anfald af Brystkrampe og som Følge deraf er holdt op med at ryge Tobak, har atter faaet Anfald deraf ved at opholde sig i røgfyldte Stuer. Hele Flokke af Smuglere er blevne forgiftede ved at bære *Tobak* indvendig paa Kroppen under Klæderne, hvorved Nikotinet ved Varmen og Sveden er blevet frigjort og er trængt ind gennem Huden. Dyr og Mennesker er blevne forgiftede ved at blive vaskede med Tobaksafkog. I tidligere Tid, da man anvendte Tobak i Medicinen, har man set Dødsfald efter Lavementer med kun et Par Gram Tobaksblade i. Børn er blevne forgiftede ved at tygge paa Tobaksblade fra Haveplanten. Ligeledes har man set Forgiftninger fra Næringsmidler, man har opbevaret i Tobaksdaaser. Ved *Tobaksuddunstningerne* er der sket Forgiftninger i Lokaler, hvor Tobakken gærede, eller hos Børn, der bar fugtig, varm Tobak. *Pibesaus*, anvendt som Klyster eller udvendig til Hudsygdomme eller indvendig mod Orm eller ved Ulykkestilfælde og Forbrydelser, har givet Forgiftninger.

Endelig har man gjort den lagttagelse i Frankrig, at Børn, der fik Die af Tobaksarbejdersker, blev mere hjemsogt af Sygdom end Børn, der fik Flaske.

Virkningerne af Giften kommer naturligvis ved almindelig Røgning eller ved Brug af Skraa, Snus o. s. v., men stærkest udsatte er, som det fremgaar af det foran anførte, Tobaksarbejderne, og det kan ikke ofte nok anbefales at vaage over Fabrikerens Indretning, Renligheden i Fabrikerne og den personlige Renlighed.

25-Aars Jubilæum.

Den 4. Maj 1880 dannedes den første Forening for Cigarsortere her i Landet, nemlig den nu bestaaende Sygekasse, *Cigarsortererforeningen*.

Den dannedes som en Slags faglig Forening; Formaalet var „at udbetale Understøttelse til Cigarsortererne, naar Cigarmagerne strejkede“.

Om dette tarvelige Formaal, der ikke viste megen Forstaaelse af, at Cigarsortererne havde Pligter som Arbejdere, lykkedes det at samle en Del af Fagets Arbejdere. Men Formaalet var selv Dåtidens Cigarsortere for svagt, og efter nogle Aars Vaklen blev Foreningen reorganiseret og dens Stilling blev Syge-Hjælpekasse, og som saadan har den nu heldig virket i de mange Aar. Cigarsortererne er i den Tid blevet gode Fagforeningsfolk og de mindes nu med Smil det mærkelige Samlingsforsøg fra 1880, der alligevel førte til et meget godt Resultat.

25-Aars Jubilæet fejres ved en Festlighed i Forsamlingsbygningen, Rømersgade 22, Lørdag d. 6. Maj.

Vikkelmaskine.

Hr. Oskar Mathias i Karlsruhe i Baden har faaet Patent paa en „Vikkelmaskine med Vikkelbord og Vikkelklæde“.

Denne Maskine besidder et elastisk, af Staaltraadsnet med derover lagt Gummiplade, bestaaende Vikkelbord i Forbindelse med et efter Bredden stærkt spændende Vikkelklæde og en elastisk Vikkelvalse. To Spændeplader ved Forenden af Vikkelklædet bestemmer Klædets Spænding efter Sidekanterne. De efter den færdige Vikkels Form i alle dens Krumninger nøje afpassede Spændeplader kunne da, ved Stille-skruer, fuldkomment nøjagtig indstilles, og saaledes paa begge Vikkelklædets Halvdele fremkalde forskellige Spændinger, eftersom det ønskes i ethvert betærende Tilfælde.

Literære Frembringelser.

„Danmarks Malerkunst“. [Gyldendalske-Nordiske Forlag har for nylig udsendt, som Afslutning, 2. Bind af det for flere Aar siden paabegyndte Værk, *Danmarks Malerkunst*.

Billederne, der er fortrinlige Gengivelser af Kunstværkerne, samt Biografierne er samlede af Ch. A. Been.

Værket er fortræffeligt, giver gode Oplysninger og er smukt i Udstyret.

Cigarsortererforeningen.

Slettede Medlemmer:

A. Off.
P. Larsen.
Carl Petersen.
E. Hansen.
Lestrup.

Møder.

Hovedbestyrelses-Møde den 22. April 1905.

1. Forhandlingsprotokollen oplæstes og godkendtes.

2. Regnskabet forelagdes og godkendtes.

3. Det vedtoges at forsøge en Forhandling angaaende Strejken i Hjørring.

4. Det Udvalg, der har forhandlet angaaende Konflikten har tilvejebragt en Overenskomst, hvorefter Blokaden hæves, Arbejderne indtræder i Organisationen og Fællesforeningen indgaar straks paa den i Provinserne gældende Løntarif samt „Enigheden“s Elev-Skala, paa den Cigarfabrik som er under Oprettelse.

5. Cigarer fra Borup, henvistes paa Grund af manglende Oplysninger til Forretningsudvalget.

6. Angaaende forskellige fra Arbejderne i Nykøbing M. fremsatte Fordringer, der er meget selvfølgelig, vedtoges det at Forretningsføreren forsøger en Forhandling med Fabrikanten.

7. Paa Forespørgsel svares, at Medlemmerne i Holbæk maa forblive i den københavnske Afdeling og ikke kunne overgaa til Slagelse.

8. Angaaende Lærlingeforhold i Slagelse vedtoges det at søge en Forhandling indledet.

9. Til Medlemmer af „De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab“ valgtes: Alb. Christiansen, V. Nielsen, Th. Stauning og Lund, Vejle.

10. I Anledning af en Klage over det svenske Forbunds Adfærd overfor et tilrejt Medlem, vedtoges det at gøre Indsigelse.

11. Den i Mødet den 13. Februar udtalte Opfattelse om Rejsehjælp til Udlandet, tiltraadtes og Sagen overlodes atter til det nedsatte Udvalg.

12. Som Vederlag til Hovedbestyrelsen vedtoges den af Kongressen truine Ordning.

13. I Slagelse er en før omtalt Cigarillos fastsat til 7½ Kr.

14. A. Westergaard er vedblivende Medlem af Hovedbestyrelsen, den før givne Meddelelse var fejlagtig, idet Westergaard vedblivende har haft Bopæl i Odense og kun har været bortrejst midlertidig.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 11.

Aalborg: P. Petersen, Dalgasgade 11.

Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.

Nykøbing M.: K. Holm, Gasværksvej.

Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.

Ringkøbing: J. P. Eriksen, Grønnegade.

Holstebro: S. Wistisen, Sønderlandsgade.

Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.

Fredericia: C. Skovgaard, Kongensgade 6.

Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 25.

Aarhus: P. Frederiksen, Ny Munkegade 82.

Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.

Slagelse: O. Hansen, Herrestræde 36 b.

Viborg: S. Gjørup, Lille St. Mikkelsgade.

Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.

Kolding: H. Møller, Seest.

Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.

Helsingør: E. Uggerløse, Strandgade 7.

Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.

Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.

Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.

Randers: N. C. Jensen, Karl Metzsgade 27.

Thisted: C. Nielsen Lenchler, Stationsvej.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.

Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis* den 11. og 27. i hver Maaned.

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: Th. Stauning, Rømersgade 22.

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. Enhver Køber har Ret til under Arbejdsløshed og Sygdom at staa til Restance med Afdragene. Selskabets Kontor er i Gothersgade 145, St., Hjørnet af Rømersgade (tidligere Rømersgade 27), aabent Mandag, Fredag og Lørdag Aften Kl. 6—9.

For Cigarmagere.

Udsalg af Parket-, Rød- og Hvidbøgsklodser. Afhøvling af brugte Klodser. Møntergade 14, Kj. F. Larsen.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemparver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter Cigartobakker til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 10

15. Maj 1905

1. Aargang

Protest.

Odense Afdeling afholdt Generalforsamling den 27. April og vedtog følgende Resolution: „Generalforsamlingen nedlægger en bestemt Protest imod Forretningsudvalget; da de først vedtog paa et Møde den 1. April at tilkalde Suppleanten paa Fyen, Fred. Petersen, til Hovedbestyrelsesmøde i Stedet for A. Westergaard, som var rejst til Jylland for at arbejde, og saa alligevel tilkalder Westergaard, da han faktisk ikke er Hovedbestyrelsesmedlem mere.“

Bestyrelsen
for Odense Afdeling.

Til ovenstaaende Protest skal jeg bemærke følgende:

Protesten er rettet imod Forretningsudvalget. Kollegerne i Odense har vel sagtens ikke været bedre underrettede, hvilket forøvrigt er forstaaeligt. Forretningsudvalget er imidlertid ganske sagesløs, idet jeg ganske alene bærer Skylden og dermed ogsaa Ansvar for denne Handling, der har vakt Odense-Kollegernes Harme. Det lader næsten til, at jeg har en særlig Evne til at rage uklar med mine Kolleger i Sager og paa Omraader, som jeg for mit personlige Vedkommende ikke tillægger nogen Betydning eller i alt Fald ikke nogen stor Betydning. Det gør mig ondt, da jeg helst lever i Fred og god Forstaaelse med Medlemmerne og aldrig med min gode Vilje har forurettet nogen eller har vist Partiskhed imod nogen. I dette specielle Tilfælde havde jeg end ikke den mindste Grund dertil, da den Mand, der føler sig forurettet, er en Mand, som jeg skatter højt baade som Menneske, Kollega og Partifælle, og jeg vilde meget beklage, om min Handling skulde berøve mig den Mands Venskab, hvad det næsten ser ud til at skulde blive Resultatet. Dog nu til Sagen:

Det er ganske forkert, naar Kollegerne skriver, at det var *besluttet*, at Suppleanten skulde indkaldes. Hertil er en Beslutning ganske unødvendig, ja, oven i Købet ganske umulig uden i et eneste Tilfælde, nemlig naar en Repræsentant gør sig skyldig i en Handling, der bevirker hans Eksklusion. Ellers er Sagen givet, og det maa kun opfattes som en ganske simpel *Meddelelse*, der af Forretningsudvalget *tages til Efterretning*. Saafremt Beslutning derom var taget, havde Sagen ligget ganske anderledes, en Beslutning turde jeg selvfølgelig ikke have sat mig udover, men maatte have henvist den til fornyet Behandling og derefter rette mig efter Bestemmelsen.

Sagen var den: Jeg vidste, at Vestergaard arbejdede i Jylland og troede ikke, at han vilde vende tilbage til Fyen forinden Hovedbestyrelsen skulde indkaldes, derfor meddelte jeg Forretningsudvalget, at Suppleanten skulde indkaldes. Nu skete det imidlertid, at Manden *vendte tilbage forinden Indkaldelsen endnu var udsendt*, og jeg fandt derfor ingen Anledning til at indkalde Suppleanten, *naar den valgte Repræsentant, til den Tid han skulde fungere, faktisk befandt sig i den Landsdel, for hvilken han var valgt*, og vel at mærke, han havde og har vedblivende haft fast Bopæl der.

Jeg kan ikke tænke mig, at der skulde være noget galt ved denne min Opfattelse og den deraf resulterende Handling. Jeg har altid anset det for absolut uheldigt at skifte Repræsentanter under en Valgperiode, naar ikke tvingende Grunde foreligger; denne Opfattelse deles, som jeg ser, ikke af alle mine Kolleger, og jeg skal i Tilfælde af, at sligt skulde gentage sig, forelægge Spørgsmaalet til Afgørelse for Hovedbestyrelsen; skulde det vise sig, at mine Kolleger i Bestyrelsen ikke deler min Anskuelse, bøjer jeg mig selvfølgelig, men overbevist om Rigtigheden af Majoritetens Anskuelse og Dom er jeg derved ingenlunde.

Jeg har nu fremstillet Sagen som den er og anført de Grunde, der har bevæget mig til at handle, som jeg gjorde; jeg kan vel ikke haabe, at jeg ved

denne Redegørelse har overbevist Kollegerne om min Menings Rigtighed, men jeg tør vel nok gaa ud fra, at Kollegerne kommer i Tanker om, at en „Protest“ imod min Handling turde være et noget vel stærkt Udslag af Retfærdighedsfølelsen; man bør jo dog ved Bedømmelsen af en Handling tage Hensyn til Motiverne, og — som sagt — jeg skal være forsigtig en anden Gang.

F. Møller.

Cigarsortererforeningens Jubilæum.

Det før omtalte 25-Aars Jubilæum i Cigarsortererforeningen fejredes Lørdag den 6. Maj ved en større Festlighed i Forsamlingsbygningen, Rømersgade 22.

Kl. ca. 9 gik Deltagerne til det blomsterprydede Bord i den festligt smykkede Sal.

Ved Bordet dirigerede *Chr. Holst*. Formanden, *Th. Stauning*, holdt Festtalen for Foreningen, i hvilken han mindede om dens mange Vanskeligheder og takkede alle, der havde bidraget til dens Vækst og nu saa kraftige Bestaan.

J. N. Knudsen talte om Formændene, specielt om den nuværende, der havde udført saa meget Arbejde for Faget og dets Foreninger, og udbragte et Leve for Stauning.

Sussemihl udbragte et Leve for Kvinderne, Hjemmets Støtter og samtidig vore Medarbejdere.

A. Honore udtalte sin Anerkendelse af det briljante Festarrangement, den gode Mad og sin Tak til Festkomitéen for dennes Arbejde.

En Sang for Damerne og to Festsange for Foreningen blev afsungne, og et Digt, der sluttede sig til disse, fremsagdes overordentlig virkningsfuldt af den afholdte *Carl Hinz*.

Endvidere fremsagde Hr. Hinz forskellige andre Digte, og Cigarsortererernes Sangforening gav sit vægtige Bidrag i Form af en Række godt udførte Sange.

Efter Maaltidet gik Dansen til Dagen brød frem, og alle var opfyldt af Begejstring over den i alle Maader vellykkede Fest. Mange Lovord lød om Festudvalgets og Restauratørens Evne til at skabe Tilfredshed, og den stemningsfulde Fest vil længe blive mindet af Deltagerne.

Referent.

Overrullere.

Jeg vil gerne give min Tilslutning til „En Overruller“s Ord i sidste Fagblad. I Særdeleshed vil jeg understrege den Sætning, hvori det hedder, at *Overrullere paa enkelte Fabriker bliver nødt til at købe Tobak for at beholde Arbejdet og være fri for Ubehageligheder.*

Det er et rædsomt System. Skadeligt og umoralsk, og det bør vi udrydde.

Der knibes stadig paa Tobakken, det mindst mulige Materiale udleveres os, og slaar det ikke til, saa er der Ubehageligheder eller Afsked.

For at undgaa dette er der saa Overrullere, der hjælper paa det sparsomt leverede Materiale ved at købe noget til Hjælp, men det har vi ikke Raad til, det er i Virkeligheden en Reduktion af vor ringe Løn.

Men heller ikke Fabrikanterne er tjent med det, thi den Tobak, der købes, er næppe altid af samme Kvalitet som den udleverede, og Kunderne kan saaledes meget vel faa Cigarer med forskellige Kvaliteter Tobak, hvad der næppe gavner en Forretning.

For at komme bort fra disse Forhold er det nødvendigt, at *alle* Overrullere er Medlemmer af vor Forening, og disse Par Ord retter jeg derfor særlig til Kollegerne paa Fabrikerne og til Bestyrelsen.

Der maa gøres noget alvorligt for at faa Overrullerne organiserede. Vi er ikke tjente med at faa Arbejdsforholdene forkludrede eller ødelagte af nogle Mennesker, der ikke vil betale Fagforeningskontingent, men gerne betaler sit Bidrag til Materiale til Cigarerne.

Er Overrullerne alle med i Foreningen, skal vi nok faa det nævnte usunde System forandret og andre Forhold forbedrede.

A.

Majdagen.

Under meget stor Tilslutning foregik Maj-Demonstrationen i Aar.

I vort Fag, som i adskillige andre, var Tilslutningen vokset. Stemningen for det betydningsfulde Krav om Arbejdstidens Indskrænkning og Fastsættelse ved Lov til 8 Timer breder sig, og vore Møder og Processioner paa Majdagen vil vokse Aar for Aar, til det ikke længere er muligt at modsætte sig Kravet.

De samvirkende Fagforbund.

Generalforsamlingen afholdtes den 20. og 21. April. Til Stede var hele Hovedbestyrelsen.

Nogle Forslag om Ændringer i Lovene toges tilbage eller forkastedes, saa de hidtil gældende Love fremdeles er gyldige.

Tobaksarbejdernes Forslag om at ophæve Meddelelsesbladet „Arbejderen“ forkastedes med 156 St. mod 76.

Vor Forretningsfører, *F. Møller*, genvalgte til Medlem af Forretningsudvalget og „Enigheden“s Forretningsfører, *V. Nielsen*, genvalgte til Revisor.

Esbjerg-Konflikten.

Det besluttedes i sin Tid, at et Udvalg fra Forbundets Forretningsudvalg, V. Nielsen og Th. Stauning, skulde konferere med Fællesforeningens Forretningsførere for eventuelt at finde et Grundlag for en Overenskomst, hvormed Konflikten kunde komme ud af Verden.

Efter at nogle Forsøg var strandede, erfarede vi, at Fællesforeningen agtede at oprette en Cigarfabrik i Esbjerg og allerede havde antaget en Mester, der skulde oplære Lærlinge, og det var da ganske naturligt, at en Ordning samtidig tog Sigte paa Cigarfabriken, hvilket nu er sket. Der er mellem de forhandlende Udvalg tilvejebragt en Overenskomst, og denne er tiltraadt af Forbundets Hovedbestyrelse og af Fællesforeningen, ligesom vor Afdeling i Esbjerg har haft Lejlighed til at behandle Sagen. Overenskomsten indeholder følgende Bestemmelser:

„Tobaksarbejderforbundet i Danmark ophæver Blokaden overfor Tobaksfabriken i Esbjerg og optager de paa denne værende Arbejdere som Medlemmer af Afdelingen i Esbjerg uden nogen som helst Indskrænkning i Stemmeret, Valgbarhed eller nogen Slags Rettighed eller ekstra Indskrivningspenge for at erholde Medlemsret.

Fællesforeningen forpligter sig til saa vel paa Røgtobaksafdelingen som paa den paatænkte Cigarfabrik at overholde den Overenskomst angaaende Arbejdspriserne, der er gældende for Provins-Fabrikerne, samt for Cigarfabrikens Vedkommende: Tobaksarbejderforbundets Lærlinge-Skala, der er følgende:

Fra 1—3 udlærte Arbejdere	1 Lærling eller Elev
- 4—6 — —	2 — —
- 7—10 — —	3 — —
- 11—15 — —	4 — —
- 16—20 — —	5 — —

og derefter 1 Lærling for hver 10 udlærte Arbejdere.

Ved udlærte Arbejdere forstaas kun Cigararbejdere, Vikkelmagere og Overrullere. De udlærte Arbejders Antal beregnes efter Gennemsnittet for de 3 sidste Maaneder.“

Hermed er altsaa Konflikten i Esbjerg hævet, og vi venter, at Fællesforeningen og vor Organisation herefter vil vide at ordne sine Anliggender uden saa langvarig Strid.

Den sorte Race.

De fleste Mennesker ser med en vis Ringeagt ned paa Negrene, og i Amerika er de endnu stadig foragtet og forfulgt. Negrene er store Børn, glade og tilfredse med lidt.

— Man har paa forskellig Maade søgt at løse det store Spørgsmaal, men kun to Mænd, nemlig General *Armstrong*, der under Borgerkrigen komman-

derede en Negerbataillon, og Negeren *Booker Washington*, Rektor for Negerhøjskolen i *Tuskegee* i Alabama, har grebet Sagen rigtig an.

Armstrong har grundlagt en Række Negerskoler, hvor han har bibragt Titusinder af Negre Kultur og Forstaaelse af Tidsaanden. *Booker Washingtons* Plan er at faa Negrene til at blive Haandværkere og Bønder, medens de nu beskæftiges ved det laveste og simpleste Arbejde.

Videnskabeligt Folkebibliotek.

For et Aar siden begyndte Gyldendalske Boghandel Udgivelsen af en Række populær-videnskabelige Bøger, forfattede af Foredragsholdere i Folkeuniversitets-Undervisning og Studentersamfundets Undervisning af samme Art. Hovedopgaven med disse Værker var at sprede i Befolkningen en Række almenfattelige Skildringer af Emner, der kunne antages at have Interesse i videre Kredse.

Der er hidtil udkommet 11 Bøger. Fælles for dem alle er videnskabelig Grundighed forenet med en let læselig Fremstilling. Udstyrelsen er smuk, og der er ikke sparet paa Illustrationer. Prisen er efter danske Bogforhold sat meget lavt, kun 1 Kr. for hver Bog, der er indbunden og indeholder mellem 100 og 125 Sider.

Hidtil er udkommen følgende Skildringer: *Docent Drachmann*: Kulturbilleder fra den romerske Kejsertid, *Prof. Wilkens*: Det produktive Samfund, *Professor la Cour*: Tidens Naturlære, *Dr. phil. Munch*: Det danske Folks politiske og nationale Gennembrud 1830—48, *Statsgeolog, Dr. Victor Madsen*: Jordens Udviklings Historie, *Dr. phil. Gustav Bang*: Den socialistiske Fremtidsstat, *Dr. phil. Kölpin Ravn*: Om Arvelighedslovene, *Dr. med. Valdemar Bie*: Lysets Anvendelse i Lægekunsten, *Professor, Dr. phil. N. V. Ussing*: Vulkaner og Jordskælv, *Læge Arnold Møller*: Sundhed og Livsnydelse.

De hidtil udgivne 10 Bind slutter sig til Foredragsrækker holdte af Forfatterne. Dette medfører, at disse populær-videnskabelige Skrifter har faaet en Klarhed i Form og en Friskhed i Fremstillingen, som tidligere Skrifter af samme Art her i Landet har savnet. Den Omstændighed, at Stoffet først i Foredragsform er fremlagt for en Tilhørerkreds, har naturlig bevirket, at Tilegnelsen af Stoffet er lettet og at alle de Vanskeligheder, som Behandlingen af et videnskabeligt Emne i populær Form ellers fremkalder, er fjernede. Den, der efter at have hørt et af disse Emner fremstillet i Foredragsform, senere læser den trykte Redegørelse, vil stadig høre Foredragsholderens Røst.

Men foruden at henvende sig til Tilhørerne af de afholdte Rækker, byder Videnskabeligt Folkebibliotek tillige andre Læsere Midler til at skaffe sig en grundig og samtidig let tilegnelig Viden om Emner, der maa antages at have almen Interesse i vide Kredse. Dette gælder ikke blot de historiske Værker, der altid i Danmark har vundet den største Læsekreds, men ogsaa

de naturvidenskabelige og de socialpolitiske Fremstillinger.

Vi anbefaler gerne Videnskabeligt Folkebibliotek, det er bedre og billigere Læsning end meget af det, der ellers bydes.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Forbundets Love):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort*.
2. Senest 4 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring, om Afskedigelsen, til Formanden.
(Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes*; det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der uden at være Arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende skal *Henvendelse al Tid ské til Afdelingsformanden eller -Kassereren*, forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugenlig for at faa Kortet afstemplet. Udeblivelse medfører, at der maa betales Kontingent.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 11.
Aalborg: P. Petersen, Dalgasgade 11.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: K. Holm, Gasværksvej.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: J. P. Eriksen, Grønnegade.
Holstebro: S. Wistisen, Sønderlandsgade.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: C. Skovgaard, Kongensgade 6.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 25.
Aarhus: P. Frederiksen, Ny Munkegade 82.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: O. Hansen, Herrestræde 36 b.
Viborg: S. Gjørup, Lille St. Mikkelsgade.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Seest.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: E. Uggerløse, Strandgade 7.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: N. C. Jensen, Karl Metzgade 27.
Thisted: C. Nielsen Lenchler, Stationsvej.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne haves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.
Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Cigarsorterernes Fagforening.

Den i sidste Numer offentliggjorte *E. Hansen*, der er slettet, er ikke identisk med Emil Hansen, der har været i Amerika. Han er vedblivende Medlem.

Th. Stauning.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned*.

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning, Rømersgade 22.*

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. Enhver Køber har Ret til under Arbejdsløshed og Sygdom at staa til Restance med Afdragene. Selskabets Kontor er i Gothersgade 145, St., Hjørnet af Rømersgade (tidligere Rømersgade 27), aabent Mandag, Fredag og Lørdag Aften Kl. 6—9.

Sønderbros Raatobakslager,

Amagerbrogade 116.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemparver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Böhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 11

1. Juni 1905

1. Aargang

Konflikten i Nykøbing M.

Dette Sammenstød imellem Firmaet Th. Damborg og Forbundet har kostet saavel Forbundet som mig selv lidt rigelig med Tid og Penge; nu er Sagen bilagt, og jeg skal give en kort Oversigt over, hvad det drejede sig om.

Firmaet havde anskaffet nogle Vikkelmaskiner af nyeste Konstruktion, og givet Viklerne ud til Overrulning i Byen til en Pris af 30 til 35 Øre. De antagne Overrullere var Folk, der selvfølgelig ikke var faglærte og lige saa selvfølgelig stod udenfor Organisationen. Denne Trafik gik i nogen Tid, uden at Forbundet modtog Underretning derom, indtil Firmaet en skønne Dag henvendte sig til Forbundet (indirekte) om Arbejdskraft. Jeg sendte 2 Mand dertil og efter nogle Ugers Forløb modtog jeg igennem den ene Underretning om Sagen.

Jeg rejste straks derop og indledede Underhandlinger med Firmaet; dettes stedlige Repræsentant, Hr. H. Dolleris, var meget forundret over de Fordringer, Forbundet stillede (Afskaffelse af Hjemmearbejdet og Betaling efter Prislisten), han erklærede, det var et brutalt Overfald paa sagesløs Mand. Paa min Forespørgsel om, hvori det brutale og Overfaldet bestod, da han vel vidste, at Minimallønnen for Overrulning af Maskinvikler var 50 Øre, svarede han, at det brutale Overfald mest bestod i, at vi fordrede Afskaffelse af alt Hjemmearbejde. Han havde antaget nogle af Overrullerne under Firmaets Garanti for fast Arbejde i Aaret 1904, og Afdelingen havde ikke fundet sig foranlediget til at gøre Indsigelse derimod, hverken imod selve Hjemmearbejdet eller den Pris, Firmaet betalte for Arbejdet, og han mente sig derfor berettiget til at fortsætte, som han havde begyndt.

Jeg kunde ikke fuldstændig forkaste hans Indvending, den var ialtfald tildels berettiget; Afdelingen havde begaaet en Fejl ved ikke at protestere og ind-

berette Sagen til Forbundet. Naar man indser dette, kan man ikke godt lade en anden Mand bøde for de Fejl, man selv har begaaet. Jeg modererede derfor Forbundets Fordring derhen, at de Hjemmearbejdere, der paa det givne Tidspunkt var i Arbejde, maatte Firmaet beholde imod, at den fulde Pris betaltes for Arbejdet, derimod maatte der ikke antages nye Hjemmearbejdere.

Hr. Dolleris erklærede ikke at kunne og ikke at ville gaa ind paa denne Fordring, derimod vilde han forpligte sig til kun at lade rulle de Cigarer i Hjemmet, til en Pris af 35 Øre pr. 100 Stk., som solgtes til en gros Pris af indtil 27 Kr. pr. M.

Forretningsudvalget havde udtrykkelig paalagt mig ikke at standse Arbejdet, saafremt Firmaet gjorde et Tilbud, da Udvalget vilde prøve Tilbudene, der eventuelt maatte blive stillet, og derefter afgøre Sagen selv, en Beslutning, som jeg gerne tiltraadte, da jeg saa i dette Tilfælde ikke bar Ansvar alene, og man ved jo aldrig, hvortil en Arbejdsstandsning kan føre.

Jeg meddelte nu Hr. D., at jeg skulde forelægge hans Tilbud (hvis Forkastelse jeg var sikker paa), men at vi i Tilfælde af en Arbejdsnedlæggelse forbeholdt os at skærpe vore Fordringer bl. a. derhen, at alt Hjemmearbejde forlangtes afskaffet. Derefter rejste jeg hjem og forelagde Sagen for Forretningsudvalget, der fuldstændig billigede og tiltraadte min Optræden og de af mig i Forbundets Navn stillede Fordringer uden at foretage nogen Ændring deri. Tillige fik jeg Bemyndigelse til at standse Arbejdet, saafremt Firmaet med Hensyn til Lønnen m. m. ikke vilde efterkomme vore Fordringer. Jeg bemærker kun for Fuldstændighedens Skyld, at Firmaets noble Tilbud uden Diskussion blev henvist til Papirkurven.

Paany rejste jeg til Nykøbing, forelagde vore Fordringer og — blev nu bekendtgjort med, at Hr. Dolleris umulig kunde træffe nogen Bestemmelse *alene*, da han ikke var Ene-Indehaver af Firmaet.

Jeg skal ikke nægte, at jeg havde stor Lyst til uden videre Vrøvl at slaa til, det bedste jeg kunde.

Men jeg er heller ikke Ene-Indehaver af vort Firma, og jeg maa ogsaa raadføre mig med mine Medinteressenter, og saa rejste jeg igen uden at have udrettet noget som helst, kun ventende paa, hvad Konferencen imellem Firmaets Indehavere maatte bringe af Resultater.

Den mellemliggende Tid var af Hr. Dolleris bleven benyttet til Forsøg paa at hverve uorganiseret Arbejds-kraft *saavel her som i Udlandet*. Imidlertid havde jeg længe forinden skrevet baade til vort internationale Sekretariat og til Holland og Tyskland, saa hans Bestræbelser mislykkedes fuldstændig.

Endelig modtog jeg Underretning om, at Firmaet ikke var uvillig til at slutte Forlig, og for 3dje Gang tiltraadte jeg denne interessante Rejse til Marsø (man kommer bl. a. igennem Sparkjær). Forhandlingerne aabnedes paany, og i Sneglegang nærmede vi os endelig Afslutningen.

Det var blevet bestemt, at 4 af de paa Fabriken beskæftigede Arbejdere skulde underskrive som Vitterlighedsvidner, og vi var allerede naaet til det afgørende Punkt, da Hr. Dolleris under et Paaskud afbrød Underhandlingerne og udsatte dem til om Eftermiddagen Kl. 1 $\frac{1}{2}$.

Jeg havde telegraferet til København angaaende et vist Punkt, om hvilket Afdelingens Flertal og jeg ikke kunde enes, og maatte afvente Svar førend jeg kunde fortsætte Underhandlingerne, da Svaret kom var Kl. 3, og nu erklærede Hr. D., at han ikke stod til Raadighed mere den Dag, men næste Dags Morgen Kl. 7 skulde han være villig til at modtage mig. Den næste Dags Morgen Kl. 6 $\frac{3}{4}$ spadserede jeg udenfor Fabriken, men ved et Uheld var Formanden blevet forhindret i at møde, og jeg maatte altsaa vente til Fabriken blev aabnet og en af de andre Arbejdere kom, da jeg jo ikke turde gaa ganske alene. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ blev Fabriken aabnet, og saa kom Kollegerne, af hvilke en straks var villig til at gaa med mig, da jeg gerne vilde rejse Kl. 9 for at kunne naa Viborg inden Aften. Men nu fik jeg den Besked, at Fabrikanten i Øjeblikket var beskæftiget, jeg maatte vente til Kl. 8. Kl. 8 lykkedes det mig endelig at faa Foretræde. Tiden fra Kl. 8 til 8 $\frac{3}{4}$ gik med Parlamentering, men endelig kunde der sendes Bud efter de 4 Kolleger, som tillige med mig skulde undertegne det Dokument, der nu var færdig og *kun manglede Underskrifterne*. Kollegerne kom ind paa Kontoret, Kl. manglede 10 Minutter i 9, Kl. 9,5 gik Færgen, men nu erklærede Hr. D., at det med Underskrifterne maatte vente til efter Kl. 9, han skulde *spise Frokost (!!!)*.

Jeg maatte tilbringe endnu en hel Dag i Nykøbing til ingen Nytte, men Hr. Dolleris' Plan gik ikke i Opfyldelse; han vidste, at jeg holder meget af København, og at jeg kedede mig lumsk i Nykøbing, men netop den Dag var det det prægtigste Sommervejr, og jeg havde udmærket Selskab, saa Dagen gik særdeles fornøjelig; det var imidlertid ikke hans Skyld.

Jeg anfører dette Træk, fordi man saa tidt bliver beskyldt for, at man gør alt, hvad man formaar, for at fortrædige de Herrer Fabrikanter personlig, særlig er det Hr. Dolleris, der stadigvæk føler sig personlig

chikaneret. Eksemplet viser ualmindelig tydelig hvor chikanøst jeg optraadte.

Overenskomsten skal jeg i det følgende Nummer offentliggøre.

F. Møller.

De skal vide det.

Tobakarbejderne har fra gammel Tid Ord for at være Foregangsmænd i organisatorisk Henseende, og vi hører vel som Led i Arbejderorganisationernes Kæde ikke til de sidste, heldigvis. Det bliver af den Grund ikke mindre ærgerligt, at enkelte Tobaksarbejdere endnu staar udenfor; hvorfor kan dog disse Mennesker ikke træde med ind i Rækkerne, hvad holder dem tilbage? Vel næppe det, at de for et ringe ugentlig Bidrag sikrer sig Understøttelse, saa vel i Strejke- som i Arbejdsløshedstilfælde, men hvad da? Ja for de flestes vedkommende er det sikkert den forbandede Ligegyldighed, der er Grunden. Takket være Organisationens Arbejde ogsaa for dem, mærker de ikke eller forstaar de ikke, hvorledes det vilde se ud uden dette Arbejde, de ser ikke, at var vi alle som dem, vilde Arbejdsforholdene være utaalelige, de er i Tidernes Løb bleven saa vante til at nyde de Fordele, vi gennem Organisationen har aftvungen Fabrikterne, at de ingen Tanke har for den gamle Sandhed, at hvo som nyder bør ogsaa yde. Lad disse Folk en Gang faa at vide, at de simpelt hen snyder det store Flertal af deres Kolleger, der ved deres Sammenhold og Kontingent har skabt de taalelige Arbejdsforhold. Lad dem faa at vide, at den Snak med at det er en privat Sag at staa i Foreningen gælder for intet; thi de Midler, som er nødvendige for at aftvinge Fabrikterne de bedst mulige Arbejdsbetingelser, bør alle være med til at tilvejebringe, og det kan man kun ved at staa som Medlem af sin Organisation og svare sit Kontingent. Gør man ikke det, er man slet og ret en Parasit, Sammenligningen er maaske ikke skøn, men den erstatter i Sandhed, hvad den mangler i Skønhed.

Det er jo særlig de kvindelige Hjemmearbejdere (Overrullere), som staar udenfor, og det er meningsløst. Vi bør stadig gøre de Folk opmærksom paa deres Pligt, og de burde ikke vedblivende holde sig i de daarlige Kollegers Rækker. Det kunde meget godt tænkes, at de ved deres Holdning kunde drive det dertil, at Vikkelmagerne nægtede at rulle Vikler til uorganiserede Overrullere, og de Forviklinger, som kunde opstaa derved, burde man dog søge at undgaa.

Fabrikterne organiserer sig stadig stærkere; for nylig er Provinsfabrikterne gaaet ind under den solidariske københavnske Fabrikantforening, hvilket er et Tegn, der bør mane os til at gøre det yderste for at faa alle ind i Rækkerne. Enhver bør tage fat, ingen bør holde sig for god; det maa komme dertil, at man lige saa lidt arbejder ved Hjemmearbejde som paa Fabrik uden at være Medlem af Tobaksarbejderforbundet i Danmark.

Vi skal minde disse Folk om de fortvivlede For-

hold i Holland, hvor Mand, Kone og Børn maa arbejde 18 Timer i Døgnet, og til Trods derfor halvulter. — Vi skal fortælle dem Grunden: Manglende Organisation. — Vi skal lade dem vide, at det er ikke deres Skyld, at vi ikke har de samme Forhold her. — Vi skal fortælle dem, at de under Arbejdsløshed og Strejker staar uden Rygstød. — Vi skal først og sidst fortælle dem, at ved at træde ind hos os kommer de, fra en hjælpeløs Baad, der driver om for Vind og Vove, ombord i Tobaksarbejderforbundets solide og godt bemandede Skude, som følger i Køl vandet paa det stolte Skib, paa hvis Galion staar: „De samvirkende Fagforbund i Danmark“.

J. K.

Julie Hansens Begravelse.

Under stor Deltagelse begravedes Onsdag den 24. Maj Medlem af Afdelingen „Enigheden“s Bestyrelse, Dæksmager *Julie Hansen*.

Den Afdøde havde igennem sin mangeaarige Virksomhed samlet sig en stor Vennekreds; navnlig vil hun være kendt som Formandinde for de kvindelige Tobaksarbejderes Sangforening, i hvilken Egenskab hun har gjort et godt Arbejde, og at hun ogsaa var Medlem af „Enigheden“s Bestyrelse viser, at hun var skattet i Medlemmernes Kreds.

Begravelsen foregik under særdeles højtidelige Former; kvindelige Kolleger bar Kisten ud af Kapellet og ved Graven blæstes en Koral. Et Væld af Kranse fra Medarbejdere, fra Sangforeningen og fra Fagforeningen dækkede Kisten.

Referent.

Cigar- & Tobaksarbejderforeningen (Sygekassen.)

Ved en den 18. Maj afholdt ekstra Generalforsamling vedtoges det indtil videre at betale det hidtil betalte Ekstrabidrag til Litr. A. og B.

Endvidere nedsattes et Udvalg, der skal undersøge, om det er formaalstjenligt at forandre Sygekassens Administrationsform, om at gøre Sygekassen til en blandet Kasse o. s. v. Medlemmer, der har Forslag, som de ønsker, at Udvalget skal behandle, bedes indsende disse inden den 17. Juni til *A. Christiansen*, Rømersgade 22, 4.

Ny Artikel-Serie.

Fra flere Sider har vi hørt anerkendende Ord om den nylig afsluttede Artikel-Serie „Tobakken“, der har virket oplysende om det Faget saa nærliggende Emne.

I næste Nummer paabegynder vi en Artikel-Serie

under Titlen „Arbejdsløsheden“, og vi haaber den maa blive mødt med samme Velvilje og læst med samme Interesse som den anden Række Artikler.

Arbejdsløsheden er et Spørgsmaal af stor Interesse, og den Omtale af Arbejdsløshedens Aarsager, Udvikling og Omfang, samt Forsøg paa dens Afhjælpning fra Organisationernes og det Offentliges Side, som vi vil bringe, bør derfor læses af alle i vort Fag, der ønsker at kende Nutidens betydeligste og vanskeligste Problemer.

Liste

over

frivillige Bidrag til de arbejdsløse Medlemmer i „Enigheden“.

Krügers mandl. 2,75, Simonsens Arb. 2,00, Hirschsprungs mandl. 40,18, do. kvindl. Helarb. 10,50, do. Tilberedere 4,85, Nissens Arb. 4,40, J. Adlers st. Stue 5,35, do. lille Stue 7,65, Horwitz & Kattentids Vikkelm. 1,20, Hoffmanns Arb. 1,00, Kochs Arb. 1,70, Anna Larsen 0,25, Nobels Arb. 2,40, Alex. Rasmüssens mandl. 1,60, do. kvindl. Helarb. 13,30, do. Vikkelm. 6,30, Nr. 190 1,00, Carl Petersens Arb. 1,25, Eliasens Arb. 13,40, Lichtingers Vikkelm. 1,20, Gregersens Arb. 0,30, Marsmanns mandl. 2,75, do. kvindl. 0,70, Høys mandl. 2,60, do. Vikkelm. 1,60, Thomasens Arb. 3,00, Chr. Petersen 0,25, Løbers Arb. 9,20, Ytteborgs Arb. 2,95, Jensens Arb., Nanscng., 0,75, Culmsees Arb. 1,25, Lønqvists Arb. 5,06, Nr. 212 0,25, A. Christiansen 0,50, Nr. 412 0,35, Thomsens Arb., Blaa-gaardsg., 4,35, Augustinus' Arb. 1,30, Wulffs kvindl. 1,00, Edv. Jensens Arb. 2,90, Bartholdys Arb. 0,90, C. Poulsens Arb. 1,10, Tobakskompagniets Arb. 3,10, „St. Felix“ Arb. 2,90, Biglers Arb. 0,65, Hakon Hansens Arb. 0,40, L. Brenøes Arb. 0,90, Høysels Arb. 1,50, Madsens Arb. 2,30, Ree & Bays Arb. 1,90. Summa Kr. 178,99.

Der er uddelt Kr. 178,50 til de Arbejdsløse, som havde modtaget 5 Ugers Understøttelse, disse Arbejdsløse sender deres hjertelige Tak til Giverne.

Konrad Pettersson.

Liste over Bidrag til Rusland følger i næste Nummer.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde den 29. April 1905.

1. Det vedtoges at godkende et af Forretningsføreren fremsat Forslag om Hjemmearbejdets Ordning i Nykøbing M., og at ved fortsat Forhandling stille dette som Fordring til Fabrikanten. Forslaget gaar ud paa, at der ikke maa antages flere Hjemmearbejdere.

2. Der skal vedblivende udbetales Strejkeunderstøttelse til Kollegerne i Hjørring.

3. Forretningsføreren erholder paa Rejse 9 Kr. pr. Dag i Diæter og skal selv betale sin Stedfortræder.

Forretningsudvalgets Møde den 6. Maj 1905.

1. En Kollega fra København, der er nægtet at arbejde i Malmø, tilkendtes en Erstatning af 32 Kr., der skal fordres tilbagebetalt af Malmøafdelingen inden den 17de Juni d. A., hvis Beløbet ikke betales til denne Tid etableres der Blokade overfor Sverrig.

2. Forhandlingerne med Fabrikanten i Nykøbing M. fortsættes, og det vedtoges at forlange Hjemmearbejdets fuldstændige Afskaffelse i Tilfælde af Strejke.

3. Aktieselskabet Arbejdernes Forsamlingsbygning

paa Kløvermarksvej tilstodes et Laan paa 13,000 Kr. mod 4 pCt. Rente. Bladet „Social-Demokraten“ garanterer. Beløbet kan i Tilfælde af Strejke hæves med 14 Dages Varsel. Sagen gaar til Afstemning i Hovedbestyrelsen.

4. Et Lærlingeforhold hos Thomsen, Viborg, overlodes til Ordning af Forretningsføreren.

5. Forretningsf. meddelte, at en Protestskrivelse fra Odense ang. Westergaard, som efter Meddelelse i Fagbladet var udtraadt af Hovedbestyrelsen, er tilstillet Fagbladet. Forretningsføreren vil samtidig med at Protesten optages forklare Sagen for Kollegerne.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingoligsgade 11.
Aalborg: P. Petersen, Dalgasgade 11.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: K. Holm, Gasværksvej.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: J. P. Eriksen, Grønnegade.
Holstebro: S. Wistisen, Sønderlandsgade.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: C. Skovgaard, Kongensgade 6.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 25.
Aarhus: P. Frederiksen, Ny Munkegade 82.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: O. Hansen, Herrestræde 36 b.
Viborg: S. Gjørup, Lille St. Mikkelsgade.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Seest.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: E. Uggerløse, Strandgade 7.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: N. C. Jensen, Karl Metzgade 27.
Thisted: C. Nielsen Lenchler, Stationsvej.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag. Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag. F. Møller.

Rejsende og Arbejdsløse.

* Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Forbundets Love):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort*.
2. Senest 4 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabriken Arbejdere underskrevet Erklæring, om Afskedigelsen, til Formanden.

(Blanket hertil faas paa Kontoret).

3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. Naar Arbejde erholdes, anmeldes det *straks* hos Formanden, forinden det paabegyndes; det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. Dette gælder ogsaa Medlemmer, der uden at være Arbejdsløse, skifter Arbejdssted.
5. Af Tilrejsende skal Henvendelse 'al Tid ské til Afdelingsformanden eller -Kassereren, forinden Henvendelse sker paa Fabrikkerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.

6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugenlig for at faa Kortet afstemplet. Udeblivelse medfører, at der maa betales Kontingent.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned*.

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: Th. Stauning, Rømersgade 22.

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. Enhver Køber har Ret til under Arbejdsløshed og Sygdom at staa til Restance med Afdragene. Selskabets Kontor er i Gothersgade 145, St., Hjørnet af Rømersgade (tidligere Rømersgade 27), aabent Mandag, Fredag og Lørdag Aften Kl. 6—9.

Sønderbros Raatobakslager,

Amagerbrogade 116.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemparver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter Cigartobakker til Dagens billigste Priser anbefales. E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 12

15. Juni 1905

1. Aargang

Arbejdsløsheden.

Baade herhjemme og i Udlandet har man i det sidste Tiaar sét Pressen, Statens Kontorer, Regeringerne, de lovgivende Forsamlinger og forsikringskyndige Mennesker beskæftige sig med Arbejdsløshedsproblemet.

Aarsagerne er forskellige. Nogle handler af humane Følelser, andre føler sig tvungne af Arbejdernes stadige Fremrykning, faglig og politisk, og atter andre vejrer en Forretning, som det er værd at tage med, ligesom man har taget andre Grene af Arbejderforsikringen.

Arbejdsløsheden, denne frygtelige Svøbe, som stadig rammer store Dele af ethvert Lands Arbejderbefolkning, har sin Rod i de kapitalistiske Samfundsforhold og udryddes ikke før Produktionsformen forandres, ikke før Rovdrift og Profitjageri afløses af en Produktionsform, der har Samfundets Opgaver for Øje, har til Hensigt at anvende alle Samfundets Kræfter til Tilfredsstillelse af de Krav efter Produkter, der med Rette kan stilles af Samfundets Borgere og Borgerinder.

Arbejdsløsheden er et moderne Fænomen, et Onde, affødt af den nyere Tids økonomiske Udvikling, et Onde, man ikke kendte i Fortidens haandværksmæssige, mindre kapitalistiske Driftsform, og derfor et Onde, Samfundet har Pligt til at dæmme op imod alt hvad det formaar.

Om Arbejdsløshedens Aarsager har Dr. *Frantz Pio* i sin Afhandling for Doctorgraden, „Den fri Konkurrences Gennembrud i England“, gjort nogle træffende Bemærkninger, som vi tillader os at gengive og anvende ved denne Behandling af Emnet.

Dr. Pio skriver:

„Endnu en Særegenhed ved Fabriksindustrien skal jeg omtale. Det er dens ejendommelige svingende Produktionsmaade, hvor Perioder af rastløs Virksomhed følges af Slappelsesperioder med Indskrænkning af Produktionen og lejlighedsvis Bedriftsstandsninger —

en Ustædighed i Produktionen, der staar i stærk Kontrast til den Stabilitet, vi har mødt i Haandværket og tildels ogsaa i Husindustrien.

De Lidelser, som den periodiske Indskrænkning af Produktionen fører med sig, rammer vel baade Arbejdsgiveren og Arbejderen, men for Arbejdsgiveren forene de sig til et Kapitaltab, der ikke nødvendigvis drager hans Person med ind i Spillet, og som ikke nødvendigvis afficerer hans fortsatte uforstyrrede personlige Eksistens. For Arbejderen betyder det derimod Tabet af Beskæftigelsen, Tabet af det daglige Brød, og paa Grund af Vidden af de Kredse, der saaledes rammes, summere disse individuelle Lidelser sig op til et socialt Onde, Arbejdsløsheden.

Den tilfældige Arbejdsløshed, der foraarsages af Eventualiteter som Sygdom, Invaliditet og lignende, maa vel nødvendigvis forekomme under enhver Produktionsmaade (det maa dog erindres, at Haandværket med sine Arbejdskontrakter og med hele Laugsordningens Forsørgelsessystem afbødede disse ulykkelige Eventualiteter paa en Maade, som den frembrydende Fabriksindustri med sit rent forretningsmæssige Forhold mellem Arbejder og Arbejdsgiver ikke kendte. Forf. Anm.), *men Arbejdsløsheden som normalt Fænomen i det industrielle Liv er den kapitalistiske Produktionsmaade, særlig Fabriksindustriens, sørgelige Affaldsprodukt.*

Den altid truende Arbejdsløshed giver selv den vellønnede Arbejders økonomiske Eksistens den prekære (usikre) Karakter, der adskiller Arbejderkaar fra lavere Middelstandskaar, og som saaledes yderligere accentuere (betone) den sociale Modsætning i Fabriksindustriens Samfund. De Aarsager, der bevirke denne Ustædighed i Produktionen med deraf følgende Arbejdsløshed, er dels selve det tekniske Fremskridt, dels Konjunktursvingningerne paa det store Marked, dels endelig visse Fabriksindustriens iboende Ejendommeligheder.

Fabriksindustrien, der netop kun ved sin tekniske Fuldkommenhed adskiller sig fra Husindustrien, skub-

ber Tekniken ganske anderledes i Forgrunden end denne. Det sluttede Etablissement byder et langt større Felt for tekniske Opfindelser end Husindustriens spredte Smaaværksteder; det skaber ogsaa en langt større Trang dertil og lover derfor ogsaa en langt større Gevinst til den lykkelige Opfinder. Ændringen i Tekniken tiltrækker visse Arbejderkategorier og frastøder andre, men da Formlen for det tekniske Fremskridt er Besparelse af menneskelig Arbejdskraft, vil den ny Opfindelse — i hvert Fald i Begyndelsen — som Regel frastøde flere Arbejdere end den tiltrækker. Det vil vel ofte kun være en Overgangstilstand, idet Værernes større Billighed ofte vil tillade en saadan Forøgelse af Produktionen, at denne med Tiden kommer til at beskæftige et endog større Antal Arbejdere end tidligere; men da Fabriksindustrien befinder sig i en ustanselig teknisk Udviklingsproces, da med andre Ord selve det tekniske Fremskridt er permanent, bliver hin arbejdsløse Overgangstilstand saa at sige ogsaa „permanent“, om end stadig for forskellige Kategorier af Arbejdere.

Endnu videre Kredse af Arbejdere rammes af de Produktionsforstyrrelser, der skyldes Svingningerne i Konjunkturerne (Afsætningsforholdene). Haandværket, der arbejdede for et lokalt Marked, hvis Behov kunde overskues fra Dag til Dag, kendte ikke disse Forstyrrelser; de er knyttede til Produktionen for det store Marked, til Husindustrien og frem for alt til Fabriksindustrien. Afsætningsforholdene paa Verdensmarkedet er underkastede stadige Forandringer ved et Utal af Omstændigheder, som den fjærntboende Producent umulig kan forudse. Forandringer i Toldforholdene eller blot i den herskende Smagsretning, nyopdukkende Konkurrence fra andre Lande eller andre Industrier gør Billedet af Verdensmarkedet til et stadig vekslende Kalejdoskop, hvor Produktionens Afpasning til Behovet kun kan foregaa forsøgsvis og stødvis gennem stadig Tilintetgørelse af Værdier paa de Omraader, hvor Produktionen er kommet foran Øjeblikkets Behov eller har vurderet dets Art fejlagtig.

Som allerede omtalt truer den Fare for Produktionsforstyrrelser, der hidrører fra Konjunktursvingninger, enhver Produktionsform, der arbejder for det store Marked, altsaa ogsaa Husindustrien. Men Faren for slige Forstyrrelser var i den husindustrielle Periode langt mindre allerede som Følge af den mindre Udstrækning og den større Stabilitet i det Marked, som Husindustrien historisk har været knyttet til i sin herskende Periode. Og dernæst — selv om Produktionsforstyrrelsen virkelig indtræffer, rammer den Husindustriens Arbejdsgivere og Arbejdere langt mindre følelig end Fabriksindustriens paa Grund af hin Bedriftsforms ejendommelige Elasticitet.

Den rammer Arbejdsgiveren mindre følelig, fordi han, der kun arbejder med forholdsvis liden Kapital, kan indskrænke sin Produktion uden positivt Tab. Den rammer Arbejderen mindre følelig, fordi Husindustriens Arbejdsgivere vil foretrække at realisere Indskrænkningen af Produktionen ved at give mindre

Arbejde ud til hver enkelt Arbejder, fremfor ganske at afskedige et vist Antal af dem.

Stik omvendt ligge Forholdene i Fabriksindustrien. Den mest økonomiske Maade, hvorpaa Produktionsindskrænkningen her kan effektueres, er ganske at afskedige en Del af Arbejderne, og selve Produktionsindskrænkningen, hvorved en Del af det kostbare Etablissement sættes ud af Drift, betyder et positivt Tab for Arbejdsgiveren. Netop af denne sidste Grund vil der hos Fabrikanten være en sejt Utilbøjelighed til at beslutte sig til en Produktionsindskrænkning under begyndende nedadgaende Konjunkturer; han vil holde Stillingen saa længe som muligt, og Følgen bliver da kun, at Bedriftsforstyrrelsen bliver saa meget større, naar den endelig kommer.

Jeg rører her ved den Fabriksindustrien selv iboende Aarsag til Produktionsforstyrrelser, en Aarsag, som vel oftest virker sammen med Svingningerne i de ydre Konjunkturer og derved bidrager til at mangedoble disses Virkninger, men som dog i og for sig meget vel kan tænkes at fremkalde slige Forstyrrelser ved egen Kraft under uforandrede ydre Afsætningsforhold.

Denne Aarsag er den enkelte Fabrikbedrifts iboende Tendens til at poussere Produktionen frem til det fysiske muliges Grænser. De drivende Kræfter for denne Tendens er dels den ubegrænsede Afsætningsmulighed for den enkelte Bedrift, dels den for Fabriksindustrien gældende Lov om det voksende Udbytte, hvorved kun udtales det iøjnefaldende Fænomen, at den store Bedrift arbejder billigere end den lille, og at en Bedrift, der er i fuld Gang, i endnu højere Grad arbejder billigere end en Bedrift, der arbejder med halv Kraft, saaledes at Produktionsomkostningerne pr. Stk. bliver mindre. Vel gælder hine Sætninger i og for sig for Industrien under enhver som helst Bedriftsform, men først under Fabriksindustrien med dens omfattende tekniske Apparat antager deres praktiske Betydning saadanne Dimensioner, at de griber bestemmende ind paa selve Produktionens Gang, saaledes at det bliver berettiget at forme dem som en særlig Lov.

For en Industrigren som Helhed gælder der under uforandrede Produktions- og Afsætningsforhold en nogenlunde bestemt Grænse for det Kvantum Varer, der kan afsættes til en lønnende Pris. Der er imidlertid teoretisk intet i Vejen for, at en enkelt Bedrift paa de andres Bekostning tilriver sig hele dette Afsætningsomraade; der gælder derfor for den enkelte Bedrift strengt taget ingen anden Grænse for Afsætningsmuligheden end den for Industrien som Helhed gældende, det vil sige en Grænse saa uendelig fjærn, at det praktisk set ingen Grænse er.

Selv om den samlede Produktion fuldt ud fyldestgør Behovet til den givne Pris, vil den enkelte Fabrikant dog ikke betænke sig paa at udvide sin Produktion, naar han kan vente ved ny erhvervede personlige Forbindelser eller ved Imødekommenhed overfor et spirende Smagslune at tilrive sig en Del af den Afsætning, som hans Konkurrenter tidligere har haft.

Denne ubegrænsede Afsætningsmulighed for den

enkelte Bedrift var vel i og for sig ogsaa til Stede under Haandværket og Husindustrien; men den gamle Haandværksmester var ikke besjælet af det Gevinstbegær og den Forretningsaand, som skulde sætte hele Bevægelsen i Gang. Husindustriens købmandsskolede Driftsherre var vel ikke blind for hin ubegrænsede Afsætningsmulighed, men den maatte staa for ham som det, den i og for sig er, en ren teoretisk Mulighed, som vel lejlighedsvis ved Omstændighedernes Hjælp kan tillade ham at udvide sin Bedrift, men som ikke giver ham nogen Anledning til paa egen Haand spekulationsvis at poussere sin Produktion og sin Afsætning frem.

En saadan Anledning gives Fabriksindustriens Driftsherre ved Loven om det voksende Udbytte. En forøget Produktion betyder under denne Lov ikke blot samme Gevinstrate for en forøget Kapital; den betyder en Forøgelse af selve Gevinstraten, eller — som Sagen ogsaa kan vendes — den betyder en Formindskelse af Produktionsomkostningerne pr. Stk. og tillader saaledes en Reduktion af Prisen under uforandret Gevinstrate. Forøgelsen af Produktionen baner saaledes ved egen Kraft Vejen for de forøgede Varers Afsætning, idet Reduktionen af Varernes Pris — muliggjort ved selve hin Forøgelse af Produktion — vil tillade Fabrikanten at fravriste sine Konkurrenter en Del af deres Afsætning, ja efter Omstændighederne endog vil udvide den totale Afsætningsmulighed for Industrien som Helhed. Altsaa den forøgede Produktion skaber forøget Billighed, og den forøgede Billighed tillader en forøget Produktion. Det er et Slags perpetuum mobile, der er sat i Gang og som ustanselig driver Produktionen fremad.

Gennem Konkurrencen tvinger den ene Driftsherre den anden til at følge Trup; de hvirvles alle ind i hint fortvivlede, dialektiske Spil, og vi ser da det Sær-syn, at en vigende Konjunktur mødes med en Forøgelse af Produktionen. Buen spændes herved til det yderste; naar endelig Linen er løbet ud, naar hin Svikmølle maa stanse overfor Nødvendighedens Magt, da har Produktionen overfløjet Afsætningsmuligheden saa langt, at den Værdidestruktion (Tilintetgørelse) — saa vel af fast Kapital som af Varer —, der bliver Følgen deraf, former sig til en saakaldt „Krise“ med Falliter og Bedriftsstansninger over hele Linien.

Kriserne er blevne Fabriksindustriens mørke Skygge. Siden den første Krise i 1815—16 gentager de sig i England med regelmæssige Mellemrum paa omtrent 10 Aar indtil langt op i Aarhundredet. *Den Ustædighed i Produktionen, som tilspidser sig i Kriserne, vejer som et tungt Minus i Arbejdernes Kaar; den indfører Arbejdsløsheden som normal Periode i Arbejdernes Liv*, og navnlig gælder dette om de saa at sige professionelle Svingninger, der ligger i den frit konkurrerende Fabriksindustriens egen Natur.

Svingningerne i Produktionen fra et Lavtryk til et Højtryk fremavler en Arbejderstyrke, som Industrien normalt ikke kan beskæftige. Fabriksindustrien kræver en Arbejderstyrke stor nok til at fyldestgøre dens Be-

hov i dens Højtryksperiode, og den skaber ogsaa en saadan Arbejderstyrke ved den Fremskyndelse af Folkeformerelsen, som den sætter i Gang, dels ved den Opfordring til tidlige Ægteskaber, der ligger i den tidlige Indtrædelse af Maksimumsfortjenesten for den livsvarige Lønarbejder, dels derved, at Maskindriften tillader at beskæftige Børnene fra den tidlige Barnealder og saaledes hurtig forvandler disse fra et Minus til et Plus i Forældrenes Indtægt.

Den Arbejderstyrke, som den svingende Fabriksindustri saaledes tiltrækker i sine opadgaaende og frastøder i sine nedadgaaende Perioder, har man ret betegnende kaldt „den industrielle Reservearmé“. Dens Eksistens er Betingelsen for at Fabriksindustrien kan bevæge sig i sin svingende Bane med Skiften fra Højtryk til Lavtryk; imod Arbejderklassen vender hint Fænomen sin Brod i dobbelt Forstand: den er Udtryk for Arbejdsløsheden som normal Attribut til Arbejdernes Kaar, idet den manglende Beskæftigelse ikke stadig klæber ved de samme Individider, men fordeler sig nogenlunde jævnt over alle Arbejdets Lag; „den industrielle Reservearmé“ giver dernæst Arbejdsgiveren et sidste og mægtigt Middel til at trykke Arbejdsløsheden, idet Arbejderens Modstandsevne lammes, naar Skarer af Ubeskæftigede staa rede til at tage hans Plads“.

— Til dette sidste kan bemærkes, at Organisationerne i vor Tid naturligvis i nogen Grad hindrer Fabrikanternes Frihed til at trykke Lønnen, men at Arbejdsløsheden alligevel til en vis Grad virker som anført, idet den ofte medvirker til at hindre Lønforbedringer, der ellers kunde gennemføres.

Udhævelserne i det citerede er af Red.

Geschenkkassen.

For nogen Tid siden læste man i Fagbladet en Opfordring af Hr. Fr. Petersen i Odense om at udtale sig om Geschenkkasser og deres Nødvendighed. Man fulgte ikke denne Opfordring, trods dette, at det ser ud, som om dette Spørgsmaal er i Færd med at blive aktuelt. Her i Aarhus synes ogsaa at være Stemning for atter at oprette denne Virksomhed, som blev ophævet ved de ny Loves Ikrafttræden og den ny Rejse- og Arbejdsløshedsunderstøttelse. Hvorledes Forholdet er i andre Afdelinger med Hensyn til at understøtte rejsende Kolleger, véd jeg ikke. Jeg skal her kort forklare min Mening om dette Spørgsmaal, idet jeg haaber, at andre vil gøre det samme. Hvis det er Ønsket, at man vil realisere denne Tanke, maa Fælles-Interesserne vækkes og Planen gøres central, da det jo ikke kan nytte, at kun enkelte Afdelinger opretter saadanne Kasser; disse vilde jo fortrinsvis blive søgt af de Rejsende, hvad man selvfølgelig ikke kan fortænke dem i.

Jeg vil da straks erklære mig for en Ven af Geschenkkassen. Det man opnaar derved er jo dette, at man efterhaanden gør den Rejsendes Stilling mere

tryk, og man kommer denne „Gaaen Tiggergang“ paa Fabriken til Livs ved at kunne henvise til Afdelingens Kasserer, hvor Kollegernes Geschenk vil blive udleveret. Derved bortfalder ogsaa det ubehagelige ved, at man ofte maa sige Nej til en Rejsende. Det bliver altsaa en anden Form, hvorefter man understøtter. Det er altid nødvendigt at understøtte den Rejsende; han faar ikke let for meget. En Rejsendes Stilling er jo betydelig bedre nu end for nogle Aar siden; hvor han nu træffer Svendehjem med gode, hyggelige Værelser, rene og propre Senge, var tidligere det modsatte Tilfældet.

De faglige Foreninger har ogsaa mere og mere indset Nødvendigheden af at sikre sine Medlemmer under Arbejdsløshed. Medlemmer, som misbruger Understøttelsen, vil altid findes, saa dette kan man ikke regne med. Et Fag, hvor Medlemmerne faar en god Støtte under arbejdsløse Perioder, vil altid være bedre udrustet, naar det gælder at forsvare sig mod Kapitalovergreb. Men lad os faa Spørgsmaalet om Geschenkkasser frem til Diskussion saa vel paa Møder som her i vort eget Blad, saa vil denne Sag let lade sig ordne. S.

Liste

over

indkomne frivillige Bidrag til Arbejderbevægelsen i Rusland.

Hirschsprungs mandl.: 90,28, do. Tilberedere: 3,15, Marsmanns mandl.: 14,75, do. kvindelige: 0,70, Bartholdys Arb.: 0,85, Alex. Rasmussens mandl.: 0,70, do. Vikkelmagere: 4,20, do. Helarbejdere 0,85, Jensens Arb., Nansensg.: 1,75, Eliasens Arb.: 8,40, Gregersens Arb.: 0,20, Wulffs kvindl. Arb.: 5,48, Mellin: 0,50, Nr. 412: 0,50, Thomsens Arb., Blaagaardsg.: 1,60, Lønqvists Arb.: 1,55. Summa Kr.: 135,46, hvilken Sum er indbetalt til Socialdemokratisk Forbund.

Den 30. Maj 1905.

Konrad Pettersson.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde den 12. Maj 1905.

I et Telegram fra Nykøbing M., underskrevet af Forretningsføreren, spørges, om Arbejdet maa nedlægges paa Grund af, at en Mand, der har Hjemmearbejde, ikke afskediges.

Det vedtoges at svare, at der ikke kan standses paa det anførte Grundlag.

Fællesmøde mellem Forretningsudvalget og „Enigheden“s Bestyrelse 2. Juni 1905.

1. I Anledning af, at der i København er indført Vikkelmaskiner af samme Slags, som findes i Viborg, førtes en betydelig Diskussion om, hvilken Pris, der skal fastsættes for Vikkelrulning paa disse.

Det vedtoges at afholde Møde med Arbejderne fra den paagældende Fabrik og derefter Generalfor-

samling i „Enigheden“, hvor et Flertal vil forelægge Forslag om, at det paagældende Arbejde betales med Ugeløn. Et Mindretal ønsker Akkord med garanteret Ugeløn.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning, Rømersgade 22.*

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. Enhver Køber har Ret til under Arbejdsløshed og Sygdom at staa til Restance med Afdragene. Selskabets Kontor er i Gothersgade 145, St., Hjørnet af Rømersgade (tidligere Rømersgade 27), aabent Mandag, Fredag og Lørdag Aften Kl. 6—9.

Sønderbros Raatobakslager,

Amagerbrogade 116.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemfarver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Bohm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 13

1. Juli 1905

1. Aargang

Til Hjælp!

Stor Kamp i Sverig.

Som allerede bekendtgjort gennem Dagspressen har de svenske Arbejdskøbere gennem deres Forening „Sverigs Værkstedsforening“, etableret en Lock-out, hvorved 17,000 Arbejdere er kastede paa Gaden. De udelukkede hører til Jærn- og Metal-, Former- og Træarbejder- samt Arbejdsmændenes Organisationer.

Arbejdskøberne har i nogle mindre Strejker fundet en længe ventet Anledning til at prøve Kræfter med Arbejderne, og den Kamp, der nu kæmpes, gælder uden Tvivl Arbejdernes Organisationer, disse er det, der skal knuses.

At dette ikke bør ske, vil alle organiserede Arbejdere erkende, og for at afværge det maa der gives vore udelukkede Klassefæller den størst mulige Støtte, thi deres Kamp er i Øjeblikket *alle* organiserede Arbejderes Kamp.

Forretningsudvalget for „De samvirkende Fagforbund i Danmark“ har forskudsvis tilstillet de udelukkede 10,000 Kr. og opfordrer nu Organisationerne til at tilvejebringe planmæssige Bidrag, idet det henstilles at yde henholdsvis 25 og 12½ Øre ugenlig pr. Medlem.

Vi støtter denne Opfordring og anmoder vort Forbunds Afdelinger til hurtigst mulig at foretage det fornødne i den anførte Retning. Vor Hjælp bør ikke udeblive.

Kamp mod Cigaretterne.

I forskellige Lande har man i de seneste Tider faaet Øjnene op for den Fare, der er til Stede ved den overordentlig meget udbredte Cigaret-Røgning.

I Spanien er Regeringen kommet til den Over-

bevisning, at Nedgangen af det spanske Folks Kraft har sin Grund i det overdrevne Forbrug af Tobak, i Særdeleshed hos de unge. Indenrigsministeren forbereder et Lovforslag, som aldeles forbyder Salg af Tobak i Form af Cigaretter til enhver Person under 17 Aar.

I England klager man ligeledes over Tobakkens skadelige Indvirkning paa Ungdommen. I et Aar blev i et enkelt Distrikt af 11,896 unge Mænd, som mønstredes, kun 3076 godkendte, og sagkyndige har forklaret, at den vidt udbredte Vane til at ryge Cigaretter er en af Hovedaarsagerne til Udueligheden til Militærtjeneste.

Under Krigen med Spanien gjorde man i de forenede Stater lignende Iagttagelser. Blandt de unge Mænd, som vilde lade sig hverve til Soldater, maatte af de mest ivrige Cigaretrygere afvises 90 pCt.

Geschenkkasser.

I sidste Nummer af Fagbladet er under Mærket „S.“ skrevet en Artikel, hvori det anbefales, at man igen opretter Geschenkkasser, og samtidig opfordrer Kollegerne til at udtale sig om Spørgsmaalet.

Jeg skal gerne imødekomme Hr. S. heri og udtale min Mening om Sagen. Jeg er enig med Hr. S. om at støtte rejsende og arbejdsløse; men om just Geschenkkasser er den rette Form for Understøttelse, kan der jo tvistes om.

Jeg mener nu, at dette ikke er Tilfældet, idet det nemlig da stadig vil være Naadegaver, som den rejsende modtager. Naar det kan ordnes saaledes, at det bliver en Ret, der kan kræves, i Stedet for en Naade, hvorfor da ikke ordne det saaledes. Man maa jo huske paa, at det tit kan bero paa rene Tilfældigheder med disse Geschenkkasser, Svingninger vil til enhver Tid finde Sted. Følgen heraf bliver Ophævelse og Genoprettelse, alt eftersom Kollegernes Syn er paa

Sagen. Man tør vel gaa ud fra, at en Geschenkkasse sjældent ved Oprettelsen bliver enstemmig vedtaget.

Er en saadan Kasse da oprettet med ringe Majoritet, behøver ikke megen Omskiftelse at finde Sted, før der bliver Minoritet for den; den kan da ophæves for maaske senere atter at oprettes. Usikkerheden ved disse Geschenkkasser burde fjernes; men da dette neppe lader sig gøre, bør man hellere søge en anden Form for Understøttelse.

At Kollegerne her i Aarhus ikke er saa særlig begejstret (saaledes som det faar Udseende af i Hr. S.'s Artikel) for Geschenkkasser, fremgaar vel bedst deraf, at det kun er et halvt Aar siden, den sidste blev ophevet. For kort Tid siden var Spørgsmaalet atter fremme; der blev ikke Majoritet for Genoprettelse.

Udtalelserne gik nærmest i Retning af at arbejde hen til en højere Rejse- og Arbejdsløshedsunderstøttelse. Denne Understøttelses-Methode har den Fordel, at den kommer alle arbejdsløse til Gode, medens Geschenkkassen kun tager Sigte paa den rejsende, hvilket ikke findes at være tilstrækkelig.

Der er forøvrigt kun ringe Mening i, at nogle faa Afdelinger opretter Geschenkkasser, naar andre, blandt hvilke Landets største, ikke er med. „Hvorfor skal nogle have baade i Pose og i Sæk?“ Nej, naar vi trænger til mere Understøttelse, lad os da alle være enige om at arbejde for en forhøjet Rejse- og Arbejdsløshedsunderstøttelse, det er absolut den mest retfærdige Ordning, der kan findes, saa sker ingen Uret, idet enhver yder sit Kontingent dertil, og enhver kan nyde godt deraf.

Ja, nu har jo Hr. S. hørt min Mening om Sagen, og den har han maaske ogsaa hørt før; men hvis Hr. S. skriver mere om Geschenkkassen, er han maaske saa elskværdig at sætte sit Navn under. Det interesserer meget.

N. Pedersen.

* * *

Under Overskriften Geschenkkasser findes i Fagbladets Nr. 12 af 15. Juni 1905 en Artikel underskrevet S., hvori der bliver slaaet til Lyd for Geschenkkassen. S. skriver, at her i Aarhus synes der at være Stemning for en saadan. Dette er ikke Tilfældet, da Forslag i den Retning blev forkastet paa sidste Generalforsamling, men der maa S. aabenbart ikke have været til Stede, da han nu søger at opildne andre Afdelinger til at tage Spørgsmaalet op.

S. skriver, „at Planen skal gøres central“. Jeg finder, at den eneste Maade, hvorpaa den kan gøres central, er ved at lade det blive en Forbundssag, der ved vil der vindes store Fordele, bl. a.:

1. At Kontingentet bliver lige for alle uanset Medlemsantallet i Afdelingen;
2. at Understøttelsen ikke bliver Naadegaver, men ethvert Medlems Ret;
3. at der bliver Rettigheder at vise hen til for de Medlemmer, der krymper sig ved højere Kontingent;
4. at den rejsende paa Forhaand ved, hvad han faar og ikke er afhængig af Svingningerne i de Afdelinger, hvortil han kommer;

5. at Administrationen bliver lettere, billigere og bedre.

Geschenkkasser derimod er stadige Kilder til Uro i Afdelingen.

S. skriver, „at man gør den rejsendes Stilling mere tryk“; dette opnaas endnu bedre igennem Forbundet. S. skriver videre: „Derved bortfalder ogsaa det ubehagelige ved, at man ofte maa sige Nej til en rejsende“. Det er dog bedre at kunne henvise til de Rettigheder, der er, end til Naadegaver. „Det bliver saa en anden Form, hvorefter man understøtter“, skriver S. videre. Vi har to i Forvejen (Rejseshjælp og Arbejdsløshedsunderstøttelse), og saa tvungen Geschenk, det er tre; kunde vi ikke finde et Par andre Stykker? Nej, lad os nøjes med dem, vi har, og saa søge at gøre dem saa gode som muligt. F.

Arbejdsløsheden.

II.

Arbejdsløsheden er, som vi paaviste i vor forrige Artikel, en Følge af Produktions- og Samfundsforholdene, det gælder om at faa alle til at erkende det for at faa Ondet ud af Verden. Men for at faa denne Erkendelse frem, maa Ondets Bestaaen konstateres, og der er i de senere Aar gjort et betydeligt Arbejde for at skaffe Beviser, uomstødelige, overbevisende Tal, der kan bidrage til at fremkalde Erkendelsen om Arbejdsløshedens Bestaaen og Omfang.

Ikke alene Organisationerne har samlet Tal, ogsaa det offentlige har maattet nedlade sig til denne Gerning, og Beviserne er fra begge Sider fyldige.

Vi skal af de saaledes fremskaffede Oplysninger gøre nogle Uddrag, fordi disse har almindelig Interesse blandt Arbejderne og er tjenlige Vaaben under den stadige Kamp for at faa erkendt, at der er et socialt Onde, Arbejdsløsheden, som klæber ved det bestaaende kapitalistiske Samfund.

Ved Folketællingen i Danmark i 1901, hvis Resultat findes i Statistisk Tabelværk, udgivet af Statens statistiske Bureau, blev der gjort et Forsøg paa gennem et enkelt Spørgsmaal at tilvejebringe et Overblik over Arbejdsløshedens Omfang paa det bestemte Tidspunkt, da Tællingen fandt Sted. Bureauet erklærer, at det paa Forhaand var klar over, at det Materiale, der paa denne Maade kunde vindes til Belysning af Arbejdsløshedsspørgsmaalet, i flere Henseender maatte blive utilfredsstillende, men det nærede Betænkelighed ved at gøre Spørgsmaalet mere omfattende ved dette første Forsøg.

Hovedresultatet af denne Undersøgelse viser, at der den 1. Februar 1901 i Industri-, Handels- og Transport-Erhvervene (Landbruget altsaa ikke medtaget) fandtes 27,342 arbejdsløse.

Af de samvirkende Fagforbund foretoges samtidig en Undersøgelse iblandt organiserede Arbejdere som udviste, at der blandt disse fandtes 27,113, og Statistisk Bureau udtaler i den Anledning, at selv om denne

Overensstemmelse ikke er overbevisende, maa det dog antages, at ca. 27,000 var Mindstemaalet for Arbejdsløsheden i Danmark den 1. Februar 1901.

Af de 27,342 arbejdsløse fandtes de 12,290 i Hovedstaden, 10,508 i Provinsbyerne og 4544 i Landdistrikterne. For at kunne bedømme Arbejdsløshedens Omfang i hver af de tre Dele af Landet maa man imidlertid sætte Tallene for arbejdsløse i Forhold til det samlede Antal af Arbejdere i de paagældende Erhvervsgrupper henholdsvis i Hovedstaden, Provinsbyerne og Landdistrikterne. Man naar da følgende Forholdstal:

	Af 100 Arbejdere var arbejdsløse			
	Hovedstaden.	Provinsbyer.	Landdistr.	Hele Landet.
Haandværk og Industri	10,9	11,8	6,9	10,1
Handel og Samfærdsel	5,2	10,4	5,4	7,3
Forsk. underordnet Virksomhed	16,0	10,6	5,2	13,9
Uangiven Virksomhed	7,9	5,9	4,4	5,7
	9,8	11,0	6,2	9,3

Arbejdsløsheden var altsaa mindst paa Landet; for alle Fag under ét var den omtrent lige stor i Hovedstaden og i Provinsbyerne, men tager man de enkelte Erhvervsgrupper hver for sig, viser der sig betydelige Forskelligheder, og navnlig falder det i Øjnene, at Handel og Samfærdsel staar med en dobbelt saa stor Arbejdsløshedsprocent i Provinsbyerne som i Hovedstaden. Til Gengæld fandtes der i Gruppen, der kaldes „Forskellig underordnet Virksomhed“, Daglejere og Arbejdsmænd, — altsaa en væsentlig Del af Samfundets Reserve-Armé — forholdsvis langt flere arbejdsløse i Hovedstaden end i Provinsbyerne.

Ved at betragte de store, omfattende Tabeller, der er udarbejdede, ser man følgende Hovedresultater.

Det største Antal arbejdsløse fandtes i Faggruppen „Jordarbejder, Bygnings- og Møbelindustri“, nemlig i alt 10 à 11,000 Mand. Af de enkelte Fag indenfor denne Gruppe staar Murerfaget med de fleste (4100), Malerfaget (1600), Tømrerfaget (1500), Jordarbejdere o. l. (1300), Snedker- og Stolemagerfaget (1200).

Den Industrigruppe, der næst efter den her nævnte havde flest arbejdsløse, var Metalindustrien (2100).

Af Handels- og Samfærdselsgruppens 6 à 7000 arbejdsløse faldt over 1500 paa Matroser, Fyrbødere o. l.

Om de arbejdsløses Aldersfordeling er der givet Oplysninger i en Tabel, hvorom vi skal gøre nogle Bemærkninger.

Af de 25,000 arbejdsløse Mænd var Halvdelen under, Halvdelen over 30 Aar; ca. 500 var under 18 Aar, ca. 1500 over 60 Aar.

Til Belysning af hvilke Aldersklasser, der havde flest arbejdsløse, hidsættes en Oversigt over Arbejdsløshedsprocenten i hver Aldersklasse indenfor Erhvervs-

grupperne „Haandværk og Industri“, „Handel og Samfærdsel“ og „Forskellig underordnet Virksomhed“.

	Af 100 Mand var arbejdsløse:		
	Haandværk og Industri.	Handel og Samfærdsel.	Underordnet Virksomhed.
Under 18 Aar	1,8	6,7	33,3
18—25 „	13,4	9,3	35,7
25—30 „	12,9	8,1	26,8
30—60 „	11,7	7,7	22,5
60 Aar og derover	15,5	10,2	17,2

Det fremgaar af disse Tal, at de ganske unge (under 18 Aar) har mindst Arbejdsløshed, hvad der selvfølgelig hænger sammen med Lærlingeforholdet.

I Klassen 18—25 Aar er en betydelig Arbejdsløshed, der atter aftager for 25—30 Aars og 30—60 Aars Alderen for igen at stige stærkt, naar Alderen er over 60 Aar.

Man har i disse Tal det fra hvert Fag og hver Arbejdsplads kendte Billede af Produktionsordningen og Udbygningen uden Hensyn til, hvor megen Nytte den gamle Arbejder har gjort i sin lange Levetid. Naar Arbejderen har anvendt sin bedste Arbejdskraft i de Aar, hvor der raades over mest Kraft og Styrke, melder Arbejdsløsheden sig, og Samfundet sørger ikke paa anden Maade for sine Borgere, i hvert Fald ikke paa en saadan Maade, som det kunde forlanges.

Det foran nævnte er altsaa Tal fra Statens statistiske Bureaus Tælling; af De samvirkende Fagforbund er der imidlertid ligeledes foretaget Tællinger igennem flere Aar indenfor Organisationerne. Ligesom Statens Tal lider disse naturligvis ogsaa under forskellige Mangler. Det er meget vanskeligt at faa alle med i Tallet, navnlig for de Fag, der ingen Understøttelseskasse har, og selv for disse er der Vanskeligheder, da de Medlemmer, der har faaet hele deres Understøttelse, i mange Tilfælde ikke tælles med, og da der al Tid er en Del arbejdsløse som ikke straks melder sig, naar Arbejdsløsheden indtræder.

Af de samvirkende Fagforbunds Tabeller kan nævnes om Arbejdsløshedens Omfang: Novbr. 1899 opgives 5094 arbejdsløse, Novbr. 1900: 13,504, Novbr. 1901: 17817.

Fra 1902 optages Oplysninger for hver Maaned, og af disse fremgaar det, at det største Antal arbejdsløse i Aaret 1902 faldt paa Februar Maaned med ialt 21,943, og det mindste Antal i September Maaned, nemlig 11,580. — I Aaret 1903 falder det største Antal arbejdsløse paa December Maaned, nemlig 15,645, og det mindste Antal i Maj med 4672. Det høje Tal fra December 1903 forøges yderligere ind i 1904, da der i Januar Maaned findes 16,214 arbejdsløse, hvilket samtidig er det højeste Tal i 1904. Dette Aars laveste Tal var 5784, hvilket fandtes i Juli Maaned.

Som allerede nævnt er disse Tal ikke absolute, Arbejdsløsheden har været af større Omfang end disse Tal viser, dels af de foran nævnte Grunde, der gør det vanskeligt for Organisationerne at faa alle med i Tallet, og dels fordi enkelte Organisationer af den ene eller

den anden Grund har undladt at opgive de fornødne Oplysninger.

De Tal, der foreligger, er imidlertid saa vægtige og overbevisende, at man ikke kommer udenom det Faktum, at vi Aar efter Aar befinder os i ganske abnorme Tilstande. Vi har én, efter vort Lands Størrelse, uforholdsmæssig stor Reservearmé, ikke alene paa de Aars-tider, hvor en Del Arbejde standses paa Grund af Vejrforhold, men i alle Aarets Maaneder. De foran nævnte laveste Tal beviser bedst dette, i September 1902 11,580 uden Beskæftigelse, i Maj 1903 4672 uden Beskæftigelse, og i Juli 1904 5784. Det er Tal fra 3 Aar og fra forskellige Maaneder, og det laveste man kommer til er 4672, og det er sikkert det laveste, selv om man tager Aarene 1900 og 1901 med. Altsaa i Løbet af 5 Aar er der en stadig Arbejdsløshed, der kulminerer med 21,943 i Februar 1902, og har som sit laveste Tal 4672. Hertil maa endda bemærkes, at Tallene stammer fra organiserede Arbejdere; udenfor Organisationerne findes et stort Antal, der ikke er medregnede.

Disse frygtelige Tal fortæller os om Fædres Fortvivlelse, om Børns Skrig om Brød, om en Slægt, der som Følge af disse mangelfulde Erhvervs- og Ernæringsforhold, degenererer og paafører Samfundet de grimme Udvækster, der kaldes Bøller o. l. De fortæller os om Selvmord, Barnemord og Prostitution, og først og sidst om Samfundets fortvivlede, kapitalistiske Driftsform, om Udbytningen, om Varetagelsen af Kapitalist-interesserne og om Tilsidesættelse af den store arbejdende Befolknings Interesser.

Paa disse Forholds Nedbryden arbejdes der af Arbejderpartiet, men før det naas, maa der skaffes midlertidig Hjælp til de Tusinder, der Aar efter Aar rammes af Kapitalismens Svøbe, af Arbejdsløsheden. Det er Samfundets Pligt at bringe Lindring til de mange, der lider.

Arbejderne har i stor Udstrækning bragt Ofre for at holde de uheldigt stillede arbejdsløse oven Vandet, men Arbejdsløsheden har antaget et saadant Omfang, at Samfundets Overtagelse af sine Pligter ikke længere taaler at udsættes.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfs-gade 11.
Aalborg: P. Petersen, Dalgas-gade 11.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: K. Holm, Gasværksvej.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: J. P. Jensen, Hj. af Søndergade og Ø. Strandgade.
Holstebro: S. Wistisen, Sønderlandsgade.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsens-gade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersens-gade 25.
Aarhus: P. Frederiksen, Ny Munke-gade 82.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: O. Hansen, Herrestræde 36 b.
Viborg: S. Gjørup, Lille St. Mikkelsgade.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Seest.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.

Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: N. C. Jensen, Karl Metz-gade 27.
Thisted: C. Nielsen Lenchler, Stationsvej.
Esbjerg: Fru Hansen, Danmarksgade 117.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag. Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning*, Rømersgade 22.

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. Enhver Køber har Ret til under Arbejdsløshed og Sygdom at staa til Restance med Afdragene. Selskabets Kontor er i Gothersgade 145, St., Hjørnet af Rømersgade (tidligere Rømersgade 27), aabent Mandag, Fredag og Lørdag Aften Kl. 6—9.

Sønderbros Raatobakslager,

Amagerbrogade 116.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemparver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 14

15. Juli 1905

1. Aargang

Arbejdsløsheden.

III.

I gennem adskillige Aar har Arbejder-Organisationerne baade her og i Udlandet søgt at mildne den Nøds-tilstand, der er en Følge af Arbejdsløsheden; men at de ikke kan magte denne Opgave, er stadig hævdet af Arbejderne og paa enkelte Steder ogsaa erkendt, idet det Offentlige er traadt til og har givet sig til at eksperimentere med Arbejdsløsheds-Understøttelser.

Fra Stat og Kommuner er der imidlertid endnu ikke foretaget ret meget, i hvert Fald ikke herhjemme, men af Arbejderne selv er der vist en meget betydelig Offervilje, der fortjener den største Paaskønnelse fra alle Samfundsklassers Side.

Ved Arbejdernes egen Hjælp er mange Arbejds-løse holdt fri af Fattigvæsenet, og Skatteyderne saaledes fritagne for Byrder, ligesom de Næringsdrivende, selv under Arbejdsløshed, har haft en vis Omsætning, fordi de Arbejdsløse af deres Organisationer sattes i Stand til at leve og forblive paa deres Hjemsted.

I Danmark har 34 Organisationer efterhaanden oprettet Understøttelseskasser, der enten yder baade Rejse- og Arbejdsløshedsunderstøttelse eller en af Delene, hvilket dog altid betyder Understøttelse til Arbejdsløse.

I disse Forbund er i Aarene fra 1899—1904 udbetalt henholdsvis 118,789 Kr., 237,374 Kr., 346,976 Kr., 412,271 Kr., 366,053 Kr. og 411,962 Kr.

Disse Tal er imidlertid for lave, thi de omfatter ikke alt, hvad der af Afdelingerne enten planmæssig eller periodisk er udbetalt til Arbejdsløse, en Forhøjelse af de anførte Summer med 10 % er næppe for højt regnet, men selv om man kun betragter de foran anførte Tal, vidner de om en betydelig Offervilje.

1,893,425 Kr., altsaa nær ved 2 Millioner Kroner, er udbetalt som Understøttelse til Arbejdsløse i Danmark af danske Fagforbund i Løbet af 6 Aar. Og saa

har endda mange maattet lide Nød, Ydeevnen har været for ringe, Viljen er desværre ikke nok.

Med Hensyn til de enkelte Forbunds eller Medlemmers Ydelser er det værd at nævne et Par Tal.

Bødkerne udbetalte i 1904 et saa stort Beløb, at det andrager over 20½ Kr. pr. Medlem.

Typograferne omtrent 19 Kr. pr. Medlem.

Smedene omtrent 18 Kr. pr. Medlem.

Bagerne og Konditorerne over 13 Kr. pr. Medlem og

Marmor-, Kalk- og Sandstenschuggerne over 10½ Kr. pr. Medlem.

Det er Tal, som raaber højt om Ekstrabeskatning af de Fattige. Foruden sine ordinære Udgifter til Sygeforsikring, Begravelseskasse, Brandassurance, Stats- og Kommuneskat, Fagforening m. m., maa Arbejderne i vore Dage bære Byrden af et Bidrag paa indtil 20 Kr. aarlig for at sikre sig imod de værste Følger af den Arbejdsløshed, som de fortvivlede Samfundsforhold og den overalt dominerende Kapitalisme medfører.

Det er en grov Uret, der paa den Maade føjes til de mange andre Uretfærdigheder, hvorunder Arbejderne lider, en Uret, som overalt og til enhver Tid maa paavises for at faa den bragt ud af Verden. Arbejderne kan ikke i Længden bære en Ekstra-Beskatning som den nævnte, og de, der rammes af Arbejdsløsheden, er ikke tjente med den Hjælp, de selv har kunnet sikre sig, thi den er i Almindelighed for ringe eller af for kort Varighed.

Fra det Offentliges Side er der i nogle Lande gjort Forsøg paa at mildne Ondet eller dets Følger, og disse Forsøg gaar da i to Hovedretninger. Paa den ene Side forsøger man at begrænse eller afværge Arbejdsløsheden, dels ved at regulere Tilbud og Efter-spørgsel af Arbejdskraft gennem Arbejdsanvisningskontorer, Arbejdsbørsler o. l., dels ved at henlægge offentlige Arbejder, Byggeføretagender, Vej- og Kloakanlæg m. v. til de Tider, hvor Arbejdsløsheden er størst. Denne Fremgangsmaade er naturligvis meget anerkendelsesværdig. At skaffe Arbejde til de Arbejds-

løse er den bedste Hjælp, men man har endnu ikke formaaet at gøre dette fuldt ud.

Den anden Retning, hvori Bestræbelserne gaar, er derfor at skaffe Hjælp til de Arbejdsløse enten ved Tilskud til Arbejdernes Understøttelseskasser eller ved Oprettelse af egne, offentlige Kasser.

Der er forsøgt paa forskellige Maader, uden at det vistnok endnu kan siges, at man har fundet en Form, der tilfredsstillende alle. De Forslag, der er fremsatte af Arbejderne selv, har man naturligvis ikke helt villet gennemføre, saa lidt som man fuldt ud vil anerkende Arbejdernes *Ret til Arbejde* eller Erstatning for Mangel paa dette. Dertil var det man skulde naa. Det er Samfundet, der har **hele** Understøttelsespligten, thi det er Samfundet, der forhindrer sine Borgere i at finde Beskæftigelse, men der skal tales, skrives, lides og handles meget, før Samfundet erkender sin Fejl og gør sin Pligt.

I næste Artikel skal vi omtale de Forsøg, der i nogle Lande er gjort paa ved det Offentliges Hjælp at mildne Nøden.

Fagmøder.

Fredericia.

Ved Fagmødet ved Distriktsfesten i Fredericia d. 2. Juli var Kollegerne fra Fredericia til Stede i stort Antal. Repræsenteret var Kolding og Vejle.

Til Dirigent valgtes *Rasmussen*, Fredericia, og til Sekretær *Corn. Bebbler*, Kolding.

Spatzek, Kolding, havde hørt, at der i Fredericia arbejdede en Sorterer under Prisen paa Kontrakt for 20 Kr. egentlig, uden at være Medlem af Fagforeningen.

Vestring, Fredericia: Her arbejder en uorganiseret Sorterer ved Navn Aagaard, men han er akkordlønnet og har ingen Kontrakt. Vi har ofte forgæves opfordret Aagaard til at melde sig ind i sin Fagforening, og i Fagbladet har vi skrevet om ham, men uden Resultat. Dog er her en Sorterer, som betragter sig som Undermester. Det kan være, at han faar Ugeløn. Det er vistnok ham, *Spatzek* sigter til; dog han forsvarer Priserne i høj Grad og skader os derfor ikke. Kan vi faa dem ind i Foreningen, var det jo godt, men vi er vist ude af Stand til at tvinge dem ind.

Lund, Vejle: Man maa ikke tvinge dem ind, men man har Lov til at gøre alt for at faa dem ind. Naar det alligevel ikke lykkes Kollegerne i Fredericia, skal man ikke fordømme dem.

Sell, Fredericia: Gang paa Gang har vi opfordret Aagaard til at melde sig ind i Foreningen, men han svarede ikke engang. Han har Raad til at staa i mange Fornøjelses-Foreninger, men at staa i Fagforeningen, det føler han sig for stolt til.

Derefter udbragte *Sell* en Skaal for Sammenhold og Solidaritet.

Lund: Naar der ikke foreligger noget paa dette

Møde, er Grunden den, at der lige er bleven afholdt Kongres, hvor alt er bleven grundigt diskuteret, hvor vi har faaet vedtaget Arbejdsløshedsunderstøttelsen, som giver Medlemmerne en vis Tryghed for ikke straks at sulte, naar de bliver arbejdsløse. — Gang paa Gang har jeg her Fornøjelsen at se Kvinder som Repræsentanter for Kolding Afdl. Det vilde glæde mig, om Fredericia Afdl. ogsaa kunde faa Kvinderne ind i Foreningen; de har Fordel derved. Vor Organisation har arbejdet godt og er en stærk og vel-disciplineret Organisation.

Puls: Nu har Fredericia Afdl. jo lidt et Nederlag for Kvindernes Vedkommende. Jeg vil haabe, at denne Afdeling gør alt for at faa Kvinderne organiseret.

Vestring: stadig den gamle Tale om igen. Kvinderne har en Magt her i Afdelingen og vi er aldeles magtesløse over for dem. Under vanskelige Tider kan Kvinderne nemt komme ud af Foreningen. Det har vi set en Gang, da der paa en herværende Fabrik blev afskediget en Del Kvinder. De løb hen og spurgte, om de kunde faa Arbejde, naar de meldte sig ud af Foreningen, og de fik Svaret: „Naar de vil arbejde for to Kroner mindre, saa er der Arbejde“, og Kvinderne optog Arbejdet. Skal der gøres noget, saa maa Hovedbestyrelsen tage Stilling dertil.

Bebber: I Kolding har vi 26 organiserede Kvinder, dog staar der endnu nogle udenfor Foreningen. Der er desværre mange kvindelige Tobaksarbejdere, der tjener for ussel en Løn, saa man næsten ikke kan bebrejde dem, at de ikke vil svare Kontingent til Fagforeningen. Derfor bør vi, naar Overenskomsten engang skal opsiges, af al Kraft arbejde hen til at hæve Kvindernes Løn.

Overenskomsten for Tilberedernes Vedkommende er nu en Gang slet; vi maa hjælpe os saa godt, vi kan, med den og se at opnaa de højeste Priser, som denne tillader.

Vestring rettede det Spørgsmaal, om nogen Afdeling havde taget under Overvejelse, om Priskuranten skulde opsiges eller ej. Det kan være rigtigt at drøfte Spørgsmaalet. Sidste Opsigelse kom saa hovedkulds. Han vilde lægge Afdelingerne paa Sinde at drøfte det.

Da ingen flere forlangte Ordet, hævdede Dirigenten Mødet.

C. B.

Viborg.

Ved Fagmødet i Viborg den 2. Juli var Repræsentanter for Afdelingerne i Aarhus, Holstebro, Nykøbing M og Viborg.

Man drøftede bl. a. følgende Spørgsmaal:

1. Strejkeunderstøttelse.
2. Rejseunderstøttelse.
3. Geschenkkassen.

Følgende Resolutioner vedtoges énstemmig:

Ad 1. *Strejkeunderstøttelse*:

„Fagmødet vedtager at arbejde for, at strejkende Medlemmer, der rejser ud for søge Arbejde, men intet faar, atter er berettigede til Understøttelse, naar de vender tilbage til den By, hvorfra de er udgaaet“.

Ad 2. *Rejseunderstøttelse:*

„Fagmødet enes om at arbejde hen til, at Medlemmer, der er indtraadt i Danmark, men af Forholdene har været tvungne til at søge Arbejde i Udlandet, naar de vender tilbage skal være fuldt berettigede i Lighed med andre danske Medlemmer“.

Ad 3. *Geschenkkassen:*

„Fagmødet udtaler sin Antipati mod Systemet Geschenkkasse og sin Tilslutning til højere, regelret Understøttelse gennem Forbundet mod højere Kontingent“.

Paa Viborg Afdl.s Vegne

S. Gjorup.

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden“.

Som det vil være Medlemmerne bekendt, er der udbrudt Lock-out i Sverrig, hvorved ca. 17,000 Arbejdere er blevne uden Erhverv; endvidere har Tekstilarbejderne i Danmark nedlagt Arbejdet. Paa Afdelingens Generalforsamling vedtoges det derfor at forhøje Kontingentet til 75 Øre for helbetalende og 35 Øre for halvbetalende Medlemmer.

Det forhøjede Kontingent betales fra og med Lørdag d. 15. Juli (dog betales de gamle Restancer først) og varer indtil anden Meddelelse fremkommer fra Bestyrelsen.

Bestyrelsen.

* * *

I Følge Lovene skal enhver, der modtager Arbejde paa nyt Arbejdssted, forinden Arbejdet paabegyndes anmelde dette paa Kontoret, og modtager her et Bevis for, at Anmeldelsen har fundet Sted; nævnte Bevis afleveres til Fabrikens Arbejdere.

Nu er Forholdet imidlertid, at Arbejderne paa nogle Fabriker ikke forlanger Beviset af ny antagne, hvorved denne ny Ordning ikke kommer til at virke paa tilfredsstillende Maade.

Naar man ikke overalt forlanger det omtalte Bevis, er Grunden vel den, at man ikke har indset Nyttens af samme, jeg skal derfor tillade mig at gøre opmærksom paa følgende:

Ved at de Arbejdsløse anmelder, at de er gaaet i Arbejde, er vi paa Kontoret altid klar over, hvem der vedblivende er arbejdsløse og derved altid i Stand til at vide, hvem der kan anvises Arbejde. Anmeldes det derimod ikke, naar en Arbejdsløs faar Arbejde, er det ganske umuligt, at Arbejdsanvisningen kan virke tilfredsstillende, da der saa, som Tilfældet desværre har været flere Gange, skrives til Medlemmer, som har Arbejde, og det er da først muligt paa et senere Tidspunkt at imødekomme den betræffende Mesters Ønske om Arbejdskraft, og da vi som Organisation selvfølgelig er interesseret i, at Mestre og Fabrikanten søger deres Arbejdskraft iblandt Organisationens Medlemmer og paa dennes Kontor, bør man strengt paasé, at alle ny

Arbejdere paa Fabrikerne har Bevis fra Kontoret paa, at de har anmeldt nyt Arbejdssted.

Men ogsaa i Tilfælde af Blokader er det til Nytte, at man ikke begynder paa et nyt Sted uden at man først har forhørt paa Kontoret, om det er tilladt at begynde eller ikke.

Endvidere har det sin Interesse, at vi paa Kontoret véd Besked med, hvilke Fabriker der antager Arbejdskraft.

Som man vil have set af de her fremsatte Grunde, er Anmeldelsen af nyt Arbejdssted nødvendigt, og jeg haaber derfor, at man fremtidig vil forlange Beviset paa samtlige Fabriker.

Anmeldelser kan daglig ske imellem 12—1 og 6—7.

P. B. V.

V. Nielsen.

Cigarsorterernes Fagforening.

Kontingentet er fra Lørdag den 15. ds. forhøjet til 75 Øre for hel- og 35 Øre for halvbetalende Medlemmer i Anledning af den store Lock-out i Sverrig og Tekstilarbejdernes Strejke i Danmark. Beslutning om Kontingentforhøjelsen er taget paa Generalforsamlingen den 7. Juli.

Th. Stauning.

Børnedødelighed og Boligforhold.

Paa Københavns Kommunalbestyrelses Foranstaltning er af Københavns statistiske Kontor udgivet et Hefte med statistiske Oplysninger om *Børneantal og Børnedødelighed*. Et Afsnit heri, der omhandler Børnedødeligheden i Forhold til Arbejdernes Lejligheds Størrelse, er af særlig Interesse.

Tabellen i dette Afsnit omfatter 11555 Familier, hvoraf 835 bor i Lejligheder med 1 Værelse, 7269 i Lejligheder med 2 Værelser og 3451 i Lejligheder med 3 eller flere Værelser.

Det viser sig her, at der er en afgjort Stigning i Dødelighedstallet samtidig med Lejlighedernes aftagende Værelseantal, og dette gælder baade mellem 3—4 Værelsers-Lejligheder og 2 Værelsers, og mellem 2 Værelsers- og 1 Værelses-Lejlighederne.

Med Tal kan dette vises saaledes: For hvert 100 Børn, der døde i Lejligheder med 3 eller flere Værelser, døde **129** i 2 Værelses-Lejligheder og **179** i 1 Værelses-Lejligheder.

Aarsagen til denne meget betydelige Forskel i Børnedødeligheden maa selvfølgelig søges i den mangelfulde Ernæring, der paa Grund af de slette økonomiske Forhold kan ydes i de mindste Lejligheder og naturligvis i Forbindelse hermed ogsaa Skadeligheden af, at flere Mennesker tvinges til at leve sammenpakede i usle 1 og 2 Værelses-Lejligheder.

Tallene viser os, at det kapitalistiske Samfunds Opretholdere lader Tusinder af Menneskebørn dø, i Stedet for at tilvejebringe Forhold, hvor sligt ikke finder Sted. Tabet af disse Børn burde betragtes som Tab for Samfundet, men saaledes er Opfattelsen ikke i et kapitalistisk Samfund.

Arbejderforsikring.

Arbejderforsikringsraadet, nedsat i Henhold til Lov af 7. Januar 1898 om Ulykkesforsikring, har afgivet Beretning for Aaret 1904, hvoraf det fremgaar, at 2251 Ulykkestilfælde er anmeldte som hørende under Loven. Desuden er behandlet 8 Tilfælde, anmeldte i 1902, og 528 Tilfælde, anmeldte i 1903. 576 Tilfælde henstod ved Aarets Slutning som uafgjorte.

I Erstatning ved Tilfælde, der medførte Døden, er udbetalt 109,800 Kr. og for Invaliditet 473,177 Kr., foruden Dagpenge.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde den 2. Juni 1905.

1. Angaaende Restancefrist for nogle Medlemmer i Kolding, vedtoges det at henholde sig til Lovene.

2. Det internationale Fonds Bestyrelse anmoder om Tilladelse til at udbetale 10,000 Frs. til de udelukkede Cigaretmagere i Dresden. Sanktion gaves.

3. Udbetaling af Diæter og Rejseudgifter for Afdelingen i Aarhus til et Fagmøde i Viborg godkendtes.

Efterlysning.

Cigararbejder *F. Larsen* fra Odense og Hustru, født *Bade*, fra Svendborg bedes opgive deres Adresse, da en Samtale ønskes af Kaptajn *Mathiesens Enke*, Grønnegade 16, 3., Kbhvn.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 11.
Aalborg: P. Petersen, Dalgasgade 11.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: K. Holm, Gasværksvej.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: J. P. Jensen, Hj. af Søndergade og Ø. Strandgade.
Holstebro: S. Wistisen, Sønderlandsgade.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 25.
Aarhus: P. Frederiksen, Ny Munkegade 82.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: O. Hansen, Herrestræde 36 b.
Viborg: S. Gjørup, Lille St. Mikkelsgade.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Seest.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.

Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: N. C. Jensen, Karl Metzgade 27.
Thisted: C. Nielsen Lenchler, Stationsvej.
Esbjerg: N. Hansen, Danmarksgade 117¹.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag. Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning, Rømersgade 22.*

Vi anbefaler alle at købe Cykler ved Cykle-Kreditselskabet, der er oprettet af Arbejdere og anbefales i Fagforeningerne af Organisationernes Fagblade. Enhver Køber har Ret til under Arbejdsløshed og Sygdom at staa til Restance med Afdragene. Selskabets Kontor er i Gothersgade 145, St., Hjørnet af Rømersgade (tidligere Rømersgade 27), aabent Mandag, Fredag og Lørdag Aften Kl. 6—9.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemparver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter Cigartobakker til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 15

1. August 1905

1. Aargang

Geschenkkasser.

Fra forskellige Sider har man opfordret mig til at give min Mening tilkende i Spørgsmaalet „Geschenkkasser“, og skønt det egentlig ikke interesserer mig, skal jeg dog efterkomme Opfordringen, men det siger jeg iforvejen: nogen langvarig Diskussion indlader jeg mig ikke paa, thi dertil er Spørgsmaalet for ubetydeligt.

Jeg har gentagne Gange haft Lejlighed til at tale med Provinskollegerne om Spørgsmaalet og har aldrig rigtig kunnet enes med dem; thi dér, hvor jeg har diskuteret Sagen, har man været Tilhænger af disse frie Kasser, og jeg for mit Vedkommende kan ikke begejstres for den Institution af følgende Grund:

Den saakaldte Geschenkkasse er en lokal eller stedlig Kasse, der — det siger jo Navnet — kun virker paa det bestemte Sted, hvor den findes, og hvis Byrder altsaa ogsaa maa fordeles udelukkende paa Vedkommende Afdelings Medlemmer. Nu træffer det sig saa besynderligt, at enkelte Byer og Afdelinger ligefrem er oversvømmet af rejsende Tobaksarbejdere, og andre Byer igen er kun meget sparsomt besøgt, ialfald i Forhold til Afdelingens Størrelse. Jeg skal anføre et Eksempel:

Afdelingen i Aalborg, den største udenfor København, tæller gennemsnitlig ca. 167 Medlemmer og udbetalte i Femaaret 1900 til 1905 ialt en Sum af 2141 Kr. 75 Øre i Rejsepenge, altsaa ca. 408 Kr. 40 Øre aarlig. Lad os for Nemheds Skyld sætte Medlemmernes Antal til kun 150 (hvad der er altfor lavt regnet), saa bliver den udbetalte Sum ca. 2 Kr. 73 Øre pr. Medlem i Løbet af et Aar.

Afdelingen i Randers, noget nær den mindste i Landet, tæller aldrig over 6 Medlemmer, men har i samme Femaar udbetalt den Sum af 691 Kr. 40 Øre, il Trods for at Udbetalingen har været standset i

nogen Tid, fordi der kun fandtes 3 Medlemmer paa Pladsen. Men lad os antage, at Medlemmernes Antal gennemsnitlig er 6 og at den indbetalte Sum strækker sig over hele Femaaret, saa bliver det en aarlig Ydelse pr. Medlem af 23 Kr. 05 Øre.

Det er indlysende, at naar ikke Forbundet havde baaret Rejseunderstøttelsen, saa vilde enten de rejsende Kolleger ikke have faaet nogen nævneværdig Understøttelse i Randers, eller ogsaa maatte Medlemmerne dersteds have betalt et ublu højt Kontingent. Medens i Virkeligheden Aalborg Afdeling kunde have klaret sig med at paaligne Medlemmerne et Kontingent af 5, højst 6 Øre for at udrede den nævnte Sum, saa skulde Randers Afdeling have paalignet Medlemmerne 50 Øre for at udrede det forlangte.

Se, saaledes virker lokale Kasser. Jeg vil villig indrømme, at jeg har taget de krasseste Modsætninger til mit Eksempel, men Forholdet er galt, selv om man tager andre Eksempler, Byrderne bliver altfor ulige fordelt.

Derfor har jeg altid været og er endnu en ubetinget Tilhænger af, at Byrderne fordeles paa alle og at Hovedorganisationen bliver den, der udreder samtlige Understøttelser, ligegyldig af hvilken Art og i hvilken Udstrækning.

Den Tanke, at støtte de rejsende Kolleger udover det, Loven nu engang har sat som Maksimum, er i og for sig rosværdig og smukt; men er man af den Formening, at en større Understøttelse er nødvendig eller dog ønskelig, og finder Tanken Genklang overalt i Landet, saa er det eneste rigtige, at man paaligner samtlige Medlemmer en 5 eller 10 Øre ugentlig og lader disse Penge flyde i Hovedkassen, saa kan vi forlænge Perioden eller forhøje Dagpengene, det er sikkert det bedste.

F. Møller.

*

*

*

Da man ingen Fagforeninger eller Rejseforeninger havde, var det en naturlig Ting at rejsende Svende i hver By fik en Understøttelse af de arbejdende Kol-

leger, men da man oprettede Fagforeninger, Forbund og igen indenfor disse Rejsekasser, var det sikkert Planen at komme noget bort fra det gamle Geschenkkasseforhold.

Det skete maaske kun til en vis Grad, men man var dog paa den rette Vej.

Nu har vort og flere Forbund yderligere udvidet Understøttelsen, saaledes at man en vis Tid i hvert Aar kan faa Dagpenge som Arbejdsløs og Milepenge som Rejsende. Dermed burde man vist være ude over at give Geschenk i Almindelighed og her mener jeg baade den private Ydelse og den faste igennem Geschenkkasser. Vi har i Virkeligheden rigelig af Ydelser at udrede, og man kan med god Grund forlange, at navnlig unge Svende selv gør, hvad de kan for at sikre sig ogsaa paa Rejser, og dette kan som bekendt ske igennem Haandværkssvendenes Rejseforening foruden igennem Forbundet.

Hvis det, vi nu yder fra Forbundet, ikke er tilstrækkeligt, maa vi arbejde hen til en Forøgelse og selvfølgelig vide, at dermed følger en Forhøjelse af Kontingentet; men dette er ogsaa den eneste retfærdige Form. Geschenkkasser er en Uting, fordi de vil kræve højst forskellige Bidrag i de forskellige Byer. Et Sted vil man paa Grund af Beliggenhed og Afdelingens Størrelse kunne klare sig med en Ubetydelighed, et andet Sted vil maaske en ubetydelig Afdeling, der paa Grund af sin Beliggenhed søges af mange Rejsende, være nødt til at opkræve et uforholdsmæssigt højt Bidrag pr. Uge.

Lad derfor Tanken om Geschenkkasser og navnlig tvungne endelig fare, den egner sig ikke for Nutiden, er i høj Grad uretfærdig og ikke bidragende til at skabe den rette Interesse for det vigtigste, nemlig vor faglige Organisation.

Selvfølgelig skal vi søge at betrygge de Arbejdsløses og Rejsendes Stilling saa meget som muligt, men det bør ske igennem vort Forbund, om muligt med Hjælp fra Stat og Kommune og, hvis det er fornødent, med større Bidrag end vi nu betaler, men ikke ved planløs Oprettelse af nye, uretfærdigt virkende Foreninger.

Anders Sjællænder.

* * *

Det glæder mig at se to ærede Medlemmer tage Ordet om dette Spørgsmaal, hvad jo ogsaa var Hensigten med min lille Artikel. Geschenk eller Velkomst har jo været kendt hos os, saalænge Faget har været. Vi er jo alle interesserede i og forpligtede til at skaffe Rejsende saa gode Forhold som muligt, da vi jo ikke ved, naar det bliver vor Tur til at benytte disse. Og jeg mener fremdeles, at det er den rette Form. Vi yder jo altid Geschenk, særlig til ikke berettigede Medlemmer; hvorfor saa ikke sætte dette i System — det gør man jo altid, naar man indfører Reforme — og ikke lade det bero paa Tilfældigheder. Lad os illustrere det med et Eksempel. Der kommer en Uge to, ja maaske tre, Rejsende til en Afdeling; de er maaske ikke berettigede eller har opbrugt deres Understøttelse, de henvender dem paa Fabrikerne og

saa kommer Tilfældighederne, dem er de nu afhængige af, det er nemlig ikke afgjort, de faar Geschenk af alle; nu kommer Fordelen ved Geschenkkassen: De behøver ikke at gaa rundt paa Fabrikerne, alle giver igennem den bestaaende Geschenkkasse. Ingen vil paa denne Konto kunne pynte sig med laante Fjer, og skulde der være nogen, der mener, at den Rejsende faar mindre paa den Maade, er det let at ordne: saa giv ekstra, det staar jo enhver frit. Hr. N. Petersen siger, det skal ikke være Naadegaver; det glæder mig, at Hr. Petersen og jeg er enige heri. Han ønsker det ordnet saaledes, at det bliver en Ret, der kræves. Vel, lad os saa begge tage fat og atter oprette Geschenkkasser, saa bliver vi da enige om det, saa bliver Geschenkkassen et Sted, hvor den Rejsende kan kræve sin Ret. Men saa frygter Petersen for, at en Geschenkkasse er afhængig af Kollegernes Skøn. Ja, selvfølgelig, hvad er ikke det. Ideer bliver til Forslag, som atter igen bliver til Love; disse opretholdes og ophæves, alt efter den menneskelige Tankegang og Forholdene. Dette, at en saadan Kasse sjælden oprettes énstemmig, siger jo intet. Hr. Petersen vil hellere være med til, at der arbejdes paa at højne Rejse- og Arbejdsløshedsunderstøttelsen, altsaa for et forhøjet Kontingent; det skal vi nok faa ad Aare, men lad os gøre Overgangen let, saa let som den var her i Aarhus, hvor man længe har haft det forhøjede Kontingent (Geschenkkassen). At det af min Artikel faar Udseende, som om der her i Aarhus er Begejstring for atter at oprette Geschenkkassen, kan jeg ikke erindre, Hr. Petersen har sikkert ikke læst rigtigt. Jeg skrev, at der *synes* at være Stemning osv. Det kan man da ikke faa Begejstring ud af, men hvad jeg skrev, skrev jeg med fuld Føje. Spørgsmaalet har været fremme paa 2 Møder, og her er det første Bevis for Stemningen; havde *den* ikke været, havde den ene Gang været nok. Paa sidste Møde forkastedes det med 13 imod 12 og her er det andet Bevis; thi man vil vel ikke paastaa, at den ene Stemmes Majoritet var saa knusende, at man kan sige: „Der er ingen Stemning for en saadan Kasse“. Og hvad de ca. $\frac{2}{3}$ af Medlemmerne mente og eventuelt havde stemt for, hvis de havde givet Møde, kan vi, der er Venner af Spørgsmaalet, lige saa godt tage til Indtægt for os som omvendt.

Altsaa Hr. Petersen og jeg er i det væsentlige enige. Vi vil begge skaffe Medlemmerne al den Fordel, der kan naas. Petersen er ikke bange for et forhøjet Kontingent, og jeg er ikke bange for at tilføre det nu bestaaende Kontingent en 5 eller 10 Øre ugentlig. Petersen siger, alle Afdelingerne maa være med. Det siger jeg ogsaa!

Nu tilslut en Undskyldning, fordi jeg vedbliver at være uelskværdig og undertegner mig med

S.

Til Hr. F.

indskrænker jeg mig betydelig. Spørgsmaalet om atter at oprette Geschenkkassen her i Aarhus og dets Forkastelse paa sidste Generalforsamling, har jeg ovenfor berørt tilstrækkeligt. Jeg var selv til Stede, udebliver af Princip ikke gerne fra faglige Møder. At jeg skulde

søge at *opildne* andre Afdelinger om Spørgsmaalet passer ikke rigtig. Jeg takker for Opmærksomheden; Hr. P. tillægger mig altfor store agitatoriske Evner. Sæt Ordet „interessere“ i Stedet for *opildne*, saa passer det bedre. Hr. F. vil helst gøre Sagen til en Forbundssag. Jeg turde ikke forlange saa meget, men lad gaa, hertil rækker jeg ogsaa Haand, men indtil dette sker, kan man godt oprette Geschenkkassen. Hr. F. er lidt gammeldags, naar han siger: Lad os nu nøjes med det, vi har, og se at faa det rigtig godt. Nei, frem med Meningerne og med Opgaverne. Her i vor Fagblad behøver man ikke at kneble Ytringsfriheden. S.

Arbejdsløsheden.

IV.

Den første egentlige Arbejdsløshedsforsikring oprettedes i Bern i 1891. Det blev ikke en Tvangsforsikring for alle Arbejdere, men en frivillig Selvhjælps-Institution. Berns Kommune tog Del i dens Ledelse og ydede Tilskud til Kassen.

Denne Kasse har store Mangler og dens væsentligste Betydning maa vistnok søges i dens banebrydende Virksomhed, der bl. a. har gjort det muligt at drage Lære af de begaaede Fejlgreb.

Særlig er Frivilligheds-Princippet med god Grund blevet kritiseret, fordi det naturligvis holder den Part af Arbejderne udenfor, hvis Arbejdsløsheds-Risiko er mindst.

I St. Gallen oprettedes 1895 en Kasse med Forsikringstvang. Statutterne indeholdt Bestemmelser om Straf og Bøder for Udeblivelse med Kontingent, men det viste sig vanskeligt, ja umuligt paa det Sted og den Tid at overholde Statutterne; efter et Aars Forløb maatte en Fjerdedel af Medlemmerne stryges af Listerne for Kontingent-Restance. Selvfølgelig var det en mærkelig Praksis at udelukke Restanterne af en Tvangsforsikring, men Forholdene har vel været saaledes, at der ikke var andet at gøre.

Forsikringskassen i St. Gallen ophævedes efter to Aars Forløb, og Forslag, der har været fremme i Basel og Zürich om Oprettelse af Kasser efter lignende System, er forkastede. Derimod er der i Basel oprettet en frivillig Forsikringskasse i 1901. Den bestyres af Arbejdersekretariatet og modtager faste Tilskud af Kantonen, og dette er sikkert Skridt i den rigtige Retning, selv om der endnu er Mangler at afhjælpe eller Forandringer at indføre, der vil bringe Kassen endnu mere i Overensstemmelse med sunde og praktiske Principer.

Det System, der hidtil har vist sig at være det heldigste og samtidig simpleste, er sikkert det, der er indført i Gent siden 1901 og derfra igen i en Række belgiske Byer, hvor Kommunen yder aarlige Tilskud til saakaldte „Fonds de Chomage“ (Arbejderorganisationerne).

Dette System er som nævnt indført i flere Byer og tegner til at faa endnu videre Udbredelse, vi skal derfor omtale det lidt nærmere.

Tilskudet til de organiseredes Arbejdsløshedskasser retter sig efter de udbetalte Understøttelser, hvoraf det som Regel udgør 50 pCt., men kan dog ikke overstige 1 Frcs. (72 Øre) om Dagen til hver arbejdsløs, og ydes højst 50 Dage om Aaret til en og samme Person.

Til Arbejdsløshed, der skyldes Strejke, Lock-out, eller Virkningerne af saadanne Arbejdsstandsninger samt Sygdom eller fysisk Arbejdsudygtighed udbetales intet Tilskud, hvad der ligeledes gælder, naar den arbejdsløse nægter at modtage det Arbejde, der anvises ham af Fondets Bestyrelse.

For de Arbejdere, der ikke tilhører Arbejderorganisationerne, er der oprettet en Art Sparekasse, i hvilken disse kunne gøre Indskud i de gode Tider. Under Arbejdsløshed kan der da udtages indtil 6 Frcs. om Ugen, og der udbetales saa fra Kommunen et tilsvarende Tilskud, dog ikke i længere Tid end 50 Dage i et Aar til samme Person.

Uddrages større Beløb end det foran nævnte bortfalder ethvert Tilskud, og ligesaa hvis Arbejdsløsheden helt eller delvis er selvforskyldt.

Arbejdsløshedsfondets Komité bestaar af Borgmesteren og ti Medlemmer valgte af Kommunalbestyrelsen. Af disse ti skal de fem være Medlemmer af Arbejderorganisationer.

Dette System har selvfølgelig i høj Grad ansporet de organiserede Arbejdere til at danne Arbejdsløshedskasser for at sikre Medlemmerne en Understøttelse under Arbejdsløshed, hvorimod de uorganiserede Arbejdere ogsaa paa dette Omraade viser sin Ligeegyldighed, Lunkenhed og manglende Forstaaelse, ved kun i ringe Grad at benytte sig af de favorable Tilbud, der her er givet.

Vi har her nævnt nogle Forsøg, der fra det offentlige Side er foretagne til Lindring af Nøden, der følger af Arbejdsløsheden. Endnu kan tilføjes, at det franske Parlament i 1903 nedsatte en Kommission for Indførelse af en Stats-Alderdomsforsikring, og at denne Kommission tillige fik den Opgave at fremkomme med Forslag til Lov om en almindelig Arbejdsløshedsforsikring.

Denne Kommissions Forslag fremkom for et Par Maaneder siden, og det anbefalede heri at indføre det foran skildrede Gent'er-System paa et bredere Grundlag, men kun som Overgangsled til en bedre Ordning af en almindelig Arbejdsløshedsforsikring.

Endelig kan det ogsaa nævnes, at der i England har været nedsat en Kommission angaaende Arbejdsløsheden, og at denne fornylig har afgivet sin Betænkning. Ganske vist en Betænkning, der ikke tager Sigte paa at skaffe direkte Hjælp til de arbejdsløse, men dog et Vidnesbyrd om, at man snart i alle Lande nødes til at beskæftige sig med Tidens store Onde, Arbejdsløsheden.

Den engelske Kommission inddeler de arbejdsløse i fire Klasser: „De ubrugelige Folk, som enten ikke vil eller paa Grund af legemlig eller aandelig Svaghed

ikke kan arbejde“, „de, der ikke er ordentlig uddannede“, „de periodisk arbejdsløse“ og endelig „de faguddannede Arbejdere, hvis Arbejdsløshed skyldes Arbejdsformindskelse“.

For de under første Klasse opførte Arbejdere mener man ikke, der kan gøres ret meget, men dog foreslaas det at oprette Agerdyrkningskolonier efter tysk-hollandsk Mønster til Hjælp for og Forbedring af denne vanskelige Gruppe.

Dernæst henstilles til de lokale Avtoriteter at regulere offentlige Arbejders Udførelse, saaledes at der om muligt ogsaa skabes Beskæftigelse om Vinteren.

Arbejdsanvisningskontorer nævnes, men tillægges ikke nogen særlig Betydning.

For de faguddannede Arbejders Vedkommende har man kun Anvisning paa indirekte Midler, saasom Indskrænkning af Arbejdstiden, hvorved der skabes Brug for forøget Arbejdskraft, samt Indførelse af faglig Undervisning overalt, for derved at hjælpe de arbejdsøgende i Konkurrencen overfor de uuddannede.

Endvidere nævnes som et indirekte Middel Alderdomspensioner med fast ugentlig Understøttelse af Arbejdets Veteraner.

Alle disse Skridt, Kommissionernes Forslag og de forskellige Landes Forsøg paa at hjælpe os over Vanskelighederne, viser, at Tiden er inde for kraftige Foranstaltninger imod selve Arbejdsløsheden og imod dens Følger.

Herhjemme har vi ogsaa en Kommission, der beskæftiger sig med Arbejdsløshedsspørgsmaalet, og i Arbejderpartiet har man i adskillige Aar beskæftiget sig med Sagen og fremsat Forslag om den. Maatte vi da snart være naaede vidt nok i Overvejelserne, de arbejdsløse og deres Børn bør ikke vedblivende vente paa Hjælpen, og at der er Grund til at bringe Hjælp fra det offentlige, fra Stat eller Kommune, har vi i de foregaaende Artikler tydeligt paavist.

I næste Artikel skal vi beskæftige os med, hvad der bør foretages.

Til Afdelingerne fra Revisorerne.

Afdelingernes Formænd og Kasserere gøres opmærksomme paa, at det er nødvendigt at Opgørelserne indsendes i Henhold til Lovenes Bestemmelse: „Ingen Afdelinger maa staa til Restance“.

Vi har tidligere gjort opmærksom herpaa, sidste Gang paa Kongressen. Det er nemlig umuligt for Forretningsføreren at fremlægge afsluttet Regnskab, naar enkelte Afdelingers Opgørelse mangler. Hvert Medlem, som har erholdt Arbejdsløsheds- eller Rejseunderstøttelse skal indføres for den Maaned, han har erholdt samme.

Det er ikke med Urette, vi beklager os over foran nævnte Skødesløshed, og som Bevis herfor kan vi meddele, at der ved Revisionen den 23/7 d. A. manglede Opgørelsen for to Afdelingers Vedkommende fra og med Marts Maaned; for denne Gang vil vi undlade at nævne Navnene paa disse Afdelinger. Hvor-

ledes skal et ordentligt Regnskab kunne føres, naar enkelte Afdelinger venter saa længe med Opgørelsen?

Vi vil samtidig gøre opmærksom paa, at det er nødvendigt for en sikker Revision, at Afdelingerne nøjagtig og hver Maaned opgiver Mærkebeholdningerne og at man ikke modtager Kontingent uden stedse at give Mærker for samme. Denne Kontrol har Medlemmerne Pligten at udføre.

Haabende, at denne Opfordring vil blive taget til Følge, tegner vi

med kollegial Hilsen

L. Jespersen, R. Lowis, A. Olsen,
Konrad Pettersson,

Revisorer i Tobaksarbejderforbundet i Danmark.

Cigarsorterernes Fagforening.

Slettede Medlemmer:

- Nr. 182 Hilma Andersen
- 199 Marie Larsen
- 215 Louise Jensen
- 238 Varla Ljungquist.

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning, Rømersgade 22.*

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemparver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Bohm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 16

15. August 1905

1. Aargang

Til samtlige Afdelingskasserere.

Ærede Kolleger bedes høfligst om at iagttage følgende ved Forsendelse af *frivillige Bidrag*:
Skriv bag paa Kuponen, hvortil de afsendte Penge er bestemt, saa undgaas Fejltagelser.

Ved Forsendelse af Afdelingens Kontingent til Hovedkassen, enten det ordinære eller forhøjet Kontingent, er dette unødvendigt.

Fortegnelse over frivillige Bidrag til Rusland:

Odense	Kr. 13,00
Vejle	- 6,00
Kolding	- 30,00
Aarhus	- 19,25
Fredericia	- 25,00
Vordingborg	- 5,00
Cigarsorterernes Fagforening	- 3,30

Ialt Kr. 101,55

Mulige Fejl bedes meldt til Undertegnede.

F. Møller.

Arbejdsløsheden.

V.

(Sidste Artikel.)

Det, der fra Arbejdernes Side med Styrke maa kræves som Foranstaltninger imod Arbejdsløsheden, er Iværksættelse af offentlige Arbejder paa en saadan Maade, at Efterspørgslen efter Arbejdere fordeles nogenlunde jævnt til disse Arbejder i Stedet for, hvad der ofte er Tilfældet, at lade en Række Foretagender vente i mange Aar for saa pludselig at lade disse komme til Udførelse samtidig, og dernæst Bidrag af Statskassen til Understøttelseskasser for Arbejdsløse.

Dette sidste er igennem flere Aar krævet af Socialdemokratiets Rigsdagsgruppe ved Forelæggelse af Forslag derom, men Højres og Venstres Regeringer har i lige høj Grad skudt dette Forslag fra sig.

Forslaget, der er forelagt, gik ud paa, at der kunde udbetales af Statskassen indtil 500,000 Kr. aarlig til Fag- og Arbejderforeninger, som har til Formaal at understøtte deres Medlemmer under indtrædende Arbejdsløshed, naar denne ikke kan tilregnes Arbejderens eget Forhold. Statsbidragene skulle fordeles mellem Foreningerne efter disses Medlemsantal og i Forhold til, hvad Medlemmerne selv yder. Statsbidraget kunde udgøre indtil det dobbelte af Medlemmernes eget Bidrag, dog ikke over 10 Kr. aarlig pr. Medlem.

Det er forelagt i Folketinget fem Gange, medens Højre regerede, og derefter under Venstre-Regeringen i 1901 og 1902.

Disse stadige Forelæggelser har tvunget de andre Partier til at beskæftige sig med Arbejdsløshedsspørgsmaalet. Fra en Højremand fremsattes saaledes et ganske vist helt umuligt Forslag om „anerkendte Arbejdsløshedskasser“, til hvilke Staten under lignende Former som til Sygekasserne skulde yde 120,000 Kr. aarlig.

Fra Venstre foreslog man og fik vedtaget Nedsættelse af en Kommission til Undersøgelse og Overvejelse af Spørgsmaalet om en almindelig Invaliditets- og Alderdomsforsikring. Og Socialdemokratiets Repræsentanter fik saa med noget Besvær gennemført en Beslutning om, at denne Kommission ogsaa skulde beskæftige sig med Arbejdsløsheden.

I denne Kommission befinder Sagen sig altsaa, og vi haaber, at den i Henhold til sin Formands Løfte maa kunne afgive sit Forslag i den kommende Rigsdagssamling. Sagen taaler ikke unyttig Udsættelse.

Imod vort Forslag om Tilskud til Arbejdernes Arbejdsløshedskasser er der i Tidernes Løb fremsat mange Indvendinger. Der er først den, at man derved udelukker de uorganiserede Arbejdere. Heldigvis findes

disse ikke i stort Tal herhjemme, men som vi oplyste i vor forrige Artikel, har man i Gent og flere andre Byer fundet Udvej for den Vanskelighed ved Opretelse af en særlig Institution for de Uorganiserede, og det kan selvfølgelig ogsaa gøres her.

Dernæst har man ment, at Arbejderorganisationerne ikke kunde gives Statstilskud til Forvaltning. Der kunde finde Misbrug Sted o. s. v. Dette er imidlertid Talemaader, der saa ofte er gendrevne. Fagforeningerne er i Tidernes Løb blevne saa faste, grundmurede og vel ledede Organisationer, at der ikke er Grund til at nære Mistillid til disse.

Sygekasserne er saa vel som Fagforeningerne Arbejderforeninger, der ledes og styres af Arbejdere; disse faar Statstilskud, og der har ikke i den forløbne Aarrække været nogen nævneværdig Grund til at beklage sig over disses Forvaltning af Statstilskudet. Selvfølgelig vil Statstilskudet til Arbejdsløshedskasserne blive forvaltet paa fuldt forsvarlig Maade af disse Foreningers Bestyrelser; der er ingen som helst Grund til at mene andet.

Naturligvis er Forsikringskasser udsatte for Misbrug, men netop ved at lade Fagforeningerne bestyre Kasserne modvirkes dette i højeste Grad. Medlemmerne kender i stor Udstrækning hinanden, og det vil være et meget sjældent Tilfælde, hvor det lykkes et Medlem at faa Understøttelse og dog passe sit Arbejde, og skete det endelig, vil Straffen ikke være mindst følelig, naar Fagforeningen selv besørger denne.

Iøvrigt skal der naturligvis i Forbindelse med Understøttelseskassen være Arbejdsanvisningskontor ligesom Fagforeningerne allerede i nogen Grad har indrettet sig. Kan der anvises Arbejde, maa den Arbejdsløse naturligvis tage dette, og det er sikkert, at denne Institution omtrent vil umuliggøre Misbrug af førnævnte Art.

Foruden hvad her er antydet, skal det nævnes, at Arbejdsløshedskasser med Statstilskud selvfølgelig ligesom Forbundenes egne Kasser maa kræve en vis Karens-Tid, (at der hængaar f. Eks. et Aar fra Indtrædelsen, før Understøttelse ydes), at der ikke betales for de første 3—4 eller 6 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden o. s. v., men alt dette er Ting, der er ordnet i Praksis af en Række Organisationer og let lader sig bringe ind under ensartede Former, for saa vidt det for nogle Bestemmelers Vedkommende maatte anses for hensigtsmæssigt.

De nævnte Betæneligheder og andre, der kunne fremsættes, er næppe af stor Betydning overfor det ene vigtige: at afhjælpe Nøden hos de mange, der lider under Arbejdsløshedens Følger.

Vi maa derfor overfor den arbejdende Kommission fastholde, som det lettest og hurtigst gennemførlige, det af Socialdemokratiet fremsatte og foran nævnte Forslag. Selvfølgelig kan det ændres og maaske forbedres, selvfølgelig vil vi ogsaa have fremmet Bestræbelserne for at skaffe Arbejde til de Arbejdsløse, men der maa gøres noget snart, thi Nødstilstanden har vedværet i saa mange Aar, at Tusinder af Familier er i høj Grad forarmede.

Det nytter ikke at kræve nye Oplysninger, thi Sagen er tilstrækkelig oplyst; der foreligger saa mange himmelraabende Tal, at det næppe er nødvendigt at kræve flere.

Vi kræver en liden Del af den Ret, der tilkommer Arbejderne; en hjælpende Haand fra det Samfund, der Aar efter Aar kaster Tusinder af flittige Arbejdere ud i frygtelig Nød og Elendighed, en Hjælp, der gennem Aarene vil betale sig for det hele Samfund.

En Erindring!

Tilegnet

Cigarsorteringerne Lund, Carlsen og Gundersen hos
Firmaet E. Jensen.

Medens Cigarsorteringerne i Almindelighed har lært, at de bør være Medlemmer af Organisationer, findes der nogle enkelte beklagelige Undtagelser, saaledes de ovennævnte, der i en Aarrække har arbejdet hos E. Jensen, Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Anledningen til, at jeg ønsker at tilegne disse Folk et Par Ord, er den Kontingent-Forhøjelse, der nylig er besluttet, foranlediget ved Væver-Strejken og Lock-ouden i Sverrig. Jeg husker nemlig en Episode fra Aaret 1902, da vi paa Grund af Søfyrbøder-Strejken havde Kontingentforhøjelse.

De nævnte tre Kolleger havde paa en Henvendelse fra Foreningens daværende Bestyrelse svaret med at melde sig ind i Foreningen og holdt sig der i 2 Uger. Saa vedtoges det frygtelige Bidrag af 25 Øre ugentlig til de stakkels Søfyrbødere, men det oversteg de tre Kollegers Offervilje.

De sendte en Forespørgsel til Foreningen, om det virkelig forholdt sig rigtig med den ekstra Ydelse, og da det bekræftedes, blev de ganske simpelt borte, undlod at betale Kontingent og blev som Følge deraf slettede paa Grund af Restance.

Det fremgaar heraf, at de tre Kollegers Grund til at staa udenfor Foreningen ikke er af principiel Natur, men slet og ret et Pengespørgsmaal. Det, at en Del Arbejdere gik paa Gaden for at opnaa 2 Kr. i Døgnet, var for dem ikke 25 Øre værd nogle faa Uger, saa megen social Forstaaelse fandtes ikke hos dem; saa snæver var deres Horizont, saa trangbrystet deres Solidaritetsfølelse, at den kære Pengepung med et Smæk blev lukket i og stukket dybt ned i Baglommen.

Siden da er gaaet tre Aar; vi har igen en 25 Øre at svare i forhøjet Kontingent til nogle af de mest elendigt lønnede af Danmarks Arbejdere, nemlig Væverne. Jeg spørger nu Kollegerne paa E. Jensens Fabrik: Har I endnu ikke indset, hvor nødvendigt det er for Arbejderne at støtte hverandre, skulde Eders Horizont i de forløbne Aar ikke være bleven videre, saa at I kan indse, at I faktisk har unddraget Eder en moralsk Pligt overfor Eders Standsfæller. Jeg spørger kun, men haaber tillige, at der maa være opstaaet lidt Forstaaelse hos Eder; skulde det være:

Tilfældet, er min Opfordring denne: Meld Eder ind i Eders Organisation, dermed gør I Eders Pligt saa vel overfor Eder selv som overfor Eders Fagfæller; I hjælper Væverne med at hæve deres usle Løn og kan saaledes bøde paa Eders grimme Optræden i 1902.

J. K.

Literære Frembringelser.

Carl Muusmann: Artistblod, er et nyt Subskriptionsværk, der udgaar fra *A. Christiansens* Forlag. Det skal indeholde 20 Fortællinger og Romaner fra Artistlivet og bør sikkert modtages med Interesse.

Carl Muusmann er den første danske Forfatter, der har indført den moderne Artist i Literaturen, og i en tidligere udkommet Bog har han fuldt ud vist, at han har Evner til at løse denne Opgave.

Gustav Esmann skrev om ham som Forfatter af Fortællinger fra Circuslivet:

„Faa véd saa grundig Besked om vor Tids københavnske Teater-, Variété- og Circusliv med dets offentlige og private Hemmeligheder. Man kan spørge ham som et Leksikon. Han har kendt alle Koryfæerne, de store som de smaa, fulgt alle Bevægelserne, oplevet Skandalerne og Tragedierne, modtaget Bekendelser og lyttet til Anekdoter. Han besidder den Personalhukommelse, den faktiske Viden og den kaféhistoriske Reservefond, som er en moderne Kronikørs uundværlige Driftskapital, den Skat, han stadig maa forøge for at kunne øse deraf.“

Vi tror, at den Samling Fortællinger, der nu udkommer, vil være interessante og anbefalelsesværdige.

* * *

Det ny Aarhundrede.

De sidst udkomne Hefter af dette Tidsskrift, der redigeres af Dr. *P. Munch*, har indeholdt en Række fortrinlige Bidrag foruden Redaktionens Oversigter over Politik og sociale Forhold i Ind- og Udland. Saaledes kan nævnes Bidrag om *Husmandsstanden*, om *Skolevæsenet*. *Vor Grundlov*. *Om Sundhedskontrol med Fødemidler*. *Bobrikoffs efterladte Skrifter*. *Unionskonflikten*. *Den katolsk-sociale Bevægelse i Tyskland*. *Jordspørgsmaalet*. *Tyveriernes Tiltagen i København* og *Aarsagerne dertil*. *Teatret og den store franske Revolution*. *De socialdemokratiske Diskussionsklubber* o. m. fl.

I det hele holder dette Tidsskrift sig friskt og i stadig Forbindelse med de store Begivenheder, Opfindelser og Tanker. —g.

Arbejdsraadet.

Af den Aars-Beretning, der sidst er udsendt af Arbejdsraadet, der fungerer i Henhold til Fabrikloven, fremgaar det, at dette har beskæftiget sig med en Del Spørgsmaal, der berører nævnte Lov eller vedrører Lovgivning om Arbejderbeskyttelse.

Arbejdsraadet har ved ny Behandling udarbejdet Lovudkast om *Arbejde i Brød- og Kagebagerier*, og saadant Forslag forelaa til Behandling i sidste Rigsdagssamling, men naaede ikke til nogen Afslutning.

Arbejdsraadet har paa Foranledning af et til Ministeriet indgivet Andragende fra Fællesrepræsentationen for dansk Industri og Haandværk vedtaget en Række Udtalelser om, hvorledes Bestemmelserne i Lærlinge-loven burde ændres, og har endvidere, for at opnaa alsidig Oplysning med Hensyn til Forslag om Ændringer i nævnte Lov, henvendt sig til forskellige Organisationer, bl. a. ogsaa til De samvirkende Fagforbund, om disses Betænkninger over Sagen.

Raadet vil søge denne Sag tilendebragt i indeværende Aar.

Raadet har optaget Spørgsmaalet om Indskrænkninger i Arbejdstiden for Personalet paa Beværtningssteder til Drøftelse og anfører nogle Oplysninger om dette Emne fra Tyskland. Da der mangler Oplysninger her fra Landet, er det besluttet at søge tilvejebragt et statistisk Materiale, og Indenrigsministeriet har derefter foranlediget Spørgeskemaer udsendt, hvorpaa ønskes angivet Oplysninger om Arbejdstid m. v. paa Beværtninger, Gæstgiverier o. l.

Fra en Række Organisationer af Kellnere og Lejetjenere her i Landet er til Ministeriet indbragt et Andragende om:

1. at der gives de faste Kellnere en lovbefalet Fridag om Ugen, og
2. at Kellnerlærlinge i Lighed med andre Fags Lærlinge inddrages under Lov om Lærlingeforholdet af 30. Marts 1889.

Raadet har udsat Behandling af denne Sag, indtil de foran nævnte statistiske Oplysninger om Arbejdsforholdene paa Beværtningssteder er tilvejebragt, og for Lærlingenes Vedkommende til Behandling sammen med Lærlingeloven.

Af de Regulativer, Arbejdsraadet skal udarbejde, foreligger et for *Cigar- og Tobaksfabriker*, der traadte i Kraft 1. August 1904.

Endvidere er der udarbejdet Regulativer for *Tekstilfabriker*, *Vaskerier*, *Valkerier* og *Farverier*, for *Jærindustrien*, for *Skotøjsfabriker* og for *litografiske Virksomheder*.

Disse sidstnævnte Regulativer er imidlertid ved Beretningens Afgivelse endnu til Erklæring hos Direktøren for Arbejds- og Fabriktilsynet.

Forhaabentlig vil Arbejdsraadets Virksomhed vedblivende være præget af samme Interesse for at fremme en sund Arbejder-Lovgivning, som hidtil synes at have været Tilfældet. At det ikke gaar saa hurtigt, som vi

kunne ønske, beror vel paa Forhold i vort Samfundsmaskineri, over hvilke Raadets Medlemmer ikke har Herredømmet.

Vort Forbunds Viceforretningsfører, *A. Christiansen*, er som bekendt Medlem af Arbejdsraadet.

Politisk Viden.

For dem, der interesserer sig for at følge Landets Lovgivningsvirksomhed uden dog at følge Rigsdagstidende, henleder vi Opmærksomheden paa *Rigsdags-Aarbogen*, der udgaar fra Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag, og er et fortrinligt lille Værk, hvori man faar Oplysninger om alle Forhandlinger, Lovforslag og Beslutninger fra Rigsdagen.

Prisen er meget lav.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde den 13. Juli 1905.

1. Det vedtoges at anbefale Afdelingerne en Kontingentforhøjelse af 25 og 10 Øre foreløbig i 5 Uger til Lock-ouden i Sverrig.

Det paalignede Bidrag til Væverne udredes foreløbig af Forbundet og udskrives senere hos Afdelingerne.

Forespørgsel fra Odense om, hvorvidt forhøjet Kontingent, vedtaget paa Generalforsamling, skal betales, besvaredes bekræftende.

2. Sagen angaaende en Erstatning fra Malmø Afdeling paa 32 Kr. (omtalt i Fagbladet den 1. Juni) er endnu ikke ordnet.

Det vedtoges at forlange Svar og at stille Blokade i Udsigt, om Sagen ikke ordnes.

3. Paa Forespørgsel fra Odense om, hvorvidt Medlemmer kan slettes, naar de nægter at betale til en Geschenkkasse, svaredes Nej, da Betaling til en saadan Kasse maa være en frivillig Sag.

4. En Kvinde, der er optaget i „Enigheden“ til Trods for, at hun har arbejdet hos Meltzer under Blokade, (senere har hun dog ved Appel faaet ordnet Sagen), besluttedes det at anse for understøttelsesberettiget med den erhvervede Medlemsret.

5. 2 Andragender om at blive halvtbetalende Medlemmer bevilgedes.

6. I Anledning af nogle Forhold i Aalborg bemyndigedes Forretningsføreren til at rejse dertil, hvis han anser det for nødvendigt.

7. Forespørgsel om 2 Aars Arbejde af en Lærling kan anses for passende Vederlag til en Sorterer for Oplæring af Lærlingen, besvaredes bekræftende under Forudsætning af, at Lærlinge-Antallet er i passende Forhold til de udlærte Arbejdere.

8. Cigarer fra Borup og Vejen bedømtes.

* * *

Fællesmøde mellem Forretningsudvalget og „Enigheden“s Bestyrelse den 27. Juni 1905.

1. Da det endnu ikke er lykkedes at faa en Forhandling med Fabrikantforeningen angaaende Maskinerne, og da det nu er oplyst, at disse ogsaa er indførte i Nyborg, vedtoges det at rette Henvendelse til Provins-Fabrikantforeningen med Anmodning om et Møde til Behandling af dette Forhold.

For Københavns Vedkommende fornyes Anmodningen med Forlangende om Svar til 2. August.

* * *

Forretningsudvalgets Møde den 27. Juli 1905.

1. Regnskabet for Januar og April Kvartaler 1905 forelagdes. Balance 72,537 Kr. 84 Øre. I Arbejdsløshedsunderstøttelse er udbetalt 13,157 Kr. 90 Øre og i Rejseunderstøttelse 1,210 Kr. 80 Øre.

2. En Cigar fra Nyborg fastsattes til 12 Kr.

3. For en Cigar i Aarhus vedtoges det at fastholde Forlangende om 11½ Kr. Sagen indberettes for Fabrikantforeningen.

4. Angaaende Restancefrist for nogle Medlemmer i Kolding vedtoges det gentagende at henholde sig til Lovene.

5. Da Fabrikanten i Borup ikke vil betale gældende Pris for Dæksopsætning, vedtoges det om fornødent at stanse Arbejdet.

6. „Enigheden“ fik Sanktion til at udbetale 1,500 Kr. af Kassen til de Udelukkede i Sverrig.

7. Sanktion for en Overtalningspris af 65 Øre gaves for to Cigarer i Nykøbing M.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemparver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Bohm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 17

1. September 1905

1. Aargang

Akkord. — Tidløn.

I.

I vort Fag med sit gennemførte Akkordsystem har der vel næppe været megen Lejlighed til at beskæftige sig med Spørgsmaalet om Tidløn, saaledes som i adskillige andre Fag; men vi tror dog det vil være rigtigt at betragte de to Systemer og har derfor foranlediget to Medarbejdere, der paa dette Omraade har modsatte Anskuelse, til at levere nogle Indlæg.

Hvis andre Læsere ogsaa kunde ønske at gøre Bemærkninger til dette Emne, vil det naturligvis glæde os.

Vi mener forøvrigt, at der er Grund til at tage Spørgsmaalet op netop nu, da Faget er inde paa en Udvikling med Maskiner og andre Foranstaltninger, der vistnok er vel egnet til at trænge Tidløns-Spørgsmaalet i Forgrunden.

Red.

* * *

At Akkordarbejde er forkasteligt, har al Tid staaet for mig som en ubestridelig Kendsgerning. Jeg har i Grunden ment, at saa godt som alle Arbejdere havde det samme Syn, men i nogle Fagtidender har jeg i den senere Tid set Spørgsmaalet behandlet og har da lært, at dette ikke er Tilfældet. Jeg forstaar godt, at Akkordarbejdet foretrækkes, thi i nogle Tilfælde byder det tilsyneladende Fordele, større Fortjeneste og mere Frihed i Bevægelsen. Men i Virkeligheden er det Syn galt. Akkordarbejdet er kun et Gode for Arbejdskøberne, et Middel til at faa det størst mulige Kvantum Arbejde pint ud af hver Arbejder, til Lønnens Nedsættelse og til Indskrænkning af Produktionsomkostningerne, Forøgelse af Profitten.

Akkordarbejdet med sin Betaling pr. Stk. gør det selvfølgelig, at forcere Arbejdet saa meget som muligt. Enhver Arbejder vil selvfølgelig gerne have sin Indtægt forøget, og Systemet gør det muligt at gøre dette.

Her er intet Skænderi om Forhøjelse af Timelønnen med en Øre eller to. Her er en Akkordpris, f. Eks. i Tobaksindustrien, pr. 1000 Cigarer, og ved særlig Anstrængelse, ved Anspændelse af Nerverne, ja kort sagt ved Overanstrængelse, kan Fortjenesten Dag efter Dag indenfor en kort Tid sættes lidt til Vejrs. Hvis det foregaar i en Virksomhed, der ikke er helt ringe, betyder det meget for Arbejdskøberen, thi for ham er hver eneste Plads, der optages, Fordyrelse af Produktionsomkostningerne, og han ser derfor gerne Arbejderantallet indskrænkes, naar han alligevel faar det Kvantum Arbejde udført, som Forretningen kræver.

Den tilsyneladende Forøgelse af Indtægten for Arbejderen vil imidlertid som Regel hævn sig i Tidens Løb.

Naar det viser sig, at Arbejderen kan drive sin Indtægt til Vejrs under en vis Akkordpris, vil et Forsøg paa Lønreduktion ofte paafølge, og selv om det ikke føres igennem, fordi Arbejderne er for stærke til at lade sig fratage, hvad der en Gang er erhvervet, saa vil Vanskelighederne opstaa, naar nye Arbejder sættes i Gang eller naar Forhandlinger indledes med Krav om Lønforhøjelser. Fabrikanterne vil i begge Tilfælde henvise til de fortrinlige Akkordpriser og hævde, at den eller den Arbejder har vist, hvad der kan tjenes, han har ved Flid og Paapasselighed drevet Indtægten saa mange Øre eller Kroner højere op end hans Kolleger, og følgelig er det, der forlanges, noget ganske urimeligt.

Det sande Forhold er imidlertid, at den eller de Arbejdere, der saaledes ved Akkord har hævet sin Indtægt, har overanstrengt sig, og Følgen af Overanstrengelse vil næsten al Tid være en Slappelsesperiode, i hvilken Fortjenesten daler eller ganske forsvinder. Endvidere virker Akkordarbejdet og Overanstrengelsen naturligvis ødelæggende udover den kortere Slappelsesperiode og viser sig før eller senere som Aarsag til forskellige Sygdomme, specielt Øjen- og Nervesygdomme. Heraf følger atter tidlig Arbejdsudygtighed eller tidlig Død, og den kortvarige Forøgelse

af Indtægten, der gavnede Kapitalisten, saa længe den foregik, vil, om det kunde opgøres i Kroner og Øre, vise sig at være et betydeligt Tab for Arbejderen, Familien og Samfundet.

En anden Ulæmpe ved Akkordarbejdet bør ikke forglemmes i disse Bemærkninger, nemlig Manglerne ved Uddannelsen og den videre Udvikling af Individet.

I mange Tilfælde vil Lærlinge-Uddannelsen selvfølgelig blive mindre god, naar Arbejderen, der skal besørge Oplæringen i den første Tid, selv er Akkordarbejder og naturligvis maa anstrænge sig for at faa den bedst mulige Indtægt. Dernæst er det en forkastelig Skik, at Lærlingen, saa snart han kan arbejde nogenlunde selvstændigt, sættes paa Akkord.

Interessen for Arbejdets Udførelse træder let i Baggrunden, Udviklingen af Evnerne stanses, thi Lærlingen vil naturligvis ogsaa tjene saa meget som muligt, og Følgen er, at han rives med i Kapløbet efter stigende Indtægt og forsømmer Dygtiggørelsen til Skade for sig selv i hele Livet. Naar Læretiden er udløbet, er Chancerne for videre Uddannelse ikke til Stede. Alle er Akkordarbejdere, alle skal anstrænge sig for at faa Indtægten i Vejret. Der er ingen, der har Tid til at bistaa den ny udlærte i nogen væsentlig Grad, og han maa da nøjes med den Lærdom, han har erhvervet sig, deltage i Kapløbet eller glide ud i Reservearméen.

Saaledes former Forholdene sig under Akkordsystemet. Fordel for Kapitalisterne; men til Arbejderne Overanstængelse, Sygdom, tidlig Død, mangelfuld Oplæring, ingen Adgang til Udvikling, Vanskeligheder ved at erhverve reelle Lønforhøjelser og mere Arbejdsløshed end under andre Forhold.

Jeg anser da Akkordsystemet for en Forbandelse, et System, der er indført som den bekvemmeste Maade, paa hvilken Arbejderne kan udbyttes, et System, der er ulykkebringende for det menneskelige Samfund.

Naar særlige Forhold er til Stede, kan Arbejdskøberne meget vel finde Fordelene ved Tidløssystemet. Naar Arbejde skal udføres til Udstillinger eller til Bestillere, der har krævet særlig omhyggelig Udførelse, da forkastes Akkordarbejdet, thi da gælder det for Kapitalisten at præsentere Produktet i den mest tiltalende Form; men det burde være Reglen, at alt Arbejde fik omhyggelig Udførelse, det vilde samfundsmæssig set være det fordelagtigste og navnlig for Arbejderne af overordentlig stor Betydning.

Af alle de Grunde, jeg foran har nævnt, forekommer det mig derfor, at Idealet maa være Indførelse af Tidløn, Afskaffelse af Akkordarbejdet. Jeg forstaar godt Vanskelighederne ved at faa noget saa rodfæstet bragt ud af Verden; men jeg mener paa den anden Side, at det er nødvendigt at tale om Sagen, at klare Opfattelserne i Arbejdernes egen Kreds og naar Lejlighed bydes at tale om Spørgsmaalet med dem, vi i det nuværende Samfund nødvendigvis maa tale med om Arbejdsforholdene. X.

Arbejdsløsheden.

Tilslutning til vore Krav.

Efter at vor Artikel-Serie om Arbejdsløsheden var skrevet, er der i „Tidsskrift for Arbejderforsikring“ fremkommet to Artikler af Sekretæren i Fabrikdirektoratet, *J. K. Lindberg*, der ganske slutter sig til vor Opfattelse, at Tilskudet fra Staten bør ydes til Arbejdernes egne Foreninger.

Forfatteren behandler ligesom vi de statistiske Oplysninger, der foreligger om Arbejdsløsheden og om Fagforeningernes Understøttelse til de Arbejdsløse, og skriver bl. a.: „Her skal det blot fremhæves, at enhver Ordning af Sagen maa søges knyttet til de bestaaende Fagorganisationer, hvilket naturligvis ikke hindrer en stræng Sondring mellem Fagforeningernes egne Midler og Understøttelseskassens, og heller ikke hindrer en vis Kontrol med Midlernes Anvendelse fra Statens Side.“

Det glæder os at kunne notere denne Tilslutning til det af os og vore Lovgiver-Repræsentanter indtagne Standpunkt.

Arbejds- og Fabrikstilsynet.

Af Beretningen for Finansaaret 1904—05 fremgaar det, at 5,749 industrielle Bedrifter med 93,206 Arbejdere var underkastede Tilsyn i Henhold til Fabriksloven eller Maskinbeskyttelsesloven.

For Cigar- og Tobaksfabriker er som før omtalt indført et Regulativ fra 1. Juni 1904. Paa det Tidspunkt fandtes 198 Virksomheder inddragne under Fabriksloven, og overfor disse finder Regulativet altsaa Anvendelse.

Fordelingen af de nævnte 198 Virksomheder er følgende:

	København.	Provinserne.
Cigarer og Cigaretter	65	67
Cigarer, Røgtobak og Skraa	10	28
Røgtobak og Skraa	„	16
Røgtobak alene	1	2
Skraatobak alene	2	6
Snustobak alene	„	1
Ialt	78	120

I Beretningen gives Oplysninger om, hvilke Fremskridt Regulativets Indførelse har bragt fremfor de gamle Bestemmelser i Sundhedsvedtægten, og Bidrag til Belysning af, hvorledes disse blev gennemførte i Praksis.

Det nævnte Regulativs § 1 har straks givet Anledning til noget Bryderi, særlig hvad angaar Luftrummet i Arbejdslokalerne. Lokalerne i de 198 Fabriker er opmaalte, og det har vist sig, at 41 Lokaler i København og Frederiksberg med et Arbejderantal af 707 og 54 Lokaler i Provinserne med et Arbejderantal af 588, havde under det i Regulativet foreskrevne *mindste* Luftrum, 256 Kubikfod pr. Arbejder.

I Sundhedsvedtægten forlangtes 180 Kbf. Luftrum

pr. Arbejder, og under særlig gode Forhold kun 150 Kbf. Nu var Maalet altsaa blevet at naa op til de nævnte 256 Kbf. og for nye Fabriker til 300 Kbf. Luftrum, og dette fremkaldte Vanskeligheder.

Fra to Foreninger af Cigar- og Tobaksfabrikanter er sket Henvendelse til Fabriksdirektoratet, hvori det gøres gældende, at saa vel Bestemmelsen om Luftindholdet som Regulativets Fordringer i sin Helhed først kunne forlanges gennemført 1. August 1914. Direktoratet har svaret, at Regulativets §§ 2—13 ubetinget er traadte i Kraft 1. August 1904 og at Bestemmelserne i § 1 ligeledes straks er gældende ved Nyanlæg og ved ældre Fabriker, der undergaa større Omdannelser. For Bedrifter, der er indrettede før Regulativets Ikrafttræden, vil Bestemmelserne i § 1 derimod først faa fuld Gyldighed om 10 Aar; men det maa dog erindres, at der i Følge Fabrikslovens § 5 paahviler Tilsynet at paase, at intet Arbejdsrum overfyldes med Arbejdere, og herved maa man forstaa en Berettigelse for Tilsynet til at træffe Bestemmelser om Rumforholdene indenfor det i Fabriksloven ved Nyanlæg krævede minimale Luftrum af 256 Kbf. pr. Arbejder. Denne Opfattelse er senere fastslaaet med de Læmpelser, der maa anses for nødvendige og rimelige, og ved Beretningens Afslutning er man i Færd med at faa de givne Regler gennemførte.

Hvad angaar Loftshøjden i Arbejdslokalerne, oplyses det, at $\frac{1}{4}$ af Cigararbejderne og over $\frac{1}{6}$ af Tobaksarbejderne er beskæftigede i Lokaler, hvor Loftshøjden er under 8 Fod, og af disse er 44 Lokaler med 145 Arbejdere endda under 7 Fod ($3\frac{1}{2}$ Al.)

Disse Forhold vil, saa vidt det lader sig gøre, blive forandrede i Tidens Løb og skal forandres til *mindst 8 Fod* senest i 1914.

Med Hensyn til Arten af den benyttede kunstige Belysning, meddeles følgende Oplysninger:

	København.		Provinserne.	
	Antal Bedrifter.	Antal Arbejdere.	Antal Bedrifter.	Antal Arbejdere.
Elektricitet	7	460	7	820
Gas	46	1808	53	1540
Petroleum	25	220	60	400
Ialt	78	2448	120	2760

I Arbejderantallet er 2 Halvdagsbørn regnet = 1 Voksen.

Angaaende Lokalernes Beskaffenhed oplyses det, at 45 Lokaler, til ca. 230 Arbejdere, i København, og 22 Lokaler, til ca. 160 Arbejdere, i Provinserne, havde oliemalede Vægge. Tapeter paa Væggene, hvilket ved Regulativets Ikrafttræden er forbudt, fandtes i København i 10 Lokaler med 35 Arbejdere og i Provinserne i 5 Lokaler med 12 Arbejdere.

Gulvene i Arbejdslokalerne har gennemgaaende vist sig at være meget slette. Den i § 3 omtalte Kitting har ikke kunnet foretages alle Steder uden Omlægning af store Gulvarealer, og af forskellige Grunde maa der tages læmpeligt paa den Sag.

Om Rengøring, som er paabudt i Regulativets § 4, oplyses det, at Gulvvask finder Sted:

Hver 8. Dag	i 10 Fabriker m. ca. 400 Arbejdere.
— 14. —	- 26 — - - 500 —
— 3. eller 4. Uge	- 7 — - - 350 —
Højest hver 6. —	- 3 — - - 200 —

En egentlig Kontrol fra Inspektørernes Side er yderst vanskelig paa dette Omraade; men der udtales en Forventning om, at Arbejderne selv vil foranledige Bestemmelserne overholdte.

Dog udtales der i Beretningen, „at der ikke, saaledes som i Bogtrykkerfaget, synes at være nogen særlig stor Interesse blandt Arbejderne selv for Gennemførelsen af bedre hygiejniske Forhold; i alle Tilfælde har Tilsynet ikke hidtil modtaget Henvendelser i saa Henseende hverken fra enkelte Arbejdere eller fra Foreninger.“

Vi har den Tro, at Fabriksdirektoratets Opfattelse er urigtig; vi haaber ikke det med nogen Ret kan siges, at Interessen for Renlighed er mindre blandt Tobaksarbejderne end blandt andre Arbejdere; men vi forstaa, hvoraf Direktoratet har draget sin Slutning, naar det siges, at der ingen Klager er kommet over Urenlighed i vort Fag, hvad der derimod er Tilfældet i Bogtrykkerfaget.

Der har nemlig været Klager af omhandlede Art; men Organisationens gaar al Tid den Vej, at den først søger Sagen ordnet ved Henvendelse til Fabrikanten; det er lykkedes hidtil, og deraf har fulgt, at Fabriks-tilsynet ingen Klager har modtaget. Skulde Organisationen i Fremtiden faa større Vanskeligheder med Ordning af Klager over Regulativets Overtrædelse, skal der sikkert nok ske Henvendelse til Tilsynet.

Om de øvrige Bestemmelser i Regulativet kan siges, at deres Gennemførelse ikke har voldt større Vanskeligheder, da flere af disse enten fandtes eller dog var antydede i de gamle Sundhedsvedtægter, og selv om der for enkeltes Vedkommende ikke er den bedste Vilje til Gennemførelse, haaber vi dog, at Direktoratet vil lade Hensynet til Arbejderne være raadende i saa stor Udstrækning som muligt.

Beretningen indeholder foruden det for Tobaksindustrien særlige Afsnit, et lignende om Regulativet for Bogtrykkerier, Meddelelser om Tilsynets Virksomhed, om Overtrædelser, Klager, nye Foranstaltninger m. m., samt som Tillæg Undersøgelse af hygiejniske Forhold i Lervarefabriker.

Fagmøde i Holstebro.

Formanden for Holstebro, A. Andersen, aabnede Mødet og bød de Fremmede Velkommen samt foretog Valg af Dirigent. Valgt blev Cigarsorterer C. Iversen, Ringkøbing. Til Sekretær valgtes M. C. Villumsen, Ringkøbing.

Paa Dagsordenen var følgende Sager til Behandling:

1. Beretning fra Arbejderfesten i Viborg.
2. Geschenkkassen.
3. Strejkeunderstøttelsen.
4. Rejseunderstøttelsen.

Ad 1. Formanden for Holstebro aflagde Beret-

ning fra Festen og Mødet i Viborg og gav Oplysning om de forskellige Sager, som havde været til Behandling.

Ad 2. Andersen, Holstebro, Iversen, Eriksen og Villumsen, Ringkøbing, udtalte deres Antipati imod Geschenkkassen, hvorimod Cigarsorterer Høyer og Cigarmager Petersen, Holstebro, anbefalede Kassen.

Der stilledes følgende 3 Resolutioner:

Af Andersen, Holstebro.

„Fagmødet udtaler sin Antipati imod Systemet Geschenkkasser og sin Tilslutning til højere regelret Understøttelse gennem Forbundet, mod højere Kontingent“.

Af Cigarsorterer Høyer, Holstebro:

„I. Geschenkkassespørgsmaalet bliver løst gennem Hovedforbundet. II. En mere udstrakt Rejseunderstøttelse. III. Geschenkkassesystemet gennemføres i alle Afdelinger Landet over, indtil Spørgsmaalet bliver forsvarligt løst“.

Af Villumsen, Ringkøbing:

„Fagmødet udtaler sin Antipati imod Geschenkkasser og anbefaler samtidig Medlemmerne under Tobaksarbejderforbundet at indmelde sig i „Haandværkssvendenes Rejse- og Sygeförening“.

Resolution Nr. 1 fik 12 St., hvorimod de andre kun 7 St. hver.

Ad 3. Angaaende Strejkeunderstøttelsen vedtoges enstemmig følgende Resolution, stillet af Andersen, Holstebro:]

„Fagmødet vedtager at arbejde for, at et strejkende Medlem, der rejser ud for at søge Arbejde, men intet faar, atter, naar han kommer tilbage fra den By, hvorfra han er udgaaet, er berettiget til Strejkeunderstøttelse“.

Ad 4. Fra flere Sider udtaltes Ønsket om, at Reglerne for Rejseunderstøttelsen blev forandret, saaledes at Medlemmer, som er fuldberettigede og rejser til Udlandet, naar de kommer tilbage nyder samme Ret som danske Medlemmer. Udtalelsen herom vedtoges enstemmig.

Eventuelt.

Andersen, Holstebro, udtalte sig om Nødvendigheden af at arbejde for det socialdemokratiske Parti for at faa flere Repræsentanter paa Rigsdagen og derigennem at faa Hjemmearbejdet afskaffet og Arbejderreformer gennemførte.

Eriksen, Ringkøbing, takkede for den smukke Modtagelse og udtalte Ønsket om, at Afdelingerne vedblivende vilde arbejde i Enighed. Han mindede om, at det, der særligt kaldte Kollegerne sammen i Dag, var Kampen om vor store, fælles Sag, som vi alle havde kær, nemlig Socialismens Gennemførelse.

Villumsen, Ringkøbing, opfordrede Kollegerne til at støtte de Udelukkede i Sverrig, da det var af stor Betydning for os, at de sejrede i denne Kamp, samt udbragte et Leve for en sejrrig !Udgang af Kampen.

Andersen, Ringkøbing, gav forskellige Oplysninger om „Haandværkssvendenes Rejse- og Sygeförening“ og opfordrede Kollegerne til at indmelde sig i Foreningen. Navnlig nu, da den var anerkendt og anbefalet af „De samvirkende Fagforbund“.

Dirigenten hævdede derefter Mødet med et Leve for det internationale Tobaksarbejderforbund.

For Afdelingerne i Ringkøbing og Holstebro
Villumsen.

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden“.

Arbejdsløshedsstatistik

April Kvartal.

Uge	1904	1905
1	128 Arbejdsløse	136 Arbejdsløse.
2	130 —	144 —
3	88 —	131 —
4	95 —	141 —
5	93 —	136 —
6	83 —	129 —
7	90 —	94 —
8	58 —	115 —
9	78 —	68 —
10	69 —	74 —
11	92 —	91 —
12	94 —	69 —
13	101 —	68 —

V. Nielsen.

Sønderbros Raatobakslager,

Amagerbrogade 110.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemfarver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 18

15. September 1905

1. Aargang

Fagmøder.

Aarhus.

I Forbindelse med Arbejderfesten i Aarhus den 6. August afholdtes Fagmøde. Følgende Afdelinger var repræsenterede: Randers, Holstebro, Kolding, endvidere mødte enkelte Medlemmer fra Horsens og Fredericia.

Til Dirigent valgtes *H. Thøgersen*, Aarhus, og til Sekretær *P. Rasmussen*, Holstebro.

Følgende Spørgsmaal drøftedes:

1. Rejse- og Arbejdsløshedsfondet.
2. Afskaffelse af Akkordsystemet.
3. Oprettelse af Sundhedskommissioner.
4. Sanatorieopholds Indførelse ved Forbundet.

1. Rejse- og Arbejdsløshedsfondet.

P. Frederiksen, Aarhus, indledede med at fremhæve de forskellige Paragrafer og ankede over, at Rejsehjælpen var for lille. Han kunde ønske den forhøjet til 30 à 40 Kr.

L. Mortensen, Aarhus, udtalte Ønsket om Ophævelse af § 2. Det var uretfærdigt, at man ingen Understøttelse kunde faa, naar man selv forlod Arbejdet.

S. Rasmussen og *C. Jensen*, Horsens, samt flere andre anbefalede at udvide Rejsehjælpen.

Efter en længere Diskussion vedtoges enstemmig følgende Resolution:

„Fagmødet vedtager at virke hen til at faa Rejseunderstøttelsen forhøjet til 40 Kr. og anmoder Hovedbestyrelsen om at foretage Urafstemning desangaaende.“

2. Afskaffelse af Akkordsystemet.

S. Nielsen, Aarhus. Det er jo ikke første Gang, at dette Spørgsmaal fremdrages. Jeg mener derfor, det fortjener at drøftes. Det vil sikkert blive til Gavn,

om vi kan naa dertil, at faa fast Ugeløn. Der vil herved blive Arbejde for nogle af dem, som nu er arbejdsløse.

Bebber, Kolding, o. fl. udtalte sig i Tilslutning til Indlederen.

Følgende Resolution foresloges og vedtoges enstemmig:

„Fagmødet anmoder de forskellige Afdelinger om at drøfte Spørgsmaalet om Akkordsystemets Afskaffelse. Tillige anmoder Fagmødet Hovedbestyrelsen om at sætte sig ind i Forholdene og diskutere Spørgsmaalet.“

3. Oprettelse af Sundhedskommissioner.

Bebber: Meningen med dette Forslag er, at der i hver af Forbundets Afdelinger vælges 3 à 4 Mand, som kan efterse de hygiejniske Forhold paa Fabrikerne, hvilket vist i høj Grad tiltrænges.

Efter en kort Diskussion vedtoges enstemmig følgende Resolution:

„Fagmødet anbefaler, at alle Afdelinger vælger en Sundhedskommission, som skal vaage over, at Fabrikkerne ikke omgaar Fabriksloven, men holder sig den efterrettelig.“

Paa nærværende Tidspunkt afbrødes Forhandlingerne, for at man kunde deltage i Processionen til Arbejderfesten.

Kl. 7 Aften fortsattes Mødet med Behandling af

4. Sanatorieopholds Indførelse ved Forbundet.

B. Petersen, Aarhus: Der er jo mange af vore Kolleger, som trænger til at komme paa et Sanatorium; men de har ikke Raad dertil. Det vil derfor være ønskeligt, om vi kunde støtte dem eller deres Familie lidt i den Tid, de er der.

A. Andersen og *Damgaard*, Holstebro, udtalte sig i Tilslutning hertil.

Efter en længere Diskussion, hvori flere Talere deltog og udtalte, at Opgaven ikke kunde magtes, toges Forslaget tilbage.

5. Eventuelt. Herunder fremkom Spørgsmaal om Priskurantens Opsigelse. Blandt de Talere, der havde Ordet, var *P. Frederiksen*, der mente, at det burde være saaledes, at naar et Medlem af Hovedbestyrelsen rejser ud for at anbefale eller fraraade Opsigelse, da skulde ingen Afstemning finde Sted straks; men derimod senere foretages Urafstemning.

N. Pedersen anbefalede Repræsentanterne at arbejde for en Begrænsning af Fagmødernes Antal.

C. Bebbler og *Heinike*, Kolding, talte for Indmeldelse i de politiske Organisationer og om Betydningen heraf.

Til Slut udbragtes et Leve for Forbundet, og det overordentlig vellykkede Møde hævedes Kl. ca. 10.

P. R.

Slagelse.

I Forbindelse med Arbejderfesten den 9. Juli afholdt Tobaksarbejderforbundets Afdeling Fagmøde.

Formanden aabnede Mødet og bød de fremmede Kolleger fra Skelskør og Næstved velkommen, samt Forretningsføreren, som var kommen til Stede.

1. Forretningsføreren, *F. Møller*, aflagde en udførlig Beretning angaaende Maskinernes Anvendelse.

2. Paa Opfordring af Slagelse Afdeling oplyste *F. Møller* om forskellige Forhold angaaende Priskuranten og paalagde Kollegerne at indsende alle Cigarer til Bedømmelse førend Fastsættelse af Arbejdslønnen (i Følge Hovedforbundslovene).

Følgende Resolution vedtoges:

„Cigararbejderne, samlede til Fagmøde i Slagelse den 9.—7.—05, opfordrer Hovedbestyrelsen til at gøre Skridt til, at der, hvor Priskuranten misligholdes, gøres Ansvar gældende overfor Fabrikanten, naar Tab kan paavises.“

3. Forretningsføreren omtalte Lærlingeforholdene i de forskellige Byer og opfordrede Kollegerne til at tage Spørgsmaalet op til alvorlig Overvejelse.

Til Cigarsortererne.

Aurora Greco igen!

I 1902 og i 1904 har jeg i „Samarbejdet“ omtalt en Cigarsorterskerse, *Aurora Greco*, der stadig holdt sig udenfor vor Forening.

Ved Slutningen af forrige Aar forbavsede hun Cigarsortererne med at indmelde sig i Foreningen, og nu har hun igen følt Trang til at henlede Opmærksomheden paa sig ved at lade sig slette af Foreningen.

Denne Gang véd jeg, hvad Grunden er. Hun vilde ikke betale 25-Øres-Bidraget til de fattige Vævere og de Udelukkede i Sverig.

Et lumpent Pengespørgsmaal er for hende nok til at bryde ud af Organisationen, endskønt hun ved at være udenfor i en Række Aar har unddraget sig Pligten til at betale adskillige Kroner i Kontingent,

medens hun dog har høstet Fordelene, naar Lønforhøjelser og bedre Arbejdsforhold gennemførtes.

Aurora Greco vil vedblivende være en Person, man husker paa Grund af hendes tarvelige Adfærd overfor Organisationen og daarligt stillede Arbejdere, og jeg haaber, at hun stadig maa være enestaaende paa det Omraade.

Th. Stauning.

Geschenkkasser

kontra

Rejse- og Arbejdsløshedsunderstøttelse.

Der har i den sidste Tid her i Fagbladet været skrevet en Del om Geschenkkasser, og som man har set, har de fleste udtalt sig imod disse Kasser. Kun en enkelt søger at forsvare Oprettelse af disse.

Byrderne ved disse bliver saa ulige fordelt, saa nogle maa betale meget, medens andre betaler mindre, og atter andre, og det er de fleste, slipper helt fri. Dette er selvfølgelig forkert. Naar det er saaledes, og de virker saa forskelligt, maa det jo være et daarligt System, som man absolut ikke skal holde paa eller paany søge oprettet.

Det vil næppe være for meget sagt, at de overhovedet ikke har nogen Berettigelse til at eksistere, i alt Fald i den Form og Skikkelse, de før har haft. Da nu vist alle er bleven klar over dette, er det ikke mere end rimeligt, at man søger en anden Form for Understøttelse af vore arbejdsløse Kolleger. Arbejdsløsheden er jo saa stort et Onde, at der bør gøres noget ekstra herfor.

Den Hjælp, som nu udbetales gennem Forbundets Rejse- og Arbejdsløshedskasse, findes ikke at være tilstrækkelig. Man har ogsaa indset dette, og paa Fagmøder i Viborg og flere Steder vedtaget Resolutioner, som gaar ud paa at forhøje Rejseunderstøttelsen.

Paa et Fagmøde, afholdt her i Aarhus, er man gaaet et Skridt videre, idet man enstemmig har vedtaget en Resolution, hvori Hovedbestyrelsen anmodes om at foretage Urafstemning om Forhøjelse af Rejseunderstøttelsen til 40 Kr. Som det fremgaar heraf, lader det til, at der er megen Stemning for Udvidelse af Understøttelsen.

Det er ikke underligt, at der er dette. Ingen véd sig sikker. Forholdene er jo desværre saaledes, at vi alle staar Fare for at blive ramt af Arbejdsløsheden.

Naar man ønsker Rejseunderstøttelsen forhøjet til 40 Kr. for helbetalende og 20 Kr. for halvbetalende Medlemmer, da er det ikke Meningen, at der skal udbetales dobbelt saa meget som nu pr. Mil. Derimod skal Understøttelses-Perioden forlænges saaledes, at der stadig kun bliver udbetalt henholdsvis 20 Øre og 10 Øre pr. Mil. Ved at dette gennemføres, kommer man et Skridt længere fremad, idet det særlig bliver dem, som gaar arbejdsløse i længere Tid og derved

har opbrugt den nuværende Understøttelse, som vil faa Gavn heraf. Det er jo ogsaa dem, der trænger haardest.

Udgifterne ved dette Forslag kan sikkert ikke blive saa store, at Forslaget af den Grund ikke kan vedtages. Det Par Øre, som man kan komme til at betale hertil, spiller ikke nogen overvættets stor Rolle for nogen, som har Arbejde, særlig naar man tager i Betragtning, at det er et smukt og godt Formaal, dette at støtte trængende Kolleger. Derimod er det af stor Betydning for den Rejsende, at han kan faa Understøttelse i dobbelt saa lang Tid som nu.

Og man maa vel huske paa, at paa denne Maade er det ikke nogen Naadegave, han modtager; men en Ret, som kræves.

Det anbefales derfor alle at støtte dette Forslag, naar det antagelig kommer til Urafstemning, ved at give det sin Stemme. Det bør vedtages med stor Majoritet.

N. Pedersen.

Industriforeningens Aftenkursus.

Industriforeningen har udsendt Indbydelse til Deltagelse i dens Aftenkursus, der i Oktober Maaned begynder sit 8de Virksomhedsaar.

Undervisningen, der er begyndt ganske smaat, vil i Aar blive yderligere udvidet, idet man paatænker at danne et Kursus i Regning og Kalkulation, Pris- og Overslagsberegning, at oprette et Fortsættelseskursus i Dansk samt at udvide Fagene til ogsaa at omfatte Tysk og de vigtigste økonomiske og retslige Grundregler for Næringsdriften. Hvad de førstnævnte Fag angaar, taler disse for sig selv. Til nærmere Forklaring af det sidstnævnte Kursus' Karakter skal man oplyse, at Hensigten med det er at give Deltagerne Kendskab til de almindelige økonomiske Love, Lovene for Produktion, Ombytning og Fordeling, idet man særlig vil lægge Vægt paa at forklare de Fænomener i det daglige Forretningsliv, der har den største praktiske Betydning, saasom Begreberne Værdi, Pris, Kredit, Arbejds løn, Rente, Driftsherrevinst osv. Endvidere vil der blive givet en Oversigt over de vigtigste for det praktiske Forretningsliv gældende Love, herunder skal f. Eks. fremhæves: Regler for Ejendomsrets Erhvervelse, Overdragelse, Eksekution, Hævd, Brugsrettighed, Servitutter, Panteret, Kontraktsforhold, Køb og Salg, Gæld, Vekselret, Kavtion, Næringsforhold, Auktion, Firma, Handelsregistre, Handelsbøger, Aktieselskaber, Køb og Salg, Kommission, Varemærker, Patenter, Konkurs osv. Der vil igennem dette Stof blive Lejlighed til at klargøre Haandværkerens og den Industridrivendes Stilling i Samfunds- og Forretningslivet, hans Rettigheder og Pligter, ligesom Deltageren forhaabentlig ved Erhvervelsen af Kundskab paa disse Omraader vil komme til Klarhed over, hvorledes han skal forholde sig i mange af Livets praktiske Forhold og hvorledes han bedst skal føre sin Forretning i mange givne Tilfælde.

Undervisningen vil omfatte følgende Fag:

1. *Bogføring og Regning.*

Begyndelseskursus: 120 Timer fordelt paa 2 Aftener ugentlig à 2½ Time.

2. *Regning og Kalkulation m. v.*

Fortsættelse af Kursus 1: 70 Timer fordelt paa 1 Aften ugentlig à 2½ Time.

3. *Dansk, Retskrivning og Korrespondance.*

a. Begyndelseskursus: 70 Timer fordelt paa 1 Aften ugentlig à 2½ Time.

b. Fortsættelseskursus: 70 Timer fordelt paa 1 Aften ugentlig à 2½ Time.

4. *Skrivning.*

a. Begyndelseskursus: 70 Timer fordelt paa 1 Aften ugentlig à 2½ Time.

b. Fortsættelseskursus: 70 Timer fordelt paa 1 Aften ugentlig à 2½ Time.

5. *Tysk.*

Begyndelseskursus: 70 Timer fordelt paa 1 Aften ugentlig à 2½ Time.

6. *Vejledning i det økonomiske og retslige Grundlag for Næringsdrift,*

(særlig beregnet for Mestre og Forretningsledere eller vordende saadanne): 36 Timer fordelt paa 1 Aften ugentlig à 1½ Time.

Undervisningen begynder først i Oktober. Undervisningstiden er fra Kl. 7½—10 Aften (for Kursus 6 fra Kl. 7½—9). Elevantallet er ca. 20 paa hvert Hold. De fornødne Bøger m. v. leveres af Foreningen. Betalingen beregnes efter 10 Øre pr. Time med Tillæg af Indtegningspenge: Kr. 1,50 for Kursus paa 120 Timer, Kr. 1,00 for Kursus paa 70 Timer og Kr. 0,50 for Kursus paa 36 Timer. Indskrivningspengene erlægges ved Indtegningen, den øvrige Betaling i 3 Rater, nemlig: ⅓ den første Mødeaften, ⅓ den 15. Novbr. og ⅓ den 1. Februar. Da der kun kan optages et begrænset Antal Deltagere, kan der ikke garanteres Deltagelse for alle. Efter Indtegningsfristens Udløb vil der hurtigst muligt blive udsendt Meddelelse om, naar og hvor Undervisningen begynder, samt om man bliver delagtig i denne.

Indtegning finder Sted indtil den 23. September daglig, Kl. 6—8 Aften, i Industriforeningen, Vesterbros Passage. B.

Kommunal Arbejdsanvisning.

Københavns kommunale Arbejdsanvisningskontor har udsendt Beretning for Aaret 1904.

Det siges heri, at der har fundet mindre Uorden Sted paa Kontoret i 1904 end i tidligere Aar. I Begyndelsen samledes i Venteværelserne en Del uheldige Individuer, men dette Forhold er forandret, og der siges i Beretningen følgende Ord: „Grunden til dette glædelige Faktum maa søges deri, at de Arbejdssøgende mere og mere selv passer at regulere Tilgangen og ved en korrekt Optræden bidrager til at holde Justits indenfor deres egne Rækker.“

Kontoret har i 1904 anvist ialt 10,061 Pladser i den mandlige Afdeling, heraf ca. 40 pCt. Faglærte og ca. 60 pCt. Ufaglærte.

I den kvindelige Afdeling er Tallet 13,855. Altsaa ialt 23,916.

23,220 Henvendelser er sket fra Arbejdsgivere og 37,015 Henvendelser fra Arbejdssøgere.

I Beretningen findes en Oversigt over, hvilke Fag der omfattes af Arbejdsanvisningen i det forløbne Aar, og det fremgaar deraf, at der til Cigar- og Tobaksfabriker er anvist Pladser fra den mandlige Afdeling til 4 Faglærte og 6 Ufaglærte og fra den kvindelige Afdeling til 85 Faglærte og 5 Ufaglærte.

Disse Tal viser, at Kontoret ikke er af synderlig Betydning for vort Fag, hvorimod vor egen Arbejdsanvisning stadig udvikles og har anderledes betydelige Tal at notere.

Cigarsortererforeningen i Tyskland.

Ved en i Foraaret afholdt Generalforsamling i „Verein deutscher Cigarren-Sortierer“ forelaa en Beretning om Foreningens Stilling med Hensyn til Medlemmer, Indtægter og Udgifter, hvoraf vi tillader os at gøre nogle Uddrag, der har Interesse ogsaa herhjemme.

Medlemsantallet steg i 1904 fra 1391 til 1522 (1390 mandlige og 132 kvindelige) og Summen af Bidrag steg derved med 4442 Mark 85 Pfg.

I Rejseunderstøttelse er udbetalt 2366 Mark 78 Pfg. imod M. 1237,85 i Aaret 1903. Udgiften til Arbejdsløse har været lavere i 1904 end i 1903, hvilket viser, at Forretnings- og Arbejdsforholdene har været bedre i dette Aar. Der er i 1904 udbetalt 7241 Mark 68 Pfg. imod M. 8450,85 i 1903. I Strejkeunderstøttelse er udbetalt 2150 Mark imod M. 1734,40 i 1903.

Til Strejker i andre Fag har Foreningen ydet 700 Mark, og Fagbladet „Der Organisator“ har krævet et Tilskud paa 519 Mark 26 Pfg.

Kassebeholdningen beløb sig ved Afslutningen af 1904 til 33564 Mark 53 Pfg. Forøgelsen har i Aaret 1904 været 5446 Mark 88 Pfg. Af Formuen hører 12019 Mark 37 Pfg. til Syge-Understøttelsesfondet. Formuen beløber sig fordelt paa Medlemmerne til Mark 7,90 i Sygefondet og Mark 14,15 i de øvrige Kasser.

Medlemmerne er fordelt i over 50 Byer eller Afdelinger, de største er Hamburg med 292 Medlemmer, Bremen med 130 Medlemmer, Dresden med 123 Medlemmer, Breslau med 102 Medlemmer, Bünde med 87 Medlemmer, Leipzig med 60 Medlemmer, Ohlau med 53 Medlemmer, Berlin og Waldheim med hver 48 Medlemmer. Alle øvrige Afdelinger har altsaa under dette Medlemsantal og 25 endda under 20 Medlemmer.

Strejke i Borup.

Arbejdet er nedlagt hos *Fritz Meyer*, Tobaksfabriken „Sjælland“, Borup, paa Grund af, at Fabrikanten har nægtet at betale Tilberedningen efter Provinspriskuranten. Tilgang er forbudt, til anden Meddelelse fremkommer fra Undertegnede. *V. Nielsen.*

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 11.
Aalborg: P. Petersen, Dalgasgade 11.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: K. Holm, Gasværksvej.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: J. P. Jensen, Hj. af Søndergade og Ø. Strandgade.
Holstebro: S. Wistisen, Sønderlandsgade.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 25.
Aarhus: P. Frederiksen, Ny Munkegade 82.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: O. Hansen, Herrestræde 36 b.
Viborg: N. Petersen, Mogensgade 58.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Seest.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: N. C. Jensen, Karl Metzgade 27.
Thisted: C. Nielsen Lenchler, Stationsvej.
Esbjerg: N. Hansen, Danmarksgade 117¹.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag. Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag. *F. Møller.*

For Cigarmagere.

Udsalg af Parket-, Rød- og Hvidbøgsklodser. Afhøvlung af brugte Klodser. **Møntergade 14, Kj. F. Larsen.**

Sønderbros Raatobakslager,

Amagerbrogade 110.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemparver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Son,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 19

1. Oktober 1905

1. Aargang

Akkord. — Tidløn.

II.

Som bebudet vil dette Indlæg nærmest være imod Indførelse af Tidløn og derfor ogsaa imod den i forrige Numer af X offentliggjorte Artikel.

Det glæder mig, at X er kommet til det Resultat, at det ikke er alle Arbejdere, der er Modstandere af Akkordarbejdet, jeg er lige ved at tro, at det er forbavsende faa, der virkelig vil bytte under de nuværende Forhold.

X siger selv, „Idealet maa være Indførelse af Tidløn“, og det kan godt være, det er et meget godt Ideal. Jeg tror ogsaa, at Tidløn er bedre end Akkord, under andre og bedre Samfundsforhold, men under de nuværende Forhold er Akkord det, der i Praksis har vist sig at være bedst.

En af de væsentligste Fordele jeg ser ved Akkordarbejdet, er den større Frihed, hvormed Arbejderne kan bevæge sig. De føler sig ikke saa ufrie, naar de arbejder i Akkord, som paa Tidløn, thi de ved, at de kun faar, hvad de fortjener, og ingen kan beskylde dem for at tilsnige sig noget ved Drivert.

Hvis Tidløns-Systemet indførtes i stor Udstrækning, vilde der sikkert med dette følge en Stab af moderne Slavefogder, hvis Opgave skulde være at holde Pisken over Nakken paa Arbejderne, for en Gang imellem at lade dem føle den i Form af Ubehageligheder eller Afsked. Overanstrengelse og hvad dermed staar i Forbindelse, vil finde Sted i nok saa høj Grad under Tidløns-Systemet som under Akkord, thi Arbejdskøberne taaler selvfølgelig ikke, at Arbejderne giver sig god Tid med Arbejdet. Kontrollen skal nok blive saa skarp, at det tilbørlige Kvantum Arbejde bliver pint ud af Arbejderen, og saa har han endda ikke den Fordel at kunne bringe Indtægten i Vejret, selv om han kan og maa forcere Arbejdet.

Og hvad her er sagt, gælder ogsaa en væsentlig

Del Oplæringen og Uddannelsen. Arbejdskøberne vil absolut ikke i vore Dage føle sig forpligtede til at tilvejebringe dygtige Arbejdere. De vil i Almindelighed beregne, hvilke Fordele de kan have af Lærlinge, og derefter vil deres Adfærd rette sig. Om de unge Mennesker bliver brugbare Arbejdere efter Læretiden, bliver deres egen Sag, blot de gør deres Nytte i Læretiden. Ligesaa hvad Uddannelsen efter Læretiden angaar. Paa Arbejdspladser med Tidløn vil det falde vanskeligere end under Akkord at faa Vejledning af Kammerater, thi enhver skal passe sit Arbejde, og Arbejdskøberne eller deres Fogder vil nok bede sig fritaget for at Tiden bruges til Uddannelse af mindre veludlærte Svende. Kan disse ikke arbejde tilfredsstillende, maa de forlade Arbejdet, andre prøves, og nogle vil der altid være, som har lært tilstrækkeligt til at kunne klare sig.

Paastanden om, at Akkord fremkalder Lønedsætninger, passer ikke i vore Dage. I Fortiden vilde det sikkert sket, om Akkord havde været almindelig, men nu, da vi har faste Arbejderorganisationer, er det utænkeligt. Ethvert Fags Priskuranter tilvejebringes ved Forhandling mellem Arbejdere og Arbejdskøbere, og hvad der saaledes er fastslaaet, omstyrtes ikke saa let. Det samme gælder for saa vidt nye Arbejder, thi Prisen paa disse skal efter almindelig Praksis fastsættes i Overensstemmelse med alt bestaaende Priser, og Forsøg paa at presse nye Priser langt ned, fordi der er tjent godt ved gamle Akkordpriser, er vist nok kun noget, der er tænkt, det vil i det mindste støde paa stærk Modstand, naar det forsøges, og der er saaledes ingen Grund til at mene, at Akkordsystemet skulde give friere Spillerum for Vilkaarlighed fra Arbejdskøbernes Side end et hvilket som helst andet System.

Endelig er det nævnt, at Akkord fremmer Arbejdsløsheden, men herfor savnes Bevis. Som jeg foran har nævnt, vil Arbejdsydelsen blive forceret stærkt under Tidløns-Systemet ved Hjælp af skarp Kontrol, og jeg tror derfor ikke, der vil blive præsteret mindre

Arbejde. Følgelig vil Arbejdsløsheden heller ikke aftage med dette System, men holde sig indtil ganske andre Former for Produktionen indføres end dem, vi nu kender.

Som Forholdene er, maa jeg i Henhold til, hvad jeg her har fremsat, hævde, at Akkordsystemet er det reelleste. Forholdet mellem Arbejdere og Arbejdskøbere og vistnok ogsaa Forholdet mellem Arbejderne indbyrdes gør det umuligt at virkeliggøre Tidløns-Idealet.

Akkordsystemet er den mest praktiske Arbejdsordning, den, der giver den største Frihed i Bevægelsen, den bedste Adgang for hver enkelt til at udvikle sine Evner, som han formaar og finder det formaalstjenligt og de største Betingelser for, uden væsentlige Vanskeligheder, at komme til en Indskrænkning af Arbejdstiden. Jeg ser derfor ingen Fare i at oprettholde og udvikle Systemet sammen med den stadige Arbejdsdeling, naar blot Organisationerne holdes stærke og rede til at forsvare og forbedre indgaaede Priskuranter.

Y.

Rejse- og Arbejdsløshedsfondet.

Skal Rejsepengene forhøjes.

Jeg ser i Referatet fra et Fagmøde i Aarhus, at nogle Repræsentanter fra flere Afdelinger har vedtaget, „at virke hen til at faa Rejseunderstøttelsen forhøjet til 40 Kr. og at anmode Hovedbestyrelsen om at foretage Urafstemning desangaaende“.

Det fremgaar ikke af Referatet, om der er indhentet Oplysninger om dettes Rækkevidde, der synes ikke at være Beregninger til Grund for Tankens Fremsettelse, og det forekommer mig at være ret farligt saaledes at stille Forslag om at fordoble Rejseunderstøttelsen, hvis man ikke er nogenlunde klar over, hvad det vil koste.

Vi har kun haft den nuværende Ordning i $\frac{3}{4}$ Aar, der er altsaa ikke et Menneske, der paa Grundlag af den forløbne Tid kan sige, om vi kan bære mere, eller om Kontingentet er for lille. Ved den indførte Ordning forhøjedes Hjælpen for Rejsende fra 40 Kr. efter de gamle Love til indtil 65 Kr. efter de nye Love og det endda paa en saadan Maade, at den virker adskilligt mere tiltalende end den gamle Form.

Jeg mener, at vi bør leve i Ro med den vedtagne Ordning, indtil vi har høstet Erfaringer, altsaa i det mindste til Kongressen. Skal vi imellem Kongresserne til at lave Afstemninger om saa vigtige Sager som den her nævnte, kan det føre os meget ud paa Afveje, og det bør vi undgaa.

Nu ved jeg ikke, om der er nogen Afdeling, der stiller eller støtter dette Forslag; maaske er det ret tilfældigt fremsat ved Fagmødet, men det er saa meget forkasteligere. Under alle Omstændigheder beder jeg Hovedbestyrelsen om at søge forhindret, at denne Sag paa saa lidet Grundlag gøres til Genstand for Afstemning, og hvis Hovedbestyrelsen endelig skal

lade Afstemning foregaa, beder jeg, idet jeg appellerer til Kollegernes sunde Fornuft, om at afvise Forslaget indtil et mere passende Tidspunkt.

Anders Sjællænder.

Fagforeningerne og Arbejderpressen.

Danmarks Arbejderpresse har faaet en Tilslutning, der i Forhold til vort Lands Størrelse er meget betydelig, og Grunden hertil er i væsentlig Grad den Enhed, der har raadet indenfor Landets Arbejderbevægelse.

Vi har ikke som i andre Lande haft Strid om, hvorvidt Fagforeninger eller politiske, socialdemokratiske Foreninger var Hovedsagen, og vi har heller ikke været i Tvivl om, at vore Blade burde være Organer for saavel den faglige som den politiske Side af Arbejderbevægelsen.

Vore Fagforeninger, vore politiske Foreninger og vore Blade er vokset op sideordnet hinanden, der har været Enighed om, at alle tre Faktorer var nødvendige for Arbejderne i deres Kamp mod Kapitalismen, og man har forstaaet at tilvejebringe Enhed i Bestræbelserne fra Organisationernes og Bladenes Side.

Det var Fagforeningerne, der holdt Bladet oppe i de daarlige Tider, men det er ikke derfor blevet ensidigt fagligt, de politiske Organisationer har faaet en betydelig Indflydelse paa vor Presse, og netop derved er den fornødne Harmoni stadig tilvejebragt.

Nu udvides vort Hovedorgan „Social-Demokraten“, det vil udkomme i Stedet for 6 Dage fremtidig 7 Dage ugentlig uden ekstra Udgift for Abonnenterne. Her er en Lejlighed til at agitere for vort Blad, det maa ud i endnu flere Hjem, og Fagforeningerne maa tage Del i denne Agitation. De socialdemokratiske Foreninger er i fuld Gang med Agitationen, flere Fagforeninger har ogsaa kastet sig over Arbejdet, lad os da ogsaa paa Fabriker og ved personlige Henvendelser tage Del heri.

Vor Presse har en stor Del i Æren for vore Organisationers Vækst og heldbringende Virksomhed, og idet vi opfordrer Kollegerne til at være med i Arbejdet for at naa Maalet: 50,000 Abonnenter paa „Social-Demokraten“ anfører vi de træffende Ord, som W. Liebknecht har sagt:

„Den Arbejder, som i Stedet for et Arbejderblad holder et Kapitalistorgan, begaar et aandeligt Selvmord, en Forbrydelse mod sine Kammerater, et Forræderi mod sin Klasse. Pressen er i Dag Undertrykkernes virksomste Middel. Men skab et slikt stærkt Vaaben, saa skal Pressen blive det virksomste Middel til Arbejderklassens Befrielse.

Naar det arbejdende Folk ophører med at understøtte Fjendens Organer, og naar det gør for sin egen Presse, hvad det hidtil har gjort for Modstandernes, da er Sejrens Vished i vore Hænder. Ka-

pitalistpressen kan kun overvindes gennem en af det arbejdende Folk med alt Eftertryk understøttet Arbejderpresse!"

Til Afdelingsformændene i Provinserne.

Ærede Kolleger anmodes om at indsende de stillede Spørgeskemaer pr. Omgaaende, da de skal bruges i Oktober Maanedes Begyndelse.

F. Møller.

Tobaksarbejderforbundet „Enigheden“.

Resultatet af Valget. Til Forretningsfører valgtes: *V. Nielsen* 215 St., *Oskar Foss* fik 23 St. Repræsentanter: *C. Sprehn* 138 St., *Anders Sørensson* 119 St., *Hans Hansen* 98 St., *Johanne Thrane* 67 St., *Johanne Christiansen* 63 St. og *Anna Jørgensen* 58 St.; derefter fik *Vilh. Jørgensen* 64 St. Suppleanter: *Chr. Petersen* 69 St., *Carl Pehrson* 50 St., *Helma Jensen* 40 St. og *Fru Tønder* 39 St. Revisor: *Louis Jespersen* 115 St. Suppleant: *R. Lowis* 79; derefter fik *Chr. Petersen* 32 St. Kontrahenter: *V. Nielsen* 160 St., *Konrad Pettersson* 153 St., *Joh. Friberg* 106 St. og *J. Christensen Stappis* 81 St. Suppleanter: *F. Kiefer* 58 St., *Hans Hansen* 51 St. og *Vilh. Jørgensen* 39 St.

Ved Valget er afgivet 243 Stemmesedler deraf 1 blank.

København, d. 19. August 1905.

Udvalget.

Generalforsamling. Den ordinære Generalforsamling afholdes *Fredag d. 13. Oktbr. Kl. 8 i Rømersgade 22, Festsalen.* Forslag, som ønskes behandlede, bedes tilsendt Kontoret senest *Fredag d. 6. Oktbr. Kl. 7.*

Bestyrelsen.

Møder.

Forretningsudvalgets Møde den 15. August 1905.

1. Efter Konference med Fabrikantforeningens Bestyrelse i København, vil et Fællesmøde blive afholdt den 22. August. Repræsentanter for Provinsfabrikanternes Forening, hvis Formand er Thuesen, Nyborg, vil ligeledes komme til Stede.

Som Repræsentanter for Forbundet valgtes *Westergaard*, *Odense*, *Bahr*, *Horsens*, *A. Christiansen* og *Stauning*, samt det forhandlende Udvalg *V. Nielsen* og *F. Møller*.

Suppleant blev *Anders Sørensson*.

Udsendelse af nogle Spørgeskemaer angaaende Forhold i Provinserne vedtoges.

2. For en Cigar i Nyborg fastholdes Forlangende om 12 Kr., for en anden Cigar forlanges 18 Kr.

3. Afd. i Vordingborg anmoder om Kontingent-

trihed for et Medlem, der har været i Forbundet i 25 Aar.

Bevilling gaves.

4. Fra Sverig er indløbet en længere Skrivelse angaaende et før omtalt Forhold, der har foranlediget Forlangende herfra om en Erstatning fra det svenske Forbund.

Skrivelsen indeholder Forslag om at lade Kongressen behandle Forslag om Afgørelsesmaaden for saadanne Stridigheder.

Det vedtoges at forlange den svenske Hovedbestyrelses Forslag indsendt til Diskussion for at Ændringsforslag eventuelt kan stilles.

5. Fabrikanten i Borup har givet Løfte om at betale Tilberedningen efter Priskuranten.

Fællesmøde

mellem Udvalg for Fabrikanterne i København og Provinserne samt Forbundets Udvalg

22. August 1905.

1. En Cigar fra Fabrikant *Hilmer*, Aarhus, forelaa til Bedømmelse. Grundprisen er 10½ Kr. Forbundets Repræsentanter hævder, at det er en særlig vanskelig Façon, der skal have 1 Kr. Tillæg, medens Fabrikanterne holder paa 50 Øre. Efter Forhandling modtog Forbundets Repræsentanter dette Tilbud, for ikke at rejse større Strid om denne mindre Sag, idet de dog ikke erkendte, at der betaltes den passende Pris dermed. Efterbetaling for de rullede Cigarer skal finde Sted.

2. Forretningsføreren forelagde Spørgsmaalet om Lønforholdene ved Vikkelmaskinerne og fremsatte det vedtagne Forslag om en Begyndelsesløn af 18 Kr. stigende til 21 Kr. ugl. Hvis Akkordbetaling ønskes indført, foreslaas 10 Øre pr. 100 Vikler for hver af de ved Maskinen beskæftigede Arbejdere.

Formanden for den københavnske Fabrikantforening hævdede, at dette Spørgsmaal ikke var modent til Afgørelse og foreslog Sagen udsat, idet han samtidig erklærede, at Akkordbetaling ikke egnede sig til Indførelse ved de omtalte Maskiner og fagligt uddannede Arbejdere ikke vare nødvendige.

Efter nogen Diskussion nedsattes, paa Forslag af *Anders Sørensson*, et Udvalg paa 3 Medlemmer fra hver Side, der træder sammen senest den 9. September d. A.

3. Forretningsføreren rejste Spørgsmaalet om Efterbetaling for nyt indført Arbejde.

Provinsfabrikanternes Formand kunde ikke forpligte Fabrikanterne til saadan Efterbetaling.

V. Nielsen hævdede i den Anledning, at vi saa maatte være berettigede til at standse nyt Arbejde indtil Overenskomst om Prisen er opnaaet, og Provinsfabrikanternes Formand indrømmede Berettigelsen heraf.

Forretningsudvalgets Møde den 26. Septbr. 1905.

1. Forretningsføreren meddelte, at Forhandling havde fundet Sted i Underudvalget angaaende Maskinspørgsmaalet. Dog havde Fabrikanternes Medlem for Provinserne ikke givet Møde.

Det var ikke lykkedes at opnaa Enighed om Lønnen. Fabrikanternes sidste Forslag gik ud paa, at de to Arbejdere, der beskæftiges ved hver Maskine, lønnes med henholdsvis 14 og 8 Kr. ugl.

Da Forretningsudvalget ikke kunde modtage dette Tilbud, vedtoges det at forelægge Sagen paa Møder for Adlers og Nobels Arbejdere, paa hvis Fabriker Maskinerne er indførte, samt for „Enigheden“s Generalforsamling og for Hovedbestyrelsen.

2. Til et Medlem, der er boycotted i Odense, bevilgedes 4 Ugers Strejkeunderstøttelse, efter Afdelingens Forslag.

3. Fabrikant Hilmer i Aarhus nægter at betale den Pris for en Cigar, der er fastsat ved Forhandling med Fabrikanterne den 22. August, følgelig er det paagældende Arbejde blokeret. Den Arbejder, der har haft Arbejdet, har været bortrejst, uden at erholde Arbejde. Det vedtoges, at han atter i nogen Tid erholder Strejkeunderstøttelse.

4. Fra Cigarsorterernes Fagforenings Bestyrelse forelaa en enstemmig vedtaget Indsigelse imod den i Mødet 27. Juli til Afd. „Enigheden“ givne Tilladelse til at benytte 1500 Kr. af Kassen som Bidrag til Lock-outen i Sverrig for dermed at fritage Medlemmerne for 5 Ugers Bidragydelse.

5. Det vedtoges, at der ikke sendes Repræsentant til det tyske Forbunds Kongres den 2. Oktober og følgende Dage.

6. Da Fabrikanten i Borup trods Løftet ikke vilde betale efter Priskuranten for Tilberedning, er Arbejdet standset.

7. Et Spørgsmaal om Understøttelse til tilrejsende Cigarsortere fra Tyskland udsattes til efter den tyske Kongres.

8. Det vedtoges at forlange de udsendte Spørgeskemaer indsendt straks fra Afdelingerne.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 11.
Aalborg: P. Petersen, Dalgasgade 11.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: K. Holm, Gasværksvej.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: J. P. Jensen, Hj. af Søndergade og Ø. Strandgade.
Holstebro: S. Wistisen, Sønderlandsgade.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 25.
Aarhus: P. Frederiksen, Ny Munkegade 82.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: O. Hansen, Herrestræde 36 b.
Viborg: N. Petersen, Mogensgade 58.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Seest.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevej 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: N. C. Jensen, Karl Metzgade 27.
Thisted: C. Nielsen Lenchler, Stationsvej.
Esbjerg: N. Hansen, Danmarksgade 117¹.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag. Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag. F. Møller.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Forbundets Love):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort*.
2. Senest 4 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring, om Afskedigelsen, til Formanden. (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes;* det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der uden at være Arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende skal *Henvendelse al Tid ske til Afdelingsformanden eller -Kassereren*, forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugenlig for at faa Kortet afstemplet. Udeblivelse medfører, at der maa betales Kontingent.

For Cigarmagere.

Udsalg af Parket-, Rød- og Hvidbøgsklodser. Afhøvling af brugte Klodser. **Møntergade 14, Kj. F. Larsen.**

Sønderbros Raatobakslager,

Amagerbrogade 110.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemparver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Bøhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 20

15. Oktober 1905

1. Aargang

Akkord. — Tidløn.

III.

Ganske vist har Y i sit Indlæg leveret et godt Forsvar for Akkordsystemet, men jeg vil desuagtet forsøge at gøre et Par Bemærkninger til Gunst for Tidløn.

Y mener, at det er meget faa Arbejdere, der vil have Akkordarbejdet afløst af Tidløn.

Dette turde antagelig være forkert. En Række Fagkongresser, nationale, skandinaviske og internationale, har udtalt sig imod Akkord for Tidløn. Vistnok er der aldrig vedtaget en Beslutning om Fastholden og Udvidelse af Akkord-Systemet. Følgelig maa Fler-tallet af Arbejderne ogsaa være imod Akkord, thi man plejer da at regne Kongressernes Beslutninger som gode Udtryk for de Tanker, der rører sig hos Medlemmerne.

Dette forhindrer imidlertid ikke, at Akkord i mange Tilfælde foretrækkes, fordi Timelønnen er saa ussel, naar den endelig tilbydes, men heraf følger jo netop, hvad jeg søgte at paavise i første Artikel, at Arbejderne maa anstrænge sig over Evne for at opnaa højere Indtægt end ved Tidløn.

Naturligvis er det glædeligt, at vi har saa stærke Fagforeninger, og at disse er blevet medbestemmende om Priskuranternes Indhold, men det jeg betragter som de største Fremskridt, er Forhøjelser af Time-lønnen, Revision af Priskuranter staar al Tid for mig som noget mindre værdifuldt.

Hvis man undersøger Akkordpriserne fra Fortiden, 30—40 Aar tilbage, vil man se, at disse ikke er stegne i samme Forhold som Indtægten ved Akkordarbejde, og dette forekommer mig at være et godt Bevis for, at Arbejderne anstrænger sig mere i vore Dage for at faa Indtægten i Vejret, anstrænger sig over Evne, hvad der hævner sig paa Helbredet med tidlig Arbejds-udygtighed og tidlig Død.

I denne Forbindelse erindrer jeg en Udtalelse fra en Murerkongres for nogle Aar siden, som jeg vil anføre, der sagdes:

„Priserne for Akkordarbejde var det umuligt at faa forhøjet, vi saa, hvorledes Akkordpriserne i København i det væsentlige var de samme, som de havde været i de sidste 40 Aar, endskønt Priserne paa Livsfornødenhederne blev højere og højere.“

Hvad her siges om Murerfaget, gælder vistnok de fleste Fag. Det er vanskeligt at faa Akkordpriserne forhøjede, thi er de for lave, saa anstrænger Arbejderne sig af yderste Evne for at naa en rimelig Fortjeneste, og Arbejdskøberne vil saa henvise til denne Fortjeneste og dermed afslaa Krav om Forhøjelser.

At Arbejdere, der arbejder i Akkord, ikke har Tid til at uddanne mindre veludlærte Arbejdere, synes jeg er indlysende, hvorimod det sikkert vil falde naturligere under Tidløn, hvor Mesteren altsaa, som han bør, maa bære det Tab, der kan være forbundet med saadan Uddannelse.

At Arbejdsløsheden vil blive mindre, naar Tidløn indføres, forekommer mig naturligt, thi Arbejderne vil selvfølgelig, selv om der ansættes Slavefogder, hvad der forøvrigt ikke mangler under de nuværende Forhold, ikke overanstrenges sig, som de nu maa. Time- eller Daglønnen vil stige i Forhold til Stigningen i Prisen paa Livsfornødenheder og til Organisationernes Styrke, og da der trods det forandrede System skal præsteres det for Samfundet fornødne Kvantum Arbejde, vil flere finde Beskæftigelse, som nu paa Grund af Akkordarbejdets Forbandelse maa være ledige.

Endelig skal jeg anføre Arbejdskøbernes Kærlighed til Akkordsystemet som et af de bedste Beviser for, at det er i Modstrid med Arbejdernes Interesser.

Arbejdskøberne varetager nemlig først og fremmest sine egne Interesser.

X.

Til Forsvar for Tidløn.

De Herrer X & Y har jo begge Forstaaelsen af, at en „Del“ af vort Fags Udøvere har noget tilovers for det forkastelige Akkordsystem! Det vil jeg ogsaa give dem Ret i, men til en vis Grad. Y mener, „at det er forbavsende faa, der virkelig vil bytte under de forhaandenværende Forhold.“ Det skriver jeg ikke under paa, jeg drister mig endogsaa til at paastaa, at det vil være meget faa, der ønsker at bibeholde det nuværende Lønssystem, nemlig de, som efter vore Forhold tjener den store Ugeløn, og de ønsker det ogsaa kun af rent egoistiske Grunde.

Y antager, at Bevægelsesfriheden paa Arbejdspladsen vil blive truet; kære Hr. Y, lad være med den, det er jo kun en tom Frase. Kan Y nævne mig en eneste Fabrik udover saadanne, hvor der sidder højst 4—5 Mand, hvor der eksisterer noget, som hedder Bevægelsesfrihed. Arbejdskøberen plus hans Slavefoged (for at bruge Y's Benævnelse) skal nok sørge for at presse saa meget som muligt ud af hver Arbejder; hver Arbejdsplads skal betales, og hvis en Arbejder ikke kan lave nok, eller han tillader sig for megen „Frihed“, bliver han ubarmhjærtig sat paa Porten; den Slags Ting vil altid passere under vort af Y højt lovpriste Akkordsystem.

Med Hensyn til de nyudlærte, som har daarligt ved at klare dem, naar de kommer ud, da er Grunden ganske sikkert, at de fleste mangler Hurtighed til Arbejdet, og som Regel drejer det sig sjældent om direkte Tilrettevisning, men i særlig Grad om Vedkommendes Iagttagelsesevne, og den antager jeg vil være lige stærkt udviklet enten der arbejdes paa Akkord eller Tidløn.

At Akkordsystemet fremkalder Lønnedsættelser, passer lige saa godt nu, som for 30 Aar siden. Hvad hjælper det, at vi har stærke Fagorganisationer, naar Arbejdskøberen har dette Lønnedsættelsesmiddel i Hænde, som Enkeltmandsakkorden er.

Jeg kan nævne Y et Eksempel: Der blev netop for ca. 1½ Aar siden paa en større Fabrik i København sat noget nyt Ekstraarbejde i Gang, og der forsøgte fra Mesterens Side at slippe uden om dettes Betaling ved at give det ny Arbejde til en meget rask Arbejder. Der var heldigvis nogle enkelte Kolleger, der havde Konduite nok til at søge afværget dette, hvilket ogsaa delvis skete, men man forstaaer, at Mesteren forsøgte at trykke Prisen ned ved at lade den hurtige Arbejder udføre Arbejdet og med hans Indtægt søge bevist, at Ekstraarbejdet ikke generede.

Det er unødvendigt at forlange Bevis for, at Akkordsystemet fremkalder Arbejdsløshed, udover dette, som ethvert tænkende Menneske vil indrømme, at naar Arbejderen ved de lave Akkordpriser skal tjene et nogenlunde anstændigt Udkomme, maa han forcere sit Arbejde i en ganske overvældende Grad, hvilket ikke behøves, naar Tidlønssystemet var indført. Jeg hælder ikke til samme Anskuelse som Y, men mener, at der maaske nok umiddelbart efter en eventuel Reform paa Lønssystemomraadet vilde indføres en skarpere Kontrol end ellers, men naar der er gaet nogen

Tid, vil alt nok gaa sin gamle, rolige Gang. Jeg ser meget roligt og fortrøstningsfuldt paa Forholdene paa Arbejdspladsen under Tidlønssystemet.

Normalarbejdsdagen vil vi næppe faa indført ad faglig Vej, dertil er Arbejdskøberne for karrige, naar det drejer sig om en eller to Timers Forkortelse af Arbejdsdagen. Derfor, lad os komme bort fra Akkordsystemet og arbejde for at faa Tidlønnen indført, saa skal vi nok faa Normalarbejdsdagen i en ikke for fjern Fremtid ved Lovgivningsmagtens Hjælp.

Høyer.

Engelsk Arbejdsløshedslov.

Som omtalt i vore Artikler om Arbejdsløsheden, beskæftiger Lovgivnings- og kommunale Myndigheder sig i flere Lande med Arbejdsløshedsproblemet, og den nærmeste Tid vil antagelig bringe os forskellige Arbejdsløshedslove. Love, hvis Indhold vil bære Præg af, om Arbejdern selv har haft Indflydelse paa deres Tilblivelse, eller om de kun er givne for at dæmpe Skrigene fra den store Hær af Arbejdsløse.

I Danmark bebudes den nedsatte Invaliditets- og Aldersforsikringskommissions Fremlæggelse af Forslag til Lov om Arbejdsløshedsforsikring til Efteraaret.

I Norge har den nedsatte Kommission med lignende Formaal i disse Dage afgivet et 15 Paragrafer omfattende Lovudkast til Lov om Forebyggelse af Arbejdsløshed, og paa det franske Parlaments Bord har længe ligget Forslag fremme til Indførelse af en almindelig Arbejdsløshedsforsikring.

Det kommer kun overraskende, at England, der er en af de sidste Stater, der har taget Arbejdsløsheden op til parlamentarisk Overvejelse, er kommen først ind med en Arbejdsløshedslov. Ganske vist forekommer dette Forslag os kun lidet tiltalende og kun lidet tilfredsstillende, men det vidner dog om de engelske Lovgiveres Forstaaelse af, hvor nødvendigt det er at beskæftige sig med Arbejdsløsheden. Men for Arbejderne i England maa Loven virke som en ny Opfordring til dem om i højere Grad at søge de socialdemokratiske Ideer udbredte og om langt kraftigere politisk Virksomhed.

Arbejdsløshedsloven, der fremsattes af Regeringen i Foraaret og vedtoges af det engelske Parlament den 10. August, paabyder, at der i ethvert af Londons og de større Provinsbyers Distrikter oprettes Nødstandskomiteer (bestaaende af kommunale Embedsmænd), der under en central Myndigheds (Grevskabsraadets) Tilsyn skal anstille Undersøgelser blandt de arbejdsløse.

De, der ikke vil eller ikke kan arbejde, henvises til Forsørgelsesvæsenet.

Det paahviler Nødstandskomiteen videst mulig at skaffe de ufrivilligt Arbejdsløse Arbejde, men ser Komiteen sig ikke i Stand hertil, paahviler denne Forpligtelse alene den centrale Myndighed, der i saa Fald enten skal skaffe de dertil egnede arbejdsløse Arbejde i Udlandet, eller gratis befordre dem til Arbejdspladser,

hvor der er Brug for deres Arbejdskraft, eller ogsaa beskæftige dem ved Jordbrugskolonier.

Indkommer der ikke hertil de tilstrækkelige Penge- midler ad Frivillighedens Vej, sættes den centrale Myndighed i Stand til at paaligne Skatteyderne et vist, meget lavt Kontingent.

Samtidig paabyder Loven Oprettelse af Arbejds- bureauer over hele Riget og Indsamling og Udbredelse af allehaande Oplysninger vedrørende Arbejdsmarkedet.

For ikke at opmuntre Tilstrømningen af arbejds- løse til de under Loven faldende Byer indskrænkes Lovens Hjælpemidler til kun at omfatte arbejdsløse, der har opholdt sig i de paagældende Byer over et Aar.

Til Loven, der er vedtagen for tre Aar, knytter sig et andet samtidig vedtaget Regeringsforslag mod skadelig (not wanted) Indvandring og Løfte fra Rege- ringens Side om Nedsættelse af en kongelig Kommis- sion, der i Løbet af tre Aar skal underkaste Fattig- dommens og Arbejdsløshedens Aarsager og Afhjælpning en grundig Undersøgelse og fremkomme med Forslag til en varig Arbejdsløshedslov.

Indvandrings- eller Emigrationsloven siges at have til Formaal at hindre Indvandring til England af usolide Arbejdere med mere eller mindre degenereret Arbejdskraft, hvorved Arbejdsløsheden indskrænkes.

Politiske og religiøse Flygtninge er undtagne, og Loven specificerer de, der skal udelukkes, til aands- svage, nedbrudte, forbryderiske og eksistensløse Per- soner.

Indvandringsskibene, hvorved forstaas fra Udlandet kommende Skibe med over tyve fremmede Melle- mædspassagerer, skal lægge til ved visse af Home Secretary anviste Havne. Ved Ankomsten vil en kongelig Embedsmand i Forening med en tilforordnet Læge tage Indvandrerne i Øjesyn. Nægter den konge- lige Embedsmand uden behørig Grund en Indvandrer at gaa i Land, kan han indgive Klage til Havnestedets Indvandringsraad, der bestaar af tre af Home Secretary udnævnte Personer.

Fremmede, der nu passerer Storbritannien paa Gennem- rejse, falder ikke ind under Loven. Derimod tillader Loven Domstolene at hjemsende fremmede Forbrydere og eksis- tensløse, der ikke har opholdt sig over to Aar i Landet.

Der kan selvfølgelig rejses mange Indvendinger mod Arbejdsløshedsloven og dens Appendiks. Om Arbejdsløshedsloven siges det jo imidlertid, at den kun er midlertidig. I Løbet af tre Aar skal en Kommis- sion undersøge Fattigdommens og Arbejdsløshedens Aarsager og Afhjælpning og fremsætte Forslag.

Forhaabentlig vil de engelske Arbejdere da i disse 3 Aar søge at gøre deres Indflydelse gældende, saa- ledes at Loven faar et bedre Præg end den nu vedtagne.

Med den vedtagne midlertidige Lov er Retten til Arbejde anerkendt, men om det bliver Regeringen og Kommunerne muligt under de nuværende kapitalistiske Tilstande at efterfølge Lovens Ord, er sikkert tvivl- somt, thi Arbejdsløsheden har været og er fremdeles betydelig i England. Sidste Vinter opgaves Antallet til 700,000.

Indvandringsloven er i sig selv en konservativ,

umoderne Lov og indeholder Bestemmelser, der gør det muligt at udelukke omtrent alle Arbejdere. Det hedder nemlig som anført, at eksistensløse Personer udelukkes, og under dette Begreb kan naturligvis de allerfleste rejsende Arbejdere henføres. Det kommer her an paa Embedsmændenes Optræden, i hvor høj Grad Loven skal virke som absolut Indvandringsforbud for Arbejdere.

At det store, stolte England skal gribe til saadanne Foranstaltninger som de her omtalte, viser, hvor lidet det kapitalistiske System er i Overensstemmelse med Fornuftens, Humanitetens og Menneskelighedens Grund- sætninger, og maner Arbejderne i alle Lande til ikke alene at søge øjeblikkelige Forbedringer indført, men til kraftig Virksomhed for det kapitalistiske Samfunds- systems Tilintetgørelse.

Bort med Tobakken.

I et herværende Blad fandt vi forleden følgende No- tits, som vi herved bringer til Kundskab for de for Tiden mest interesserede i Tobakken:

„En organiseret Bevægelse imod det stærkt til- tagende Tobaksforbrug synes nu at være dannet her i København. Den første Forening stiftedes den 18. September ved et Møde i Griffenfeldtsgades Afholds- hjem og holdt sit første Medlemsmøde i Mandags Aftes samme Sted. Foreningen fik Navnet „Alfa“ og virker som en Lokalafdeling af den i Juni Maaned stiftede Landsforening „Bort med Tobakken“.

Det forekommer os, at Sundhedsautoriteterne er de nærmeste til at tage Ordet imod Tobaksmisbrug, andre Mennesker kunde vistnok uden Skade foretage sig noget mere nyttigt end at rejse Foreninger til Kamp imod Tobakken. Den Sag egner sig dog vist- nok ikke til „Folkebevægelse“.

Eftertryk af dette Blads Artikler maa kun ske efter Tilladelse af Redaktionen.

Beskyttelseslovgivning i Nordamerika.

Lovgivningen om Arbejderforholdene i Nordamerika er i det sidste Aars Tid blevet væsentlig ud- videt. Saaledes er Fabrikstilsynet i en Flerhed af Stater blevet udvidet og skærpet, ligeledes Sikkerheds- og Sundhedsforanstaltningerne i Værksteder, Fabrik- lokaler og sidst, men ikke mindst i Bjergværker.

I flere Stater er Arbejdstiden yderligere bleven reguleret, Børns og Kvinders Arbejdstid yderligere indskrænket, og for Kalifornien, Montanas, Nevadas, Utahs og Washingtons Vedkommende er Normal- arbejdsdagen endelig indført ved alle offentlige Arbejder (dermed er 8-Timersdagen helt eller delvis gennem- ført i 27 af de forenede Stater).

I nogle Stater er indført Love vedrørende Arbejds-kontraktens Affattelse, Tidsfrister for Udbetaling af Arbejds løn og Arbejdsstridighedens Afgørelse ved Voldgift.

Samtidig hermed har Regeringen i Washington (Fællesregeringen) støttet Arbejderlovgivningens Vækst ved Oprettelse af et særskilt Handels- og Arbejdsministerium.

Arbejdsbetingelser ved kommunalt Arbejde.

Budapests Kommunalraad har paa Tilskyndelse af Dr. *Vazsony* fornylig besluttet for Fremtiden kun at overlade kommunalt Arbejde til Arbejdsgivere, som betaler en passende Arbejds løn og overholder rimelig Arbejdstid. Oplysning herom er at optage i Tilbudene paa Overtagelse af kommunalt Arbejde. I Haandværk, hvor der betales efter Løntarif (som f. Eks. hos Bogtrykkerne) anses denne for fyldestgørende. Hvor Løntarifen fattes, er Begrebet „passende Arbejds løn og rimelig Arbejdstid“ at fikse af en Komité af Repræsentanter for Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationer. Komitéens Bestemmelser er Genstand for aarlig Revision.

Bidrag til den socialistiske Bevægelse i Rusland.

I den før offentliggjorte Fortegnelse over Bidrag er forglemt: Holstebro 25 Kr.

F. Møller.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfs-gade 11.
Aalborg: P. Petersen, Dalgas-gade 11.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: K. Holm, Gasværksvej.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: J. P. Jensen, Hj. af Søndergade og Ø. Strandgade.
Holstebro: S. Wistisen, Sønderlandsgade.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 25.
Aarhus: P. Frederiksen, Ny Munkegade 82.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: O. Hansen, Herrestræde 36 b.
Viborg: N. Petersen, Mogensgade 58.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Warmingsgade 24, 1. S.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: N. C. Jensen, Karl Metz-gade 27.
Thisted: C. Nielsen Lenchler, Stationsvej.
Esbjerg: N. Hansen, Danmarksgade 117¹.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne haves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag. Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.

F. Møller.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Forbundets Love):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort*.
2. Senest 4 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring, om Afskedigelsen, til Formanden. (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes*; det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der uden at være Arbejdsløse, skifter Arbejdssted*.
5. Af Tilrejsende skal *Henvendelse al Tid ské til Afdelingsformanden eller -Kassereren*, forinden Henvendelse sker paa Fabrikkerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugenlig for at faa Kortet afstemplet. Udeblivelse medfører, at der maa betales Kontingent.

For Cigarmagere.

Udsalg af Parket-, Rød- og Hvidbøgsklodser. Afhøvling af brugte Klodser. **Møntergade 14, St. o. G.**

Sønderbros Raatobakslager,

Amagerbrogade 110.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemparver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Böhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 21

1. November 1905

1. Aargang

Akkord. — Tidløn.

IV.

Selvfølgelig bliver jeg ikke enig med Forkæmperen for Tidløn X, eller dem, der følger ham.

Jeg erkender, at Kongresserne har udtalt sig imod Akkordarbejdet, og, som jeg en Gang før har skrevet, som Ideal er Tidløssystemet godt. Muligvis kan der selv under kapitalistiske Samfundsforhold komme en Tid, hvor Organisationerne er stærkere end nu, og hvor Solidaritetsfølelsen blandt Arbejderne er mere fuldkommen end nu, og saa tror jeg, Tidløssystemet kan indføres. For Tiden tror jeg, det vilde være galt.

Til Trods for Udtalelsen fra Murerkongressen, hævder jeg, at Akkordpriserne er stegne i de fleste Fag. Jeg erkender, at der arbejdes hurtigere end før i Tiden, men der tjenes ogsaa mere, og er Raad til flere Nydelser og Bekvemmeligheder end forhen.

Selv om det kan tænkes, at Arbejderne kunde spare lidt paa Kraftudfoldelsen under Tidløssystemet, hvad jeg betvivler, vilde dette blive opvejet af større Stadighed ved Arbejdet, fordi Tidløssystemet vilde kræve, at Arbejderen var paa Pladsen i hele Arbejdstiden, uden Afbrydelse. Følgelig vil en Indskrænkning af Arbejdsløsheden ikke kunne ventes ved én Forandring af Lønningssystemet.

Akkordsystemet ordnet og reguleret gennem solide Fagforeninger med faste Priskuranter, sikrer Arbejderne en bestemt Løn for sit Arbejde, giver dem, der har særlig Hurtighed, Chance for at forøge Indtægten og skaber de friest mulige Forhold paa Arbejdspladserne for de paagældende Arbejdere. Jeg tror af disse Grunde, vi bør blive staaende ved det System, indtil andre Forhold er væsentlig forandrede.

Y.

Imod Akkordsystemet.

Akkordarbejde er Mordarbejde og vil vedblive at være det, saa længe der findes profitsøgende Kapitalister og Proletarer, der er tvungne til at sælge deres Arbejdskraft. Kapitalen er stadig blevet mere koncentreret og Akkordarbejdet stadig værre for Arbejderne.

Med den nu udviklede Arbejdsdeling og Teknik, anspændes Arbejdskraften mere og forbruges hurtigere end i tidligere, mindre nervøse Tider.

For Besidderen af Kapital er Akkordarbejdet en Kilde til Velstand og stadig Gevinst.

Et Bevis for Stigningen i Kravet overfor Akkordarbejderen har man i Skraatobaksindustrien, og jeg henter derfor nogle Billeder fra Tyskland.

Betalingen for Fremstilling af Skraatobaksruller sker pr. Pd. eller Centner. Paa Pundet kommer efter Sorternes Beskaffenhed 10, 20, 30, 60 og indtil 100 Ruller. For ca. 15 à 20 Aar tilbage var Rulleantallet ringere, man naaede end næppe paa nogen Sort op til 60.

Nu har Antallet fordoblet sig, ja, ved meget Spind er det endog blevet 3- og 4- dobbelt.

For enhver, ogsaa for uindviiede i Faget, er det indlysende, at denne Udvikling betyder forøget Arbejdskraft og Spild af Tid.

Fabrikterne har i deres vilde Konkurrence kun taget Hensyn til egen Fordel paa Arbejdernes Bekostning. Forøgelsen af Arbejdet, der lagdes paa Arbejderne, betragtedes som Bagateller og Lønnen steg ikke i Forhold til de Fordringer, der stilledes.

Hvor Organisationen manglede eller var svag, blev Forholdene slette.

Dertil kommer, at Forholdene er højst uensartede paa de forskellige Fabriker. Det samme Arbejde betales i en Fabrik med 8 Pfg. pr. Pund med 30 Ruller og i en anden Fabrik med 5 Pfg. Selvfølgelig maa Arbejderne med den sidstnævnte Akkordpris anstrænge sig i højere Grad, end naar Prisen er 8 Pfg., for at opnaa det nødvendige til Livsopholdet, og hans Udbytter kan tjene mere end den bedre Betaler.

Akkordpriserne for Rullemagerne har forværret sig paa mange Steder. Et Par Eksempler viser Elendigheden. Spind Nr. 4 med 24 Ruller pr. Pund betales med 6 Pfg. pr. Pund. Men af samme Spind maa Arbejderne lave en anden Sort, der betales med samme Pris, men kræver 30 Ruller pr. Pund.

Nr. 5 betales med 7 Pfg. pr. Pund med 44 Ruller, og til en anden Sort af samme Spind kræves 56 Ruller for samme Pris.

Nr. 7 betales med 8½ Pfg. for 34 Ruller pr. Pund og af samme Numer fremstilles Sorter med 60—70 Ruller pr. Pund til samme Priser.

Disse Eksempler viser tydeligt Uretfærdighederne, der klæber ved det bestaaende System. Rullemagerne skal for hver Rulle udføre de samme Haandgreb, men han skal gøre saa mange flere Greb, gøre saa meget mere Arbejde for den samme Pris, naar Rulleantallet forhøjes.

Det gælder derfor i dette, som i de fleste andre Fag, at Uretfærdighederne er størst under Akkordsystemet, og at Forholdene vanskeligt forbedres, men meget let forværres, saa længe det opretholdes.

A.

Organisationsforhold i Tyskland.

I blandt Tobaksarbejderne i Tyskland er det i Øjeblikket meget omdisputeret, hvorledes man skal stille sig til Cigarsortererne, der vel er organiserede, men ikke tilhører Tobaksarbejderforbundet. Hidtil har Forholdet været det, at de to Organisationer arbejdede Haand i Haand baade til Fremme af Organisationerne og ved faglige Kampe. Fra begge Sider har man gentagende udtalt Ønskeligheden af en Sammenslutning, Cigarsortererne har meget rigtig krævet Oprettelse af et Industriforbund, men disse har samtidig været utilbøjelige til at gøre noget for Sammenslutningen, idet de krævede, at Tobaksarbejderforbundet først maatte indføre Arbejdsløshedsunderstøttelse ligesom Cigarsortererne, der paa det Omraade var ret godt udviklede.

Ved Tobaksarbejderforbundets Kongres for 2 Aar siden besluttedes det at lade Bestyrelserne forhandle om Betingelserne for en Sammenslutning, men disse Forhandlinger har ikke fundet Sted.

Derimod har Cigarsortererne i April Maaned afholdt Generalforsamling og ved denne foretaget gennemgribende Forandringer i sin Organisationsform, Forandringer, der træder i Kraft fra førstkommende Nytaar, hvorefter den gamle Cigarsortererforening har dannet sig som Forbund med faste Afdelinger i de forskellige Byer og med ensartede, stærkt udviklede Understøttelsesregler. Endvidere har Foreningen foretaget den Forandring, at den ogsaa optager Kasse-Klisterne og derefter kaldes Cigarsorterernes og Klisterernes Forbund.

Den paagældende Generalforsamling har ganske vist ikke forkastet Tanken om Sammenslutning, men

staar paa Kravet om Industriforbund med Sektioner for de forskellige Brancher og venter paa en videre Udvikling af Tobaksarbejderforbundets nu indførte Understøttelsesvæsen, før Sammenslutning menes at kunne ske.

I en Resolution fra denne Generalforsamling udtales det, at man selvfølgelig overfor Modstanderne vedblivende vil arbejde Haand i Haand med de øvrige Tobaksarbejdere, og at man vil virke for at Cigarmagere o. l. skulle tilhøre Tobaksarbejderforbundet. Til Gengæld udtales en Forventning om, at Tobaksarbejderforbundets Medlemmer vil virke for, at Cigarsortererere og Klisterere indtræder i Cigarsorterernes Organisation.

Adskillelsen og de forskellige Opfattelser synes nu at føre til en højst beklagelig Strid, som vi vil ønske bilagt snarest, fordi den kun kan være til Skade for Organisationerne, og det forekommer os, at begge Parter med god Grund kunde arbejde for Stridens Bilæggelse, og at det vilde være overordentlig let at naa til en Løsning, der bragte Enighed til Veje.

Det tyske Tobaksarbejderforbund har i Oktober Maaned afholdt Kongres i Leipzig, og selvfølgelig har den beskæftiget sig med Cigarsortererne og deres Beslutninger.

Tobaksarbejderforbundets Formand har udtalt, at Cigarsortererne ikke længere burde tillades at staa ved Siden af Tobaksarbejderforbundet med deres særlige Forening, thi der er ikke nogen vægtig Grund for denne Adspaltelse. I Anledning af Cigarsorterernes Resolution udtalte han, at der maatte agiteres for, at *alle* Tobaksarbejdere kom til at tilhøre Tobaksarbejderforbundet.

v. Elm (Cigarsorterer) udtalte sig for Sammenslutning, idet han dog hævdede, at Cigarsortererne maatte have deres egen Sektion indenfor Forbundet. Han advarede iøvrigt mod Fjendtligheder og haabede paa en Forstaaelse mellem Kollegerne.

Sluttelig vedtoges følgende Resolution om denne Sag:

„Generalforsamlingen anser Sortererforbundets Generalforsamlings Opfordring til Tobaksarbejderforbundet om for Fremtiden at sørge for, at Sortererne op Kasse-Klisterne tilføres Sortererforbundet, som et Udtryk for Uvilje imod de i Tobaksarbejderforbundet organiserede Fagfæller. Leipziger-Generalforsamlingen beklager dette ensidige Standpunkt fra Sorterernes Side, saa meget mere som dette blev indtaget efter, at Tobaksarbejderforbundets Bestyrelse har gjort et Skridt til at tilvejebringe en Forstaaelse, hvorved der skulde fremmes en fælles Interesse. Af Hensyn til denne fælles Interesse overdrager Generalforsamlingen Tobaksarbejderforbundets Bestyrelse det Hverv, uanset det spændte Forhold, som for Tiden hersker indenfor de to Organisationer snarest muligt at arrangere en Sammenkomst med Sortererforbundets Bestyrelse for at hidføre en Sammenslutning af begge Forbund.

Leipziger-Generalforsamlingen forventer, at der ved denne Sammenkomst klarlægges alle de For-

hindringer, der foregives at stille sig i Vejen for en Sammenslutning af de to Forbund.

Resultatet af Sammenkomsten skal straks offentliggøres i „Tobaksarbejderen“ og „Organisatoren“ (de tyske Fagblade).“

Vi udtaler Haabet om et heldigt Resultat af den her bebudede Sammenkomst og forstaar ikke, at vore tyske Kolleger i begge Lejre saa længe har staaet adskilte, medens de havde al Grund til at samles.

Ogsaa for de danske Cigarsorterere af Hensyn til Understøttelses-Gensidigheden, er de Beslutninger, der fattes, af stor Vigtighed.

Det tyske Tobaksarbejderforbunds Kongres i Leipzig.

Som andet Steds omtalt affholdt det tyske Tobaksarbejderforbund Kongres eller Generalforsamling i Leipzig den 2. Oktober og følgende Dage.

Foruden den i Artiklen om „Organisationsforhold i Tyskland“ refererede Beslutning, gengiver vi her nogle af de Resolutioner, der vedtoges:

Om den truende Tobaksskat.

„Den 12. Generalforsamling protesterer med al Energi imod de af Regeringen paatænkte Forslag til Tobaksskat, som overhovedet imod enhver større Byrde for Tobakken, hvorved Udbredelsen af det skadelige Hjemmearbejde befordres, Nedsættelse af Lønnen begunstiges, Tobaksforbruget formindskes, og derfor har Arbejdsløshed, Nød og Elendighed for Tobaksarbejderne til Følge.

Generalforsamlingen protesterer saa meget skarpere imod en forøget Tobaksbyrde, som Statssekretær Posadowsky i Rigsdagens Toldkommission i Aaret 1902 i Anledning af en Forespørgsel erklærede, at Regeringen ikke tænker paa en forøget Beskatning af Tobakken; Generalforsamlingen protesterer endvidere imod den ved Regeringens forandrede Stilling og de nyopdukkende Skatteprojekter fremkaldte Uro i Tobaksindustrien og opfordrer Tobaksindustriens Interessenter til med al Kraft at optage og føre Kampen imod en hvilken som helst Merbeskatning af Tobakken.“

Om indre Forhold.

Følgende vedtoges:

1. „Forretningsdrivende Medlemmer er forpligtede til, naar de til Stadighed beskæftiger Arbejdere, at sørge for, at disse bliver Medlemmer af Forbundet.“
2. „Generalforsamlingen vedtager, at de Delegerede ved Fagforeningskongressen skal virke hen til, at Medlemmer, som udslettes af en Fagorganisation enten paa Grund af Restance eller paa Grund af Lovovertrædelser, ved deres Optagelse i en anden Organisation enten skal betale deres Restancer eller en betydelig Sum i Indskrivningspenge.“

Lovændringer.

Et omfattende Udkast til nye Love forelagdes med et 1½ Time langt Foredrag af v. Elm.

Af vigtige Lovændringer, der vedtoges, kan nævnes, at Kontingentet forhøjedes med 5 Pfg. ugl.

Den tysk-schweitziske Tobakstold.

I den nye tysk-schweitziske Handelstraktat har Tyskland ingen Indrømmelser faaet paa den schweitziske Tobakstold, og saaledes træder for Tobak- og Tobaksfabrikaters Vedkommende den nye schweitziske Generaltarif af 10. Oktober 1902 uforandret i Kraft. Denne Told bringer forskellige Forhøjelser, særlig for Cigarer og Cigaretter samt Karotter og Stænger til Snustobaksfabrikationen. Som Tidspunkt, naar den nye schweitziske Toldsats skal træde i Kraft, er sat den 1. Januar 1906. Fra denne Dag maa tyske Cigarer og Cigaretter ved Indførsel til Schweiz fortoldes med 200 Francs pr. 100 Kilogram, istedetfor tidligere med 150 Francs. For Karotter og Stænger til Snustobaksfabrikation er Tolden forhøjet fra 50 Fr. til 60 Fr. for 100 Kilogram Brutto. Tolden paa Røg-, Snus-, og Skraatobak er som tidligere 75 Fr., ligesaa er Tolden for uforarbejdede Tobaksblade og Tobakssauce uforandret og beløber sig til 25 Fr.

Literære Frembringelser.

Georg Brandes: Skikkelser og Tanker.

Som 15. Bind af Georg Brandes' Samlede Skrifter er udkommet et Bind, der indeholder en Række mindre Afhandlinger, Artikler og Taler, væsentligst saadanne, der hører hjemme i den nyeste Tid.

Der er fortrinlige Skildringer af nulevende eller for nylig afdøde Forfattere og Politikere, og specielt henledes Opmærksomheden paa Omtaler af Louis Pio og Viggo Hørup.

Hos dem, der har Brandes' Skrifter, bør dette sidste Bind ikke mangle.

Det ny Aarhundrede.

Dette Tidsskrift har i det nylig forløbne Kvartal bragt en stor Del fortrinlige Artikler og har dermed yderligere befæstet sit gode Renommé.

Af det sidste Hefte i sidste Kvartal nævner vi *Ottetimersdagen* af Red. J. P. Sundbo og en for „Social-Demokraten“ meget smigrende Omtale af dens Felttog mod Opdragelsesanstalten „Flakkebjerg“ og af Tyendekommissionens Virksomhed.

Gyldendals Bibliotek.

7. Aargang er begyndt og Biblioteket vil i Aarets Løb bringe dansk, norsk og svensk Literatur til Bogladeværdi 44 Kr. for 50 Øre maanedlig.

Der bebudes Bøger af Victor Rydberg, Sophus Bauditz, Jonas Lie, H. F. Ewald, John Paulsen, Hen-

rik Hertz samt et Bind Bidrag af yngre Forfattere (fra Tiden efter 1890) og endelig Fortsættelse af Vilh. Østergaards Literaturhistorie.

Dr. G. Bang: Georgesismen.

Socialdemokratisk Forbunds Forlag har blandt Smaaskrifterne udgivet et nyt af *Dr. Gustav Bang: Georgesismen.*

Forfatteren skildrer heri Georgesismens Oprindelse og Grundrentens Natur og Vikemaade, hvorefter han paaviser det uholdbare i Tanken om, at Afløsning af de gamle Skatter af en ny Skat skulde afskaffe de sociale Misforhold.

Skriftet koster kun 10 Øre og bør udbredes i vor Tid, hvor Georgesismen beskæftiger en stor Del Menneskers Tanker.

Kubas Tobaksimport i Aaret 1904.

Den samlede Produktion af Tobak i alle Øens Provinser beløb sig i 1904 til 415,891 Baller mod 342,748 Baller det foregaaende Aar.

Høsten fordeler sig paa de enkelte Distrikter saaledes:

Vuelta Abajo	244,969 Ball. mod 164,970 i Aaret 1903.
Semi Vuelta	22,462 " " 10,303 " "
Partidos	62,077 " " 47,796 " "
Remedios	84,616 " " 110,743 " "
Santiago	657 " " 8729 " "
Matanzas	334 " " 173 " "
Puerta Principe	896 " " 34 " "

Heraf blev indført 250,638 Baller mod 303,106 Baller det foregaaende Aar.

Af de indførte Tobaksblade er Hovedparten gaaet til de forenede Stater, som har afkøbt Kuba 195,861 Baller. I anden Række følger Tyskland med 32,639 Baller.

Exporten af Cigarer steg fra 208,607,450 Stk. i Aaret 1903 til 217,645,082 Stk. i Aaret 1904. Deraf har England indført 91,616,555 Cigarer og indtager første Plads, medens Tyskland først følger i tredje Række med 27,147,516 Stk. I Virkeligheden er dog exporteret flere Cigarer til England og Tyskland, da bevislig en Række af Ladninger til de forenede Stater har været Transitgods til England og Tyskland, hvorved Cigareksporten til de forenede Stater bliver en Del mindre til Gunst for England og Tyskland.

Værdien af den exporterede Tobak beløber sig i Aaret 1904 til 26,776,726 Dollars mod 25,127,874 Doll. i Aaret 1903, hvad der giver en Merudførsel i Værdi af 1,648,845 Dollars.

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning, Rømersgade 22.*

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Forbundets Love):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort.*
2. Senest 4 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring, om Afskedigelsen, til Formanden. (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes;* det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der uden at være Arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende skal *Henvendelse al Tid ské til Afdelingsformanden eller -Kassereren*, forinden Henvendelse sker paa Fabrikkerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholdes Understøttelse, møde én Gang ugenlig for at faa Kortet afstemplet. Udeblivelse medfører, at der maa betales Kontingent.

For Cigarmagere.

Udsalg af Parket-, Rød- og Hvidbøgsklodser. Afhøvling af brugte Klodser. **Møntergade 14, St. o. G.**

Sønderbros Raatobakslager,

Amagerbrogade 110.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemparver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Böhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 22

15. November 1905

1. Aargang

Akkord. — Tidløn.

V.

Efter at de to Indsendere X. og Y. samt i Tilslutning dertil andre Indsendere har udtalt sig om de to Lønssystemer, har Kollegerne antagelig formaaet at danne sig et Indtryk af Fordelene og Fejlene ved disse, foruden at de antagelig gennem deres egen Virksomhed har Erfaringer, der falder sammen med det anførte.

Som det sagdes i den første Artikel, tror vi, det vilde være særdeles heldigt, om Kollegerne vilde tage Spørgsmaalet op til Drøftelse, uden at vi dog tør sige, at der er Mulighed for at kunne forlade Akkordsystemet. Vi tror, at det for Tiden vil støde paa store Vanskeligheder, og vi tror ogsaa, at det paa flere Omraader vilde være saare uheldigt, om Overgangen skete pludselig.

Der bør ved Belysning af Sagen og ved Drøftelse blandt Arbejderne skabes Forstaaelse af disse Forhold. En Stemning maa vokse ud og gives Form af Arbejderne selv, og naar det er sket, er Tiden inde, da Sagen maa søges løst.

Selv om vi altsaa mener, at det ikke lader sig gøre at realisere Kravet om Tidløn i vort Fag som Helhed paa nærværende Tidspunkt, mener vi dog, at Tiden er inde, da Sagen bør tages under alvorlig Overvejelse, og Interesse for dens Løsning tilvejebringes. Navnlig gælder det visse Grene af Tobaksindustrien, thi de nuværende Forhold avler megen Misstemning, mange Stridigheder og meget Spild af Tid. Vi tænker her særlig paa Tobakstilberedernes og Klisternes Forhold. Lønnen for disse Brancher er nogle Steder Akkord, andre Steder Ugeløn. Det viser sig, at Akkorden skaber mange Vanskeligheder. Tobakkerne er ikke ensartede, og Fordringerne til Klistring noget forskellige. Naar Prisen for en vis Sort Tobak er fastsat, viser denne sig ofte at være alt for ringe,

naar en ny Sending kommer i Arbejde. Enten medfører dette slet Fortjeneste og Utilfredshed hos Arbejderne eller i heldigste Tilfælde, at man efter Strid, Forhandling, Møder, Korrespondance, ja maaske Voldgift, faar en midlertidig Forandring af Prisen.

Dette burde forandres og lader sig bedst gøre ved Indførelse af Ugeløn for al Tobakstilberedning saa vel som for alle andre Hjelpearbejder. Selvfølgelig bør det kun ske efter Arbejdernes eget Ønske, men vi kan ikke tro andet, end at Flertallet af de paagældende Arbejdere gerne forlader Akkordsystemet. Naturligvis maa man vide, at der hermed følger Pligt til at holde en bestemt Arbejdstid, men naar man saa ogsaa er fri for Bryderiet med de daarlige Tobakker, er sikret en bestemt ordentlig Ugeløn og bidrager til at indskrænke Arbejdsløsheden, forekommer det os, at den mere bestemte Arbejdstid, der dog til Dels gælder de fleste Steder, ogsaa under Akkordsystemet, ikke kan virke afskrækkende.

For Arbejdet ved de indførte, nye Maskiner i Faget, er Ugelønssystemet indført, forhaabentlig til Held for Faget. Det næste Skridt bør sikkert være de forannævnte Arbejder, og vi henstiller derfor til de paagældende Arbejdere at tænke over Sagen, at drøfte den paa Grundlag af de Oplysninger og Erfaringer, der foreligger, og at fremsætte Krav og Forslag saaledes, at de, hvis det er muligt, kan blive fremmede.

Hvad jeg lærte af mit Arbejderliv.

En Præst i Kristiania, Mikael Hertzberg, har prøvet at arbejde i en Fabrik i 5 Maaneder for at lære Arbejdernes Kaar at kende, og har derefter udgivet en Pjece (i Kommission hos Hagerup), hvori han skildrer de gjorte Erfaringer.

Han erkender, at der er en Masse Grunde til Klager fra Arbejdernes Side. Han kræver derfor forskellige Reforme, men staar paa konservativ Grund

og ønsker at beholde Privatkapitalismen, hvorfor hans Ønsker kun er lidet værd.

Han kræver Syge- og Alderdomsforsikring ved Bidrag fra Arbejdere og Arbejdsgivere. Til Trods for, at han erkender, at Lønnen er saa ringe, at Familier kun ved yderste Anstrengelse formaar at klare sig.

Han ønsker, at Arbejderne skal have Procenter af Bedrifterne (Tantème), men erklærer, at han ikke véd, om det kan gennemføres. At Arbejderne faar en aarlig Ferie og Arbejdstiden indskrænket til 8 Timer.

Videre vil han have foretaget noget ved Overarbejdet, han véd ikke hvad, men det skal ikke være Forbud, som Arbejderne ønsker.

Endelig vil han bort fra Klasse modsætningen, uden dog at oplyse noget om, hvorledes det skal foregaa i et kapitalistisk Samfund.

Den foreliggende Pjece er derfor ikke meget værd, den skal vel nærmest være et Slag for den kristelig-socialt Retning. Præsten har ved sit fem Maaneders Ophold i Værkstedet indset, at mange Arbejdere er oplyste og hæderlige Mennesker, men ellers har han vist ikke lært meget af Arbejderlivet. Han fik Plads efter at have oplyst Cheferne om, at han var Præst og blot skulde studere Forholdene. Selvfølgelig har Formænd, Værkfører o. s. v. faaet Besked om at handle „fornuftigt“ overfor den Guds Mand, og da hans Forhold iøvrigt var af anden Art end Arbejdernes Forhold, har de fem Maaneder ikke haft ret megen Betydning, saa lidt som det udgivne Skrift er af nogen reel Betydning.

Homo.

Aftenundervisning.

I Borups Lærestanstalt, hvor Fagforeningsmedlemmer har Adgang til Undervisningen for halv Pris, er der nylig begyndt nye Kursus i de forskellige Fag, hvorfor Indmeldelse fremdeles kan finde Sted.

Der har i Aar meldt sig et betydeligt større Antal Deltagere end foregaaende Aar. Undervisningsanstalten har Lokaler og Forstanderen Kontor, Vestre Boulevard 9 (Ny Rosenborg).

Arbejdernes Jule-Album.

Ligesom forrige Aar vil der i Aar fra A. Christiansens Forlag udkomme et værdifuldt Kunst-Heft under ovenstaaende Titel. Det vil, saa vidt man forud kan skønne, baade i Tekst og Billeder overgaa Heftet fra 1. Aargang.

Tekstbidrag loves af Holger Drachmann, Henrik Pontoppidan, Jeppe Aakjær, Norman-Hansen, Gustav Wied, Johan Skjoldborg, A. C. Meyer m. fl. Endvidere en kunsthistorisk Afhandling om *Kvindeskønhed i Kunsten* af Akademisekretær P. Johansen og en Samling hidtil ukendte Gengivelser af *Haandtegninger af Thorvaldsen*.

Alle Tekstbidragene er illustrerede af Rasmus Christiansen, Eigil Petersen, Nørretranders, Bertha Dorph, Valdemar Andersen og Sofus Jørgensen.

Foruden dette Indhold bringer *Arbejdernes Jule-Album* fire løse Kunstbilag, som slutter sig til Afhandlingen om Kvindeskønhed i Kunsten, samt et stort Fotogravure af *Poul Steffensen: „Naar Sol gaar ned“*.

Prisen for denne Mængde Kunstbidrag bliver ligesom i Fjor kun 1 Kr. 50 Øre til Medlemmer af Socialdemokratiets faglige og politiske Organisationer. De, der ønsker Heftet til denne Pris, maa inden 24. Novbr. indsende Bestilling til deres Forening.

Tobaksarbejderforbundets Kontorer og Socialdemokratisk Forbunds Kontorer, Rømersgade 22, modtager Bestillinger.

Fra Kunstens Verden.

Thorvaldsens Værker.

Medens Navnet Thorvaldsen er kendt i Danmark saa vel som over hele den øvrige Del af Europa, er Forholdet det, at hans Kunstværker kun er lidet kendte i Danmark. Thorvaldsens Museum besøges kun lidet af Danske, og besøges det endelig en enkelt Gang, høster den Besøgende ikke det Udbytte, der var ønskeligt.

For at gøre Thorvaldsens Værker kendte og skattede iblandt den almindelige Befolkning, har *Gads Forlag* begyndt Udgivelsen af et Værk med Gengivelser af et stort Udvalg af Thorvaldsens betydeligste Arbejder, ledsagede med Tekst af Kunsthistorikeren *Emil Hannover*.

Thorvaldsens Kunst taler jævnt menneskeligt, blidt og dog myndigt, og den henvender sig til os alle. Den danner Sindet og opdrager Øjet. Den er en Hvile og en Nydelse.

Den store Skønhedsopdrager, Thorvaldsens Kunst, bør kendes i alle Hjem, og det kan ske ved Hjælp af de fortrinligt udførte Gengivelser, der her bydes.

Værket kommer i 25 Hefter. Subskribenter, der tegner sig nu, faar det for 10 Kr. = 40 Øre pr. Heft. Senere forhøjes Prisen. Det indeholder 90 kunsttrykte Tavler og 5 store Tekstark.

* * *

Børge Janssen: Kongelig Naade.

Hagerups Forlag.

Denne Bog er et Digtværk, fint skrevet, hvilende paa historiske Kendsgerninger og skildrende en svunden Tid med denne Tids eget Sprog.

Ligesom Børge Janssens forrige Bog skildrer denne en Kærlighedshistorie, en mangeaarig Forlovelse mellem en fattig Akademiker og Avissskriver og en Præstedatter, der er blevet ophøjet til Kammerjomfru hos Prinsesse Charlotte Amalie. De maa paa Grund af denne kongelige Naade vente i mange, mange Aar før Ægteskabet kan finde Sted, lige til Prinsessen dør og giver Afkald paa sin Kammerjomfru.

Bogens bedste Skildringer er Livet i København under Christian VI.s pietistiske Regering. Gejstligheden lagde sin klamme Haand paa alt Aandsliv. Hyklery, Smugbeværtning, Overtro og Letfærdighed bredte sig, men udad vendtes det fromme Ansigt. Saa kommer Omslaget. Kongen dør og den livsglade Frederik V. bliver Konge. Ogsaa denne Overgang er godt skildret, og navnlig de Fester, der stod i Forbindelse dermed.

Selvfølgelig kan Skildringerne fra Hoflivet læses paa forskellig Maade, men da Elendigheden, Hykleriet og Tomheden i dette Liv uforbeholdent afsløres, tager vi det til Indtægt som Bevis for de Anskuelser, vi gør gældende i saa Henseende.

Møder.

Fællesmøde for Forretningsudvalget „Enigheden“s Bestyrelse og Adlers Arbejdere 6. Oktober 1905.

V. Nielsen redegjorde for Begivenhederne i Sagen om Maskinerne. Fabrikanternes Tilbud var en Betaling af henholdsvis 8 og 14 Kr. ugentlig for de to ved hver Maskine beskæftigede Arbejdere.

Efter kort Diskussion forkastedes Fabrikanternes Tilbud.

* * *

Fællesmøde for Forretningsudvalget og de københavnske Aidelingers Bestyrelser 6. Oktober 1905.

Efter at Forretningsføreren havde omtalt de forskellige Forslag, Tilbud og Beslutninger, der var fremkommet i Maskin-Sagen, diskuteredes den foreliggende Situation.

Det vedtoges at anbefale Generalforsamlingen i „Enigheden“, at den oprindelige Fordring overfor Fabrikanterne reduceres til henholdsvis 18 og 12 Kr. ugentlig. Afvises dette Forlangende, udsættes Sagen til de almindelige Forhandlinger.

* * *

Forretningsudvalgets Møde 11. Oktober 1905.

1. Til „De samv. Fagforbund“ vedtoges et Laan paa 10,000 Kr.

2. Der gaves Afd. Kolding Sanktion til at indmelde sig i Folkeuniversitetsforeningen.

3. Det godkendtes, at Tilberederne hos Bruun, Kolding, forlanger Dagløn eller mindst 9 Øre pr. Pd. Omblade og Indlæg af en særlig daarlig Java-Tobak.

Sagen indberettes om fornødent til Fabrikantforeningen.

4. Paa given Foranledning vedtoges det, at den Mand, der paa Grund af Strid om Prisen paa en Cigar i Aarhus maatte forlade Arbejdet, skal tilbydes dette Arbejde, før andre kan modtage det.

5. Et Forhold vedrørende Vikkelpresning i Næstved indberettes og diskuteredes.

* * *

Fællesmøde for Forretningsudvalget og „Enigheden“s Bestyrelse 3. November 1905.

1. Efter Fremsættelsen af det sidste Krav med Hensyn til Lønnen ved Maskinerne har Fabrikanterne i København tilbudt henholdsvis 10 og 15 Kr., samt lovet at arbejde for samme Løns Gennemførelse i Provinserne. Eventuel Overenskomst om denne Sag skal være løbende, uanset Forhandlinger om andre Sager ved den almindelige Overenskomsts Udløb 1. Maj n. A.

Underudvalget anbefalede at modtage Tilbudet, og Fællesmødet besluttede at anbefale det paa „Enigheden“s forestaaende Generalforsamling.

2. I Spørgsmaalet om Pris paa Cigarillos, der rulles paa Høys Fabrik, har Fabrikanternes Repræsentanter foreslaet en Fælles-Forhandling mellem Repræsentanter for begge Organisationer, for at tilvejebringe Priser, der kunne være almindelig gældende.

Det vedtoges at lade Udvalg fra Organisationerne behandle Sagen. Valgt blev som Forbundets Repræsentanter F. Møller, V. Nielsen og A. Sørensson.

Med Hensyn til Priserne paa Høys Fabrik vedtoges det, at Arbejdet kan fortsættes imod en Udbetaling af 6 Kr. pr. 1000 og Efterbetaling med hele den Pris, hvorom Udvalget enes.

Forhandlingerne maa tilendebringes inden 1. Dec.

3. Da forskellige Momenter tyder paa, at Fabr. Philipson, St. Felix, har oprettet en Filial for Cigarillos-Fabrikation, uden at disses Priser, der er lavere end fastsat for den gamle Fabrik, er underkastet nogen Kontrol, har der været ført nogle Forhandlinger og en Arbejdsstandsning været bebudet.

Lederen af Cigarillos-Fabriken har imidlertid derefter tilbudt at lade Cigarillos-Sorterne bedømme og Priser fastsætte ved en Forhandling.

Fællesmødet godkendte, at Forhandling paa-begyndes.

* * *

Forretningsudvalgets Møde 3. November 1905.

1. Afdelingerne i Odense og Aalborg fik Sanktion til at yde henholdsvis 50 og 200 Kr. til de strejkende Tekstilarbejdere.

Afdelingen i Odense fik endvidere Sanktion til at yde 10 Kr. til et Svendehjems Oprettelse.

* * *

Forretningsudvalgets Møde 7. November 1905.

1. I Nykøbing M. er forskellige Forviklinger, hvorfor det vedtoges, at Forretningsføreren maa rejse dertil.

2. Fra Afdelingerne Aarhus og Horsens anmodes om Urafstemning angaaende Forandring af Forbundets Love vedrørende Rejseunderstøttelse.

Da Forbundets Loves § 24 og almindelig Opfattelse gaar ud paa, at Lovene kun kan forandres ved Kongressen, vedtoges det at henvise Afdelingerne hertil og at foreslaa Hovedbestyrelsen, at Sagen dermed afvises.

3. Nogle Cigarer fra Petersens Fabrik, Fredericia,

overlodes til Bedømmelse af Forretningsføreren, V. Nielsen og A. Christiansen.

Afdelingsformanden bemyndiges til at forhandle med Fabrikanten.

4. Efter Anmodning fra Cigarsorterernes Fagforening vedtoges det, at dennes Formand besøger en Del Afdelinger for at skaffe Oplysninger om forskellige Forhold vedrørende denne Branche. Samtidig bemyndiges han til at afholde Møder om andre Forhold i de paagældende Afdelinger.

5. Paa Forespørgsel fra Cigarsorterernes Fagforening svares, at Beringning af Cigarer skal betales med den én Gang fastsatte Pris, selv om Arbejdet udføres af andre end Cigarsortere.

6. I Anledning af den herskende Uenighed mellem Tobaksarbejderforbundet og Cigarsortere i Tyskland, vedtoges det at sende de to Organisationer en Henvendelse herfra, hvori det anbefales at søge en Sammenslutning opnaaet, bl. a. af Hensyn til rejsende Cigarsorteres Understøttelsesret.

7. En Klage fra Afdelingen i Næstved overlodes til Undersøgelse af V. Nielsen, A. Christiansen og Stauning.

8. I Kolding, hvor Arbejderne paa O. L. Petersens Fabrik for kort Tid siden nedlade Arbejdet, har Forretningsføreren været til Forhandling.

Arbejdsnedlæggelsen stammede fra Fornærmelser, der tilføjedes Arbejderne af en paa Fabriken ansat Direktrice.

Denne fjernedes imidlertid paa Fabrikantens eget Initiativ og efter at Arbejdet var genoptaget, blev Priserne for Tilberedning og for 2 Cigarer forhøjede.

9. Det overdrages til A. Christiansen, at bearbejde de indkomne Spørgeskemaer.

Cigarsorterernes Fagforening.

Slettede Medlemmer:

- Nr. 2772 E. Palmquist.
- 2783 Sofie Rasmussen.
- 2784 M. Nielsen.
- 2841 Mathilde Dettmer.
- 2843 Oda Nielsen.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned.*

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning, Rømersgade 22.*

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 11.
Aalborg: P. Petersen, Dalgasgade 11.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: A. E. A. Rasmussen, Tofftegade 1.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: M. C. Villumsen, Reberbanen.
Holstebro: S. Wistisen, Sønderlandsgade.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 25.
Aarhus: P. Frederiksen, Ny Munkegade 82.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: O. Hansen, Herrestræde 36 b.
Viborg: N. Petersen, Mogensgade 65.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Warmingsgade 24, 1. S.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: N. C. Jensen, Karl Metzgade 27.
Thisted: P. Pedersen, Skovgade 218.
Esbjerg: N. Hansen, Danmarksgade 1171.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag. Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag. *F. Møller.*

For Cigarmagere.

Udsalg af Parket-, Rød- og Hvidbøgsklodser. Afhøvling af brugte Klodser. **Møntergade 14, St. o. G.**

Sønderbros Raatobakslager,

Amagerbrogade 110.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemparver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af *TH. STAUNING*, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Böhm, Rømersgade 23, København.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 23

1. December 1905

1. Aargang

Giv Agt!

Der antages Afdelingsmestre.

Som det vil være bekendt, var der nogle Fabrikanter, der forud for den store Lønbevægelse i 1900 spekulerede i Ansættelse af Afdelingsmestre. Der var ogsaa nogle Arbejdere, der lod sig lokke af Tilbudene og modtog Mesterpladserne. Af disse forblev nogle i Arbejdet under Strejken, de troede, de var „privilegerede Skruebrækkere“, og de gjorde naturligvis ikke ringe Skade overfor deres Kolleger ved den Adfærd.

Nu synes der igen at være Tilbøjeligheder hos nogle Fabrikanter til at søge „Mestre“, der indgaar paa Kontrakt og derved bindes til den paagældende Fabrik, ogsaa under Strejke.

Vi har for nylig erfaret, at en saadan „Afdelingsmester“ er ansat. Det er som sædvanlig en Cigarsorterer, thi det er jo navnlig i denne Branche, at enkelte Arbejdere kan gøre Nytte, og vi beklager meget, at der stadig er Arbejdere, der lader sig lokke til den ubehagelige Gerning.

Den Fabrikant, hvorm vi har faaet Oplysning, har været særlig forsigtig og Cigarsortereren meget uforsigtig, godtroende eller maaske noget andet.

Kontrakten er nemlig saaledes, at Cigarsortereren, der naturligvis behævnes „Sortermester“, ikke kan forlade eller opsig Pladsen i det første Aar, hvorimod Fabrikanten kan opsig ham med 3 Maaneders Varsel.

Manden er gaaet ind paa denne Ordning, og skulde der nu udbryde en Strejke, maa han finde sig i at være Skruebrækker.

Det forbavser os meget, at denne og adskillige andre Arbejdere stadig lader uvidende om denne Sag. Den Mand, her er Tale om, udtalte, at han kendte ingen Bestemmelse om, at han ikke, uden at bryde med Organisationens, kunde tage Plads paa de anførte Betingelser. Og som det var med ham, plejer det at være. Vi tror derfor ikke paa denne Uvidenhed.

Tobaksarbejderforbundets Loves § 22 lyder saaledes: „Arbejdere, der deltager direkte i Arbejde ved Cigarfabrikation, Tobaksspinderi eller Cigarsortering, selv om de har Opsyn med enkelte Afdelinger eller Grene af Virksomheden, maa betragtes som almindelige Lønarbejdere og har Pligt til at være Medlemmer af Organisationens, og det gælder for disse, at de ikke maa indgaa paa Kontrakter, og at de betragtes som Strejkebrydere, hvis de arbejder under en Strejke eller Lock-out.“

Denne Bestemmelse har været gældende i det mindste siden 1900, den har mange Gange været omtalt i Organisationerne og i Fagbladet, og det burde under alle Omstændigheder være saaledes, at hæderlige Arbejdere ikke underskrev Kontrakter, før de havde forhandlet med Organisationens. Man faar let Følelsen af, at Underskriveren selv ønsker at faa Privilegium som Skruebrækker, naar Kontrakter som den fornævnte indgaaes, uden at det meddeles nogen, før det er sket!

Læsere! Sørg for, at dette bekendtgøres blandt Tobaksarbejderne, saaledes, at der ikke bliver flere Tilfælde, end det her omtalte, hvor Fabrikanterne faar ansat Afdelingsmestre under saa modbydelige Betingelser.

* * *

Falske Forestillinger.

Den Skik, der før har været omtalt, særlig fra København, at Fabrikanterne antager Afdelingsmestre selv paa mindre Fabriker, synes at brede sig til Provinserne, hvor der paa en enkelt Undtagelse nær ikke findes saa store Fabriker, at flere Afdelingsmestre kan anses for at være nødvendige.

Jeg advarer Kollegerne imod at binde sig som Skuebrækkere og beder Afdelingernes Medlemmer om at sørge for, at vore Lovbestemmelser om disse fastlønnede Arbejdere overholdes og anvendes paa rette Maade.

Som Eksempel paa de meningsløse Forhold skal jeg nævne, at der paa en Fabrik med 5 Sorterere,

altsaa en ganske almindelig Virksomhed, er en Bestyrer af hele Forretningen og Fabriken, en Fabrikmester, en fastlønnet Sorterer, der uddeler Baand, Etiketter osv., samt en fastlønnet Cigarmager, der udleverer Tobak og lignende.

Naturligvis anses disse Funktionærer for at være nødvendige, og det skal jeg ikke indlade mig paa at bestride, men jeg hævder, at de to sidstnævnte er ganske almindelige Lønarbejdere ligesom de ved Akkordarbejde beskæftigede og som Gulvpigen og Arbejdsmanden. Disse to og andre i tilsvarende Stillinger maa naturligvis være i Foreningen, maa ikke indgaa paa Kontrakter og maa ikke forblive paa Fabrikerne under Arbejdsstandsning *uden at betragtes som Skruebrækkere*.

I det Tilfælde, jeg her har fremdraget, er den ene Arbejder klar over, at han bør være Medlem af Afdelingen, og at han bør gaa sammen med Kammeraterne, hvis Arbejdet standses. Den anden derimod ønsker helst at unddrage sig Pligten overfor Organisation, ønsker helst at faa Kontrakt og anser det for en Selvfølge, at han skal blive i Tjenesten under en Strejke.

Jeg synes, det er sørgeligt, at Arbejderne har saa lidt Kammeratskabsfølelse, og jeg har fremsat disse Bemærkninger for at opfordre alle Kolleger til at virke *imod* disse falske Forestillinger, der raader hos nogle, og *imod* den daarlige Aand, som hist og her er til Stede.

Faget er ikke tjent med Masse-Ansættelse af Mestre, hvis eneste Adkomst til denne Stilling er Fabrikantens Ønske om at sikre sig Arbejdskraft under faglige Kampe.

Lad alle, eller saa mange som muligt, kun faa fast Ugeløn, lad dem være Hjælpere for Mesteren eller hvad som helst, men lad dem ikke glemme Pligten overfor deres Kammerater og den Organisation, de bør tilhøre.

United.

Fra Provinserne.

Organisationen styrkes.

Som det vil være bekendt, beskæftiges der paa Cigarfabrikerne i Provinserne et anseligt Antal kvindelige Arbejdere ved Tilberedning, Vikkelmaskiner, Cigar-cigaretter, Klistring o. l.

I de fleste Afdelinger er disse Arbejdere selvfølgelig Medlemmer af Organisation, eller de, der staar udenfor, er kun ganske faa i Tal. Men i nogle Afdelinger har Antagelsen af saadanne Arbejdere taget stærkere Fart i de senere Aar, og Kvinderne saavelsom vore Medlemmer har været ligegyldige med Hensyn til deres Organisation, og der var da paa enkelte Steder adskillige Kvinder, der ikke tilhørte vore Afdelinger, ligesom der ogsaa fandtes Mænd, der beskæftigedes ved visse Hjælpearbejder uden at være Medlemmer.

Hovedbestyrelsens Sekretær, *Th. Stauning*, har i den sidste Tid besøgt forskellige Afdelinger for at foretage Undersøgelser til en Statistik angaaende Cigar-sorterernes Arbejdsforhold og for at skaffe Oplysninger om forskellige Anliggender vedrørende de øvrige Arbejdere. Samtidig har han talt ved Møder, hvor de uorganiserede Arbejdere var til Stede, han har belyst, hvorledes Forholdene i Industrien udvikler sig, hvilke Fordele, Organisation byder, og dermed bevist Nødvendigheden af, at alle Arbejdere i Fabrikerne tilhører vort Forbund.

Ved de forskellige Møder har tilstedeværende Kvinder erkendt Rigtigheden af Udtalelserne og har indmeldt sig, og det tør haabes, at de manglende snart vil følge efter.

I Holstebro var et særlig stort Antal uorganiserede Arbejdere, men Resultatet af Mødet her blev ogsaa særdeles tilfredsstillende. Ved energisk Arbejde af Organisationens Medlemmer var en meget betydelig Forsamling kommet til Stede, og Resultatet blev, at 25 Arbejdere indmeldte sig i Afdelingen.

Dette er en saare naturlig Sag, men ikke desto mindre meget glædelig, og det kan antagelig ventes, at Eksemplet vil blive fulgt i andre Byer, der endnu ikke er besøgt.

Vore Medlemmer i de forskellige Afdelinger maa gøre sig klart, hvor nødvendigt det er, at Forbundet har Indflydelse paa alle Arbejdsforhold, og bør derfor bidrage til, at alle Medarbejdere samles i vort Forbund.

De faglærte saavelsom de ikke faglærte vil alle være bedst tjente med et saadant naturligt Samarbejde, og vi er vel alle enige om, at vi skal fremad og aldrig tilbage.

Loven om Voldgiftsretter.

Som det maaske vil være bekendt, er der i Australien indført Love, hvorefter Arbejdskonflikter afgøres ved Voldgift, og da det formentlig vil være af Interesse at erfare noget om Forholdene under disse Love, gengiver vi her nogle Oplysninger, fremsatte af Landsorganisationen i Ny Syd Wales.

Aaret før Loven om Voldgiftsretter blev indført i Ny Syd Wales, opstod der en livlig Bevægelse for at faa dannet nye Fagforeninger eller for at genrejse dem, der bukkede under i Sømands-Konflikten i 1900.

Paa det Tidspunkt havde Landsorganisationen i Sydney kun 8 Foreninger med ca. 1500 Medlemmer. Nu findes der ca. 60 Foreninger med ca. 40,000 Medlemmer.

I Ny Syd Wales er indregistreret 120 Foreninger af Arbejdskøbere og 128 af Arbejdere med henholdsvis Medlemstal 2921 og 63,352.

Som Bevis for de Forbedringer, den nye Lov har bragt Arbejderne, kan anføres nogle Eksempler. Bagerkuskene havde en meget lang Arbejdstid og lav Løn. Efter Henvendelse til Voldgiftsretten opnaede de en Reduktion af Arbejdstiden fra 90 til 54 Timer

ugentlig, og Lønnen forøgedes samtidig til 40 Kr. 50 Øre pr. Uge fra 27 Kr.

Køkkenpersonalet i Hoteller og Restaurationer, hvis Arbejdstid ofte var indtil 104 Timer ugentlig og hvis Ugeløn var 11 Kr. 35 Øre til 13 Kr. 50 Øre, fik indskrænket Arbejdstiden til 77 Timer ugentlig, Hviletiden indbefattet, og fastsat en Mindsteløn af 18 Kr. 16 Øre foruden Kost og Logis.

Arbejderne i Skræderfaget, Kuldistrikterne, Sølvminerne m. v. har ligeledes opnaaet betydelige Forbedringer, og det fastslaas som en Kendsgerning, at Oprettelsen af den industrielle Voldgiftsret har befordret Organisationernes Oprettelse og Udvikling og skaffet bedre Arbejdsbetingelser, end der var Mulighed for under de gamle Forhold.

Alt er realiseret uden at de industrielle Foretagender eller den almindelige Velstand har lidt derved. Nogle Arbejdskøbere er selvfølgelig blevne misfornøjede, men det er Folk, der principielt er imod enhver Foranstaltning fra Lovgivningens Side til Ordning af Arbejdsforholdene.

Fra 1. Januar 1902 til 31. Decbr. 1903 har Voldgiftsretten 22 Gange afsagt sin Kendelse i Lønsspørgsmaal eller om andre Arbejdsbetingelser. Disse 22 Tilfælde angik 14,452 Arbejdere.

I 28 Virksomheder med 10,361 Arbejdere blev frivillig indgaaet Overenskomster for et vist Antal Aar.

Af andre Sager, der falder ind under Loven, har Voldgiftsretten afgjort et betydeligt Antal, ialt 927 Sager, Klager, Ansøgninger o. l.

Organisationernes Udbredelse i Australien kan ses af følgende Tal, der dog er et Par Aar gamle:

Ny Syd Wales ca. 70,000 Medlemmer, Victoria ca. 65,000, Syd-Australien ca. 20,000, Queensland ca. 15,000, Vest-Australien ca. 13,000 og Tasmania ca. 3000. Tilsammen 185,000 Medlemmer i den derværende Landsorganisation.

Fra Kunstens Verden.

Paa *Hagerups Forlag* er udkommet:

Arnold Lobedanz: Paa Langfart. En kvik lille Sømandshistorie.

A. K. Green: Gaadefuldt. En Detektiv-Roman, spændende som Forfatterens tidligere Romaner.

R. Hamann: Fynsk Landmandsliv. Forfatteren af denne Bog er vistnok Proprietær, men det skal ikke derfor nægtes, at Bogen er et indholdsrigt og varmtfølt Indlæg i Spørgsmaalet om Landarbejdernes Kaar.

Vi modtog den derfor med Interesse, fordi saadanne Bøger fortjener Opmærksomhed, og det skal straks siges, at den indeholder meget godt. Der er særdeles gode Skildringer fra Naturen og fra Arbejderlivet paa Landet, men der er ogsaa en stor Del, der er ganske uægte. Bogens Hovedperson, den humane Godsejer Breining, er en Figur, der helt er digtet,

Forsøget paa at skildre Arbejder- og Proletarliv i København er ganske mislykket og den, der paa Arbejdersiden er Hovedpersonen, Slidderen Jørgen, for hvem det er gaaet galt i Ungdommen, er vistnok en meget frit bearbejdet Person.

Gennem store Dele af Bogen gaar endvidere en i høj Grad ubehagelig Tendens, nemlig Byfjendskabet. Landet bærer det hele, Byerne plyndrer Landboerne og lever paa disses Bekostning. Landboerne er nok i sig selv.

Alt, hvad der er i Byerne, er af det onde. Og Endemaalet, som Forfatteren opstiller, er heller ikke fristende. Efter at have skildret brave Arbejders utrolige Slid paa Godset gennem en Menneskealder, bliver et Par, de bedste Slidere, hjulpet til smaa Landejendomme, hvor de fortsætter Slidet i Forening med Kamp og Savn for at klare Prioriteterne. Alle de andre fortsætter Slidet paa Herregaarden, dør efter en kummerfuld Tilværelse og lyses til Helvede af den velnærede Missions-Præst.

Bogen er et godt Bevis for Rigtigheden af Socialdemokratiets Skildringer fra Landarbejderlivet, men det var vist ikke det, Forfatteren vilde. Han har sikkert ønsket at tage Afstand fra Organisationer, Socialisme og fra Aakjærs Skildringer af Herregaardslivet, men han har ikke formaaet at fremvise andet end Savn og Haabløshed, medens Aakjær og Socialdemokratiet har Haab om, at Landarbejderne skal slippe bort fra det endeløse Slid i andres Tjeneste og opnaa lysere Tilstande end de, der er omtalte i den foreliggende Bog, der sikkert ikke har for mørke Farver. —g.

Møder.

Fællesmøde mellem Forretningsudvalget og Enighedens Bestyrelse. 16. November 1905.

Det nedsatte Udvalg, der har forhandlet med Fabrikanternes Udvalg, meddelte, at Fabrikanterne havde givet følgende Tilbud:

1. For Frihaandsarbejde (Vilde) . . . 5 $\frac{1}{2}$ Kr.
2. — Formarbejde med skaaret Indlæg 6 ”
3. — do. med helt Indlæg . 6 $\frac{1}{2}$ ”
4. — Haandarbejde med skaaret — . 7 ”
5. — do. med helt — . 7 $\frac{1}{2}$ ”

Det vedtoges, at dette Tilbud ikke kan modtages og derfor at indlede nye Forhandlinger.

Endvidere at foreslaa, at Længden til Minimalpriserne, der fastsættes, ikke overstiger 3 $\frac{1}{2}$ Tomme for Nr. 1 og 3 $\frac{1}{4}$ Tomme for de øvrige Numre. Større Cigarer (Schweitzer-Facon) foreslaas betalte med 8 og 10 Kr. for henholdsvis Form- og Haandarbejde, indenfor en Længde af 4 Tommer.

* * *

Forretningsudvalgets Møde. 15. November 1901.

1. Forinden Forrettingsføreren rejste til Nykøbing M, blev det ved Telegram meddelt, at Arbejdet, der havde været standset 2 Dage, atter var optaget.

Nogle andre Spørgsmaal overlodes til Besvarelse af Stauning, naar han besøger Afdelingen.

2. Afdelingen i Aarhus gaves Sanktion til at yde de strejkende Tekstilarbejdere 25 Kr. og til „Fattiges Jul“ 25 Kr.

3. Da den ved Afslutningen af Strejken i Esbjerg indgaaede Overenskomst formentlig er overtraadt af de Arbejdere, der den Gang optoges i Forbundet, vedtoges det at rette Henvendelse til Fællesforeningens Forretningsfører i København.

4. Udvalget, der har undersøgt Klagen fra Næstved, kan ikke give Klagerne Medhold. Det vedtoges at forlange Oplysninger om forskellige Forhold i Afdelingen.

5. Efter Indstilling fra „Enigheden“ gaves der nogle ældre Medlemmer Kontingentfrihed.

6. Det vedtoges, at Stauning foruden de før vedtagne 9 Afdelinger yderligere besøger 2 Afdelinger.

7. A. Christiansen gav Oplysninger om de paa Spørgeskemaerne indkomne Besvarelser.

8. Fra Lørdag den 25. ds. udskrives Bidrag til Tekstilarbejderne. 25 og 10 Øre.

Efterlysning.

Cigararbejder *Julius Johnsen* fra Viborg eller Kolleger, der kender hans Adresse og Opholdssted, bedes opgive denne til Redaktøren eller til Laursen, Sakso-gade 93, 3. Sal.

Johnsen arbejdede i København og derefter i Odense i Juni 1905.

Rabat-Billetter.

Paa Forbundets Kontor kan Medlemmerne erholde Rabat-Billetter til Cirkus Varieté og Fotoplastikon.

Rabatten, der ydes Indehaverne af disse Billetter, er henholdsvis 25 Øre og 10 Øre.

Konr. Pettersson.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Forbundets Love):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort.*
2. Senest 4 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring, om Afskedigelsen, til Formanden. (Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes;* det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der uden at være Arbejdsløse, skifter Arbejdssted.*
5. Af Tilrejsende skal Henvendelse al Tid ské til Afdelingsformanden eller -Kassereren, forinden

- Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugenlig for at faa Kortet afstemplet. Udeblivelse medfører, at der maa betales Kontingent.

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 11.
Aalborg: P. Petersen, Dalgasgade 11.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: A. E. A. Rasmussen, Tofftegade 1.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: M. C. Villumsen, Reberbanen.
Holstebro: A. Andersen, Fuglsangvej.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 25.
Aarhus: P. Frederiksen, Ny Munkegade 82.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: O. Hansen, Herrestræde 36 b.
Viborg: N. Petersen, Mogensgade 65.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Warmingsgade 24, 1. S.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevej 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: N. C. Jensen, Karl Metzgade 27.
Thisted: P. Pedersen, Skovgade 218.
Esbjerg: N. Hansen, Danmarksgade 117¹.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag. Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag. *F. Møller.*

Sønderbros Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemparver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales. **E. Jensen.**

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Bohm, Rømersgade 23, København

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 24

15. December 1905

1. Aargang

Forløbere og Efternølere.

Enhver stor Idé, der har sat sine Spor i Verdenshistorien, har sine Epoker — sin Opkomst og sit Gennembrud, sin Blomstring og ofte sit Forfald.

Og enhver saadan Idé har haft sine Forløbere, sine Samtidige og sine Efternølere.

For Forløberne er det ingen Spøg; ikke enhver er Ven af saadan en Forløber for en stor og ny Idé. Vi behøver blot at lade Verdenshistorien løbe gennem Fingrene for at erfare, hvad f. Eks. Roms Kejsere tænkte om Kristendommen og dens Forløbere eller hvad Paven ansaa Luther for, eller hvordan det gik den tredje Stands (Borgerstandens) Forposter, da den vilde op paa Linie med Adel og Gejstlighed, eller hvad det kostede for den fjerde Stand ogsaa at komme derhen. Alt dette viser os, at en Forløber for en banebrydende Idé maa have Ben i Næsen, langt mere, end Idéens Samtidige, som kun behøver at følge Trop, for ikke at tale om Efternølerne, der kun har det lidet betydende Hværv at komme bagefter som det tynde Øl.

Ved denne Betragtning kommer det ikke saa nøje an paa, hvilken Idé man vil kalde stor. Hvad Tilhængerne af en Idé kalder stort, føler Modstanderne af den samme Idé sig forpligtet til at kalde lille; det er Menneskenes Natur, og uden denne Kontrast i Opfattelsen gaves der ingen Verdenshistorie, thi der gaves ingen Strid, ingen Fanatisme, ingen Begejstring og intet Had, intet Skel mellem Godt og Ondt.

Vi tør derfor her indskrænke os til at betragte saadanne Idéer som store og banebrydende, der i Tidernes Løb har samlet en større eller mindre Del af Menneskeheden om sig og som har maattet kæmpe sig frem mod det Bestaaende. Og af den Slags gives der forskellige.

Vi nævnede oven for Kristendommen, men vi kunde ligesaa godt — for at blive ved Troen — have sagt Muhamedanisme eller Frelsens Hær. Vi foretrækker

imidlertid her at nævne de sociale Idéer, der har udviklet sig for vore Øjne og for hvilke vi er Medkæmpere: *Proletariatets Kamp for social og økonomisk Ligeberettigelse.*

Denne Verdensidéens Forløbere havde den samme Skæbne som Forløberne for alle tidligere Idéer, maaske med den Tidsaandens Moderation, at de ikke korporlig blev spændt paa Hjul og Stejle eller levende brændt, ja end ikke halshugget; men ellers blev der næppe hverken i Stort eller i Smaat sparet paa deres Forfølgelse og Tilintetgørelse. Til Bevisførelse herfor behøver vi ikke engang at gaa tilbage til Udspringet og følge Karl Marx og Fr. Engels i deres Landsforvisning, det er tilstrækkeligt at henvise til vor hjemlige Arne og paa et saa sent Tidspunkt som Begyndelsen af Halvfjerdserne at se, hvordan Forløberne for Idéen i vort lille Land, Pio m. fl., behandledes.

Men det var *Forløberne*; det gik dem, som det netop gaar Bærerne af en ny, stor Idé. Siden den Tid er der flydt Vand i Stranden, Forløbernes Lidelser har gødet Jordbunden og Idéen har vokset sig frem og erobret Verden. Vi, som voksede op sammen med denne Idé, blev derved Idéens *Samtidige* og vi behøver kun at følge Trop. Og det er noget, de fleste kan, medens ikke enhver kan være Forløber og Banebryder.

Og ligesaa let som Idéens Forløber bliver Martyr for sin Overbevisning, ligesaa svært vilde det falde for Idéens Samtidige at blive det. Man kan ikke blive Martyr for noget, som er almindelig anerkendt, ellers maatte der jo hver Dag gives Martyrer i Hundredvis for alle de Idéer, hvis Anerkendelse ikke er omtvistet, selv om de har Modstandere.

Idéen om vor, de Besiddelsesløses Ligeberettigelse, har nu vundet Hævd og er bleven et anerkendt Begreb, hvormed der bliver regnet i det politiske og det økonomiske Liv. Idéen har tilkæmpet sig den Plads, den vilde have og som tilkom den, og den har valgt Skuepladsen for sine Kampe efter sit eget Behov og dannet sit eget Krigsmaskineri i Fagforeningerne og i de politiske Foreninger.

Det gælder nu at passe paa *Efternølerne*. De findes i Industri og Haandværk, som de findes paa det politiske Omraade.

Forløberne har udstaaet Kampe og Lidelser, Idéens *Samtidige* har udført et energisk Arbejde og *Efternølerne* har været med at plukke de modne Frugter, uden Ofre og Anstrængelse, kun tænkende paa egen Fordel.

Disse Efternølere skal selv om de kommer sent drages ind i vore Rækker, thi ellers risikerer vi, der har arbejdet, at de ved deres Ligeegyldighed og Egoisme ødelægger os vort Arbejde.

Fagforeningerne skal styrkes, de er endnu ikke fuldkomne. Kampe skal endnu udkæmpes med Modstanderne af de forskellige Arter som findes, og meget skal endnu erobres før Maalet er naaet; *social og økonomisk Ligeberettigelse*.

Derfor til Arbejdet for at vinde *Efternølerne*. Den lille ligegyldige Flok, der al Tid kommer bag-efter, men dog tidsnok til at faa Del i Udbyttet, maa med i Arbejdet. Efternølernes Flok maa udtyndes stærkt, og derefter maa Efternølerne finde sig i at komme for sent ogsaa til Livets Bord. Samfundet har Brug for Arbejdere, og den Gerning, vi har helliget os, kræver alle Arbejdes Medvirkning. Alle, der vil have Del i Udbyttet, maa yde sin Del af Arbejdet og give sin Skærv til Arbejdets Fremme.

Fagforeningerne er *alle* Arbejdes Værn og Beskytter, men *alle* Arbejdere maa ogsaa være Medlemmer for at gøre Værnet sikkert og godt.

Bring Efternølerne til Forstaaelse heraf, saa vil Høsten blive rigere og bedre. Man behøver kun at følge Tróp. Vi forlanger ikke, at Efternølerne skal blive Forløbere, det er ikke Martyrer, der er Brug for, men jævne Soldater, Folk, der vil følge Trop, gøre deres Pligt, bygge videre paa det Arbejde, hvortil Grunden lagdes af Forløberne, og forstaa, at dette Arbejde er i hele den arbejdende Menneskeheds Interesse.

Hjemmearbejde.

For nogen Tid siden er der foretaget nogle Under-søgelser angaaende Arbejdsløn og Arbejdstid i Bremen, og vor Opmærksomhed har navnlig fæstnet sig ved Oplysninger om Hjemmearbejdet.

Opgørelsen viser, at Gennemsnitsfortjenesten for gifte Arbejdere paa Fabrik er 18,34 Mark pr. Uge, medens *Hjemmearbejdernes Gennemsnitsfortjeneste kun er 16,55 Mark*.

Arbejdstiden er paa Fabrikerne gennemsnitlig 60 Timer ugentlig (højst 84 Timer, lavest 45 Timer.)

Ved Hjemmearbejdet er Arbejdstiden gennemsnitlig 68 Timer (højst 101 Timer, lavest 48 Timer.)

Vi ser altsaa heraf, at Hjemmearbejderne har 8 Timers længere Arbejdstid pr. Uge og ca. 2 Mark mindre Fortjeneste end de i Fabrik beskæftigede Arbejdere, og hertil kommer saa slettere hygiejniske

Forhold og en kortere Levetid for Hjemmearbejderen og hans Familie end for Fabriksarbejderen. Det er forbavsende, at der dog stadig findes Folk, der vil have dette Arbejde, og hvad der gælder i Bremen, gælder ogsaa i Danmark.

Forholdene er næppe meget forskellige, og Hjemmearbejderne burde af de enkelte anførte Tal indse, at de burde være de første til at bekæmpe det ødelæggende Hjemmearbejde, hvorved Udbytningen drives endnu hensynsløser end ved Fabriksarbejde.

Maatte Tidspunktet snart være kommet, da et alvorligt Slag kunde rettes mod dette for Slægten ødelæggende System.

I. v. B.

Tyranni.

Naar Arbejdskøberne skal sige noget rigtig ondt om Fagforeningerne for at skræmme Arbejderne bort fra disse, saa taler de vidt og bredt om det utaaelige Tyranni, der hersker indenfor Fagforeningerne, og om, hvorledes Arbejderne tvinges i Strejke o. s. v.

„Man skal imidlertid ikke kaste med Sten, naar man bor i et Glashus“; det er et gammelt Ordsprog, som Arbejdskøberne kan have godt af at blive mindet om.

Thi Tyranniet kan ikke blive drevet videre, end Mestrene har drevet det i deres Fagforeninger.

Man høre blot:

I Korsør stod en Del Mestre udenfor Mesterforeningen. Hvilket Motiv, de har haft herfor, kan i denne Forbindelse være lige-gyldigt. De har vel ment at tjene deres egne Interesser ved at staa udenfor.

Men Mestrenes Ledere mente noget andet.

En skønne Dag blev de Mestre, der stod udenfor Foreningen, ubehageligt overraskede ved, at de ikke noget Sted i Byen kunde faa en Stump Materiale til Købs. Overalt mødte de Afslag med den Motivering, at man ikke turde sælge dem noget, da Mesterforeningen havde forbudt dem det.

Uden videre Vrøvl og uden saa meget som at give de paagældende Mestre et Varsko havde man sat deres Navn paa en „sort Tavle“ og sendt den til de Handlende med strengt Paabud om ikke at sælge noget til de formastelige.

Paabudet blev strengt overholdt. Der var ingen Vej udenom. De paagældende Mestre maatte melde sig til Optagelse i Foreningen af Arbejdsgivere.

Som man ser: Naar Mestrenes Ledere ønsker noget gennemført, tyranniserer de ikke blot deres egne Folk, men de tager ikke i Betænkning at lægge et stærkt Pres paa en Del Handlende.

Man bør erindre sig, at det er de Folk, der taler om Tyranni i Fagforeningerne, om Tvang overfor Arbejderne.

Mon de i Tilfælde som det ovennævnte handler „*efter Ordre fra Hovedkvarteret?*“

Jule-Literatur.

Grankogler, redigeret af Cand. Otto Høpfner og Frøken Augusta Fenger. (H. Hagerups Forlag.)

I de sidste 7 Aar har „*Grankogler*“ været aldeles udsolgt længe før Jul, uagtet Oplaget Aar for Aar har været flere Tusinde større end tidligere (i Aar er Oplaget 43,000 Ekspl.)

Blandt de mange Julehefter for Børn er „*Grankogler*“ det, der har gjort særlig Lykke, ikke alene

blandt Børnene, men ogsaa hos Forældrene og i Skoleverdenen.

Det store, nydeligt udstyrede Hefte koster 25 Øre og vil være en prægtig Underholdning for Børnene i de lange Vinteraftener.

* * *

Julebogen er atter i Aar 'udgaaet fra *Hagerups Forlag* med en Række Fortællinger, Digte og Illustrationer. Den er beregnet til Familielæsning og egner sig dertil; der er rigeligt Stof for den billige Pris, selv om alt ikke er lige godt.

Af Indholdet kan nævnes:

Otto C. Fønss, *To Julebud*, med Illustrationer af Lorenz Frølich. — Johannes Jørgensen, *Ikke uden Frygt*, med Ill. af Frants Henningsen. — Louis Bolie, *Nordisk Kunstnerjul og Kunstnerliv i Rom*, med mange Portræter. — Laura Kieler, *En Solfarer*, med Ill. af Luplau Janssen. — K. G. Brøndsted, *De ti Tusinde*, med Ill. af Axel Hou. — I. Krohn, *I Schweiz*, med Ill. af Henrik Jespersen. — Thomas P. Krag, *Varsel*, med Ill. af Sverre Knudsen. — Børge Janssen, *Kongelige Komedianter*, med Ill. af Carl Thomsen. — Nic. Bøgh, *Melodien*, med Ill. af J. Exner. — Christopher Boeck, *Aarets Evangelium*. Endvidere Gengivelser efter Tegninger af Marstrand, Jerichau og Thorvaldsen.

* * *

Julebog for Børn. Ligesom foregaaende Aar er af *Anna Erslev* og *Laura Kieler* i Aar udgivet en *Julebog for Børn* paa *Hagerups Forlag* med følgende Indhold:

Otto Malling, *Julefest*. — Thyra Jensen, *Juleaften paa den mørke Hede*. — Karin Michaëlis, *Hvordan Kulle-Mulle fik Navn*. — Børge Janssen, *Hjortetakkerne paa Rosenborg*. — Ingvor Bondesen, *Paven og hans Kirke*. — *Den lærde Flue*, et Skæmte-Eventyr. — Elisabeth Graa, *I Cirkus*. — Anna Tegnstrøm, *Østen for Sol og Vesten for Maane*. — Emma Kraft, *En lille Abekats Historie*. — *Børnerim. Børnesnak*. — Johanne Madsen, *Dukkerne*, en Julefortælling for Smaa piger. — Johannes Loft, *Flygtningen*. — *Børnerim*. — *Anna Erslev, Paa Granlide*. — A. E., *En meget brydsom Kunst*. — P. Lauritzen, *Prinsesse Solstraale*. — *Børnesnak — Bjæf og Polly*. — Kunstnerne Poul Steffensen, Jastrau, S. Olrik m. fl. har illustreret Bogen.

* * *

I Røverhænder hedder en Fortælling af *Niels K. Kristensen*, ligeledes fra *Hagerups Forlag*.

Det er en historisk Fortælling fra den store franske Revolution, og den er navnlig passende for raske Drengene.

En praktisk Bog.

Weiss: Brev- og Formularbog.

Den bekendte Ud giver af Sogneraadstidende, *Chr. Weiss*, har i denne nye *Brev- og Formularbog* udarbejdet en Haandbog for Hvermand, som i mangfoldige Tilfælde vil være praktisk at benytte.

I Forordet skriver Forf. bl. a.:

Naar de unge træder ud af Skolen, forlader Hjemmet og drager ud i Verden for at dygtiggøre sig til et Hverv, ved hvilket de kan blive nyttige Medlemmer af Samfundet, kommer mange af dem i saadanne Stillinger, at den Færdighed i at udtrykke sig skriftligt, de kan have tilegnet sig i Skolen, taber sig og glemmes; men der kommer for ethvert Menneske Øjeblikke, hvor det føler

Trang til at skrive til andre, og i hvilket Ønsket om at kunne gøre det paa den tydeligste og bedste Maade bliver ret levende; hvor kedeligt er det da ikke at føle sig ganske hjælpeløs, og hvor maa man ikke fortryde, at man ikke vedligeholdt den i Barndommen opnaaede Færdighed! I slige Tilfælde bliver man glad for enhver Haandsrækning, og denne lille Bog smigrer sig med Haabet om at være en saadan, idet den baade giver Anvisning til at skrive Breve i de forskellige Livsforhold og til at opsætte et Dokument, der kan have Gyldighed, indtil man ved en dygtig Sagførers Bistand faar ordnet det fuldstændig betryggende.

De Oplysninger om Skatteforhold og andre borgerlige Forhold, der er indflettede i Bogen, vil formentlig have stor Interesse. For at lette Brugen af Bogen findes foruden Indholdsfortegnelsen foran ogsaa et alfabetisk Register bag i Bogen, ved hvis Hjælp man nemt kan finde den Formular, de Oplysninger eller det Brev, man ønsker at benytte.

En Arbejdsstansning.

Af en kort Meddelelse i „Social-Demokraten“ har Tobaksarbejderne i København erfaret, at Arbejderne hos Hr. Philipsson, Cigarfabriken St. Felix, Vesterbrogade 70, har forladt Arbejdet, da de erfarede, at fhv. Cigarsortererske *Josefine Lundgren* skulde være Mester.

Aarsagen til dette usædvanlige Skridt skyldes Fru Lundgrens ukollegiale Adfærd i en tidligere Plads, og det har her vist sig, hvor farligt det er at handle ukollegialt og fjendtligt overfor sine naturlige Kammerater.

Fru Lundgren, der hidtil havde været Cigarsortererske og Medlem af Organisationens, modtog i Aaret 1900 en Plads som Elevopdrætter paa *Lichtingers Fabrik*. Foreningen fik kun Meddelelse om, at hun skulde være Mester, men senere erfarede man, at hendes Arbejde skulde bestaa i Oplæring af Cigararbejdere. Det meddeltes hende derefter, at hun vilde blive betragtet som daarlig Kollega, i Henhold til Beslutninger af de københavnske Afdelinger, dersom hun fortsatte sin Virksomhed i Elevopdrætnings-Anstalten, men hun tog intet Hensyn dertil. Hun har passet sin Gerning, vistnok til Fordel for Fabrikanten, men næppe til Gavn for Arbejderne, og man forstaar derfor, at Arbejderne harmedes, da det bekendtgjordes, at hun skulde være Mester paa en Fabrik. Mester over voksne Arbejdere, gode Organisationsmedlemmer, og at hun derefter skulde have Afskedigelses- og Antagelsesret.

Arbejderne besluttede straks at bede sig fritagne for hende som Mester, de havde ingen Agtelse for hende, men tvertimod Antipati imod hende, og at arbejde under hendes Ledelse, ansaa de for en Umulighed. Da Fabrikanten ikke vilde love at fjerne hende fra Fabriken, mente Arbejderne, at de ikke havde andet at gøre end at forlade Arbejdet, og det skete da uden videre Formaliteter.

Vi kan naturligvis lige saa lidt som Organisationens godkende den Optraeden, men vi forstaar saa godt de gode Følelser, der har fremkaldt det usædvanlige Skridt. Arbejderne er gaaet fra Arbejdet for at demonstrere imod en daarlig Kollega, der nu endda skulde ophøjes til Mester, det er et Offer, de har bragt, som vi paa-

skønner, idet vi dog haaber, at en Bilæggelse af Striden snart maa blive mulig.

Arbejderne har handlet uden Organisationens Medvirkning og staar alene i deres Kamp mod den daarlige Kollega, men vi er overbeviste om, at almindelig Kammeratskabsfølelse alligevel har fremkaldt Sympati for de Arbejdere, der uegennyttige har vovet en Kamp for at befri sig selv og andre Kolleger for den ublide Skæbne, det vil være at have Fru Lundgren som sin Overordnede.

Forholdene umuliggør desværre, at Organisationen tager sig af denne Sag, men vi udtaler dog Haabet om, at Fabrikanten vil forstaa, hvor uholdbart Forholdet vil blive med den nævnte Dame som Mester, og at den Forstaaelse vil muliggøre en Afslutning af Striden uden Ydmygelse paa nogen af Siderne.

Rejsende og Arbejdsløse.

Under Arbejdsløshed maa følgende Regler iagttages (Uddrag af Forbundets Love):

1. Man melder sig hos Formanden *straks*, naar Arbejdsløsheden er indtraadt, *medbringende Medlemskort*.
2. Senest 4 Dage efter Arbejdsløshedens Indtræden leveres en af Fabrikens Arbejdere underskrevet Erklæring, om Afskedigelsen, til Formanden.
(Blanket hertil faas paa Kontoret).
3. Naar der erholdes Understøttelse, møder den Arbejdsløse til Kontrol hos Formanden hver Dag.
4. *Naar Arbejde erholdes, anmeldes det straks hos Formanden, forinden det paabegyndes*; det udstedte Arbejdsløshedskort afleveres og et Bevis for, at Anmeldelse er sket, udstedes af Formanden til Aflevering til Arbejderne paa Fabriken, før Arbejde paabegyndes. *Dette gælder ogsaa Medlemmer, der uden at være Arbejdsløse, skifter Arbejdssted*.
5. Af Tilrejsende skal *Henvendelse al Tid ské til Afdelingsformanden eller -Kassereren*, forinden Henvendelse sker paa Fabrikerne. Arbejde maa kun paabegyndes, naar Afdelingen godkender det.
6. Arbejdsløse Medlemmer skal, selv om de ikke erholder Understøttelse, møde én Gang ugenlig for at faa Kortet afstemplet. Udeblivelse medfører, at der maa betales Kontingent.

BEMÆRK!

Artikler, der ønskes optagne i Fagbladet, bør i Reglen være Redaktøren i Hænde *henholdsvis den 11. og 27. i hver Maaned*.

Pladsen i Bladet er indskrænket og Artikler maa derfor skrives saa kortfattede som muligt. (Der skrives kun paa Papirets ene Side).

Redaktøren skal have alle Artikler tilsendt. Adresse: *Th. Stauning, Rømersgade 22.*

Afdelings-Adresser.

Rejseunderstøttelse udbetales paa følgende Steder i Provinserne:

Nyborg: H. Hansen, Ingolfsgade 11.
Aalborg: P. Petersen, Dalgasgade 11.
Hillerød: J. Hansen, Nyhusene.
Nykøbing M.: A. E. A. Rasmussen, Toftegade 1.
Vejle: F. Jensen, Staldgaardsgade 37.
Ringkøbing: J. P. Jensen, Hj. af Søndergade og Ø. Strandgade.
Holstebro: A. Andersen, Fuglsangvej.
Næstved: C. Olsen, Kildemarksvej 102.
Fredericia: H. Rasmussen, Prinsensgade 27 a.
Odense: E. Nielsen, H. C. Andersensgade 25.
Aarhus: P. Frederiksen, Ny Munkegade 82.
Vordingborg: O. Sørensen, Tømmerups Fabrik.
Slagelse: O. Hansen, Herrestræde 36 b.
Viborg: N. Petersen, Mogensgade 65.
Horsens: S. Rasmussen, Nygade 25.
Kolding: H. Møller, Warmingsgade 24, 1. S.
Nakskov: V. Hansen, Rødbyvej.
Helsingør: Joh. Svendsen, Gl. Strandvej 8.
Svendborg: L. Hansen, Lundevejen 42.
Nykøbing F.: Th. Rasmussen, Gaabensevej 35.
Skelskør: C. Olsen, Møllerstræde.
Randers: N. C. Jensen, Karl Metzgade 27.
Thisted: P. Pedersen, Skovgade 218.
Esbjerg: N. Hansen, Danmarksgade 1171.

Hvor Understøttelsen udbetales paa Fabriken vil den i Reglen kunne hæves hele Dagen, ellers er Tiden imellem 12—1 Middag.
Paa Hovedkontoret i København, Rømersgade 22, imellem 12 og 1 Middag.
F. Møller.

Rabat-Billetter.

Paa Forbundets Kontor kan Medlemmerne erholde Rabat-Billetter til Cirkus Varieté og Fotoplastikon.
Rabatten, der ydes Indehaverne af disse Billetter, er henholdsvis 25 Øre og 10 Øre.

Konr. Pettersson.

Sønderbros Raatobakslager,

Amagerbrogade 116. Telefon: Amager 239 y.

≡ Raatobak. ≡

Java Dæks (2 Pd. til 1000), lyse og Mellemfarver, 1,25 pr. Pd.

Brasil, 2 Længde, meget fin Kvalitet, 0,78 Pd.

Brasil 0,60 Øre pr. Pd.

Stort Lager af Cigartobakker, Etiketter, Baand og Forme.

Georg Løber & Søn,

København, Pilestræde 57. Telef. 1285.

Største Raatobakslager,

Peder Hvidtfeldtstræde 11.

Stort Udvalg i alle Sorter **Cigartobakker** til Dagens billigste Priser anbefales.

E. Jensen.

RAATOBAK.

Største Lager, billigste Priser. Prompt Ekspedition. Til Provinserne mod Efterkrav.

Otto Petersen & Søn.

Telefon 2815.

Dr. Tværgade 18, Kbhvn.

Redigeret af TH. STAUNING, Rømersgade 22.

Trykt hos Rud. Böhm, Rømersgade 23, København